Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum: 01.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 1 december jl. vond de tweede bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze tweede bijeenkomst ging over context mapping en de taak & invloed van de klankbordgroep. Tijdens de bijeenkomst kwamen de volgende waarden het meest naar voren: de gezondheid & rust van bewoners & volkstuinders, de waarde van recreëren in het Geingebied en de waarde van de natuur.

Context mapping

Tijdens het eerste uur stond het onderzoek Context Mapping centraal. Dit onderzoek is uitgevoerd in november 2021 en wordt aangeboden aan de Gemeenteraad en het College van B&W zodat zij geïnformeerde keuzes kunnen maken over windturbines binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. Iemand uit het onderzoeksteam gaf een presentatie en beantwoordde vragen.

Wat is Context Mapping?

Context Mapping is etnografisch onderzoek dat wordt uitgevoerd door Perception Design Studio met als doel bewoners te vragen naar de lokale waarden en ervaringen. Bewoners vullen hiervoor een werkboek in met kaarten waar zij op aangeven welke delen van de buurt waarde heeft voor hen. Het werkboek biedt ruimte voor geschreven toelichtingen, maar vraagt ook om te antwoorden door foto's te selecteren en stickers te plakken. Eerst worden respondenten gevraagd dit voor de huidige situatie van hun buurt te doen. Daarna beantwoorden zij de vragen opnieuw in de situatie dat windturbines geplaatst zijn in de zoekgebieden. Daarmee ontstaat een contrast dat laat zien welke waarden onder druk komen te staan bij de plaatsing van windturbines. Het invullen duurt doorgaans 30-60 minuten.

Met Context Mapping wordt zachte, lokale kennis vergaard die nauwelijks in enquêtes is te vatten en daarom in veel gevallen niet wordt meegenomen. Deze informatie kan wel relevant zijn, zoals welke fietspaden door bewoners veel gebruikt worden voor recreatie. Daarom heeft de gemeente Amsterdam ervoor gekozen om dit onderzoek te doen naast andere vormen van onderzoek, zoals de on-line raadpleging met de methode van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE).

Om deel te nemen aan Context Mapping zijn bewoners en ondernemers benaderd door middel van flyers, brieven en via verenigingen. Verenigingen deden dat via sociale media of WhatsApp. Bewoners en ondernemers konden zich opgeven voor een van de zeventien workshops verspreid door de stad. In totaal zijn er 252 werkboeken ingevuld.

Data Zuidoost

De data van Amsterdam-Zuidoost laat zien dat bij de plaatsing van windmolens respondenten zich zorgen maken dat Zuidoost een minder goede plaats wordt om een huis te bezitten, om te recreëren, om te rusten en voor ouderen.

Mogelijke kanttekeningen

De klankbordgroep-leden voeren een aantal kritiekpunten aan op het onderzoek:

- De deelnemers vinden dat het aantal ingevulde werkboeken in Amsterdam Zuidoost geen

representatief beeld geeft van de bevolking. Dit is ook terug te zien in de demografische data: het zijn voornamelijk hoogopgeleide huiseigenaren tussen de 60-68 jaar die het werkboek hebben ingevuld. Dat is wezenlijk anders dan een afspiegeling van de demografie. Waarom zijn er niet meer werkboeken ingevuld?

⇒ Antwoord: Het aantal respondenten ligt niet hoger doordat mensen geen tijd heeft genomen om het werkboek in te vullen, veel mensen niet geïnteresseerd waren, de corona restricties hen weerhield naar een workshop te komen en doordat een aantal mensen niet op de hoogte was dat er zoekgebieden zijn voor windturbines. Deze punten zullen ook in het uiteindelijke rapport van Context Mapping worden verantwoord.

- Een deelnemer geeft aan dat de nieuwe woonwijk Weespersluis -die wordt gebouwd in de Bloemendalerpolder[1]- niet op de kaarten staat. Daar komen drieduizend woningen te staan. Houdt de gemeente Amsterdam rekening met deze toekomstige woonwijk? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.
- Iemand uit de groep was voor het invullen van het werkboek Context Mapping bij de workshop in Holendrecht. In deze workshop ging het "*alleen maar over knooppunt Holendrecht, terwijl het Geingebied -waar de windturbines komen- drie kilometer verderop ligt*". In het werkboekje dat daar werd uitgedeeld zaten geen stickers over natuur. Hierdoor zijn niet alle zorgen van bewoners over de zoekgebieden opgehaald, omdat het knooppunt Holendrecht zelf waarschijnlijk weinig hinder zal ervaren van windturbines, maar de mensen wellicht niet meer genieten van recreatie in het nabijgelegen groengebied.
- Een deelnemer geeft aan dat niet alle volkstuinen op de kaarten staan van de werkboeken.
- Een ander klankbordgroep-lid verteld dat in het werkboek zij ontving "*niet werd gevraagd*" naar gezondheid. Terwijl een aantal leden van de groep aangeeft dat gezondheid een van de belangrijkste thema's moet zijn.

De onderzoekers van Context Mapping gaan naar deze punten kijken en verwerken dat in de rapportage,

Concrete ideeën voor verdieping van de analyse

- Het Context Mapping kan wellicht nog worden aangevuld met diepte-interviews.
- Schrijf kanttekeningen bij de data niet alleen in de tekst, maar verwerk deze ook in de grafieken en modellen. Omdat "*grafieken toch altijd een eigen leven gaan leiden, en dan kan de data verkeerd geïnterpreteerd worden*".

Is Context Mapping relevant om te bespreken?

Bij de aanvang van deze klankbordgroep bijeenkomst geeft een paar deelnemers aan dat ze liever niet over het onderwerp Context Mapping spreken, omdat hierdoor minder ruimte ontstaat voor dialoog tussen de klankbordgroep en de gemeente. En als er dan wel over gesproken wordt, dan wilde ze dit het liefst aan het einde van de bijeenkomst doen. Omdat de onderzoeker voor de presentatie en de vragen niet de hele bijeenkomst aanwezig kan zijn, is daarmee wel gestart.

Een groot aantal klankbordgroep-leden zegt in volgende bijeenkomsten niet verder te willen praten over het Context Mapping. Echter is een van de taken van deze klankbordgroep om de resultaten van het Context Mapping aan te vullen met kennis die nog mist, geeft de voorzitter aan.

Iemand beargumenteerd dat ook andere onderzoeken meegenomen moeten worden door de gemeente. In Driemond is in 2020 bijvoorbeeld een enquête uitgevoerd over het plaatsen van windmolens. 85% van de ondervraagden was hier tegen. In datzelfde jaar heeft ook "*ieder huis op*

[1] Informatiesite voor bewoners van Weespersluis:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx
Het bestemmingsplan:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/info+weespersluis/info+weespersluis+formele+stukken/default.aspx

de Stammerdijk en de Lange Stammerdijk" een poster op de ramen geplakt dat ze tegen windturbines in het Geingebied zijn.

Doel en taak van de klankbordgroep

Mede door de discussie hierboven was het relevant om het doel en de taak van deze lokale klankbordgroep te bespreken. De voorzitter geeft aan dat de klankbordgroep bestaat om informatie op te halen in aanvulling op de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) en de Context Mapping.

Afwegingskader

Welke invloed kan deze klankbordgroep uitoefenen op het afwegingskader? De klankbordgroepen natuur, gezondheid en stedelijk geven inhoudelijke feedback op het afwegingskader. Daarna voegen de lokale klankbordgroepen (stadsdelen), lokale kennis toe die belangrijk zijn voor dat gedeelte van de stad. Dit gebeurt door feedback te geven op de samenvatting die wordt geschreven van de lokale input van de PWE en de Context Mapping. Een aantal deelnemers hadden verwacht dat ze meer invloed konden uitoefenen op het afwegingskader en zijn teleurgesteld.

Gemeente Amsterdam geeft aan dat alle inspraakmogelijkheden die tot nu toe hebben plaatsgevonden, allemaal worden meegenomen in het afwegingskader. Bijvoorbeeld de inspreekavonden bij de raad, de raadsadressen en alle ingezonden brieven. Zorgen over gezondheid, cultuurlandschap behoudt en recreatie komen uitgebreid aan bod in het concept afwegingskader. Meer dan de helft van het concept afwegingskader heeft te maken met de leefomgeving: overlast, gezondheid, slagschaduw, knipperlicht, etc.. Het afwegingskader is geen beslisboom. Dit kader wordt voorgelegd aan de politiek (Gemeenteraad). Als deze wordt aangenomen door de politiek dan maakt de politiek later op basis van dit afwegingskader een beslissing of de vergunningen worden verleend voor windturbines, en als deze worden verleend, met welke voorwaarden. De gemeenteraad heeft lang de tijd genomen om zich te buigen over de RES 1.0, waaruit blijkt dat de politiek het serieus neemt. Iemand geeft aan dat "*aan de andere kant veel meer moties voor amendementen op de RES 1.0 zijn afgevallen dan dat er zijn aangenomen*".

Ook maken klankbordgroep-leden zich zorgen over de strakke planning van de komende weken: dat niet genoeg tijd is om met voldoende aandacht ook lokale kennis uit de klankbordgroep toe te voegen. "*Het voelt als een trein die door raast*". Kan de planning worden aangepast om hier meer ruimte voor vrij te maken? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.

Inspreken op de praktische uitvoering

Veel klankbordgroep-leden geven aan meer inspraak te willen over praktische zaken zoals het type windturbines (denk aan grootte, etc.) en waar deze precies worden geplaatst. Zij hebben immers de lokale kennis om aan deze beslissingen bij te dragen, zeggen ze zelf. De gemeente geeft aan dat het dit soort praktische stappen later in het proces genomen worden. In de huidige fase -de reflectiefase- worden de zorgen opgehaald bij bewoners. Zodat het afwegingskader de juiste indicatoren bevat om een afweging te maken over het plaatsen van windturbines.

⇒ In de fase van de planvoorbereiding -na april 2022- wordt gesproken over deze praktische stappen. Dan kunnen initiatiefnemers zich melden bij de gemeente. Zij starten dan met een projectvoorbereidingsfase, waaronder een uitgebreid participatietraject. Op het moment dat uiteindelijk een vergunningaanvraag behandeld gaat worden, dient het afwegingskader ertoe om alle signalen uit de stad een plek te geven en onderdeel van de besluitvorming te worden. ~~Dan kunnen initiatiefnemers intekenen en op basis van het afwegingskader in aanmerking komen voor een vergunning~~. Momenteel hebben zich nog geen concrete initiatiefnemers gemeld bij de gemeente.

Invloed van de klankbordgroep

De leden van de klankbordgroep vragen welke invloed zij hebben.

⇒ Naast de feedback op de lokale pagina's van het afwegingskader worden ook alle verslagen van de klankbordgroepen naar de Gemeenteraad en het College van B&W

Commented [1]: In mijn optiek hebben we toen wel aangegeven dat de gemeenteraad om het product afwegingskader gevraagd heeft, en daarom helaas deze strakke planning aangehouden moet worden.

Voorstel: Op deze vraag is geantwoord dat op verzoek van de gemeenteraad het afwegingskader nog aan de huidige raad wordt voorgelegd. Hiervoor is helaas een uitermate strakke planning nodig om de deadline te halen.

Commented [2]: Dit is te kort en niet nauwkeurig genoeg geformuleerd.
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers zich melden bij de gemeente. Zij starten dan met een projectvoorbereidingsfase, waaronder een uitgebreid participatietraject. Op het moment dat uiteindelijk een vergunningaanvraag behandeld gaat worden, dient het afwegingskader ertoe om alle signalen uit de stad een plek te geven en onderdeel van de besluitvorming te worden.

verstuurd, samen met de rapporten van de onderzoeken zoals PWE en Context Mapping.

Ruimte voor dialoog

Deelnemers vinden dat veel van de vragen die zij stellen niet beantwoord worden en dat er te weinig dialoog is. In de klankbordgroep ook behoefte aan meer ruimte dialoog. Verzoek aan de voorzitter om daar ruimte voor te vinden.

Volgende bijeenkomst, afspraken en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. De volgende (de 3e) bijeenkomst staat gepland voor donderdag 16 december van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. Tijdens deze bijeenkomst staat het afwegingskader centraal.

Mogelijke onderwerpen voor toekomstige klankbordgroepen

- De enquête over windmolens in Driemond

Afspraken

- De onderzoekers van het Context Mapping gaan kijken naar de aangedragen ~~krietiekpunten~~kritiekpunten.

Openstaande vragen

- Houdt de Gemeente Amsterdam rekening in het zoekgebied bij Zuidoost met de nieuwe woonwijk Weespersluis die momenteel in aanbouw is in de Bloemendalerpolder?
  - Ja, de gemeente houdt hier rekening mee. Een initiatiefnemer moet bij het starten van het projectvoorbereidingsproces informatie inwinnen over alle voorgenomen bouwprojecten in de omgeving.
- Hoe worden de stemmen van bewoners van buurgemeenten meegenomen in het proces? Hoe werkt de Gemeente Amsterdam samen met buurgemeentes over de zoekgebieden?
  - De gemeente werkt ambtelijk samen met de buurgemeenten. Ook is in het uitvoeringsprogramma NHZ opgenomen dat gemeenten afspraken maken met elkaar hoe ze hierop samenwerken.
- Kan het moment dat het afwegingskader naar de GemeenterGemeente Raad gaat verschoven worden, zodat de klankbordgroepen meer tijd hebben om feedback te geven op het afwegingskader?
  - Nee, dat is niet mogelijk, anders zou de gemeenteraad niet meer het resultaat van zijn/ haar vraag ontvangen.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
Leesclub Zuidoost
StichtingErfAbcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Veenwind (de Ronde Venen)
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Volkstuinvereniging Linnaeus
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Context Mapping)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Buurtbewoner Holendrecht
JongRES

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[01-12-2021 19:05] Wij als Vogel Vereniging Ringmasters vinden het uitermate jammer dat we zo laat zijn aangehaakt bij deze discussies/ werkgroep

[01-12-2021 19:15] Hoe kunnen we nu goed luisteren als wij echt graag EERST een ander onderwerp dat voor ons belangrijk is willen bespreken? ik vind het echt niet fijn hoe dit nu doorgedrukt wordt1

[01-12-2021 19:16] Het is verschrikkelijk vervelend. Voelt als gestolen uur.

[01-12-2021 19:16] Ik ook niet, heb het aangegeven en d3 agenda zou omgezet worden

[01-12-2021 19:16] Vooral omdat de plaatjes zo voorgekookt waren. Ik vond nauwelijks iets dat de lading dekte

[01-12-2021 19:18] Gaat dit nu over die sessies met dat kleuterplakboek en vage stickertjes?

[01-12-2021 19:18] Ja

[01-12-2021 19:18] Is er een uitslag?

[01-12-2021 19:22] Gezondheid wordt niet ingevuld

[01-12-2021 19:23] Mij lijkt dat gezondheid op 1 staat bij de zorgen. Wellicht komt dit uit de 'open antwoorden'?

[01-12-2021 19:23] Bij Holendrecht werd er in het knutselboekje nergens gevraagd naar gezondheid, kon je ook nergens kwijt

[01-12-2021 19:23] In deze graphic op 5 van 1 tot 10. Klopt niets van

[01-12-2021 19:24] Wij hebben idd de meeste zorg om de gezondheid en dat zie je hier niet!! hoe is dat mogelijk? het is mijn ENIGE zorg.

[01-12-2021 19:24] Duhuuu, wij hebben rond zoekgebied Holendrecht weinig eigen huizenbezit

[01-12-2021 19:24] Kun je die van diemerscheg ook laten zien?

[01-12-2021 19:25] wat is de voorlopige management samenvatting van deze cijfers/ grafieken?

[01-12-2021 19:25] Op basis waarvan zijn de gebieden ingedeeld?

[01-12-2021 19:26] Methode is volgens mij niet geschikt voor laag opgeleiden.

[01-12-2021 19:26] gezondheid is voor ons allemaal verbonden met geluidshinder van windturbines

[01-12-2021 19:27] de steekproef is klein, hoe representatief is dit onderzoek, wat zijn de betrouwbaarheidsmarges

[01-12-2021 19:28] Hoe representatief is het onderzoek? Er zijn slechts ongeveer 100 boekjes ingevuld. Dat is weinig plus zeer waarschijnlijk geen goede afspiegeling van de bewoners. Komt dit nog ergens aan de orde?

[01-12-2021 19:30] Wat waren de tijdstippen waarop de workshops zijn gehouden?

[01-12-2021 19:30] Nou, vooral heel weinig mensen. Niet alleen het ongebruikelijke

[01-12-2021 19:31] Ik mis alle volkstuinders

[01-12-2021 19:32] huurders zijn eenvoudig te benaderen via de grote verhuurders lijkt me. Waarom is dat niet gedaan?

[01-12-2021 19:33] zorgen over de mening van buurtgenoten, b.v. uit Abcoude

[01-12-2021 19:33] voor "Recreanten groep" is zwaar onderbelicht in het onderzoek

[01-12-2021 19:35] Datvkan je toch aangeven met stippels oid? Weespersluis toekomst?

[01-12-2021 19:36] Volkstuin Frankendael staat ook niet op de kaart.

[01-12-2021 19:37] Het hele onderzoek is niet representatief, niet voor Weesp maar ook niet voor Gaasperdam, gezien het geringe aantal deelnemers.

[01-12-2021 19:44] Verschillende versies van het boekje betekent al dat het onderzoek zijn steekhoudenheid heeft verloren!

[01-12-2021 19:48] In Gein 3 zijn in de directe omgeving (straal 350m) van het zoekgebied Waternet weinig huurwoningen. Het is dus logisch en verklaarbaar dat vooral huiseigenaren hebben deelgenomen aan de workshop omdat zij te maken krijgen met windturbines en de gevolgen ervan.

[01-12-2021 19:50] Die posters hangen ook in gein drie

[01-12-2021 19:50] Gein 3 idem. Iedereen heeftt hier de posters van WIndalarm hangen.

[01-12-2021 19:52] Ik sta achter [persoon]!

[01-12-2021 19:53] [redacted] meegeven dat de Context Mapping niet ophaalt wat er echt leeft omdat veel genegeerd is

[01-12-2021 19:53] Ik heb een voorstel dat in één keer veel vragen en twijfels oplost.

[01-12-2021 20:02] Kun jeminee vraag nog beantwoorden

[01-12-2021 20:03] Over de opmerkingen op de formulieren die zijn geplaatst

[01-12-2021 20:06] Ook de online enquête is niet representatief.

[01-12-2021 20:08] De opzet van het onderzoek doet niets af aan het feit dat het niet representatief is.

[01-12-2021 20:09] Het lijkt me een goed idee om nog eens een aantal diepte-interviews te organiseren met een representatieve groep inwoners rond de zoekgebieden. Met deze mensen zou je dan echt kunnen doorpraten over hun buurt, hun beleving en hun zorgen.

[01-12-2021 20:09] BOvendien kun je er dan voor zorgen dat echt alle groepen zijn vertegenwoordigd.

[01-12-2021 20:10] Gezondheid wordt echt gemist in deze data.

[01-12-2021 20:10] Kunnen we overgaan naar onze eigen punten? We zijn al meer dan een uur hiermee bezig!

[01-12-2021 20:11] Is representatie van belang? Want hoofdvraag is wat gebeurt ermee? Welke invloed hebben de conclusies.

[01-12-2021 20:15] een doelgroep die volgens mij ook niet is bevraagd is het onderwijs in de wijk: (basis)scholen die in de directe omgeving van de zoekgebieden van windmolens staan, krijgen natuurlijk te maken met de gevolgen van de turbines.

[01-12-2021 20:16] Bedankt

[01-12-2021 20:18] Klopt, waaronder de twee dichtstbijzijnde scholen voor Voortgezet Speciaal Onderwijs, eentje voor jongeren met ASS en eentje voor jongeren met meer dan 1 psychiatrische diagnose (residentieel, dus jongeren en behandelaren wonen hier!)

[01-12-2021 20:19] Mijn vraag over de MER is niet goed geformuleerd. Het was meer een pleidooi. Ik heb al naar [persoon] gemaild met het verzoek om het verslag aan te passen, met een korte toelichting bij mijn suggestie / pleidooi.

[01-12-2021 20:22] Waarom wil je alles wat wij zeggen in een vraag formuleren?

[01-12-2021 20:23] helemaal eens...

[01-12-2021 20:25] amen

[01-12-2021 20:29] Helemaal eens!

[01-12-2021 20:30] Wat is het?

Transparantie over het proces en de besluitvorming is belangrijk. Het proces moet begrijpelijk, toegankelijk,
betrouwbaar en voorspelbaar zijn. En het moet duidelijk zijn wat, wanneer gebeurt in het proces en wanneer
welk besluit genomen gaat worden.
Bovendien moet het helder zijn hoe en wanneer belanghebbenden kunnen meepraten in het proces.
Daarnaast moet duidelijk zijn waarover belanghebbenden kunnen mee praten en op welke manier hun input
wordt meegenomen in het proces dan wel besluit. Ook gaat het over de vraag hoe snel en adequaat je als
overheid reageert op signalen die uit de samenleving worden overgebracht.

[01-12-2021 20:30] citaat uit voorlopig AWK

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te

wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:36] Vraag: Op welk moment verandert een zoeklocatie in een definitieve locatie of valt een locatie af?

[01-12-2021 20:38] Reflecteren betekent terugkijken op ervaringen en daarvan leren; je kijkt terug op eerdere aannames, vooronderstellingen en zienswijzen. Dan bepaal je wat je wilt behouden, verbeteren en wat je wilt veranderen. Reflecteren is goed want het maakt je bewust waarom je doet wat je doet! Wanneer gaan we nou echt reflecteren????

[01-12-2021 20:39] Geen turbines! Maar andere manier om de ambitie halen. Daar over reflecteren kan dus niet. En dat maakt machteloos, moedelois en boos. Dus reflecteren over überhaupt kiezen voor windindustrie ipv andere vormen. Wordt altijd met soort dooddoener afgewikkeld. Dit is dus géén reflectie maar indoctrinatie.

[01-12-2021 20:40] Over ambitie om op te wekken had gereflecteerd moeten worden.

[01-12-2021 20:44] Er wordt NIETS mee gedaan!!!

[01-12-2021 20:45] Is dit document ergens te vinden, zodat we dit kunnen lezen?

[01-12-2021 20:46] Wat er mist: het echte gesprek met en de reacties van de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost. Veel Ghanese, Surinaamse, Hindoestaanse, Pakistaanse inwoners (vaak huurders!) zijn niet op de hoogte van de plannen. Hoe denkt de gemeente deze mensen alsnog te bereiken?

[01-12-2021 20:46] We krijgen alleen te horen dat er geluisterd wordt en serieus genomen worden, maar er veranderd niets. Of wel, dan hoor ik graag WAT er is aangepast!

[01-12-2021 20:47] Misschien moet de gemeente proberen te begrijpen waaróm mensen zo boos zijn. Daar begint het echte gesprek.

[01-12-2021 20:47] We hebben hier geen gesprek

[01-12-2021 20:49] Wat gebeurt er met mijn opmerking dat 85% van de mensen in Driemond geen windmolens wil in omgeving. En daarnaast dat 100% van de bewoners van de (Lange) Stammerdijk tegen plaatsing is in Diemerscheg.

[01-12-2021 20:49] Ambitie is een streven, maar we horen telkens dat die 17 turbines vast staan!

[01-12-2021 20:51] Landelijk gezien wordt windturbines in steden afgeraden.. Daar zou over gereflecteerd worden. Denk je bij zo'n woord. Daar begint de pijn. Deze manier van reflecteren is niet reflecteren. Toch?

[01-12-2021 20:54] Ik heb net nagevraagd, maar er is in tegenstelling tot wat Hinde zei, NIET geflyerd op de volkstuinen om deel te nemen.

[01-12-2021 20:57] Wat [persoon] aangeeft geldt ook voor de bewoners van gein drie. Deze wijk hangt vol flyers tegen windturbines. De wijk heeft grotevzorgen voor hun gezondheid

[01-12-2021 21:02] Ik heb juist hier een vraag over, over het proces.

[01-12-2021 21:03] Uit mijn hart gegrepen. De belangen van bewoners en natuur (inhoud) moeten belangrijker blijven dat het tijdspad of een toevallig gekozen procedure. Wij hoeven 'die klap erop' niet als belanghebbenden, wij willen een gezonde toekomst voor mens, dier en andere natuur

[01-12-2021 21:11] Omdat de wethouder alles heeft afgeraden!

[01-12-2021 21:16] Door tijdsdruk wordt ons geluid ondergeschoven.

[01-12-2021 21:16] Liever juist geen kleine groepjes!

[01-12-2021 21:17] Ik wil het niet meer hebben over die conceptmapping! Ik wil het hebben over onze eigen deskundigheid.

[01-12-2021 21:18] Ik ook niet.

[01-12-2021 21:19] dan had ik me daar wel voor aangemeld.

[01-12-2021 21:19] Kunnen wij niet de agenda voor de volgende keer bedenken?

[01-12-2021 21:24] Lieve mensen, bedankt allemaal, moeten kleindochter van de crèche halen. (Ohio VS, niet Amsterdam) Tot volgende sessie!

[01-12-2021 21:24] Input voor context mapping: de resultaten van context mapping voor bewoners van weesp is met 5 respondenten niet representatief.

[01-12-2021 21:31] Ik moet er nu vandoor.

[01-12-2021 21:33] Ik moet ook stoppen. Graag alle relevante nabranders nog per mail aub Bij

voorbaat dank.
[01-12-2021 21:36] Mij is nog even niet duidelijk wanneer we dan vooraf het afwegingskader krijgen toegestuurd, zodat we ons kunnen voorbereiden. Wanneer kunnen we het stuk verwachten?
[01-12-2021 21:36] deze sheets ga je delen? toch?
[01-12-2021 21:39] Ja we delen ook de sheets.
[01-12-2021 21:40] Top!
[01-12-2021 21:40] dank je wel, allemaal

OVER MORGEN

Gemeente Amsterdam

Contouren aanpak

Handreiking participatie, samenwerking en sturing

20 januari 2022

Introductie

Deze ppt is gebaseerd op de **1e brainstorm** over de ‘Handreiking voor participatie, samenwerking en sturing’ die op 13 januari ‘22 plaats vond.

Bij deze (digitale) brainstorm waren de volgende mensen betrokken:
[redacted] (allen team RES)
[redacted] & [redacted] (Over Morgen)
Wel uitgenodigd, niet aanwezig: [redacted] en [redacted]

Muralvragen - inhoud

Muralvragen – proces

OVER MORGEN

Opfrissen (1/2)

- Raadsbrief 7 september: drie producten
  - Afwegingskader
  - Richtlijnen voor participatie
  - Richtlijnen voor samenwerking en sturing

- Richtlijnen voor **participatie**
  - Moet aangeven hoe belanghebbenden ná de reflectiefase betrokken moeten worden. Bevat “**spelregels**” voor o.a. belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES-partners voor het **opstellen van een participatieplan in de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase**.

  - De gemeente laat op verzoek van uw raad een evaluatie uitvoeren over de participatie tot nu toe. Dit rapport wordt apart aangeboden aan de raad en **de inzichten uit deze evaluatie worden meegenomen in de richtlijnen voor participatie.**

OVER MORGEN

Opfrissen (2/2)

- Richtlijnen voor **<u>samenwerking en sturing</u>**
  - **Beschrijft de rol** van de gemeente en de aard van samenwerking en sturing bij de ontwikkeling van windenergie. **Geeft informatie over de verhoudingen en afstemming** tussen RES-partners en medeoverheden zoals buurgemeenten, stadsdelen, provincie en RES organisatie.
  - Geeft informatie over de relatie van de gemeente met de initiatiefnemers en met belanghebbenden. Ook deze richtlijnen worden gemaakt als voorbereiding op de volgende fasen.

OVER MORGEN

Opbrengst verwachtingen (1/4)

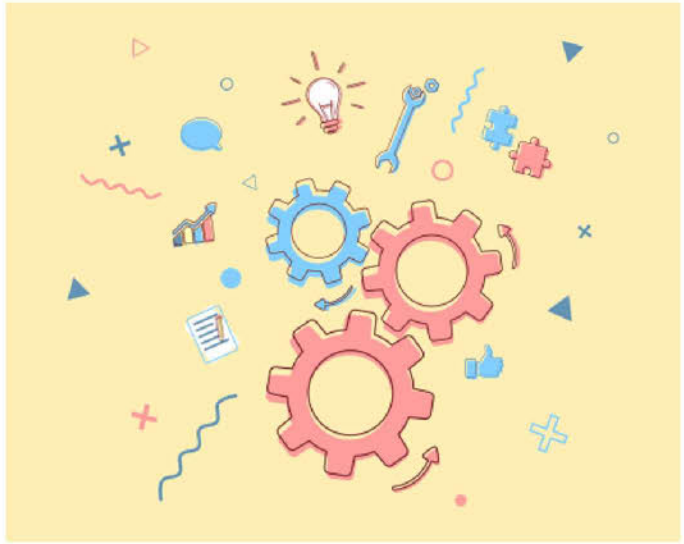

- **Wat is jouw beeld bij het eindproduct?**
  - Overzicht van concrete procesafspraken van en voor de stad
  - Kort, krachtig, overzichtelijk, afvinklijst
  - Sluit aan bij de kernwaarden: actief, open en integer
  - Stappenplan | maakt inzichtelijk hoe proces verder gaat
  - Spelregels, toetsingskader

- **Voor wie is de handreiking bedoeld?**
  - Bewoners
  - Stakeholders in de stad | buurgemeenten | RES regio
  - Initiatiefnemers
  - Gemeenteraad
  - Ambtenaren/Team RES

OVER MORGEN

Opbrengst verwachtingen (2/4)

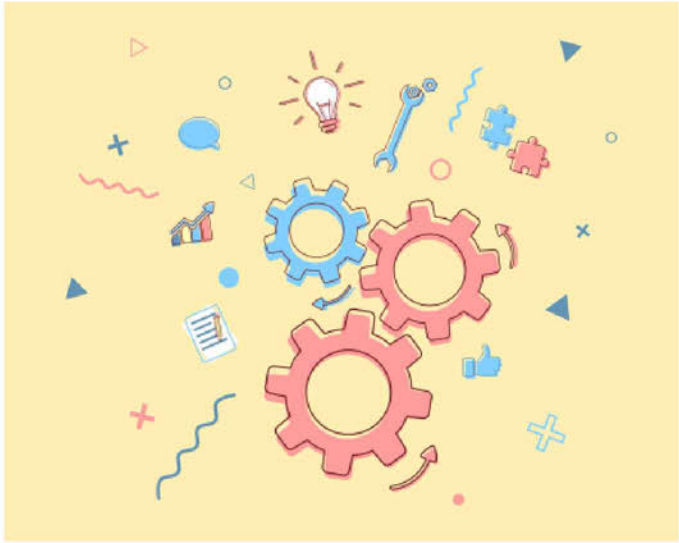

- **Hoe verhoudt Handreiking zich tot afwegingskader?**
  - Afwegingskader is borgen wat er is opgehaald, handreiking geeft duidelijkheid over hoe de signalen uit de stad worden meegenomen bij de uitvoering
  - Handreiking kan terugverwijzen naar afwegingskader: deze zorgen moet je adresseren
  - De Handreiking kan afspraken bevatten over wanneer het afwegingskader erbij te halen

- **Implicaties/kansen van 1 Handreiking i.p.v. 2**
  - Participatie en samenwerking/sturing zijn echt twee aparte thema's
  - Governance gericht op de rol van de gemeente in relatie tot stakeholders / buurgemeenten, participatie richt zich op de buitenwereld (burgerparticipatie, financiële participatie)
  - Als twee aparte producten blijven beschouwen

OVER MORGEN

Opbrengst verwachtingen (3/4)

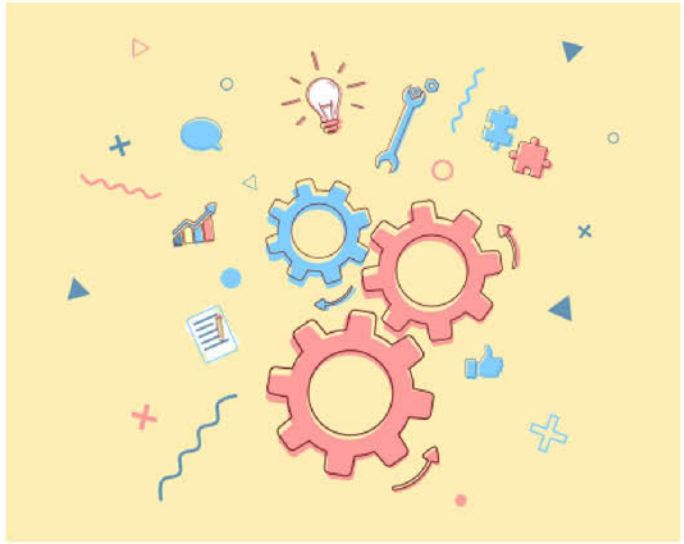

- **Wie wil je tijdens het proces betrekken?**
  - Afhankelijk van welke handreiking wordt uitgewerkt en hoeveel tijd we ons gunnen
  - Governance: Waternet, Liander, PNH, initiatiefnemers, andere gemeenten
  - Participatie: Klankbordgroepen, andere bewoners ivm streven naar meer diversiteit (?)

OVER MORGEN

Opbrengst verwachtingen (4/4)

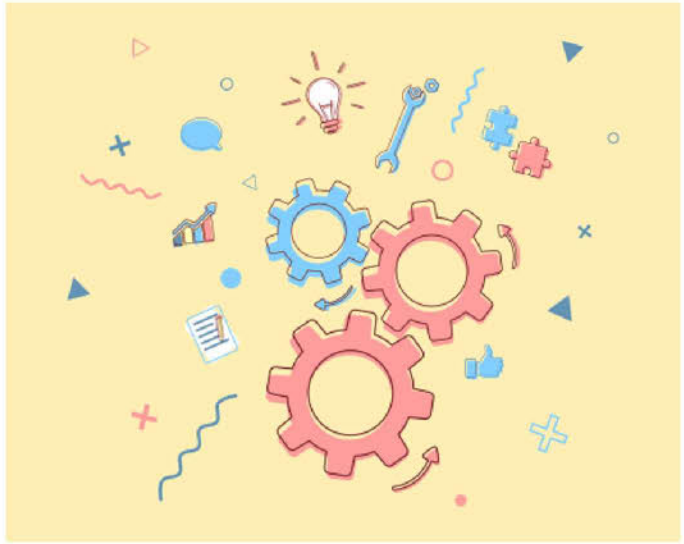

- **Welke risico's en kansen?**
  - Kansen:
    - Helderheid over proces geven;
    - De tijd nemen om opnieuw gesprek met betrokkenen aangaan,
    - Creëren van houvast qua vervolgstappen/proces
  - Risico's:
    - Te veel partijen betrekken en te weinig snelheid houden,
    - Teleurstelling dat we nog steeds niet concreet worden over locaties / HOE,
    - Weerstand die groter wordt omdat er geen nieuwe feiten op tafel komen
  - Tussenin: tussentijdse andere besluitvorming / verkiezingen

OVER MORGEN

Gemeente Amsterdam

Besluitvormingsproces

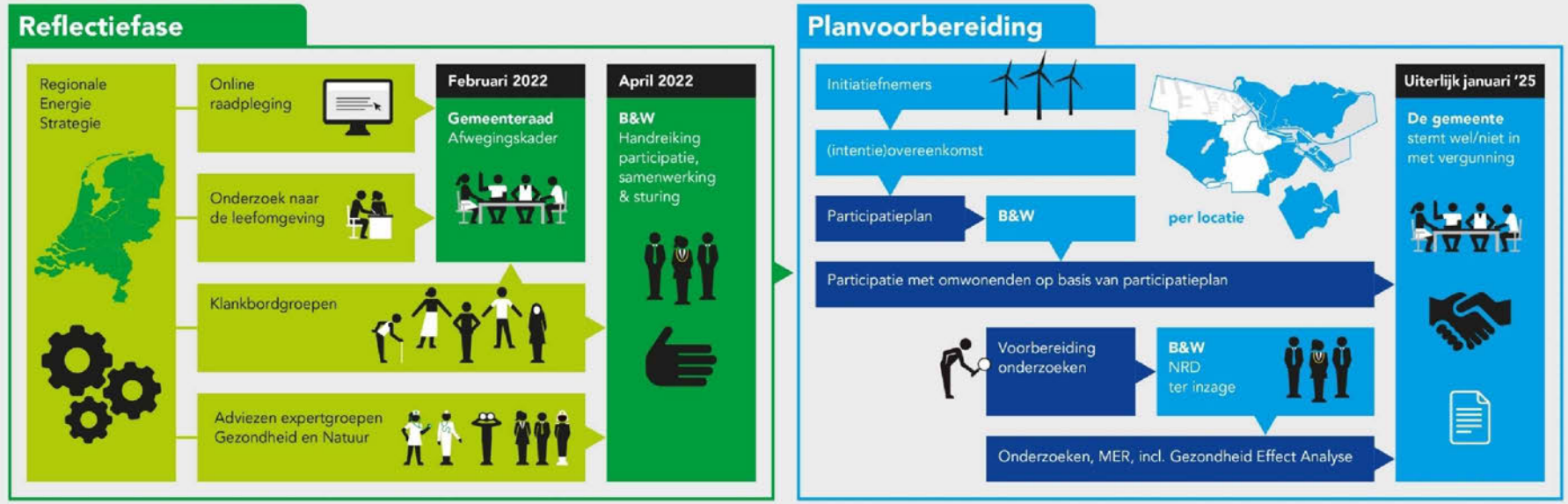

Reflectiefase

De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften die er leven bij bewoners. Daarnaast geven expertgroepen advies over hoe om te gaan met zorgen t.a.v. gezondheid en natuur rondom windmolens. De opbrengst wordt geïnventariseerd en wordt verwerkt in een afwegingskader voor de gemeenteraad en in richtlijnen voor participatie en sturing. Het uitgangspunt voor de reflectiefase is de RES 1.0, die is vastgesteld door de gemeenteraad in mei 2021.

Afwegingskader

Het afwegingskader bevat informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. De zorgen, wensen en behoeften van bewoners maken hier deel van uit en het biedt daarmee inzicht in de thema's die bewoners belangrijk vinden.

Wat is een online raadpleging

De online raadpleging is een methode om grote groepen deelnemers te betrekken bij een keuze-vraagstuk. Deelnemers nemen virtueel plaats op de stoel van de bestuurder en gaan keuzes maken. Daarmee kunnen ze hun voorkeuren aangeven op basis van (achtergrond) informatie, deze motiveren en nuanceren en eigen ideeën aandragen.

Onderzoek naar de leefomgeving

Bewoners kunnen tijdens de workshops aangeven wat voor hen de kenmerken van hun buurt zijn. Daarnaast worden bewoners gevraagd naar hun ideeën over windturbines en welke effecten zij verwachten bij een windmolen in hun leefomgeving. Zo leren we begrijpen wat bewoners belangrijk vinden in relatie tot windturbines in hun omgeving.

Intentieovereenkomst

De gemeente sluit per zoekgebied intentieovereenkomsten af met degene die het initiatief nemen om daar windmolens te onderzoeken en zo mogelijk te ontwikkelen. Dit betekent dat deze initiatiefnemers een participatieplan met omwonenden opstellen en er wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom.

Participatieplan

Het College stelt het participatieplan van initiatiefnemers vast en dit vormt de basis voor de verdere participatie in het gebied over de windmolens. Tijdens dit hele proces wordt gecommuniceerd naar iedereen in en rond het zoekgebied.

Notitie Reikwijdte Detailniveau

De initiatiefnemers inventariseren kenmerken, vragen en zorgen uit de omgeving, bereiden de onderzoeken en milieueffectrapportage voor en leggen de beoogde aanpak vast in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (**NRD**). Het College legt de NRD ter inzage zodat iedereen hierop kan reageren. Het college geeft advies op de NRD en betrekt hierbij ingediende zienswijzen. Onderdeel is een Gezondheid Effect Analyse (**GEA**).

Vergunningverlening

Als uit alle benodigde onderzoeken blijkt dat een locatie geschikt is voor een windmolen volgt de vergunningaanvraag door de initiatiefnemers. De gemeente stemt wel/niet in met vergunning-verlening voor plaatsing van een windmolen.

OVER MORGEN

Ons voorstel (1/4)

- Twee producten:
  - Handreiking voor **participatie**
  - Handreiking voor **samenwerking en sturing**

- Waarom?
  - Scope van beide producten verschilt
  - Manier waarop bewoners/andere betrokkenen willen/moeten meepraten verschilt
  - We willen de discussie niet verbreden maar juist concretiseren, dan helpt het om aan twee gerichte producten te werken

OVER MORGEN

Ons voorstel (2/4)

- Definitie handreiking voor participatie:
  - Is een toetsingskader met “spelregels” voor initiatiefnemers voor het opstellen van een participatieplan in de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase.
- Doel:
  - Borgen dat de wensen en zorgen van de bewoners **over participatie** worden meegenomen bij vervolgproces.
- Welke rol geef je lokale KBG’s?
  - Gericht om input vragen bij handreiking voor participatie*: ‘’Welke spelregels ontbreken er wat jou betreft’’.
  - We betrekken niet de hele stad want ..

*vooraf duidelijk aangeven welke spelregels er nu al gelden

Ons voorstel (3/4)

- Definitie handreiking voor samenwerking en sturing:
  - Deze handreiking beschrijft de rol van de gemeente, initiatiefnemers en andere belanghebbenden bij de ontwikkeling van windenergie. Deze handreiking is de basis waarop wordt samengewerkt, hoe stakeholders zich tot elkaar verhouden en hoe besluitvorming plaatsvindt.
- Doel:
  - Inzichtelijk maken hoe de gemeente zich verhoud tot andere belanghebbenden en wie wanneer bevoegd is tot besluiten
- Welke rol geef je KBG Natuur en Gezondheid ?
  - Gericht om input vragen bij handreiking voor samenwerking: ‘’Welke spelregels/aandachtspunten ontbreken er wat jou betreft in de bestaande wettelijke afspraken’’.

OVER MORGEN

Ons voorstel (4/4)

- **Drieluik**
  - **Check op bestaande afspraken / criteria**
  - **Check op signalen vanuit afwegingskader**
  - **Waar blijven dan nog gaten liggen/welke zorgen zijn dan nog niet afgedekt?**
    - Daar het gesprek over voeren met KBG's

- Voordat we inhoudelijk verder werken: verzamelen van de bestaande afspraken over participatie / stakeholders (in lijn met besluitvormingsproces)
  - RES regio NH-Zuid
  - Handreiking NPRES
  - Participatierichtlijnen Amsterdam
  - Evaluatie RES proces
  - …..

OVER MORGEN

Inhoudsopgave

Handreiking voor participatie

- Introductie
  - Waar bevinden we ons nu in het proces
  - Hoe ziet het proces er hierna uit
  - Wat is een handreiking
  - Voor wie is de handreiking bedoeld
  - Hoe zijn de spelregels tot stand gekomen
  - Hoe bindend is de handreiking
  - Wie zijn er betrokken geweest
- Vormen van participatie
  - Burgerparticipatie
  - Financiële Participatie
  - Representativiteit en inclusiviteit
  - Buurgemeenten
  - **Signalen afwegingskader**
- De spelregels
  - Nader in te vullen in afstemming met alle betrokkenenen

OVER MORGEN

Inhoudsopgave

Handreiking voor samenwerking en sturing

- Introductie
  - Waar bevinden we ons nu in het proces
  - Hoe ziet het proces er hierna uit
  - Wat is een handreiking
  - Voor wie is de handreiking bedoeld
  - Wie zijn er betrokken geweest
- Samenwerking met wie?
  - Gemeente
  - Initiatiefnemers
  - Bewoners
  - Buurgemeenten
  - **Signalen afwegingskader**
- Rolopvattingen per stakeholder
- De spelregels

OVER MORGEN

Tijdlijn

- 24 januari – 14 februari
  - Inventariseren RES producten participatie en samenwerking
  - Bepalen contouren hoofdstukken en mogelijke spelregels
  - Bepalen betrokkenheid stakeholders en KBG's
- 14 februari – 14 maart
  - Uitwerken concept handreikingen
  - Eerste concept voorleggen aan wethouder en betrokken ambtenaren
  - Introductie bij KBG's
- 21 maart – 22 april
  - Input ophalen bij KBG's, initiatiefnemers, buurgemeenten e.a. stakeholders
- 25 april – 13 mei
  - 90% versie met input van stakeholders delen met wethouder en betrokken ambtenaren
  - Definitieve versie
- Mikken op raad 22 juni?

OVER MORGEN

OVER MORGEN BEGINT NU

www.overmorgen.nl

@Over-Morgen

[redacted]

OVER MORGEN

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum: 22.11.2021
Auteur: [redacted]
Aangepast verslag opnieuw concept

public mediation

Doel bijeenkomst

Op 22 november jl. vond de eerste bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze eerste bijeenkomst stond in het teken van kennismaking met de leden van de klankbordgroep. De opzet van het besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam en de rol van de klankbordgroepen in de Reflectiefase zijn tijdens de bijeenkomst toegelicht. Daarnaast is de agenda voor de aankomende bijeenkomsten besproken.

Kennismaking

De bijeenkomst werd afgetrapt met een kennismakingsronde waarin de leden inzicht gaven in hun relatie met Amsterdam Zuidoost, wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens (in Amsterdam Zuidoost) en in het participatieproces. Dirk de Jager van het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost en wethouder Matthijs Sikkes-van den Berg van de gemeente Diemen heetten de deelnemers welkom.

Welkom

Vanuit stadsdeel Zuidoost was bestuurslid Dirk de Jager aanwezig voor deze eerste bijeenkomst. Hij heette alle leden van de klankbordgroep welkom, ook namens wethouder Sikkes-van den Berg van Diemen. Hij benadrukte het belang van zoveel mogelijk in samenhang kijken naar het vraagstuk met de omliggende gemeenten. Het is een ingewikkeld onderwerp, met invloed op gezondheid, leefbaarheid en natuur en ecologie in het gebied. Dat zijn onderwerpen waar de gemeenten veel waarde aan hechten. Tegelijkertijd hebben zij de opgave om bij te dragen aan de energietransitie. Dit zijn complexe afwegingen en daarom heeft de gemeente de leden van de klankbordgroep gevraagd om de essentiële punten te benoemen waar rekening mee gehouden moet worden bij het maken van de uiteindelijke afweging over waar en of en onder welke voorwaarden er windmolens zouden kunnen komen in Zuidoost. Hij wenste de groep veel succes en wijsheid toe in de komende bijeenkomsten.

Wethouder Matthijs Sikkes-van den Berg voegde daaraantoe dat ze hoopten te laten zien dat er contact is tussen de aangrenzende gemeenten, om te voorkomen dat bewoners en de natuur onevenredig belast zouden worden wegens gebrek aan communicatie. De gemeenten die om de Diemerscheg heen liggen hebben regelmatig contact.

Een lid van de klankbordgroep herinnerde Dirk de Jager aan zijn uitspraak, gedaan op 20 april 2021, dat er geen windmolens geplaatst worden als er onaanvaardbare gezondheidsrisico's bestaan. De heer de Jager gaf aan nog steeds achter deze uitspraak te staan.

Belangrijk in de discussie over windmolens

De leden van de klankbordgroep hebben tijdens de kennismaking toegelicht wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens (in Zuidoost). Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt een introductie in, maar geen compleet overzicht van, wat de deelnemers in deze discussie belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- De leden van de klankbordgroep maken zich zorgen over de gezondheid van omwonenden. Deze mag niet in gevaar worden gebracht door bijvoorbeeld geluidsoverlast van de windmolens. Ook de gehanteerde afstandsnorm, 350 meter tot geluidsgevoelige bestemmingen als woningen, leidt tot veel vragen. Leden vinden dat deze norm niet versoepeld had mogen worden.
- Ook werd opgemerkt dat bijvoorbeeld windmolens op de locatie langs de A9 bij de Diemerscheg zouden grenzen aan plekken waar veel huurwoningen zijn. Huurwoningen zijn vaker slecht geïsoleerd waardoor de impact op de omwonenden nog groter zal zijn.
- Daarnaast zijn er grote zorgen over de natuur in de omgeving, zoals bij de Hoge Dijk. Dit heeft betrekking op zowel de waarde van de natuur (bijvoorbeeld van het trekvogelpad) als op de recreatiefunctie voor mensen uit de omgeving, en met name bewoners van Zuidoost. Ook is verwezen naar het in ontwikkeling zijnde en reeds geplande natuurcompensatiegebied in de Bloemendalerpolder, 't Breedland, en de eendenkooi dat langs het Amsterdam- Rijnkanaal ligt in Weesp.
- Het is belangrijk dat er onafhankelijk aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd naar de gezondheidseffecten van windturbines. Leden van de klankbordgroep krijgen via de media mee dat er nog veel onbekend is als het gaat om de effecten van windmolens. Op landelijk politiek niveau is ingestemd door de Tweede Kamer met de motie Erkens/Leijten over onderzoek naar de effecten van verschillende afstandsnormen op de gezondheid en leefkwaliteit. De resultaten daarvan zouden mee moeten worden genomen in de verdere concretisering van de RES'en.
- Door een lid van de klankbordgroep werd geopperd om voor alle zoeklocaties een (pre-)MER uit te voeren, om deze informatie mee te nemen in het afwegingskader. De milieu-effecten voor alle locaties/zoekgebieden zouden bekend moeten zijn bij de raad voordat er besluiten genomen kunnen worden.
- Er is behoefte aan een totaaloverzicht van de plannen van de aangrenzende gemeenten in dit gebied. Ook toekomstige wijken en woningen moeten meegenomen worden in de gebruikte kaarten en tekeningen.
- Het is belangrijk om woningbouwopgaven in de omgeving, zoals Weespersluis (waarvoor een onherroepelijk bestemmingsplan is; circa 300 van de circa 3.000 woningen zijn reeds opgeleverd en bewoond), mee te nemen in de afweging. Ook voor die bewoners moet er in de toekomst een prettig en leefbaar woongebied zijn.
- De bewoners van buurgemeenten zijn geschrokken dat de gemeente de windmolens aan de grenzen van de stad plaatst, waardoor zij er juist last van hebben.
- De tuinders vinden het onrechtvaardig dat juist volkstuinders die het vaker minder goed hebben en baat hebben bij deze groene natuur, te maken krijgen met windmolens dicht bij hun tuinen. De volkstuinen leveren met elkaar een grote bijdrage aan de natuur en biodiversiteit in de stad. Vaak wonen tuinders een half jaar op de tuin. Ook gebruiken zij de tuinen voor vakantie dichtbij huis, omdat zij niet de middelen hebben om op vakantie te gaan of omdat zij ervoor kiezen om klimaatredenen.
- Jongeren moeten mee kunnen praten over hun toekomstige leefomgeving. De jongeren van JongRes onderschrijven de ambitie van de gemeenteraad. In Zuidoost zijn verschillende jongerentafels gehouden door JongRES om hierover in gesprek te gaan. Deze RES-jongeren vinden het belangrijk dat er goed onderzoek wordt gedaan naar mogelijke gezondheidsrisico's. Bij uitsluitsel daarover vinden de RES-jongeren echter dat het mogelijk moet zijn om windmolens te plaatsen in een stedelijke omgeving.
- Door een lid van de klankbordgroep wordt het belangrijk gevonden om energie lokaal op te wekken omdat er lokaal steeds meer energie gebruikt wordt, bijvoorbeeld voor elektrische auto's.
- Een lid van de klankbordgroep gaf aan zorgen te hebben over hoe de instanties omgaan met de kennis over gezondheidsrisico's. Het wordt ervaren dat overheden omwonenden niet beschermen door bijvoorbeeld veiligheidsmarges in te bouwen, maar deze juist zo krap mogelijk definiëren. Niet de bewoners maar het doel zou vooropgesteld worden.
- Een ander lid van de klankbordgroep deelde de zorg dat de gemeente wil doorzetten en dat er enkel locaties overblijven waar weinig weerstand is, omdat bewoners daar minder invloed hebben.

- Het lokaal delen in het eigenaarschap wordt belangrijk gevonden. Er zijn zorgen dat niet de direct omwonenden mee kunnen profiteren, maar juist meer vermogende inwoners van de stad die niet de lasten van de windmolens ervaren. Het doel van 50% lokale participatie mag niet onrechtvaardig worden gebruikt.
- De suggestie wordt gedaan om voor alle zoekgebieden, voorafgaand aan de besluitvorming in de raad over het afwegingskader, een soort pré-MER uit te voeren, zodat de milieueffecten voor álle zoekgebieden meegewogen kunnen worden, vooruitlopend op het besluit om sommige zoekgebieden af te laten vallen en andere aan te wijzen als definitieve locatie.

Belangrijk in het participatieproces
De leden van de klankbordgroep hebben ook toegelicht wat zij belangrijk vinden in het participatieproces van de RES Amsterdam. Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt hier een introductie in, maar geen compleet overzicht van wat de deelnemers belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- Bewoners uit Zuidoost moeten betrokken worden in het participatieproces. Belangrijk is daarbij dat er wordt geparticipeerd door een representatieve groep bewoners van Zuidoost. Zo moeten er bijvoorbeeld inwoners van de Surinaamse gemeenschap en sociale huurders deelnemen. Er werd opgemerkt dat de diversiteit van bewoners in de wijk niet terug te zien is in de klankbordgroep.
- Het belang van een democratisch proces werd benadrukt. Leden van de klankbordgroep waren zeer verbaasd dat er ondanks alle kritische geluiden toch zoekgebieden zijn aangewezen die op 350 meter van woningen liggen. Meerdere leden voelen zich niet als bewoners vertegenwoordigd in de discussie over windmolens.
- Participatie moet een eerlijk proces zijn waarin de gemeente oprecht naar bewoners luistert, hen zo vroeg mogelijk bij het gesprek betrekt, en hen op de hoogte houdt.
- Het mag geen 'check the box' participatieproces zijn. De leden willen echt invloed kunnen hebben. Zij willen de dialoog aangaan en dat het duidelijk is wat de uitkomst is van dit traject. Sommige leden zijn sceptisch over dit traject en anderen hopen dat de gemeente het vertrouwen juist terug zal winnen.
- Ook met belanghebbenden uit de omgeving van Amsterdam moet rekening gehouden worden.
- Jongeren moeten mee kunnen praten over hun toekomstige leefomgeving.
- Leden willen mee kunnen praten over of, waar en onder welke voorwaarden windmolens geplaatst in Zuidoost zou kunnen worden. Ze willen dat er plekken aangewezen kunnen worden die ongeschikt zijn.
- Het is van belang om kennis te delen over ervaringen en (lopende) onderzoeken met betrekking tot de ontwikkeling van windmolens. Daarbij moet in samenhang met andere gemeenten plannen gemaakt worden.
- Er is opgeroepen om naar alternatieven te kijken dan windmolens, bijvoorbeeld zonnepanelen en buurtbatterijen.
- De bijeenkomsten van de klankbordgroep moeten tijdig gepland worden. Ook moet ter voorbereiding de informatie voor de bijeenkomsten en de notulen van de afgelopen bijeenkomst op tijd beschikbaar zijn.

De klankbordgroep

Doel

In totaal zijn er zeven klankbordgroepen: Eén stedelijke, één per windrichting van de zoekgebieden (Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost) en twee klankbordgroepen die de expertgroepen Natuur en Gezondheid begeleiden. In de klankbordgroep komen verschillende belangen en perspectieven samen. De leden van de klankbordgroep nemen deel op persoonlijke titel, tenzij hier zelf eigen afspraken over hebben gemaakt met een achterban. Zij vertegenwoordigen ieder een belang, een

perspectief. Het doel is niet om met de klankbordgroep tot overeenstemming of tot een eensluidend advies te komen, maar juist om de verschillende belangen en perspectieven te horen en een stem te geven in het proces. Ruimte voor dialoog om inzicht en begrip te krijgen in ieders perspectief.

Deze klankbordgroep brengt het perspectief van belanghebbenden in Zuidoost en aangrenzende gebieden in en geeft mee waar rekening mee gehouden moet worden in de afweging over windmolens en bij de participatie in de volgende fase. In de aankomende bijeenkomst zal de klankbordgroep het onderzoek naar de leefomgeving in Zuidoost bespreken en daar een reactie op meegeven. De klankbordgroep heeft aangegeven meer duidelijk te willen over haar rol.

Perspectieven

Aan de klankbordgroep is gevraagd of zij nog perspectieven misten in de groep. Zoals eerder benoemd zien de leden van de klankbordgroep de diversiteit van bewoners in de wijk niet terug in deze groep. Het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (NPBO) heeft de selectie van de leden van de klankbordgroepen gemaakt. Bij de selectie is de NPBO afhankelijk geweest van welke personen zich hebben aangemeld en daarbij mochten zij niet vragen naar of selecteren op basis van afkomst. Een lid van de klankbordgroep stelde voor om in ieder geval iemand van de Surinaamse gemeenschap in Zuidoost uit te nodigen om deel te nemen. Daarbij neemt Public Mediation contact op met de leden die ontbraken tijdens de eerste bijeenkomst.

Spelregels

Voor de klankbordgroep gelden een aantal spelregels:

- Veiligheid (Chatham House Rule): alles wat in de bijeenkomst gezegd wordt mag worden gebruikt, maar niet herleidbaar tot persoon.
- Luisteren om te begrijpen en leren: bevraag elkaar en spreek vanuit uw eigen ervaring
- Representatie: vanuit belangenstroom, op eigen persoonlijke titel
- Communicatie en verslaglegging wordt gedaan door Public Mediation. Het verslag is niet woordelijk.
- Aanwezigheid: leden nemen zoveel mogelijk zelf deel aan de bijeenkomsten. In het geval dat vervanging nodig is, kan dit gecommuniceerd worden aan Public Mediation.

Proces en activiteiten reflectiefase RES wind Amsterdam

Het besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam is tijdens de bijeenkomst kort toegelicht door [redacted] (coördinator team RES Amsterdam). Dit proces bestaat uit de reflectiefase en de planvoorbereidingsfase.

Reflectiefase

Bij vaststelling van de RES 1.0 in mei 2021 heeft de gemeenteraad van Amsterdam een aanvullende ambitie van 50 megawatt opwekking door windturbines vastgesteld. Daarnaast zijn zoekgebieden aangewezen waar mogelijkheden worden gezien om windmolens te realiseren. De vaststelling riep een levendige discussie op. De gemeente heeft in reactie daarop een reflectiefase ingesteld. Hierin wordt extra de tijd te genomen om te luisteren naar de zorgen en behoeften van belanghebbenden in de stad en om alle informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) te verzamelen, die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. Waar moet rekening mee gehouden worden bij beslissingen over de plaatsing van windmolens in Amsterdam?

Hiervoor vinden verschillende activiteiten plaats gedurende de reflectiefase, die loopt tot april 2022:

- Een online raadpleging (PWE)
- Onderzoek naar de leefomgeving in workshops
- Expertgroepen die advies geven over de onderwerpen gezondheid en natuur
- Zeven klankbordgroepen: op stedelijk en lokaal niveau en voor de expertgroepen

gezondheid en natuur
- Evaluatie van de participatiestappen tot nu toe

Opmerking klankbordgroep
Het verbaast de klankbordgroep dat er geen zoekgebieden af kunnen vallen tijdens de reflectiefase.

Online raadpleging (PWE)
In de online raadpleging worden deelnemers betrokken bij een keuzevraagstuk. Door keuzes te maken, als het ware op de stoel van de bestuurder, kunnen ze voorkeuren aangeven, deze toelichten en eigen ideeën aandragen. Door een lid van de klankbordgroep werd opgemerkt dat toekomstige bewoners, van gebieden waar woningen gerealiseerd gaan worden, niet mee kunnen doen met dergelijke instrumenten. De ontwikkelaar kan wel op basis van de doelgroepen profielen maken van wat toekomstige bewoners belangrijk vinden.

Onderzoek naar de leefomgeving
In workshops hebben bewoners en andere gebruikers van gebieden, zoals ze er nu zijn, aan kun geven wat voor hen belangrijke kenmerken zijn voor hun buurt en welke effecten zij verwachten bij een windmolen in die omgeving. Op verschillende manieren is hierover gecommuniceerd: door te flyeren in de directe omgeving (om groepen te bereiken die eerder onvoldoende waren gehoord) en daarna via brieven en de netwerken van de stadsdelen. Op zaterdag 27 november vinden drie extra inloopworkshops plaats op drie locaties van de Openbare Bibliotheek in de stad.

In de klankbordgroep is opgemerkt dat de natuur- en recreatiegebieden die gepland staan in de Bloemendalerpolder van Weesp niet meegenomen worden in dit onderzoek, zowel niet in de vragen en kaarten maar ook in de antwoorden van deelnemers, omdat deze nog niet gebruikt kunnen worden. Windmolens in de zoekgebieden zouden echter wel een grote impact kunnen hebben op de ervaring en kwaliteit van die gebieden, Dit zal nu niet terugkomen in de resultaten van het onderzoek.

Expertgroepen Gezondheid en Natuur
Omdat er vele zorgen zijn over de thema's gezondheid en natuur en omdat de feitenkennis verschillend geïnterpreteerd wordt, zijn twee expertgroepen ingesteld onder leiding van onafhankelijke voorzitters. Voor de samenstelling van de groepen zijn experts voorgedragen door o.a. energiecoöperaties, Windalarm en bezorgde artsen. De experts gaan, voor de respectievelijke thema's, in gesprek over bestaande wet- en regelgeving, de milieueffectenrapportage en aanvullende onderzoeken en beleid. Het is niet mogelijk om ook in alle lokale klankbordgroepen de thema's gezondheid en natuur afzonderlijk te behandelen. Wel kunnen specifieke lokale aspecten hierin meegegeven worden.

De expertgroep gaat bepalen welke onderzoeken uitgevoerd moeten worden in de planvoorbereidingsfase, wanneer er in opdracht van een initiatiefnemer onderzoek wordt uitgevoerd op een specifieke locatie. Deze onderzoeken, vastgelegd in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), worden uitgevoerd voorafgaand aan de vergunningverlening. Ook de NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder daarop kan reageren.

Producten reflectiefase
De reflectiefase levert drie producten op: het afwegingskader, richtlijnen voor participatie en richtlijnen voor governance. Het afwegingskader en de richtlijnen komen bovenop het wettelijk kader dat er al is.

Afwegingskader
Alle informatie uit de activiteiten en uit eerdere inspraakrondes wordt gebundeld in een afwegingskader dat in januari 2022 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In dit afwegingskader wordt de informatie gebundeld die bestuurders en de gemeenteraad nodig hebben om een goede afweging te kunnen maken over de ontwikkeling van windturbines op een locatie in een

zoekgebied. Dit afwegingskader is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. Het biedt een overzicht van de kenmerken die belangrijk zijn om mee te nemen in de afweging over het wel of niet plaatsen van een windmolen. De vier hoofdthema's zijn: 1) leefomgeving, 2) maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie, 3) CO2-doelstelling en 4) samenhangend en betaalbaar energiesysteem.

De leden van de klankbordgroep hebben tijdens de bijeenkomst duidelijk aangegeven dat zij mee willen praten over het afwegingskader. Er zijn zorgen omdat dit aanstaande december afgerond wordt. De leden van de klankbordgroep willen dat de tijd wordt genomen om hierover met alle klankbordgroepen goed in gesprek te gaan. Het afwegingskader wordt in ieder geval behandeld in de stedelijke klankbordgroep. Er gaat gekeken worden of dit ook georganiseerd kan worden voor de lokale klankbordgroepen.

Handreiking participatie en sturing

Met de klankbordgroepen en expertgroepen wordt daarnaast gekeken naar wat belangrijk is als een initiatiefnemer zich meldt in de vervolgfase. Dit heeft betrekking op hoe belanghebbenden worden betrokken in het vervolg (waar kan de gemeente op toezien bij de participatie, zodat bewoners niet het gevoel krijgen dat zij er alleen voor staan en dat de gemeente zich terugtrekt), de rol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden en initiatiefnemers, en samenwerking tussen RES partners en mede-overheden. Deze richtlijnen voor participatie en governance worden gebundeld in een handreiking participatie en sturing.

Planvoorbereiding

Na de reflectiefase begint de planvoorbereiding. Daarin kunnen initiatiefnemers de gemeente benaderen met het verzoek om windturbines te ontwikkelen. Na het tekenen van een intentieovereenkomst moet de initiatiefnemer in die fase een participatieplan opstellen. Dat moet door het College van B&W goedgekeurd worden en vervolgens conform uitgevoerd worden door de initiatiefnemer. In deze fase worden in opdracht van de initiatiefnemer, na vaststelling van de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), onderzoeken naar de effecten op o.a. natuur en gezondheid uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden gebundeld in de milieueffectenrapportage (MER) en voorgelegd aan de gemeenteraad voor de vergunningverlening.

Volgende bijeenkomst en afspraken

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. De volgende bijeenkomst staat gepland voor 1 december a.s. van 19.00 tot 21.00u. Tijdens deze bijeenkomst staat het onderzoek naar de leefomgeving (context mapping) in Zuidoost centraal.

Aan het eind van de bijeenkomst gaven meerdere leden van de klankbordgroep aan te twijfelen of het zin had voor hen om deel te nemen aan deze klankbordgroep. Dit kwam o.a. voort uit dat het nog onduidelijk was of zij als lokale groep input konden geven op het afwegingskader en dat zaken rondom gezondheid worden besproken in de klankbordgroep en expertgroep voor gezondheid. De zeven klankbordgroepen (stedelijk, vier windrichtingen, gezondheid en natuur) hebben in de reflectiefase elk een eigen focus. De stedelijke klankbordgroep kijkt hierbij vooral mee met zaken die voor de hele stad spelen, zoals de online raadpleging (PWE) en het afwegingskader. Bij de lokale klankbordgroepen ligt de focus op wat er in een specifiek gebied speelt.

Afspraken

- De komende bijeenkomsten vinden plaats op een later tijdstip, van 19.00 tot 21.00u.
- De presentatie van de bijeenkomsten worden gedeeld met de groep.
- Voor de volgende bijeenkomst wordt de meerwaarde en het doel van de klankbordgroep geagendeerd.
- Leden van de klankbordgroep kunnen vragen die zij tijdens de bijeenkomst niet meer konden stellen mailen aan [redacted]@public-mediation.nl
- Public Mediation en de gemeente gaan kijken of het afwegingskader ook in de lokale

klankbordgroepen besproken kan worden. [Inmiddels is duidelijk dat het afwegingskader tijdens de derde bijeenkomst van de klankbordgroep Zuidoost in december toegelicht en besproken zal worden.]

- Public Mediation heeft contact over het uitnodigen van een lid van de Surinaamse gemeenschap in Zuidoost voor de klankbordgroep.
- Public Mediation neemt contact op met de leden die ontbraken tijdens de eerste bijeenkomst.
- De toelichting van Populytics op de online raadpleging (PWE) wordt gedeeld.
- De MS Teams chat wordt geanonimiseerd opgenomen in het verslag.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Gein
Buurtbewoner Zuidoost
Diemerwind
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
JongRES
Leesclub Zuidoost
StichtingErfAbcoudermeer
StopWindturbinesGein
Veenwind (de Ronde Venen)
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Volkstuinvereniging Linnaeus

Dirk de Jager (Gemeente Amsterdam, Dagelijks Bestuur stadsdeel Zuidoost)
Matthijs Sikkes-van den Berg – (Gemeente Diemen, wethouder)
[redacted] – (Gemeente Diemen)

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Buurtbewoner Holendrecht

Bijlage 2: MS Teams chat

[22/11/2021 16:50] Start meeting
[22/11/2021 16:58] [naam], mag ik vragen wat uw relatie is met Zuidoost? Ik heb uw naam niet doorgekregen
[22/11/2021 16:58] Ik ben er namens de GEM Bloemendalerpolder, verantwoordelijk voor de ontwikkeling van Weespersluis.
[22/11/2021 16:59] Dank [naam]!
[22/11/2021 16:59] [naam] stond voor ons op de lijst. Ik ben vandaag in zijn plaats.
[22/11/2021 17:00] Super! Ik noteer het
[22/11/2021 17:00] Wat was de vraag in de chat?

[22/11/2021 17:04] Beste allen, ik moet me helaas vanaf 18.45 laten excuseren vanavond

[22/11/2021 17:21] Mijn camera wil niet aan, ik weet niet waarom. Ik ben [naam], voorzitter van vtv Frankendael.

[22/11/2021 17:33] Dat is een heel goed punt; toekomstige woningbouw moet meegenomen worden

[22/11/2021 17:54] ik moet de bijeenkoimst helaas verlaten

[22/11/2021 18:00] Ik zou ook wel iets aan Ian willen vragen, maar dat komt misschien nog wel.

[22/11/2021 18:01] [naam], ik ga reageren op de chat, vind je dat goed?

[22/11/2021 18:02] Nou, ik vind het wel leuk als de anderen jouw reactie ook horen. Dus we houde je reactie tegoed?

[22/11/2021 18:05] Beste mensen, ik ga de chat nu verlaten. Goed gesprek en succes gewenst. Ben benieuwd naar de uitkomsten. Met vriendelijke groet, [naam].

[22/11/2021 18:05] Met alle respect voor de inzet van [naam], maar er zijn ook echte én belanghebbende jongeren die in Zuidoost wonen. Die zich net zulke zorgen maken over hun toekomst en een snelle transitie naar duurzame energie als [naam] en de meeste andere Amsterdammers. Gemiste kans om niet te werven onder de +/- 60.000 jongeren in ons stadsdeel!

[22/11/2021 18:17] Ik ga er ook tussenuit. Ter info: ik ben ambtenaar van de gemeente Diemen. Diemen heeft ook zoekgebieden voor windenergie in het Diemerbos. Ik was hier aanwezig om te laten zien dat Diemen en Amsterdam hierover ook ambtelijk goed onderling contact hebben. Verder wilde ik nog even laten weten dat ik altijd bereikbaar ben voor vragen [emailadres]. Ik wens jullie nog een fijne avond!

[22/11/2021 18:18] Ik laat mijn camera even uit, dan kan ik stiekem dineren , anders wordt het te kort op mijn sportles vanavond.

[22/11/2021 18:19] Alle argumenten die ik nu hoor, zijn ook al lang bij de gemeente bekend. Wat voegt dit platform nog toe?

22/11/2021 18:20] Ik ga zo even naar huis rijden. Kan dan niet spreken.

[22/11/2021 18:26] Ja, staat in beeld

[22/11/2021 18:29] Vraag aan [naam]: zou de Gezondheids Effect Analyse niet in een veel eerder stadium plaats moeten vinden? Dus voorafgaand aan de inschrijvingen van initiatiefnemers?

[22/11/2021 18:30] Wachten met besluitvorming tot er gemeenteraadsverkiezingen zijn geweest. De verwachting is b.v. dat GroenLinks zal worden weggevaagd vanwege houding van wethouder Van Doorninck.

[22/11/2021 18:34] @[naam], wij staan zeker voor het niet uitsluiten van andere kansrijke technieken. Maar de RES gaat over grootschalige duurzame opwek en bewezen technieken. Dat is in het geval van de RES zon en wind op land. De ambitie van de RES is ook tot stand gebracht door op die technieken te focussen. Wij vinden dat de ambitie die is vastgesteld door de raad hoe dan ook gehaald moet worden om ook de toekomstige generatie de mogelijkheid te geven om te wonen in Amsterdam / Nederland zonder natte voeten te krijgen. [22/11/2021 18:36]

@[naam], het is nog knap lastig om een groep jongeren te bereiken en te enthousiasmeren voor dit thema. In Diemen hebben we een jongere tafel gehouden over de energietransitie en jongerenparticipatie daarin. Er is toen een aangetekende brief gegaan naar 1000en de jongeren tussen 18-35. Uiteindelijke resultaat: 7 jongeren die kwamen inspreken. Andere middelen moeten worden ingezet om ook ons om tafel te krijgen. In grotere getale.

[22/11/2021 18:38] 27 november 3 inkoopworkshops in Zuidoost, Noord en Nieuw-West. Deze workshops vinden alle 3 plaats op een Openbare Bibliotheek (OBA) locatie:OBA Reigersbos, Rossumplein 1, 1106 AX Amsterdam
OBA Geuzenveld, Albardakade 3, 1067DD Amsterdam
OBA Waterland, Waterlandplein 302, 1024 NB Amsterdam
U kunt binnenlopen tussen 11.00 en 15.00 uur en meedoen door het (workshop) werkboek in te vullen.

[22/11/2021 18:38] @[naam]: ik help graag mee jongerenparticipatie in Zuidoost te organiseren.

Ik verwacht van de gemeente dan wel dat alle informatie over energie, verbruik, gezondheid, natuur etc. etc. op tafel komen.

[22/11/2021 18:39] komen=komt

[22/11/2021 18:42] Moet jullie helaas verlaten. dank en tot de volgende sessie!

[22/11/2021 18:45] Ik moet er helaas precies om 19u uit, het gebouw waarin ik zit sluit.

[22/11/2021 18:45] Moeten we de landel8jke regelgeving niet afwachten

[22/11/2021 18:45] Wij doen daar ook graag aan mee [naam]! Dus laten we het gesprek volgende week continueren

[22/11/2021 18:50] 1 december inderdaad

[22/11/2021 18:51] Waar gaan we het dan wel over hebben?

[22/11/2021 18:52] Ik moet er ook van tussen. Zou er iemand willen doorpraten dan kan dat via nh-zuid@jongresnederland.nl

[22/11/2021 18:57] Ik heb nog een aanvullende vraag over de NRD.

[22/11/2021 19:02] We worden in een fuik gedreven. Het afwegingskader zijn geen harde eisen, maar een opsomming van dingen die een rol kunnen gaan spelen. Daarna moeten de bewoners het alsnog uitvechten met de organisaties die windturbines willen plaatsen. Er worden geen zoekgebieden hiervan uitgesloten, ook Zuidoost niet!

[22/11/2021 19:04] U kunt de vragen aan mij mailen: nadine@public-mediation.nl

[22/11/2021 19:05] Ik moet echt weg. Ik zie alles graag via de mail verschijnen. B.v.d.!

[22/11/2021 19:06] Het is belangrijk dat Zuidoost wordt betrokken bij het algemene overkoepelende afwegingskader, aangezien meerdere zoekgebieden in Zuidoost liggen.

[22/11/2021 19:06] Ik onderschrijf helemaal de opmerkingen van [naam], maar komen de anderen ook aan bod? Ik heb een heleboel vragen, maar wil vooral weten wat het nut heeft van deze bijeenkomst. Er zijn 12 personen die allemaal aangeven dat ze geen windturbines willen. Wat wordt daarmee gedaan? Dat wil ik weten voordat ik weer een avond vrijmaak? Graag een helder antwoord voor volgende keer. Verder wil ik graag weten of de 17 Windturbines een ambitie zijn of een vaststaand doel? Er wordt gezegd ambitie, maar wethouder lijkt niet met minder genoegen te willen nemen. Ik wil weten waarom de gemeente een begrenzing aangeeft op het beschikbare budget? Verduurzaming mag iets kosten toch? Ik wil graag meegeven dat de Windturbines niet ten kosten mogen gaan van hoogwaardige natuur.

[22/11/2021 19:06] Vragen over de NRD: Daarop is inspraak mogelijk. Het is een vrij technisch document. Is het een idee om een toelichting te geven in de klankbordgroep, naast de formele inspraak? Komen er nog extra inspraakacitiviteiten op de NRD? Komt er een NRD per zoeklocatie of één NRD voor alle gebieden samen?

[22/11/2021 19:06] Motie erkens en leijten , hoe wordt deze meegenomen in het afwegingskader.

[22/11/2021 19:07] Ik moet nu ook weg.

[22/11/2021 19:08] Ik moet er helaas nu echt uit, tot de / een volgende keer!

[22/11/2021 19:16] Waarom zit IJburg in de stedelijke klankbordgroep als zij niet meer als zoekgebied meegenomen worden

[22/11/2021 19:19] Door wie, wanneer en op basis waarvan worden de exacte locaties en hoeveelheid windturbines bepaald?

[22/11/2021 19:40] Einde meeting

Verslag bijeenkomst KBG Noord

Datum: 16.11.2021
Auteur: [redacted]
Aangepast verslag

public mediation

Doel bijeenkomst

Op 16 november jl. vond de eerste lokale klankbordgroep Noord van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam plaats onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze eerste bijeenkomst stond in het teken van kennismaking met de leden van de klankbordgroep. De algehele planning van de RES wind Amsterdam en de rol en opzet van de klankbordgroepen in dit proces is toegelicht. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de aankomende bijeenkomsten.

Kennismaking

De bijeenkomst werd afgetrapt met een kennismakingsronde waarin de leden inzicht gaven in hun relatie met Amsterdam Noord, wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens en in het participatieproces. Saskia Groenewoud van het dagelijks bestuur van stadsdeel Noord heette de deelnemers welkom.

Welkom

Vanuit stadsdeel Noord was bestuurslid Saskia Groenewoud aanwezig voor deze eerste bijeenkomst. Zij gaf aan het van belang te vinden dat alle vragen, aandachtspunten, zorgen en wensen van de leden van de klankbordgroep aan de orde kunnen komen in deze sessies en de reflectiefase als geheel. Daarnaast gaf ze aan het uiterst belangrijk te vinden dat de opbrengst van deze klankbordgroep wordt meegenomen in de verdere stappen in het proces van de RES Amsterdam. Zij wenste de deelnemers een mooie discussie toe.

Belangrijk in de discussie over windmolens

De leden van de klankbordgroep hebben tijdens de kennismaking toegelicht wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens. Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt een introductie in, maar geen compleet overzicht van, wat de deelnemers in deze discussie belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- Een locatie voor windmolens waar zo weinig mogelijk overlast is voor (woonboot)bewoners.
- De mogelijkheid voor direct omwonenden om mee te kunnen profiteren.
- Er zijn zeer sterke zorgen over geluidsoverlast van windturbines en gezondheidsproblemen die daardoor ontstaan, in relatie ook tot de afstand van de turbines tot de woningen en woonwijken. Deze zorgen worden gedeeld door vrijwel alle leden van de klankbordgroep.
- Meer en beter onderzoek naar de gezondheidseffecten door een onafhankelijke commissie met experts die ook een kritisch geluid vertegenwoordigen.
- Vele woonboten zijn gebouwd van hout. Woonbootbewoners zijn ongerust dat zij daardoor te maken gaan krijgen met overlast van laagfrequent geluid in hun woningen.
- Aandacht voor de waarde van natuur en biodiversiteit in de volkstuinen. Er is de zorg dat dit verloren gaat door plaatsing van windturbines in de volkstuinen in Amsterdam Noord.
- Bij het Cornelis Douwesterrein zijn panden ingericht voor zowel een werk- als woonfunctie. Ondernemers met nieuwbouw in het gebied houden er rekening mee dat zij daar straks

ook mogen wonen vanaf 2027. Op dit moment laat de bestemming dat nog niet toe. Er bestaat de zorg dat toekomstige bewoners geconfronteerd gaan worden met windturbines. Aandacht voor de gezondheid van mensen die werken in het gebied en de waarde van de (bedrijfs)panden.

- Behoud van het weidse gebied in Landelijk Noord en geen verstoring van de horizon.
- Aandacht voor het beschermen van het gebied Landelijk Noord, als bijzonder provinciaals landschap met een grote natuurkwaliteit.
- Aandacht voor het behoud van een gezonde woonomgeving. Bewoners geven aan nu al te maken met zaken als stank en fijnstof.
- Aandacht voor waar de opgewekte energie voor gebruikt gaat worden. Het zou merkwaardig gevonden worden als de energie gebruikt gaat worden voor (toekomstige) datacenters in de omgeving in verband met het hoge stroomverbruik van datacenters.
- Onderzoek naar rendabiliteit van windmolens in Amsterdam. Waarom wordt niet geïnvesteerd in windturbines op zee?

Belangrijk in het participatieproces

De leden van de klankbordgroep hebben ook toegelicht wat zij belangrijk vinden in het participatieproces van de RES Amsterdam. Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt een introductie in, maar geen compleet overzicht van wat de deelnemers herin belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- De participatie tot nu toe is ervaren als een proces waarbij de gemeente als het ware enkel 'vinkjes zet' voor het onderdeel participatie. Leden ervaren dat vragen worden beantwoord, maar verder niet worden meegenomen. Het gevoel leeft dat de overheid daardoor kan aangeven dat er participatie is geweest en vervolgens doorgaat met haar plannen. Er wordt gehoopt dat input uit deze sessies wel wordt meegenomen en daarin verandering brengt. Het mag geen 'afvinkproces' zijn.
- Deelname van buurgemeenten. Aandacht van de gemeente Amsterdam voor de buurgemeenten, bijvoorbeeld plannen voor woningbouw. Buurgemeenten hebben zich genegeerd gevoeld het afgelopen jaar.
- In alle redelijkheid en rust met elkaar kunnen praten en dat de discussie gaat resulteren in goed onderbouwde inzichten om mee te nemen in de besluitvorming.
- Goede informatievoorziening voor alle bewoners en ondernemers in Noord, specifiek ook van het Cornelis Douwes terrein. Het voorbeeld werd genoemd van het versturen van een brief.
- Dat er ruimte is voor onderzoeken en dat ook zaken die al zijn besloten ter discussie gesteld kunnen worden. Er moet in de reflectiefase daadwerkelijk reflectie plaatsvinden op of er windturbines geplaatst moeten worden. Tijdens deze onderzoekende reflectiefase zou er o.a. gekeken moeten worden naar gezondheidsproblematiek door windturbines, de afstand tot woningen en wat de turbines op zouden leveren. Het proces wordt ervaren als een trein die doordendert. Er wordt verwacht dat de gemeente luistert, reflecteert en ook geen molens zal plaatsen als deze niet gewenst blijken.
- De plannen moeten niet al van tevoren vaststaan. De leden van de klankbordgroep moeten echt meekunnen praten en niet enkel over hoe ze mee kunnen profiteren.
- Transparantie over het proces is belangrijk.
- Luisteren naar elkaar en de verschillende perspectieven in deze klankbordgroep.
- Loslaten van de teleologische benadering (redeneren naar het doel toe) van de gemeente. Eerst kijken naar wat de mogelijkheden zijn en daarna pas bepalen hoeveel megawatt er opgewekt kan worden aan windenergie in Amsterdam.
- Omwonenden en andere belanghebbenden van de Noorder IJplas moeten gehoord worden in Amsterdam. Zij vinden het betreurenswaardig dat de Noorder IJplas niet in de reflectiefase is meegenomen.
- Aandacht in de reflectiefase van effecten op de gezondheid door aspecten als geluid en slagschaduw.

- Er is de wens om te participeren in het realiseren van opwekking van groene energie, maar niet in iets wat de omwonenden ziek gaat maken.
- Dat de stem van mensen die wonen, werken of recreëren in de zoekgebieden belangrijker is dan die van andere bewoners van de stad.
- Dat er concreet eisen gesteld worden aan het voordeel voor omwonenden en dat de opbrengsten niet gaan naar andere vermogende mensen.
- Aandacht voor gezondheid en natuur en de mogelijkheid om te onderzoeken wat wel en ook niet mogelijk is. Ruimte om dat te onderbouwen.
- Het afwegingskader moet ook gebruikt kunnen worden om aan te geven dat de turbines op een locatie niet rendabel zijn.

De klankbordgroepen

Doel

In de klankbordgroep komen verschillende belangen en perspectieven samen. De leden van de klankbordgroep nemen deel op persoonlijke titel, tenzij hier zelf eigen afspraken over hebben gemaakt met een achterban. Zij vertegenwoordigen ieder een belang in het gebied, een perspectief. Het doel is niet om met de klankbordgroep tot overeenstemming of tot een eensluidend advies te komen, maar juist om de verschillende belangen en perspectieven te horen en een stem te geven in het proces. Ruimte voor dialoog om inzicht en begrip te krijgen in ieders perspectief.

Perspectieven

Tijdens de bijeenkomst werden enkele perspectieven aan tafel gemist:

- Initiatiefnemers en energiecoöperaties (specifiek ook voor de richtlijnen voor participatie)
- Jongeren
- Een goede afspiegeling van de bewoners van Noord werd gemist.

Bij de selectie van de leden van de klankbordgroepen is de NPBO afhankelijk geweest van welke personen zich hebben aangemeld. Public Mediation neemt contact op met de leden die ontbraken tijdens de eerste bijeenkomst. Daarnaast werd door leden van de klankbordgroep opgemerkt dat ook bewoners aan de andere kant van het IJ meegenomen moeten worden in de informatievoorziening en de mogelijkheid om op andere manieren mee te praten. In verband met de maximale groepsgrootte voor een productief gesprek, is het niet mogelijk om iedereen een plek te geven in deze klankbordgroep.

Spelregels

Voor de klankbordgroep gelden een aantal spelregels:

- Veiligheid (Chatham House Rule): alles wat in de bijeenkomst gezegd wordt mag worden gebruikt, maar niet herleidbaar tot persoon.
- Luisteren om te begrijpen en leren: bevraag elkaar en spreek vanuit je eigen ervaring
- Representatie: vanuit belangenstroom, op eigen persoonlijke titel
- Communicatie en verslaglegging wordt gedaan door Public Mediation. Het verslag is niet woordelijk. De MS Teams chat wordt geanonimiseerd opgenomen in de bijlage van het verslag.
- Aanwezigheid: leden nemen zoveel mogelijk zelf deel aan de bijeenkomsten. In het geval dat vervanging nodig is kan dit gecommuniceerd worden aan Public Mediation.

Tweede ring

Op verzoek is gesproken over het uitnodigen van een tweede ring mensen die als toehoorders deelnemen aan de bijeenkomst om mee te luisteren, op basis van uitnodiging door leden van de klankbordgroep. In principe hebben de leden van de klankbordgroep hier geen bezwaar tegen. Een belangrijke voorwaarde is dat de groep die deelneemt aan het gesprek niet te groot wordt. De bijeenkomst is niet publiek toegankelijk.

Proces en activiteiten reflectiefase RES wind Amsterdam

Het algehele besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam is kort toegelicht tijdens de bijeenkomst. Deze bestaat uit de reflectiefase en de planvoorbereiding fase.

Reflectiefase

Bij vaststelling van de RES 1.0 in mei 2021 heeft de gemeenteraad van Amsterdam een ambitie van 50 megawatt opwekking door windturbines vastgesteld. Na een levendige discussie en verhit debat met belanghebbenden in de stad is de gemeente gestart met een reflectiefase. De ambitie staat nog, maar in de reflectiefase wordt de tijd genomen extra te luisteren naar de zorgen en behoeften van belanghebbenden en om alle informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) te verzamelen die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden.

Om dit te doen vinden in de reflectiefase, die loopt tot april 2022, verschillende activiteiten plaats:

- Een online raadpleging (PWE)
- Onderzoek naar de leefomgeving in workshops
- Expertgroepen die advies geven over de onderwerpen gezondheid en natuur
- Zeven klankbordgroepen: op stedelijk en lokaal niveau en voor de expertgroepen gezondheid en natuur

Online raadpleging (PWE)

De leden van de klankbordgroep zijn zeer kritisch over de online raadpleging omdat het aantal megawatt dat als ambitie is vastgelegd door de gemeenteraad ingevuld moet worden. De vraagstelling wordt daardoor als sturend ervaren. Er zijn vele meldingen hierover gedaan. De klankbordgroep geeft aan het gevoel te hebben dat hier geen actie op ondernomen is omdat het onderzoek gewoon doorloopt. Er bestaat een zeer grote zorg over hoe de data geanalyseerd gaat worden en of er sprake zal zijn van manipulatieve resultaten. De ervaring met de raadpleging wordt vergeleken met die bij het eerder uitgevoerde onderzoek naar draagvlak. Er is afgesproken dat de klankbordgroep een reflectie mee kan sturen bij het rapport van Populytics als het naar de gemeenteraad gaat. Daarvoor zal Populytics tijdens een bijeenkomst het onderzoek en de analyse verder toe te lichten. Public Mediation deelt na deze bijeenkomst dit duidelijke kritische signaal van de klankbordgroep met Populytics.

Producten reflectiefase

De reflectiefase biedt daarmee ruimte voor het opstellen van extra beleid bovenop wat er nu al is. Zo ligt bijvoorbeeld de gezondheidseffect-analyse nog niet vast. Hoe deze analyse er uit moet zien en wat daarin meegenomen wordt zal bijvoorbeeld onderwerp van gesprek zijn in de expertgroep Gezondheid. De reflectiefase levert drie producten op: het afwegingskader, richtlijnen voor participatie en richtlijnen voor governance. Het afwegingskader en de richtlijnen voor participatie komen boven op het wettelijk kader.

Afwegingskader

Alle informatie uit de activiteiten en uit eerdere inspraakrondes wordt gebundeld in een afwegingskader dat in januari 2022 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In dit afwegingskader wordt de informatie gebundeld die bestuurders en de gemeenteraad nodig hebben om een goede afweging te kunnen maken over windturbines op een locatie. Dit afwegingskader is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. Heel belangrijk is dat dit ook duidelijk gecommuniceerd wordt.

Handreiking participatie en sturing

Met de klankbordgroepen en expertgroepen wordt daarnaast gekeken wat belangrijk is als een initiatiefnemer zich meldt in de vervolgfase. Hoe kan de gemeente een proces inrichten waardoor belanghebbenden in de stad zich gevoeld worden? Waar moet de gemeente op toezien bij de participatie die plaats gaat vinden? Dit wordt gebundeld in een handreiking participatie en sturing.

Planvoorbereiding

Na reflectiefase begint de planvoorbereiding. Daarin benaderen initiatiefnemers de gemeente met het verzoek om windturbines te ontwikkelen. Het College maakt de afweging of de gemeente de intentie heeft om vergunningen daarvoor te verlenen. Daarna wordt een intentieovereenkomst gesloten. De initiatiefnemer moet een participatieplan opstellen. Dat moet goedgekeurd worden door het College en, indien goedgekeurd, conform uitgevoerd worden door de initiatiefnemer. Op het moment dat een proces aan de gang is, wordt gesproken met bewoners over de specifieke locatie en uit te voeren onderzoeken daar specifiek op onderwerpen als natuur en gezondheid. Hiervoor gelden dan de nog op te stellen richtlijnen voor participatie. De resultaten van deze onderzoeken worden gebundeld in de milieueffectenrapportage en voorgelegd aan de gemeenteraad voor de vergunningverlening.

Vragen klankbordgroep

- *Rol Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein in reflectiefase:* De Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein maken geen onderdeel uit van de reflectiefase. Die processen bevinden zich al in een volgende fase. Het College heeft in de zomer van 2020 al een intentieovereenkomst hierover getekend en het participatieplan is in 2021 getekend. Vanuit de klankbordgroep is kritiek geuit op de windvisie 2021~~2~~, waarin het gebied van de Noorder IJplas aangeduid is als kansrijk voor de ontwikkeling van windturbines. In de structuurvisie ~~2020~~ met daarin de hoofdgroenstructuur van Amsterdam, staat dat daar niet gebouwd mag worden.
- *Ruimtelijke ontwikkeling meenemen:* Als er gesproken gaat worden over specifieke locaties worden ruimtelijke ontwikkelingen op dat gebied meegenomen. Er wordt dan een afweging gemaakt tussen de turbine en andere ontwikkeling. Als specifieke locaties nog niet in beeld zijn is het lastig om hier al iets over te zeggen omdat er ook bijvoorbeeld gekeken kan worden naar fasering. Amsterdam heeft plannen opgevraagd bij buurgemeenten met betrekking tot ruimtelijke ontwikkeling zodat daar rekening mee gehouden kan worden.
- *Meeprofiteren bewoners:* Een lid van de klankbordgroep is benieuwd hoe bewoners mee kunnen profiteren van de windturbines. Er is voorgesteld dat de initiatiefnemers die lid zijn van de klankbordgroep hier een keer toelichting over geven. De gemeente Amsterdam streeft naar minstens 50% lokaal eigendom om bewoners en bedrijven mee te laten profiteren.
- *Burgerberaden:* Er is aangegeven dat er veel onbekend is over de burgerberaden in Amsterdam. Waarin ook juist gekeken wordt naar alternatieven.

Opmerkingen

- Een lid van de klankbordgroep gaf aan eerlijk per gebied te willen kijken hoeveel C02 gebruikt wordt, om vervolgens creatief te kijken hoe dit opgelost kan worden met bijvoorbeeld zonnepanelen en elektrisch rijden. In de overvolle stad is geen plek voor datacenters.
- Het wordt zeer belangrijk gevonden om extra met mensen te praten die in het gebied wonen.
- Tenslotte werd door een lid van de klankbordgroep het klemmende beroep gedaan, verwijzend naar de COP26 conferentie in Glasgow en de oproep van [redacted], op de solidariteit van de leden van de klankbordgroep om als Amsterdam (Noord) bij te dragen aan de reductie van CO2 uitstoot in Nederland en het tegengaan van globale klimaatverandering. De stad Amsterdam zou niet haar verantwoordelijkheid af moeten schuiven op andere gebieden in Nederland.

Planning en agenda volgende bijeenkomsten

Tenslotte zijn kort de onderwerpen waar de klankbordgroep het in ieder geval over wil hebben tijdens de komende bijeenkomsten. De inventarisatie van onderwerpen wordt de volgende bijeenkomst vervolgt. Genoemd zijn:

- Online raadpleging (PWE)

- Opzet afwegingskader
- Workshops onderzoek lokale leefomgeving
- Financiële participatie omwonenden

Planning komende bijeenkomsten

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Noord. De volgende bijeenkomsten staan gepland voor 25 november en 6 december a.s. De overige bijeenkomsten worden in de eerste maanden van 2022 gepland. *De leden van de klankbordgroep willen ruim voorafgaand aan de bijeenkomst de informatie over het onderwerp toegestuurd krijgen ter voorbereiding op de bijeenkomst. Voor de aankomende bijeenkomst heeft Public Mediation daarover contact met de klankbordgroep. Indien dit niet mogelijk is, wordt de bijeenkomst verplaatst. Inmiddels is er een nieuwe planning gemaakt.*

Afspraken

- De leden van de klankbordgroep ontvangen voorafgaand aan de bijeenkomsten informatie ter voorbereiding indien nodig.
- De MS Teams chats worden geanonimiseerd opgenomen in de bijlage van de verslagen.
- PM neemt contact op met KBG leden die ontbraken bij deze bijeenkomst.
- PM deelt het signaal van de klankbordgroep over de online raadpleging met Populytics.
- Leden van de klankbordgroep kunnen suggesties voor onderwerpen die zij tijdens de bijeenkomsten willen bespreken via de mail delen: [redacted]@public-mediation.nl

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Perspectieven

Bedrijven Oostzaan
Bewoner Landsmeer
Bewoners Buikslotermeerdijk
Bewoonster Zunderdorp
Buurtvereniging Zonneplein
Ondernemers Cornelis Douwesgebied
Sportpark Melkweg - Bestuur C.K.V. Vlug & Vaardig
Stichting Behoud landelijk noord (in oprichting)
Volkstuinpark Tuinwijk
Voor de Wind
Windalarm Noord

Saskia Groenewoud (Gemeente Amsterdam, stadsdeel Noord als toehoorder)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezigen

Bewonersgroep Amsterdam Noord
Bewonersvereniging NIJP
Buurtverenigingen: Nieuwendammerdijk/Twellegea/Scheepmakers en Noordrust
Energie coöperatie NIJP
NDSMenergie
Schoonschip
JongRES/Jongeren

Bijlage 2: MS Teams chat

De MS Teams chat van de bijeenkomst is geanonimiseerd.

[start chat]

[16/11/2021 16:56] wij horen u wel !
[16/11/2021 16:57] Misschien moet U ietas aanzetten?
[16/11/2021 16:59] wie is [MS Teams naam]? wat is uw naam?
[16/11/2021 16:59] [naam], bedrijven Oostzaan
[16/11/2021 17:32] Sorry hoor, maar ik woon er vlakbij!
[16/11/2021 17:41] Vormen van participatie lijkt mij ook een punt. Coopeartie? Gezamelnlijk eigendom? Verdeelsleutel opbrangsten?
[16/11/2021 17:42] Omdat Saskia Groenwoud er alleen vanavond is, misschien vandaag dit al bespreken?
[16/11/2021 17:43] Ik vraag me af, of [naam] en [naam] zich ook zouden willen/kunnen voorstellen?
[16/11/2021 17:46] Aan [naam], valt NIJP en CD nu wel of niet in de reflectiefase?
[16/11/2021 17:48] maar daar waren desttijds Oostzaan en Zaanstad niet ingekend
[16/11/2021 17:52] Ben het met [naam] eens dat dit een dubbel gevoel geeft
[16/11/2021 17:52] De klachten tav de enquete zoals nu ook verwoord door [naam] horen en zien wij veel om ons heen
[16/11/2021 17:53] Enquete loopt door tot 2 december, dus daarna kan de uitslag pas worden gedeeld
[16/11/2021 17:54] Uitstekend verwoord door [naam]; ben het er helemaal mee eens. en kan het niet beter uitdrukken Deze oline raadpleging is niet goed en als dit zo doorloopt, is de uitslag straks dan wel sturend, dan wel volkomen waardeloos.
[16/11/2021 17:55] Dus graag per direct stopzetten.
[16/11/2021 18:00] Als de NIJP-cooperatie bestaat uit miljardenbedrijven aan de Zuidas vindt [naam] het prima dat zij dus nog rijker worden ten koste van onze gezondheid?
[16/11/2021 18:04] [naam], 1000 euro investeren pp stel je voor. Maar mensen uit het Centrum of Zuid kunnen dat wel betalen, en ik geloof dat je je zelfs bij de A'damse cooperaties kunt inkopen als je niet eens in Amsterdam woont. Maar veel bewoners die de lasten van de turbines moeten dragen (bijv huurders in de Waterlandpleinbuurt en Buikslotermeer Noord) kunnen en willen zo'n bedrag niet betalen.
[16/11/2021 18:09] Dat vindt ik erg naief [naam]!
[16/11/2021 18:14] Ik ben het ook met [naam] is. Merk dat ik ook voel dat ik me afgescheept voel op dit punt m.b.t. het aankaarten dat die enquete niet klopt en als manipulatief wordt ervaren. Meerdere mensen uit deze klankbordgroep geven nu aan dat dit proces niet klopt, onderneem hier dan NU actie op in plaats van meer dan een week te wachten voordat iemand er iets over kan vertellen. Het gaat niet om het verhaal van diegene.
[16/11/2021 18:17] ook ik heb de online raadpleging als slecht ervaren.....hij is sturend.....ik heb ook al gehoord dat mensen de online-raadpleging om die reden NIET invullen.....om niet een verkeerd beeld van de uitkomst te geven.....
[16/11/2021 18:21] Wat een kul [naam]!
[16/11/2021 18:21] [naam] geeft geen antwoord op de vraag van [naam] en [naam]
[16/11/2021 18:22] [naam], die huurders willen dat aandeel misschien niet betalen, maar wat als de energiekosten 2x of 4x hoger worden? Dat gaat hen duizenden euro's per jaar kosten! Kunnen ze dat WEL betalen?

[16/11/2021 18:22] Gemeente Amsterdam is straks medeplichtig aan gezondheidsschade van onschuldige burgers; realiseer je je dat?
[16/11/2021 18:23] Grondwet scheding...
[16/11/2021 18:25] Geluid
[16/11/2021 18:26] Beste [naam], ik denk dat een paar tientjes korting op de maandelijkse energierekening niet gebruikt mag worden als lokkertje. Gezondheid en inleveren op je leefomgeving zijn niet te koop. En, laten we vooral eerst de alternatieven bekijken: meer zon op dak, en investeren als bewoners in wind op zee.
[16/11/2021 18:27] Gemeente Amsterdam is verantwoordelijk voor de enquete, niet de maker....
[16/11/2021 18:27] De enquete sluit op 1 december en de gemeente zal dan verkeerde informatie hebben.
[16/11/2021 18:28] [naam], dat is uitstel strategie. Elke windmolen telt, om onze energie betaalbaar te houden
[16/11/2021 18:30] Vinkjes zetten dus [naam]
[16/11/2021 18:31] Handen wassen deed Judas ook al zo'n 2000 jaar geleden. Nu Gemeentebestuur
[16/11/2021 18:32] [naam], de ene windmolen (die bij NIJP en Ring A10 bijv) is niet de andere. Bij NIJP-CD heb je 8000 potentieel gehinderden en bij Ring A10 meer dan 5000 is berekend door Antea Group in opdracht van de provincie. Andere plekken in NH kennen veel minder gehinderden, maar meer nog opteer ik voor meer windmolens op zee en op industrieterrein/havens. Eerst daar kijken, dan hier.
[16/11/2021 18:32] Beste [naam], wij hebben nu twee sessies participatie gehad en ondanks gestelde vragen krijgen we geen concrete antwoorden wat de geld vergoeding aan deelnemende burgers is. Dit doet vrezen dat het niet interessant is!
[16/11/2021 18:33] Het gaat erom, een landelijk draagvlak te vinden. Want hoe kun je nu van de mensen in Drenthe vragen om windmolens te accepteren, als wij ze niet in onze buurt willen? Er is een HEEL GROOT probleem, en iedereen moet zijn steentje bijdragen, ook WIJ.
[16/11/2021 18:33] binnen de gemeenteraad is de coalitie in de meerderheid, per definitie dus een feit dat er 17 windturbines komen.....
[16/11/2021 18:34] Maar [naam], ik betaal liever een hogere energierekening dan dat mijn gezondheid er aan gaat...
[16/11/2021 18:34] afweging op bais van goede onderzoeken ja! sturende onderzoeken NEEEEE [naam]!
[16/11/2021 18:36] Transparant gecommuniceerd?!.?! Lef heeft [naam] zeker
[16/11/2021 18:38] [naam], Amsterdam is straks met 40 turbines in het westelijk havengeied
[16/11/2021 18:39] de enige gemeente in NL met zoveel turbines.
[16/11/2021 18:39] [naam].....ik wil zoeken naar allerlei andere alternatieven.....maar een windturbine hier op 350 meter van mijn woonboot liggend in de slagschaduw en vol in het geluid.....en mijn gezondheid achteruit mag niet geaccepteerd worden.....!!!!!!!!!!!!!!
[16/11/2021 18:40] [naam], het is volgens mij niet per definitie dat mensen hier nee zeggen tegen windturbines. Noch ontkennen we een klimaatprobleem. We hebben alleen andere zorgen dan jij, waaronder over onze leefomgeving en onze gezondheid. Zou fijn zijn als we in rust deze dialoog kunnen voeren en daadwerkelijk luisteren naar wat er aangedragen wordt. In plaats van nu alleen bezig te zijn met het onderwerp participatie en hoe dat vormgegeven kan worden.
[16/11/2021 18:48] Op welke manier zijn dan de bewoners van Noord vertegenwoordigd? Want ik zie ze niet?
[16/11/2021 18:49] Ik woon ook in Noord: Tuindorp Oostzaan
[16/11/2021 18:49] Op de informatieavond Schellingwoude waren 4 deelnemers, 2 voorstanders, 1 tegen, 1 onthouding...
[16/11/2021 18:52]Geen bezwaar

[16/11/2021 18:52] Ik wil graag weten wat het doel is van het toevoegen van deze mensen, want we zijn al met vrij veel mensen.
[16/11/2021 18:53] Dus zo'n dorpenraad toevoegen, wat gaat dat opleveren?
[16/11/2021 18:57] Wat zijn de bewoersberaden?
[16/11/2021 18:58] En wanneer? en hoe?
[16/11/2021 18:58] dat is niet waar [naam], als je het hebt over NIJP en CD!
[16/11/2021 19:04] Eens met [naam]
[16/11/2021 19:05] eens
[16/11/2021 19:05] ook mee eens [naam]
[16/11/2021 19:05] mee eens [naam]
[16/11/2021 19:05] mee eens we moeten van te voren op de hoogte zijn om voor te bereiden.....
[16/11/2021 19:06] OK
[16/11/2021 19:06] Prima
[16/11/2021 19:06] Dank voor de kundige leiding!
[16/11/2021 19:07] Dank allemaal. Ik moet er tussenuit.

[einde chat]

Verslag bijeenkomst KBG Noord

Commented [1]: De lege pagina's zijn bedoeld om in de PDF versie de ingestuurde PDFs van KBGleden in te voegen, zodat de paginanummers kloppen.

Datum: 13.12.2021
Auteur: [redacted]
Aangepast verslag

public mediation

Doel bijeenkomst

Op 13 december jl. vond de derde bijeenkomst van de lokale klankbordgroep Noord van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam plaats onder leiding van [redacted] (Public Mediation). In deze bijeenkomst is het lokale deel van het afwegingskader toegelicht en heeft de klankbordgroep hier aanvullende (aandachts-)punten voor meegegeven. In de bijlage van dit verslag zijn de schriftelijke reacties met aanvullingen van leden van de klankbordgroep op het afwegingskader opgenomen.

Signaal: onduidelijkheid en tijdsdruk

Aan het begin van de bijeenkomst gaven enkele leden van de klankbordgroep aan niet op een goede manier te kunnen en willen participeren in de klankbordgroep en de reflectiefase door onduidelijkheid over het proces en de tijdsdruk. De klankbordgroep wil duidelijk meegeven aan de gemeenteraad als signaal dat er op dit moment teveel gevraagd wordt van hen in een te kort tijdsbestek. Zij hebben de behoefte om met elkaar in gesprek te gaan. Op deze wijze vinden de leden dat er geen sprake is van een dialoog. Dit gevoel van ongenoegen wordt breder gedeeld in de klankbordgroep. In de bijeenkomst is afgesproken om plenair hierover en over de planning voor de komende bijeenkomsten in gesprek te gaan na de bespreking van het afwegingskader.

Het afwegingskader

Het afwegingskader: signalen uit de stad is toegelicht door Sanne de Boer (Over Morgen). De reflectiefase is ingesteld om alle signalen uit de stad nog eens te bundelen. Wat voor belangen, zorgen, gevoelens en aandachtspunten zijn er in de stad? Het kader is geen eindstation van de reflectiefase. De expertgroepen natuur- en gezondheid komen later nog met adviezen en de klankbordgroepen gaan verder in gesprek over de richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing.

Doel

In het afwegingskader zijn in de breedte de signalen opgenomen waar rekening mee gehouden moet worden bij het maken van een afweging over de plaatsing van een windmolen op een locatie in een zoekgebied in Amsterdam. De term afwegingskader wekt helaas verwarring op. In het afwegingskader zit geen weging en er is geprobeerd de onderwerpen zo objectief mogelijk te noteren. Het laat alle perspectieven naast elkaar bestaan. Uiteindelijk is het aan de politiek om daar een afweging over te maken. Het afwegingskader is bedoeld om de zorgen die er zijn zichtbaar te maken, als hulpmiddel om te achterhalen of alle zorgen die zijn geuit zijn meegenomen. Informatie uit de online raadpleging (PWE) en het onderzoek naar de lokale leefomgeving (context mapping) is hierin opgenomen. Daarnaast is het afwegingskader gevuld met inspraakreacties op de

omgevingsvisie en reactienota, inspraak op en participatie in de concept RES en de RES 1.0, en zienswijzen en raadsadressen.

Opbouw

Om de thema's en onderwerpen inzichtelijk te maken is het afwegingskader opgebouwd als een interactief document. De kern vormt een rond figuur met in het midden de wet- en regelgeving en daaromheen vier hoofdthema's: 1) CO_2-doelstelling, 2) leefomgeving, 3) samenhangend en betaalbaar energiesysteem en 4) maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie. Die vier kwadranten zijn gevuld met onderwerpen die belangrijk zijn voor Amsterdam. Door op een thema te klikken kan men daarover meer te weten komen. Het afwegingskader bestaat uit een algemeen deel voor de hele stad (deel 1) en een deel specifiek voor de voorkeurszoekgebieden (deel 2). Deel 1 is reeds voorgelegd aan de leden van de stedelijke klankbordgroep en de klankbordgroepen voor natuur en gezondheid. In het lokale deel zijn de onderwerpen, die specifiek voor de individuele gebieden zeer belangrijk zijn, in het figuur opgelicht. Echter zal ook naar de grijze onderwerpen gekeken worden door toekomstige initiatiefnemers. In de vervolgfase start er specifiek per locatie een proces waarin onderzoeken zoals de m.e.r. worden uitgevoerd met alle details.

Aandachtspunten vanuit KBG

De klankbordgroep Noord is gevraagd om het lokale deel van het afwegingskader voor Noord te bekijken en om te delen welke belangen, zorgen, aandachtspunten en signalen er mogelijk nog missen vanuit hun perspectief of aangescherpt moeten worden. Dit hebben de leden in twee groepen besproken. De input van de leden is hieronder opgenomen. De punten staan op willekeurige volgorde genoteerd.

Algemeen

- Het team van Over Morgen heeft geen prioritering aangebracht in de punten en deze met een gelijkwaardige formulering opgeschreven. In reactie daarop werd opgemerkt dat er daardoor geen gewicht aan de punten wordt gegeven, terwijl de mate van zorg extreem groot is.
- Volgens de leden heeft d~~D~~e wethouder ~~heeft~~ de gemeenteraad een afwegingskader beloofd als resultaat van de reflectiefase. In een afwegingskader moeten richtlijnen en regels staan om initiatieven aan te toetsen. Alleen initiatieven die voldoen aan het kader zouden medewerking moeten krijgen.
- Het lijkt alsof de signalen steeds worden weerlegd in de tekst van het afwegingskader door de wijze waarop ze zijn genoteerd aan de hand van een vraag en antwoord model. De klankbordgroep vraagt de geluiden niet direct te ontkrachten door er een tegengeluid tegenover te zetten.
- Het wordt niet begrepen waarom de gemeente het afwegingskader pas gaat gebruiken in de vervolgfase wanneer er vergunningsaanvragen liggen. De gemeente zou haar verantwoordelijkheid moeten nemen en nu al een beslissing moeten nemen over locaties.
- Men vraagt zich af of de gemeenteraad iets heeft aan het afwegingskader omdat het een algemene opsomming van punten betreft.
- Er is aangegeven dat er al veelvuldig is ingesproken en de punten waarover eerder is ingesproken niet allemaal terug te zien zijn in het afwegingskader.
- Er kan niet uitgegaan worden van algemene generieke regels in het afwegingskader.

Commented [[redacted]2]: Graag hier (nogmaals) duidelijk maken dat dit door een lid wordt gezegd en niet door de gemeente.

Ik doe een voorstel.

- De gemeente moet eisen stellen aan welke onderzoeken initiatiefnemers in de NRD moeten opnemen. Het voorbeeld van de Noorder IJplas werd benoemd. Het zou onjuist worden bevonden als een initiatiefnemer zelf mag kiezen welke onderzoeken uitgevoerd moeten worden op een locatie. In reactie hierop is door de gemeente aangegeven dat zij juist samen met de klankbordgroep als adviesgroep hier aandacht aan wil besteden de komende periode door de handreiking participatie, samenwerking en sturing uit te werken. Ook wordt hier met de klankbordgroepen natuur en gezondheid over gesproken.
- Overwegingen voor typen windmolens horen thuis in het afwegingskader. Wat voor geluidsoverlast geeft een bepaald type molen en wat voor rendement heeft?

Lokaal

Natuur

- Er wordt niet benoemd dat de ring A10 een bijzonder provinciaal landschap betreft.
- Bij het punt ruimtelijke kwaliteit en landschap is een kanttekening geplaatst die ongepast wordt gevonden, over bewoners die aangeven dat de horizon al vervuild is door de snelweg en hoogspanningsmasten. Omdat de signalen niet worden gekwantificeerd wordt nu niet duidelijk dat meer mensen hebben ingesproken over het behoud van de landelijke kwaliteit en de natuurgebieden.
- Er liggen vier tuinparken langs de A10 in het bijzonder provinciaal landschap en twee bij Schellingwoude. Deze tuinparken overlappen met de zoekgebieden voor windmolens. Dat wordt niet genoemd in het afwegingskader. Verzameld zijn er 730 tuinen in de vier parken, wat betekent dat er uitgaande van 2,5 bezoeker per tuin, sprake is van effect op meer dan 2000 mensen. Daarbij komen ook nog de bezoekers van de tuinparken uit de omgeving. Ook zijn daardoor de externe fysieke veiligheidseisen niet meegenomen voor de volkstuinen bij het vaststellen van de zoekgebieden. Dit is belangrijk omdat er ook mensen overnachten in de tuinparken.
- De signalen over dieren worden te algemeen bevonden en ook informatie over de groenstructuur in Noord ontbreekt.

Gezondheid en overlast

- In het kader is over geluid opgenomen dat de windturbines aan de wet moeten voldoen. Daarbij wordt voorbijgegaan aan dat de wet 9% ernstige hinder accepteert bij omwonenden. De gemeente zou dit mee moeten nemen. De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) stelt dat windturbines invloed hebben in een straal van 1500 meter. Bij een aantal zoekgebieden wonen er 24.000 mensen binnen de afstand van één windturbine. Wat betekent het werkelijk om op 350 meter van een windturbine te wonen?
- Er moet rekening gehouden worden met grote nieuwbouwprojecten in het Cornelis Douwesgebied vanaf 2027. De toekomstige generatie bewoners moet niet opgezadeld worden met windturbines die daar al staan. Bewoners die dan thuiswerken in dat gebied kunnen 24 uur last van geluidshinder en slagschaduw hebben. Daarbij is er voor de gezondheid behoefte aan recreatie en ontspanningsruimte waar groen en stilte/rust heerst.
- Voor woonboten moet er rekening gehouden worden met mogelijke extra overlast door de dunne houten wanden van de boten en het feit dat geluid wordt gedragen over water.

Andere onderwerpen

- Voor de gebieden in Noord ontbreekt het onderwerp sport.
- Punten van buurgemeenten worden gemist in het lokale deel van het afwegingskader. De bezwaren van buurgemeenten met betrekking tot woningbouwplannen (bijvoorbeeld Landsmeer) worden niet genoemd. Landsmeer wil bijvoorbeeld graag bouwen in haar zuidelijke gebied en is daarover met de provincie al enige tijd in gesprek. Plaatsing van een windturbine in het reservegebied bij de S117 zou die woningbouw onmogelijk maken.
- Meedoen aan opbrengsten licht in het ronde figuur de gebieden in Noord niet op, terwijl dit vaker benoemd is in de klankbordgroep.
- Er is de zorg dat als er financieel geparticipeerd wordt, dit niet is door mensen die in de directe omgeving wonen. Inwoners van bijvoorbeeld de binnenstad investeren dan in duurzame energie, maar de mensen die op 350 meter afstand van een molen wonen moeten met de overlast leven.
- Het belang dat windmolens er komen in verband met zorgen over de klimaatcrisis en de wens om in landelijk noord energie neutraal en onafhankelijk van de buitenwereld te zijn.
- Er ontbreken in het afwegingskader essentiële punten die bijvoorbeeld wel in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) voor de Noorder IJplas of het Cornelis Douwesterrein zijn uitgeschreven. Daardoor kloppen uitgangspunten in het afwegingskader niet.
- Ook is benoemd dat de provincie Noord Holland een plan m.e.r. uit heeft laten voeren, waarin alle 32 RES zoekgebieden in Noord Holland zijn onderzocht. Daarin zijn zoekgebied ring A10 en reservegebied A10 als negatief beoordeeld.

Verdere traject van de klankbordgroep

Vervolgens hebben de leden van de klankbordgroep gesproken over het proces van de reflectiefase, de rol van de klankbordgroep daarin en de onderwerpen en thema's die zij op de agenda willen zetten voor de komende periode. Op dit moment vinden zij dat het proces veel te snel gaat en dat er steeds teveel gevraagd wordt van hen in een kort tijdsbestek. Vanuit de gemeente ligt er de vraag voor adviezen van de klankbordgroep, maar de behoefte is er om in gesprek te gaan met elkaar en een aantal andere onderwerpen met elkaar te bespreken. Daarnaast zijn er een aantal inhoudelijke en technische vragen.

Voorgestelde onderwerpen voor komende periode

- Gesprek over het zoekgebied bij de A10 Noord. Ook al staat dit niet ter discussie in deze fase, is er wel de behoefte om gezamenlijk vast te leggen wat de leden van de klankbordgroep hiervan vinden.
- De bredere energietransitie in Amsterdam (meer integraal).
- Mogelijkheden voor financiële participatie van omwonenden.
- Delen van informatie over het typen windmolens. Deze kennis wordt nodig bevonden om het gesprek te kunnen voeren. In een rapport van Pondera staat benoemd wat voor windmolens voor welk gebied geschikt zijn. Echter is dit rapport heel technisch, er is de behoefte om dat in de groep te bespreken.

Proces van de klankbordgroep

Leden van de klankbordgroep willen ook rustig in gesprek over het proces.

Er is behoefte aan perspectief: waar kan de klankbordgroep het over hebben? Wat is de taak van de klankbordgroep Noord? Daarbij is er behoefte aan overzicht op twee punten. Eerst over de reflectiefase en de verschillende taken van de klankbordgroepen daarin. Wat wordt in welke klankbordgroep besproken? Welke experts zitten er in de expertgroepen? Ten tweede wordt inzicht gevraagd in de onderzoeken die al zijn uitgevoerd in deze fase en die specifiek (op locatie) worden uitgevoerd in de vervolgfase. Men wil participeren, maar niet als nog onduidelijk is welke onderzoeken naar bijvoorbeeld effecten op gezondheid worden uitgevoerd en wanneer. Welke onderzoeken lopen er allemaal? De gemeente zal een overzicht delen van de reflectiefase en de onderzoeken. Vervolgens kan gesproken worden over wat er wordt gemist voor Noord, en kunnen bijvoorbeeld vragen vanuit de klankbordgroep Noord meegegeven worden aan de expertgroepen Natuur en Gezondheid.

Tenslotte is nogmaals sterk benadrukt dat er grote twijfels zijn over het proces en ernstige zorgen over onderwerpen als gezondheid en milieu. Sommige leden van de klankbordgroep krijgen het gevoel dat de gemeente aangeeft signalen te willen, maar deze tegelijkertijd ook niet wil omdat ze voor hun gevoel niet opgepakt worden. Zij willen dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt door de juiste onderzoeken uit te voeren.

Planning en agenda volgende bijeenkomsten

De eerstvolgende bijeenkomst van de klankbordgroep vindt plaats op 25 januari a.s. van 19.00 tot 21.00u. De agenda voor de eerstvolgende bijeenkomst wordt nog verder uitgewerkt aan de hand van de onderwerpen die zijn geagendeerd door leden van de klankbordgroep. Daarbij wordt opnieuw gekeken naar de opzet van de bijeenkomsten. In kleinere groepen kunnen leden beter het gesprek aangaan en daarnaast zal er gekeken worden of het mogelijk is om, afhankelijk van de maatregelen tegen Covid-19, de bijeenkomsten live te organiseren.

Afspraken

- Er wordt een overzicht gedeeld van de reflectie en planvoorbereidingsfase met daarin aangegeven wat welke klankbord- en expertgroep bespreekt en wanneer bepaalde onderzoeken plaatsvinden.
- Er wordt nagevraagd hoe de leden van de klankbordgroep terugkoppeling krijgen over hun reacties en aanvullingen.
- Er wordt navraag gedaan naar de status van de expertgroep ruimtelijke ordening.
- De notitie reikwijdte en detailniveau van de Noorder IJplas wordt gedeeld om een indruk te geven van het detailniveau in een NRD.
- Het verslag van deze bijeenkomst wordt zo snel mogelijk, over een week gedeeld.
- De planning met de data voor volgend jaar worden gedeeld met het verslag.
- Dit verslag gaat mee als bijlage van het afwegingskader. Daarnaast kunnen de klankbordgroep leden een schriftelijke reactie en aanvullingen op het afwegingskader tot en met woensdag 15 december delen met [redacted] @public-mediation.nl). Zij bundelt de reacties en deelt deze met Over Morgen en de gemeente en neemt ze op in het verslag.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Perspectieven
Bedrijven Oostzaan
Bewoner Landsmeer
Bewoners Buikslotermeerdijk
Bewonersvereniging NIJP
Bewoonster Zunderdorp
Buurtvereniging Zonneplein
Buurtverenigingen: Nieuwendammerdijk/Twellegea/Scheepmakers en Noordrust
Energie coöperatie NIJP
Ondernemer Cornelis Douwesgebied
Stichting Behoud landelijk Noord
Tuinpark Buikslotermeer
Voor de Wind
Windalarm Noord

[redacted] (Over Morgen)
[redacted] (Over Morgen)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Bijlage 2: Reacties leden KBG Noord op afwegingskader

Lijst met indieners:

- [redacted] (Voor de Wind)
- [redacted] (Bewoonster Zunderdorp)
- [redacted] (Bedrijven Oostzaan)
- [redacted] (Energie coöperatie NIJP)
- [redacted] (Tuinpark Buikslotermeer)
- [redacted] (Stichting Behoud landelijk Noord)
- [redacted] (Windalarm Noord)
- [redacted] (Bewoner Landsmeer)

1. [redacted] (Voor de Wind)

Vijf bondige alinea's, die ik jullie wil voorstellen voor het Afwegingskader (pagina's 60- 61):

"Over een jaar of tien wil ik graag, met mijn kleindochter voorop de fiets, onder de A10 kunnen doorfietsen en haar dan aanwijzen, waar de elektrische stroom voor onze warmtepomp en onze e-bikes vandaan komt."

"Wij maken ons zorgen dat de opbrengsten van ONS windpark naar (buitenlandse) aandeelhouders van Multinationale Energiebedrijven zullen gaan, zoals Vattenfall, die dan de energieprijs flink zullen opdrijven via de marktwerking. Wij pleiten voor financiële deelname door de Gemeente zelf en door lokale energie-coöperaties."

"Een groep bewoners van Landelijk Noord wil een lokale coöperatie oprichten, met als doel om op termijn Alle Elektriciteit voor Landelijk Noord op te wekken via een Mix van lokale en duurzame bronnen, zoals een Windpark, Zonnepanelen, Methaan uit Mestvergisting, Aardwarmte, enz. Ook de aanschaf van een gemeenschappelijke Buurtbatterij wordt daarbij overwogen."

"Bewoners vragen zich af, waarom de zoekgebieden zo vlakbij de A10, (en de volkstuinen) zijn gepland. Waarom worden de "extra zoekgebieden" niet in de overwegingen betrokken? Daar gelden de belemmeringen van Approach 22 van Schiphol niet meer (zie Pondera rapport, pagina 12), en daar kunnen hogere, geluidsarmere en veel efficiëntere molens geplaatst worden. Bovendien wordt de pijn dan eerlijker verdeeld tussen de 5 dorpskernen van Landelijk Noord."

"Waarom moeten die molens ten Noorden van de A10? Kunnen ze niet in het Markermeer worden gezet? Daar veroorzaken ze geen overlast, alleen maar horizonvervuiling."

2. [redacted] (Bewoonster Zunderdorp)

Hierbij nog de terugkoppeling. Vind het nogmaals wel echt belangrijk om terug te geven dat ik deze tijdslijnen echt niet vind kunnen. Wij doen dit allemaal naast onze dagelijkse werkzaamheden en gezinsleven. Het gevoel van zo ontiegelijk opgejut worden voelt echt verre van comfortabel. Ze zijn al zoveel langer met dit proces bezig, dan hadden ze de tijdslijnen ruimer moeten stellen of eerder aan de bel moeten trekken. Dit kan gewoon niet.

Algemene terugkoppeling op het stuk:

- Kleuren en verdeling in de 4 thema's snap ik. Maar ik denk dat je beter alles even groot kan maken om de indruk weg te nemen dat het een belangrijk is dan het ander. Ik lees dit nu procentueel gezien, omdat dat vaak is hoe zoiets wordt ingedeeld.
- Ik mis het écht overbrengen van de zorg. Het is te vlak geschreven.
- Ik snap dat het een bundeling is, maar ik zou toch graag de meest genoemde punten (of diegene waarvan men voelt dat dit belangrijk is) als eerste genoemd zien. Nu worden er belangrijke punten ergens tussen neus en lippen door genoemd voelt het [redacted] noemde elke keer dat we ons in moesten leven in de hoeveelheid informatie die men te verwerken krijgt, dan lijkt het me niet meer dan wenselijk dat je het ook voor hen zo overzichtelijk mogelijk maakt.
- Ik zie nergens in het stuk een verwijzing staan naar hetgeen wij nu onze tijd aan besteden.
- Ik vind het raar dat er op bepaalde punten zoals bij Ruimtelijke... / punt 5 er opeens een afweging van een ander perspectief lijkt te proberen deze zorg minder belangrijk te maken.

Overige punten die ik mis:

- Wij maken ons extreme zorgen over potentiele giflekken van o.a. Agent Orange uit de Volgermeerpolder door de bodemtrillingen die windmolens geven. Gelet op de unieke veengrond dient dit ter plekke, door een onafhankelijke partij onderzocht te worden, met als opdrachtgever de Gemeente en niet initiatiefnemers. De verantwoordelijkheid voor het mogelijke weglekken van het gif ligt immers bij de gemeente en niet bij de initiatiefnemers. Tevens willen wij inspraak in de opdracht die gegeven wordt, om zeker te weten dat de opdracht alomvattend is.

- Wij willen dat er berekeningen gemaakt worden van de combinatie van de hoogspanningsmasten, de ring én de windmolens.

- Wij maken ons zorgen over de verantwoordelijkheden die de Gemeente lijkt af te schuiven op de initiatiefnemers.

- Landelijk Noord is o.a. uniek voor haar weidse omgeving, dit wordt ook door de gemeente zelf als bijzonder bestempeld en tot uiting gebracht in de eisen die ze stelt aan bijvoorbeeld de boeren. De boeren van Waterland worden al jaren gestimuleerd om zo natuurlijk mogelijk te boeren. Er wordt heel veel rekening gehouden met de omgeving waar de boerderij staat. Er worden nesten beschermd voor weidevogels, er wordt laat gemaaid in het jaar zodat de kuikens van de weidevogels groter zijn en maaien dan ook in stroken. Koeien lopen zo veel mogelijk buiten, wat zomers wel eens lastig is, helemaal nu het warmer wordt. Want in Waterland mogen we namelijk geen bomen in het land planten om het landschap weids te houden. Boeren die hun vee buiten hebben lopen voelen zich nogal bedondert dat er nu vanuit de gemeente opeens wel ruimte is voor een windmolen, terwijl een boom voor schaduw niet geaccepteerd wordt.

- Kijk naar de unieke kenmerken binnen ALLE wijken in HEEL Amsterdam, maak dit inzichtelijk en kijk hoe deze plekken zoveel mogelijk energie

kunnen opleveren. In Landelijk Noord liggen bijvoorbeeld veel stallen, waar allemaal zonnepanelen op geplaatst kunnen worden. Ook de energieslurpers aan de grachtengordel met minder geisoleerde huizen en de Zuidas kunnen hun bijdrage leveren.

- Ambitie windenergie Amsterdam en het Rijk: Bewoners vinden dat er een tegenstrijdig signaal wordt gegeven wanneer bewoners een energievraagstuk moeten oplossen, maar er ondertussen wel ruimte wordt geboden aan datacenters.

3. Peter Hazes (Bedrijven Oostzaan)

Onder hoge tijdsdruk probeer ik toch vandaag te reageren op het concept Afwegingskaders.

Wat is de betekenis van afwegingskaders?

- Grenzen waarbinnen een bepaald besluit wordt afgewogen

Als ik nu kijk naar de opmaak van afwegingskader Windturbines Amsterdam is het alleen maar "vraag en antwoord"
De "signalen" worden direct weerlegd met antwoorden uit regelgeving Plan-MER, RIVM, RVO etc.

Hoezo kan je dit stuk betitelen als afwegingskader, er valt weinig af te wegen voor de Raad als alles al is weerlegd, antwoord op is gegeven en is afgedaan, afgehecht of bestuurlijk besloten!

Terug naar sheet 9, bestaande wet- en regelgeving, Amsterdams beleid: deze sheet in incompleet, niet actueel en op de hand van de opdrachtgever Amsterdam opgesteld. Waar is de input van de NRD (Noorder IJplas / Cornelis Douwes)?
Waar is de MER Addendum Wind op Land NH, de uitspraak arrest van Nevele wordt genegeerd, sheet 9 had je net zo goed de spelregels van Amsterdam kunnen noemen….
Geef dan in de afwegingskader mee dat Amsterdam alles op alles zet om zo nauwkeurig mogelijk adhv meetinstrumenten, per zoekgebied, de geluidsmetingen en slagschaduw en lichtschittering te bepalen. En niet dat Amsterdsam zich verschuild achter de standaard normen met een acceptatie van ca. 10% collateral damage voor de omwonenden ingecalculeerd…..

Voorts blijf ik erbij dat de verwijzing naar RES1.0 en RES2.0 onjuist wordt gebruikt, namelijk ook in het afwegingskader wordt het zoekgebied Noorder IJplas / Cornelis Douwes uitgesloten terwijl zij wel benoemd zijn in RES1.0 en 2.0.
Daarnaast slechts één het woord "draagvlak", notabene als referentie het omstreden OIS draagvlakonderzoek 2020.
(onjuist is "najaar 2020", fyi, de buurgemeenten waren hierin NIET meegenomen!)
U als "Public Mediation" zou beter moeten weten, KYC, dat het draagvlakonderzoek in 2020 omstreden is en dat er uberhaupt géén sprake was/is voor draagvlak voor windturbines binnen stedelijk gebied.

Tenslotte, zie bijlage, een uitleg waarom men zo sceptisch is tegen het Amsterdamse bestuur: [bijgevoegd video van interview wethouder van Doorninck met PowNews]

4. Peter Verbeek (Energie coöperatie NIJP)

Hierbij mijn input voor de klankbordgroep Noord sessie van afgelopen maandag 13 december.

Om te beginnen wil ik drie punten van bezwaar naar voren brengen:

- Door de grote tijdsdruk is het onmogelijke voor mij om overleg met mijn achterban te hebben. Ik heb begrepen dat dit komt omdat de hele reflectiefase er voor die verkiezingen doorgejast moet worden. Politiek opportunisme dus. Dit is onacceptabel.
- We hebben nu 3 kbg sessies gehad. De eerste sessie was introductie en tussendoor konden we wat opmerkingen kwijt. De tweede sessie werd geheel gevuld met een presentatie over Context Mapping waarvan mij het doel volledig onduidelijk is. In de derde sessie werd onvrede over het proces geuit waar ik volledig achter sta. Uiteindelijk werd er 15 minuten besteed aan een inhoudelijke discussie waarbij dan één hoofdonderwerp van de waaier even aangestipt kon worden. Ik zie het somber in.
  Je vroeg om een advies; als publicmediation zou ik de onderzoeksopdracht teruggeven om verdere reputatieschade te voorkomen.

1. Draagvlak

Ik heb de euvele moed om voor te stellen om in het centrum van de waaier naast Wet en Regelgeving DRAAGVLAK toe te voegen.

Geen enkele van de onderwerpen in de waaier is bespreekbaar zonder DRAAGVLAK.

Het Amsterdamse RES team heeft gefaald in het creëren van draagvlak voor de RES plannen. Ze wringen zich in allerlei bochten om te voorkomen dat het gebrek aan draagvlak door onderzoek wordt aangetoond.

De weerstand in Amsterdam is niet tegen de RES, ook niet tegen alle 17 turbines die de wethouder in de stad wil plaatsen want de helft hiervan kan in het havengebied worden geplaatst.
Waar alle weerstand tegen is zijn de 8 turbines in 6 zoekgebieden die een onacceptabele negatieve impact hebben op de directe leefomgeving van de duizenden omwonenden.

Het totale aanbod van de Amsterdamse RES subregio is 700 GWh aan duurzame energie in 2030.
De bijdrage van de 8 turbines in de 6 zoekgebieden is slechts 8% hiervan. Er zijn al talloze suggesties gedaan om dit kleine gat te dichten zonder de 8 turbines in de 6 zoekgebieden.
Het proces in Amsterdam loopt vast omdat de wethouder de 6 zoekgebieden niet ter discussie wil stellen.

Het college van Amsterdam speelt op dit moment een gevaarlijk spel door nu in het eerste begin van de energietransitie draagvlak te verspelen die ook zijn weerslag zal hebben op b.v. warmtenetten en de volgende RES2.0 fase.

Het is noodzakelijk dat de gemeenteraad zijn controlerende taak kan uitvoeren door plannen van het college te kunnen afwegen op DRAAGVLAK

Ik zal dat toelichten:

- Een eenvoudige zoekopdracht "energietransitie draagvlak" geeft pagina's vol documenten waarin uitvoerig wordt uitgelegd dat draagvlak essentieel is voor de energietransitie.

Een wethouder die mooie plannen maakt voor de energietransitie heeft de Amsterdammer nodig om ze uit te voeren.

- De coalitiepartijen in de Amsterdamse gemeenteraad hebben in hun coalitie afspraken opgetekend:
"Draagvlak onder Amsterdammers voor de energietransitie vinden wij essentieel"
Ook om deze reden moet draagvlak dus een onderdeel van het afwegingskader worden.

- In het klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over burger participatie bij duurzame energieprojecten. Afgesproken is dat initiatiefnemers samen met omwonenden een participatieplan opstellen en over de afspraken een omgevingsovereenkomst afsluiten. (Klimaatakkoord blz 164)
Het is duidelijk dat deze afspraken zijn gemaakt om te voorkomen dat turbines worden geplaatst zonder draagvlak en zonder betrokkenheid van omwonenden.
De initiatiefnemer in zoekgebied 2 (NIJP) heeft een participatieplan opgesteld zonder overleg met de omgeving. Er is geen draagvlak voor hun plan in de omgeving dus was er niemand te vinden die aan hun plan wilde meewerken. Er is dus ook geen omgevingsovereenkomst gesloten. Toch hebben de initiatiefnemers eind december 2020 hun participatieplan voorgelegd aan het college die uiteindelijk het plan toch hebben goedgekeurd.

  De initiatiefnemers zijn toen een poppenkast participatieproces gestart met 30 tegenstanders voor hun turbine project. Tot nu toe zijn er twee van de vier omgevingsberaden geweest.
Deze 'beraden' verlopen verre van soepel. Hoe dit afloopt valt nog te bezien. Voor nu heeft het college zijn goedkeuring gegeven aan deze schijnvertoning.
Het is nodig dat de raad een een middel krijgt om dit soort schijnparticipaties te voorkomen in de vorm van een DRAAGVLAK afweging.

- Het Amsterdamse RES team heeft gekozen voor een technocratische projectmatige insteek. Dit is niet een manier om "hearts and minds" te winnen.

2. De RES staat niet ter discussie

Deze zin viel me op in de presentatie die maandagavond werd gegeven. Dit statement komt duidelijk uit de onderzoeksopdracht die Amsterdam aan PublicMediation heeft gegeven. Naast dat dit een onjuiste framing van het reflectieproces is, is het tegelijkertijd ook de angel waarom het proces niet soepel verloopt.
Dit statement suggereert dat de Amsterdamse burgers tegen de RES als geheel bezwaren hebben. Dit is onjuist zoals ik boven reeds heb uiteengezet. Er is in Amsterdam alleen bezwaar tegen de turbines in de 6 zoekgebieden die een ernstige inbreuk op de leefomgeving van duizenden Amsterdammers vormen.
Door dit punt niet te discussie te stellen mislukt het reflectieproces. Waarschijnlijk had de wethouder de idee om met een breed opgezet onderzoek meer welwillende " Signalen uit de stad" te horen te krijgen dan ze de afgelopen twee jaar heeft gehoord.
Dit gaat niet gebeuren omdat:

1. De deelnemers aan de klankbordgroepen voor het grootste gedeelte dezelfde burgers zijn die bij de afsluitende participatie Zoomsessie (met alle mics op mute) in november vorig jaar de chatbox met 2500 chats lieten ontploffen, die al meer als 500 inspraakmomenten bij de gemeenteraad en provinciale staten hebben

gevuld, die 600 zienswijzen op de turbines in de omgevingsvisie hebben ingediend, etc.
2. De wethouder het vertrouwen van de Amsterdammers volledig heeft verloren.
3. In januari weer een FED vergadering staat gepland met 100 insprekers over deze reflectiefase

Andere geluiden dan de afgelopen twee jaar zal deze reflectiefase niet opleveren.

3. Wet en regelgeving betreffende de zoekgebieden.

De grenzen van de zoekgebieden zijn vastgesteld op 350m van woningen. Dit gebeurde terwijl er een provinciale verordening is die de afstand van turbines tot woningen stelde op 600 meter.
Deze verordening was in een provinciale MER uit 2014 tot stand gekomen omdat de provincie al vroeg ervaring met turbines had opgedaan in de kop van Noord-Holland.
De provincie zag de zware impact die de turbines hadden op de leefomgeving.
De grenzen van de Amsterdamse zoekgebieden zijn door het negeren van de provinciale verordening dus onwettig vastgesteld.
(Overigens doet GroenLinks gedeputeerde Edward Stigter sinds zijn aantreden verwoede pogingen om de 600 meter grens uit de provinciale verordening te krijgen om zijn partijgenoot Marieke van Doorninck tegemoet te komen. Beiden geven hiermee aan geen oog te hebben voor de leefomgeving van de burgers)

Door een uitspraak van de Raad van State van 30 juni j.l. zijn de Nederlandse geluidsnormen voor windturbines ongeldig verklaard. De afstand van 350 meter tot woningen was gebaseerd op diezelfde geluidsnormen. Doordat de grenzen van de Amsterdamse zoekgebieden nu zijn verwatert kan niet meer worden gesproken van zoekgebieden die door de raad zijn vastgesteld.

Alle reden dus om de niet meer bestaande 'zoekgebieden' ter discussie te stellen.

4. Notitie van Reikwijdte en Detail (NRD)

De NRD definieert de onderzoeken die uitgevoerd gaan worden voor een MER. Bij de Noorder-IJplas blijkt dat de NRD wordt opgesteld door de initiatiefnemer. Dit is dus een slager die zelf de keuringseisen opstelt voor het keuren van zijn eigen vlees.
Inbreng van de omwonenden om onderzoek te doen naar draagvlak, inventarisatie van de woningwaardedaling en een project specifieke Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) worden geweigerd. Dus onderzoeken die een mogelijk negatief beeld van het project zouden kunnen geven worden niet gedaan.

Voor de NRD moet de raad eisen om alle onderzoeken uit te voeren die voor een evenwichtige afweging noodzakelijk zijn. Dit kan blijkbaar niet worden overgelaten aan de initiatiefnemers.

5. [redacted] (Tuinpark Buikslotermeer)

Mijn insteek en bijdrage aan het concept is vooral bij de onderwerpen volkstuinparken, recreatie, gezondheid, natuur en veiligheid, en vaak in onderlinge samenhang omdat die onderwerpen nou eenmaal vaak met elkaar samenhangen. Aangezien ik moeite heb gedaan de stukjes tekst zo kort en duidelijk mogelijk te houden (met zo min mogelijk overlap) zou ik graag zien dat de stukjes niet 'verknipt' worden.

Er zijn twee bijlagen van een landschapkaart. In de bewerkte versie wordt duidelijk hoe de volkstuinparken een verbinding vormen met de andere natuurgebieden in de stad. De kaart moet duidelijk maken dat het rode gebied de vier volkstuinparken zijn langs de A10. Deze bewerkte kaart graag toevoegen aan het hoofdstuk Volkstuinparken.

Bij hoofdstuk Volkstuinparken:
(Het gaat om volkstuinPARKen; op de parken liggen volkstuinen)

Algemene informatie:
De zes volkstuinparken in Noord zijn belangrijke recreatiegebieden voor volkstuinders en voor de inwoners van de woonwijken in de omgeving. Vier van deze tuinparken liggen ten dele IN de zoekgebieden langs de A10. Twee tuinparken in Schellingwoude liggen op een afstand van minder dan 350 meter van deze zoekgebieden.
In totaal gaat het om 1070 tuinen met nachtverblijf. Het betreft ongeveer 2500 directe gebruikers en duizenden recreanten en bezoekers van de zes tuinparken, komend uit Noord en heel Amsterdam.

Zorgen:
De volkstuinders maken zich zorgen over de *geluidsoverlast* en daardoor over hun *gezondheid*, zowel overdag buiten in de tuin, als 's nachts in de ongeisoleerde tuinhuizen. Zij vinden dat voor bewoners van tuinhuizen dezelfde bescherming en regels moeten gelden als voor bewoners van woonhuizen.
Daarnaast zijn er zorgen over de *veiligheid* . De regels voor veiligheid zijn niet gehanteerd bij het vaststellen van de zoekgebeiden, want de zoekgebieden overlappen met vier van de zes volkstuinparken in Noord. De zoekgebieden zouden op 198 meter afstand van volkstuinparken moeten liggen voor minimale veiligheid (zie hoofdstuk 'veiligheid').

Volkstuinparken, geluid en gezondheid:
Rust is hier het centrale begrip aangezien veel gezondheidsproblemen stressgerelateerd zijn. Dat is bij geluidsoverlast zeker het geval. Geluidsoverlast leidt tot *slaapproblemenen* en tot *stress*. Het is duidelijk dat je niet ongehinderd kunt tuinieren in het geluid van een windturbine op een afstand tussen 0 en 350 meter van je tuin en tuinhuis. Ook het slapen in een houten tuinhuis op die korte afstanden van een windturbine wordt onmogelijk. De tuinparken hebben toestemming voor nachtverblijf tijdens 6 à 7 maanden in het seizoen. Ook in de winter tuinieren veel mensen en een kleine groep overnacht ookin de winter.
Veel volkstuinders hebben een tuin omdat ze geen buitenruimte hebben of aan een drukke weg in de stad wonen. Juist voor hen is rust belangrijk. Dat volkstuinparken vaak naast snelwegen of spoorwegen liggen is geen argument om hen bescherming tegen geluidsoverlast te ontzeggen. Het geluid van de A10 in combinatie met windturbinegeluid betekent een stapeling van geluid (en niet zoals beweerd wordt het wegvallen van turbinegeluid tegen dat van de A10). Er zouden eerder geluidsschermen met zonnepanelen geplaatst moeten worden om het geluid van de snelweg te verminderenn en tegelijk op een acceptabele manier energie te winnen.
Ook andere *verstoring van de leefomgeving* (visueel/ruimtelijk, slagschaduw, licht) geeft hinder en stress en kan tot *gezondheidsklachten* leiden. Onderzoek moet meer duidelijkheid geven over al deze effecten, met name die van geluid.

Volkstuinparken, recreatie, gezondheid en natuur:
Deze vier onderwerpen hebben grote maatschappelijke waarde en het is erg belangrijk dat deze waarden in hun onderlinge samenhang worden gezien. Tuinieren en het beleven van de natuur in het algemeen is goed voor lichaam en geest, *mits in rust*. *Stressgerelateerde gezondheidsklachten worden voorkomen of verminderd door tuinieren en recreëren in de natuur*. Hier zijn veel wetenschappelijke publicaties over.
De bewoners van de woonwijken langs de A10 willen in *rust* kunnen recreëren. De volkstuinparken en de weilanden van landelijk Noord, met name de paden langs de Zwarte Gouw, zijn voor deze groep bewoners van Noord belangrijke gebieden om bij te komen van de hectiek van de stad. Maar ook Amsterdammers uit andere delen van de stad komen naar dit gebied om te kunnen wandelen, fietsen of varen.
In een snel verdichtende stad wordt de waarde van natuur, recreatie, rust, ruimte en biodiversiteit steeds belangrijker. Dat de volkstuinparken hieraan bijdragen heeft erkenning gekregen in de Volkstuinnota van de gemeente Amsterdam. Het plaatsen van windturbines doorkruist deze erkenning.

Bij hoofdstuk Natuur
Volkstuinparken en natuur:
De volkstuinparken in Noord vormen een verbinding tussen de Scheggen, de groene 'vingers' vanuit het hart van de stad (zie de bijgewerkte landschapskaart). De volkstuinparken zijn dus een overloopgebied tussen stedelijke gebieden en verschillende natuurgebieden en daardoor van belang voor fauna en flora. De meeste volkstuinparken hebben het hoogste nationale en internationale keurmerk voor Natuurlijk Tuineren en dragen hierdoor in grote mate bij aan de biodiversiteit van de hele stad.

Bij hoofdstuk Veiligheid
Volkstuinparken waar verbleven wordt vallen onder de definitie van 'kwetsbare objecten'. Dit is terug te vinden in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Handreiking risicozonering Windturbines 2020, p. 27), waarbij volkstuinparken geschaard kunnen worden onder recreatieterreinen met verblijf (kwetsbaar object). Op het merendeel van de tuinparken in Amsterdam is het toegestaan om vanaf 1 april tot en met 30 september (soms langer en voor een kleine groep ook in de winter) aaneengesloten te verblijven, ook 's nachts. Een aanzienlijk deel van de tuinders maakt hiervan gebruik.
https://www.infomil.nl/publish/pages/170464/handreiking_risicozonering_windturbinesversie_1_1_dd_20-5-2020_met_aanpassingen_voor_webrichtlijnen.pdf

Uitgaande van tabel c. IEC2 (Handreiking Risicozonering, p. 21) kan er bij een gemiddelde windsnelheid van worden uitgegaan, dat voor turbines met een hoogte van 145 meter de maximale werpafstand bij bladbreuk 198 meter zal zijn en dat deze afstand gehandhaafd dient te worden.

Op 5 juli heeft de Provinciale Staten Noord Holland unaniem een motie aangenomen over de naleving van deze regelgeving met betrekking tot volkstuinen. https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/motie-res-volkstuinen-gevoelige-bestemmingen

NB Het plaatsen van windturbines is met het oog op de werpafstand niet mogelijk als zich infrastructurele objecten bevinden naast een zoekgebied, zoals hoogspanningsmasten, aangezien deze ook een minimale afstand tot windturbines dienen te houden, namelijk ook 198 meter (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Veiligheid en Windturbines, 2020
https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/07/Infoblad%20Veiligheid%20en%20wind%202020.pdf
).

6. Laurens Veldhuizen (Stichting Behoud landelijk Noord)

Hierbij mijn aanvullingen op lokale signalen voor Amsterdam Noord.

1. Ik zou graag dringend willen vragen om de tweede zin uit de onderstaande bullet of te verwijderen of te verduidelijken:

- Het gebied heeft een kostbaar open karakter wat geschaad zou worden wanneer de gemeente besluit hier windturbines te plaatsen. Tegelijkertijd zijn er ook bewoners die aangeven dat de horizon al vervuild is door de snelweg en de hoogspanningsmasten.

Het gaat dus om de zin "Tegelijkertijd zijn er ook bewoners die aangeven dat de horizon al vervuild is door de snelweg en de hoogspanningsmasten."

Het gehele zoekgebied A10 Noord heeft de status Bijzonder Provinciaals Landschap. Ik citeer de website van de Provincie en het stuk Whitepaper Omgevingsverordening 2020 en Bijzonder Provinciaal Landschap:

"In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als 'Bijzonder Provinciaal Landschap'. Dit zijn landschappen waarop we extra zuinig zijn vanwege hun bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier."

"Het BPL is een beschermingsregime binnen de Omgevingsverordening NH2020 bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen."

"Gezien de impact die windturbines doorgaans hebben op de genoemde kernkwaliteiten, is de kans dat windturbines in BPL-gebieden geplaatst mogen worden in de praktijk klein."

De afgelopen maanden is in opdracht van de Provincie NH door onderzoeksbureau Antea een MER addendum Wind op Land uitgevoerd op alle door gemeenten aangedragen potentiële windzoekgebieden uit de verschillende RES'en. De conclusie van Antea is ook dat het zoekgebied A10 Noord in de één na hoogste risicocategorie valt (donker grijs) voor de punten Ruimtelijke en Cultuurhistorische waarde:

tint	wanneer toekennen?	toelichting
	Zeer belangrijk aandachtspunt, groot risico op negatieve effecten en/of in strijd met status/beleid; inpassing eventueel mogelijk als exacte locatie duidelijk is en de exacte effecten op provinciale beschermingsregimes bekend zijn	Grote kans op negatieve effecten en/of grote kans op strijdigheid met wet- en regelgeving of beleid. Zoekgebied ligt deels in of grenst aan een gebied waarop een beschermingsregime vanuit wet- en regelgeving of beleid (zoals BPL, UNESCO) van toepassing is. Bij de analyse per zoekgebied speelt dit vooral bij Unesco werelderfgoed, Bijzondere provinciale landschappen en Natura 2000. In dit geval is een nadrukkelijke afweging van verschillende (provinciale) belangen aan de orde.
	Groot risico en strijdigheid met status/beleid (showstopper), inpassing waarschijnlijk niet mogelijk	Dit is van toepassing als windturbines niet inpasbaar zijn in een groot deel van het zoekgebied wegens strijdigheid met vigerend beleid, wet- en regelgeving

Voor de duidelijkheid, de zwaarste categorie wordt voor geen enkele metric in geen enkel zoekgebied toegekend.

Het is dus geen wonder dat de zorg dat windturbines het bijzondere landschap van Landelijk Noord en Waterland aantasten een sterk signaal is vanuit stadsdeel Noord. Dit was ook een zeer sterk signaal afgegeven door de vele honderden insprekers.

De aanvulling van de tweede zin doet enorme afbreuk aan deze zorg.

Dat zou kunnen berusten op een onduidelijkheid. De tweede zin probeert te zeggen dat bewoners ook aangeven dat door de A10 en de hoogspanningslijnen er al een enorme druk staat op dit kwetsbare gebied en dat nog meer aantasting door windturbines dus zeker niet gewenst is. Mocht dit het geval zijn, dan dient dit verduidelijkt te worden.

Het zou ook kunnen dat in wordt gelezen dat er een kanttekening wordt geplaatst om de zorg voor aantasting te bagatelliseren. Dat zou zeer vreemd zijn wat ik zie dit met geen enkel ander signaal worden gedaan en dit is dan op z'n minst hoogst tendentieus. Het is de bedoeling om zorgen over te dragen en niet om daar een pas op de plaats op te maken.

Als het het geval is om een kanttekening bij de zorg te plaatsen, is dit van het niveau: mensen zeggen dat de aarde rond is maar tegelijkertijd denken sommige mensen ook dat de aarde plat is.

Niet alle meningen zijn gelijk en dienen wel kwalificeerbaar en kwantificeerbaar te zijn.

Een enkele voorstander (voor zover die zich ooit openlijk hebben laten horen) heeft de mening geuit dat het gebied niet mooi is en dat daar dus ook maar windturbines bij kunnen. Toevallig weet ik precies wie die persoon is. Dat is toevallig een mening die mooi in het straatje past voor de ambities van de wethouder, want vanaf het begin is duidelijk dat het benoemen van het gebied boven de A10 als BPL haar een doorn in het oog is (zie reactie op Omgevingsverordening NH 2020) Tenzij jullie deze mening verder kunnen kwantificeren en kwalificeren weegt deze minderheids' mening geenszins op tegen het harde geluid van zorg voor het gebied gemaakt door de vele insprekers, plus het feit dat het gebied is bestempeld als BPL en de uitgevoerde MER door Antea. Tevens zijn er nog meer beschermingsregimes die aantonen dat dit een zeer bijzonder gebied is, waar met grote zorgvuldigheid mee om moet worden gegaan.

Graag of de zin verwijderen dan wel verduidelijking dat dit een aanvulling op de zorg is dat het gebied door stapeling al kwetsbaar genoeg is.

2. Ik zie graag dat er wordt verduidelijkt dat het gebied inderdaad Bijzonder Provinciaals Landschap betreft. Er zijn in heel Noord Holland maar 32 gebieden met deze status. Daar moeten we trots op zijn en zeer voorzichtig mee omgaan. Het zoekgebied A10 is zo klein, dat er niks te schuiven valt om schade te mitigeren. Het karakter van het gebied is laag, vlak, kleinschalig, liefelijk. Windturbines zijn niet inpasbaar in dit gebied en zullen een streep zetten door het unieke karakter.

7. [redacted] (Windalarm Noord)

Hierbij mijn korte reactie (iets meer dan een half A4) op het lokale afwegingskader. Dit is wat ik in een paar uurtjes heb kunnen schrijven; in rood en zwart de tekst uit het afwegingskader en in een blauwe letter mijn aanvullende punten.

Ik maak bezwaar tegen de korte tijd die wij hebben gekregen om te reageren op het concept afwegingskader. Ook maak ik er bezwaar tegen dat ik nog steeds niet weet of wij als kbg Noord deelnemers ook in hoofdlijnen op het volledige concept afwegingskader mogen reageren, terwijl ik daar eerder om heb gevraagd. Indien wij daar niet op mogen reageren, maak ik daar bezwaar tegen. Want dan betekent dat er geen kritische bewoners uit Noord (met uitzondering van [redacted], die niet namens een organisatie is geselecteerd) hebben mogen reageren op het concept afwegingskader anders dan deze handvol pagina's.

Verder maak ik bezwaar tegen het slechte voorbereidende werk van de bureaus (oa Over Morgen). Het concept afwegingskader is absoluut geen samenvatting of staalkaart van de inbreng van bewoners van het afgelopen jaar. Ik mis zo enorm veel belangrijke informatie uit raadsadressen, zienswijzen, rapporten, bewonersinspraken, etc.

Vooral de combinatie van bewoners weinig tijd geven en dit zeer slecht gevulde en voorbereide afwegingskader waarin van alles ontbreekt, maakt dat wij ons niet zullen herkennen in het afwegingskader en dit jullie aanrekenen.

Want, last but not least, maak ik bezwaar tegen Public Mediation, Over Morgen, Populytics, de initiatiefnemers, en andere partijen en bureaus die dichtbij het RES team opereren en aan dit hele proces verdienen. Jullie voegen je naar de wensen en planning van de wethouder en hebben niet de moed om zelf op te staan tegen een ingedikte planning waarin amper ruimte en tijd is voor zorgvuldigheid en reflectie, en gekozen is voor een manier van werken die bij steeds meer deelnemers van de klankbordgroepen tot ergernis leidt.

8. [redacted] (Bewoner Landsmeer)

Bijgaand de inzending vanuit Landsmeer voor het afwegingskader.

Bijlage 3: MS Teams chat

De MS Teams chat van de bijeenkomst is geanonimiseerd.

[start meeting]

[13/12/2021 19:10] RES fase 1.0, daarbinnen OOK Noorder IJplas en Cornelis Douwes benoemd. In afwegingskader is NIJP en CD niet genoemd. Niet duidelijk voor de bewoners.....

[13/12/2021 19:11] wie toetst de kwaliteit van data uit PWE?
[13/12/2021 19:12] Door een technisch probleem kon ik niet eerder deelnemen vanavond: ik wil graag mijn evaluatie-punt/-brief aan de orde stellen: ik wil dit graag voorfat we uiteen gaan!
[13/12/2021 19:13] aan het einde van de presentatie van Sanne is er ruimte voor vragen
[13/12/2021 19:14] maar wel vragen via de chat?
[13/12/2021 19:15] Ik verwacht dat dit punt goed wordt genotuleerd. Dank.
[13/12/2021 19:15] De spijker op zijn kop!!!!!!!!!!
[13/12/2021 19:17] Beste mensen goedenavond. Ik val wel met mijn neus in de boter merk ik. Vanwege een voedselvergiftiging ben ik later en staat mijn camera uit.
[13/12/2021 19:19] Jongens dit heeft ook geen zin, en kost tijd. Je punt is duidelijk.
[13/12/2021 19:20] Onze kritike op het format is duidelijk, ik leg me daar voor nu bij neer dan zien we wel verder
[13/12/2021 19:21] mails kort van te voren krijgen zijn wij hier ook wel gewen
[13/12/2021 19:24] Allemaal bewust zo gedaan [naam]...
[13/12/2021 19:24] Ermaar dorrdrammen met de fake discussie
[13/12/2021 19:24] Ik deel het gevoel van [naam]. Het enige dat duidelijk is is dat de gemeente al vastbesloten windturbines te plaatsen en dat alles op poten wordt gezet om daar naar toe te werken. Heb ik al eerder gezegd. Zolang dit de insteek is, zal het gevoel van onbehagen niet veranderen al zet je nog 10 reflectiefases op.
[13/12/2021 19:25] je hebt gelijk [naam].....en asjeblieft niet afhaken.....we hebben mensen zolals jij nodig.....laten we wel [redacted] eerst haar woord doen.....
[13/12/2021 19:25] Groepen = ons nog verder de mond snoeren
[13/12/2021 19:26] [naam], we zijn nu 2 sessies verder, wat is nu de inbreng geweest en hoe/waar is dit verwerkt? het huidige concept afwegingskader, mijninziens kan je nu pas van start met de klankboordgroepen.....
[13/12/2021 19:26] [naam], ik denk dat het goed is om wel gezamenlijk, nadat Sanne haar verhaal heeft gedaan, te bespreken wat [naam] doet. Anders krijg je weer een opsplitsing en dat is niet wenselijk.
[13/12/2021 19:26] Wij hebben GEEN ROL!
[13/12/2021 19:26] laten we daar mee starten plenair idd
[13/12/2021 19:27] Tuurlijk wij zijn de kleuters
[13/12/2021 19:28] Wat ontbreekt er nog?? 100X gehoord en er wordt niks met onze opmerkingen gedaan
[13/12/2021 19:32] prachtig!!
[13/12/2021 19:32] Heel knap gemaakt
[13/12/2021 19:34] Ook erg fijn dat er aan kleurenblinden is gedacht tijdens het maken van dit document. Not!
[13/12/2021 19:35] sheet "bestaande wet- en regelgeving" is incompleet, niet volledig en niet actueel
[13/12/2021 19:35] Dat bedoel ik. Ze doen hun werk niet goed
[13/12/2021 19:36] En dienen wij als kleurterjuf te wijzen op de fouten
[13/12/2021 19:36] [naam] wat bedoel je met 'we hebben geen tijd om alles nog in detail te verwerken?
[13/12/2021 19:38] Hoe kunnen we wegen als we niet specifiek of en detail kinnen/mogen over;eggen?
[13/12/2021 19:38] Signalen vanuit de omgeving zijn totaal niet te

kwalificeren of kwantificeren. Zo kan je als gemeente alle kanten op redeneren
[13/12/2021 19:38] heb het gevoel dat het afwegingskader telkens iedere inbreng weerlegd
[13/12/2021 19:38] In reactie op: 'heb het gevoel dat het afwegingskader telkens iedere inbreng weerlegd' Eens
[13/12/2021 19:39] helemaal eens
[13/12/2021 19:40] Wat ik waarneem: de Kbg heeft m.i. alleen de taak om nog wat te roepe...; dat is geen (af)wegen...m.i.
[13/12/2021 19:40] exact
[13/12/2021 19:40] en letterlijk roepen werkt ook niet
[13/12/2021 19:41] Dan kunnen we zdus zien hoezeer we zijn misbruikt
[13/12/2021 19:41]in de herhaling: heb het gevoel dat het afwegingskader telkens iedere inbreng weerlegd
[13/12/2021 19:41] Doe gewoon je werk gemeente!
[13/12/2021 19:41] WIj moeten snel snel en alles moet kort
[13/12/2021 19:42] [redacted] (Guest) [naam] Wanneer is dit proces begonnen om dit afwegingskader op te zetten?
[13/12/2021 19:42] Ik overweeg een klacht wegens geestelijke mishandeling
[13/12/2021 19:43] MISLEIDING was dat
[13/12/2021 19:43] Ik kan me slecht concentreren, het wordt te ingewikkeld gemaakt. Straks krijg je zoveel teksten uit de afwegingskader dat het meer door raad en colleges gelezen wordt.
[13/12/2021 19:43] Het heet doordrammen maar dit is geen doordammen...
[13/12/2021 19:44] Ik haak af.
[13/12/2021 19:44] dat het NIET meer gelezen wordt door raad en college moet het zijn
[13/12/2021 19:44] zichtbaar?? in de herhaling: heb het gevoel dat het afwegingskader telkens iedere inbreng weerlegd
[13/12/2021 19:44] jullie winnen. Plaats ze maar. ik verkoop mijn woning en ga in een fijne ogeving wonen
[13/12/2021 19:45] [naam], hou vol... We gaan het zo met z'n allen bespreken...
[13/12/2021 19:45] In groepen MOETEN WE.
[13/12/2021 19:45] Besluiten ze ook OVER ONS. niet MET ONS.
[13/12/2021 19:45] Nee, we gaan eerst plenair.
[13/12/2021 19:46] wie toetst de kwaliteit van data uit PWE?
[13/12/2021 19:46] En we moeten niets... Als we dat geen goed idee vinden, dan kunnen we dat ook aangeven in het plenaire deel... En dan doen we dat niet als we dat niet goed vinden.
[13/12/2021 19:47] hoe kunnen we zien dat de context mapping correct verwerkt is? zoals jullie in ongevraagd advies van stadsdeel Noord hebben kunnen lezen, wordt daar ook door het stadsdeel aan getwijfeld
[13/12/2021 19:49] hoofdlijnen 😉, over gezondheid....
[13/12/2021 19:51] Ik maak me zorgen dat de Gemeenteraad(sleden) weinig kunnen doen met dergelijke zeer algemene opsomming van punten (('zorgen'/bhoeften/etc)??
[13/12/2021 19:51] Vraag zal ik straks mondeling stellen ook: waarom worden er ook kanttekeningen gezet bij zorgen van bewoners??? Dat is gewoon sturen.
[13/12/2021 19:51] Over ALLE OVERLAST IN NOORD: stank van Bunge, ICL Fertilizers, geluidsoverlast van Damen,A10, Coenplein, fijn stof van Damen, A10 en Coenplein. Dat zijn de zorgen. Allemaal bekend. Waarom schrijven jullie dat niet op?!

[13/12/2021 19:52]Wordt allemaal versterkt door de windturbines. En niet minder.
[13/12/2021 19:52] De Omgevingsvisie-2050 bevat geen materiaal voor de RES!!!!!
[13/12/2021 19:53] Ik maak bezwaar om zo verder te gaan....
[13/12/2021 19:55] Laat eens een ingenieursbureau berekeningen maken volgens de laatste stand der techniek. Dan zie je waarom die overlast er is. PS ik ben hierop afgestuurd als ingenieur. 26 jaar geleden was 3 dimensionaal berekenen al normaal. Wat vraagt Gemeente Amsterdam? Precies. Een 2 dimensionaal modelletje waaruit de gewenste uitkomst gemakkelijk te voorschotnemer komt □
[13/12/2021 19:55] RES1.0 bestaat ook uit moties, amendementen en zienswijzen uit de buurgemeenten, is dit meegenomen?
[13/12/2021 19:56] welke MER?
[13/12/2021 19:56] RES Amsterdam is eenzijdig in RES NHZ doorgegaan,,,,,,,
[13/12/2021 19:58] Hele RES had helemaal niet gemogen zonder MER
[13/12/2021 19:59] Hoe kan je nou roepen wij plaatsen 17 windturbines zonder te kijken of dat wel kan qua gezondheid. Precies waar die hele zaak over gaat dat dat niet mag.
[13/12/2021 20:00] Ajb
[13/12/2021 20:02] Graag willen we als signaal uit Noord meegeven dat door de provincie Noord Holland al een uitstekende PLan Mer is uitgevoerd, waarin alle 32 Res zoekgebieden in Noord Holland zijn onderzocht. Daaruit is naar voren gekomen dat zoekgebied ring A10 en reserve gebied a10 als negatief zijn beoordeeld. Ik ga dit niet toelichten, maar wil bevestiging dat dit meegenomen gaat worden en dat dit punt ook genotuleerd wordt.
[13/12/2021 20:02] Dit kan toch niet. Er wonen 100000 mensen in Noord. Hoe zijn de punten te kwantificeren? Of mag iedereen maar wat roepen?
[13/12/2021 20:03] Eens, [naam]. Ik vind het heel bijzonder dat we een soort van random lijst hebben, waar je door de bomen het bos niet meer ziet... Hoe komt onze voornaamste zorg dan over?
[13/12/2021 20:04] deze plan MER wordt meengenomen door de expertgroep natuur
[13/12/2021 20:06] Wij zitten hier in kbg Noord, dan kan de plan mer Noord Holland gewoon behandeld worden, Het gaat om 2 zoekgebieden in NOord, dus kan dat hier ook door ons genoemd worden als signaal. en niet alleen vanuit kbg natuur.
[13/12/2021 20:08] Maar gaan we dat dan nu doen?
[13/12/2021 20:09] Bij deze deel ik twee belangrijke omissies in het kader, om zo dan maar geen tijd in beslag te nemen: 1. op de zorgen over geluid zegt het kader: de windturbines moeten aan de wet voldoen. Daarbij wordt helaas en onbegrijpelijk voorbij gegaan aan de veel geleverde input: de wet accepteert 9% ernstige hinder bij omwonenden! Dat MOET je meenemen als gemeente. RVS stelt dat windturbines invloed hebben in een straal van 1500 meter. Bij een aantal zoekgebieden wonen er 24.000 mensen binnen de afstand van 1 windturbines. Het is niet in 1 keer stil na 350 meter en op die grens is dus nogmaals sprake van ernstige hinder bij 9% van de mensen, binnen. 2. de bezwaren van buurgemeenten met betrekking tot woningbouwplannen (bijvoorbeeld Landsmeer) wordt geheel niet genoemd. Landsmeer wil graag bouwen in haar zuidelijke gebied en is daarover met de provincie al enige tijd in gesprek. Plaatsing van een windturbine in het reservegebied bij de S117 zou die woningbouw onmogelijk maken. Het kader zegt: we houden rekening met woningbouw doordat de zoekgebieden 350 meter van vastgestelde bestemmingsplannen zijn bepaald. Dit gaat volledig voorbij aan de ernstige bezwaren van buurgemeenten. Noem het tenminste.
[13/12/2021 20:10] en buurgemeenten Oostzaan, Zaanstad etc...
[13/12/2021 20:10] really??

[13/12/2021 20:10] Zie de meerdere brieven van de gemeente Landsmeer aan de gemeente Amsterdam. Zeggen dat er overleggen plaatsvinden is geen bezwering dat er rekening wordt gehouden!

[13/12/2021 20:11] graag een schriftelijke bevestiging op: RES1.0 bestaat ook uit moties, amendementen en zienswijzen uit de buurgemeenten, is dit meegenomen?

[13/12/2021 20:13]Helemaal eens met [naam], deze punten komen alleen uit de context mapping en laat veel teveel open dat allang is aangedragen

[13/12/2021 20:13] Volgens mij is heel vaak genoemd in raadsadressen en inspraken dat ring A10 Bijzonder Provinciaal Landschap is. Lees ik nergens terug. Het woord 'sport' komt ook niet voor bij de tekst over Ring A10.

[13/12/2021 20:16] [naam] kan je de punten alvast in de chat zetten?

[13/12/2021 20:17] Ik wil hier opnemen dat ik de volgende tekst hoogst tendentieus vind: "Het gebied heeft een kostbaar open karakter wat geschaad zou worden wanneer de gemeente besluit hier windturbines te plaatsen. TEGELIJKERTIJD zijn er ook bewoners die aangeven dat de horizon al vervuild is door de snelweg en de hoogspanningsmasten." Tientalen zo niet honderden mensen uit Noord hebben ingesproken met zorgen over de vernietiging van het landelijke karakter van Noord en Landelijk Noord. Er ligt inmiddels een MER gemaakt voor de provincie door ANTEA waarin wordt gezegd dat er een groot risico bestaat dat er negatieve effecten zullen zijn voor dit gebied. Dat zijn enorme zorgen. Die worden teniet gedaan door een opmerking die ik zelden heb gehoord behalve van een paar voorstanders van windmolens binnen de gemeente... de A10 is lelijk dus het valt wel mee hoe bijzonder het is. Als je het gebied kent weet je dat je de hele A10 niet kan zien in Landelijk Noord. Die ligt vescholen tussen prachtige volkstuinen!

[13/12/2021 20:46] Zal het ook mondeling zeggen: punt dat ik op de agenda wil om (respectvol) te debatteren: is zoekgebied A10 Noord geschikt voor windturbines?

[13/12/2021 20:49] [naam] ondernemer heeft gevraagd rekening te houden met grote nieuwbouwprojecten in het Cornelis Douwesgebied, wat in 2027 van start gaat. Rekening houdend dat wonen en werken op 1 locatie nu veel meer aan de orde is dan vroeger, dat betekent dat bewoners die thuis werken, 24 uur geluidshinder en last van slagschaduw kunnen hebben, dat kan zeer ernstig zijn. 2e punt is dat CDouwesgebied behoefte heeft aan recreatie en ontspanningsruimte waar groen en stilte/rust heerst. Daardoor herstellen mensen van hun arbeid en blijven langer gezond. Graag deze aanvulling meenemen.

[13/12/2021 20:52] ik hoor [naam] niet

[13/12/2021 20:53] [naam]

[13/12/2021 20:56] Het signaal uit onze KBG zou best kunnen zijn dat we helemaal geen plek zijn voor windturbines in Noord buiten de havens. Dat wil de gemeente wel weten neem ik aan.

[13/12/2021 20:56] aan [naam], ik heb jouw emailadres, zal eea ie toesturen

[13/12/2021 20:56] Challenge accepted

[13/12/2021 20:59] per onderwerp een inloopuurtje organiseren?

[13/12/2021 21:00] Bij wie moeten we zijn met onze suggesties?

[13/12/2021 21:00] Bij jou [redacted]

[13/12/2021 21:00] ja en naar [redacted]

[13/12/2021 21:00] Ok

[13/12/2021 21:01] [naam] ondernemer heeft gevraagd rekening te houden met grote nieuwbouwprojecten in het Cornelis Douwesgebied, wat in 2027 van start gaat. Rekening houdend dat wonen en werken op 1 locatie nu veel meer aan de orde is dan vroeger, dat betekent dat bewoners die thuis werken, 24 uur geluidshinder en last van slagschaduw kunnen hebben, dat

kan zeer ernstig zijn. 2e punt is dat CDouwesgebied behoefte heeft aan recreatie en ontspanningsruimte waar groen en stilte/rust heerst. Daardoor herstellen mensen van hun arbeid en blijven langer gezond. Graag deze aanvulling meenemen.
[13/12/2021 21:03] Moet er niet een expert groep Wet en Regelgeving komen?
[13/12/2021 21:10] Ik zou het evrslag van deze sessie echt op korte termijn willen ontvangen
[13/12/2021 21:12] [redacted] of [redacted] Wanneer is de overige planning bekend?
[13/12/2021 21:17] Dank allemaal. Fijne avond nog
[13/12/2021 21:17] dankjewel ! dankjulliewel!

[einde chat]

Verslag bijeenkomst Stedelijke KBG

Datum: 07.12.2021
Auteur: [redacted]
Aangepast verslag

public mediation

Opzet bijeenkomst

Op 7 december jl. vond de derde bijeenkomst plaats van de stedelijke klankbordgroep van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Tijdens deze bijeenkomst ging de klankbordgroep opnieuw in gesprek met het team van Populytics over de eerste resultaten van de online raadpleging (PWE). Aan het einde van de bijeenkomst zijn vragen gesteld over de prioritering van zoekgebieden en sturingsmogelijkheden voor de gemeente in de vervolgfase. Bij de bijeenkomst was een tweede ring aanwezig van leden van de andere klankbordgroepen, die graag de bespreking van de online raadpleging meekregen.

Online Raadpleging (PWE)

Populytics heeft de methode van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) verder toegelicht, met een focus op de analyses die uitgevoerd kunnen worden en conclusies die men kan trekken uit dit type onderzoek.

Type conclusies

De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) betreft geen draagvlakonderzoek waarin onderzocht wordt voor welke scenario's er draagvlak is of dat uitzoekt of een meerderheid van de inwoners voor of tegen extra windmolens in de stad is. In het onderzoek wordt gekeken naar verschillende groepen met gedeelde waarden. Het brengt de diversiteit in verschillende posities aan het licht en op welke vlakken mensen gemeenschappelijke waarden hebben. In het geval van de PWE voor de RES Amsterdam zijn dat, ten tijde van deze presentatie, zes groepen waarvan er twee aan de buitenkant van het spectrum liggen (sterke 'voor-' en 'tegenstanders' van extra windmolens in Amsterdam) en vier middenposities. Daarbij komt er inzicht in wat er ten grondslag ligt aan gevoelens van onrechtvaardigheid. De resultaten kunnen doorvertaald worden in handelingsperspectieven en aanbevelingen voor beleid.

Thema verantwoordelijkheid

Uit de eerste analyse springt het thema verantwoordelijkheid er voor alle groepen uit. Dit thema wordt steeds net anders ingevuld. Aan het ene kant van het spectrum wordt het meer geïnterpreteerd als de stad Amsterdam die haar verantwoordelijkheid moet nemen om klimaatverandering tegen te gaan, aan de andere kant wordt het geïnterpreteerd als de verantwoordelijkheid van de gemeente om de inwoners van Amsterdam te beschermen o.a. op het gebied van gezondheid.

Vraag clusteranalyses

In de bijeenkomst heeft Populytics de oproep gedaan aan leden van de klankbordgroep om door te geven welke clusteranalyses op basis van

kenmerken van deelnemers zij wellicht interessant zouden vinden, om meer informatie te verzamelen over wat voor type personen bepaalde waarden en perspectieven hebben. Tijdens de bijeenkomst zijn de variabelen postcodes en leeftijden genoemd.

Handelingsperspectieven

De resultaten van het onderzoek kunnen uiteindelijk gebruikt worden om de groepen zich beter in elkaars perspectief te kunnen laten verplaatsen en om op zoek te gaan naar de verbinding tussen de groepen. Het voorbeeld werd genoemd van de verschillende vormen van onrechtvaardigheid die toegelicht zijn tijdens de voorgaande bijeenkomst (30 november jl.). Zo kan de groep die positiever staat tegenover de ontwikkeling van extra windmolens in de stad zich proberen meer in te leven in de interpretatie van verantwoordelijkheid als zijnde verantwoordelijkheid van de gemeente voor haar inwoners. Andersom kan de groep die minder open staat voor de plaatsing van extra windmolens in de stad proberen te begrijpen dat anderen vinden dat de stad haar steentje bij moet dragen tegen klimaatverandering (middels opwekking van extra windenergie). Een grote groep deelnemers heeft in principe de bereidheid om te kijken naar alternatieven voor duurzame energie in de stad. Dit kan gebruikt worden om beter met elkaar het gesprek te voeren, zodat burgers minder tegenover elkaar komen te staan.

Opmerkingen klankbordgroep op PWE

- Afgebroken respons: Een deel van de respondenten heeft de online raadpleging niet volledig ingevuld. Er is gevraagd hoe hiermee is omgegaan. Populytics heeft de antwoorden vergeleken van mensen die de raadpleging niet volledig hebben afgemaakt met de antwoorden van andere respondenten. Mensen die moeite hebben met een substantieel aantal extra windmolens in Amsterdam en mensen die dit al een gepasseerd station vonden in het proces, hebben de raadpleging relatief vaker afgebroken dan mensen in de 'middengroepen' op het spectrum van verschillende posities met waarden ten opzichte van extra windmolens in Amsterdam.
- Randvoorwaarden: Ook is gevraagd waarom in het onderzoek het aantal megawatt (op te wekken met windmolens) als frame heeft gediend, en het niet mogelijk was om een andere randvoorwaarde zoals de invloed op natuur of hinder centraal te zetten als deelnemer. Er is toegelicht dat het dan een Discrete Choice Experiment (DCE) zou worden, dat ingezet kan worden bij meerdimensionaal rechtvaardigdheidsvraagstukken. Aan zowel de PWE als DCE zitten voordelen en nadelen verbonden. Bij een DCE zou het onderzoek nog complexer worden voor deelnemers. De formulering van de precieze opdracht voor Populytics zal in het rapport staan.
- Benaming groepen: Er is bezwaar gemaakt tegen de benamingen van de verschillende groepen in het onderzoek en nadrukkelijk verzocht om niet te spreken over 'tegenstanders'. Veel van de mensen die kritisch zijn over extra windmolens in de stad staan neutraal of zelfs positief tegenover windenergie. Er moet gesproken worden over mensen die tegen de plaatsing van extra windmolens in Amsterdam zijn of hier kritisch tegenover staan.
- Volkstuinen: Vanuit de volkstuinders is er een grote zorg dat de manier waarop de stelling over de volkstuinen is geformuleerd in de online raadpleging, te bepalend is voor de uitkomst. Zij nemen hier contact over op met Populytics. Zij hebben na de bijeenkomst een verzoek voor een second opinion ingediend
- Statistiek: Er is gevraagd of de statistiek in het onderzoek verder

Commented [[redacted]]: Nadere (simpelere) toelichting gevraagd, vraag ik aan Niek Mouter

toegelicht kan worden. Dit wordt in het rapport verder toegelicht. Als er vervolgens vragen zijn kunnen die in de volgende bijeenkomst met Populytics gesteld worden.

- Verzoek ruwe data: Daarbij is nogmaals dringend verzocht of de data van het onderzoek gedeeld kan worden. Populytics kan in verband met de privacy van de deelnemers de ruwe data niet delen, ook niet als het geanonimiseerd wordt. Een aantal leden van de klankbordgroep hebben zorgen over reproduceerbaarheid: hoe is de open (kwalitatieve) data geanalyseerd? Populytics zal nogmaals navragen of het kwantitatieve deel van de data gedeeld zou kunnen worden. Andere leden van de klankbordgroep riepen op om ieder te respecteren in zijn en haar rol, met Populytics als expert op het gebied van dit type onderzoek.

Reacties van klankbordgroep en vervolg

Afspraak reactie op eerste conceptversie
De eerste conceptversie van het rapport van de PWE zal binnen een aantal dagen gedeeld worden met de stedelijke klankbordgroep (14 december jl. gedeeld). De leden kunnen dan een aantal kernpunten meegeven die nog verwerkt worden in de PWE. Populytics heeft de leden gevraagd zich te beperken tot de 3-5 belangrijkste punten, omdat zij anders mogelijk zelf een selectie moeten maken door de beperkte tijd om de reacties te verwerken. Leden van de klankbordgroep hebben verzocht om terug te koppelen hoe de input is verwerkt voordat het rapport naar de gemeenteraad gaat.

Vervolg
Het team van Populytics wil graag met de klankbordgroep verder in gesprek over de resultaten van het PWE onderzoek om deze te vertalen naar handelingsperspectieven en aanbevelingen vanuit de groep. De klankbordgroep heeft daarbij een belangrijke rol in de verdere duiding van de resultaten. Deze handelingsperspectieven en aanbevelingen hoeven niet opgenomen te worden in het rapport dat voor het einde van 2021 gereed moet zijn. In de klankbordgroep is nogmaals aangegeven dat de leden een opgejaagd gevoel krijgen en de tijd willen nemen om het goed te bespreken. Meerdere klankbordgroepleden zien toch graag dat de handelingsperspectieven opgenomen worden in het rapport.

Er is verzocht of de stedelijke klankbordgroep bij de eerste versie van het rapport aan de gemeenteraad een notitie bij kan voegen. Het staat de klankbordgroep vrij om gezamenlijk een notitie op te stellen en daarin hun visie op het rapport vast te leggen.

Toelichting locaties en besluitvorming

Vervolgens is gesproken over het verdere besluitvormingsproces van de RES en specifiek over de afweging van de zoekgebieden daarin. De gemeente heeft een aantal aspecten verder toegelicht.

Zoekgebieden

De zoekgebieden waar nu over gesproken wordt zijn vastgesteld door de raad als voorkeursgebieden, daarnaast zijn er nog reservegebieden. Tussen deze voorkeursgebieden wordt geen prioritering gemaakt of een voorkeursregeling ingesteld. Tijdens de reflectiefase is middels de verschillende activiteiten (PWE, context mapping, klankbordgroepen, expertgroepen en afwegingskader) nogmaals alle informatie opgehaald en gebundeld. Daarmee is een palet aan informatie ontstaan, die de raad kan

raadplegen als er vergunningaanvragen komen voor het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden. De gebieden worden niet tegen elkaar afgewogen worden aan de hand van het afwegingskader.

Verzoek weging in het afwegingskader
De gemeente werd nogmaals verzocht om de factoren die in kaart gebracht zijn in het afwegingskader een weging toe te kennen. Dit zou verduidelijken welke belangen doorslaggevend (gewichtiger) zijn. Daarnaast is gevraagd of de gemeente samen met de klankbordgroep wil kijken naar scenario's in de zoekgebieden.

Gesprek over alternatieven
Een ander lid van de klankbordgroep gaf aan dat er in de zoekgebieden bereidheid is om aan de energietransitie bij te dragen, maar bijvoorbeeld in het geval van Driemond, nauwelijks draagvlak is voor dit initiatief met windmolens. Zij willen daarover graag in gesprek. Omdat die discussie nu niet plaatsvindt, wordt niet goed gekeken naar wat er wel mogelijk is volgens inwoners en lekt de energie bij hen weg.

Milieueffectenrapportage
Tijdens de planvoorbereidingsfase wordt per project een project m.e.r. uitgevoerd die op de betreffende specifieke locaties de effecten in kaart brengt. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheid om een plan m.e.r. uit te voeren voor de zoekgebieden in Amsterdam (op hoofdlijnen). Dat zou buiten de reflectiefase vallen.

Commented [redacted]: Dit heb ik tijdens de bijeenkomst genoteerd. Heb ik dit goed begrepen?

Commented [redacted]: Het klopt als er mee wordt bedoeld dat de plan MER (wanneer wordt besloten deze uit te voeren) niet zal worden uitgevoerd als onderdeel van de reflectiefase.

Vraag onderzoeken
Meerdere leden van de klankbordgroep verzoeken de gemeente dringend om op dit moment al meer onderzoeken uit te voeren naar effecten op gezondheid en natuur in de voorkeursgebieden. Hanteer het voorzorgsprincipe. Dit dient plaats te vinden in de fase voor de betrokkenheid van initiatiefnemers.

Zorg onvoldoende sturing vanuit de gemeente
De leden van de klankbordgroep hebben een duidelijke zorg over in hoeverre er vanuit de gemeente nog sturing mogelijk is in waar windmolens geplaatst worden in de voorkeursgebieden, als er afgewacht wordt waar initiatiefnemers vergunningen voor aanvragen en als er geen weging is tussen de zoekgebieden. In hoeverre kan er gestuurd worden tussen de beste maatschappelijke keuze en een businesscase voor een initiatiefnemer? Hoe werkt het als er na elkaar initiatieven worden ingediend en er geen zicht is op het eindresultaat? Leden van de klankbordgroep zijn van mening dat de gemeente zoveel mogelijk sturingsmogelijkheden zou moeten hebben, in plaats van (rendement-gedreven) initiatiefnemers de vrije keuze tussen de zoekgebieden te laten, en de verantwoordelijkheid moeten pakken hierin in verband met de maatschappelijke consequenties (o.a. overlast, effect op gezondheid, landschap en natuur).

In reactie daarop is door de gemeente aangegeven dat er veel verschillende factoren spelen bij een vergunningaanvraag. Ook na de vergunningverlening moeten nog veel stappen gezet worden voordat een windturbine geplaatst kan worden. De gemeente wil graag ook met de stedelijke klankbordgroep en de andere klankgroepen in 2022 in gesprek over welke sturingsmogelijkheden zij belangrijk achten en willen formuleren, om vast te leggen in de handreiking ~~governance en~~ participatie, samenwerking en

sturing. Waarop en hoe moet gestuurd worden door de gemeente?

Daarnaast werd toegelicht dat ook initiatiefnemers zullen kijken naar wat er is vastgelegd in het afwegingskader (Signalen uit de stad) aan informatie. Voor het beste project wordt niet alleen gekeken naar de technische kant, maar ook naar wat maatschappelijk het beste is voor het project. Dit is ook afhankelijk van de manier van ontwikkelen, bij coöperaties en burgerinitiatieven is bijvoorbeeld vaker meer ruimte voor het creëren van maatschappelijke waarde. Vanuit de coöperaties is er de zorg, indien alle zoekgebieden opengesteld worden, dat commerciële partijen de gebieden snel kunnen scannen en dat ongunstigere locaties overblijven voor de coöperaties en lokale initiatieven.

Volgende bijeenkomst en afspraken

De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op woensdag 26 januari 2022.

Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over een extra bijeenkomst in de week van 20 december over de PWE. In overleg met het team van Populytics is besloten deze eerstvolgende bijeenkomst naar januari te verplaatsen, om iets meer de tijd te nemen en zodat de leden van de klankbordgroep voorafgaand de laatste versie van het rapport kunnen ontvangen.

Agenda

De eerstvolgende bijeenkomst zal in het teken staan van het verder duiden van de resultaten van de PWE en de vertaling naar handelingsperspectieven/aanbevelingen met de klankbordgroep.

Overzicht punten stedelijke klankbordgroep

De leden van de klankbordgroep spraken af op een ander moment verder te spreken over of zij gezamenlijk een advies aan de gemeente op willen stellen in de vorm van een overzicht met voor hen belangrijke onderwerpen. Inmiddels is bekend dat de leden dit overzicht hebben opgesteld. Het wordt geagendeerd voor de eerstvolgende bijeenkomst.

Afspraken

- Populytics vraagt na of het kwantitatieve deel van de PWE gedeeld kan worden met leden van de stedelijke klankbordgroep.
- Er wordt een schema opgesteld met de belangrijke momenten en stappen tot begin februari a.s. Dit wordt ook gedeeld met de lokale klankbordgroepen.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Perspectieven stedelijke klankbordgroep

Bewoner Amsterdam Noord
Bewoner Landsmeer
Dorpsraad Driemond
Energiecoöperatie Amsterdam Wind
Gein3Dorp
Koepelcoöperatie Energie samen
Natuur & Milieufederatie Noord-Holland
Natuurlijk IJburg
Volkstuinpark Buikslotermeer
VVE IJburg
Windalarm

[redacted] (Populytics/ TU Delft)
[redacted] (Populytics)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, Team RES)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, Team RES)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Bijlage 2: MS Teams Chat

Op verzoek van enkele leden van de klankbordgroep is in de onderstaande chat genoteerd of de chatberichten zijn gedeeld door een lid van de stedelijke klankbordgroep of iemand uit de tweede ring.

[Start chat]

[07/12/2021 19:07] (tweede ring) test
[07/12/2021 19:08] (tweede ring) kun je nog even 1 minuut besteden aan het doel van de klankboordgroup? Wat is de 'deliverable'?
[07/12/2021 19:10] (stedelijke klankbordgroep) Wanneer komt het pwe rapport in de gemeenteraad aan de orde?
[07/12/2021 19:11] (stedelijke klankbordgroep) een nog liggende algemene vraag is op grond van welke criteria de indikking van de zoekgebieden heeft plaatsgevonden. Slaat dus op de leegvallende lichtblauwe delen.
[07/12/2021 19:12] (tweede ring) Wanneer kunnen we de ruwe data krijgen (zonder de privacy herleidbaarheid zaken)?
[07/12/2021 19:16] (tweede ring) er wordt gesproken over extra windmolens. zijn dat er meer dan de 17?
[07/12/2021 19:17] (tweede ring) tabellen zijn niet leesbaar
[07/12/2021 19:17] (tweede ring) Die indeling is dus op basis van de vraagstelling. Standpunt over bijv opwekken in de gemeente is natuurlijk op basis van de algemene vraag zonder info over de effecten van die keuze.
Beetje onderbuik of je voor of tegen 'klimaat' bent.
[07/12/2021 19:21] (tweede ring) mijn interpretatie over de APP is dat de vraagstelling niet duidelijk was. Een klachten app genereerd een klacht, maar wil niet zeggen dat er iets mee gedaan wordt. Sterker, er komt dan geen mens aan te pas.
en app die bijvoorbeeld de molens (automatisch) stil zet is een heel ander verhaal.
[07/12/2021 19:22] (tweede ring) op hoeveel respondenten is de analyse gebaseerd?
[07/12/2021 19:23] (tweede ring) Zaten er cerschillen tussen het pannel en de vrijwillige respondenten?
[07/12/2021 19:23] (tweede ring) hoeveel mensen hebben de enquete afgebroken?
[07/12/2021 19:24] (stedelijke klankbordgroep) verschil jong oud is bij windenergie (en ook zon) wel belangrijk
[07/12/2021 19:25] (tweede ring) en zijn die antwoorden van onafgeronde enquêtes meegenomen in de rapportage?
[07/12/2021 19:25] (tweede ring) Zit er verschil in beantwoording in de on-line enquete en de respondenten die het via een bureau hebben ingevuld?
[07/12/2021 19:26] (tweede ring) die verschillende informatie is dan niet vergelijkbaar
[07/12/2021 19:27] (tweede ring) hoe zwaar wegen de antwoorden van respondenten die positief zijn extra wind, maar daar extra voorwaarden aan verbinden.
[07/12/2021 19:27] (tweede ring) Van belang is dat een ieder goed geïnformeerd is over de voor- en nadelen van wind- en zonenergie. Als iedereen goed geïnformeerd is dan maakt het niet zo veel uit of iemand

jong of oud is. Dan wordt er bewust gekozen en gestemd, bij slechte informatie is het vaak de emotie die heerst
[07/12/2021 19:28] (tweede ring) Worden alle commentaren in de velden en de zijlijn meegenomen?
[07/12/2021 19:28] (tweede ring) Eveneens van belang is de mening van bewoners van zoekgebieden en niet diegene die van bewoners van de grachtengordel. Die hebben er nl geen last van.
[07/12/2021 19:30] (stedelijke klankbordgroep) Hoe luidde de opdracht van het onderzoek en wat is het doel?
[07/12/2021 19:32] (tweede ring) Wat concludeer je nu wanneer er uitkomt dat de groep die Positief over extra wind tegelijk vindt dat het niet in de buurt van Woningen of de Natuur moet en dat er naar alternatieven gekeken moet worden?
[07/12/2021 19:34] (tweede ring) Wat is het nut van een PWE als je moet kiezen tussen een trabantje en een lelijk eendje terwijl er ook Tesla's op de markt zijn?
[07/12/2021 19:34] (stedelijke klankbordgroep)voor is iets heel anders dan tegen
[07/12/2021 19:35] (tweede ring) logisch dat je dit vind. Mensen die voor het klimaat zijn en tegen molens nabij woningen zullen zeggen dat ze neutraal tegenover windmolens staan.
[07/12/2021 19:35] (tweede ring) Energietransitie is een landelijk (of groter Europees cq mondiaal) probleem / uitdaging. Verantwoordelijkheid van Amsterdam is een lokaal politiek dingetje. Van belang is energie duurzaam op te wekken op de plaatsen waar dat kan (met respect voor gezondheid, overlast, natuur)
[07/12/2021 19:36] (tweede ring) Probleem met 'zoveel mogelijk' is dat je dat antwoord op alles kan geven. Windalarm is ook voor zoveel mogelijk.
[07/12/2021 19:37] (tweede ring) Waarom geen aantallen en percentages?
[07/12/2021 19:39] (tweede ring) Kan deze presentatie zsm (vanavond, morgen) worden gedeeld?
[07/12/2021 19:40] (tweede ring) Mijn samenvatting is dat je vooral onderzocht hebt hoe goed de informatie is die je verstrekt hebt en hoe goed de respondenen de informatie begrepen hebben en daarnaast zich verder in de materie verdiept hebben.
[07/12/2021 19:42] (tweede ring) Wat levert zo'n discussie met mede respondenten op? Het gesprek moet met het College en de Raad plaatsvinden. Er gaat geen referendum plaatsvinden begrijp ik.
[07/12/2021 19:44] (stedelijke klankbordgroep) volkstuinders worden geframed als bezitters tweede huis, terwijl in het mer addendum van de provincie terecht wordt gesteld dat volkstuincomplexen bedoeld zijn voor stadsbewoners die geen/beperkte buitenruimte hebben.
[07/12/2021 19:44] (tweede ring) De nut & noodzaak discussie toch
[07/12/2021 19:46] (tweede ring) ja [naam], of ze wonen aan een drukke weg of het spoor
[07/12/2021 19:46] (stedelijke klankbordgroep)
Daardoor klopt het gevoel van rechtvaardigheid over volkstuinders niet hetgeen uit deze enquete komt (vervolg op punt om 19.44 uur
[07/12/2021 19:47] (tweede ring) Waarom is er voor gekozen om volkstuinders als bezitters van een tweede huis neer te zetten. Dit is een nogal 1 dimensionaal plat, maar sterk beeld
[07/12/2021 19:47] (tweede ring) Als je vraagt om in te zetten op Zon op daken en 5% minder groei van de Adam Data centers is 90% van de amsterdammers voor.
[07/12/2021 19:48] (tweede ring) Je bespreekt nu een onderbuik gevoel ober waar de winst van wind naar toe gaat. In een functionerende vrije markt zou die winst beperkt moeten zijn.
[07/12/2021 19:48] (tweede ring) Dat is niet gedaan in het onderzoek [naam], dat was een quote van een deelnemer en die slaat nergens op
[07/12/2021 19:48] (tweede ring) SDE++ hanteerd 12% ROI meen ik.
[07/12/2021 19:49] (stedelijke klankbordgroep) het is gemeentebeleid volkstuinparken meer open te stellen ivm overbelaste stadsparken in een verdichtende stad, dat komt ook niet aan de orde in de enquete

[07/12/2021 19:50] (tweede ring) Hmmm. Een sterke persoonlijke keuze dus van de maker van de enquete
[07/12/2021 19:50] (tweede ring) kunnen we dan vaststellen dat de verwerking van dit onderzoek niet objectief te noemen is? als de onderzoeker zijn eigen weging aan bepaalde antwoorden geeft?
[07/12/2021 19:51] (tweede ring) Daarom graag de Ruwe antwoorden
[07/12/2021 19:52] (tweede ring) Dit zijn geen zrte commentaren meneer de Mediator
[07/12/2021 19:52] (tweede ring) zure
[07/12/2021 19:53] (tweede ring) Dit zijn constructieve opmerkingen waar een inhoudelijke discussie over gevoerd moet kunnen worden.
[07/12/2021 19:54] (tweede ring) Heel goed [naam], dat krijg je met al die wiebelende waarden
[07/12/2021 19:54] (tweede ring) dank [naam]
[07/12/2021 19:55] (tweede ring) Precies [naam].
[07/12/2021 19:55] (tweede ring) ieder onderzoek begint met: N=.....
[07/12/2021 19:55] (voorzitter) n=5000
[07/12/2021 19:56] (tweede ring) [naam] je probeert genuanceerd te onderzoeken maar de conclusies zijn nogal grof.
[07/12/2021 19:56] (tweede ring) Je zou ipv de 6 groepen ook een indeling kunnen maken op basis van hoe ver men wil gaan met overlast van woningen en natuur.
[07/12/2021 19:57] (tweede ring) wat is er gedaan met de afgebroken enquêtes? zitten die ook in n=5000?
[07/12/2021 19:57] (tweede ring) Waren immers waarschijnlijk meest tegenstanders
[07/12/2021 19:57] (tweede ring) en daarna percentages
[07/12/2021 19:57] (tweede ring) graag beantwoorden ook eerder gevraagd
[07/12/2021 19:57] (stedelijke klankbordgroep) Hoeveel respondenten waren er gesplitst in panel en vrij
[07/12/2021 19:58] (tweede ring) voorzitter deelraad zuidoost heeft bevestigd dat er geen windmolens komen bij gevaar voor gezondheid
[07/12/2021 19:58] (tweede ring) gesloten panel, n=2000?
[07/12/2021 19:59] (tweede ring) is er verschil in beantwoording van geloten panel en on line enquete
[07/12/2021 20:00] (stedelijke klankbordgroep) Welke kenmerken van de respondenten zijn gevraagd, bijv respondenten van buiten amsterdam, binnen amsterdam etc / postcode , wordt daar naar gesplitst?
[07/12/2021 20:01] (tweede ring) Kunnen we voor de kerst de Ruwe Data krijgen?
[07/12/2021 20:01] (tweede ring) zijn de respondenten met postcode buiten Amsterdam eruit gehaald?
[07/12/2021 20:01] (stedelijke klankbordgroep) Als de RES doelstelling binnen een bepaalde gemeente niet kan worden gehaald door te grote schade aan bewoners natuur en dieren zou het goed zijn om te kijken of het binnen andere gemeentes wel kan worden gerealiseerd met respect voor natuur, bewoners en dieren. Daarbij zou het ook goed zijn om te kijken naar alternatieven binnen de gemeente grenzen die minder overlast geven.
[07/12/2021 20:01] (tweede ring) (op de buurtgemeenten na)
[07/12/2021 20:03] (tweede ring) Die RES doelstelling mag ook met zon.
[07/12/2021 20:05] (tweede ring) Zelfs de RES doelstelling per regio is niet heilig. Enige wat er op dit moment ligt is de 35 TWh op land van Klimaat akkoord
[07/12/2021 20:05] (tweede ring)goede vraag
[07/12/2021 20:07] (tweede ring) Goede vraag. Hebben jullie, als wetenschappers, je niet onbewust voor ket karretje van de gemeente laten spannen.
[07/12/2021 20:08] (tweede ring) Kunnen we voor de kerst de Ruwe Data krijgen?
[07/12/2021 20:08] (stedelijke klankbordgroep) Worden de gekozen (tegen)stellingen ook verantwoord in de verantwoording?
[07/12/2021 20:08] (stedelijke klankbordgroep) Neem lokale bewoners serieus die overlast ervaren van de RES doelstelling. Zij mogen niet worden overruled door bewoners die geen overlast ervaren.

[07/12/2021 20:09] (tweede ring) Metropoolregio Amsterdam?
[07/12/2021 20:09] (tweede ring) Er zijn heel veel alternatieven. Zodra je met burgers gaat samenwerken.
[07/12/2021 20:10] (tweede ring) Kunnen we voor de kerst de Ruwe Data krijgen. Ruim voor een nieuwe meeting dus.
[07/12/2021 20:10] (tweede ring) Aantal respondenten is nog niet beantwoord.
[07/12/2021 20:11] (stedelijke klankbordgroep) Vorige week waren het er 4000.
[07/12/2021 20:11] (tweede ring) Liefst eerder [naam]. De vraag is twee weken geleden al gesteld en antwoord zou tijdens vorige stedelijke kbg sessie worden gegeven. We zijn al een sessie verder inmiddels!
[07/12/2021 20:11] (tweede ring) Daarvoor is wel eerst de RUWE DATA nodig
[07/12/2021 20:12] (tweede ring) Ja, de RUWE DATA.
[07/12/2021 20:12] (tweede ring) Als je dat concept rapport leest is het eerste wat ik wil is de Ruwe Data om te kijken of ik to-t dezelfde keuzes kom
[07/12/2021 20:13] (tweede ring) Wij zouden graag alle communicatie over de intentie, de zoekvraag, de opzet, de uitvoering, verwerking van dit onderzoek ontvangen, tussentijdse rapporteringen tussen het onderzoeksbureau en de gemeente. Ook een overzicht hoe respondenten geworven zijn en welk gedeelte betaald heeft gekregen voor hun antwoorden.
[07/12/2021 20:14] (tweede ring) aantal respondenten opgesplitst in on-line, geslotengroepvia bureau, wonend in de zoekgebieden of elders in Amsterdam, Wonend in Amsterdam of buiten Amsterdam. Welk percentage is afgebroken. Op welke wijze worden de opmerkingen gemaakt in de velden en in de zijlijn meergenomen.
[07/12/2021 20:14] (tweede ring)Er wordt - althans niet vanavond - niets gezegd over dat deze vorm van inspraak gericht is op hoger opgeleiden. Terwijl de zoekgebieden gepland zijn in met name aan de randen van Amsterdam, war de meeste mensen niet hoog-opgeleid zijn! Hoe verhoudt dit zich tot elkaar sTEDELIJKE klANKBORDGROEP?
[07/12/2021 20:14] (tweede ring) waarom roep je die percentages dan?
[07/12/2021 20:14] (tweede ring) berichten over rapporten, ruwe data etc graag ook naar ander kbg's
[07/12/2021 20:14] (tweede ring) Belangrijke vraag: is het gesloten panel representatief?
[07/12/2021 20:15] (tweede ring) Hoeveel Panel en hoeveel open raadpleging?\
[07/12/2021 20:15] (tweede ring) Als het geen draagvlak onderzoek en het is ook geen valide imitatie van burgers die op de stoel van de buger zitten wat is het dan wel?
[07/12/2021 20:15] (tweede ring) Ruwe data zonder privacy graag. Dat kan wel!!!!
[07/12/2021 20:16] (tweede ring) gedepersonaliseerd is geen probleem mbt AVG!
[07/12/2021 20:16] (tweede ring) begrijp ik goed dat de enqêtes herleidbaar zijn ingevuld?
[07/12/2021 20:16] (tweede ring) Heeft [naam] toestemming gevraagd te citeren? Kan ik me niet herinneren (antwoord is nee)
[07/12/2021 20:16] (tweede ring) Zeker [naam], deze groep is nauwelijks vertegenwoordigd in de de on -line enquetes, in de kbp's en de workshops
[07/12/2021 20:16] (tweede ring) Dus ALLES wat je straks rapporteert is geheel ONCONTROLERBAAR
[07/12/2021 20:17] (tweede ring) Wat gek, dat [naam] (bij Populytics) mij vertelde dat die gegevens gewoonlijk wel beschikbaar worden en dat de vraag vooral was wanneer het beschikbaar wordt
[07/12/2021 20:17] (tweede ring) Zeker, maar er worden persoonlijke keuzes gemaakt.
[07/12/2021 20:18] (tweede ring) Ik heb aangeboden om de open antwoorde te checken op persoonlijkheid herleidbare dingen.

[07/12/2021 20:18] (stedelijke klankbordgroep) Wellicht toegang tot data achter gesloten deuren, zodat ze niet naar buiten komen.
[07/12/2021 20:19] (tweede ring) Mensen die wonen aan de randen van de stad in geisoleerde huizen zijn nauwelijks vertegenwoordigd, in kbg, in on-line enquete en workshops
[07/12/2021 20:19] (tweede ring) De andere KBG's hebben net zo goed recht op resultaten en data ut PWE
[07/12/2021 20:19] (stedelijke klankbordgroep) Bij de enquête van de gemeente van een jaar geleden zijn wel alle opmerkingen (400 pagina's) gepubliceerd.
[07/12/2021 20:21] (tweede ring) Er zijn honderden? Duizenden? antwoorden gegeven op de open vragen. Hoe je daar mee omgaat is een fundementeel onderdeel van het onderzoek.
[07/12/2021 20:21] (tweede ring) Dat is GEEN wantrouwen
[07/12/2021 20:22] (tweede ring) hmmm. Je rapport is ook een vorm van hetb openbaar maken van gegevens
[07/12/2021 20:23] (tweede ring) Het gaat allemaal op de eerste plaats om het feit dat de 8 omschreven plaatsingsproblemen niet weergeven wat bij burgers speelt mbt windmolens , (en evenmin bij bestuurders vermoed ik) tot echte keuzeproblemen leidt, en dat de random waarden er niet aan bijdragen om dit inzichtelijk te maken.
[07/12/2021 20:25] (tweede ring) ... en dus niet tot de echte keuzeproblemen leidt, ...
[07/12/2021 20:25] (tweede ring) waarom zoveel haast met verwerken van gegevens als er zo een belangrijke beslissing moet worden genomen. pas op de plaats lijkt me belangrijk.
[07/12/2021 20:27] (tweede ring) hmmm...traject is snel omdat er veel informatie is???
[07/12/2021 20:28] (tweede ring) hangt die haast samen met de gemeenteraadsverkiezingen?
[07/12/2021 20:28] (tweede ring) wat is de reden dat dit zo snel moet?
[07/12/2021 20:29] (stedelijke klankbordgroep) Gemeenteraadsverkiezingen, is geen geheim....
[07/12/2021 20:29] (tweede ring) verkiezingen voor zorgvuldigheid?
[07/12/2021 20:30] (tweede ring) Waar wordt dat open gepubliceerd??
[07/12/2021 20:31] (tweede ring) Vraag is of de KBG zelf een eigen visie kan toevoegen? Zonder dat he Nieks verweking van onze opmerking is?
[07/12/2021 20:32] (tweede ring) Ik begrjp dat we dat (helaas) zonder toegang tot de Ruwe data moeten doen.
[07/12/2021 20:32] (stedelijke klankbordgroep) Kunnen jullie in dit proces ook het voorzorgsprincipe mee nemen. In andere processen gebeurt dat ook
[07/12/2021 20:33] (gemeente) raad wordt ook geïnformeerd over kbg.
[07/12/2021 20:33] (gemeente) en verslagen.
[07/12/2021 20:34] (tweede ring) op zich is het vreemd dat de kbg het rapport kan beinvloeden
[07/12/2021 20:36] (tweede ring) Ik benadruk toch weer dat het vreemd is om commentaar te leveren op een concept PWE rapport zonder enig inzicht te hebben in wat de respondenten zoal geantwoord hebben of zelfs maar de vraagstelling en doel van de PWE te kennen.
[07/12/2021 20:37] (tweede ring) Kennelijk heeft Populytics niet de opdracht gekregen om de ruwe data sowieso beschikbaar te maken. Misschien is het andersom: wantrouwt de gemeente ons?
[07/12/2021 20:37] (tweede ring) Wil ook wel graag even weten wat met afwegingskader gebeurt.
[07/12/2021 20:40] (tweede ring) Wie gaat er wanneer WEL een voorkeur binnen de voorkeursgebieden aangeven? Of hangt het af wie als eerste een inotiatief inschiet?
[07/12/2021 20:41] (tweede ring) Dus als er een inititiatiefnemer als eerste komt met een vergunnigs aanvraag voor een 'slechtste'gebied.....??\
[07/12/2021 20:41] (stedelijke klankbordgroep) Ja het wordt aan "de markt" overgelaten en het toeval..

[07/12/2021 20:42] (tweede ring) Sorry [naam], dat overlaten aan toeval is heeeeel raar.
[07/12/2021 20:44] (tweede ring) de gemeente de ronde venen plaatst zelf geen windmolens, heeft een brief geschreven aan amsterdam om rekening te houden met dat besluit. inwoners van de ronde venen hebben problemen met de zoekgebieden holendracht en gaasperplas.
[07/12/2021 20:44] (tweede ring) Ik zal je helpen..... Je zou bijv kunnen wachten totdat voor alle gebieden vergunningen aangevraagd zijn. Of daar een jaar voor geven.
[07/12/2021 20:46] (tweede ring) Dus geen vergunningen afgeven voordat voor alle gebieden vergunningen aangevraagd zijn, Of bijv 1 jan 20123
[07/12/2021 20:46] (tweede ring) 2023
[07/12/2021 20:47] (tweede ring) In het addendum plan MERwind op land van de Provincie NH zijn er 3 zoekgebieden van Amsterdam, als negatief beoordeeld. Hoe verhoudt zich dit tot een eventuele plan MER van de gemeente?
[07/12/2021 20:48] (tweede ring) feiten is lastig afwegen. Natuur of Mensen?
[07/12/2021 20:50] (tweede ring) IJmeer is commercieel het aantrekkelijkst. Natuur, woningbouw, Cultuur echtre niet. Hoe doe je dat dan?
[07/12/2021 20:50] (stedelijke klankbordgroep) Je kan vanwege mededinging cooperaties niet bevoodelen. De 50 % lokale eigendom is een streven, niet meer..
[07/12/2021 20:52] (tweede ring) [naam] voordeel is ook dat je transparanter kan zijn
[07/12/2021 20:52] (tweede ring) SciencePark is het 'duurst' qwa overlast.
[07/12/2021 20:52] (tweede ring) Als de gemeente dit oppakt
[07/12/2021 20:53] (tweede ring) Probleem van [naam] rapport is alleen dat de respondenten voor het overgrote deel geen benul hadden waar ze het over hebben. Iemand ooit de Businesscase gezien.
[07/12/2021 20:54] (tweede ring) Ik zie dat ene [naam] in de tweede ring aanwezig. Hij is volgens Linkedin Procurement manager projecten Energy bij Vattenfall
[07/12/2021 20:55] (tweede ring) ik ga naar Ajax
[07/12/2021 20:56] (tweede ring) Bevolkingsdichtheid. Gemeente Sud-West Fryslan 172 inwoners per km^2, gemeente Amsterdam: 5.277 inwoners per km^2.
[07/12/2021 20:57] (tweede ring) Wat [naam] zegt klopt helemaal. Zoveel enthousiasme om zelf met oplossingen te komen.
[07/12/2021 20:57] (tweede ring) Dat kan dus alleen als het dogma van 25MW wind buiten de haven binnen de gemeente van tafel gaat.
[07/12/2021 20:58] (stedelijke klankbordgroep) Draagvlak was wel het hele idee van de RES en klimaatakoord, in de woorden van Wiebes "we gaan mensen verleiden". Men wilde eerst windmolens regelen via een Rijkscoordinatie regeling. Maar de gemeenten wilde niet dat een hogere overheid ze iets ging opleggen. Amsterdam doet nu hetzelfde met Driemond. Beter dit alles aan de provincie overlaten die hebben wel een fatsoenlijke afweging gemaakt tussen zoekgebieden.
[07/12/2021 20:59] (tweede ring) Er is toch gevraagd aan te geven wat de BELANGEN zijn
[07/12/2021 20:59] (tweede ring) in het afwegingskader
[07/12/2021 21:00] (tweede ring) dus de 'oplossing' van de gemeente voor de zorgen is andere woorden kiezen in de communicatie? Hmmm
[07/12/2021 21:01] (tweede ring) wordt ook de chat gedeeld
[07/12/2021 21:01] (stedelijke klankbordgroep)
Chat gaat in de notulen.
[07/12/2021 21:02] (PM) Klopt, ik neem de chat geanonimiseerd op in het verslag
[07/12/2021 21:02] (tweede ring) Dank
[07/12/2021 21:03] (stedelijke klankbordgroep) Neem een voorbeeld aan het adendum MER van de provincie NH. De politiek maakt dan een keuze en neemt daar verantwoordelijkheid voor.

[07/12/2021 21:04] (stedelijke klankbordgroep) Lijkt me wel goed.. we hebben nog geen echt gesprek met elkaar gehad..
[07/12/2021 21:05] (tweede ring) Wordt de presentatie van Populytics vandaag gedeeld, morgen alstublieft? Bij aantal slides ging [naam] in 1 seconde door.
[07/12/2021 21:05] (stedelijke klankbordgroep) graag op woensdag 22. dec als het kan
[07/12/2021 21:07] (tweede ring) Liever aantal dagen eerder want 22 december is raadsvergadering
[07/12/2021 21:07] (Gemeente) governance=samenwerking en sturing
[07/12/2021 21:08] (tweede ring) thanks bye

[Einde chat]

Verslag bijeenkomst Stedelijke KBG

Datum: 18.11.2021
Auteur: [redacted]
Aangepast verslag

public mediation

Doel bijeenkomst

Op 18 november jl. vond de eerste bijeenkomst plaats van de stedelijke klankbordgroep van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze eerste bijeenkomst stond in het teken van kennismaking met de leden van de klankbordgroep. De opzet van het besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam en de rol en selectie van de klankbordgroepen in de Reflectiefase zijn tijdens de bijeenkomst toegelicht. Daarnaast is de agenda voor de aankomende bijeenkomsten besproken.

Kennismaking

De bijeenkomst werd afgetrapt met een kennismakingsronde waarin de leden inzicht gaven in hun relatie tot het vraagstuk windenergie in Amsterdam, wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens (in Amsterdam) en in het participatieproces.

Belangrijk in de discussie over windmolens
De leden van de klankbordgroep hebben tijdens de kennismaking toegelicht wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens (in Amsterdam). Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt een introductie in, maar geen compleet overzicht van, wat de deelnemers in deze discussie belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- Er zijn grote zorgen over effecten van windmolens op de gezondheid van omwonenden en verblijvers, zoals recreanten en volkstuinders. De gezondheid mag niet in gevaar worden gebracht. Daarvoor is goed en uitgebreid onderzoek noodzakelijk. Ook werd verwezen naar de brandbrief van honderd artsen (juli 2021) waarin zij waarschuwen voor negatieve effecten van windmolens op direct omwonenden.
- Daarbij zijn er aanzienlijke zorgen over de nadelige invloed van windmolens op de natuur in Amsterdam en omgeving. Zo werd opgemerkt dat windmolens op de erfafscheiding van Landsmeer langs een Natura 2000 gebied zouden komen te staan. Natuur is niet alleen belangrijk voor haar ecologische waarde, maar ook voor recreatie van inwoners en anderen uit de omgeving.
- Amsterdam moet zich houden aan Europese wet- en regelgeving met betrekking tot de plaatsing van windmolens.
- Er moet goed onderzoek uit worden gevoerd naar het draagvlak onder de inwoners van Amsterdam voor extra windmolens in de stad, met de huidige afstandsnorm die Amsterdam hanteert: vanaf 500 meter tot een geluidsgevoelige bestemming zoals een woning. Een windmolen op

een afstand tussen de 350-500 meter tot een geluidsgevoelige bestemming is wettelijk ook mogelijk, rekening houdende met de geluidsnorm. Leden van de klankbordgroep hebben zorgen over deze afstand. De volkstuinen vallen niet in de categorie geluidsgevoelige bestemmingen, terwijl volkstuinders wel gedurende perioden in het jaar in de tuinen mogen overnachten.

- Driemond valt binnen het zoekgebied van meerdere gemeenten. Dit heeft de inwoners van Driemond zeer verrast omdat hier niet met inwoners of de dorpsraad over gesproken is. Inwoners hebben veel zorgen dat zij opzijgezet gaan worden. Mensen willen wel meepraten over wat zij kunnen doen om klimaatverandering tegen te gaan, maar doordat zij ervaren dat de discussie absent is ontbreekt draagvlak voor windmolens in zijn geheel.
- Windmolens in ontwikkelwijken in Amsterdam worden ongewenst bevonden door sommige leden in de klankbordgroep.
- Sommige leden van de klankbordgroep vinden het belangrijk verder te onderzoeken of windmolens de beste oplossing zijn voor duurzame energieopwekking in Amsterdam. Er is vaker gerefereerd aan zonnepanelen in de bijeenkomst en naar wind op land langs het Noordzeekanaal. Ook werd opgemerkt dat windmolens niet onderscheidend zijn voor de energietransitie in de stad Amsterdam.
- Daarbij werd opgeroepen om rationele keuzes te maken. Door eerst de ambitie te bepalen en dan te kijken naar welke mogelijke locaties overblijven, zouden niet per definitie de beste plekken gekozen worden. Zo liggen zoekgebieden nu bijvoorbeeld bij gemeentegrenzen of in de buurt van natuurgebieden. Wordt er voldoende gekeken naar zonnepanelen op daken en windmolens op agrarisch land? Hoe kan met de minste investeringen en minste overlast de grootste duurzame energieopbrengsten gerealiseerd worden?
- Er werd opgemerkt dat er in de Provinciale Staten recent een motie is aangenomen om geen windmolens te plaatsen nabij het IJmeer.
- Ook werd een aantal keer aangegeven dat het vraagstuk breder bekeken zou moeten worden op nationaal niveau. Waarom worden de windmolens niet in een meer dunbevolkt gebied of in zee geplaatst? Een lid van de klankbordgroep gaf in reactie daarop aan dat omdat Nederland dichtbevolkt is, een windmolens al snel in de buurt staat van woningen. Men moet waken voor het idee dat buiten Amsterdam overal ruimte is voor windmolens. Het is belangrijk om met elkaar de Nederlandse ambitie te realiseren.
- Het wordt van belang gevonden dat de baten terecht komen in Amsterdam.
- Jongeren aangesloten bij JongRES in Amsterdam onderschrijven de ambitie van de gemeenteraad. Ook zij vinden het belangrijk dat er goed onderzoek moet worden gedaan naar mogelijke effecten op de gezondheid van omwonenden. Bij uitsluitsel daarover vinden zij echter dat het mogelijk moet zijn om windmolens te plaatsen in een stedelijke omgeving.
- Leden van de klankbordgroep merkten op hoe belangrijk het is om de nut en noodzaak van duurzame energie opwek door windturbines in Amsterdam te analyseren en aan te tonen. Dit zou eerst grondig verder onderzocht moeten worden.
- Daarbij moet verder toegelicht worden waarom we dit op mondiaal, Europees, nationaal en op lokaal niveau doen? Het is van belang om uit te leggen waarom ook Amsterdam een aantal windmolens gaat plaatsen waar het kan. Er mag meer trotsheid komen dat ook Amsterdam hierin stappen zet.

- Een lid gaf aan ruimte te zien voor windmolens in Amsterdam en riep de klankbordgroep op om samen op zoek te moeten gegaan naar de geschikte locaties in Amsterdam, met het oog op dat windmolens het meest efficiënt zijn voor opwekking van duurzame energie.
- Voor leden die ruimte zien in Amsterdam voor extra windmolens, geldt het belangrijke voorbehoud dat dit mogelijk moet zijn zonder hevige overlast voor omwonenden en ernstige schade aan de natuur. Zij zijn van mening dat de opgave te realiseren is zonder de overlast en schade aan natuur.
- Tenslotte worden er ook andere voordelen gezien. Zo kan bijvoorbeeld gekeken worden naar of inwoners met lage inkomens goedkopere stroom zouden kunnen krijgen door de plaatsing van windmolens. Het belang werd benadrukt dat bewoners in de directe omgeving van de windmolens moeten kunnen profiteren, bijvoorbeeld ook om een gebied zelfvoorzienend te maken op het vlak van energie. Tegelijkertijd werd opgemerkt dat dit niet financiële participatie om draagvlak te creëren zou moeten betreffen. Lokaal draagvlak is vooral belangrijk voor bewoners en verblijvers (recreanten en volkstuinders).

Belangrijk in het participatieproces
De leden van de klankbordgroep hebben ook toegelicht wat zij belangrijk vinden in het participatieproces van de RES Amsterdam. Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt een introductie in, maar geen compleet overzicht van wat de deelnemers hierin belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- Het wordt betwijfeld of er in dit stadium van het proces nog sprake is van echte participatie, omdat het niet meer gaat over het beslissen *of* en *hoe* er aan groene energie moet worden gedaan in de stad. De doelstelling van de stad Amsterdam moet samen vastgesteld worden. Daarbij moet goed gekeken worden hoe deze zo effectief mogelijk bereikt kan worden met zo min mogelijk overlast.
- De indruk is ontstaan dat er een 'beleidstrein' op gang is gebracht waar inwoners onvoldoende invloed op kunnen hebben. Tegelijkertijd werd de hoop uitgedrukt dat dit traject daar verandering in zou kunnen brengen.
- Het wordt zeer belangrijk gevonden dat de geluiden in de klankbordgroep mee worden gegeven aan de politiek. Een ander gaf aan zich te kunnen vinden in het participatieproces, maar twijfels te hebben of de politiek het oppikt.
- Een lid van de klankbordgroep gaf aan te ervaren dat het democratisch proces wordt ondermijnt door het participatieproces. Participatie zou gebruikt worden om een politieke discussie en de beantwoording van vragen uit de weg te gaan.
- Daarbij werd aangegeven dat het essentieel is dat leden van de klankbordgroep weten of al bij voorhand is besloten waar de windmolens worden geplaatst. Zijn de zoekgebieden bepaald, maar nog niet waar en of er turbines komen? Of is er al besloten over de plaatsing en kan er alleen gesproken worden over de voorwaarden?
- Het belang van lokaal draagvlak werd benadrukt. Daarbij gaat het nadrukkelijk niet alleen om financiële participatie.
- Omliggende gemeenten en hun inwoners moeten meegenomen worden in het participatieproces.

- Voor jongeren is het belangrijk om het recht te hebben mee te praten over hun leefomgeving (van de toekomst) en energievoorziening. Jongeren zijn over het algemeen vaker voorstander voor zonnepanelen en windmolens.
- Er moet goed gedefinieerd worden waar de participatie over gaat: op projectniveau of over alle zoekgebieden. Er zijn verschillende niveaus en mate van detail. In deze klankbordgroep gaat het over zaken die voor heel Amsterdam spreken.
- Het belang werd benadrukt van naar elkaar luisteren in de klankbordgroep. Ook werd opgeroepen om er gezamenlijk uit te komen en te bedenken hoe Amsterdam bij kan dragen. Er is samenwerking nodig om voor 2030 grote stappen te zetten. In het verleden is veel tegenstand ontstaan omdat dingen van bovenaf werden neergezet.

De klankbordgroepen

Doel

In totaal zijn er zeven klankbordgroepen: Eén stedelijke, één per windrichting van de zoekgebieden (Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost) en twee klankbordgroepen die de expertgroepen Natuur en Gezondheid begeleiden. In de klankbordgroep komen verschillende belangen en perspectieven samen. De leden van de klankbordgroep nemen deel op persoonlijke titel, tenzij hier zelf eigen afspraken over hebben gemaakt met een achterban. Zij vertegenwoordigen ieder een belang, een perspectief. Het doel is niet om met de klankbordgroep tot overeenstemming of tot een eensluidend advies te komen, maar juist om de verschillende belangen en perspectieven te horen en een stem te geven in het proces. Ruimte voor dialoog om inzicht en begrip te krijgen in ieders perspectief. De stedelijke klankbordgroep bespreekt zaken die voor heel Amsterdam spelen.

Selectieproces en perspectieven

Het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (NPBO) heeft de selectie van de leden van de klankbordgroepen gemaakt. Tijdens de bijeenkomst heeft [redacted] (NPBO) dit proces toegelicht.

Aanmeldingen

In totaal hebben 133 mensen zich aangemeld voor de klankbordgroepen. Deelnemers zijn maar voor één groep geselecteerd om zoveel mogelijk mensen deel te kunnen laten nemen en om praktische redenen met het oog op eventueel overlappende tijdstippen van klankbordgroepen. In eerste instantie is alleen een uitvraag gedaan voor organisaties. Omdat 42% van de aanmeldingen burgers bleken te zijn, is besloten in overleg met de gemeente om deze ook te selecteren voor de groepen.

Selectieproces

Eerst is op basis van ervaring van het NPBO een overzicht gemaakt van de verschillende perspectieven die aan tafel gewenst zouden zijn in de verschillende groepen. Hierbij was oog voor een werkbare groepsgrootte waarin leden een goede discussie kunnen voeren. De selectie heeft plaatsgevonden op basis van de aanmeldingen voor de klankbordgroepen. Er is gekeken welke perspectieven beschikbaar waren. In de klankbordgroepen is gezocht naar een balans tussen leden die positief, neutraal of kritisch tegenover windmolens in Amsterdam staan. Daarin zijn ook criteria meegenomen als sekse en leeftijdscategorieën. Echter waren bij de selectie dergelijke criteria onderschikt aan het belang om zoveel mogelijk diverse perspectieven in de klankbordgroep te hebben. Na het selectieproces hebben

nog enkele kleine correcties plaatsgevonden.

Ontbrekende perspectieven
Aan de klankbordgroep is gevraagd of zij nog perspectieven misten in de groep. Een van de leden merkte op inwoners met een migratieachtergrond te missen. Hierop werd aangegeven dat er naast de klankbordgroepen ook andere vormen van participatie zijn. De zorg werd geuit dat mensen die niet kijken op de website van de gemeente of zijn aangemeld voor nieuwsbrieven niet bereikt worden. Hoe kunnen die wel betrokken worden? Voor het onderzoek naar de leefomgeving is bijvoorbeeld geflyerd in de buurten zelf.

Spelregels
Voor de klankbordgroep gelden een aantal spelregels:

- Veiligheid (Chatham House Rule): alles wat in de bijeenkomst gezegd wordt mag worden gebruikt, maar niet herleidbaar tot persoon.
- Luisteren om te begrijpen en leren: bevraag elkaar en spreek vanuit uw eigen ervaring
- Representatie: vanuit belangenstroom, op eigen persoonlijke titel
- Communicatie en verslaglegging wordt gedaan door Public Mediation. Het verslag is niet woordelijk.
- Aanwezigheid: leden nemen zoveel mogelijk zelf deel aan de bijeenkomsten. In het geval dat vervanging nodig is, kan dit gecommuniceerd worden aan Public Mediation.

Proces en activiteiten reflectiefase RES wind Amsterdam

Het besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam is tijdens de bijeenkomst kort toegelicht door [redacted] (coördinator team RES Amsterdam). Dit proces bestaat uit de reflectiefase en de planvoorbereidingsfase.

Reflectiefase
Bij vaststelling van de RES 1.0 in mei 2021 heeft de gemeenteraad van Amsterdam een ambitie van 50 megawatt ~~opwekking~~ extra opgesteld vermogen door windturbines (t.o.v. Q1 2021) vastgesteld. Dit riep een levendige discussie op. De gemeente heeft in reactie daarop een reflectiefase ingesteld. Hierin wordt extra de tijd te genomen om te luisteren naar de zorgen en behoeften van belanghebbenden in de stad en om alle informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) te verzamelen, die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. Waar moet rekening mee gehouden worden bij beslissingen over de plaatsing van windmolens in Amsterdam?

Hiervoor vinden verschillende activiteiten plaats gedurende de reflectiefase, die loopt tot april 2022:

- Een online raadpleging (PWE)
- Onderzoek naar de leefomgeving in workshops
- Expertgroepen die advies geven over de onderwerpen gezondheid en natuur
- Zeven klankbordgroepen: op stedelijk en lokaal niveau en voor de expertgroepen gezondheid en natuur

- Evaluatie van de participatiestappen tot nu toe

Online raadpleging (PWE)
In de online raadpleging worden deelnemers betrokken bij een keuzevraagstuk. Door keuzes te maken, als het ware op de stoel van de bestuurder, kunnen ze voorkeuren aangeven, deze toelichten en eigen ideeën aandragen. Leden van de klankbordgroep gaven aan dat er zorgen zijn dat de raadpleging wordt gebruikt als een draagvlak meting. Er is weinig vertrouwen in het instrument en hoe de data vervolgens geanalyseerd en gebruikt gaat worden. Het team van Populytics, dat de raadpleging heeft ontwikkeld, zal de raadpleging toelichten tijdens de volgende bijeenkomst van de klankbordgroep. De klankbordgroep kan dan met hen in gesprek hierover.

Opmerking:

- Het idee werd geopperd om in de nieuwsbrief Duurzaam020 nogmaals de online raadpleging onder de aandacht te brengen. Daarin zou uitgelegd moeten worden hoe het instrument werkt en aangegeven worden dat specifiek de toelichtingen van deelnemers juist belangrijk zijn in het onderzoek. De nieuwsbrief is reeds verstuurd, maar er zal gekeken worden of er nog via de website van de gemeente iets mogelijk is.

Onderzoek naar de leefomgeving
In workshops hebben bewoners en andere gebruikers van gebieden aan kun geven wat voor hen belangrijke kenmerken zijn voor hun buurt en welke effecten zij verwachten bij een windmolen in die omgeving. Op verschillende manieren is hierover gecommuniceerd: door te flyeren in de directe omgeving (om groepen te bereiken die eerder onvoldoende waren gehoord) en daarna via brieven en de netwerken van de stadsdelen. Op zaterdag 27 november vinden drie extra inloopworkshops plaats op drie locaties van de Openbare Bibliotheek in de stad.

Opmerking

- Inwoners van Driemond hebben de brief over de workshops te laat ontvangen, op de dag van de workshop of zelfs erna. Omdat zij niet tijdig geïnformeerd zijn hebben zij niet deel kunnen nemen aan de workshop.

Expertgroepen Gezondheid en Natuur
Omdat er vele zorgen zijn over de thema's gezondheid en natuur en omdat de feitenkennis verschillend geïnterpreteerd wordt, zijn twee expertgroepen ingesteld onder leiding van onafhankelijke voorzitters. Voor de samenstelling van de groepen zijn experts voorgedragen door o.a. energiecoöperaties, Windalarm en bezorgde artsen. De experts gaan, voor de respectievelijke thema's, in gesprek over bestaande wet- en regelgeving, de milieueffectenrapportage en aanvullende onderzoeken en beleid.

Producten reflectiefase
De reflectiefase levert drie producten op: het afwegingskader, richtlijnen voor participatie en richtlijnen voor governance. Het afwegingskader en de richtlijnen komen bovenop het wettelijk kader dat er al is.

Afwegingskader
Alle informatie uit de activiteiten en uit eerdere inspraakrondes wordt

gebundeld in een afwegingskader dat in januari 2022 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In dit afwegingskader wordt de informatie gebundeld die bestuurders en de gemeenteraad nodig hebben om een goede afweging te kunnen maken over de ontwikkeling van windturbines op een locatie in een zoekgebied. Dit afwegingskader is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. Het biedt als het ware een indexering van de onderwerpen die belangrijk zijn om mee te nemen in de afweging.

Handreiking participatie en sturing

Met de klankbordgroepen en expertgroepen wordt daarnaast gekeken naar wat belangrijk is als een initiatiefnemer zich meldt in de vervolgfase. Dit heeft betrekking op hoe belanghebbenden worden betrokken in het vervolg (waar kan de gemeente op toezien bij de participatie), de rol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden en initiatiefnemers, en samenwerking tussen RES partners en mede-overheden. Deze richtlijnen voor participatie en governance worden gebundeld in een handreiking participatie en sturing.

Planvoorbereiding

Na de reflectiefase begint de planvoorbereiding. Daarin kunnen initiatiefnemers de gemeente benaderen met het verzoek om windturbines te ontwikkelen. Na het tekenen van een intentieovereenkomst moet de initiatiefnemer in die fase een participatieplan opstellen. Dat moet door het College van B&W goedgekeurd worden en vervolgens conform uitgevoerd worden door de initiatiefnemer. In deze fase worden in opdracht van de initiatiefnemer, na vaststelling van de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), onderzoeken naar de effecten op o.a. natuur en gezondheid uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden gebundeld in de milieueffectenrapportage (MER) en voorgelegd aan de gemeenteraad voor de vergunningverlening.

Vragen en opmerkingen klankbordgroep

- Een lid van de klankbordgroep vroeg, naar aanleiding van de toelichting op de 50 megawatt ambitie van de gemeenteraad, of er in deze fase gesproken wordt over *of* er windmolens komen in de zoekgebieden of over *hoe* de zoekgebieden worden ingevuld. De gemeenteraad heeft de opdracht gegeven om te kijken wat er mogelijk is. De ambitie moet landen in de aangewezen zoekgebieden. In de planvoorbereidingsfase worden onderzoeken uitgevoerd in opdracht van de initiatiefnemer aan de hand van de notitie reikwijdte en detailniveau, en vervolgens voorgelegd aan de gemeenteraad in de mer. Op dat moment wordt de afweging gemaakt of er wel of niet een molen kan komen op die specifieke locatie binnen het zoekgebied. In de bijeenkomst gaven leden van de klankbordgroep aan niet alleen te willen bespreken hoe de zoekgebieden ingevuld zouden kunnen worden, maar ook de 'of' vraag aan de orde willen stellen, vanwege o.a. mogelijke hinder, invloed op gezondheid, natuur en landschap.
- Daarbij werd de vraag gesteld hoe de gemeente om zal gaan met weging van het draagvlak. Wat als een deel van de omwonenden wel voorstander is van windmolens en een ander deel niet? Daarop werd geantwoord dat het niet gaat om wie er 'voor' of 'tegen' is, maar dat het gesprek moet gaan over wat er geraakt wordt. Wat zien leden van de klankbordgroep? Hoe heeft het invloed op gezondheid, natuur, recreatie en de kwaliteit van een gebied? Waar hebben zij zorgen over of zien ze kansen?
- Leden van de klankbordgroep waren benieuwd of er doorgerekende

Commented [REDACTED]: Ik snap de 'of' vraag niet. 'Of de zoekgebieden ingevuld zouden kunnen worden?' Ik denk niet dat dit zo gezegd is. Maar ik was er niet bij. Graag zelf nog even naar kijken wie (uit de KBG?) dit heeft aangevuld.

scenario's gemaakt worden per zoekgebied. De gemeente gaf aan dat zij bepalen en toetsen waar iets mogelijk is in de hele stad en per zoekgebied, maar niet op voorhand bepalen waar een windmolen komt. Er worden dus geen scenario's opgesteld. Het initiatief daarvoor ligt bij de initiatiefnemer. Dit leidde tot zorgen bij de klankbordgroep. Kan het zijn dat meer geschikte gebieden niet gebruikt worden omdat het afhankelijk is van waar een initiatiefnemer een voorstel voor indient? Deze vraag speelt ook op andere plekken in het land. Een andere deelnemer gaf aan dat dit bij de provincie of de RES organisatie geadresseerd zou moeten worden. Momenteel wordt er onderzocht of er een landelijke dialooggroep komt over dit soort kwesties.

- Naar aanleiding van het gesprek over onderzoeken in de zoekgebieden, kwam ter sprake of er een afweging gemaakt moet worden tussen zoekgebieden. Een duidelijk uitgangspunt van het proces is dat er geen ranglijst ontstaat met scores van zoekgebieden. Sommige leden keken verschillend aan tegen uitruil tussen de gebieden.
- Daarnaast werd opgemerkt dat er zorgen zijn dat belanghebbenden tijdens de planvoorbereidingsfase buiten spel worden gezet. Ook hierom is het belangrijk om met de klankbordgroep in de reflectiefase te kijken naar richtlijnen voor participatie en governance, waar de gemeente op toe kan zien.

Volgende bijeenkomsten en afspraken

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de stedelijke klankbordgroep. De volgende bijeenkomsten staan gepland voor 30 november en 7 december a.s. van 19.00 tot 21.00u. Tijdens de eerstvolgende bijeenkomst worden het afwegingskader en de online raadpleging (PWE) toegelicht en besproken met de ontwerpers. In de bijeenkomst van 7 december vindt de terugkoppeling over de online raadpleging vanuit het team van Populytics plaats.

Afspraken

- De komende bijeenkomsten vinden plaats op een later tijdstip, namelijk van 19.00 tot 21.00u.
- De presentatie van de bijeenkomsten worden gedeeld met de groep.
- Met het team van het onderzoek naar de leefomgeving wordt gekeken of het, naast de organisatie van de drie extra inloopworkshops op zaterdag 27 a.s., mogelijk is om workshop boeken naar Driemond te brengen.

Bijlage: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)
Bewoner Amsterdam Noord
Bewoner Landsmeer
Dorpsraad Driemond
Energiecoöperatie Amsterdam Wind
Vereniging Gein3Dorp
Jong RES
Koepelcoöperatie Energie samen
Natuur & Milieufederatie Noord-Holland

NatuurlijkIJburg
Noorderlingen Voor de Wind
Volkstuinpark Buiksloternmeer
VVE IJburg
Watersport Vereniging IJburg
Windalarm
Windalarm

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (NPBO)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig
Bewoner Amsterdam Zuid

Verslag bijeenkomst Stedelijke KBG

Datum: 30.11.2021
Auteur: [redacted]
~~Concept~~ Aangepast verslag

public mediation

Opzet bijeenkomst

Op 30 november jl. vond de tweede bijeenkomst plaats van de stedelijke klankbordgroep van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Aan het begin van de bijeenkomst was er de mogelijkheid voor KBG-leden om verduidelijkende vragen te stellen over het RES proces in Amsterdam. Daarna zijn het afwegingskader en de online raadpleging (PWE) toegelicht en besproken. Bij de bijeenkomst was een tweede ring aanwezig van leden van de andere klankbordgroepen, die graag de bespreking van de online raadpleging meekregen.

Verdere toelichting RES proces

Aan het begin van de bijeenkomst is het RES proces verder toegelicht aan de hand van vragen:

De reflectiefase

In aanloop naar de vaststelling van de RES 1.0 in mei 2021 zijn er meerdere inspraakavonden geweest in de gemeenteraad. Daarin is te kennen gegeven dat insprekers zich onvoldoende betrokken voelden bij de totstandkoming van de RES en dat zij hun twijfels hadden over of hun belangen wel meegenomen waren. Daarop is de reflectiefase ingesteld, om extra de tijd te nemen om te luisteren naar de zorgen en behoeften van belanghebbenden in de stad en om alle informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) te verzamelen, die later nodig is bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. Het RES team is de reflectiefase ingegaan met de hypothese dat nog niet alle belangen goed in beeld waren.

Doel van de klankbordgroepen

De belangrijkste rol van de klankbordgroepen is om te reflecteren op de informatie die wordt opgehaald en verzameld in de online raadpleging (PWE), de context mapping werkboeken, het afwegingskader en de expertgroepen: zijn de goede groepen geraadpleegd? Welke informatie lijkt te ontbreken? Wat zijn aandachtspunten? Op deze manier leveren de klankbordgroepen rechtstreeks input aan de producten van de reflectiefase. De stedelijke klankbordgroep kijkt hierbij vooral mee met zaken die voor de hele stad spelen, zoals de online raadpleging (PWE) en het afwegingskader. Daarnaast denken de leden van de klankbordgroepen mee over de richtlijnen voor participatie en governance. Wat is nodig bij het vervolg van de participatie in de volgende fase met de initiatiefnemer? Deze reflecties worden vastgelegd in de verslagen van de klankbordgroepen. De verslagen worden na vaststelling toegankelijk gemaakt en gedeeld met de gemeenteraad.

Tijdlijn afwegingskader

Vanuit de klankbordgroep is er de zorg dat hun input niet volledig meegenomen wordt omdat er nog bijeenkomsten van de klankbordgroep plaatsvinden nadat het afwegingskader al is voorgelegd in januari 2022. Ook na januari 2022 wordt alles wat in de klankbordgroep aan bod komt meegegeven aan de gemeenteraad door middel van de verslagen.

Ambitie en communicatie

De gemeenteraad heeft een ambitie vastgesteld van 50MW extra opgesteld vermogen windenergie in de stad vanaf 2030. In de planvoorbereidingsfase worden onderzoeken uitgevoerd op de specifieke locaties waar windmolens worden voorgesteld door de initiatiefnemer. Als er uit

de onderzoeken blijkt dat windmolens leiden tot onaanvaardbare effecten op de gezondheid en natuur worden deze niet geplaatst. Gezien de eerdere haalbaarheidsonderzoeken die hebben plaatsgevonden, ligt het niet in de lijn der verwachting van de gemeente dat de ambitie niet gehaald kan worden. Echter wordt dit pas duidelijk wanneer de onderzoeken naar effecten op gezondheid en milieu op specifieke locaties zijn uitgevoerd.

Aangedragen alternatieven
Verschillende bewoners en andere belanghebbenden in de stad hebben bij de gemeente alternatieven aangedragen om hernieuwbare energie op te wekken. In de klankbordgroep is opgemerkt dat indien de gemeente kiest voor een bepaalde maatregel, ook beargumenteerd moet kunnen worden waarom niet voor een alternatief wordt gekozen. De gemeente heeft schriftelijk gereageerd op de voorstellen voor alternatieven[1]

Afwegingskader

Het afwegingskader is toegelicht door [redacted] van bureau Over Morgen. Na deze bijeenkomst krijgt de klankbordgroep een eerste concept van het afwegingskader toegestuurd om op te reageren. Er is gevraagd aan de leden of zij vooral kijken of alle thema's en onderwerpen die zij belangrijk vinden er nu instaan en voldoende belicht worden.

Doel
In het afwegingskader wordt alle opgehaalde informatie uit eerder ingediende zienswijzen en inspraakrondes, de online raadpleging (PWE), het onderzoek naar de leefomgeving en eerste bevindingen van de expertgroepen Natuur en Gezondheid gebundeld en gestructureerd. Het moet bestuurders en de gemeenteraad inzicht geven in welke signalen en geluiden in de stad zijn geuit en wat inwoners en andere belanghebbenden belangrijk vinden, om hen een goede afweging te kunnen laten maken over de ontwikkeling van windturbines op een locatie. Het kader biedt overzicht van de thema's en onderwerpen, zonder daar een prioritering in aan te brengen. Het kader wordt in januari 2022 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Opbouw
Het afwegingskader is een bestand waarin per thema informatie opgezocht kan worden. In het hart staat de bestaande wet- en regelgeving. De vier belangrijkste hoofdthema's die zijn aangedragen in de stad staan daar omheen: 1) leefomgeving, 2) maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie, 3) samenhangend & betaalbaar energiesystemen en 4) bijdragen aan CO_2-doelstelling. Daarbinnen staan de verschillende onderwerpen. Per onderwerp wordt een feitelijke beschrijving gegeven, een overzicht van signalen uit de stad en hoe deze meegenomen worden.

Opmerkingen en vragen:
Door leden van de klankbordgroep zijn verschillende vragen gesteld over het afwegingskader:

- *Toekomstige ontwikkelingen:* Het afwegingskader maakt zichtbaar wat nu belangrijk gevonden wordt in de stad en in de gebieden. Dat is stap 1. Vervolgens wordt bij het maken van afwegingen (per zoekgebied) naar de actualiteiten gekeken voor deze thema's/onderwerpen.
- *Ingediende zienswijzen Omgevingsvisie:* De nota van beantwoording is meegenomen in het afwegingskader.
- *Hoe te gebruiken:* Naast de gemeenteraad, kan een initiatiefnemer het kader ook gebruiken als hulpmiddel om inzicht te krijgen in welke belangen en zorgen er in een specifiek gebied spelen.

[1] Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Naoum Néhmé inzake alternatieven voor windmolens (7 februari 2021). Bijgevoegd als bijlage bij het verslag.

- Integrale afweging: In het afwegingskader vallen geen zoekgebieden af. Sommige leden van de klankbordgroep maken zich zorgen dat er uiteindelijk suboptimale locaties gekozen worden omdat het qua locaties afhankelijk is van waar een initiatiefnemer zich aanmeldt. Het onderwerp integrale afweging tussen gebieden wordt meegenomen naar de volgende bijeenkomst.
- *Rol expertgroepen:* De eerste bevindingen van de expertgroepen Natuur en Gezondheid en onderwerpen die zij agenderen worden meegenomen in het afwegingskader. Het complete advies ligt er nog niet voor januari 2022. Dit uiteindelijke advies wordt in het vervolgproces met een initiatiefnemer ook meegenomen.
- *Lokaal proces:* Het afwegingskader biedt nu, als hulpmiddel, een overzicht zonder weging van wat er de afgelopen jaren is opgehaald. Het vervangt niet de stappen in het participatieproces op een lokaal niveau binnen een zoekgebied bij een initiatief.
- *Correlatie en weging punten:* Hoe worden correlatie en causaliteit tussen onderdelen helder gemaakt? En hoe zit het Amsterdamse karakter hierin? Het afwegingskader is neutraal. Er wordt geen weging gegeven aan de verschillende punten. Wel kan over één thema meer zorgen zijn geuit door belanghebbenden in en rondom de stad dan een ander, maar in de basis is de weging gelijk. Het is aan de gemeenteraad daar invulling aan te geven.
- *Verhouding met RES Noord-Holland-Zuid (NHZ):* In het programma RES NHZ wordt gewerkt aan een implementatieplan. Dit gaat op hetzelfde moment richting het College en de gemeenteraad als het afwegingskader.
- *Waarden:* In de klankbordgroep komt vaker het aantal gehinderden ter sprake als belangrijke factor voor in de afweging. In reactie daarop is gevraagd hoe andere waarden meegenomen worden in het afwegingskader met betrekking tot bijvoorbeeld landschap en cultuur (van belanghebbenden in buurgemeenten). In de tekst van het afwegingskader wordt vaak over Amsterdammers gesproken, echter zijn ook de waarden, als landschap en natuur, opgenomen die belanghebbenden in buurgemeenten hebben meegegeven in dit proces.

Online Raadpleging PWE

De online raadpleging (volgens de Participatieve Waarde Evaluatie, PWE) is toegelicht door [redacted] van Populytics. Hij heeft een inkijk gegeven in de eerste bevindingen uit de analyse[2].

Doel

Bij de PWE wordt een respondent op de stoel van een bestuurder of een raadslid gezet. Zij krijgen een keuze voorgeschoteld en moeten het advies dat zij geven kwalitatief onderbouwen. Deze onderbouwingen zijn zeer waardevol om van te leren. Wat vinden respondenten belangrijk? Door deze methode krijgt men niet alleen inzicht in wat belanghebbenden die positief of heel kritisch tegenover een vraagstuk staan van belang vinden, maar juist ook de 'middengroep'. Dit is de groep die vaker niet de behoefte of mogelijkheid heeft om mee te doen aan bijvoorbeeld participatietrajecten of bewonersavonden. Middels de PWE leert men welke waarden burgers hebben en welke gevoelens van onrechtvaardigheid achter de zorgen en weerstand zitten. Deze inzichten kunnen omgezet worden in handelingsperspectieven.

Respondenten

Aan de PWE nemen respondenten deel uit een panel mee tegen betaling (ca. 700 respondenten) en middels de open raadpleging (ca. 4000 respondenten tot nu toe). Daarbij wordt gekeken of inzichten in beide groepen terugkomen of juist verschillen. De representativiteit van het panel wordt in de eindrapportage toegelicht.

[2] Onderstaand worden eerste bevindingen en conclusies vermeld, die nog niet definitief zijn.

Eerste bevindingen
Uit de analyse zijn de eerste voorzichtige conclusies gekomen over waarden:

1. Een meerderheid van het panel en de open raadpleging vindt dat Amsterdam zoveel mogelijk energie moet opwekken in Amsterdam zelf. Echter is er onenigheid, met name in de resultaten van de open raadpleging, of windmolens hier het beste middel voor zijn.
2. De waarde gezondheid wordt heel belangrijk gevonden. Waar de nadruk op wordt gelegd verschilt: op het gebied van effecten door o.a. geluidsoverlast of effecten op recreatie en rust.
3. De waarden natuur/landschap en duurzaamheid zijn soms met elkaar in conflict. Er bestaat onder de respondenten verschil in mening over de mate waarin de waarde natuur/landschap geschonden wordt.

Gevoelens van onrechtmatigheid
Daarnaast is inzicht ontstaan in de gevoelens van onrechtmatigheid. Uit de eerste analyses blijkt dat er sprake is van een gevoel van drievoudige onrechtmatigheid: 1) op het gebied van invloed (windmolens zijn ongevraagd), 2) er kan niet aan ontsnapt worden in de omgeving van woningen, 3) omwonenden ervaren de lasten maar niet de lusten. Deze gevoelens leiden tot voorwaarden die mensen stellen: alle alternatieve opties voor het opwekken van hernieuwbare energie in de stad moeten verkend zijn en er moet gekeken worden in welke mate het nodig is om windenergie op te wekken. De drievoudige onrechtvaardigheid die ervaren wordt, toont dat er een duidelijke inspanningsverplichting wordt gevraagd van de gemeente.

Handelingsperspectief
Aan de hand van de PWE is inzicht ontstaan in de waarden die drie groepen zeer belangrijk vinden:

- 'Voorstanders': verantwoordelijkheid, rechtvaardigheid, duurzaamheid
- 'Tegenstanders': gezondheid, rechtvaardigheid, natuur
- 'Middengroep' (voorzichtige conclusie): vinden al deze waarden in zekere mate belangrijk

Deze inzichten tonen hoe de groepen verbinding met elkaar kunnen zoeken aan de hand van de waarden die zij belangrijk vinden. Zo zouden 'voorstanders' wellicht bereid zijn tot andere creatieve oplossingen in Amsterdam. Om verbinding te zoeken tussen 'voorstanders' en de 'middengroep' zou bijvoorbeeld gekeken kunnen worden naar het onrechtvaardigheidsgevoel dat omwonenden enkel te maken hebben met de lasten en niet van de lusten kunnen profiteren.

Vragen en opmerkingen:

- *Inkadering van de PWE:* Er zijn verschillende vragen gesteld over waarom de PWE op deze wijze is opgezet. Zo ligt de focus op de ambitie (het aantal megawatt) en niet op effecten voor belanghebbenden, en zijn andere onderwerpen als datacenters die uit de klimaatraadpleging zijn gekomen niet meegenomen. Daarbij werd opgemerkt dat de middengroep tot een compromis wordt 'gedwongen' omdat er niet de optie in de PWE is om de ambitie anders of buiten Amsterdam in te vullen.

  In reactie werd aangegeven dat er in een PWE raadpleging altijd sprake is van een keuze die pijn kan doen. Het is een keuze met een beperking. Daardoor moet men aangeven wat zij meer en minder belangrijk vinden, en kunnen zij niet de keuze afwentelen. Voorafgaand daaraan wordt eerst bewust de vraag gesteld in welke mate de respondent vindt dat er extra windmolens moeten komen in Amsterdam. De antwoorden hierop worden meegenomen in de analyse. Sommige respondenten vinden de keuzepijn heel vervelend en anderen juist interessant. Naar aanleiding van de PWE in Amsterdam gaat het Populytics team kijken of er in bepaalde situaties eventueel een optie moet kunnen zijn om het PWE deel over te slaan in de raadpleging.

  Wat betreft de aanvullende onderwerpen als datacenters, is deze informatie belangrijk om

mee te nemen in de duiding van de resultaten van de PWE. Zo kan de bouw van datacenters, die relatief veel energie gebruiken, bijvoorbeeld extra bijdragen aan het onrechtvaardigheidsgevoel.

- *Volkstuinen:* In de bijeenkomst is toegelicht dat het de bedoeling is dat de volkstuinen in de nabije toekomst een buurtfunctie gaan vervullen in de verdichte stad. Het zullen recreatiegebieden zijn, niet alleen voor de tuinders, maar ook voor anderen uit de buurt. Er is een zorg geuit over de bewoording van het punt over de volkstuinen in de PWE. Uit de raadpleging leek te komen dat mensen het gevoel van onrechtvaardigheid sterker ervaren bij een woonhuis, dan bij de volkstuinen. Het team van Populytics gaat hier in de kwalitatieve data naar kijken.

- *Ruwe data PWE:* Er is gevraagd of de ruwe data van de PWE gedeeld kan worden. De data mag alleen gedeeld worden als de antwoorden niet herleid kunnen worden tot een persoon. Het anonimiseren zou zeer tijdrovend zijn omdat de antwoorden van iedere respondent daarvoor bekeken moeten worden. Populytics gaat kijken of/hoe de data van de analyse gedeeld kan worden.

- *Compensatie:* Als aandachtspunt werd genoemd dat er vaak gesproken wordt over financiële compensatie van omwonenden. Echter is het niet duidelijk hoe de compensatie berekend en verdeeld wordt als er sprake is van een groot aantal gehinderde omwonenden in een gebied.

Volgende bijeenkomst en afspraken

De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op 7 december a.s. van 19.00 tot 21.00u. Hierin zal verder gesproken worden over de analyse van de resultaten van de PWE en zullen deze met behulp van de klankbordgroep verder geduid worden. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan het onderwerp afweging tussen de zoekgebieden en het besluitvormingsproces.

Voorgestelde onderwerpen voor verdere bijeenkomsten

- Voorstel om een locatie te bezoeken met windmolens/windpark om te leren van ervaringen van omwonenden.
- Alternatieve molens

Afspraken

- Het concept afwegingskader wordt de dag na de bijeenkomst gedeeld. De leden van de klankbordgroep kunnen per mail feedback aanleveren, met het verzoek om dit uiterlijk de ochtend van 6 december te delen. De nadruk ligt op welke onderwerpen leden van de klankbordgroep nog missen in het afwegingskader.
- Leden die bezwaar hebben tegen het delen van hun contactgegevens met de andere leden van de klankbordgroep kunnen dit zo snel mogelijk doorgeven aan [redacted]@public-mediation.nl)
- De Microsoft Teams chat wordt geanonimiseerd opgenomen in het verslag.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig

Natuur & Milieufederatie Noord-Holland
Dorpsraad Driemond
Natuurlijk IJburg
Windalarm
Koepelcoöperatie Energie samen
Bewoner Amsterdam Noord
Watersport Vereniging IJburg

Jong RES
Volkstuinpark Buikslotermeer
Gein3Dorp
Energiecoöperatie Amsterdam Wind
Noorderlingen Voor de Wind

[redacted] (Over Morgen)
[redacted] (Populytics/ TU Delft)
[redacted] (Populytics)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, Team RES)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, Team RES)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, Team RES)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Bijlage 2: MS Teams chat [geanonimiseerd]

30/11/2021 18:55 Start meeting
[30/11/2021 19:07] wat bedoel je met 'tweede ring'?
[30/11/2021 19:08] komen er notulen?
[30/11/2021 19:09] lukt het om de twee onderdelen Afwegingskader en. PWE voor 2030 u te. behandelen (ik moet helaaas weg om 2030)
[30/11/2021 19:07] wat bedoel je met 'tweede ring'?
[30/11/2021 19:08] komen er notulen?
[30/11/2021 19:09] lukt het om de twee onderdelen Afwegingskader en. PWE voor 2030 u te. behandelen (ik moet helaaas weg om 2030)
[30/11/2021 19:18] Duidelijk antwoord [naam], dank
[30/11/2021 19:18] Wie bepaalt wat "onaanvaardbaar" is?
[30/11/2021 19:19] [naam], jij spreekt over de haalbaarheidsstudies die tot nu toe gedaan zijn. Kan de gemeente delen welke onderzoeken dat dan zijn?
[30/11/2021 19:21] Komen we nog aan de agenda van vanavond. toe?
[30/11/2021 19:23] wat is daarvan het voordeel, uitwisselen mailadressen?
[30/11/2021 19:23] Het is dus netter om in de commuicatie NIET meer te stellen dat die 17 windturbines er komen. Er moet gesproken worden van een ambitie waarvan de haalbaarheid nog getoetst moet worden.
[30/11/2021 19:24] [naam] wij hebben het verzoek gekregen van andere leden
[30/11/2021 19:25] nav [naam] wil ik aangeven dat de wettelijke normen itt tot er werd gezegd niet zijn toegepast bij de tuinparken, aangezien de externe veiligheidsnormen niet zijn meegenomen en er zelfs zoekgebieden over de tuinparken heen lopen
[30/11/2021 19:26] @ [naam] Samenwerking sturing tussen wie?
[30/11/2021 19:28] Wanneer is het draft afwegingskader beschikbaar voor commentaar?
[30/11/2021 19:29] Graag tzt nog reflectie op of het nu om 350 m of 500 m afstandregel gaat tot woningen. Op website gemeente staat nl 500 m: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/windmolens-geluid-gezondheid/
[30/11/2021 19:29] [naam] morgenochtend zei [naam] net
[30/11/2021 19:30] Als ik het goed begrijp is het aan intiatiefnemers om binnen de zoekgebieden binnen de vastgestelde kaders een voorstel te doen voor de plaatsing van een of meerdere windturbines. Is het denkbaar dat de intiatiefnemers met meer dan 50MW aan voorstellen komen ? Welke keuzes worden er dan gemaakt ?
[30/11/2021 19:31] Ik begrijp nu dat er geen afweging gemaakt en ook geen kader gesteld wordt in het afwegings kader. Het is gewoon een samenvatting van alle feedback die de afgelopen 2 jaar geuit zijn.

[30/11/2021 19:34] Is het NH provinciale MER addendum onderdeel van het (draft) afwegings kader? Daar staan nl MER effecten van de Amsterdamse plannen in gespecificeerd.

[30/11/2021 19:36] De vraag is dat er dus geen afweging gemaakt wordt.

[30/11/2021 19:38] Voorbeeld: In de haven zijn er weinig bezwaren.In de overige gebieden wel. Stel dat straks alle zoekgebieden 'open staan', zou er ineens 50MW buiten de haven gerealiseerd kunnen worden, terwijl dat eigenlijk onwenselijk is... Hoe wordt dat voorkomen?

[30/11/2021 19:39] Als reactie op [naam]: dat zou dan ons advies voor het afwegingskader kunnen zijn: dat dat voorkomen moet worden.

[30/11/2021 19:40] Weer misleidende plaatjes over de grote van de windturbines, deze zijn max 88 meter.

[30/11/2021 19:40] Leveren wij dan een advies af als groep? Het is mij nog steeds niet echt duidelijk

[30/11/2021 19:41] Hoe kan wet en regelgeving de kern zijn. Niet alles wat wettelijk mag s wenselijk

[30/11/2021 19:41] Nee, we leveren zienswijze.

[30/11/2021 19:44] Kern moet zijn wat wenselijk en optimaal is

[30/11/2021 19:44] ziet er. mooi uit

[30/11/2021 19:44] Ja het hele concept van Ruimtelijke Ordening is buiten beeld. Het enige telt is of het juridisch mag. Het handig om een integrale afweging te maken. Kijk naar ademdum MER van de provincie, dat is echt een opluchting. Daar kunnen bestuitvormers wat mee.

[30/11/2021 19:44] Hoe kun je de thema's onderling vergelijken/ afwegen?

[30/11/2021 19:44] welke invloed kunnen wij uitoefenen op dit afwegingskader? ik heb geen behoefte aan geconfronteerd te worden met vaststaande nota's.

[30/11/2021 19:44] Eens [naam] Wenselijk en Optimaal

[30/11/2021 19:46] Technisch vraagje... Het is lastig om in een dergelijke pdf commentaar te leveren. Hoe zie je dit? Track-changes?

[30/11/2021 19:46] Is eerder aangegeven, middels max een aparte a4

[30/11/2021 19:47] (halve a4 geloof ik zelfs)

[30/11/2021 19:49] sorry... a4tje dat is belachelijk als commetaar op 80(?) pagina's tekst

[30/11/2021 19:49] half aviertje ging over thema's die je mist.

[30/11/2021 19:50] Dus ik kan commentaar leveren door te editten in de 80 pagina

[30/11/2021 19:50] @[naam] (alle vragen zijn goed)

[30/11/2021 19:53] Hoe zit landschapswaarde in het afwegingskader

[30/11/2021 19:54] @ [naam] laatset bullet slide 1: Samenwerking & sturing tussen wie?

[30/11/2021 19:56] waarom zo snel? Er is maanden over gedaan en dan in 5 dagen response?

[30/11/2021 19:57] nog neutraal? Of komt die kleuring nog?

[30/11/2021 19:57] Doen jullie wel een weging per thema?

[30/11/2021 19:57] Ik vind de response tijd ook echt kort.

[30/11/2021 19:58] Kun je dat woord 'nog'verduidelijken. s het de bedoeling dat er op een laer tijdstip wel een afweging '/weging door 'jullie'komt?

[30/11/2021 20:01] Ik stel voor om het woord 'áfwegings kader' te vervangen door 'informatie overzicht' zolang er geen afweging en geen kader is.

[30/11/2021 20:02] @[naam] Puntb is dat je dus geen afweging maakt over meerdere zoekgebieden

[30/11/2021 20:02] Sorry, [naam], maar dat is geen antwoord op de vraag, maar laten we later op dit thema terugkomen...

[30/11/2021 20:03] Ja en ze worden onderling niet vergeleken (per thema) zoals de provincie doet.

[30/11/2021 20:04] mijn vraag is niet beantwoord over een meer amsterdams wegingskader / opgaves omgevingsvisie en integrale afweging en de vraag of het mer addendum prov en de zienswijzen daarop zijn meegenomen

[30/11/2021 20:04] je hebt gelijk [naam]!

[30/11/2021 20:05] Hoe kan je dan een goede afweging maken als politiek en in het publike debat?

[30/11/2021 20:05] Die hou je tegoed

[30/11/2021 20:06] @[naam] is er behalve deze ppt een document beschikbaar waarin deze enquete en de data verweking beschreven is?

[30/11/2021 20:06] *Reactie op: Sorry, [naam], maar dat is geen antwoord op de vraag, maar laten we later op dit thema terugkomen...*

Om de vraag duidelijker te stellen. Als alle zoekgebieden straks 'open' staan, dan bepaald de gemeente niet wanneer er een initiatiefnemer komt. Zodra er een komt, kun je als gemeente wellicht ja of nee zeggen. Maar met het vraagteken of er daarna nog meer initiatieven komen, dan weet je niet of je uiteindelijk de optimale plekken voor windturbines gaat verkrijgen....

[30/11/2021 20:08] is een heel belangrijk punt [naam]. Komt ook uit de PWE

[30/11/2021 20:09] Nog een vraag aan [naam]: Begrijp ik dat er vanuit RES NHZ een implementatieplan wordt voorgelegd aan de gemeenteraad Amsterdam? Waar gaat dat dan over, en hoe past dat in de besluitvorming?

[30/11/2021 20:10] [naam] Hoeveel antwoorden van open respondenten zijn er nu binnen?

[30/11/2021 20:10] Het is ook net of je de keuzes van de uiteindelijke invulling aan de initiatiefnemers overlaat. Hun afwegingskader ziet er waarschijnlijk anders uit.

[30/11/2021 20:10] 'zoveel mogelijk' is natuurlijk niet gedefineerd. Zijn ze voor windmolens in het Vondel park?

[30/11/2021 20:12] Welke groepen zijn vertegenwoordigd in het panel, hoeveel respondenten? hoeveel respondenten buiten het panel?

[30/11/2021 20:12] Voor de gemeente gaat het volgens mij niet om maximaal 17 molens, en waar kun je die dan het beste (of minste slechtste) te plaatsen. Meer mag ook. Dus gaat het om het vinden van zoekgebieden waar de ruimte er is en de afweging dmv het afweginskader positief of aanvaardbaar uitvalt.

[30/11/2021 20:13] Geen ranking tussen gebieden. Ons advies zou wel kunnen zijn om bv te beginnen met de gebieden die de minste overlast veroorzaken, zoals d e haven. En dat onderdeel moet zijn van het afwegingskader.

[30/11/2021 20:14] beetje extreem voorbeeld.Ik heb de vraag hier ook in de straat gesteld: Wat heeft uw voorkeur? (i) Dat uw kind niet van de honger doodgaat of (ii) niet door een automobilist op straat doodgereden wordt (iii) tijdens zwemles verdrinkt in het gemeentelijke zwembad.

[30/11/2021 20:15] ...maar wel een duidelijk voorbeeld, [naam].

[30/11/2021 20:16] *Reactie op: Geen ranking tussen gebieden. Ons advies zou wel kunnen zijn om bv te beginnen met de gebieden die de minste overlast veroorzaken, zoals d e haven. En dat onderdeel moet zijn van het afwegingskader.*

Interessante suggestie. Sluit ook goed aan bij streven jongRES, namelijk daadkrachtig optreden door de gemeente en zo snel mogelijk op de no-regret locaties alvast windmolens bouwen. Discussie over resterend aantal windmolens totdat ambitie is gehaald (mits wettelijk mogelijk) kan parallel gevoerd worden. Geen tijd te verliezen!

[30/11/2021 20:16] Hebben mensen een idee over hoeveel volkstuinders dit gaat. minimaal 3000. Volkstuinparken liggen in de Amsterdamse Scheggen

[30/11/2021 20:17] Wie bepaalt 'echt nodig' als je 49TWh +40TWh? op zee zet waar niemand er last van heeft?

[30/11/2021 20:17]Zoals bij Cop26 was te zien kunnen wij ons als mensheid geen natuurverlies kunnen veroorloven

[30/11/2021 20:18] Met plaatsen, veranderd het karakter van de volkstuingemeenschap. Blijven tuinders dan in deze parken?

[30/11/2021 20:20] Middengroup? Dat ligt aan de vraagstelling? Iedereen is voor verantwoordelijkheid. Mensen hebben geen benul waar ze voor kiezen. Sorry

[30/11/2021 20:21] Het uigangspunt van de PWE was "de molens komen er", er zijn heen alternatieven buiten de stad. Dan geef je de middengroep geen uitweg, die er wel is.

[30/11/2021 20:21] Iedereen is voor verantwoordelijkheid.

[30/11/2021 20:21] @[naam] doe de invullers niet tekort. Heb je zelf de PWE al ingevuld? Ik denk dat dit mensen goed helpt om mening te vormen.

[30/11/2021 20:22] Als je bijv zou vragen wat heeft u liever:-10% minder groei van de Adam datacenters of - geen winmolens binnen 1500m van woningen - kiest 99% voor minder groei van

de datacenters.

[30/11/2021 20:23] Geld geven aan omwonenden werk in dunbvolkte gebieden. Er is 40.000 per molen te verdelen. Over 10.000 mensen is dat 4 euro per jaar.

[30/11/2021 20:23] 20% van mensen heeft buiten last van WT's. Wat denk je van vleermuizen die exploderen, wat denk je van alle andere dieren in het ecosysteem, waar wij ook onderdeel van zijn, die vele malen sterker horen en trillingen voelen

[30/11/2021 20:23] Bij volkstuinen worden de windturbines dichterbij geplaatst, 200 meter. Ook overdag meer hinder. Tuinders zijn veel buiten

[30/11/2021 20:23] Bij financiële vergoeding gaat het om de bedragen. Maakt uit of he 30000 eurp per jaar krijgt (als boer) of een tientje korting op je elctra rekening. (die door de andere burgens betaald wordt)

[30/11/2021 20:24] Ik heb het de PWE ingevuld. Een onderzoek met uiterst voorspelbare uitkomsten.

[30/11/2021 20:24] [naam] antwoorden van open respondenten zijn er nu binnen?

[30/11/2021 20:25] Sowieso gaat dit alleen maar over geld toch? Want die WT's in Amsterdam leveren veel minder op dan wat je nodig hebt. Consuminderen!

[30/11/2021 20:25] @[naam]. Kunnen we morgen contact hebben over toegang tot de de geanonimiseerde ruwe data?

[30/11/2021 20:25] Dat is juist het goede van het onderzoek doordat je het kader stelt 'de molens komen er'. Anders kun je nooit onderzoeken hoe men er echt over denkt en gaat het steeds over datacenters en kerncentrales.

[30/11/2021 20:27] @[naam] Discussie is meer dan wat vragen noteren !!!!

[30/11/2021 20:28] Stroom en water waar wij voor betalen. Van de datacenters.

[30/11/2021 20:28] Dat is echt appels met peren vergelijken [naam]. Opwek en verbruik.

[30/11/2021 20:30] Nee hoor [naam]. De WT's MOETEN rond Amsterdam zonder dat de burger er iets van zal krijgen maar datacenters wel, zie Zeewolde.

[30/11/2021 20:30] Ofwel, waarom is de vraag niet gesteld om mensen liever 10% minder groei van datacenters hebben wat 67 MW oplevert dan 25 MW wind buiten de haven?

[30/11/2021 20:30] Klimaatverandering leidt ook tot de dood; misschien pas volgende generatie, gaan we dat dan ook meenemen?

[30/11/2021 20:30]

Dank [naam] en alle anderen, voor de goede sessie, helaas moet ik er eerder uit vanavond

[30/11/2021 20:31] Niet indien de gemeente doelstellingen heeft als 55 % Co2 reductie op eigen verbruik, Dan heeft vraag direct met opwek te maken.

[30/11/2021 20:31] Ja, dat kun je ook meenemen. Kom maar door met die cijfers [redacted]

[30/11/2021 20:31] Je kunt best tegen datacenters in en rond Amsterdam zijn. En die niet plaatsen. Maar daarmee los je het energieprobleem van Amsterdam niet op.

[30/11/2021 20:32] *Reactie op: Klimaatverandering leidt ook tot de dood; misschien pas volgende generatie, gaan we dat dan ook meenemen?*

Hoi [naam], De 25MW buiten de haven is een druppel op een gloeiende plaat, waarvoor op andere wijzen betere alternatieven zijn.

[30/11/2021 20:32] elke druppel op de gloeiende plaat helpt om de plaat af te koelen

[30/11/2021 20:32] Het gaat over ruimtelijke ordening

[30/11/2021 20:32] [naam] Ruwe data beschikbaar?

[30/11/2021 20:33] Wie heeft die beperkingen verzonnen?

[30/11/2021 20:34] Op welke wijze worden de opmerkingen uit de losse velden meegenomen??

[30/11/2021 20:34] Waarom is er geen overleg geweest over de keuze van de beperkingen

[30/11/2021 20:35] Behoefte aan ruwe data groeit bij mij.

[30/11/2021 20:35] *Reactie op: elke druppel op de gloeiende plaat helpt om de plaat af te koelen*

Je kunt ook een deel van de stad afbreken en dan kun je nog meer windturbines kwijt. Het gaat om de verhouding tussen voordelen en nadelen. Als de voordelen slechts een druppel zijn, in plaats van een emmer water, dan zul je ook moeten erkennen dat de nadelen snel groter zijn dan de druppel.

[30/11/2021 20:35] Ongelooflijk, 4€ city hoppen via Schiphol, meer wegen bouwen want 80

km/uur= niet sexy in je tesla , over kleiner wonen wordt niet gesproken. Heel veel gelul weinig wol.

[30/11/2021 20:36] Je kunt ook een deel van de stad afbreken en dan kun je nog meer windturbines kwijt. Het gaat om de verhouding tussen voordelen en nadelen. Als de voordelen slechts een druppel zijn, in plaats van een…Over water, we spoelen nog steeds drinkwater door de plee. Ook dat kost energie

[30/11/2021 20:36] Het zijn niet de werkelijke keuzes waar we voor staan. Bijvoorbeeld: volkstuinders hebben ook overdag last van windmolens als ze onbeschermd buiten werken, en niet alleen snachts.

[30/11/2021 20:36] PWE is niet verkeerd, maar je moet wel overleggen over de randvoorwaarden

[30/11/2021 20:36] Of op zee!

[30/11/2021 20:37] Is bekend hoeveel mensen de enquete hebben afgebroken

[30/11/2021 20:37] Ongelooflijk botte opmerking over afwenteling. Dit is precies het gevoel dat leeft in Driemond. De stad wentelt het af.

[30/11/2021 20:39] Landelijk, regionaal en stedelijk staan niet los van elkaar. Als dit wel zo is dan strooi je confetti

[30/11/2021 20:39] Ik vind dat je hier wel heel goed conclusies uit kunt trekken, juist omdat je het scherp stelt. Het besluit is genomen door de gemeente dat de ambitie er is.

[30/11/2021 20:39] Over de enquête, heb net een uur aan de telefoon gehangen met een buur die niet wist hoe ze het in moest vullen, echt heel toegankelijk die enquête, vooral met 183 nationaliteiten in de stad, die op geen enkele manier meegenomen worden in dit proces. Schandalig. De hoogopgeleide dame die ik sprak kwam er niet uit. Wat denken jullie van mensen die geen Nederlands of slecht Nederlands spreken

[30/11/2021 20:39] Hoe zijn die 700 geselecteerd?

[30/11/2021 20:40] Er waren 2000 mensen in het pannel

[30/11/2021 20:40] Ruwe data wanneer?

[30/11/2021 20:40] open raadpleging 2000 panel via een onderzoeksbureau, (met beloning)

[30/11/2021 20:41] Er zijn ook laagdrempelige methoden met inloopspreekuur in bv de OBA om allerlei nationaliteiten en opleidingsnvieaus mee te nemen in de participatie. " Mijn buurt en windmolens"

[30/11/2021 20:41] De pwe is niet valide. Er wordt niet onderzocht wat het beoogt omdat het de mensen geen keuzes laat maken over de werkelijke problemen, daarbij fictieve bedragen en wattages inzetten. De pwe is een prachtig spelletje om een schijnafwegingskader te scheppen.

[30/11/2021 20:42] Excuus 2000 openraadpleging, 700 via onderzoeksbureau (met beloning) werd gezeg

[30/11/2021 20:42] [naam]

[30/11/2021 20:42] Ik zou de gegevens dus niet gaan delen [naam] . '-)

[30/11/2021 20:42] 4000 open

[30/11/2021 20:42] Mijn vraag over het frame van het volkstuinpark is niet beantwoord

[30/11/2021 20:42] morgen contact hierover?

[30/11/2021 20:42] 700 panel

[30/11/2021 20:43] Werving is nog niet afgelopen (in reactie op de aantallen).

[30/11/2021 20:43] Wel gestuurd door de vraagstelling

[30/11/2021 20:44] Je kunt vrij eenvoudig de op personen herleidbare data verwijderen. IK kan je daar wel (onbezoldigd) mee helpen.

[30/11/2021 20:44] Er zijn ook laagdrempelige methoden met inloopspreekuur in bv de OBA om allerlei nationaliteiten en opleidingsnvieaus mee te nemen in de participatie. " Mijn buurt en windmolens"

Behalve dat de oproepen allen in NL waren en er niet alleen taal barrière maar ook ongeletterdheid speelt. Daarnaast zijn juist die mensen ALLEEN maar bezig met overleven dus hebben helemaal geen tijd om gezellig de OBA binnen te lopen.

[30/11/2021 20:44] andere gemeenten geven de ruwe data geanonymideerd

[30/11/2021 20:44] Ik zou die tendentieuze quotes ook weglaten uit de rapportage

[30/11/2021 20:45] *Reactie op: Ik zou die tendentieuze quotes ook weglaten uit de rapportage*

Mee eens; de quotes zijn best scherp en geven geen statisch juist beeld maar vormen sterk de

mening van de lezer.

[30/11/2021 20:47] Wanneer komt onderbouwing?

[30/11/2021 20:47] [naam] heb je suggesties hoe deze groepen dan wel te benaderen als het nu niet volstaat?

[30/11/2021 20:49] [naam], je geeft allerlei meeningen. Zonder data erbij. Vast goed bedoelingen maar mijn angst is dat jij dus in je uppie een 'samenvatting'aan het maken ben. Vandaar de ruwe data.

[30/11/2021 20:49] Het hele verhaal over verantwoordeijkheid gebruikt de gemeente om windmolens te propageren

[30/11/2021 20:50] Ik ben dit helemaal mee eens. Een echt gesprek over Co2 reducties is er niet.

[30/11/2021 20:50] REr was een tijd in Amsterdam dat alles in 4 talen werd aangekondigd. Toen F, E, NL, Arabisch. Nu zouden er andere talen toegevoegd moeten worden. Dat is een begin.

[30/11/2021 20:50] Of dat de gegeven argumentatie niet klopt. Dat is wat anders dan beter uitleggen.

[30/11/2021 20:51] Klimaatmaatregelen die de persoonlijke levenssfeer van burgers direct raken zijn pas acceptabel als andere maatregelen zichtbaar maximaal zijn toegepast en de overheid een streng beleid voert tegen grote vervuilende sectoren. Bescherm lage inkomens en voorkom dat de kloof tussen arm en rijk groter wordt. De vervuiler moet betalen. De baten van een maatregel moeten hoger zijn dan de kosten en er mag geen beter alternatief zijn

[30/11/2021 20:51] Gevoelens management?

[30/11/2021 20:52] Klimaat rechtvaardigheid is niet hetzelfde als de inwoners van onze stad laten lijden, en al zeker niet de zwakste groepen (zuidoost bv) en al helemaal niet de natuur die nooit gevraagd wordt.

[30/11/2021 20:52] Mijn eigen analyse op basis van de Ruwe data lijkt me

[30/11/2021 20:53] Geen data geen bevindingen

[30/11/2021 20:53] Door een goede (landelijke) ruimtelijke ordening kan gevoel van onrechtvaardigheid worden voorkomen. dan hebben alle opties op tafel gelegen en kunnen mensen volgen waarom er iets in hun omgeving veranderd.

[30/11/2021 20:55] Het is denk ik niet juist te spreken over tegenstanders. De meeste (misschien) alle deelnemers aan dit overleg zijn voorstanders van groene energie en (denk ik) windturbines, de issues gaan over de manier waarop dit proces wordt vormgegeven, zoals afstand tot bebouwing, gevolgen voor natuur en volksgezondheid en de manier waarop dit door de gemeente wordt gecommuniceerd.

[30/11/2021 20:56] Prio aan het beschikbaar maken van de geanonimiseerde ruwe data graag.

Zoals gezegd kan ik je daarbij helpen.

[30/11/2021 20:57] Alle Scheggen meenemen

[30/11/2021 20:57] Dat klopt ik ben juist voorstander van duurzame energie en een transitie. Ook zo snel mogelijk maatregelen om klimaatverandering zoveel mogelijk te mitigeren. Maar er is met onze samenleving geen gesprek over de energietransitie

[30/11/2021 20:57] alle onderwerpen lijken van belang voor de volgende keer.

[30/11/2021 20:58]

[naam], ik ben benieuwd naar jouw bevindingen na ruwe data te hebben doorgenomen.

[30/11/2021 20:58] Graag deze chat bijvoegen bij de Notulen

[30/11/2021 20:59] Dat klopt ik ben juist voorstander van duurzame energie en een transitie. Ook zo snel mogelijk maatregelen om klimaatverandering zoveel mogelijk te mitigeren. Maar er is met onze samenleving geen gesprek…Ook geen gesprek over besparing overigens

[30/11/2021 20:59] Hoeksche Waard

[30/11/2021 20:59] Goed idee!

[30/11/2021 20:59] de Windvogel

[30/11/2021 21:00] https://windalarm.org/video

[30/11/2021 21:00] De windvogel is een kleine molen toch?

[30/11/2021 21:00] de Windvogel. Ben ik geweest, heftig

[30/11/2021 21:00] Windcooperatie
[30/11/2021 21:00] Hoeksche Waard. Was ik ook, ga je dood
[30/11/2021 21:00] We kunnen jullie verwelkomen in Driemond
[30/11/2021 21:00] Amstelvogel is een kleintje
[30/11/2021 21:01] We kunnen jullie verwelkomen in Driemond. Cker, ik zit daar in volkstuin.
[30/11/2021 21:01] 8jjjjjjjj
[30/11/2021 21:01] Marc, dank jewel!
[30/11/2021 21:02] bedankt voor e presentaties
[30/11/2021 21:02] bedankt
[30/11/2021 21:03] Niet vergeten correlatie en causaliteit tussen diverse onderdelen in wehgingskader. Mag ook graag in de agenda.
30/11/2021 21:27 Einde meeting

/Andersson Elffers Felix

VERSLAG KLANKBORDGROEP

~~Concept 8~~Versie 21 december 2021 – Nog niet afgestemd met aanwezigen bijeenkomst

datum 2 december 2021
tijd 17.00 uur tot 19.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Introductie voorzitter expertgroep Gezondheid en vragen
2. Toelichting Afwegingskader door Over Morgen
3. Inbreng/aanvullingen voor expertgroep
4. Verslag bijeenkomst 23 november jl. en afspraken volgende keer

1. Introductie voorzitter expertgroep Gezondheid en vragen

De voorzitter van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines start met een introductie waarin hij de beoogde werkwijze voor de expertgroep toelicht. Hierbij wordt ingegaan op de samenstelling van de expertgroep en de expertise/achtergrond van elk van de leden. Ook gaat de voorzitter in op het samenspel tussen de expertgroep en de klankbordgroep. De concrete vraag van de expertgroep aan de klankbordgroep is om te reageren op de lijst met zeven blinde vlekken en suggesties te doen voor aanvullingen op de lijst. Daarbij is het verzoek om de lijst met aanvullingen te beperken tot de vijf tot tien belangrijkste punten. Het is dus belangrijk dat de klankbordgroep prioriteert en er consensus is over de top vijf tot tien aanvullingen. De expertgroep kan niet de belofte doen dat alle aanvullingen direct worden overgenomen. De lijst met aanvullingen wordt besproken in de daaropvolgende bijeenkomst van de expertgroep en bij elk van de blinde vlekken wordt zorgvuldig afgewogen of er reden is om het onderwerp nader te onderzoeken.

Na de introductie van de voorzitter van de expertgroep krijgen de klankbordgroepleden gelegenheid om vragen te stellen. De vragen/opmerkingen en antwoorden/reacties zijn als volgt:

- *Het is van belang dat de onderzoeken waar de expertgroep zich op baseert bij het bespreken van de blinde vlekken uit situaties komen met vergelijkbare factoren. Een kritiekpunt is dat vaak gebaseerd wordt op onderzoeken die niet vergelijkbaar zijn met de desbetreffende situatie (in dit geval de Amsterdamse situatie). In dat geval is de kwaliteit van het onderzoek onvoldoende.*
  - *Reactie voorzitter: uiteraard is de kwaliteit van het onderzoek van belang. Wel zijn we voor de aanvullingen op de lijst met blinde vlekken op zoek naar de onderwerpen waar we nu naar moeten kijken. Vervolgens kijken we naar het onderzoek dat is verricht op die onderwerpen en wat de kwaliteit daarvan is.*
- Klopt het dat het tussenrapport van de expertgroep als input voor het afwegingskader dient en dat het eindrapport bedoeld is voor de m.e.r.?
  - *Reactie voorzitter: het tussenrapport was eind december voorzien wat dan onder andere als input voor het afwegingskader zou dienen. Onlangs kwam het verzoek van de gemeente of de expertgroep nu al kan reageren op het afwegingskader. In onze*

ogen is het geen afwegingskader, maar meer een procesdocument waarin staat wat de gemeente aan signalen heeft ~~omgehaald~~opgehaald en hoe ze hier procesmatig mee wil omgaan. Namens de expertgroep heb ik aangegeven dat het niet mogelijk is om nu al inhoudelijk oordelen te geven. Wij hechten eraan dat de gemeente met inhoudelijke uitspraken ook wacht op ons advies. We hebben met de gemeente afgesproken dat we enkel kijken of er feitelijke onjuistheden in staan en ~~regeren~~reageren op het beschreven proces.

- In de raadsbrief over reflectiefase staat dat de expertgroep feedback uit de samenleving krijgt vanuit de klankbordgroep. Feedback is meer dan het voorleggen van vragen. Hoe wilt u dat wij de expertgroep van feedback voorzien?
  - *Reactie voorzitter: wat mij betreft betekent van feedback voorzien dat er over en weer een gesprek plaatsvindt. Op elkaar kunnen reageren en vragen kunnen stellen aan elkaar. U kunt vragen bij ons neerleggen en later reageren op onze voorlopige bevindingen als expertgroep.*
- Hoe kunnen we reageren op de tussenrapportage als de klankbordgroep in dezelfde week gepland staat?
  - *Reactie voorzitter: omdat de reactie op het afwegingskader eerder is voorzien (zie hiervoor), is het zeer de vraag of er voor de kerst al een tussenrapport komt. Wellicht komen er wel tussentijdse bevindingen van de expertgroep. Daar kan de klankbordgroep dan uiteraard op reageren.*
- In de gespreksnotitie is te zien dat de gangbare manier van denken is "zijn de risico's wel bewezen?" Het voelt dan alsof de burger op examen moet. Er zijn ook zorgen over risico's die (nog) niet wetenschappelijk bewezen zijn. Kan het in de expertgroep dan ook gaan over "zijn de normen wel bewezen effectief?" In dat geval moet de overheid op examen.
  - *Reactie voorzitter: Als er verschillende onderzoeken zijn die dezelfde resultaten laten zien, dan gaan wij als expertgroep niet zeggen "dat geloven we niet". Als het wetenschappelijk onderzoek onderbouwd is, dan zien wij als expertgroep naar verwachting geen reden om blinde vlekken te constateren. Tegelijkertijd kan het wel zo zijn dat op bepaalde onderwerpen onvoldoende onderzoek is gedaan of de resultaten niet eenduidig zijn. Wat dit betekent voor de normen die je daaraan verbindt, dat is de volgende stap voor de expertgroep.*
- Eén van de leden van de klankbordgroep constateert dat de voorzitter met deze reactie geen antwoord op de gestelde vraag geeft.
- De expertgroep gaat blinde vlekken onderzoeken in de huidige literatuur en normen. De huidige normen richten zich op woningen en niet op recreanten en tuinders in de omgeving. Hoe kunnen de effecten van windturbines op hun gezondheid ook meegenomen worden?
  - *Reactie voorzitter: dit is een voorbeeld van een mogelijke blinde vlek die op de lijst met aanvullingen van de klankbordgroep kan: wordt er wel voldoende rekening gehouden met bestemmingen die niet als geluidgevoelig worden gekwalificeerd in de wetgeving?*
- Als de gezondheidseffecten pas bij de m.e.r. worden gemeten, komt dit dan eigenlijk niet te laat om nog mee te nemen in de besluitvorming van de gemeente?
  - *Reactie voorzitter: De m.e.r. heeft ten doel 'ondersteuning van besluitvorming'. De gemeente kan niet eerst besluiten en dan de m.e.r. doen. Dat is strijdig met het wettelijk systeem.*
- Ik mis deskundigheid in de expertgroep op sociaaleconomisch en psychosociaal gebied. Hoe gaat u dit oplossen met de huidige samenstelling van de expertgroep?

Commented [redacted]: Gebeurt dit in de sessie of is dit een opmerking achteraf? Graag onderscheid in maken!

- *Reactie voorzitter: in principe hebben we wat mij betreft een goede samenstelling voor een vraagstuk over gezondheidseffecten van windturbines. Het kan natuurlijk zijn dat we expertise missen op een bepaald gebied. In dat geval zullen we deze leemte vullen door extern een gesprek te voeren met een wetenschapper op dat gebied.*

- Wat vindt de expertgroep van de snelheid waarmee het proces van de reflectiefase wordt doorlopen?
  - *Reactie voorzitter: het is een ambitieus tijdschema. Op voorhand staat niet vast dat dit tijdschema toelaat dat je op tijd tot een inhoudelijk advies komt. Ik zie op voorhand drie mogelijke uitkomsten: het lukt om binnen het tijdschema tot een volledig advies te komen, het lukt om een gedeeltelijk advies te geven en op bepaalde punten geeft de expertgroep aan dat nader onderzoek nodig is of het lukt niet om een advies te geven. Het advies van de expertgroep zal in ieder geval aan mijn eisen ~~aan~~van kwaliteit moeten voldoen.*

- ~~Als de windturbines geplaatst gaan worden, wordt er daarna dan ook nog onderzoek gedaan?~~
  - ~~*Reactie voorzitter: bij de m.e.r. zit een wettelijke eis van monitoring. Daarnaast kan ik mij voorstellen dat de expertgroep niet alleen ten behoeve van het plaatsingsbesluit adviseert, maar ook over het belang van monitoring en mitigerende maatregelen.*~~

- Eén van de leden van klankbordgroep vraagt of het antwoord van de voorzitter van de expertgroep naar de gemeente gesignaleerd kan worden.
  - *Aangezien iemand van de gemeente aanwezig is, kan direct gereageerd worden. Reactie gemeente: de gemeente kent de signalen. De gemeente kan zich goed vinden in de reactie van de voorzitter van de expertgroep dat de expertgroep binnen het tijdschema gaat kijken hoe ver ze komt waarbij kwaliteit voorop staat.*

- Als de windturbines geplaatst gaan worden, wordt er daarna dan ook nog onderzoek gedaan?
  - *Reactie voorzitter: bij de m.e.r. zit een wettelijke eis van monitoring. Daarnaast kan ik mij voorstellen dat de expertgroep niet alleen ten behoeve van het plaatsingsbesluit adviseert, maar ook over het belang van monitoring en mitigerende maatregelen.*

- Eén van de leden van de klankbordgroep geeft aan blij te zijn dat externe wetenschappers mee mogen praten met de expertgroep (zie hiervoor).
  - *Reactie voorzitter: correctie, het is niet zo dat iedere externe wetenschapper mag meepraten met de expertgroep. Als de expertgroep vaststelt dat er expertise ontbreekt dan kan zij bij een externe deskundige expertise opvragen.*

- In reactie op het vorige punt benadrukt één van de leden van de klankbordgroep dat het belangrijk is om oog te houden voor het evenwicht in de expertgroep. Er zou niet een situatie van 'twee tegen één' moeten ontstaan en er moet in ieder geval ruimte zijn voor een minderheidsstandpunt.
  - *Reactie voorzitter: de expertgroep komt tot haar oordeel op basis van een inhoudelijk gesprek op basis van wetenschappelijke expertise. In beginsel gebeurt dat in onderlinge overeenstemming. Indien die niet bereikt zou worden, kan een lid een onderbouwd minderheidsstandpunt op laten nemen.*

De voorzitter van de expertgroep verlaat de vergadering, waarna het gesprek in de klankbordgroep verder gaat.

2. Toelichting Afwegingskader door Over Morgen

Dit onderdeel is geschrapt omdat de klankbordgroep heeft besloten om langer de tijd te nemen voor het vorige agendapunt en Over Morgen niet de hele vergadering aanwezig kon zijn. Wel worden over het afwegingskader enkele vragen aan de gemeente gesteld.

- Wat moeten we als klankbordgroep nu nog met het afwegingskader?
  - *Reactie gemeente: het afwegingskader is bedoeld voor de gemeenteraad om een goede afweging te maken bij het plaatsen van windturbines. Waar moet ik rekening mee houden als we het proces van plaatsing van windturbines ingaan? De klankbordgroep heeft nu ruimte om nog aan te vullen op het concept afwegingskader. Een reactie op ~~get~~het onderdeel gezondheid en de onderwerpen die daar staan Daarnaast is het afwegingskader gevuld met alle signalen die wij uit de stad hebben gekregen de afgelopen twee jaar. We zijn benieuwd of de klankbordgroep vindt dat we nog iets missen.*
- Het probleem met het afwegingskader is dat er veel meer in staat dan alleen de onderwerpen en thema's: er staat ook telkens 'hoe gaan we ermee om?'. Wordt daar ook commentaar op verwacht?
  - *Reactie gemeente: waar krijgen de onderwerpen aandacht in het proces? Dat is waarom we dit hebben opgenomen. U kan hier uiteraard goede suggesties voor doen.*
- Eén van de klankbordgroepleden geeft aan dat hij het verzoek van de gemeente om op het afwegingskader te reageren niet haalbaar vindt. De klankbordgroep is één keer bijeengekomen en heeft toen vooral een uitgebreide voorstelronde gedaan. Er is nog niet over de inhoud gepraat. Dat de gemeente al op 1 december vraagt om het afwegingskader van commentaar te voorzien met als deadline 8 december, zonder dat er al inhoudelijk gesproken is binnen de klankbordgroep wordt als onzorgvuldig en gehaast gezien. Daarnaast was er niet aangekondigd dat de gemeente dit zou gaan vragen en dat er maar een week de tijd zou zijn.
- Als de expertgroep niet alle vragen van de klankbordgroep kan behandelen, dan kan ik mij voorstellen dat de klankbordgroep dat wil signaleren naar de gemeenteraad.
  - *Reactie gemeente: Dat kan door middel van de verslagen. Deze worden openbaar gemaakt richting de gemeenteraad.*
- Eén van de klankbordgroepleden geeft in reactie op voorgaand punt aan dat de klankbordgroep wellicht een reactie op het advies van de expertgroep wil schrijven.
- Hoe kan het dat in Amsterdam enkele zoekgebieden zijn aangewezen die in de m.e.r. van de provincie als ongeschikt worden geacht?
  - *Reactie gemeente: dat is de m.e.r. die bij de provinciale verordening hoort. In de m.e.r. zijn verschillende gebieden met elkaar vergeleken. Ook met betrekking tot het aantal mensen dat geluidsoverlast zal ervaren. Deze m.e.r. laat echter geen beeld zien van de uitgangssituatie waarin mensen last hebben van bestaande geluidsbronnen, zoals (snel)wegen. De m.e.r.'en die in Amsterdam worden uitgevoerd laten het beeld zien van de uitgangssituatie qua geluidshinder en berekenen vervolgens wat de plaatsing van windturbines aan extra geluidshinder oplevert. Het is vervolgens een politieke afweging tussen het opwekken van duurzame energie en de hinder die daardoor wordt veroorzaakt.~~dat is de m.e.r. die bij de provincie hoort. De m.e.r.'en die Amsterdam worden uitgevoerd hebben altijd een uitgangssituatie en berekenen vervolgens wat plaatsing van windturbines aan extra hinder oplevert. Het is vervolgens een politieke afweging tussen het opwekken van duurzame energie en de hinder die daardoor wordt veroorzaakt.~~*
- Eén van de klankbordgroepleden stelde een vraag in de chat die ook buiten de bijeenkomst om beantwoord mocht worden: "Met betrekking tot de MER die per

zoekgebied uitgevoerd moet worden, kan de gemeente bevestigen dat deze altijd via de zogenaamde uitgebreide procedure zal gaan, en niet via de beperkte procedure?"

3. Inbreng/aanvullingen voor expertgroep

De voorzitter concludeert dat er nu onvoldoende tijd is om nog over de gespreksnotitie in gesprek te gaan en tot aanvullingen voor de expertgroep te komen. Er wordt daarom afgesproken dat alle ledeleden van de klankbordgroep blinde vlekken kunnen inbrengen bij Public Mediation (via een openbaar document). Public Mediation gaat de blinde vlekken clusteren zodat de klankbordgroep in de volgende bijeenkomst gezamenlijk kan herformuleren en tot een lijst van vijf tot tien aanvullingen kan komen. Het secretariaat van de expertgroep geeft aan dat de expertgroep haar volgende bijeenkomst op 6 december a.s. heeft en in de tussentijd al wel aan de slag gaat met de lijst van zeven blinde vlekken die zij zelf heeft opgesteld. De klankbordgroep kan na haar volgende bijeenkomst een lijst met aanvullingen aanleveren zodat de expertgroep deze vervolgens kan bespreken.

4. Verslag bijeenkomst 23 november jl. en afspraken volgende keer

Er zijn al enkele reacties geweest op het verslag van de bijeenkomst van 23 november jl. De voorzitter verzoekt om eventuele reacties zo snel mogelijk naar Sipke Bontekoe te mailen zodat er een nieuwe versie gedeeld kan worden die de klankbordgroep kan vaststellen.

De volgende bijeenkomst vindt plaats op 13 december a.s. van 19.00 uur tot 21.00 uur.

Voor de volgende bijeenkomst kunnen klankbordgroepleden in een openbaar document aanvullingen voor de lijst met blinde vlekken inbrengen. Het is ook mogelijk per mail aanvullingen in te dienen bij Public Mediation via [redacted]. Public Mediation clustert de vragen voorafgaand aan de bijeenkomst zodat de klankbordgroep tijdens de bijeenkomst tot een lijst van vijf tot tien blinde vlekken voor de expertgroep kan komen.

VERSLAG KLANKBORDGROEP

Vastgestelde versie 15 december 2021

datum 23 november 2021
tijd 17.00 uur tot 19.00 uur
onderwerp Gezondheidseffecten windturbines

De voorzitter van de klankbordgroep (van Public Mediation) opent de vergadering en introduceert de agenda voor de bijeenkomst. De agenda is als volgt:

1. Kennismakingsronde
2. Toelichting proces RES wind Amsterdam en reflectiefase
3. Toelichting werkwijze expertgroep
4. Spelregels en volgende bijeenkomst

Tijdens alle agendapunten hebben de klankbordgroepleden ruimte om vragen te stellen, zorgen te uiten en aandachtspunten mee te nemen. De inbreng is opgenomen in dit verslag en wordt meegegeven aan de expertgroep.

1. Kennismakingsronde

Tijdens de eerste helft van de bijeenkomst krijgen alle klankbordgroepleden gelegenheid om zichzelf voor te stellen. Ze geven aan waarom ze deelnemen aan de klankbordgroep en wat ze belangrijk vinden in het gesprek over gezondheid en het participatieproces. De klankbordgroep bestaat uit bewoners, lokale verenigingen (zoals de volkstuinvereniging) en vertegenwoordigers van belangenorganisaties. Uit de kennismakingsronde blijkt dat een aantal leden van de klankbordgroep zich ernstig zorgen maakt over de gezondheidseffecten van windturbines en het beoogde proces voor de reflectiefase. Hieronder is een puntsgewijze en gecategoriseerde opsomming opgenomen van de zorgen en aandachtspunten die de klankbordgroep ter kennismaking noemt:

Gezondheidseffecten

- *De gezondheidseffecten van windturbines zijn onvoldoende bekend. Hier dient aandacht voor te zijn wanneer wordt nagedacht over de plaatsing van windturbines (in de buurt van woningen).*
- *Volkstuincomplexen worden momenteel niet meegenomen in de berekeningen van geluidhinder in de milieueffectenrapportage (m.e.r.).*
- *Aandachtspunt is om bij het plaatsen van windturbines in de afweging mee te nemen dat energieopwekking door windturbines minder uitstoot van schadelijke stoffen veroorzaakt dan enkele andere energiebronnen.*
- *De mogelijkheid dat vanwege gezondheidsrisico's het niet verantwoord blijkt te zijn om de beoogde 17 windturbines in Amsterdam te plaatsen, moet ook een uitkomst van dit proces kunnen zijn.*
- *Er dient rekening te worden gehouden met de significantie van uitspraken in bestaand onderzoek. Niet-significante uitspraken zouden geen aanleiding moeten geven om de normstelling voor gezondheid en windturbines aan te passen.*
- *De gezondheidseffecten van windturbines op kinderen zijn momenteel niet meegenomen in de gangbare onderzoeken waarop de normen zijn gebaseerd.*
- *Het is aan de ene kant zorgelijk dat de uitspraak van de Raad van State over het Activiteitenbesluit ervoor heeft gezorgd dat gemeentes nu zelf normen dienen vast te stellen. Tegelijkertijd biedt het kansen om betere normen (dan nu wettelijk vastgelegd) voor windturbines te hanteren.*

Locatiekeuze windturbines

- *Er zou rekening gehouden moeten worden met de behoefte van bewoners in Amsterdam om rustige plekken op te zoeken en te 'ontsnappen aan de drukte van de stad. De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich juist op deze rustige plekken, waar je kunt recreëren en waar mensen de natuur kunnen opzoeken.*
- *Op dit moment bevinden de zoekgebieden voor windturbines zich op locaties waar over het algemeen veel bewoners met een 'achtergestelde positie' wonen. Het is van belang om aandacht te hebben voor de gevolgen hiervan voor de fysieke en psychosomatische gezondheid van deze bewoners.*
- *Aandachtspunt is om het plaatsen van windturbines af te wegen tegen het woningtekort en de schaarse ruimte die in Amsterdam beschikbaar is.*
- *Het is belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de locatiekeuze voor windturbines en hier dient grondig en locatie specifiek onderzoek aan vooraf te gaan.*

Participatieproces en rol klankbordgroep

- *Het is van belang dat ook de achtergestelde bewoners, met een lagere sociaaleconomische positie, een stem krijgen. Juist zij worden geraakt omdat de zoekgebieden voor windturbines zich aan de randen van de stad bevinden.*
- *Het is belangrijk dat de klankbordgroep (tijdig) geïnformeerd wordt om te kunnen participeren. Vervolgens zou de inbreng van de klankbordgroep niet alleen gehoord moeten worden, maar hier dient de gemeente ook iets mee te doen.*
- *Er is behoefte aan co-creatie zodat bewoners mee kunnen denken over oplossingen. In dit geval om meer energie op te wekken uit hernieuwbare bronnen.*
- *Er is behoefte om niet alleen vragen te kunnen stellen aan de expertgroep, maar ook inbreng te kunnen leveren op het advies aan de gemeente.*
- *Het is van belang om in acht te nemen dat participeren in dit proces niet automatisch betekent dat je als individueel klankbordgroeplid daadwerkelijk 'krijgt wat je wilt'.*
- *Het is van belang dat het proces met klankbordgroep en expertgroep de gepolariseerde situatie doorbreekt die in Amsterdam rond het onderwerp is ontstaan.*

2. Toelichting proces RES wind Amsterdam en reflectiefase

De gemeente licht aan de hand van twee infographics toe wat de achtergrond van de reflectiefase is en hoe dit past in de uitvoering van Regionale Energie Strategie (RES). De activiteiten tijdens de reflectiefase en het proces dat volgt op de reflectiefase komen ook aan bod. Op pagina's 5 tot en met 13 van de meegestuurde presentatie van de bijeenkomst is dit uitgebreid toegelicht.

De klankbordgroepleden krijgen gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van toelichting. De vragen zijn:

Participatieproces en rol klankbordgroep

- *In de toelichting werd gesproken van participatie en betrekken van bewoners, maar hoe kunnen de achtergestelde bewoners meepraten?*
  - *Reactie gemeente: het klopt dat het gesprek over het algemeen met een bepaalde groep (actieve) bewoners is. Tegelijkertijd bereiken we (een diverse groep van) bewoners ook via andere kanalen.*
    - *Reactie van klankbordgroeplid in de chat van de Teams vergadering: Laaggeletterden, mensen die niet digitaal vaardig zijn, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een LVB worden, ook met de huidige kanalen, niet bereikt. De informatie moet toegankelijk zijn voor een breder publiek en er moet worden gekeken naar de kanalen die worden ingezet. Tot nu toe is dit niet toereikend.*

- *In de groene infographic leveren wij input aan de expertgroep en draagt de expertgroep bij aan het afwegingskader. Kunnen wij dus niet rechtstreeks adviseren aan de gemeenteraad over het afwegingskader?*
  - *Reactie gemeente: de expertgroep geeft een openbaar advies aan het college van B&W en de gemeenteraad. De klankbordgroep ondersteunt de expertgroep en geeft mee aan de expertgroep wat van belang is om mee te nemen in het advies. Dit zijn de rollen van de expertgroep en de klankbordgroep.*

Locatiekeuze windturbines

- *Is de intentieovereenkomst in de blauwe infographic onomkeerbaar of kan dit later nog teruggedraaid worden?*
  - *Reactie gemeente: de intentieovereenkomst is niet terug te draaien, maar de precieze uitkomst van het proces dat daarop volgt staat op dat moment ook nog niet vast.*
- *Hoe gaat de prioritering van zoekgebieden eruitzien? Kiest initiatiefnemer het zoekgebied of worden zoekgebieden opengesteld voor initiatiefnemers?*
  - *Reactie gemeente: de gemeenteraad stelt zoekgebieden open waar initiatiefnemers op kunnen inschrijven. Enkele van deze zoekgebieden (waaronder de Noordereiplas) zijn al vrijgegeven. Dit komt omdat deze gebieden voortkomen uit de windvisie 2012 van de gemeente Amsterdam. In eerste instantie was plaatsing van windturbines niet mogelijk vanwege provinciale regels. Na een provinciaal akkoord werd dit wel mogelijk en is de gemeenteraad akkoord gegaan met drie voorstellen van initiatiefnemers. Deze zoekgebieden lopen daarmee vooruit op het proces van de reflectiefase.*
- *Hoe kan er een m.e.r. komen als er geen geluid- en slagschaduwnormen meer zijn door de uitspraak van de Raad van State?*
  - *Reactie gemeente: vanwege de uitspraak van de Raad van State dient in de m.e.r. een geluidberekening te zitten. De geluidberekening wordt vervolgens gerelateerd aan een (door de gemeenteraad vastgestelde) norm die gebaseerd is op alles dat we weten over gezondheidseffecten.*

3. Toelichting werkwijze expertgroep

Andersson Elffers Felix (AEF) ligt als secretaris van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines toe wat de beoogde werkwijze voor de expertgroep is. Hierbij wordt ingegaan op de samenstelling van de expertgroep, de rol van de expertgroep en de wisselwerking met de klankbordgroep en de beoogde processtappen die worden doorlopen. In het meegestuurde 'memo van aanpak' staat een uitgebreide toelichting op de werkwijze beschreven.

De klankbordgroepleden krijgen gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van toelichting. De vragen zijn:

Participatieproces en rol klankbordgroep

- *Op welke momenten kunnen wij input leveren aan de expertgroep?*
- *Hebben we als klankbordgroep overleg met de expertgroep of moeten we vragen op papier aanleveren?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: in iedere bijeenkomst kan de klankbordgroep zorgen en vragen meegeven die in de daaropvolgende bijeenkomst van de expertgroep worden meegenomen.*
- *Hoe betrekken we ook de achtergestelde bewoners in dit proces?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: voor de samenstelling van de expertgroep heeft de gemeente de partijen die actief waren in gesprek over windturbines gevraagd een expert aan te leveren. Dit waren de GGD (als bij wet aangewezen adviesorgaan voor gemeenten), de windcoöperaties en Windalarm (incl. groep bezorgde artsen). Het ging hierbij niet om een vertegenwoordiging van 'voors en tegens*

t.a.v. windturbines' of ervaringsdeskundigheid, maar wel om goede vertegenwoordiging van de verschillende onderzoeksperspectieven. Er is gekoerst op een compacte en slagvaardige expertgroep.

Samenstelling en rol expertgroep

- *Twee wetenschappers zijn voorgedragen voor de expertgroep, maar nemen uiteindelijk niet deel omdat ze enkel gezamenlijk toe wilde treden en slechts één plek beschikbaar was. Kan hun expertise op een andere manier ingebracht wordt bij de expertgroep?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: het zou mooi zijn als de expertgroep zich laat informeren door andere wetenschappers, maar de wijze waarop is aan de expertgroep zelf. Wij leggen het voor in de eerstvolgende bijeenkomst.*
- *Hoe verhoudt het werk van de expertgroep zich tot vergelijkbare initiatieven in het land (zoals het expertisecentrum van RIVM)?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: RIVM heeft aangegeven dat zij niet deel wilde nemen aan de expertgroep vanwege haar landelijke functie. Het gaat hier om een lokaal (Amsterdams) proces. Wel adviseert het expertisecentrum van RIVM de GGD'en. Op deze manier komt de kennis van het RIVM via de GGD als nog in de expertgroep terecht.*
- *Hoe kan in dit proces de expertgroep input leveren voor het afwegingskader als dit kader al in januari 2022 vastgesteld moet worden?*
  - *Reactie gemeente: het afwegingskader komt in januari 2022 bij het college van B&W en wordt in februari 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De expertgroep (en de klankbordgroep via de expertgroep) levert voor januari belangrijke input voor het afwegingskader. Tegelijkertijd is het afwegingskader enkel het samenbrengen van zorgen, belangen en behoeften, terwijl het advies van de expertgroep veel verder gaat dan dat.*
- *Wat is de waarde van het advies van de expertgroep als zij een gezondheidsafweging maakt in een tijdsbestek van twee manden als het RIVM aangeeft dat nader onderzoek nodig is (en voor dergelijk onderzoek veel langer nodig is)?*
  - *Reactie secretaris expertgroep: de expertgroep gaat niet zelf onderzoek uitvoeren. Zij ordent de beschikbare literatuur en weegt vervolgens af wat wel en niet bekend is en wat dit betekent voor normen t.a.v. gezondheidseffecten. Dat is in lijn met de uitspraak van de Raad van Staat, die stelt dat per locatie (o.b.v. bestaand onderzoek) gemotiveerd moeten worden welke norm redelijk is.*

Op basis van de antwoorden op de gestelde vragen worden in de vergadering zelf en in de chat twee voorstellen gedaan:

1. *Een klankbordgroeplid verzoekt de aanwezige vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam om direct input te kunnen leveren voor het afwegingskader als het gaat om gezondheidseffecten.*
1. *Een klankbordgroeplid stelt voor om gezamenlijke feedback af te spreken op het rapport van de expertgroep en dat aan de gemeenteraad mee te geven met betrekking tot het afwegingskader. Verschillende klankbordgroepleden stemmen in via de chat.*

2. De voorzitter verzoekt namens de vergadering aan de aanwezige vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam om het afwegingskader aan de Klankbordgroep voor te leggen voordat het naar het college van B&W gaat.

4. Spelregels en volgende bijeenkomst

De voorzitter van de klankbordgroep licht kort toe wat de spelregels zijn voor de aankomende bijeenkomsten. Op pagina's 14 t/m 25 van de meegestuurde presentatie staan de spelregels evenals een uitgebreide toelichting op de werkwijze van de klankbordgroep.

De volgende bijeenkomst vindt plaats op donderdag 2 december 2021 van 17.00 uur tot 19.00 uur. In totaal worden er (incl. de bijeenkomst op 23 november) zes bijeenkomsten met de klankbordgroep voorzien. Het precieze aantal bijeenkomsten hangt ook af van de werkwijze van de expertgroep.

Voor de volgende bijeenkomst kunnen klankbordgroepleden per mail bespreekpunten indienen bij [redacted] van Public Mediation ([redacted]@public-mediation.nl). Als klankbordgroepleden behoefte hebben aan iemand (van de achterban) die mee mag luisteren tijdens de bijeenkomsten dan kan dit ook per mail worden aangegeven bij [redacted] Daarbij geldt dat het niet de bedoeling is dat de groep 'toehoorders' veel groter is dan een paar personen.

KBG	nummer	datum	vastgesteld in KBG /Concept	RES Ontv. Van PM	wie leest	check gedaan	aanpassingen	onderwerpen
Nieuw-West	1	Woensdag 17 november, 17.00- 19.00u	vastgesteld	Ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Nieuw-West	2	Donderdag 2 december, 17.00- 19.00u	concept	Ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Onderzoek naar de leefomgeving (context mapping)
Nieuw-West	3	Dinsdag 14 december, 17.00- 19.00u	concept	Ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Afwegingskader
Noord	1	Dinsdag 16 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Noord	2	Maandag 29 november, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee	Onderzoek naar de leefomgeving (context mapping)
Noord	3	Maandag 13 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee	Afwegingskader
Zuidoost	1	Maandag 22 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	JA	akkoord; zie bijlage laatste versie OvdB- [redacted] Verslag van 22 nov. uit Zuidoost is akkoord. Vanuit de gemeente is hier geen opmerking op, als [redacted] ook geen opmerkingen meer heeft.	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Zuidoost	2	Woensdag 1 december, 16.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	JA	ja, zie bijlage [redacted] + (OvdB) - [redacted] heeft bijgevoegde al gecorrigeerd. Is OK zo.	Onderzoek naar de leefomgeving (context mapping)
Zuidoost	3	Donderdag 16 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	NEE? Otto pakt het op		Afwegingskader
stedelijk	1	Donderdag 18 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	ja	akkoord, maar er staan vragen in hoe we werven voor de PWE. Dit zouden we nu nog kunnen toevoegen. Zo ja, daa graag met deze opmerking naar Nadine, anders is deze vanuit mij klaar. [redacted] zegt verwijzen naar communicatieoverzicht?	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
stedelijk	2	Dinsdag 30 november, 19.30- 21.30u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee	Toelichting afwegingskader en online raadpleging (PWE)
stedelijk	3	Dinsdag 7 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	ja	JA, toevoeging: indien mogelijk, titel handreiking nog aanpassen: "handreiking participatie, samenwerking en sturing".	Online raadpleging (PWE) + zoekgebieden
Gezondheid	1	Dinsdag 23 november, 17.30- 19.00u	vastgesteld	Ja	[redacted]	ja	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Gezondheid	2	Donderdag 2 december, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	ja	Ja, zie bijlage	Afwegingskader + ?
Gezondheid	3	Maandag 13 december, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	Nee	?
Natuur	1	Woensdag 24 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	ja	Akkoord , afgestemd met [redacted]	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Natuur	2	Maandag 6 december, 19.30 – 21.00u	concept	ja	[redacted]	ja	Akkoord, afgestemd met [redacted]	Afwegingskader

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum: 22.11.2021
Auteur: [redacted]
Aangepast verslag opnieuw concept

public mediation

Doel bijeenkomst

Op 22 november jl. vond de eerste bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze eerste bijeenkomst stond in het teken van kennismaking met de leden van de klankbordgroep. De opzet van het besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam en de rol van de klankbordgroepen in de Reflectiefase zijn tijdens de bijeenkomst toegelicht. Daarnaast is de agenda voor de aankomende bijeenkomsten besproken.

Kennismaking

De bijeenkomst werd afgetrapt met een kennismakingsronde waarin de leden inzicht gaven in hun relatie met Amsterdam Zuidoost, wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens (in Amsterdam Zuidoost) en in het participatieproces. Dirk de Jager van het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost en wethouder Matthijs Sikkes-van den Berg van de gemeente Diemen heetten de deelnemers welkom.

Welkom

Vanuit stadsdeel Zuidoost was bestuurslid Dirk de Jager aanwezig voor deze eerste bijeenkomst. Hij heette alle leden van de klankbordgroep welkom, ook namens wethouder Sikkes-van den Berg van Diemen. Hij benadrukte het belang van zoveel mogelijk in samenhang kijken naar het vraagstuk met de omliggende gemeenten. Het is een ingewikkeld onderwerp, met invloed op gezondheid, leefbaarheid en natuur en ecologie in het gebied. Dat zijn onderwerpen waar de gemeenten veel waarde aan hechten. Tegelijkertijd hebben zij de opgave om bij te dragen aan de energietransitie. Dit zijn complexe afwegingen en daarom heeft de gemeente de leden van de klankbordgroep gevraagd om de essentiële punten te benoemen waar rekening mee gehouden moet worden bij het maken van de uiteindelijke afweging over waar en of en onder welke voorwaarden er windmolens zouden kunnen komen in Zuidoost. Hij wenste de groep veel succes en wijsheid toe in de komende bijeenkomsten.

Wethouder Matthijs Sikkes-van den Berg voegde daaraantoe dat ze hoopten te laten zien dat er contact is tussen de aangrenzende gemeenten, om te voorkomen dat bewoners en de natuur onevenredig belast zouden worden wegens gebrek aan communicatie. De gemeenten die om de Diemerscheg heen liggen hebben regelmatig contact.

Een lid van de klankbordgroep herinnerde Dirk de Jager aan zijn uitspraak, gedaan op 20 april 2021, dat er geen windmolens geplaatst worden als er onaanvaardbare gezondheidsrisico's bestaan. De heer de Jager gaf aan nog steeds achter deze uitspraak te staan.

Belangrijk in de discussie over windmolens

De leden van de klankbordgroep hebben tijdens de kennismaking toegelicht wat zij belangrijk vinden in de discussie over windmolens (in Zuidoost). Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt een introductie in, maar geen compleet overzicht van, wat de deelnemers in deze discussie belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- De leden van de klankbordgroep maken zich zorgen over de gezondheid van omwonenden. Deze mag niet in gevaar worden gebracht door bijvoorbeeld geluidsoverlast van de windmolens. Ook de gehanteerde afstandsnorm, 350 meter tot geluidsgevoelige bestemmingen als woningen, leidt tot veel vragen. Leden vinden dat deze norm niet versoepeld had mogen worden.
- Ook werd opgemerkt dat bijvoorbeeld windmolens op de locatie langs de A9 bij de Diemerscheg zouden grenzen aan plekken waar veel huurwoningen zijn. Huurwoningen zijn vaker slecht geïsoleerd waardoor de impact op de omwonenden nog groter zal zijn.
- Daarnaast zijn er grote zorgen over de natuur in de omgeving, zoals bij de Hoge Dijk. Dit heeft betrekking op zowel de waarde van de natuur (bijvoorbeeld van het trekvogelpad) als op de recreatiefunctie voor mensen uit de omgeving, en met name bewoners van Zuidoost. Ook is verwezen naar het in ontwikkeling zijnde en reeds geplande natuurcompensatiegebied in de Bloemendalerpolder, 't Breedland, en de eendenkooi dat langs het Amsterdam- Rijnkanaal ligt in Weesp.
- Het is belangrijk dat er onafhankelijk aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd naar de gezondheidseffecten van windturbines. Leden van de klankbordgroep krijgen via de media mee dat er nog veel onbekend is als het gaat om de effecten van windmolens. Op landelijk politiek niveau is ingestemd door de Tweede Kamer met de motie Erkens/Leijten over onderzoek naar de effecten van verschillende afstandsnormen op de gezondheid en leefkwaliteit. De resultaten daarvan zouden mee moeten worden genomen in de verdere concretisering van de RES'en.
- Door een lid van de klankbordgroep werd geopperd om voor alle zoeklocaties een (pre-)MER uit te voeren, om deze informatie mee te nemen in het afwegingskader. De milieu-effecten voor alle locaties/zoekgebieden zouden bekend moeten zijn bij de raad voordat er besluiten genomen kunnen worden.
- Er is behoefte aan een totaaloverzicht van de plannen van de aangrenzende gemeenten in dit gebied. Ook toekomstige wijken en woningen moeten meegenomen worden in de gebruikte kaarten en tekeningen.
- Het is belangrijk om woningbouwopgaven in de omgeving, zoals Weespersluis (waarvoor een onherroepelijk bestemmingsplan is; circa 300 van de circa 3.000 woningen zijn reeds opgeleverd en bewoond), mee te nemen in de afweging. Ook voor die bewoners moet er in de toekomst een prettig en leefbaar woongebied zijn.
- De bewoners van buurgemeenten zijn geschrokken dat de gemeente de windmolens aan de grenzen van de stad plaatst, waardoor zij er juist last van hebben.
- De tuinders vinden het onrechtvaardig dat juist volkstuinders die het vaker minder goed hebben en baat hebben bij deze groene natuur, te maken krijgen met windmolens dicht bij hun tuinen. De volkstuinen leveren met elkaar een grote bijdrage aan de natuur en biodiversiteit in de stad. Vaak wonen tuinders een half jaar op de tuin. Ook gebruiken zij de tuinen voor vakantie dichtbij huis, omdat zij niet de middelen hebben om op vakantie te gaan of omdat zij ervoor kiezen om klimaatredenen.
- Jongeren moeten mee kunnen praten over hun toekomstige leefomgeving. De jongeren van JongRes onderschrijven de ambitie van de gemeenteraad. In Zuidoost zijn verschillende jongerentafels gehouden door JongRES om hierover in gesprek te gaan. ~~Ook zij~~Deze RES-jongeren vinden het belangrijk dat er goed onderzoek wordt gedaan naar mogelijke gezondheidsrisico's. Bij uitsluitsel daarover vinden ~~zij~~de RES-jongeren echter dat het mogelijk moet zijn om windmolens te plaatsen in een stedelijke omgeving.
- Door een lid van de klankbordgroep wordt het belangrijk gevonden om energie lokaal op te wekken omdat er lokaal steeds meer energie gebruikt wordt, bijvoorbeeld voor elektrische auto's.
- Een lid van de klankbordgroep gaf aan zorgen te hebben over hoe de instanties omgaan met de kennis over gezondheidsrisico's. Het wordt ervaren dat overheden omwonenden niet beschermen door bijvoorbeeld veiligheidsmarges in te bouwen, maar deze juist zo krap mogelijk definiëren. Niet de bewoners maar het doel zou vooropgesteld worden.
- Een ander lid van de klankbordgroep deelde de zorg dat de gemeente wil doorzetten en dat er enkel locaties overblijven waar weinig weerstand is, omdat bewoners daar minder invloed hebben.

- Het lokaal delen in het eigenaarschap wordt belangrijk gevonden. Er zijn zorgen dat niet de direct omwonenden mee kunnen profiteren, maar juist meer vermogende inwoners van de stad die niet de lasten van de windmolens ervaren. Het doel van 50% lokale participatie mag niet onrechtvaardig worden gebruikt.
- De suggestie wordt gedaan om voor alle zoekgebieden, voorafgaand aan de besluitvorming in de raad over het afwegingskader, een soort pré-MER uit te voeren, zodat de milieueffecten voor álle zoekgebieden meegewogen kunnen worden, vooruitlopend op het besluit om sommige zoekgebieden af te laten vallen en andere aan te wijzen als definitieve locatie.

Belangrijk in het participatieproces
De leden van de klankbordgroep hebben ook toegelicht wat zij belangrijk vinden in het participatieproces van de RES Amsterdam. Onderstaand staan de punten die ter sprake zijn gebracht door de individuele leden. Sommige, maar niet alle punten, worden gedeeld door meerdere leden. Deze lijst biedt hier een introductie in, maar geen compleet overzicht van wat de deelnemers belangrijk vinden. De punten staan op willekeurige volgorde.

- Bewoners uit Zuidoost moeten betrokken worden in het participatieproces. Belangrijk is daarbij dat er wordt geparticipeerd door een representatieve groep bewoners van Zuidoost. Zo moeten er bijvoorbeeld inwoners van de Surinaamse gemeenschap en sociale huurders deelnemen. Er werd opgemerkt dat de diversiteit van bewoners in de wijk niet terug te zien is in de klankbordgroep.
- Het belang van een democratisch proces werd benadrukt. Leden van de klankbordgroep waren zeer verbaasd dat er ondanks alle kritische geluiden toch zoekgebieden zijn aangewezen die op 350 meter van woningen liggen. Meerdere leden voelen zich niet als bewoners vertegenwoordigd in de discussie over windmolens.
- Participatie moet een eerlijk proces zijn waarin de gemeente oprecht naar bewoners luistert, hen zo vroeg mogelijk bij het gesprek betrekt, en hen op de hoogte houdt.
- Het mag geen 'check the box' participatieproces zijn. De leden willen echt invloed kunnen hebben. Zij willen de dialoog aangaan en dat het duidelijk is wat de uitkomst is van dit traject. Sommige leden zijn sceptisch over dit traject en anderen hopen dat de gemeente het vertrouwen juist terug zal winnen.
- Ook met belanghebbenden uit de omgeving van Amsterdam moet rekening gehouden worden.
- Jongeren moeten mee kunnen praten over hun toekomstige leefomgeving.
- Leden willen mee kunnen praten over of, waar en onder welke voorwaarden windmolens geplaatst in Zuidoost zou kunnen worden. Ze willen dat er plekken aangewezen kunnen worden die ongeschikt zijn.
- Het is van belang om kennis te delen over ervaringen en (lopende) onderzoeken met betrekking tot de ontwikkeling van windmolens. Daarbij moet in samenhang met andere gemeenten plannen gemaakt worden.
- Er is opgeroepen om naar alternatieven te kijken dan windmolens, bijvoorbeeld zonnepanelen en buurtbatterijen.
- De bijeenkomsten van de klankbordgroep moeten tijdig gepland worden. Ook moet ter voorbereiding de informatie voor de bijeenkomsten en de notulen van de afgelopen bijeenkomst op tijd beschikbaar zijn.

De klankbordgroep

Doel

In totaal zijn er zeven klankbordgroepen: Eén stedelijke, één per windrichting van de zoekgebieden (Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost) en twee klankbordgroepen die de expertgroepen Natuur en Gezondheid begeleiden. In de klankbordgroep komen verschillende belangen en perspectieven samen. De leden van de klankbordgroep nemen deel op persoonlijke titel, tenzij hier zelf eigen afspraken over hebben gemaakt met een achterban. Zij vertegenwoordigen ieder een belang, een

perspectief. Het doel is niet om met de klankbordgroep tot overeenstemming of tot een eensluidend advies te komen, maar juist om de verschillende belangen en perspectieven te horen en een stem te geven in het proces. Ruimte voor dialoog om inzicht en begrip te krijgen in ieders perspectief.

Deze klankbordgroep brengt het perspectief van belanghebbenden in Zuidoost en aangrenzende gebieden in en geeft mee waar rekening mee gehouden moet worden in de afweging over windmolens en bij de participatie in de volgende fase. In de aankomende bijeenkomst zal de klankbordgroep het onderzoek naar de leefomgeving in Zuidoost bespreken en daar een reactie op meegeven. De klankbordgroep heeft aangegeven meer duidelijk te willen over haar rol.

Perspectieven

Aan de klankbordgroep is gevraagd of zij nog perspectieven misten in de groep. Zoals eerder benoemd zien de leden van de klankbordgroep de diversiteit van bewoners in de wijk niet terug in deze groep. Het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid (NPBO) heeft de selectie van de leden van de klankbordgroepen gemaakt. Bij de selectie is de NPBO afhankelijk geweest van welke personen zich hebben aangemeld en daarbij mochten zij niet vragen naar of selecteren op basis van afkomst. Een lid van de klankbordgroep stelde voor om in ieder geval iemand van de Surinaamse gemeenschap in Zuidoost uit te nodigen om deel te nemen. Daarbij neemt Public Mediation contact op met de leden die ontbraken tijdens de eerste bijeenkomst.

Spelregels

Voor de klankbordgroep gelden een aantal spelregels:

- Veiligheid (Chatham House Rule): alles wat in de bijeenkomst gezegd wordt mag worden gebruikt, maar niet herleidbaar tot persoon.
- Luisteren om te begrijpen en leren: bevraag elkaar en spreek vanuit uw eigen ervaring
- Representatie: vanuit belangenstroom, op eigen persoonlijke titel
- Communicatie en verslaglegging wordt gedaan door Public Mediation. Het verslag is niet woordelijk.
- Aanwezigheid: leden nemen zoveel mogelijk zelf deel aan de bijeenkomsten. In het geval dat vervanging nodig is, kan dit gecommuniceerd worden aan Public Mediation.

Proces en activiteiten reflectiefase RES wind Amsterdam

Het besluitvormingsproces van de RES wind Amsterdam is tijdens de bijeenkomst kort toegelicht door Juliane Kurschner (coördinator team RES Amsterdam). Dit proces bestaat uit de reflectiefase en de planvoorbereidingsfase.

Reflectiefase

Bij vaststelling van de RES 1.0 in mei 2021 heeft de gemeenteraad van Amsterdam een aanvullende ambitie van 50 megawatt opwekking door windturbines vastgesteld. Daarnaast zijn zoekgebieden aangewezen waar mogelijkheden worden gezien om windmolens te realiseren. De vaststelling riep een levendige discussie op. De gemeente heeft in reactie daarop een reflectiefase ingesteld. Hierin wordt extra de tijd te genomen om te luisteren naar de zorgen en behoeften van belanghebbenden in de stad en om alle informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) te verzamelen, die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. Waar moet rekening mee gehouden worden bij beslissingen over de plaatsing van windmolens in Amsterdam?

Hiervoor vinden verschillende activiteiten plaats gedurende de reflectiefase, die loopt tot april 2022:

- Een online raadpleging (PWE)
- Onderzoek naar de leefomgeving in workshops
- Expertgroepen die advies geven over de onderwerpen gezondheid en natuur
- Zeven klankbordgroepen: op stedelijk en lokaal niveau en voor de expertgroepen

gezondheid en natuur
- Evaluatie van de participatiestappen tot nu toe

Opmerking klankbordgroep
Het verbaast de klankbordgroep dat er geen zoekgebieden af kunnen vallen tijdens de reflectiefase.

Online raadpleging (PWE)
In de online raadpleging worden deelnemers betrokken bij een keuzevraagstuk. Door keuzes te maken, als het ware op de stoel van de bestuurder, kunnen ze voorkeuren aangeven, deze toelichten en eigen ideeën aandragen, ook afwijzing van windmolens.~~.~~ Door een lid van de klankbordgroep werd opgemerkt dat toekomstige bewoners, van gebieden waar woningen gerealiseerd gaan worden, niet mee kunnen doen met dergelijke instrumenten. De ontwikkelaar kan wel op basis van de doelgroepen profielen maken van wat toekomstige bewoners belangrijk vinden.

Onderzoek naar de leefomgeving
In workshops hebben bewoners en andere gebruikers van gebieden, zoals ze er nu zijn, aan kun geven wat voor hen belangrijke kenmerken zijn voor hun buurt en welke effecten zij verwachten bij een windmolen in die omgeving. Op verschillende manieren is hierover gecommuniceerd: door te flyeren in de directe omgeving (om groepen te bereiken die eerder onvoldoende waren gehoord) en daarna via brieven en de netwerken van de stadsdelen. Op zaterdag 27 november vinden drie extra inloopworkshops plaats op drie locaties van de Openbare Bibliotheek in de stad.

In de klankbordgroep is opgemerkt dat de natuur- en recreatiegebieden die gepland staan in de Bloemendalerpolder van Weesp niet meegenomen worden in dit onderzoek, zowel niet in de vragen en kaarten maar ook in de antwoorden van deelnemers, omdat deze nog niet gebruikt kunnen worden. Windmolens in de zoekgebieden zouden echter wel een grote impact kunnen hebben op de ervaring en kwaliteit van die gebieden, Dit zal nu niet terugkomen in de resultaten van het onderzoek.

Expertgroepen Gezondheid en Natuur
Omdat er vele zorgen zijn over de thema's gezondheid en natuur en omdat de feitenkennis verschillend geïnterpreteerd wordt, zijn twee expertgroepen ingesteld onder leiding van onafhankelijke voorzitters. Voor de samenstelling van de groepen zijn experts voorgedragen door o.a. energiecoöperaties, Windalarm en bezorgde artsen. De experts gaan, voor de respectievelijke thema's, in gesprek over bestaande wet- en regelgeving, de milieueffectenrapportage en aanvullende onderzoeken en beleid. Het is niet mogelijk om ook in alle lokale klankbordgroepen de thema's gezondheid en natuur afzonderlijk te behandelen. Wel kunnen specifieke lokale aspecten hierin meegegeven worden.

De expertgroep gaat bepalen welke onderzoeken uitgevoerd moeten worden in de planvoorbereidingsfase, wanneer er in opdracht van een initiatiefnemer onderzoek wordt uitgevoerd op een specifieke locatie. Deze onderzoeken, vastgelegd in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), worden uitgevoerd voorafgaand aan de vergunningverlening. Ook de NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder daarop kan reageren.

Producten reflectiefase
De reflectiefase levert drie producten op: het afwegingskader, richtlijnen voor participatie en richtlijnen voor governance. Het afwegingskader en de richtlijnen komen bovenop het wettelijk kader dat er al is.

Afwegingskader
Alle informatie uit de activiteiten en uit eerdere inspraakrondes wordt gebundeld in een afwegingskader dat in februarijanuari 2022 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In dit afwegingskader wordt de informatie gebundeld die bestuurders en de gemeenteraad nodig hebben

om te toetsen of aan alle relevante aspecten aandacht is besteed in de voorbereidingsfase van een locaties van een windturbine(s).~~een goede afweging te kunnen maken over de ontwikkeling van windturbines op een locatie in een zoekgebied.~~ Dit afwegingskader is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. Het biedt een overzicht van de kenmerken die belangrijk zijn om mee te nemen in de toetsing~~afweging~~ over het wel of niet plaatsen van een windmolen. De vier hoofdthema's zijn: 1) leefomgeving, 2) maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie, 3) CO2-doelstelling en 4) samenhangend en betaalbaar energiesysteem.

De leden van de klankbordgroep hebben tijdens de bijeenkomst duidelijk aangegeven dat zij mee willen praten over het afwegingskader. Er zijn zorgen omdat dit aanstaande december afgerond wordt. De leden van de klankbordgroep willen dat de tijd wordt genomen om hierover met alle klankbordgroepen goed in gesprek te gaan. Het afwegingskader wordt in ieder geval behandeld in de stedelijke klankbordgroep. Er gaat gekeken worden of dit ook georganiseerd kan worden voor de lokale klankbordgroepen.

Handreiking participatie en sturing

Met de klankbordgroepen en expertgroepen wordt daarnaast gekeken naar wat belangrijk is als een initiatiefnemer zich meldt in de vervolgfase. Dit heeft betrekking op hoe belanghebbenden worden betrokken in het vervolg (waar kan de gemeente op toezien bij de participatie, zodat bewoners niet het gevoel krijgen dat zij er alleen voor staan en dat de gemeente zich terugtrekt), de rol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden en initiatiefnemers, en samenwerking tussen RES partners en mede-overheden. Deze richtlijnen voor participatie en governance worden gebundeld in een handreiking participatie en sturing.

Planvoorbereiding

Na de reflectiefase begint de planvoorbereiding. Daarin kunnen initiatiefnemers de gemeente benaderen met het verzoek om windturbines te ontwikkelen. Na het tekenen van een intentieovereenkomst moet de initiatiefnemer in die fase een participatieplan opstellen. Dat moet door het College van B&W goedgekeurd worden en vervolgens conform uitgevoerd worden door de initiatiefnemer. In deze fase worden in opdracht van de initiatiefnemer, na vaststelling van de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD), onderzoeken naar de effecten op o.a. natuur en gezondheid uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken worden gebundeld in de milieueffectenrapportage (MER) en voorgelegd aan de gemeenteraad voor de vergunningverlening.

Volgende bijeenkomst en afspraken

In totaal vinden er ca. zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. De volgende bijeenkomst staat gepland voor 1 december a.s. van 19.00 tot 21.00u. Tijdens deze bijeenkomst staat het onderzoek naar de leefomgeving (context mapping) in Zuidoost centraal.

Aan het eind van de bijeenkomst gaven meerdere leden van de klankbordgroep aan te twijfelen of het zin had voor hen om deel te nemen aan deze klankbordgroep. Dit kwam o.a. voort uit dat het nog onduidelijk was of zij als lokale groep input konden geven op het afwegingskader en dat zaken rondom gezondheid worden besproken in de klankbordgroep en expertgroep voor gezondheid. De zeven klankbordgroepen (stedelijk, vier windrichtingen, gezondheid en natuur) hebben in de reflectiefase elk een eigen focus. De stedelijke klankbordgroep kijkt hierbij vooral mee met zaken die voor de hele stad spelen, zoals de online raadpleging (PWE) en het stedelijke deel van het afwegingskader. Bij de lokale klankbordgroepen ligt de focus op wat er in een specifiek gebied speelt.

Afspraken

- De komende bijeenkomsten vinden plaats op een later tijdstip, van 19.00 tot 21.00u.
- De presentatie van de bijeenkomsten worden gedeeld met de groep.
- Voor de volgende bijeenkomst wordt de meerwaarde en het doel van de klankbordgroep

geagendeerd.

- Leden van de klankbordgroep kunnen vragen die zij tijdens de bijeenkomst niet meer konden stellen mailen aan [redacted]@public-mediation.nl
- Public Mediation en de gemeente gaan kijken of het afwegingskader ook in de lokale klankbordgroepen besproken kan worden. [Inmiddels is duidelijk dat het lokale afwegingskader tijdens de derde bijeenkomst van de klankbordgroep Zuidoost in december toegelicht en besproken zal worden.]
- Public Mediation heeft contact over het uitnodigen van een lid van de Surinaamse gemeenschap in Zuidoost voor de klankbordgroep.
- Public Mediation neemt contact op met de leden die ontbraken tijdens de eerste bijeenkomst.
- De toelichting van Populytics op de online raadpleging (PWE) wordt gedeeld.
- De MS Teams chat wordt geanonimiseerd opgenomen in het verslag.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Gein
Buurtbewoner Zuidoost
Diemerwind
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
JongRES
Leesclub Zuidoost
StichtingErfAbcoudermeer
StopWindturbinesGein
Veenwind (de Ronde Venen)
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Volkstuinvereniging Linnaeus

Dirk de Jager (Gemeente Amsterdam, Dagelijks Bestuur stadsdeel Zuidoost)
Matthijs Sikkes-van den Berg – (Gemeente Diemen, wethouder)
[redacted] – (Gemeente Diemen)

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Buurtbewoner Holendrecht

Bijlage 2: MS Teams chat

[22/11/2021 16:50] Start meeting
[22/11/2021 16:58] [naam], mag ik vragen wat uw relatie is met Zuidoost? Ik heb uw naam niet doorgekregen
[22/11/2021 16:58] Ik ben er namens de GEM Bloemendalerpolder, verantwoordelijk voor de ontwikkeling van Weespersluis.
[22/11/2021 16:59] Dank [naam]!

[22/11/2021 16:59] [naam] stond voor ons op de lijst. Ik ben vandaag in zijn plaats.

[22/11/2021 17:00] Super! Ik noteer het

[22/11/2021 17:00] Wat was de vraag in de chat?

[22/11/2021 17:04] Beste allen, ik moet me helaas vanaf 18.45 laten excuseren vanavond

[22/11/2021 17:21] Mijn camera wil niet aan, ik weet niet waarom. Ik ben [naam], voorzitter van vtv Frankendael.

[22/11/2021 17:33] Dat is een heel goed punt; toekomstige woningbouw moet meegenomen worden

[22/11/2021 17:54] ik moet de bijeenkoimst helaas verlaten

[22/11/2021 18:00] Ik zou ook wel iets aan Ian willen vragen, maar dat komt misschien nog wel.

[22/11/2021 18:01] [naam], ik ga reageren op de chat, vind je dat goed?

[22/11/2021 18:02] Nou, ik vind het wel leuk als de anderen jouw reactie ook horen. Dus we houde je reactie tegoed?

[22/11/2021 18:05] Beste mensen, ik ga de chat nu verlaten. Goed gesprek en succes gewenst. Ben benieuwd naar de uitkomsten. Met vriendelijke groet, [naam].

[22/11/2021 18:05] Met alle respect voor de inzet van [naam], maar er zijn ook echte én belanghebbende jongeren die in Zuidoost wonen. Die zich net zulke zorgen maken over hun toekomst en een snelle transitie naar duurzame energie als [naam] en de meeste andere Amsterdammers. Gemiste kans om niet te werven onder de +/- 60.000 jongeren in ons stadsdeel!

[22/11/2021 18:17] Ik ga er ook tussenuit. Ter info: ik ben ambtenaar van de gemeente Diemen. Diemen heeft ook zoekgebieden voor windenergie in het Diemerbos. Ik was hier aanwezig om te laten zien dat Diemen en Amsterdam hierover ook ambtelijk goed onderling contact hebben. Verder wilde ik nog even laten weten dat ik altijd bereikbaar ben voor vragen [emailadres]. Ik wens jullie nog een fijne avond!

[22/11/2021 18:18] Ik laat mijn camera even uit, dan kan ik stiekem dineren , anders wordt het te kort op mijn sportles vanavond.

[22/11/2021 18:19] Alle argumenten die ik nu hoor, zijn ook al lang bij de gemeente bekend. Wat voegt dit platform nog toe?

22/11/2021 18:20] Ik ga zo even naar huis rijden. Kan dan niet spreken.

[22/11/2021 18:26] Ja, staat in beeld

[22/11/2021 18:29] Vraag aan [naam]: zou de Gezondheids Effect Analyse niet in een veel eerder stadium plaats moeten vinden? Dus voorafgaand aan de inschrijvingen van initiatiefnemers?

[22/11/2021 18:30] Wachten met besluitvorming tot er gemeenteraadsverkiezingen zijn geweest. De verwachting is b.v. dat GroenLinks zal worden weggevaagd vanwege houding van wethouder Van Doorninck.

[22/11/2021 18:34] @[naam], wij staan zeker voor het niet uitsluiten van andere kansrijke technieken. Maar de RES gaat over grootschalige duurzame opwek en bewezen technieken. Dat is in het geval van de RES zon en wind op land. De ambitie van de RES is ook tot stand gebracht door op die technieken te focussen. Wij vinden dat de ambitie die is vastgesteld door de raad hoe dan ook gehaald moet worden om ook de toekomstige generatie de mogelijkheid te geven om te wonen in Amsterdam / Nederland zonder natte voeten te krijgen. [22/11/2021 18:36] @[naam], het is nog knap lastig om een groep jongeren te bereiken en te enthousiasmeren voor dit thema. In Diemen hebben we een jongere tafel gehouden over de energietransitie en jongerenparticipatie daarin. Er is toen een aangetekende brief gegaan naar 1000en de jongeren tussen 18-35. Uiteindelijke resultaat: 7 jongeren die kwamen inspreken. Andere middelen moeten worden ingezet om ook ons om tafel te krijgen. In grotere getale.

[22/11/2021 18:38] 27 november 3 inkoopworkshops in Zuidoost, Noord en Nieuw-West. Deze workshops vinden alle 3 plaats op een Openbare Bibliotheek (OBA) locatie:OBA Reigersbos, Rossumplein 1, 1106 AX Amsterdam
OBA Geuzenveld, Albardakade 3, 1067DD Amsterdam
OBA Waterland, Waterlandplein 302, 1024 NB Amsterdam

U kunt binnenlopen tussen 11.00 en 15.00 uur en meedoen door het (workshop) werkboek in te vullen.

[22/11/2021 18:38] @[naam]: ik help graag mee jongerenparticipatie in Zuidoost te organiseren. Ik verwacht van de gemeente dan wel dat alle informatie over energie, verbruik, gezondheid, natuur etc. etc. op tafel komen.

[22/11/2021 18:39] komen=komt

[22/11/2021 18:42] Moet jullie helaas verlaten. dank en tot de volgende sessie!

[22/11/2021 18:45] Ik moet er helaas precies om 19u uit, het gebouw waarin ik zit sluit.

[22/11/2021 18:45] Moeten we de landel8jke regelgeving niet afwachten

[22/11/2021 18:45] Wij doen daar ook graag aan mee [naam]! Dus laten we het gesprek volgende week continueren

[22/11/2021 18:50] 1 december inderdaad

[22/11/2021 18:51] Waar gaan we het dan wel over hebben?

[22/11/2021 18:52] Ik moet er ook van tussen. Zou er iemand willen doorpraten dan kan dat via nh-zuid@jongresnederland.nl

[22/11/2021 18:57] Ik heb nog een aanvullende vraag over de NRD.

[22/11/2021 19:02] We worden in een fuik gedreven. Het afwegingskader zijn geen harde eisen, maar een opsomming van dingen die een rol kunnen gaan spelen. Daarna moeten de bewoners het alsnog uitvechten met de organisaties die windturbines willen plaatsen. Er worden geen zoekgebieden hiervan uitgesloten, ook Zuidoost niet!

[22/11/2021 19:04] U kunt de vragen aan mij mailen: [redacted]@public-mediation.nl

[22/11/2021 19:05] Ik moet echt weg. Ik zie alles graag via de mail verschijnen. B.v.d.!

[22/11/2021 19:06] Het is belangrijk dat Zuidoost wordt betrokken bij het algemene overkoepelende afwegingskader, aangezien meerdere zoekgebieden in Zuidoost liggen.

[22/11/2021 19:06] Ik onderschrijf helemaal de opmerkingen van [naam], maar komen de anderen ook aan bod? Ik heb een heleboel vragen, maar wil vooral weten wat het nut heeft van deze bijeenkomst. Er zijn 12 personen die allemaal aangeven dat ze geen windturbines willen. Wat wordt daarmee gedaan? Dat wil ik weten voordat ik weer een avond vrijmaak? Graag een helder antwoord voor volgende keer. Verder wil ik graag weten of de 17 Windturbines een ambitie zijn of een vaststaand doel? Er wordt gezegd ambitie, maar wethouder lijkt niet met minder genoegen te willen nemen. Ik wil weten waarom de gemeente een begrenzing aangeeft op het beschikbare budget? Verduurzaming mag iets kosten toch? Ik wil graag meegeven dat de Windturbines niet ten kosten mogen gaan van hoogwaardige natuur.

[22/11/2021 19:06] Vragen over de NRD: Daarop is inspraak mogelijk. Het is een vrij technisch document. Is het een idee om een toelichting te geven in de klankbordgroep, naast de formele inspraak? Komen er nog extra inspraakacitiviteiten op de NRD? Komt er een NRD per zoeklocatie of één NRD voor alle gebieden samen?

[22/11/2021 19:06] Motie erkens en leijten , hoe wordt deze meegenomen in het afwegingskader.

[22/11/2021 19:07] Ik moet nu ook weg.

[22/11/2021 19:08] Ik moet er helaas nu echt uit, tot de / een volgende keer!

[22/11/2021 19:16] Waarom zit IJburg in de stedelijke klankbordgroep als zij niet meer als zoekgebied meegenomen worden

[22/11/2021 19:19] Door wie, wanneer en op basis waarvan worden de exacte locaties en hoeveelheid windturbines bepaald?

[22/11/2021 19:40] Einde meeting

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum bijeenkomst: 16.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 16 december jl. vond de derde bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) Wind Amsterdam.

Een substantieel deel van de klankbordgroep heeft voorafgaande aan de bijeenkomst verzocht of zij zelf een voorzitter mochten aanwijzen en de agenda konden samenstellen. Daar werd mee ingestemd door de gehele klankbordgroep. Hiermee werd een van de klankbordgroepleden de voorzitter van de avond. Dit vond de klankbordgroep nodig omdat zij het idee hadden dat de gemeente via de onafhankelijke voorzitter te veel informatie naar de groep wilde zenden en te weinig het inhoudelijke gesprek aanging.

Momenteel geven de klankbordgroepen in de Reflectiefase RES Wind feedback op het Afwegingskader. In de bijenkomst is besloten dat deze klankbordgroep het lokale deel van het Afwegingskader (over de zoekgebieden rondom stadsdeel Zuidoost) als groep herschrijft, om op die manier de aanpassingen door te geven die zij nodig vinden. Het is voor hen belangrijk dat het lokale deel hun zorgen goed verwoordt. Dit tekstvoorstel is bijgevoegd als bijlage aan het eind van dit document.

Inhoudsopgave:

- Inhoudelijke zorgen van de klankbordgroep
- Zorgen over het proces
- Onafhankelijk onderzoek
    - De klankbordgroep wil graag meer onafhankelijk onderzoek.
- Expertgroepen gezondheid en natuur
- Etnische groepen betrekken bij RES Wind
- Overige vragen en afspraken
- Wat is het Afwegingskader?
    - Op verschillende momenten tijdens de bijeenkomst heeft de gemeente uitleg gegeven over het Afwegingskader. Deze informatie is hier terug te vinden.
- Volgende bijeenkomst en openstaande vragen
- Bijlage 1: Lijst met aanwezigen
- Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)
- Bijlage 3: Tekstvoorstel Afwegingskader van de klankbordgroep

Inhoudelijke zorgen van de klankbordgroep

Dit zijn meest-besproken zorgen van de klankbordgroep tijdens deze bijeenkomst:

- De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich rondom Zuidoost allemaal bij belangrijke recreatiegebieden. Klankbordgroepleden maken zich zorgen dat omwonenden niet meer tot rust kunnen komen. Bijvoorbeeld zal de recreatiewaarde van de Gaasperplas enorm dalen. Dit is een belangrijk recreatiegebied om in de zomer vakantie te vieren voor gezinnen uit de buurt die rondkomen van een uitkering.
- Het landschap is enorm veel waard. Daar is veel in geïnvesteerd de afgelopen decennia.

"*Dat wordt allemaal te niet gedaan als hier windmolens komen*". Zo is een tunnel aangelegd voor de trein bij Abcoude om de rivier de Gein niet te onderbreken. De A9 is ondergronds aangelegd in Amsterdam-Zuidoost. Ook is de verbinding tussen de A6 en A9 niet doorgegaan om dit gebied te behouden. Gemeente de Ronde Venen heeft ervan afgezien hier windturbines te plaatsen om het cultuurlandschap te behouden. De windturbines mogen hier niet komen, vindt de klankbordgroep.

- De zoekgebieden staan erg dicht op de woonwijken van Zuidoost. Bewoners maken zich grote zorgen over onbekende gezondheidseffecten voor omwonenden.
- Er is volgens de klankbordgroep onvoldoende onafhankelijk onderzoek gedaan naar de gezondheidsrisico's en schade aan de natuur. Hierover later in dit verslag meer.
- Een aantal van de zoekgebieden liggen op belangrijke trekvogelroutes. Het beroemde Trekvogelpad voor wandelaars loopt bijvoorbeeld langs Amsterdam-Zuidoost.
- Deelnemers maken zich zorgen over het Diemerbos. Dit is een belangrijk stuk oerbos waar veel bedreigde diersoorten leven zoals de ringslang en meer dan dertig bedreigde vogelsoorten.

Zorgen over het proces

De klankbordgroep is ontevreden over het proces zoals de gemeente deze heeft ingericht. Hieronder een aantal punten die hierover tijdens de bijeenkomst werden besproken:

- Klankbordgroepleden zijn niet te spreken over dat zij zeer laat zijn betrokken bij de inspraak. Ze hebben het gevoel dat al vaststaat dat er windturbines komen in de zoekgebieden.
    - Antwoord Gemeente Amsterdam: De gemeente erken~~t~~d dat dit zo is, maar geeft aan dat er nog veel mogelijkheden zijn de komende maande~~n~~n en jaren om mee te praten. Het proces bevindt zich momenteel in de reflectiefase. In deze fase worden geen besluiten genomen. De signalen gaan naar het College van B&W en de Gemeenteraad ~~en het College van B&W.~~ Te zijner tijd zal het als naslagwerk fungeren voor de raad bij het beoordelen van de vergunningsaanvraag.
        - Als voorbeeld: Momenteel verkeert het project Noorder IJplas/Cornelis Douwes terrein in een dergelijke fase. Hier loopt het participatieproces van de voorbereidingsfase voor windmolens in dit gebied. Participatie vindt onder andere plaats op de ~~is voor de~~ Notitie Rijkwijde Detailniveau (NRD). ~~een participatie traject gaande.~~ Deze notitie vormt de basis voor de MER en de Gezondheidseffect analyse – die beiden zeer belangrijk zijn voor de vergunningsverstrekking~~het RES Wind-traject~~.
- Deelnemers ergeren zich aan de haast die de gemeente heeft om de reflectiefase af te ronden. "*Er is niet genoeg tijd om te reflecteren*". "*Waarom moet dit per se voor de gemeenteraadsverkiezingen door de raad heen gejaagd worden?"*
    - Antwoord van de gemeente: ~~De gemeente geeft aan dat zij als ambtenaren geen haast hebben. Heeft de politiek wellicht haast?~~ De gemeenteraad heeft besloten de reflectiefase binnen een bepaald tijdsbestek te willen voltooien. De gemeenteambtenaren hebben zich hieraan te houden.
- De klankbordgroep heeft al vaker aangegeven dat de kaarten van de zoekgebieden niet kloppen, zo mist bijvoorbeeld de nieuwe woonwijk Weespersluis. Ze maken zich zorgen dat de gemeente geen rekening houdt met de (toekomstige) ontwikkeling van de omgeving.
- Deelnemers maken zich zorgen dat de gemeente niets doet met het Afwegingskader.
    - Later in dit verslag wordt uitgelegd wat het Afwegingskader is en hoe dit een basis vormt voor de rest van het proces RES Wind.
- Klankbordgroepleden vinden het vervelend dat er zo weinig etnische groepen bereikt zijn voor de inspraak voor RES Wind tot nu toe. Hierover is later in dit verslag meer.

Onafhankelijk onderzoek

Klankbordgroepleden vinden dat de zoekgebieden zijn vastgesteld op basis van onvoldoende onafhankelijke informatie. Het onderzoek dat in latere stadia van het traject plaatsvindt wort uitgevoerd door initiatiefnemers die windturbines willen exploiteren. De groep vind dat een façade, omdat dit onderzoek betaald wordt door de markt en daarom "*weten we al wat de uitkomst zal zijn*".

Initiatiefnemers moeten in de vergunningaanvraag een aantal stappen doorlopen. Daarin moet ook een Gezondheidseffect analyse en een Milieu Effecten Rapportage (MER) uitgevoerd worden. Zij zijn daarmee verplicht om grondig uit te zoeken wat de mogelijke gezondheidseffecten zijn voor omwonenden en de effecten op de omliggende natuur.

Een klankbordgroep lid heeft voorbeelden opgezocht van deze rapportages. Dit blijken stukken te zijn die vooral zijn gebaseerd op wetgeving. Volgens deze persoon loopt de wetgeving achter. Daarom wordt opgeroepen dat de gemeente meer onafhankelijke onderzoek laat uitvoeren naar de effecten op de gezondheid en natuur, zodat de wetgeving kan worden aangescherpt en de Gezondheidseffect analyse en MER meer bescherming bieden.

Expertgroepen gezondheid en natuur

Voor de onderwerpen gezondheid en natuur zijn expertgroepen opgericht. De expertgroep gezondheid heeft bijvoorbeeld de opdracht om onderzoek te doen in de bestaande wetenschappelijke literatuur over de gezondheidseffecten. Beide expertgroepen hebben klankbordgroepen, de klankbordgroep gezondheid en de klankbordgroep natuur, ~~(zoals deze klankbordgroep Zuidoost)~~ die meedenken over de belangrijkste vragen. De klankbordgroep gezondheid heeft bijvoorbeeld meer dan 125 vragen geformuleerd. Veel van deze vragen gaan over de normering.

De adviezen ~~Het advies~~ van de expertgroepen gaan~~t~~ net zoals het Afwegingskader naar het College van B&W en de gemeenteraad en ~~het College van B&W~~. Als het advies bijvoorbeeld wordt: er is aanvullend onafhankelijke onderzoek nodig, d~~.~~ ~~D~~an moet de gemeenteraad daar over beslissen.

Divers betrekken bij RES Wind

Klankbordgroepleden vinden het vervelend dat zo weinig praktisch-opgeleiden en etnische groepen tot nu toe bereikt zijn voor de inspraak voor RES Wind.

- Hoe heeft de gemeente praktisch-opgeleiden en etnische groepen in Zuidoost betrokken bij RES Wind?
    - Antwoord van de gemeente: Dat is bijvoorbeeld gedaan met flyers, maar ook door middel van geo- en demografisch-targetting op sociale media.

De klankbordgroep denkt na over hoe zijzelf of de gemeente meer mensen kan bereiken voor de volgende fase van het traject.

Overige vragen en afspraken

- Hoeveel contact heeft gemeente Amsterdam met omliggende gemeenten?
    - Antwoord van de gemeente: Op ambtelijk niveau is elke twee weken een overleg tussen RES Wind Amsterdam en omliggende gemeenten als ~~de~~ Ronde Venen en Diemen. Ook het stadsdeel Zuidoost is daarbij betrokken.
- De vaststelling van de verslagen werkt als volgt. Public Mediation stelt een concept op. Dat wordt met de groep gedeeld via de mail en op het online MS Teams platform. De klankbordgroep geeft schriftelijk feedback. Public Mediation verwerkt deze. Het verslag wordt besproken in de volgende klankbordgroep voor dat deze vastgesteld wordt.

Wat is het Afwegingskader?

Het Afwegingskader maakt de zorgen en behoeften inzichtelijk van belanghebbenden als het gaat om de plaatsing van extra windturbines in Amsterdam. Het is een bundeling van signalen uit de stad van vooral bewoners, maar ook mensen die werken of recreëren binnen de gemeentegrenzen, bewoners van buurgemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Het Afwegingskader maakt geen prioritering van zorgen en behoeften. De perspectieven staan naast elkaar zonder deze onderling te vergelijken. Deze informatie is opgehaald tijdens de verschillende gespreks- en participatiemomenten zowel in aanloop naar de RES 1.0 als in de huidige reflectiefase. In de aanloop naar de RES 1.0 waren dat ingediende zienswijzen bij de gemeenteraad, brieven aan de gemeente(raad) en inspraakrondes. In de huidige reflectiefase gaat dat om de online raadpleging Participatieve Waarde-Evaluatie (PWE), het onderzoek naar de leefomgeving (de Context Mapping) en de eerste bevindingen van de expertgroepen Natuur en Gezondheid. Ook hebben de stedelijke klankbordgroep en de klankbordgroepen Gezondheid en Natuur al feedback gegeven op een conceptversie van het algemene deel (deel I) van het Afwegingskader. De zorgen uit deze klankbordgroep in Zuidoost over gezondheid en natuur worden met veel diepgang behandeld in de klankbordgroepen gezondheid en natuur.

Het Afwegingskader als basis

Het Afwegingskader wordt in februari 2022 voorgelegd aan de Gemeenteraad van Amsterdam met een aantal bijlagen, waaronder het verslag van deze bijeenkomst. Het Afwegingskader biedt een bundeling van de signalen uit de stad. Het is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. De raad kan het Afwegingskader raadplegen als zij een besluit nemen over bijvoorbeeld vergunningverlening voor een windmolen in een zoekgebied. Ook initiatiefnemers kunnen het Afwegingskader gebruiken om inzicht te krijgen in wat in specifieke gebieden speelt. Het Afwegingskader is een van de producten van de reflectiefase, maar geen eindstation. Het gesprek tussen de gemeente en omwonenden en andere belanghebbenden gaat verder in de volgende fase.

Het Afwegingskader heeft twee delen. Deel I bevat signalen die gelden voor de hele stad. In Deel II heeft elk zoekgebied een eigen aanvulling wat specifiek voor dat zoekgebied belangrijk is. In allebei deze delen worden de signalen uit de stad kernachtig benoemd. De gemeente beseft dat in het Afwegingskader weinig ruimte is voor de verhalen en de onderbouwing van (bijvoorbeeld) omwonenden die hun zorg zo legitiem maken. Met deze reden worden andere vormen van participatie (zoals de verslagen van deze klankbordgroep) bijgevoegd in de bundel die wordt overhandigd aan de Gemeenteraad en het College van B&W.

Het Afwegingskader ~~moet~~ worden opgesteld binnen de kaders die landelijk bepaald zijn, bijvoorbeeld in het klimaatakkoord. De gemeente Amsterdam wil~~kan~~ daar niet van afwijken. De signalen uit de stad worden toegevoegd aan de wet- en regelgeving voor toekomstige beslissingen.

De opdracht

De lokale klankbordgroepen is gevraagd om het lokale deel (deel II) van het huidige concept Afwegingskader aan te vullen. Het Afwegingskader is een succes als bewoners zich herkennen in de zorgen en behoeften. Daarom is deze verificatie belangrijk.

Volgende bijeenkomst en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. Voor de volgende (de 4e) bijeenkomst staat nog geen datum gepland. Deze zal plaatsvinden op een avond in januari van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. De klankbordgroep heeft de onafhankelijke voorzitter van deze groep ([redacted] van Public Mediation die voor deze bijeenkomst een stap opzij had gedaan) gevraagd om de volgende bijeenkomst voor te zitten.

Openstaande vragen

- Gaat de Gemeente Amsterdam onafhankelijk onderzoek instellen naar de mogelijke gezondheidsschade en natuurschade van windturbines?
- Hoe kunnen praktisch-opgeleiden en etnische groepen in Amsterdam-Zuidoost beter betrokken worden bij de volgende fases van het traject RES Wind.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Zuidoost
Buurtbewoner Holendrecht
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
Leesclub Zuidoost
Stichting Erf Abcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
JongRES
Veenwind (de Ronde Venen)
Volkstuinvereniging Linnaeus

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[16-12-2021 19:06] ik kreeg een afmelding van {persoon} en net voor de meeting een afnmelding van {persoon}

[16-12-2021 19:19] Het is een ambitie. Geen plicht.

[16-12-2021 19:20] Reflectie is ook terugkijken op het proces van de ambitie. Achteruit kijken dus. Nu is het vooruitkijken...en dat is zo jammer..

[16-12-2021 19:24] De mer voor het hyperscale datacentrum in Zeewolde was lovend. Geeft mij geen vertrouwen in de Mer.

[16-12-2021 19:27] ik kan wel iets vertellen over gezondheid (als jullie willen)

[16-12-2021 19:43] 350 meter is echt bizar dichtbij!!! Zowel voor bewoners als recreanten, nog niet te spreken over de natuur/vogels

[16-12-2021 19:49] Weinig Reigersbossers en andere bewoners en gebruikers rond en van het zoekgebied weten wat ze boven het hoofd hangt! Bewoners in dit zoekgebied uiten zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociale en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen. Het is van belang dat zij ook meegenomen worden in participatietrajecten. • Bewoners voelen zich 'de dupe' van keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. Impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. • Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.

[16-12-2021 19:54] Er liggen twee volkstuinparken inde Diemerscheg

[16-12-2021 19:56] Waar mensen 6 maanden per jaar wonen.

[16-12-2021 19:57] Woonwijk Kantershof ligt 600-800 meter vanaf het zoekgebied Diemerscheg. Hier staan veelal slecht geïsoleerde (huur)woningen. Er staan bovendien 3 basisscholen.

[16-12-2021 20:04] {persoon} heeft ook kaartjes gemaakt en {persoon} en ik hebben ze aan elkaar geplakt. (de kleurenkaart). Zal ik mailen..m

[16-12-2021 20:06] Nu nog van zoekgebied 5c nog, Diemerbos, een kaartje. En Windalarm heeft er ook een videoclip van gemaakt. Zal ik ook toesturen

[16-12-2021 20:19] Je doet het heel goed hoor {persoon}!

[16-12-2021 20:23] Ik moet helaas afhaken, want ben helaas te druk met werk. Heb dienst...

[16-12-2021 20:23] Fijn dat je erbij was {persoon}!

[16-12-2021 20:23] Het format is 650 woorden per zoekgebied.

[16-12-2021 20:28] Het is maximaal 650 woorden, sommige zoekgebieden hebben maar 400 woorden. Misschien is richt-hoeveelheid 500 woorden dan?

[16-12-2021 20:30] Wat is de 8ste klankbordgroep?

[16-12-2021 20:31] Volgens mij zijn het er inderdaad 7. Stedelijk Natuur Gezondheid Zuidoost Oost Noord Nieuwe-West

[16-12-2021 20:32] 1,5 pagina per zoekgebied, 1,5 pagina bepaalt ons leefgenot, onze gezondheid en dat van de natuur, en dat binnen 4 dagen. hoe is dat mogelijk? Terwijl we niet kunnen inkijken/beoordelen wat aangeleverd wordt..Sterkte {persoon}!

[16-12-2021 20:34] Ik heb eerder gehoord dat er inderdaad na de start nog een 8ste bijgekomen is....maar weet het onderwerp niet meer . Ik dacht meer vanuit de initiatiefnemers

[16-12-2021 20:36] Een plaatje met de bewoning van Weespersluis https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx

[16-12-2021 20:38] Hier is de koppeling naar het eerste deel van Afwegingskader: KLIK HIER ShareFile

[16-12-2021 20:41] En dit is een plaatje met woningen ingetekend bij weespersluis: Atelier voor Stedenbouw, Landschap, Architectuur.

[16-12-2021 20:42] mand

[16-12-2021 20:44] Stel: Als er een andere coalitie komt, die geen windindustrie in Amsterdam wil, kan dus alles terugdraaien?

[16-12-2021 20:46] Zijn de terrasverwarmmers ook meegenomen. Daar komen er steeds meer

van. Dweilen met de kraan open.... Plus de datacentra die nog komen, in Amstelscheg bijv (dacht ik) ...

[16-12-2021 20:58] kunnen wij wel voor julli eopzetten

[16-12-2021 21:00] top

[16-12-2021 21:10] Ik moet echt gaan. Fijne avond nog.

[16-12-2021 21:11] Voordat iedereen straks verdwijnt: ik vond dit een erg prettige vergadering waarbij ik het gevoel echt iets gebeurd. Eerlijke antwoorden, constructief van ook {persoon} en {persoon} en {persoon}. Erg prettig, een verademing. Prima voorzitterschap van {persoon}.

[16-12-2021 21:12] Ik moet helaas stoppen. [redacted] bedankt voor het uitstekende voorzitterschap!

[16-12-2021 21:12] Diemen wil ook in de Diemerscheg turbines plaatsen.

[16-12-2021 21:14] Diemerscheg is prioriteitsgebied 1, na de havens. Met Diemen samen. Dat beangstigend mij.

[16-12-2021 21:16] [redacted] heeft een extra inspraakavond...

[16-12-2021 21:16] Ik vond dit een hele goede vergadering. Goed gedaan {persoon}!

[16-12-2021 21:17] goed gedaan {persoon}, dank!

[16-12-2021 21:17] {persoon} dank voor jouw voorzitterschap. Top

[16-12-2021 21:19] Dank {persoon}

[16-12-2021 21:21] goed gedaan {persoon}

Bijlage 3: Tekstvoorstel Afwegingskader van de klankbordgroep

Introductie Deel 2: Afwegingskader per zoekgebied: input uit 'Onderzoek naar de leefomgeving'

Naast dat er signalen zijn opgehaald die gelden voor de hele stad, zijn er ook signalen per zoekgebied verzameld en opgenomen in het afwegingskader. Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0 (kaart 6.1). Zie hiervoor het kaartje hieronder.

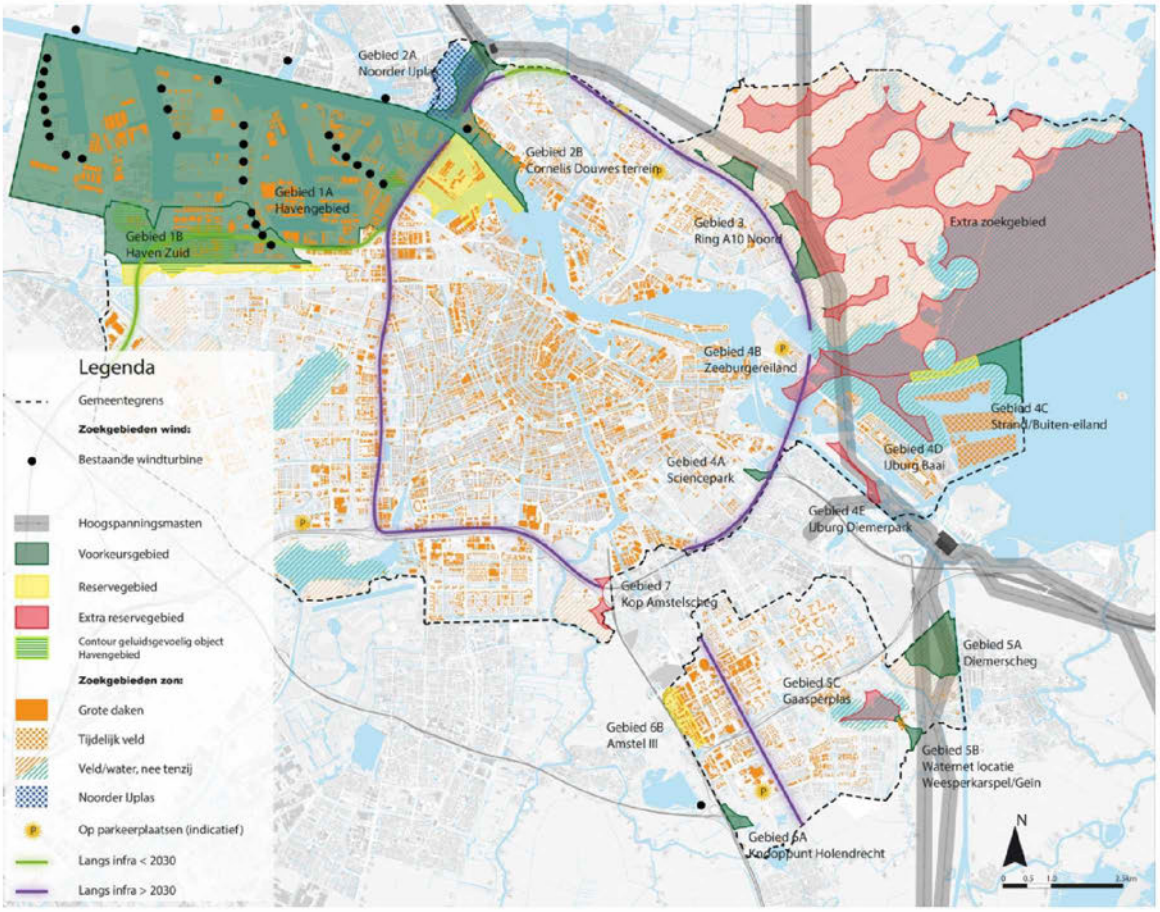

Om te komen tot een overzicht van signalen per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald tijdens deze reflectiefase door middel van een onderzoek naar de leefomgeving.
Belangrijk is te benadrukken dat elk overzicht per zoekgebied op hoofdlijnen inzicht geeft in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dat specifieke zoekgebied. Er is te zien dat sommige thema's niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Algemene inleiding bij de zoekgebieden in Amsterdam Zuidoost

Vóór de vaststelling van de zoekgebieden is veel van onderstaande informatie reeds in vele vormen (raadsadressen, inspreken, petities, digitale informatiebijeenkomsten et cetera) aan de gemeenteraad aangeboden.
Uit de informatie blijkt dat de impact van de plaatsing van windturbines te dicht bij bewoning, tuinhuisjes, natuur- en recreatiegebieden, zeer groot zal zijn. Bewoners vrezen onaanvaardbare

schade aan gezondheid, natuur en recreatiegebieden. Deze recreatiegebieden vormen bovendien de enige vakantiebestemming voor een groot aantal bewoners met een laag inkomen.

De eerder ingediende, gegronde en onderbouwde bezwaren van de omwonenden en tuinders zijn niet serieus genomen bij de vaststelling van de zoekgebieden. Er heeft geen onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek plaatsgevonden naar de daadwerkelijke geschiktheid van de zoekgebieden alvorens deze vast te stellen. De vraag dient zich aan of en waarom de gemeente de bewijslast lijkt te hebben omgedraaid: zoekgebieden zijn voorlopig geschikt verklaard en omwonenden moeten nu maar aantonen dat dat niet zo is.

Bewoners in de zoekgebieden zijn het oneens met tot nog toe gebruikte onderzoeken. Die hebben onvoldoende oog voor de negatieve effecten van windturbines in dit gebied. De gemeente-enquête geeft bijv. geen ruimte te kiezen voor situaties zonder ernstige overlast.

De EPW-workshop werd ervaren als oppervlakkig. Het belangrijkste thema gezondheid werd aanvankelijk niet genoemd. Door lage response zijn uitkomsten niet representatief.

Daarom bepleit de KBG ZO alsnog onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de impact van windturbines in de zoekgebieden op de gezondheid van omwonenden en tuinders, op de natuur en de recreatie. Dit onderzoek moet plaatsvinden vóór de start van de voorbereidingsfase voor plaatsing en moet uitsluitsel geven over de daadwerkelijke geschiktheid van de zoekgebieden. Hieronder leest u de uitkomst van div. onderzoeken door de gemeente, per zoekgebied aangevuld met opmerkingen uit de KBG ZO.

Een laatste opmerking: de KBG ZO heeft div. afbeeldingen gesuggereerd die volgens de leden de impact van windturbines in de zoekgebieden laten zien, maar die werden door de redactie om procedurele redenen van de hand gewezen. Wij vragen de gemeente dringend om zelf met eerlijke en transparante foto's, fotomontages en kaartjes te komen, waarin de buurten en de geplande windturbines herkenbaar en realistisch in beeld worden gebracht. Vooralsnog voegen wij onze eigen illustraties toe.

1. Diemerscheg-Amsterdam

Diemerscheg is een natuurgebied (NNN en BPL), gelegen tussen Driemond en Diemen, en onderdeel van het Diemerbos. Het bestaat uit ruig bosgebied en uit oudhollands scheggenlandschap met de Stammerdijk en rijksmonument de Gaaspermolen. Het Diemerbos is in de jaren '90 aangelegd om aan de groen behoefte van het groeiend aantal bewoners van Amsterdam te voldoen en om de aanleg van de A9 te compenseren. De relatieve rust en het natuurlijke, ruige karakter onderscheiden het Diemerbos van het Amsterdamse Bos, Gaasperplas en Spaarnwoude.
De Diemerscheg is onderdeel van de Hoofd Groen Structuur en vormt een ecologische verbinding met de Hoge Dijk. Aan de Oostkant sluit het gebied via het Diemerpark en Flevopark aan op het Natura 2000 gebied De IJplas en de Schellingwoudescheg.

Leefomgeving

<u>Hinderbeleving en gezondheidseffecten</u>

- Bewoners van het zoekgebied hebben ernstige zorgen over gezondheidseffecten zoals slapeloosheid, hartritmestoornissen door (laagfrequentie) geluid, knipperlichten en slagschaduw.
- Volkstuinbewoners hebben zorgen over de 0-meter afstand, terwijl tuinders daar voor langere periodes in het jaar verblijven/wonen en huisjes enkel glas en dunne wanden hebben
- Zorgen over afbreken van onderdelen van de windturbines en/of ijsworp.

- Zorgen over het niet meenemen van hinder voor nieuwe bewoners van Weespersluis en volkstuinen omdat die ondanks eerder aandringen niet zijn ingetekend op planningskaarten.

Recreatie & belevingswaarden

- De Diemerscheg is één van de groene longen van Amsterdam.
- Het zoekgebied is een groen recreatiegebied voor bewoners uit Amsterdam, Diemen, Abcoude en Weesp.
- Zorgen over het afname van recreatiewaarde door het kappen van oerbos, het verstoren van de rust, aanleggen van asfaltwegen en afname van de biodiversiteit van flora en fauna.

Natuur

- Zorgen over de afname van diverse diersoorten in dit zoekgebied, zoals vogelpopulatie (136 verschillende soorten), ringslangen, egels, wezels, vossen, vleermuizen, insecten en amfibieën. Een groot deel hiervan staat op rode lijst.
- Zorgen over verlies van uniek stuk oerbos, juist aangelegd voor de bewoners van Amsterdam.
- Zorgen over de trekvogelroute boven de Diemerscheg.
- Zorgen over negatieve invloed op populatie vleermuizen en trilgevoelige dieren zoals de mol, ringslang.
- Zorgen over verlies van 676 soorten natuur op de volkstuinen.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Diemerscheg wordt gekenmerkt door een ruig karakter met moerassen en oerbos.
- In de bodem liggen zeldzame fossiele boomstammen van prehistorisch oude veeneiken.
- Door de veenbodem bergt zij grote hoeveelheden CO2 en filtert fijnstof uit de lucht.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Bewoners en tuinders geven aan dat ze niet of slecht geïnformeerd zijn.
- Uit een lokale enquête, handtekeningenactie en demonstratie blijkt dat 85% van de bewoners uit Driemond tegen plaatsing is van windturbines in de Diemerscheg.
- Deelnemen aan de reflectiefase lijkt zinloos omdat deze geen invloed heeft op de zoekgebieden.
- Er is geen goede vertegenwoordiging van verschillende bevolkingsgroepen, niet qua leeftijd, opleidingsniveau, milieu en etnische afkomst.

Sociale cohesie

- Zorgen over de gevolgen voor volgende generaties: met de komst van jonge gezinnen (3000 woningen in Weespersluis) moet de buurt ook voor hen leefbaar en groen blijven.
- Duurzame keuzes moeten gezamenlijk gemaakt worden en iedereen (ook de toekomstige bewoners) moet worden meegenomen.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Door de ligging van Diemerscheg tussen aangrenzende buurgemeenten, Diemen, Weesp en Ronde Venen is betrokkenheid en afstemming noodzakelijk.
- Driemond wordt daarmee aan driekanten bedreigd: Gemeente Diemen wil ook windturbines plaatsen in de Diemerscheg en aan de andere van de provinciale weg ligt het Waternet zoeklocatie.
- Weesp en Ronde Venen hebben windturbines afgewezen. Windturbines worden nu gepland op hun gemeentegrenzen vanuit Amsterdam en/of Diemen.

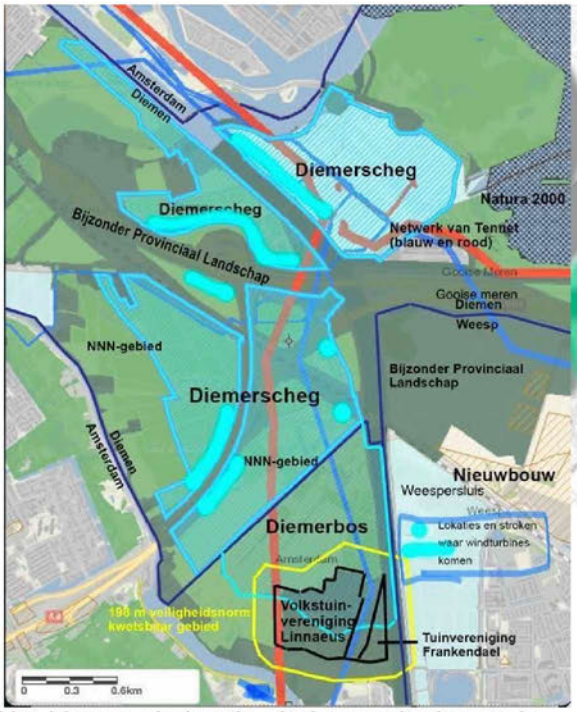

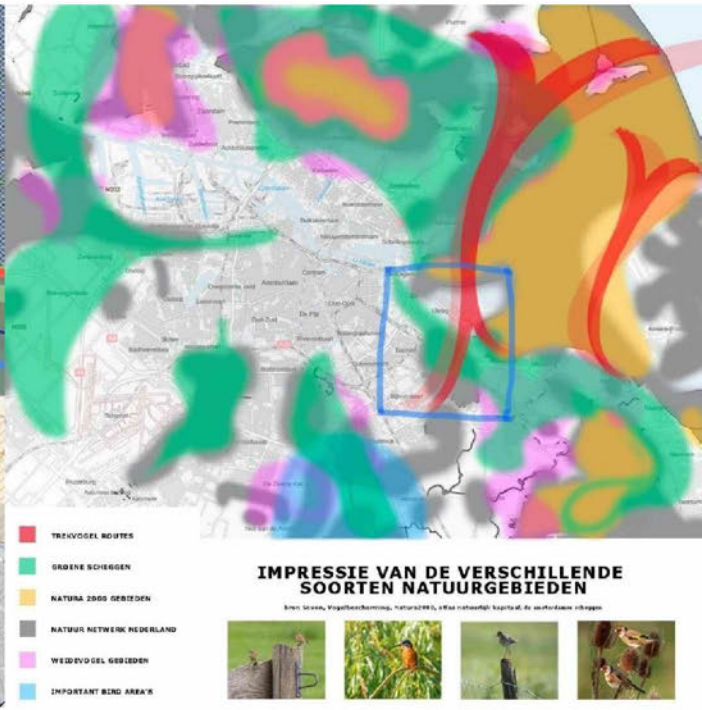

Het blauwe vierkantje uit de vogeltrekroute is kaart 2.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie

- Zet in op zonne-energie, zonnebomen en zonnebloemenparken.

Lokale productie

- Dit complexe vraagstuk moet ook op nationaal niveau opgelost worden.
- Bewoners zijn zelf bezig met duurzaamheid.
- Een groot gedeelte van de groene energie wordt verbruikt door datacentra in plaats van omwonenden die de lasten daarvan dragen.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Zet in op opslag, windturbines zonder wieken, consuminderen.

Energieafnemers

- Zorgen over de rol van windturbine-investeerders. Zij krijgen de opbrengsten en omwonenden de lasten.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners vragen waarom Amsterdam de ambitie op lokaal niveau wenst te behalen en niet op nationaal niveau.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners vinden windturbines in dit gebied inefficiënt. Windturbines op zee leveren veel meer rendement op.

1. Waterleidingenterrein/Gein

Het zoekgebied Watemet/Gein grenst direct aan de woonwijken Gein 3 en Gein 4. Het park de Gaasperzoom maakt deel uit van de Amsterdamse Hoofd Groenstructuur en het Natuurnetwerk Nederland en is daardoor van onschatbare recreatieve waarde. De Gaasperplas is bovendien het 'Zandvoort aan Zee' voor de hele Bijlmer, met name voor een grote groep bewoners die zich geen vakantiereizen kan veroorloven.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over geluid en trillingen van windturbines omdat deze mogelijk de gezondheid kunnen schaden.
- Bewoners vragen zich af waarom voor dit zoekgebied, zo dicht op de woonwijken, niet eerst een grondige, onafhankelijke plan-MER is opgesteld.
- Verlies van rust: voornamelijk in de vorm van geluidshinder voor kinderen en kwetsbaren.
- De zorg is geuit dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen. (zie afbeelding)
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.
- Bewoners wijzen op de al bestaande (piek) geluidhinder: vliegroutes Schiphol, nabijheid A9, A2, N236; div. muziekfestivals Gaasperplas.

Natuur:

- Naast de invloeden op mensen zijn er zorgen over het effect op vogels. Met name de weidevogels die in omringende weidegebieden aanwezig zijn, worden genoemd.
- Bewoners wijzen op het feit dat locatie deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdinfrastructuur Amsterdam en het Natuurnetwerk Nederland. Er wordt een uniek stukje groen in Amsterdam aangetast, wat ook invloed heeft op de algehele biodiversiteit van Amsterdam. (Omgevingsvisie p. 45).

Recreatie & belevingswaarde

- Dit zoekgebied wordt gebruikt door bewoners uit de hele Bijlmer, vooral door mensen met een kleine beurs, uit div. etnische gemeenschappen voor recreatieve doeleinden.
- Ook de jongeren in de wijk noemen nadrukkelijk de recreatieve en rustgevende waarden van het gebied.
- Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan. Dit heeft met name te maken met het feit dat veel bewoners van de Bijlmer niet over 'eigen' groen beschikken (zoals een tuin) en dus afhankelijk zijn van deze openbare plek voor hun recreatieve groen. Aannemelijk is dat bewoners van alle in Zuidoost te bouwen woningen (Amstel III, Gaasperdam) eveneens afhankelijk zijn van dit gebied voor recreatie dicht bij huis.
- In het Toekomstplan Gaasperplas staat dat de Gaasperplas een onderhoudsbeurt krijgt. Er zijn zorgen over hoe deze plannen zich verhouden tot het plaatsen van de windturbines.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Zorgen over potentiële waardedaling van de bestaande bouw.
- Bewoners uit voornamelijk Gein verwachten dat windturbines de horizon sterk vervuilen.
- Zorgen over een mismatch tussen het uniek stukje van dit historische zoekgebied met al aanwezige (historische) molens en de karakteristieken van de nieuwe windturbines.
- Vragen gaan over waar er nu een zoekgebied is nadat er veel geld is gestopt in het verbeteren van de leefbaarheid door de bouw van de Gaasperdammertunnel.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen.
- Bewoners geven aan het gevoel te hebben dat zij geen invloed hebben op de uiteindelijke besluiten. Bovendien wordt aangegeven dat de informatievoorziening als ondermaats ervaren wordt. Men vraagt zich af hoe de gemeente met name de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost alsnog adequaat gaat informeren.
- Bewoners vinden dat de gebruikte onderzoeken niet aansluiten op de Nederlandse situatie. Zij wijzen op Europese regelgeving en roepen op recent wetenschappelijk onderzoek bij de normeringen te betrekken.
- Vragen gaan over of de RES-doelstelling al mogelijk is behaald. Bewoners stellen voor op buurt- en wijkniveau in heel Zuidoost te kijken naar alternatieve verduurzamingsmaatregelen die op breed draagvlak kunnen rekenen.
- Na bekendmaking van de zoekgebieden hebben bewoners een website gebouwd met argumenten tegen de bouw van turbines in dit zoekgebied: www.geinzegtnee.nl

Sociale cohesie

- Zorgen over dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden onder windturbines. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Ze zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie:

- Voorkeur voor de inzet op meer zonne-energie en andere verduurzamingsmaatregelen die op breed draagvlak kunnen rekenen.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties:

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.

Energieafnemers:

- Bewoners vrezen dat de energie opwek naar een datacenter gaat en vragen de gemeente dan ook om geen nieuw datacenter te faciliteren.
- Bewoners vragen zich af hoe de gemeente kan waarborgen dat m.n. minder draagkrachtige wijkbewoners gegarandeerd zullen profiteren van verduurzamingsprojecten?

Bijdrage aan CO2 doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners vrezen voor windturbines in dit voorkeursgebied, op land, terwijl zij willen dat de gemeente Amsterdam deze realiseert op zee.
- Bewoners onderschrijven de klimaatdoelstellingen van de gemeente, maar vragen om alternatieve maatregelen die beter bij de schaal en de eigenheid van het gebied passen.

1. Hoge Dijk/knooppunt Holendrecht

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Knooppunt Holendrecht. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Knooppunt Holendrecht Leefomgeving

Gezondheid

- Bewoners achten de gezondheidsrisico's onaanvaardbaar, ook voor buurgemeenten De Ronde Venen en Ouder- Amstel
- Bewoners vragen aandacht voor AMC, onderwijsfaciliteiten HvA en UvA, onderzoekslaboratoria en de vier aanpalende residentiële zorginstellingen, zowel somatisch als psychiatrisch. Hier verblijven mensen die al ziek zijn en geen extra gezondheidsrisico's mogen lopen. Ook behandelcentrum kwetsbare jongeren (LEVVEL) VSO-Autisme en Kinderdagverblijf.
- Bewoners wijzen op het cumulatief effect van geluid én van geluid met andere schadelijke uitstoot (roet, fijnstof ed). Turbinelawaai wordt niet gemaskeerd door weg-, vlieg- en spoorlawaai. Er is ook geen maskeereffect voor het laagfrequent geluid.
- De sociale huurwoningen in het gebied zijn slecht geïsoleerd. Bewoners zijn voor buitenrecreatie en vakantie afhankelijk van direct bereikbaar groen. In hele wijk voorbereidingen voor verdichtende woning- en wegenbouw ten koste van het groen. De 40.000 nieuwe bewoners zijn echter gelokt met folders over de groene recreatiemogelijkheden.

Recreatie & belevingswaarde

- Zorgen over buitenactiviteiten in dit zoekgebied.
- Zoekgebied ligt deels op golfterrein. De turbulentie van een windturbine maakt uitoefening van de sport onaantrekkelijk en onmogelijk. Hier golven de talenten uit Zuidoost die op ander clubs niet welkom zijn
- De Ouderkerkerplas en Abcoudermeer en De Hoge Dijk, De Ruige Hof, volkstuinpark de Vijf Slagen worden genoemd als plekken recreatieve waarde.

Natuur

- Het gebied rond Knooppunt Holendrecht is broed- en verblijfsplaats én trekroute vogels.
- Bijzondere gidssoorten flora en fauna. Baltsgebied vleermuissoorten. Vogelbescherming en Landschap Noord-Holland mordicus tegen windturbines hier. Gebied is al 'compensatienatuur' voor wegenknooppunt.

- Gemeente moet driedubbel beschermde status van het zoekgebied respecteren: NatuurNetwerkNederland, Hoofdgroenstructuur, Amstelscheg, EcologischeHoofdstructuur. Belangen van mens en natuur zijn hier vele malen groter dan de belangen van energieopwek precies hier.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Bewoners wijzen op de negatieve gezondheidseffecten gecombineerd met waardedaling van de woningen. Zij vrezen dat de diversiteit en buurtcohesie hieronder lijden. Mensen die dit kunnen (betalen) vertrekken, maar anderen die hier de middelen niet toe hebben, zijn genoodzaakt te blijven. Dit zorgt voor onrust in de buurt.
- Vragen gaan over clusteren van windturbines en aansluiten van windturbines op de karakteristieken van gebied.
- Oorspronkelijke plek, bedrijfsterrein Amstel III, vinden velen een veel betere plek.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

• Bewoners: verschillende groepen zijn niet betrokken. Veelal bewoners met lage SES, vaak anderstalig of laaggeletterd zijn niet actief betrokken in participatietrajecten.
• Bewoners voelen zich gedupeerd door keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. De negatieve impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. Voor de toekomstige geprivilegieerde bewoners Amstel III is het gebied verplaatst naar nieuw 6A. 'Oude' bewoners worden niet gezien, maar dragen wel de last van de groene ambities van de nieuwe bewoners van de 'duurzame' nieuwbouwprojecten. Ook de binnenstad wordt ontzien. Dit lijkt niet op sociale duurzaamheid of klimaatrechtvaardigheid.
• Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.
• Zorgen geuit dat de stem van bewoners weinig tot geen impact heeft.

Meedoen in de opbrengsten

• Vragen gaan over meedelen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in zoekgebied. Veel bewoners beschikken niet over de middelen om echt mee te kunnen doen en te kunnen profiteren van de windturbines.

Betrokkenheid buurgemeenten

• 'Samenklontering' van windturbines gemeentes dreigt. Vragen gaan over of er voldoende wordt afgestemd met buurgemeenten. Gemeente De Ronde Venen plaatst geen windturbines en wil niet opgezadeld worden met de overlast van Amsterdamse turbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie
• Veel bewoners hebben hun voorkeur geuit voor de inzet op meer zonne-energie.
Inzet van alternatieve technieken en innovaties
• Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn. Men wijst op de gebouwde en nog te bouwen datacentrales in Zuidoost die een aanslag doen op de stroomvraag.
• Vragen over of minder hoge windturbines niet beter zijn.
• Bewoners vragen nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden van kernenergie: bijv. een moderne, kleine kerncentrale i.p.v. de kolencentrale Hemweg.

Gevolgen maatschappelijke ongelijkheid

Nergens is de ongelijkheid tussen bevolkingsgroepen zo zichtbaar als hier. Hoogste perinatale sterfte, kortste levensverwachting. Kinderen blijven achter in onderwijs. Gevolgen voor arbeidsdeelname en verwerven zelfstandig bestaan zijn navenant. Relatie met prevalentie criminaliteit en geweld onder jongeren. De overheid dient mens en natuur te beschermen, niet

bewust bloot te stellen aan risico's van nog meer slapeloze nachten. Tegenwerking doelen Masterplan en Social Pact.

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum: 01.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 1 december jl. vond de tweede bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze tweede bijeenkomst ging over context mapping en de taak & invloed van de klankbordgroep. Tijdens de bijeenkomst kwamen de volgende waarden het meest naar voren: de gezondheid & rust van bewoners & volkstuinders, de waarde van recreëren in het Geingebied en de waarde van de natuur.

Context mapping

Tijdens het eerste uur stond het onderzoek Context Mapping centraal. Dit onderzoek is uitgevoerd in november 2021 en wordt aangeboden aan de Gemeenteraad en het College van B&W zodat zij geïnformeerde keuzes kunnen maken over windturbines binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. Iemand uit het onderzoeksteam gaf een presentatie en beantwoordde vragen.

Wat is Context Mapping?

Context Mapping is etnografisch onderzoek dat wordt uitgevoerd door Perception Design Studio met als doel bewoners te vragen naar de lokale waarden en ervaringen. Bewoners vullen hiervoor een werkboek in met kaarten waar zij op aangeven welke delen van de buurt waarde heeft voor hen. Het werkboek biedt ruimte voor geschreven toelichtingen, maar vraagt ook om te antwoorden door foto's te selecteren en stickers te plakken. Eerst worden respondenten gevraagd dit voor de huidige situatie van hun buurt te doen. Daarna beantwoorden zij de vragen opnieuw in de situatie dat windturbines geplaatst zijn in de zoekgebieden. Daarmee ontstaat een contrast dat laat zien welke waarden onder druk komen te staan bij de plaatsing van windturbines. Het invullen duurt doorgaans 30-60 minuten.

Met Context Mapping wordt zachte, lokale kennis vergaard die nauwelijks in enquêtes is te vatten en daarom in veel gevallen niet wordt meegenomen. Deze informatie kan wel relevant zijn, zoals welke fietspaden door bewoners veel gebruikt worden voor recreatie. Daarom heeft de gemeente Amsterdam ervoor gekozen om dit onderzoek te doen naast andere vormen van onderzoek, zoals de on-line raadpleging met de methode van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE).

Om deel te nemen aan Context Mapping zijn bewoners en ondernemers benaderd door middel van flyers, brieven en via verenigingen. Verenigingen deden dat via sociale media of WhatsApp. Bewoners en ondernemers konden zich opgeven voor een van de zeventien workshops verspreid door de stad. In totaal zijn er 252 werkboeken ingevuld.

Data Zuidoost

De data van Amsterdam-Zuidoost laat zien dat bij de plaatsing van windmolens respondenten zich zorgen maken dat Zuidoost een minder goede plaats wordt om een huis te bezitten, om te recreëren, om te rusten en voor ouderen.

Mogelijke kanttekeningen

De klankbordgroep-leden voeren een aantal kritiekpunten aan op het onderzoek:

- De deelnemers vinden dat het aantal ingevulde werkboeken in Amsterdam Zuidoost geen representatief beeld geeft van de bevolking. Dit is ook terug te zien in de demografische data: het zijn voornamelijk hoogopgeleide huiseigenaren tussen de 60-68 jaar die het werkboek hebben ingevuld. Dat is wezenlijk anders dan een afspiegeling van de demografie. Waarom zijn er niet meer

werkboeken ingevuld?

⇒ Antwoord: Het aantal respondenten ligt niet hoger doordat mensen geen tijd heeft genomen om het werkboek in te vullen, veel mensen niet geïnteresseerd waren, de corona restricties hen weerhield naar een workshop te komen en doordat een aantal mensen niet op de hoogte was dat er zoekgebieden zijn voor windturbines. Deze punten zullen ook in het uiteindelijke rapport van Context Mapping worden verantwoord.

- Een deelnemer geeft aan dat de nieuwe woonwijk Weespersluis -die wordt gebouwd in de Bloemendalerpolder[1]- niet op de kaarten staat. Daar komen drieduizend woningen te staan. Houdt de gemeente Amsterdam rekening met deze toekomstige woonwijk? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.
- Iemand uit de groep was voor het invullen van het werkboek Context Mapping bij de workshop in Holendrecht. In deze workshop ging het "*alleen maar over knooppunt Holendrecht, terwijl het Geingebied -waar de windturbines komen- drie kilometer verderop ligt*". In het werkboekje dat daar werd uitgedeeld zaten geen stickers over natuur. Hierdoor zijn niet alle zorgen van bewoners over de zoekgebieden opgehaald, omdat het knooppunt Holendrecht zelf waarschijnlijk weinig hinder zal ervaren van windturbines, maar de mensen wellicht niet meer genieten van recreatie in het nabijgelegen groengebied.
- Een deelnemer geeft aan dat niet alle volkstuinen op de kaarten staan van de werkboeken.
- Een ander klankbordgroep-lid verteld dat in het werkboek zij ontving "*niet werd gevraagd*" naar gezondheid. Terwijl een aantal leden van de groep aangeeft dat gezondheid een van de belangrijkste thema's moet zijn.

De onderzoekers van Context Mapping gaan naar deze punten kijken en verwerken dat in de rapportage,

Concrete ideeën voor verdieping van de analyse

- Het Context Mapping kan wellicht nog worden aangevuld met diepte-interviews.
- Schrijf kanttekeningen bij de data niet alleen in de tekst, maar verwerk deze ook in de grafieken en modellen. Omdat "*grafieken toch altijd een eigen leven gaan leiden, en dan kan de data verkeerd geïnterpreteerd worden*".

Is Context Mapping relevant om te bespreken?

Bij de aanvang van deze klankbordgroep bijeenkomst geeft een paar deelnemers aan dat ze liever niet over het onderwerp Context Mapping spreken, omdat hierdoor minder ruimte ontstaat voor dialoog tussen de klankbordgroep en de gemeente. En als er dan wel over gesproken wordt, dan wilde ze dit het liefst aan het einde van de bijeenkomst doen. Omdat de onderzoeker voor de presentatie en de vragen niet de hele bijeenkomst aanwezig kan zijn, is daarmee wel gestart.

Een groot aantal klankbordgroep-leden zegt in volgende bijeenkomsten niet verder te willen praten over het Context Mapping. Echter is een van de taken van deze klankbordgroep om de resultaten van het Context Mapping aan te vullen met kennis die nog mist, geeft de voorzitter aan.

Iemand beargumenteerd dat ook andere onderzoeken meegenomen moeten worden door de gemeente. In Driemond is in 2020 bijvoorbeeld een enquête uitgevoerd over het plaatsen van windmolens. 85% van de ondervraagden was hier tegen. In datzelfde jaar heeft ook "*ieder huis op de Stammerdijk en de Lange Stammerdijk*" een poster op de ramen geplakt dat ze tegen windturbines in het Geingebied zijn.

Doel en taak van de klankbordgroep

Mede door de discussie hierboven was het relevant om het doel en de taak van deze lokale klankbordgroep te bespreken. De voorzitter geeft aan dat de klankbordgroep bestaat om informatie op te halen in aanvulling

[1] Informatiesite voor bewoners van Weespersluis:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx
Het bestemmingsplan:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/info+weespersluis/info+weespersluis+formele+stukken/default.aspx

op de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) en de Context Mapping.

Afwegingskader

Welke invloed kan deze klankbordgroep uitoefenen op het afwegingskader? De klankbordgroepen natuur, gezondheid en stedelijk geven inhoudelijke feedback op het afwegingskader. Daarna voegen de lokale klankbordgroepen (stadsdelen), lokale kennis toe die belangrijk zijn voor dat gedeelte van de stad. Dit gebeurt door feedback te geven op de samenvatting die wordt geschreven van de lokale input van de PWE en de Context Mapping. Een aantal deelnemers hadden verwacht dat ze meer invloed konden uitoefenen op het afwegingskader en zijn teleurgesteld.

Gemeente Amsterdam geeft aan dat alle inspraakmogelijkheden die tot nu toe hebben plaatsgevonden, allemaal worden meegenomen in het afwegingskader. Bijvoorbeeld de inspreekavonden bij de raad, de raadsadressen en alle ingezonden brieven. Zorgen over gezondheid, cultuurlandschap behoudt en recreatie komen uitgebreid aan bod in het concept afwegingskader. Meer dan de helft van het concept afwegingskader heeft te maken met de leefomgeving: overlast, gezondheid, slagschaduw, knipperlicht, etc.. Het afwegingskader is geen beslisboom. Dit kader wordt voorgelegd aan de politiek (Gemeenteraad). Als deze wordt aangenomen door de politiek dan maakt de politiek later op basis van dit afwegingskader een beslissing of de vergunningen worden verleend voor windturbines, en als deze worden verleend, met welke voorwaarden. De gemeenteraad heeft lang de tijd genomen om zich te buigen over de RES 1.0, waaruit blijkt dat de politiek het serieus neemt. Iemand geeft aan dat "*aan de andere kant veel meer moties voor amendementen op de RES 1.0 zijn afgevallen dan dat er zijn aangenomen*".

Ook maken klankbordgroep-leden zich zorgen over de strakke planning van de komende weken: dat niet genoeg tijd is om met voldoende aandacht ook lokale kennis uit de klankbordgroep toe te voegen. "*Het voelt als een trein die door raast*". Kan de planning worden aangepast om hier meer ruimte voor vrij te maken? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.

Inspreken op de praktische uitvoering

Veel klankbordgroep-leden geven aan meer inspraak te willen over praktische zaken zoals het type windturbines (denk aan grootte, etc.) en waar deze precies worden geplaatst. Zij hebben immers de lokale kennis om aan deze beslissingen bij te dragen, zeggen ze zelf. De gemeente geeft aan dat het dit soort praktische stappen later in het proces genomen worden. In de huidige fase -de reflectiefase- worden de zorgen opgehaald bij bewoners. Zodat het afwegingskader de juiste indicatoren bevat om een afweging te maken over het plaatsen van windturbines.

⇒ In de fase van de planvoorbereiding -na april 2022- wordt gesproken over deze praktische stappen. Dan kunnen initiatiefnemers zich melden bij de gemeente. Zij starten dan met een projectvoorbereidingsfase, waaronder een uitgebreid participatietraject. Op het moment dat uiteindelijk een vergunningaanvraag behandeld gaat worden, dient het afwegingskader ertoe om alle signalen uit de stad een plek te geven en onderdeel van de besluitvorming te worden. Dan kunnen initiatiefnemers intekenen en op basis van het afwegingskader in aanmerking komen voor een vergunning. Momenteel hebben zich nog geen concrete initiatiefnemers gemeld bij de gemeente.

Invloed van de klankbordgroep

De leden van de klankbordgroep vragen welke invloed zij hebben.

⇒ Naast de feedback op de lokale pagina's van het afwegingskader worden ook alle verslagen van de klankbordgroepen naar de Gemeenteraad en het College van B&W verstuurd, samen met de rapporten van de onderzoeken zoals PWE en Context Mapping.

Ruimte voor dialoog

Deelnemers vinden dat veel van de vragen die zij stellen niet beantwoord worden en dat er te weinig dialoog is. In de klankbordgroep ook behoefte aan meer ruimte dialoog. Verzoek aan de voorzitter om daar ruimte voor te vinden.

Commented [ ]: In mijn optiek hebben we toen wel aangegeven dat de gemeenteraad om het product afwegingskader gevraagd heeft, en daarom helaas deze strakke planning aangehouden moet worden.

Voorstel: Op deze vraag is geantwoord dat op verzoek van de gemeenteraad het afwegingskader nog aan de huidige raad wordt voorgelegd. Hiervoor is helaas een uitermate strakke planning nodig om de deadline te halen.

Commented [ ]: Dit is te kort en niet nauwkeurig genoeg geformuleerd.
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers zich melden bij de gemeente. Zij starten dan met een projectvoorbereidingsfase, waaronder een uitgebreid participatietraject. Op het moment dat uiteindelijk een vergunningaanvraag behandeld gaat worden, dient het afwegingskader ertoe om alle signalen uit de stad een plek te geven en onderdeel van de besluitvorming te worden.

Volgende bijeenkomst, afspraken en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. De volgende (de 3e) bijeenkomst staat gepland voor donderdag 16 december van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. Tijdens deze bijeenkomst staat het afwegingskader centraal.

Mogelijke onderwerpen voor toekomstige klankbordgroepen

- De enquête over windmolens in Driemond

Afspraken

- De onderzoekers van het Context Mapping gaan kijken naar de aangedragen krietiekpuntenkritiekpunten.

Openstaande vragen

- Houdt de Gemeente Amsterdam rekening in het zoekgebied bij Zuidoost met de nieuwe woonwijk Weespersluis die momenteel in aanbouw is in de Bloemendalerpolder?
    - Ja, de gemeente houdt hier rekening mee. Een initiatiefnemer moet bij het starten van het projectvoorbereidingsproces informatie inwinnen over alle voorgenomen bouwprojecten in de omgeving.
- Hoe worden de stemmen van bewoners van buurgemeenten meegenomen in het proces? Hoe werkt de Gemeente Amsterdam samen met buurgemeentes over de zoekgebieden?
    - De gemeente werkt ambtelijk samen met de buurgemeenten. Ook is in het uitvoeringsprogramma NHZ opgenomen dat gemeenten afspraken maken met elkaar hoe ze hierop samenwerken.
- Kan het moment dat het afwegingskader naar de GemeenterGemeente Raad gaat verschoven worden, zodat de klankbordgroepen meer tijd hebben om feedback te geven op het afwegingskader?
    - Nee, dat is niet mogelijk, anders zou de gemeenteraad niet meer het resultaat van zijn/ haar vraag ontvangen.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
Leesclub Zuidoost
StichtingErfAbcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Veenwind (de Ronde Venen)
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Volkstuinvereniging Linnaeus
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Context Mapping)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Buurtbewoner Holendrecht
JongRES

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[01-12-2021 19:05] Wij als Vogel Vereniging Ringmasters vinden het uitermate jammer dat we zo laat zijn aangehaakt bij deze discussies/ werkgroep

[01-12-2021 19:15] Hoe kunnen we nu goed luisteren als wij echt graag EERST een ander onderwerp dat voor ons belangrijk is willen bespreken? ik vind het echt niet fijn hoe dit nu doorgedrukt wordt1

[01-12-2021 19:16] Het is verschrikkelijk vervelend. Voelt als gestolen uur.

[01-12-2021 19:16] Ik ook niet, heb het aangegeven en d3 agenda zou omgezet worden

[01-12-2021 19:16] Vooral omdat de plaatjes zo voorgekookt waren. Ik vond nauwelijks iets dat de lading dekte

[01-12-2021 19:18] Gaat dit nu over die sessies met dat kleuterplakboek en vage stickertjes?

[01-12-2021 19:18] Ja

[01-12-2021 19:18] Is er een uitslag?

[01-12-2021 19:22] Gezondheid wordt niet ingevuld

[01-12-2021 19:23] Mij lijkt dat gezondheid op 1 staat bij de zorgen. Wellicht komt dit uit de 'open antwoorden'?

[01-12-2021 19:23] Bij Holendrecht werd er in het knutselboekje nergens gevraagd naar gezondheid, kon je ook nergens kwijt

[01-12-2021 19:23] In deze graphic op 5 van 1 tot 10. Klopt niets van

[01-12-2021 19:24] Wij hebben idd de meeste zorg om de gezondheid en dat zie je hier niet!! hoe is dat mogelijk? het is mijn ENIGE zorg.

[01-12-2021 19:24] Duhuuu, wij hebben rond zoekgebied Holendrecht weinig eigen huizenbezit

[01-12-2021 19:24] Kun je die van diemerscheg ook laten zien?

[01-12-2021 19:25] wat is de voorlopige management samenvatting van deze cijfers/ grafieken?

[01-12-2021 19:25] Op basis waarvan zijn de gebieden ingedeeld?

[01-12-2021 19:26] Methode is volgens mij niet geschikt voor laag opgeleiden.

[01-12-2021 19:26] gezondheid is voor ons allemaal verbonden met geluidshinder van windturbines

[01-12-2021 19:27] de steekproef is klein, hoe representatief is dit onderzoek, wat zijn de betrouwbaarheidsmarges

[01-12-2021 19:28] Hoe representatief is het onderzoek? Er zijn slechts ongeveer 100 boekjes ingevuld. Dat is weinig plus zeer waarschijnlijk geen goede afspiegeling van de bewoners. Komt dit nog ergens aan de orde?

[01-12-2021 19:30] Wat waren de tijdstippen waarop de workshops zijn gehouden?

[01-12-2021 19:30] Nou, vooral heel weinig mensen. Niet alleen het ongebruikelijke

[01-12-2021 19:31] Ik mis alle volkstuinders

[01-12-2021 19:32] huurders zijn eenvoudig te benaderen via de grote verhuurders lijkt me. Waarom is dat niet gedaan?

[01-12-2021 19:33] zorgen over de mening van buurtgenoten, b.v. uit Abcoude

[01-12-2021 19:33] voor "Recreanten groep" is zwaar onderbelicht in het onderzoek

[01-12-2021 19:35] Datvkan je toch aangeven met stippels oid? Weespersluis toekomst?

[01-12-2021 19:36] Volkstuin Frankendael staat ook niet op de kaart.

[01-12-2021 19:37] Het hele onderzoek is niet representatief, niet voor Weesp maar ook niet voor Gaasperdam, gezien het geringe aantal deelnemers.

[01-12-2021 19:44] Verschillende versies van het boekje betekent al dat het onderzoek zijn steekhoudenheid heeft verloren!

[01-12-2021 19:48] In Gein 3 zijn in de directe omgeving (straal 350m) van het zoekgebied Waternet weinig huurwoningen. Het is dus logisch en verklaarbaar dat vooral huiseigenaren hebben deelgenomen aan de workshop omdat zij te maken krijgen met windturbines en de gevolgen ervan.

[01-12-2021 19:50] Die posters hangen ook in gein drie

[01-12-2021 19:50] Gein 3 idem. Iedereen heeftt hier de posters van WIndalarm hangen.

[01-12-2021 19:52] Ik sta achter [persoon]!

[01-12-2021 19:53] [redacted] meegeven dat de Context Mapping niet ophaalt wat er echt leeft omdat veel genegeerd is

[01-12-2021 19:53] Ik heb een voorstel dat in één keer veel vragen en twijfels oplost.

[01-12-2021 20:02] Kun jeminee vraag nog beantwoorden

[01-12-2021 20:03] Over de opmerkingen op de formulieren die zijn geplaatst

[01-12-2021 20:06] Ook de online enquête is niet representatief.

[01-12-2021 20:08] De opzet van het onderzoek doet niets af aan het feit dat het niet representatief is.

[01-12-2021 20:09] Het lijkt me een goed idee om nog eens een aantal diepte-interviews te organiseren met een representatieve groep inwoners rond de zoekgebieden. Met deze mensen zou je dan echt kunnen doorpraten over hun buurt, hun beleving en hun zorgen.

[01-12-2021 20:09] BOvendien kun je er dan voor zorgen dat echt alle groepen zijn vertegenwoordigd.

[01-12-2021 20:10] Gezondheid wordt echt gemist in deze data.

[01-12-2021 20:10] Kunnen we overgaan naar onze eigen punten? We zijn al meer dan een uur hiermee bezig!

[01-12-2021 20:11] Is representatie van belang? Want hoofdvraag is wat gebeurt ermee? Welke invloed hebben de conclusies.

[01-12-2021 20:15] een doelgroep die volgens mij ook niet is bevraagd is het onderwijs in de wijk: (basis)scholen die in de directe omgeving van de zoekgebieden van windmolens staan, krijgen natuurlijk te maken met de gevolgen van de turbines.

[01-12-2021 20:16] Bedankt

[01-12-2021 20:18] Klopt, waaronder de twee dichtstbijzijnde scholen voor Voortgezet Speciaal Onderwijs, eentje voor jongeren met ASS en eentje voor jongeren met meer dan 1 psychiatrische diagnose (residentieel, dus jongeren en behandelaren wonen hier!)

[01-12-2021 20:19] Mijn vraag over de MER is niet goed geformuleerd. Het was meer een pleidooi. Ik heb al naar [persoon] gemaild met het verzoek om het verslag aan te passen, met een korte toelichting bij mijn suggestie / pleidooi.

[01-12-2021 20:22] Waarom wil je alles wat wij zeggen in een vraag formuleren?

[01-12-2021 20:23] helemaal eens...

[01-12-2021 20:25] amen

[01-12-2021 20:29] Helemaal eens!

[01-12-2021 20:30] Wat is het?

Transparantie over het proces en de besluitvorming is belangrijk. Het proces moet begrijpelijk, toegankelijk, betrouwbaar en voorspelbaar zijn. En het moet duidelijk zijn wat, wanneer gebeurt in het proces en wanneer welk besluit genomen gaat worden.

Bovendien moet het helder zijn hoe en wanneer belanghebbenden kunnen meepraten in het proces.

Daarnaast moet duidelijk zijn waarover belanghebbenden kunnen mee praten en op welke manier hun input wordt meegenomen in het proces dan wel besluit. Ook gaat het over de vraag hoe snel en adequaat je als overheid reageert op signalen die uit de samenleving worden overgebracht.

[01-12-2021 20:30] citaat uit voorlopig AWK

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:36] Vraag: Op welk moment verandert een zoeklocatie in een definitieve locatie of valt een locatie af?

[01-12-2021 20:38] Reflecteren betekent terugkijken op ervaringen en daarvan leren; je kijkt terug op eerdere aannames, vooronderstellingen en zienswijzen. Dan bepaal je wat je wilt behouden, verbeteren en wat je wilt veranderen. Reflecteren is goed want het maakt je bewust waarom je doet wat je doet! Wanneer gaan we nou echt reflecteren????

[01-12-2021 20:39] Geen turbines! Maar andere manier om de ambitie halen. Daar over reflecteren kan dus

niet. En dat maakt machteloos, moedelois en boos. Dus reflecteren over überhaupt kiezen voor windindustrie ipv andere vormen. Wordt altijd met soort dooddoener afgewikkeld. Dit is dus géén reflectie maar indoctrinatie.

[01-12-2021 20:40] Over ambitie om op te wekken had gereflecteerd moeten worden.

[01-12-2021 20:44] Er wordt NIETS mee gedaan!!!

[01-12-2021 20:45] Is dit document ergens te vinden, zodat we dit kunnen lezen?

[01-12-2021 20:46] Wat er mist: het echte gesprek met en de reacties van de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost. Veel Ghanese, Surinaamse, Hindoestaanse, Pakistaanse inwoners (vaak huurders!) zijn niet op de hoogte van de plannen. Hoe denkt de gemeente deze mensen alsnog te bereiken?

[01-12-2021 20:46] We krijgen alleen te horen dat er geluisterd wordt en serieus genomen worden, maar er veranderd niets. Of wel, dan hoor ik graag WAT er is aangepast!

[01-12-2021 20:47] Misschien moet de gemeente proberen te begrijpen waaróm mensen zo boos zijn. Daar begint het echte gesprek.

[01-12-2021 20:47] We hebben hier geen gesprek

[01-12-2021 20:49] Wat gebeurt er met mijn opmerking dat 85% van de mensen in Driemond geen windmolens wil in omgeving. En daarnaast dat 100% van de bewoners van de (Lange) Stammerdijk tegen plaatsing is in Diemerscheg.

[01-12-2021 20:49] Ambitie is een streven, maar we horen telkens dat die 17 turbines vast staan!

[01-12-2021 20:51] Landelijk gezien wordt windturbines in steden afgeraden.. Daar zou over gereflecteerd worden. Denk je bij zo'n woord. Daar begint de pijn. Deze manier van reflecteren is niet reflecteren. Toch?

[01-12-2021 20:54] Ik heb net nagevraagd, maar er is in tegenstelling tot wat Hinde zei, NIET geflyerd op de volkstuinen om deel te nemen.

[01-12-2021 20:57] Wat [persoon] aangeeft geldt ook voor de bewoners van gein drie. Deze wijk hangt vol flyers tegen windturbines. De wijk heeft grotevzorgen voor hun gezondheid

[01-12-2021 21:02] Ik heb juist hier een vraag over, over het proces.

[01-12-2021 21:03] Uit mijn hart gegrepen. De belangen van bewoners en natuur (inhoud) moeten belangrijker blijven dat het tijdspad of een toevallig gekozen procedure. Wij hoeven 'die klap erop' niet als belanghebbenden, wij willen een gezonde toekomst voor mens, dier en andere natuur

[01-12-2021 21:11] Omdat de wethouder alles heeft afgeraden!

[01-12-2021 21:16] Door tijdsdruk wordt ons geluid ondergeschoven.

[01-12-2021 21:16] Liever juist geen kleine groepjes!

[01-12-2021 21:17] Ik wil het niet meer hebben over die conceptmapping! Ik wil het hebben over onze eigen deskundigheid.

[01-12-2021 21:18] Ik ook niet.

[01-12-2021 21:19] dan had ik me daar wel voor aangemeld.

[01-12-2021 21:19] Kunnen wij niet de agenda voor de volgende keer bedenken?

[01-12-2021 21:24] Lieve mensen, bedankt allemaal, moeten kleindochter van de crèche halen. (Ohio VS, niet Amsterdam) Tot volgende sessie!

[01-12-2021 21:24] Input voor context mapping: de resultaten van context mapping voor bewoners van weesp is met 5 respondenten niet representatief.

[01-12-2021 21:31] Ik moet er nu vandoor.

[01-12-2021 21:33] Ik moet ook stoppen. Graag alle relevante nabranders nog per mail aub Bij voorbaat dank.

[01-12-2021 21:36] Mij is nog even niet duidelijk wanneer we dan vooraf het afwegingskader krijgen toegestuurd, zodat we ons kunnen voorbereiden. Wanneer kunnen we het stuk verwachten?

[01-12-2021 21:36] deze sheets ga je delen? toch?

[01-12-2021 21:39] Ja we delen ook de sheets.

[01-12-2021 21:40] Top!

[01-12-2021 21:40] dank je wel, allemaal

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum: 01.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 1 december jl. vond de tweede bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze tweede bijeenkomst ging over context mapping en de taak & invloed van de klankbordgroep. Tijdens de bijeenkomst kwamen de volgende waarden het meest naar voren: de gezondheid & rust van bewoners & volkstuinders, de waarde van recreëren in het Geingebied en de waarde van de natuur.

Context mapping

Tijdens het eerste uur stond het onderzoek Context Mapping centraal. Dit onderzoek is uitgevoerd in november 2021 en wordt aangeboden aan de Gemeenteraad en het College van B&W zodat zij geïnformeerde keuzes kunnen maken over windturbines binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. Iemand uit het onderzoeksteam gaf een presentatie en beantwoordde vragen.

Wat is Context Mapping?

Context Mapping is etnografisch onderzoek dat wordt uitgevoerd door Perception Design Studio met als doel bewoners te vragen naar de lokale waarden en ervaringen. Bewoners vullen hiervoor een werkboek in met kaarten waar zij op aangeven welke delen van de buurt waarde heeft voor hen. Het werkboek biedt ruimte voor geschreven toelichtingen, maar vraagt ook om te antwoorden door foto's te selecteren en stickers te plakken. Eerst worden respondenten gevraagd dit voor de huidige situatie van hun buurt te doen. Daarna beantwoorden zij de vragen opnieuw in de situatie dat windturbines geplaatst zijn in de zoekgebieden. Daarmee ontstaat een contrast dat laat zien welke waarden onder druk komen te staan bij de plaatsing van windturbines. Het invullen duurt doorgaans 30-60 minuten.

Met Context Mapping wordt zachte, lokale kennis vergaard die nauwelijks in enquêtes is te vatten en daarom in veel gevallen niet wordt meegenomen. Deze informatie kan wel relevant zijn, zoals welke fietspaden door bewoners veel gebruikt worden voor recreatie. Daarom heeft de gemeente Amsterdam ervoor gekozen om dit onderzoek te doen naast andere vormen van onderzoek, zoals de on-line raadpleging met de methode van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE).

Om deel te nemen aan Context Mapping zijn bewoners en ondernemers benaderd door middel van flyers, brieven en via verenigingen. Verenigingen deden dat via sociale media of WhatsApp. Bewoners en ondernemers konden zich opgeven voor een van de zeventien workshops verspreid door de stad. In totaal zijn er 252 werkboeken ingevuld.

Data Zuidoost

De data van Amsterdam-Zuidoost laat zien dat bij de plaatsing van windmolens respondenten zich zorgen maken dat Zuidoost een minder goede plaats wordt om een huis te bezitten, om te recreëren, om te rusten en voor ouderen.

Mogelijke kanttekeningen

De klankbordgroep-leden voeren een aantal kritiekpunten aan op het onderzoek:

- De deelnemers vinden dat het aantal ingevulde werkboeken in Amsterdam Zuidoost geen

representatief beeld geeft van de bevolking. Dit is ook terug te zien in de demografische data: het zijn voornamelijk hoogopgeleide huiseigenaren tussen de 60-68 jaar die het werkboek hebben ingevuld. Dat is wezenlijk anders dan een afspiegeling van de demografie. Waarom zijn er niet meer werkboeken ingevuld?

⇒ Antwoord: Het aantal respondenten ligt niet hoger doordat mensen geen tijd heeft genomen om het werkboek in te vullen, veel mensen niet geïnteresseerd waren, de corona restricties hen weerhield naar een workshop te komen en doordat een aantal mensen niet op de hoogte was dat er zoekgebieden zijn voor windturbines. Deze punten zullen ook in het uiteindelijke rapport van Context Mapping worden verantwoord.

- Een deelnemer geeft aan dat de nieuwe woonwijk Weespersluis -die wordt gebouwd in de Bloemendalerpolder[1]- niet op de kaarten staat. Daar komen drieduizend woningen te staan. Houdt de gemeente Amsterdam rekening met deze toekomstige woonwijk? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.
- Iemand uit de groep was voor het invullen van het werkboek Context Mapping bij de workshop in Holendrecht. In deze workshop ging het "*alleen maar over knooppunt Holendrecht, terwijl het Geingebied -waar de windturbines komen- drie kilometer verderop ligt*". In het werkboekje dat daar werd uitgedeeld zaten geen stickers over natuur. Hierdoor zijn niet alle zorgen van bewoners over de zoekgebieden opgehaald, omdat het knooppunt Holendrecht zelf waarschijnlijk weinig hinder zal ervaren van windturbines, maar de mensen wellicht niet meer genieten van recreatie in het nabijgelegen groengebied.
- Een deelnemer geeft aan dat niet alle volkstuinen op de kaarten staan van de werkboeken.
- Een ander klankbordgroep-lid verteld dat in het werkboek zij ontving "*niet werd gevraagd*" naar gezondheid. Terwijl een aantal leden van de groep aangeeft dat gezondheid een van de belangrijkste thema's moet zijn.

De onderzoekers van Context Mapping gaan naar deze punten kijken en verwerken dat in de rapportage,

Concrete ideeën voor verdieping van de analyse

- Het Context Mapping kan wellicht nog worden aangevuld met diepte-interviews.
- Schrijf kanttekeningen bij de data niet alleen in de tekst, maar verwerk deze ook in de grafieken en modellen. Omdat "*grafieken toch altijd een eigen leven gaan leiden, en dan kan de data verkeerd geïnterpreteerd worden*".

Is Context Mapping relevant om te bespreken?

Bij de aanvang van deze klankbordgroep bijeenkomst geeft een paar deelnemers aan dat ze liever niet over het onderwerp Context Mapping spreken, omdat hierdoor minder ruimte ontstaat voor dialoog tussen de klankbordgroep en de gemeente. En als er dan wel over gesproken wordt, dan wilde ze dit het liefst aan het einde van de bijeenkomst doen. Omdat de onderzoeker voor de presentatie en de vragen niet de hele bijeenkomst aanwezig kan zijn, is daarmee wel gestart.

Een groot aantal klankbordgroep-leden zegt in volgende bijeenkomsten niet verder te willen praten over het Context Mapping. Echter is een van de taken van deze klankbordgroep om de resultaten van het Context Mapping aan te vullen met kennis die nog mist, geeft de voorzitter aan.

Iemand beargumenteerd dat ook andere onderzoeken meegenomen moeten worden door de gemeente. In Driemond is in 2020 bijvoorbeeld een enquête uitgevoerd over het plaatsen van windmolens. 85% van de ondervraagden was hier tegen. In datzelfde jaar heeft ook "*ieder huis op*

[1] Informatiesite voor bewoners van Weespersluis:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx
Het bestemmingsplan:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/info+weespersluis/info+weespersluis+formele+stukken/default.aspx

de Stammerdijk en de Lange Stammerdijk" een poster op de ramen geplakt dat ze tegen windturbines in het Geingebied zijn.

Doel en taak van de klankbordgroep

Mede door de discussie hierboven was het relevant om het doel en de taak van deze lokale klankbordgroep te bespreken. De voorzitter geeft aan dat de klankbordgroep bestaat om informatie op te halen in aanvulling op de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) en de Context Mapping.

Afwegingskader

Welke invloed kan deze klankbordgroep uitoefenen op het afwegingskader? De klankbordgroepen natuur, gezondheid en stedelijk geven inhoudelijke feedback op het afwegingskader. Daarna voegen de lokale klankbordgroepen (stadsdelen), lokale kennis toe die belangrijk zijn voor dat gedeelte van de stad. Dit gebeurt door feedback te geven op de samenvatting die wordt geschreven van de lokale input van de PWE en de Context Mapping. Een aantal deelnemers hadden verwacht dat ze meer invloed konden uitoefenen op het afwegingskader en zijn teleurgesteld.

Gemeente Amsterdam geeft aan dat alle inspraakmogelijkheden die tot nu toe hebben plaatsgevonden, allemaal worden meegenomen in het afwegingskader. Bijvoorbeeld de inspreekavonden bij de raad, de raadsadressen en alle ingezonden brieven. Zorgen over gezondheid, cultuurlandschap behoudt en recreatie komen uitgebreid aan bod in het concept afwegingskader. Meer dan de helft van het concept afwegingskader heeft te maken met de leefomgeving: overlast, gezondheid, slagschaduw, knipperlicht, etc.. Het afwegingskader is geen beslisboom. Dit kader wordt voorgelegd aan de politiek (Gemeenteraad). Als deze wordt aangenomen door de politiek dan maakt de politiek later op basis van dit afwegingskader een beslissing of de vergunningen worden verleend voor windturbines, en als deze worden verleend, met welke voorwaarden. De gemeenteraad heeft lang de tijd genomen om zich te buigen over de RES 1.0, waaruit blijkt dat de politiek het serieus neemt. Iemand geeft aan dat "*aan de andere kant veel meer moties voor amendementen op de RES 1.0 zijn afgevallen dan dat er zijn aangenomen*".

Ook maken klankbordgroep-leden zich zorgen over de strakke planning van de komende weken: dat niet genoeg tijd is om met voldoende aandacht ook lokale kennis uit de klankbordgroep toe te voegen. "*Het voelt als een trein die door raast*". Kan de planning worden aangepast om hier meer ruimte voor vrij te maken? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.

Commented [REDACTED]: In mijn optiek hebben we toen wel aangegeven dat de gemeenteraad om het product afwegingskader gevraagd heeft, en daarom helaas deze strakke planning aangehouden moet worden.

Voorstel: Op deze vraag is geantwoord dat op verzoek van de gemeenteraad het afwegingskader nog aan de huidige raad wordt voorgelegd. Hiervoor is helaas een uitermate strakke planning nodig om de deadline te halen.

Inspreken op de praktische uitvoering

Veel klankbordgroep-leden geven aan meer inspraak te willen over praktische zaken zoals het type windturbines (denk aan grootte, etc.) en waar deze precies worden geplaatst. Zij hebben immers de lokale kennis om aan deze beslissingen bij te dragen, zeggen ze zelf. De gemeente geeft aan dat het dit soort praktische stappen later in het proces genomen worden. In de huidige fase -de reflectiefase- worden de zorgen opgehaald bij bewoners. Zodat het afwegingskader de juiste indicatoren bevat om een afweging te maken over het plaatsen van windturbines.

⇒ In de fase van de planvoorbereiding -na april 2022- wordt gesproken over deze praktische stappen. Dan kunnen initiatiefnemers zich melden bij de gemeente. Zij starten dan met een projectvoorbereidingsfase, waaronder een uitgebreid participatietraject. Op het moment dat uiteindelijk een vergunningaanvraag behandeld gaat worden, dient het afwegingskader ertoe om alle signalen uit de stad een plek te geven en onderdeel van de besluitvorming te worden. . Momenteel hebben zich nog geen concrete initiatiefnemers gemeld bij de gemeente.

Invloed van de klankbordgroep

De leden van de klankbordgroep vragen welke invloed zij hebben.

⇒ Naast de feedback op de lokale pagina's van het afwegingskader worden ook alle verslagen van de klankbordgroepen naar de Gemeenteraad en het College van B&W verstuurd, samen met de rapporten van de onderzoeken zoals PWE en Context Mapping.

Ruimte voor dialoog

Deelnemers vinden dat veel van de vragen die zij stellen niet beantwoord worden en dat er te weinig dialoog is. In de klankbordgroep ook behoefte aan meer ruimte dialoog. Verzoek aan de voorzitter om daar ruimte voor te vinden.

Volgende bijeenkomst, afspraken en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. De volgende (de 3e) bijeenkomst staat gepland voor donderdag 16 december van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. Tijdens deze bijeenkomst staat het afwegingskader centraal.

Mogelijke onderwerpen voor toekomstige klankbordgroepen

- De enquête over windmolens in Driemond

Afspraken

- De onderzoekers van het Context Mapping gaan kijken naar de aangedragen kritiekpunten.

Openstaande vragen

- Houdt de Gemeente Amsterdam rekening in het zoekgebied bij Zuidoost met de nieuwe woonwijk Weespersluis die momenteel in aanbouw is in de Bloemendalerpolder?
    - Ja, de gemeente houdt hier rekening mee. Een initiatiefnemer moet bij het starten van het projectvoorbereidingsproces informatie inwinnen over alle voorgenomen bouwprojecten in de omgeving.
- Hoe worden de stemmen van bewoners van buurgemeenten meegenomen in het proces? Hoe werkt de Gemeente Amsterdam samen met buurgemeentes over de zoekgebieden?
    - De gemeente werkt ambtelijk samen met de buurgemeenten. Ook is in het uitvoeringsprogramma NHZ opgenomen dat gemeenten afspraken maken met elkaar hoe ze hierop samenwerken.
- Kan het moment dat het afwegingskader naar de Gemeenteraad gaat verschoven worden, zodat de klankbordgroepen meer tijd hebben om feedback te geven op het afwegingskader?
    - Nee, dat is niet mogelijk, anders zou de gemeenteraad niet meer het resultaat van zijn/ haar vraag ontvangen.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
Leesclub Zuidoost
StichtingErfAbcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Veenwind (de Ronde Venen)
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Volkstuinvereniging Linnaeus
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Context Mapping)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Buurtbewoner Holendrecht
JongRES

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[01-12-2021 19:05] Wij als Vogel Vereniging Ringmasters vinden het uitermate jammer dat we zo laat zijn aangehaakt bij deze discussies/ werkgroep

[01-12-2021 19:15] Hoe kunnen we nu goed luisteren als wij echt graag EERST een ander onderwerp dat voor ons belangrijk is willen bespreken? ik vind het echt niet fijn hoe dit nu doorgedrukt wordt1

[01-12-2021 19:16] Het is verschrikkelijk vervelend. Voelt als gestolen uur.

[01-12-2021 19:16] Ik ook niet, heb het aangegeven en d3 agenda zou omgezet worden

[01-12-2021 19:16] Vooral omdat de plaatjes zo voorgekookt waren. Ik vond nauwelijks iets dat de lading dekte

[01-12-2021 19:18] Gaat dit nu over die sessies met dat kleuterplakboek en vage stickertjes?

[01-12-2021 19:18] Ja

[01-12-2021 19:18] Is er een uitslag?

[01-12-2021 19:22] Gezondheid wordt niet ingevuld

[01-12-2021 19:23] Mij lijkt dat gezondheid op 1 staat bij de zorgen. Wellicht komt dit uit de 'open antwoorden'?

[01-12-2021 19:23] Bij Holendrecht werd er in het knutselboekje nergens gevraagd naar gezondheid, kon je ook nergens kwijt

[01-12-2021 19:23] In deze graphic op 5 van 1 tot 10. Klopt niets van

[01-12-2021 19:24] Wij hebben idd de meeste zorg om de gezondheid en dat zie je hier niet!! hoe is dat mogelijk? het is mijn ENIGE zorg.

[01-12-2021 19:24] Duhuuu, wij hebben rond zoekgebied Holendrecht weinig eigen huizenbezit

[01-12-2021 19:24] Kun je die van diemerscheg ook laten zien?

[01-12-2021 19:25] wat is de voorlopige management samenvatting van deze cijfers/ grafieken?

[01-12-2021 19:25] Op basis waarvan zijn de gebieden ingedeeld?

[01-12-2021 19:26] Methode is volgens mij niet geschikt voor laag opgeleiden.

[01-12-2021 19:26] gezondheid is voor ons allemaal verbonden met geluidshinder van windturbines

[01-12-2021 19:27] de steekproef is klein, hoe representatief is dit onderzoek, wat zijn de betrouwbaarheidsmarges

[01-12-2021 19:28] Hoe representatief is het onderzoek? Er zijn slechts ongeveer 100 boekjes ingevuld. Dat is weinig plus zeer waarschijnlijk geen goede afspiegeling van de bewoners. Komt dit nog ergens aan de orde?

[01-12-2021 19:30] Wat waren de tijdstippen waarop de workshops zijn gehouden?

[01-12-2021 19:30] Nou, vooral heel weinig mensen. Niet alleen het ongebruikelijke

[01-12-2021 19:31] Ik mis alle volkstuinders

[01-12-2021 19:32] huurders zijn eenvoudig te benaderen via de grote verhuurders lijkt me. Waarom is dat niet gedaan?

[01-12-2021 19:33] zorgen over de mening van buurtgenoten, b.v. uit Abcoude

[01-12-2021 19:33] voor "Recreanten groep" is zwaar onderbelicht in het onderzoek

[01-12-2021 19:35] Datvkan je toch aangeven met stippels oid? Weespersluis toekomst?

[01-12-2021 19:36] Volkstuin Frankendael staat ook niet op de kaart.

[01-12-2021 19:37] Het hele onderzoek is niet representatief, niet voor Weesp maar ook niet voor Gaasperdam, gezien het geringe aantal deelnemers.

[01-12-2021 19:44] Verschillende versies van het boekje betekent al dat het onderzoek zijn steekhoudenheid heeft verloren!

[01-12-2021 19:48] In Gein 3 zijn in de directe omgeving (straal 350m) van het zoekgebied Waternet weinig huurwoningen. Het is dus logisch en verklaarbaar dat vooral huiseigenaren hebben deelgenomen aan de workshop omdat zij te maken krijgen met windturbines en de gevolgen ervan.

[01-12-2021 19:50] Die posters hangen ook in gein drie

[01-12-2021 19:50] Gein 3 idem. Iedereen heeftt hier de posters van WIndalarm hangen.

[01-12-2021 19:52] Ik sta achter [persoon]!

[01-12-2021 19:53] [redacted] meegeven dat de Context Mapping niet ophaalt wat er echt leeft omdat veel genegeerd is

[01-12-2021 19:53] Ik heb een voorstel dat in één keer veel vragen en twijfels oplost.

[01-12-2021 20:02] Kun jeminee vraag nog beantwoorden

[01-12-2021 20:03] Over de opmerkingen op de formulieren die zijn geplaatst

[01-12-2021 20:06] Ook de online enquête is niet representatief.

[01-12-2021 20:08] De opzet van het onderzoek doet niets af aan het feit dat het niet representatief is.

[01-12-2021 20:09] Het lijkt me een goed idee om nog eens een aantal diepte-interviews te organiseren met een representatieve groep inwoners rond de zoekgebieden. Met deze mensen zou je dan echt kunnen doorpraten over hun buurt, hun beleving en hun zorgen.

[01-12-2021 20:09] BOvendien kun je er dan voor zorgen dat echt alle groepen zijn vertegenwoordigd.

[01-12-2021 20:10] Gezondheid wordt echt gemist in deze data.

[01-12-2021 20:10] Kunnen we overgaan naar onze eigen punten? We zijn al meer dan een uur hiermee bezig!

[01-12-2021 20:11] Is representatie van belang? Want hoofdvraag is wat gebeurt ermee? Welke invloed hebben de conclusies.

[01-12-2021 20:15] een doelgroep die volgens mij ook niet is bevraagd is het onderwijs in de wijk: (basis)scholen die in de directe omgeving van de zoekgebieden van windmolens staan, krijgen natuurlijk te maken met de gevolgen van de turbines.

[01-12-2021 20:16] Bedankt

[01-12-2021 20:18] Klopt, waaronder de twee dichtstbijzijnde scholen voor Voortgezet Speciaal Onderwijs, eentje voor jongeren met ASS en eentje voor jongeren met meer dan 1 psychiatrische diagnose (residentieel, dus jongeren en behandelaren wonen hier!)

[01-12-2021 20:19] Mijn vraag over de MER is niet goed geformuleerd. Het was meer een pleidooi. Ik heb al naar [persoon] gemaild met het verzoek om het verslag aan te passen, met een korte toelichting bij mijn suggestie / pleidooi.

[01-12-2021 20:22] Waarom wil je alles wat wij zeggen in een vraag formuleren?

[01-12-2021 20:23] helemaal eens...

[01-12-2021 20:25] amen

[01-12-2021 20:29] Helemaal eens!

[01-12-2021 20:30] Wat is het?

Transparantie over het proces en de besluitvorming is belangrijk. Het proces moet begrijpelijk, toegankelijk,
betrouwbaar en voorspelbaar zijn. En het moet duidelijk zijn wat, wanneer gebeurt in het proces en wanneer
welk besluit genomen gaat worden.
Bovendien moet het helder zijn hoe en wanneer belanghebbenden kunnen meepraten in het proces.
Daarnaast moet duidelijk zijn waarover belanghebbenden kunnen mee praten en op welke manier hun input
wordt meegenomen in het proces dan wel besluit. Ook gaat het over de vraag hoe snel en adequaat je als
overheid reageert op signalen die uit de samenleving worden overgebracht.

[01-12-2021 20:30] citaat uit voorlopig AWK

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te

wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:36] Vraag: Op welk moment verandert een zoeklocatie in een definitieve locatie of valt een locatie af?

[01-12-2021 20:38] Reflecteren betekent terugkijken op ervaringen en daarvan leren; je kijkt terug op eerdere aannames, vooronderstellingen en zienswijzen. Dan bepaal je wat je wilt behouden, verbeteren en wat je wilt veranderen. Reflecteren is goed want het maakt je bewust waarom je doet wat je doet! Wanneer gaan we nou echt reflecteren????

[01-12-2021 20:39] Geen turbines! Maar andere manier om de ambitie halen. Daar over reflecteren kan dus niet. En dat maakt machteloos, moedelois en boos. Dus reflecteren over überhaupt kiezen voor windindustrie ipv andere vormen. Wordt altijd met soort dooddoener afgewikkeld. Dit is dus géén reflectie maar indoctrinatie.

[01-12-2021 20:40] Over ambitie om op te wekken had gereflecteerd moeten worden.

[01-12-2021 20:44] Er wordt NIETS mee gedaan!!!

[01-12-2021 20:45] Is dit document ergens te vinden, zodat we dit kunnen lezen?

[01-12-2021 20:46] Wat er mist: het echte gesprek met en de reacties van de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost. Veel Ghanese, Surinaamse, Hindoestaanse, Pakistaanse inwoners (vaak huurders!) zijn niet op de hoogte van de plannen. Hoe denkt de gemeente deze mensen alsnog te bereiken?

[01-12-2021 20:46] We krijgen alleen te horen dat er geluisterd wordt en serieus genomen worden, maar er veranderd niets. Of wel, dan hoor ik graag WAT er is aangepast!

[01-12-2021 20:47] Misschien moet de gemeente proberen te begrijpen waaróm mensen zo boos zijn. Daar begint het echte gesprek.

[01-12-2021 20:47] We hebben hier geen gesprek

[01-12-2021 20:49] Wat gebeurt er met mijn opmerking dat 85% van de mensen in Driemond geen windmolens wil in omgeving. En daarnaast dat 100% van de bewoners van de (Lange) Stammerdijk tegen plaatsing is in Diemerscheg.

[01-12-2021 20:49] Ambitie is een streven, maar we horen telkens dat die 17 turbines vast staan!

[01-12-2021 20:51] Landelijk gezien wordt windturbines in steden afgeraden.. Daar zou over gereflecteerd worden. Denk je bij zo'n woord. Daar begint de pijn. Deze manier van reflecteren is niet reflecteren. Toch?

[01-12-2021 20:54] Ik heb net nagevraagd, maar er is in tegenstelling tot wat Hinde zei, NIET geflyerd op de volkstuinen om deel te nemen.

[01-12-2021 20:57] Wat [persoon] aangeeft geldt ook voor de bewoners van gein drie. Deze wijk hangt vol flyers tegen windturbines. De wijk heeft grotevzorgen voor hun gezondheid

[01-12-2021 21:02] Ik heb juist hier een vraag over, over het proces.

[01-12-2021 21:03] Uit mijn hart gegrepen. De belangen van bewoners en natuur (inhoud) moeten belangrijker blijven dat het tijdspad of een toevallig gekozen procedure. Wij hoeven 'die klap erop' niet als belanghebbenden, wij willen een gezonde toekomst voor mens, dier en andere natuur

[01-12-2021 21:11] Omdat de wethouder alles heeft afgeraden!

[01-12-2021 21:16] Door tijdsdruk wordt ons geluid ondergeschoven.

[01-12-2021 21:16] Liever juist geen kleine groepjes!

[01-12-2021 21:17] Ik wil het niet meer hebben over die conceptmapping! Ik wil het hebben over onze eigen deskundigheid.

[01-12-2021 21:18] Ik ook niet.

[01-12-2021 21:19] dan had ik me daar wel voor aangemeld.

[01-12-2021 21:19] Kunnen wij niet de agenda voor de volgende keer bedenken?

[01-12-2021 21:24] Lieve mensen, bedankt allemaal, moeten kleindochter van de crèche halen. (Ohio VS, niet Amsterdam) Tot volgende sessie!

[01-12-2021 21:24] Input voor context mapping: de resultaten van context mapping voor bewoners van weesp is met 5 respondenten niet representatief.

[01-12-2021 21:31] Ik moet er nu vandoor.

[01-12-2021 21:33] Ik moet ook stoppen. Graag alle relevante nabranders nog per mail aub Bij

voorbaat dank.
[01-12-2021 21:36] Mij is nog even niet duidelijk wanneer we dan vooraf het afwegingskader krijgen toegestuurd, zodat we ons kunnen voorbereiden. Wanneer kunnen we het stuk verwachten?
[01-12-2021 21:36] deze sheets ga je delen? toch?
[01-12-2021 21:39] Ja we delen ook de sheets.
[01-12-2021 21:40] Top!
[01-12-2021 21:40] dank je wel, allemaal

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum: 01.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 1 december jl. vond de tweede bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) wind Amsterdam onder leiding van [redacted] (Public Mediation). Deze tweede bijeenkomst ging over context mapping en de taak & invloed van de klankbordgroep. Tijdens de bijeenkomst kwamen de volgende waarden het meest naar voren: de gezondheid & rust van bewoners & volkstuinders, de waarde van recreëren in het Geingebied en de waarde van de natuur.

Context mapping

Tijdens het eerste uur stond het onderzoek Context Mapping centraal. Dit onderzoek is uitgevoerd in november 2021 en wordt aangeboden aan de Gemeenteraad en het College van B&W zodat zij geïnformeerde keuzes kunnen maken over windturbines binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. Iemand uit het onderzoeksteam gaf een presentatie en beantwoordde vragen.

Wat is Context Mapping?

Context Mapping is etnografisch onderzoek dat wordt uitgevoerd door Perception Design Studio met als doel bewoners te vragen naar de lokale waarden en ervaringen. Bewoners vullen hiervoor een werkboek in met kaarten waar zij op aangeven welke delen van de buurt waarde heeft voor hen. Het werkboek biedt ruimte voor geschreven toelichtingen, maar vraagt ook om te antwoorden door foto's te selecteren en stickers te plakken. Eerst worden respondenten gevraagd dit voor de huidige situatie van hun buurt te doen. Daarna beantwoorden zij de vragen opnieuw in de situatie dat windturbines geplaatst zijn in de zoekgebieden. Daarmee ontstaat een contrast dat laat zien welke waarden onder druk komen te staan bij de plaatsing van windturbines. Het invullen duurt doorgaans 30-60 minuten.

Met Context Mapping wordt zachte, lokale kennis vergaard die nauwelijks in enquêtes is te vatten en daarom in veel gevallen niet wordt meegenomen. Deze informatie kan wel relevant zijn, zoals welke fietspaden door bewoners veel gebruikt worden voor recreatie. Daarom heeft de gemeente Amsterdam ervoor gekozen om dit onderzoek te doen naast andere vormen van onderzoek, zoals de on-line raadpleging met de methode van de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE).

Om deel te nemen aan Context Mapping zijn bewoners en ondernemers benaderd door middel van flyers, brieven en via verenigingen. Verenigingen deden dat via sociale media of WhatsApp. Bewoners en ondernemers konden zich opgeven voor een van de zeventien workshops verspreid door de stad. In totaal zijn er 252 werkboeken ingevuld.

Data Zuidoost

De data van Amsterdam-Zuidoost laat zien dat bij de plaatsing van windmolens respondenten zich zorgen maken dat Zuidoost een minder goede plaats wordt om een huis te bezitten, om te recreëren, om te rusten en voor ouderen.

Mogelijke kanttekeningen

De klankbordgroep-leden voeren een aantal kritiekpunten aan op het onderzoek:

- De deelnemers vinden dat het aantal ingevulde werkboeken in Amsterdam Zuidoost geen

representatief beeld geeft van de bevolking. Dit is ook terug te zien in de demografische data: het zijn voornamelijk hoogopgeleide huiseigenaren tussen de 60-68 jaar die het werkboek hebben ingevuld. Dat is wezenlijk anders dan een afspiegeling van de demografie. Waarom zijn er niet meer werkboeken ingevuld?

⇒ Antwoord: Het aantal respondenten ligt niet hoger doordat mensen geen tijd heeft genomen om het werkboek in te vullen, veel mensen niet geïnteresseerd waren, de corona restricties hen weerhield naar een workshop te komen en doordat een aantal mensen niet op de hoogte was dat er zoekgebieden zijn voor windturbines. Deze punten zullen ook in het uiteindelijke rapport van Context Mapping worden verantwoord.

- Een deelnemer geeft aan dat de nieuwe woonwijk Weespersluis -die wordt gebouwd in de Bloemendalerpolder[1]- niet op de kaarten staat. Daar komen drieduizend woningen te staan. Houdt de gemeente Amsterdam rekening met deze toekomstige woonwijk? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.
- Iemand uit de groep was voor het invullen van het werkboek Context Mapping bij de workshop in Holendrecht. In deze workshop ging het "*alleen maar over knooppunt Holendrecht, terwijl het Geingebied -waar de windturbines komen- drie kilometer verderop ligt*". In het werkboekje dat daar werd uitgedeeld zaten geen stickers over natuur. Hierdoor zijn niet alle zorgen van bewoners over de zoekgebieden opgehaald, omdat het knooppunt Holendrecht zelf waarschijnlijk weinig hinder zal ervaren van windturbines, maar de mensen wellicht niet meer genieten van recreatie in het nabijgelegen groengebied.
- Een deelnemer geeft aan dat niet alle volkstuinen op de kaarten staan van de werkboeken.
- Een ander klankbordgroep-lid verteld dat in het werkboek zij ontving "*niet werd gevraagd*" naar gezondheid. Terwijl een aantal leden van de groep aangeeft dat gezondheid een van de belangrijkste thema's moet zijn.

De onderzoekers van Context Mapping gaan naar deze punten kijken en verwerken dat in de rapportage,

Concrete ideeën voor verdieping van de analyse

- Het Context Mapping kan wellicht nog worden aangevuld met diepte-interviews.
- Schrijf kanttekeningen bij de data niet alleen in de tekst, maar verwerk deze ook in de grafieken en modellen. Omdat "*grafieken toch altijd een eigen leven gaan leiden, en dan kan de data verkeerd geïnterpreteerd worden*".

Is Context Mapping relevant om te bespreken?

Bij de aanvang van deze klankbordgroep bijeenkomst geeft een paar deelnemers aan dat ze liever niet over het onderwerp Context Mapping spreken, omdat hierdoor minder ruimte ontstaat voor dialoog tussen de klankbordgroep en de gemeente. En als er dan wel over gesproken wordt, dan wilde ze dit het liefst aan het einde van de bijeenkomst doen. Omdat de onderzoeker voor de presentatie en de vragen niet de hele bijeenkomst aanwezig kan zijn, is daarmee wel gestart.

Een groot aantal klankbordgroep-leden zegt in volgende bijeenkomsten niet verder te willen praten over het Context Mapping. Echter is een van de taken van deze klankbordgroep om de resultaten van het Context Mapping aan te vullen met kennis die nog mist, geeft de voorzitter aan.

Iemand beargumenteerd dat ook andere onderzoeken meegenomen moeten worden door de gemeente. In Driemond is in 2020 bijvoorbeeld een enquête uitgevoerd over het plaatsen van windmolens. 85% van de ondervraagden was hier tegen. In datzelfde jaar heeft ook "*ieder huis op*

[1] Informatiesite voor bewoners van Weespersluis:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx
Het bestemmingsplan:
https://bloemendalerpolder.mett.nl/info+weespersluis/info+weespersluis+formele+stukken/default.aspx

de Stammerdijk en de Lange Stammerdijk" een poster op de ramen geplakt dat ze tegen windturbines in het Geingebied zijn.

Doel en taak van de klankbordgroep

Mede door de discussie hierboven was het relevant om het doel en de taak van deze lokale klankbordgroep te bespreken. De voorzitter geeft aan dat de klankbordgroep bestaat om informatie op te halen in aanvulling op de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) en de Context Mapping.

Afwegingskader

Welke invloed kan deze klankbordgroep uitoefenen op het afwegingskader? De klankbordgroepen natuur, gezondheid en stedelijk geven inhoudelijke feedback op het afwegingskader. Daarna voegen de lokale klankbordgroepen (stadsdelen), lokale kennis toe die belangrijk zijn voor dat gedeelte van de stad. Dit gebeurt door feedback te geven op de samenvatting die wordt geschreven van de lokale input van de PWE en de Context Mapping. Een aantal deelnemers hadden verwacht dat ze meer invloed konden uitoefenen op het afwegingskader en zijn teleurgesteld.

Gemeente Amsterdam geeft aan dat alle inspraakmogelijkheden die tot nu toe hebben plaatsgevonden, allemaal worden meegenomen in het afwegingskader. Bijvoorbeeld de inspreekavonden bij de raad, de raadsadressen en alle ingezonden brieven. Zorgen over gezondheid, cultuurlandschap behoudt en recreatie komen uitgebreid aan bod in het concept afwegingskader. Meer dan de helft van het concept afwegingskader heeft te maken met de leefomgeving: overlast, gezondheid, slagschaduw, knipperlicht, etc.. Het afwegingskader is geen beslisboom. Dit kader wordt voorgelegd aan de politiek (Gemeenteraad). Als deze wordt aangenomen door de politiek dan maakt de politiek later op basis van dit afwegingskader een beslissing of de vergunningen worden verleend voor windturbines, en als deze worden verleend, met welke voorwaarden. De gemeenteraad heeft lang de tijd genomen om zich te buigen over de RES 1.0, waaruit blijkt dat de politiek het serieus neemt. Iemand geeft aan dat "*aan de andere kant veel meer moties voor amendementen op de RES 1.0 zijn afgevallen dan dat er zijn aangenomen*".

Ook maken klankbordgroep-leden zich zorgen over de strakke planning van de komende weken: dat niet genoeg tijd is om met voldoende aandacht ook lokale kennis uit de klankbordgroep toe te voegen. "*Het voelt als een trein die door raast*". Kan de planning worden aangepast om hier meer ruimte voor vrij te maken? Op deze vraag is geen antwoord geformuleerd tijdens de bijeenkomst.

Commented [REDACTED]: In mijn optiek hebben we toen wel aangegeven dat de gemeenteraad om het product afwegingskader gevraagd heeft, en daarom helaas deze strakke planning aangehouden moet worden.

Voorstel: Op deze vraag is geantwoord dat op verzoek van de gemeenteraad het afwegingskader nog aan de huidige raad wordt voorgelegd. Hiervoor is helaas een uitermate strakke planning nodig om de deadline te halen.

Inspreken op de praktische uitvoering

Veel klankbordgroep-leden geven aan meer inspraak te willen over praktische zaken zoals het type windturbines (denk aan grootte, etc.) en waar deze precies worden geplaatst. Zij hebben immers de lokale kennis om aan deze beslissingen bij te dragen, zeggen ze zelf. De gemeente geeft aan dat het dit soort praktische stappen later in het proces genomen worden. In de huidige fase -de reflectiefase- worden de zorgen opgehaald bij bewoners. Zodat het afwegingskader de juiste indicatoren bevat om een afweging te maken over het plaatsen van windturbines.

⇒ In de fase van de planvoorbereiding -na april 2022- wordt gesproken over deze praktische stappen. Dan kunnen initiatiefnemers zich melden bij de gemeente. Zij starten dan met een projectvoorbereidingsfase, waaronder een uitgebreid participatietraject. Op het moment dat uiteindelijk een vergunningaanvraag behandeld gaat worden, dient ~~intekenen en op basis van~~ het afwegingskader ertoe om alle signalen uit de stad een plek te geven en onderdeel van de besluitvorming te worden. ~~,in aanmerking komen voor een vergunning.~~ Momenteel hebben zich nog geen concrete initiatiefnemers gemeld bij de gemeente.

Invloed van de klankbordgroep

De leden van de klankbordgroep vragen welke invloed zij hebben.

⇒ Naast de feedback op de lokale pagina's van het afwegingskader worden ook alle verslagen van de klankbordgroepen naar de Gemeenteraad en het College van B&W

verstuurd, samen met de rapporten van de onderzoeken zoals PWE en Context Mapping.

Ruimte voor dialoog

Deelnemers vinden dat veel van de vragen die zij stellen niet beantwoord worden en dat er te weinig dialoog is. In de klankbordgroep ook behoefte aan meer ruimte dialoog. Verzoek aan de voorzitter om daar ruimte voor te vinden.

Volgende bijeenkomst, afspraken en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. De volgende (de 3e) bijeenkomst staat gepland voor donderdag 16 december van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. Tijdens deze bijeenkomst staat het afwegingskader centraal.

Mogelijke onderwerpen voor toekomstige klankbordgroepen

- De enquête over windmolens in Driemond

Afspraken

- De onderzoekers van het Context Mapping gaan kijken naar de aangedragen kritiekpuntenkrietiekpunten.

Openstaande vragen

- Houdt de Gemeente Amsterdam rekening in het zoekgebied bij Zuidoost met de nieuwe woonwijk Weespersluis die momenteel in aanbouw is in de Bloemendalerpolder?
    - Ja, de gemeente houdt hier rekening mee. Een initiatiefnemer moet bij het starten van het projectvoorbereidingsproces informatie inwinnen over alle voorgenomen bouwprojecten in de omgeving.
- Hoe worden de stemmen van bewoners van buurgemeenten meegenomen in het proces? Hoe werkt de Gemeente Amsterdam samen met buurgemeentes over de zoekgebieden?
    - De gemeente werkt ambtelijk samen met de buurgemeenten. Ook is in het uitvoeringsprogramma NHZ opgenomen dat gemeenten afspraken maken met elkaar hoe ze hierop samenwerken.
- Kan het moment dat het afwegingskader naar de GemeenteraadGemeente Raad gaat verschoven worden, zodat de klankbordgroepen meer tijd hebben om feedback te geven op het afwegingskader?
    - Nee, dat is niet mogelijk, anders zou de gemeenteraad niet meer het resultaat van zijn/ haar vraag ontvangen.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
Leesclub Zuidoost
StichtingErfAbcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Veenwind (de Ronde Venen)
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Volkstuinvereniging Linnaeus
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Context Mapping)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Buurtbewoner Holendrecht
JongRES

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[01-12-2021 19:05] Wij als Vogel Vereniging Ringmasters vinden het uitermate jammer dat we zo laat zijn aangehaakt bij deze discussies/ werkgroep

[01-12-2021 19:15] Hoe kunnen we nu goed luisteren als wij echt graag EERST een ander onderwerp dat voor ons belangrijk is willen bespreken? ik vind het echt niet fijn hoe dit nu doorgedrukt wordt1

[01-12-2021 19:16] Het is verschrikkelijk vervelend. Voelt als gestolen uur.

[01-12-2021 19:16] Ik ook niet, heb het aangegeven en d3 agenda zou omgezet worden

[01-12-2021 19:16] Vooral omdat de plaatjes zo voorgekookt waren. Ik vond nauwelijks iets dat de lading dekte

[01-12-2021 19:18] Gaat dit nu over die sessies met dat kleuterplakboek en vage stickertjes?

[01-12-2021 19:18] Ja

[01-12-2021 19:18] Is er een uitslag?

[01-12-2021 19:22] Gezondheid wordt niet ingevuld

[01-12-2021 19:23] Mij lijkt dat gezondheid op 1 staat bij de zorgen. Wellicht komt dit uit de 'open antwoorden'?

[01-12-2021 19:23] Bij Holendrecht werd er in het knutselboekje nergens gevraagd naar gezondheid, kon je ook nergens kwijt

[01-12-2021 19:23] In deze graphic op 5 van 1 tot 10. Klopt niets van

[01-12-2021 19:24] Wij hebben idd de meeste zorg om de gezondheid en dat zie je hier niet!! hoe is dat mogelijk? het is mijn ENIGE zorg.

[01-12-2021 19:24] Duhuuu, wij hebben rond zoekgebied Holendrecht weinig eigen huizenbezit

[01-12-2021 19:24] Kun je die van diemerscheg ook laten zien?

[01-12-2021 19:25] wat is de voorlopige management samenvatting van deze cijfers/ grafieken?

[01-12-2021 19:25] Op basis waarvan zijn de gebieden ingedeeld?

[01-12-2021 19:26] Methode is volgens mij niet geschikt voor laag opgeleiden.

[01-12-2021 19:26] gezondheid is voor ons allemaal verbonden met geluidshinder van windturbines

[01-12-2021 19:27] de steekproef is klein, hoe representatief is dit onderzoek, wat zijn de betrouwbaarheidsmarges

[01-12-2021 19:28] Hoe representatief is het onderzoek? Er zijn slechts ongeveer 100 boekjes ingevuld. Dat is weinig plus zeer waarschijnlijk geen goede afspiegeling van de bewoners. Komt dit nog ergens aan de orde?

[01-12-2021 19:30] Wat waren de tijdstippen waarop de workshops zijn gehouden?

[01-12-2021 19:30] Nou, vooral heel weinig mensen. Niet alleen het ongebruikelijke

[01-12-2021 19:31] Ik mis alle volkstuinders

[01-12-2021 19:32] huurders zijn eenvoudig te benaderen via de grote verhuurders lijkt me. Waarom is dat niet gedaan?

[01-12-2021 19:33] zorgen over de mening van buurtgenoten, b.v. uit Abcoude

[01-12-2021 19:33] voor "Recreanten groep" is zwaar onderbelicht in het onderzoek

[01-12-2021 19:35] Datvkan je toch aangeven met stippels oid? Weespersluis toekomst?

[01-12-2021 19:36] Volkstuin Frankendael staat ook niet op de kaart.

[01-12-2021 19:37] Het hele onderzoek is niet representatief, niet voor Weesp maar ook niet voor Gaasperdam, gezien het geringe aantal deelnemers.

[01-12-2021 19:44] Verschillende versies van het boekje betekent al dat het onderzoek zijn steekhoudenheid heeft verloren!

[01-12-2021 19:48] In Gein 3 zijn in de directe omgeving (straal 350m) van het zoekgebied Waternet weinig huurwoningen. Het is dus logisch en verklaarbaar dat vooral huiseigenaren hebben deelgenomen aan de workshop omdat zij te maken krijgen met windturbines en de gevolgen ervan.

[01-12-2021 19:50] Die posters hangen ook in gein drie

[01-12-2021 19:50] Gein 3 idem. Iedereen heeftt hier de posters van WIndalarm hangen.

[01-12-2021 19:52] Ik sta achter [persoon]!

[01-12-2021 19:53] [redacted] meegeven dat de Context Mapping niet ophaalt wat er echt leeft omdat veel genegeerd is

[01-12-2021 19:53] Ik heb een voorstel dat in één keer veel vragen en twijfels oplost.

[01-12-2021 20:02] Kun jeminee vraag nog beantwoorden

[01-12-2021 20:03] Over de opmerkingen op de formulieren die zijn geplaatst

[01-12-2021 20:06] Ook de online enquête is niet representatief.

[01-12-2021 20:08] De opzet van het onderzoek doet niets af aan het feit dat het niet representatief is.

[01-12-2021 20:09] Het lijkt me een goed idee om nog eens een aantal diepte-interviews te organiseren met een representatieve groep inwoners rond de zoekgebieden. Met deze mensen zou je dan echt kunnen doorpraten over hun buurt, hun beleving en hun zorgen.

[01-12-2021 20:09] BOvendien kun je er dan voor zorgen dat echt alle groepen zijn vertegenwoordigd.

[01-12-2021 20:10] Gezondheid wordt echt gemist in deze data.

[01-12-2021 20:10] Kunnen we overgaan naar onze eigen punten? We zijn al meer dan een uur hiermee bezig!

[01-12-2021 20:11] Is representatie van belang? Want hoofdvraag is wat gebeurt ermee? Welke invloed hebben de conclusies.

[01-12-2021 20:15] een doelgroep die volgens mij ook niet is bevraagd is het onderwijs in de wijk: (basis)scholen die in de directe omgeving van de zoekgebieden van windmolens staan, krijgen natuurlijk te maken met de gevolgen van de turbines.

[01-12-2021 20:16] Bedankt

[01-12-2021 20:18] Klopt, waaronder de twee dichtstbijzijnde scholen voor Voortgezet Speciaal Onderwijs, eentje voor jongeren met ASS en eentje voor jongeren met meer dan 1 psychiatrische diagnose (residentieel, dus jongeren en behandelaren wonen hier!)

[01-12-2021 20:19] Mijn vraag over de MER is niet goed geformuleerd. Het was meer een pleidooi. Ik heb al naar [persoon] gemaild met het verzoek om het verslag aan te passen, met een korte toelichting bij mijn suggestie / pleidooi.

[01-12-2021 20:22] Waarom wil je alles wat wij zeggen in een vraag formuleren?

[01-12-2021 20:23] helemaal eens...

[01-12-2021 20:25] amen

[01-12-2021 20:29] Helemaal eens!

[01-12-2021 20:30] Wat is het?

Transparantie over het proces en de besluitvorming is belangrijk. Het proces moet begrijpelijk, toegankelijk,
betrouwbaar en voorspelbaar zijn. En het moet duidelijk zijn wat, wanneer gebeurt in het proces en wanneer
welk besluit genomen gaat worden.
Bovendien moet het helder zijn hoe en wanneer belanghebbenden kunnen meepraten in het proces.
Daarnaast moet duidelijk zijn waarover belanghebbenden kunnen mee praten en op welke manier hun input
wordt meegenomen in het proces dan wel besluit. Ook gaat het over de vraag hoe snel en adequaat je als
overheid reageert op signalen die uit de samenleving worden overgebracht.

[01-12-2021 20:30] citaat uit voorlopig AWK

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:35] Reflectie moet ook gaan over het besluit over een ambitie van 50 mw op te

wekken. Is dat de juiste manier, voortschrijdende inzicht kan lijden tot een bespárings ambitie etc. Reflectie over de ambitie! Maar juist dat gebeurd niet. En dat roept alle wrevel over.

[01-12-2021 20:36] Vraag: Op welk moment verandert een zoeklocatie in een definitieve locatie of valt een locatie af?

[01-12-2021 20:38] Reflecteren betekent terugkijken op ervaringen en daarvan leren; je kijkt terug op eerdere aannames, vooronderstellingen en zienswijzen. Dan bepaal je wat je wilt behouden, verbeteren en wat je wilt veranderen. Reflecteren is goed want het maakt je bewust waarom je doet wat je doet! Wanneer gaan we nou echt reflecteren????

[01-12-2021 20:39] Geen turbines! Maar andere manier om de ambitie halen. Daar over reflecteren kan dus niet. En dat maakt machteloos, moedelois en boos. Dus reflecteren over überhaupt kiezen voor windindustrie ipv andere vormen. Wordt altijd met soort dooddoener afgewikkeld. Dit is dus géén reflectie maar indoctrinatie.

[01-12-2021 20:40] Over ambitie om op te wekken had gereflecteerd moeten worden.

[01-12-2021 20:44] Er wordt NIETS mee gedaan!!!

[01-12-2021 20:45] Is dit document ergens te vinden, zodat we dit kunnen lezen?

[01-12-2021 20:46] Wat er mist: het echte gesprek met en de reacties van de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost. Veel Ghanese, Surinaamse, Hindoestaanse, Pakistaanse inwoners (vaak huurders!) zijn niet op de hoogte van de plannen. Hoe denkt de gemeente deze mensen alsnog te bereiken?

[01-12-2021 20:46] We krijgen alleen te horen dat er geluisterd wordt en serieus genomen worden, maar er veranderd niets. Of wel, dan hoor ik graag WAT er is aangepast!

[01-12-2021 20:47] Misschien moet de gemeente proberen te begrijpen waaróm mensen zo boos zijn. Daar begint het echte gesprek.

[01-12-2021 20:47] We hebben hier geen gesprek

[01-12-2021 20:49] Wat gebeurt er met mijn opmerking dat 85% van de mensen in Driemond geen windmolens wil in omgeving. En daarnaast dat 100% van de bewoners van de (Lange) Stammerdijk tegen plaatsing is in Diemerscheg.

[01-12-2021 20:49] Ambitie is een streven, maar we horen telkens dat die 17 turbines vast staan!

[01-12-2021 20:51] Landelijk gezien wordt windturbines in steden afgeraden.. Daar zou over gereflecteerd worden. Denk je bij zo'n woord. Daar begint de pijn. Deze manier van reflecteren is niet reflecteren. Toch?

[01-12-2021 20:54] Ik heb net nagevraagd, maar er is in tegenstelling tot wat [redacted] zei, NIET geflyerd op de volkstuinen om deel te nemen.

[01-12-2021 20:57] Wat [persoon] aangeeft geldt ook voor de bewoners van gein drie. Deze wijk hangt vol flyers tegen windturbines. De wijk heeft grotevzorgen voor hun gezondheid

[01-12-2021 21:02] Ik heb juist hier een vraag over, over het proces.

[01-12-2021 21:03] Uit mijn hart gegrepen. De belangen van bewoners en natuur (inhoud) moeten belangrijker blijven dat het tijdspad of een toevallig gekozen procedure. Wij hoeven 'die klap erop' niet als belanghebbenden, wij willen een gezonde toekomst voor mens, dier en andere natuur

[01-12-2021 21:11] Omdat de wethouder alles heeft afgeraden!

[01-12-2021 21:16] Door tijdsdruk wordt ons geluid ondergeschoven.

[01-12-2021 21:16] Liever juist geen kleine groepjes!

[01-12-2021 21:17] Ik wil het niet meer hebben over die conceptmapping! Ik wil het hebben over onze eigen deskundigheid.

[01-12-2021 21:18] Ik ook niet.

[01-12-2021 21:19] dan had ik me daar wel voor aangemeld.

[01-12-2021 21:19] Kunnen wij niet de agenda voor de volgende keer bedenken?

[01-12-2021 21:24] Lieve mensen, bedankt allemaal, moeten kleindochter van de crèche halen. (Ohio VS, niet Amsterdam) Tot volgende sessie!

[01-12-2021 21:24] Input voor context mapping: de resultaten van context mapping voor bewoners van weesp is met 5 respondenten niet representatief.

[01-12-2021 21:31] Ik moet er nu vandoor.

[01-12-2021 21:33] Ik moet ook stoppen. Graag alle relevante nabranders nog per mail aub Bij

voorbaat dank.
[01-12-2021 21:36] Mij is nog even niet duidelijk wanneer we dan vooraf het afwegingskader krijgen toegestuurd, zodat we ons kunnen voorbereiden. Wanneer kunnen we het stuk verwachten?
[01-12-2021 21:36] deze sheets ga je delen? toch?
[01-12-2021 21:39] Ja we delen ook de sheets.
[01-12-2021 21:40] Top!
[01-12-2021 21:40] dank je wel, allemaal

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum bijeenkomst: 16.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 16 december jl. vond de derde bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) Wind Amsterdam.

Een substantieel deel van de klankbordgroep heeft voorafgaande aan de bijeenkomst verzocht of zij zelf een voorzitter mochten aanwijzen en de agenda konden samenstellen. Daar werd mee ingestemd door de gehele klankbordgroep. Hiermee werd een van de klankbordgroepleden de voorzitter van de avond. Dit vond de klankbordgroep nodig omdat zij het idee hadden dat de gemeente via de onafhankelijke voorzitter te veel informatie naar de groep wilde zenden en te weinig het inhoudelijke gesprek aanging.

Momenteel geven de klankbordgroepen in de Reflectiefase RES Wind feedback op het Afwegingskader. In de bijenkomst is besloten dat deze klankbordgroep het lokale deel van het Afwegingskader (over de zoekgebieden rondom stadsdeel Zuidoost) als groep herschrijft, om op die manier de aanpassingen door te geven die zij nodig vinden. Het is voor hen belangrijk dat het lokale deel hun zorgen goed verwoordt. Dit tekstvoorstel is bijgevoegd als bijlage aan het eind van dit document.

Inhoudsopgave:

- Inhoudelijke zorgen van de klankbordgroep
- Zorgen over het proces
- Onafhankelijk onderzoek
    - De klankbordgroep wil graag meer onafhankelijk onderzoek.
- Expertgroepen gezondheid en natuur
- Etnische groepen betrekken bij RES Wind
- Overige vragen en afspraken
- Wat is het Afwegingskader?
    - Op verschillende momenten tijdens de bijeenkomst heeft de gemeente uitleg gegeven over het Afwegingskader. Deze informatie is hier terug te vinden.
- Volgende bijeenkomst en openstaande vragen
- Bijlage 1: Lijst met aanwezigen
- Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)
- Bijlage 3: Tekstvoorstel Afwegingskader van de klankbordgroep

Inhoudelijke zorgen van de klankbordgroep

Dit zijn meest-besproken zorgen van de klankbordgroep tijdens deze bijeenkomst:

- De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich rondom Zuidoost allemaal bij belangrijke recreatiegebieden. Klankbordgroepleden maken zich zorgen dat omwonenden niet meer tot rust kunnen komen. Bijvoorbeeld zal de recreatiewaarde van de Gaasperplas enorm dalen. Dit is een belangrijk recreatiegebied om in de zomer vakantie te vieren voor gezinnen uit de buurt die rondkomen van een uitkering.
- Het landschap is enorm veel waard. Daar is veel in geïnvesteerd de afgelopen decennia.

"*Dat wordt allemaal te niet gedaan als hier windmolens komen*". Zo is een tunnel aangelegd voor de trein bij Abcoude om de rivier de Gein niet te onderbreken. De A9 is ondergronds aangelegd in Amsterdam-Zuidoost. Ook is de verbinding tussen de A6 en A9 niet doorgegaan om dit gebied te behouden. Gemeente de Ronde Venen heeft ervan afgezien hier windturbines te plaatsen om het cultuurlandschap te behouden. De windturbines mogen hier niet komen, vindt de klankbordgroep.

- De zoekgebieden staan erg dicht op de woonwijken van Zuidoost. Bewoners maken zich grote zorgen over onbekende gezondheidseffecten voor omwonenden.
- Er is volgens de klankbordgroep onvoldoende onafhankelijk onderzoek gedaan naar de gezondheidsrisico's en schade aan de natuur. Hierover later in dit verslag meer.
- Een aantal van de zoekgebieden liggen op belangrijke trekvogelroutes. Het beroemde Trekvogelpad voor wandelaars loopt bijvoorbeeld langs Amsterdam-Zuidoost.
- Deelnemers maken zich zorgen over het Diemerbos. Dit is een belangrijk stuk oerbos waar veel bedreigde diersoorten leven zoals de ringslang en meer dan dertig bedreigde vogelsoorten.

Zorgen over het proces

De klankbordgroep is ontevreden over het proces zoals de gemeente deze heeft ingericht. Hieronder een aantal punten die hierover tijdens de bijeenkomst werden besproken:

- Klankbordgroepleden zijn niet te spreken over dat zij zeer laat zijn betrokken bij de inspraak. Ze hebben het gevoel dat al vaststaat dat er windturbines komen in de zoekgebieden.
    - Antwoord Gemeente Amsterdam: De gemeente erkent dat dit zo is, maar geeft aan dat er nog veel mogelijkheden zijn de komende maanden en jaren om mee te praten. Het proces bevindt zich momenteel in de reflectiefase. In deze fase worden geen besluiten genomen. De signalen gaan naar het College van B&W en de Gemeenteraad Te zijner tijd zal het als naslagwerk fungeren voor de raad bij het beoordelen van de vergunningsaanvraag.
      Als voorbeeld: Momenteel verkeert het project Noorder IJplas/Cornelis Douwes terrein in een dergelijke fase. Hier loopt het participatieproces van de voorbereidingsfase voor windmolens in dit gebied. Participatie vindt onder andere plaats op de Notitie Rijkwijde Detailniveau (NRD). Deze notitie vormt de basis voor de MER en de Gezondheidseffect analyse – die beiden zeer belangrijk zijn voor de vergunningsverstrekking.
- Deelnemers ergeren zich aan de haast die de gemeente heeft om de reflectiefase af te ronden. "*Er is niet genoeg tijd om te reflecteren*". "*Waarom moet dit per se voor de gemeenteraadsverkiezingen door de raad heen gejaagd worden?*"
    - Antwoord van de gemeente: De gemeenteraad heeft besloten de reflectiefase binnen een bepaald tijdsbestek te willen voltooien. De gemeenteambtenaren hebben zich hieraan te houden.
- De klankbordgroep heeft al vaker aangegeven dat de kaarten van de zoekgebieden niet kloppen, zo mist bijvoorbeeld de nieuwe woonwijk Weespersluis. Ze maken zich zorgen dat de gemeente geen rekening houdt met de (toekomstige) ontwikkeling van de omgeving.
- Deelnemers maken zich zorgen dat de gemeente niets doet met het Afwegingskader.
    - Later in dit verslag wordt uitgelegd wat het Afwegingskader is en hoe dit een basis vormt voor de rest van het proces RES Wind.
- Klankbordgroepleden vinden het vervelend dat er zo weinig etnische groepen bereikt zijn voor de inspraak voor RES Wind tot nu toe. Hierover is later in dit verslag meer.

Onafhankelijk onderzoek

Klankbordgroepleden vinden dat de zoekgebieden zijn vastgesteld op basis van onvoldoende onafhankelijke informatie. Het onderzoek dat in latere stadia van het traject plaatsvindt wort uitgevoerd door initiatiefnemers die windturbines willen exploiteren. De groep vind dat een façade, omdat dit onderzoek betaald wordt door de markt en daarom "*weten we al wat de uitkomst zal zijn*".

Initiatiefnemers moeten in de vergunningaanvraag een aantal stappen doorlopen. Daarin moet ook een Gezondheidseffect analyse en een Milieu Effecten Rapportage (MER) uitgevoerd worden. Zij zijn daarmee verplicht om grondig uit te zoeken wat de mogelijke gezondheidseffecten zijn voor omwonenden en de effecten op de omliggende natuur.

Een klankbordgroep lid heeft voorbeelden opgezocht van deze rapportages. Dit blijken stukken te zijn die vooral zijn gebaseerd op wetgeving. Volgens deze persoon loopt de wetgeving achter. Daarom wordt opgeroepen dat de gemeente meer onafhankelijke onderzoek laat uitvoeren naar de effecten op de gezondheid en natuur, zodat de wetgeving kan worden aangescherpt en de Gezondheidseffect analyse en MER meer bescherming bieden.

Expertgroepen gezondheid en natuur

Voor de onderwerpen gezondheid en natuur zijn expertgroepen opgericht. De expertgroep gezondheid heeft bijvoorbeeld de opdracht om onderzoek te doen in de bestaande wetenschappelijke literatuur over de gezondheidseffecten. Beide expertgroepen hebben klankbordgroepen, de klankbordgroep gezondheid en de klankbordgroep natuur, die meedenken over de belangrijkste vragen. De klankbordgroep gezondheid heeft bijvoorbeeld meer dan 125 vragen geformuleerd. Veel van deze vragen gaan over de normering.

De adviezen van de expertgroepen gaan net zoals het Afwegingskader naar het College van B&W en de gemeenteraad en. Als het advies bijvoorbeeld wordt: er is aanvullend onafhankelijke onderzoek nodig, dan moet de gemeenteraad daar over beslissen.

Divers betrekken bij RES Wind

Klankbordgroepleden vinden het vervelend dat zo weinig praktisch-opgeleiden en etnische groepen tot nu toe bereikt zijn voor de inspraak voor RES Wind.

- Hoe heeft de gemeente praktisch-opgeleiden en etnische groepen in Zuidoost betrokken bij RES Wind?
    - Antwoord van de gemeente: Dat is bijvoorbeeld gedaan met flyers, maar ook door middel van geo- en demografisch-targetting op sociale media.

De klankbordgroep denkt na over hoe zijzelf of de gemeente meer mensen kan bereiken voor de volgende fase van het traject.

Overige vragen en afspraken

- Hoeveel contact heeft gemeente Amsterdam met omliggende gemeenten?
    - Antwoord van de gemeente: Op ambtelijk niveau is elke twee weken een overleg tussen RES Wind Amsterdam en omliggende gemeenten alsde Ronde Venen en Diemen. Ook het stadsdeel Zuidoost is daarbij betrokken.
- De vaststelling van de verslagen werkt als volgt. Public Mediation stelt een concept op. Dat wordt met de groep gedeeld via de mail en op het online MS Teams platform. De klankbordgroep geeft schriftelijk feedback. Public Mediation verwerkt deze. Het verslag wordt besproken in de volgende klankbordgroep voor dat deze vastgesteld wordt.

Wat is het Afwegingskader?

Het Afwegingskader maakt de zorgen en behoeften inzichtelijk van belanghebbenden als het gaat om de plaatsing van extra windturbines in Amsterdam. Het is een bundeling van signalen uit de stad van vooral bewoners, maar ook mensen die werken of recreëren binnen de gemeentegrenzen, bewoners van buurgemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Het Afwegingskader maakt geen prioritering van zorgen en behoeften. De perspectieven staan naast elkaar zonder deze onderling te vergelijken. Deze informatie is opgehaald tijdens de verschillende gespreks- en participatiemomenten zowel in aanloop naar de RES 1.0 als in de huidige reflectiefase. In de aanloop naar de RES 1.0 waren dat ingediende zienswijzen bij de gemeenteraad, brieven aan de gemeente(raad) en inspraakrondes. In de huidige reflectiefase gaat dat om de online raadpleging Participatieve Waarde-Evaluatie (PWE), het onderzoek naar de leefomgeving (de Context Mapping) en de eerste bevindingen van de expertgroepen Natuur en Gezondheid. Ook hebben de stedelijke klankbordgroep en de klankbordgroepen Gezondheid en Natuur al feedback gegeven op een conceptversie van het algemene deel (deel I) van het Afwegingskader. De zorgen uit deze klankbordgroep in Zuidoost over gezondheid en natuur worden met veel diepgang behandeld in de klankbordgroepen gezondheid en natuur.

Het Afwegingskader als basis

Het Afwegingskader wordt in februari 2022 voorgelegd aan de Gemeenteraad van Amsterdam met een aantal bijlagen, waaronder het verslag van deze bijeenkomst. Het Afwegingskader biedt een bundeling van de signalen uit de stad. Het is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. De raad kan het Afwegingskader raadplegen als zij een besluit nemen over bijvoorbeeld vergunningverlening voor een windmolen in een zoekgebied. Ook initiatiefnemers kunnen het Afwegingskader gebruiken om inzicht te krijgen in wat in specifieke gebieden speelt. Het Afwegingskader is een van de producten van de reflectiefase, maar geen eindstation. Het gesprek tussen de gemeente en omwonenden en andere belanghebbenden gaat verder in de volgende fase.

Het Afwegingskader heeft twee delen. Deel I bevat signalen die gelden voor de hele stad. In Deel II heeft elk zoekgebied een eigen aanvulling wat specifiek voor dat zoekgebied belangrijk is. In allebei deze delen worden de signalen uit de stad kernachtig benoemd. De gemeente beseft dat in het Afwegingskader weinig ruimte is voor de verhalen en de onderbouwing van (bijvoorbeeld) omwonenden die hun zorg zo legitiem maken. Met deze reden worden andere vormen van participatie (zoals de verslagen van deze klankbordgroep) bijgevoegd in de bundel die wordt overhandigd aan de Gemeenteraad en het College van B&W.

Het Afwegingskader worden opgesteld binnen de kaders die landelijk bepaald zijn, bijvoorbeeld in het klimaatakkoord. De gemeente Amsterdam wil daar niet van afwijken. De signalen uit de stad worden toegevoegd aan de wet- en regelgeving voor toekomstige beslissingen.

De opdracht

De lokale klankbordgroepen is gevraagd om het lokale deel (deel II) van het huidige concept Afwegingskader aan te vullen. Het Afwegingskader is een succes als bewoners zich herkennen in de zorgen en behoeften. Daarom is deze verificatie belangrijk.

Volgende bijeenkomst en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. Voor de volgende (de 4e) bijeenkomst staat nog geen datum gepland. Deze zal plaatsvinden op een avond in januari van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. De klankbordgroep heeft de onafhankelijke voorzitter van deze groep (Marc Rijnveld van Public Mediation die voor deze bijeenkomst een stap opzij had gedaan) gevraagd om de volgende bijeenkomst voor te zitten.

Openstaande vragen

- Gaat de Gemeente Amsterdam onafhankelijk onderzoek instellen naar de mogelijke gezondheidsschade en natuurschade van windturbines?
- Hoe kunnen praktisch-opgeleiden en etnische groepen in Amsterdam-Zuidoost beter

betrokken worden bij de volgende fases van het traject RES Wind.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Zuidoost
Buurtbewoner Holendrecht
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
Leesclub Zuidoost
Stichting Erf Abcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
JongRES
Veenwind (de Ronde Venen)
Volkstuinvereniging Linnaeus

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[16-12-2021 19:06] ik kreeg een afmelding van {persoon} en net voor de meeting een afnmelding van {persoon}

[16-12-2021 19:19] Het is een ambitie. Geen plicht.

[16-12-2021 19:20] Reflectie is ook terugkijken op het proces van de ambitie. Achteruit kijken dus. Nu is het vooruitkijken...en dat is zo jammer..

[16-12-2021 19:24] De mer voor het hyperscale datacentrum in Zeewolde was lovend. Geeft mij geen vertrouwen in de Mer.

[16-12-2021 19:27] ik kan wel iets vertellen over gezondheid (als jullie willen)

[16-12-2021 19:43] 350 meter is echt bizar dichtbij!!! Zowel voor bewoners als recreanten, nog niet te spreken over de natuur/vogels

[16-12-2021 19:49] Weinig Reigersbossers en andere bewoners en gebruikers rond en van het zoekgebied weten wat ze boven het hoofd hangt! Bewoners in dit zoekgebied uiten zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociale en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen. Het is van belang dat zij ook meegenomen worden in participatietrajecten. • Bewoners voelen zich 'de dupe' van keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. Impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. • Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.

[16-12-2021 19:54] Er liggen twee volkstuinparken inde Diemerscheg

[16-12-2021 19:56] Waar mensen 6 maanden per jaar wonen.

[16-12-2021 19:57] Woonwijk Kantershof ligt 600-800 meter vanaf het zoekgebied Diemerscheg. Hier staan veelal slecht geïsoleerde (huur)woningen. Er staan bovendien 3 basisscholen.

[16-12-2021 20:04] {persoon} heeft ook kaartjes gemaakt en {persoon} en ik hebben ze aan elkaar geplakt. (de kleurenkaart). Zal ik mailen..m

[16-12-2021 20:06] Nu nog van zoekgebied 5c nog, Diemerbos, een kaartje. En Windalarm heeft er ook een videoclip van gemaakt. Zal ik ook toesturen

[16-12-2021 20:19] Je doet het heel goed hoor {persoon}!

[16-12-2021 20:23] Ik moet helaas afhaken, want ben helaas te druk met werk. Heb dienst...

[16-12-2021 20:23] Fijn dat je erbij was {persoon}!

[16-12-2021 20:23] Het format is 650 woorden per zoekgebied.

[16-12-2021 20:28] Het is maximaal 650 woorden, sommige zoekgebieden hebben maar 400 woorden. Misschien is richt-hoeveelheid 500 woorden dan?

[16-12-2021 20:30] Wat is de 8ste klankbordgroep?

[16-12-2021 20:31] Volgens mij zijn het er inderdaad 7. Stedelijk Natuur Gezondheid Zuidoost Oost Noord Nieuwe-West

[16-12-2021 20:32] 1,5 pagina per zoekgebied, 1,5 pagina bepaalt ons leefgenot, onze gezondheid en dat van de natuur, en dat binnen 4 dagen. hoe is dat mogelijk? Terwijl we niet kunnen inkijken/beoordelen wat aangeleverd wordt..Sterkte {persoon}!

[16-12-2021 20:34] Ik heb eerder gehoord dat er inderdaad na de start nog een 8ste bijgekomen is....maar weet het onderwerp niet meer . Ik dacht meer vanuit de initiatiefnemers

[16-12-2021 20:36] Een plaatje met de bewoning van Weespersluis https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx

[16-12-2021 20:38] Hier is de koppeling naar het eerste deel van Afwegingskader: KLIK HIER ShareFile

[16-12-2021 20:41] En dit is een plaatje met woningen ingetekend bij weespersluis: Atelier voor Stedenbouw, Landschap, Architectuur.

[16-12-2021 20:42] mand

[16-12-2021 20:44] Stel: Als er een andere coalitie komt, die geen windindustrie in Amsterdam wil, kan dus alles terugdraaien?

[16-12-2021 20:46] Zijn de terrasverwarmmers ook meegenomen. Daar komen er steeds meer

van. Dweilen met de kraan open.... Plus de datacentra die nog komen, in Amstelscheg bijv (dacht ik) ...

[16-12-2021 20:58] kunnen wij wel voor julli eopzetten

[16-12-2021 21:00] top

[16-12-2021 21:10] Ik moet echt gaan. Fijne avond nog.

[16-12-2021 21:11] Voordat iedereen straks verdwijnt: ik vond dit een erg prettige vergadering waarbij ik het gevoel echt iets gebeurd. Eerlijke antwoorden, constructief van ook {persoon} en {persoon} en {persoon}. Erg prettig, een verademing. Prima voorzitterschap van {persoon}.

[16-12-2021 21:12] Ik moet helaas stoppen. Marije bedankt voor het uitstekende voorzitterschap!

[16-12-2021 21:12] Diemen wil ook in de Diemerscheg turbines plaatsen.

[16-12-2021 21:14] Diemerscheg is prioriteitsgebied 1, na de havens. Met Diemen samen. Dat beangstigend mij.

[16-12-2021 21:16] Fed heeft een extra inspraakavond...

[16-12-2021 21:16] Ik vond dit een hele goede vergadering. Goed gedaan {persoon}!

[16-12-2021 21:17] goed gedaan {persoon}, dank!

[16-12-2021 21:17] {persoon} dank voor jouw voorzitterschap. Top

[16-12-2021 21:19] Dank {persoon}

[16-12-2021 21:21] goed gedaan {persoon}

Bijlage 3: Tekstvoorstel Afwegingskader van de klankbordgroep

Introductie Deel 2: Afwegingskader per zoekgebied: input uit 'Onderzoek naar de leefomgeving'

Naast dat er signalen zijn opgehaald die gelden voor de hele stad, zijn er ook signalen per zoekgebied verzameld en opgenomen in het afwegingskader. Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0 (kaart 6.1). Zie hiervoor het kaartje hieronder.

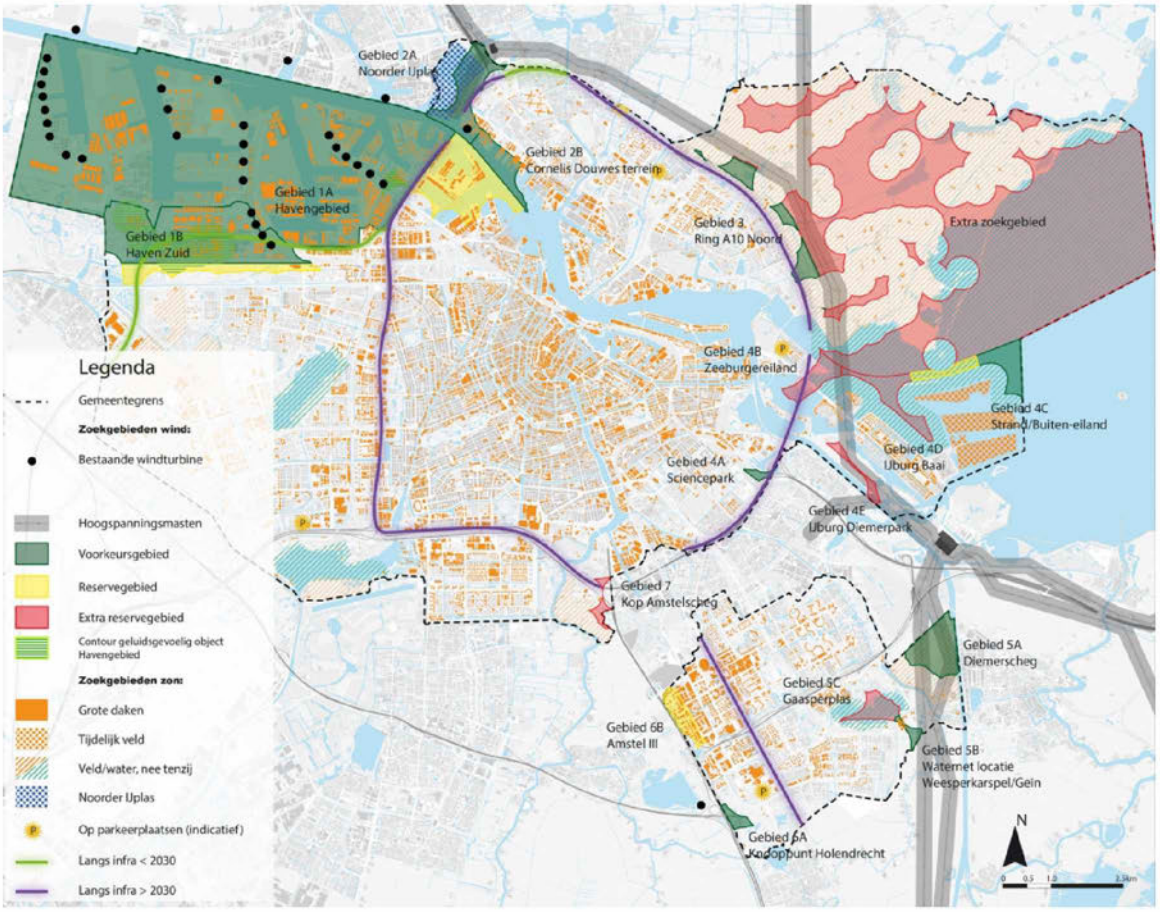

Om te komen tot een overzicht van signalen per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald tijdens deze reflectiefase door middel van een onderzoek naar de leefomgeving.
Belangrijk is te benadrukken dat elk overzicht per zoekgebied op hoofdlijnen inzicht geeft in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dat specifieke zoekgebied. Er is te zien dat sommige thema's niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Algemene inleiding bij de zoekgebieden in Amsterdam Zuidoost

Vóór de vaststelling van de zoekgebieden is veel van onderstaande informatie reeds in vele vormen (raadsadressen, inspreken, petities, digitale informatiebijeenkomsten et cetera) aan de gemeenteraad aangeboden.
Uit de informatie blijkt dat de impact van de plaatsing van windturbines te dicht bij bewoning, tuinhuisjes, natuur- en recreatiegebieden, zeer groot zal zijn. Bewoners vrezen onaanvaardbare

schade aan gezondheid, natuur en recreatiegebieden. Deze recreatiegebieden vormen bovendien de enige vakantiebestemming voor een groot aantal bewoners met een laag inkomen.

De eerder ingediende, gegronde en onderbouwde bezwaren van de omwonenden en tuinders zijn niet serieus genomen bij de vaststelling van de zoekgebieden. Er heeft geen onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek plaatsgevonden naar de daadwerkelijke geschiktheid van de zoekgebieden alvorens deze vast te stellen. De vraag dient zich aan of en waarom de gemeente de bewijslast lijkt te hebben omgedraaid: zoekgebieden zijn voorlopig geschikt verklaard en omwonenden moeten nu maar aantonen dat dat niet zo is.

Bewoners in de zoekgebieden zijn het oneens met tot nog toe gebruikte onderzoeken. Die hebben onvoldoende oog voor de negatieve effecten van windturbines in dit gebied. De gemeente-enquête geeft bijv. geen ruimte te kiezen voor situaties zonder ernstige overlast.

De EPW-workshop werd ervaren als oppervlakkig. Het belangrijkste thema gezondheid werd aanvankelijk niet genoemd. Door lage response zijn uitkomsten niet representatief.

Daarom bepleit de KBG ZO alsnog onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de impact van windturbines in de zoekgebieden op de gezondheid van omwonenden en tuinders, op de natuur en de recreatie. Dit onderzoek moet plaatsvinden vóór de start van de voorbereidingsfase voor plaatsing en moet uitsluitsel geven over de daadwerkelijke geschiktheid van de zoekgebieden. Hieronder leest u de uitkomst van div. onderzoeken door de gemeente, per zoekgebied aangevuld met opmerkingen uit de KBG ZO.

Een laatste opmerking: de KBG ZO heeft div. afbeeldingen gesuggereerd die volgens de leden de impact van windturbines in de zoekgebieden laten zien, maar die werden door de redactie om procedurele redenen van de hand gewezen. Wij vragen de gemeente dringend om zelf met eerlijke en transparante foto's, fotomontages en kaartjes te komen, waarin de buurten en de geplande windturbines herkenbaar en realistisch in beeld worden gebracht. Vooralsnog voegen wij onze eigen illustraties toe.

1. Diemerscheg-Amsterdam

Diemerscheg is een natuurgebied (NNN en BPL), gelegen tussen Driemond en Diemen, en onderdeel van het Diemerbos. Het bestaat uit ruig bosgebied en uit oudhollands scheggenlandschap met de Stammerdijk en rijksmonument de Gaaspermolen. Het Diemerbos is in de jaren '90 aangelegd om aan de groen behoefte van het groeiend aantal bewoners van Amsterdam te voldoen en om de aanleg van de A9 te compenseren. De relatieve rust en het natuurlijke, ruige karakter onderscheiden het Diemerbos van het Amsterdamse Bos, Gaasperplas en Spaarnwoude.
De Diemerscheg is onderdeel van de Hoofd Groen Structuur en vormt een ecologische verbinding met de Hoge Dijk. Aan de Oostkant sluit het gebied via het Diemerpark en Flevopark aan op het Natura 2000 gebied De IJplas en de Schellingwoudescheg.

Leefomgeving

<u>Hinderbeleving en gezondheidseffecten</u>

- Bewoners van het zoekgebied hebben ernstige zorgen over gezondheidseffecten zoals slapeloosheid, hartritmestoornissen door (laagfrequentie) geluid, knipperlichten en slagschaduw.
- Volkstuinbewoners hebben zorgen over de 0-meter afstand, terwijl tuinders daar voor langere periodes in het jaar verblijven/wonen en huisjes enkel glas en dunne wanden hebben
- Zorgen over afbreken van onderdelen van de windturbines en/of ijsworp.

- Zorgen over het niet meenemen van hinder voor nieuwe bewoners van Weespersluis en volkstuinen omdat die ondanks eerder aandringen niet zijn ingetekend op planningskaarten.

Recreatie & belevingswaarden

- De Diemerscheg is één van de groene longen van Amsterdam.
- Het zoekgebied is een groen recreatiegebied voor bewoners uit Amsterdam, Diemen, Abcoude en Weesp.
- Zorgen over het afname van recreatiewaarde door het kappen van oerbos, het verstoren van de rust, aanleggen van asfaltwegen en afname van de biodiversiteit van flora en fauna.

Natuur

- Zorgen over de afname van diverse diersoorten in dit zoekgebied, zoals vogelpopulatie (136 verschillende soorten), ringslangen, egels, wezels, vossen, vleermuizen, insecten en amfibieën. Een groot deel hiervan staat op rode lijst.
- Zorgen over verlies van uniek stuk oerbos, juist aangelegd voor de bewoners van Amsterdam.
- Zorgen over de trekvogelroute boven de Diemerscheg.
- Zorgen over negatieve invloed op populatie vleermuizen en trilgevoelige dieren zoals de mol, ringslang.
- Zorgen over verlies van 676 soorten natuur op de volkstuinen.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Diemerscheg wordt gekenmerkt door een ruig karakter met moerassen en oerbos.
- In de bodem liggen zeldzame fossiele boomstammen van prehistorisch oude veeneiken.
- Door de veenbodem bergt zij grote hoeveelheden CO2 en filtert fijnstof uit de lucht.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Bewoners en tuinders geven aan dat ze niet of slecht geïnformeerd zijn.
- Uit een lokale enquête, handtekeningenactie en demonstratie blijkt dat 85% van de bewoners uit Driemond tegen plaatsing is van windturbines in de Diemerscheg.
- Deelnemen aan de reflectiefase lijkt zinloos omdat deze geen invloed heeft op de zoekgebieden.
- Er is geen goede vertegenwoordiging van verschillende bevolkingsgroepen, niet qua leeftijd, opleidingsniveau, milieu en etnische afkomst.

Sociale cohesie

- Zorgen over de gevolgen voor volgende generaties: met de komst van jonge gezinnen (3000 woningen in Weespersluis) moet de buurt ook voor hen leefbaar en groen blijven.
- Duurzame keuzes moeten gezamenlijk gemaakt worden en iedereen (ook de toekomstige bewoners) moet worden meegenomen.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Door de ligging van Diemerscheg tussen aangrenzende buurgemeenten, Diemen, Weesp en Ronde Venen is betrokkenheid en afstemming noodzakelijk.
- Driemond wordt daarmee aan driekanten bedreigd: Gemeente Diemen wil ook windturbines plaatsen in de Diemerscheg en aan de andere van de provinciale weg ligt het Waternet zoeklocatie.
- Weesp en Ronde Venen hebben windturbines afgewezen. Windturbines worden nu gepland op hun gemeentegrenzen vanuit Amsterdam en/of Diemen.

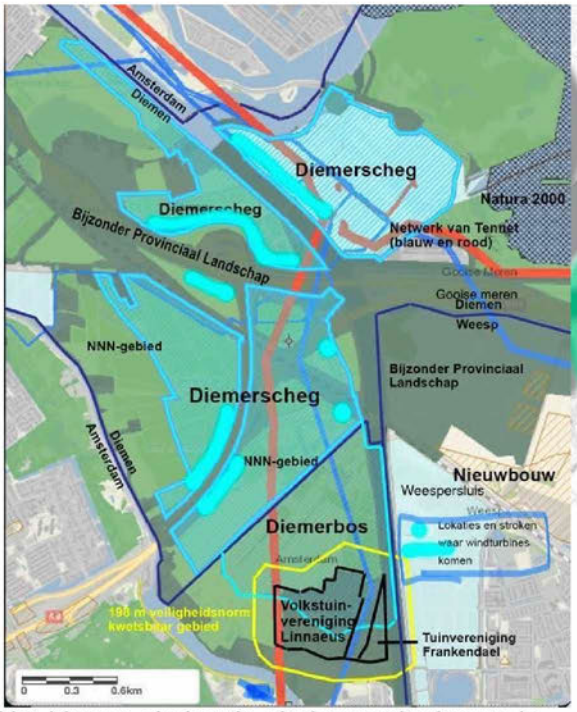

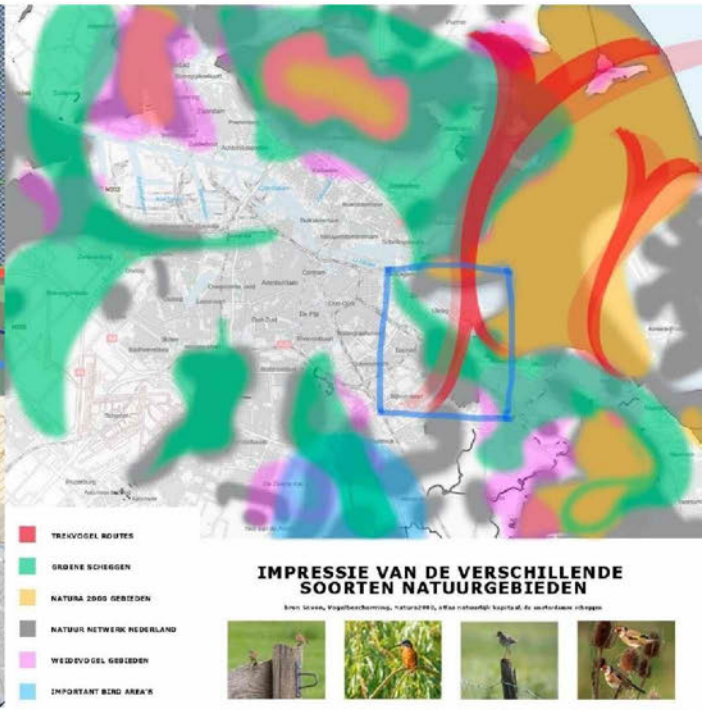

Het blauwe vierkantje uit de vogeltrekroute is kaart 2.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie

- Zet in op zonne-energie, zonnebomen en zonnebloemenparken.

Lokale productie

- Dit complexe vraagstuk moet ook op nationaal niveau opgelost worden.
- Bewoners zijn zelf bezig met duurzaamheid.
- Een groot gedeelte van de groene energie wordt verbruikt door datacentra in plaats van omwonenden die de lasten daarvan dragen.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Zet in op opslag, windturbines zonder wieken, consuminderen.

Energieafnemers

- Zorgen over de rol van windturbine-investeerders. Zij krijgen de opbrengsten en omwonenden de lasten.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners vragen waarom Amsterdam de ambitie op lokaal niveau wenst te behalen en niet op nationaal niveau.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners vinden windturbines in dit gebied inefficiënt. Windturbines op zee leveren veel meer rendement op.

1. Waterleidingenterrein/Gein

Het zoekgebied Watemet/Gein grenst direct aan de woonwijken Gein 3 en Gein 4. Het park de Gaasperzoom maakt deel uit van de Amsterdamse Hoofd Groenstructuur en het Natuurnetwerk Nederland en is daardoor van onschatbare recreatieve waarde. De Gaasperplas is bovendien het 'Zandvoort aan Zee' voor de hele Bijlmer, met name voor een grote groep bewoners die zich geen vakantiereizen kan veroorloven.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over geluid en trillingen van windturbines omdat deze mogelijk de gezondheid kunnen schaden.
- Bewoners vragen zich af waarom voor dit zoekgebied, zo dicht op de woonwijken, niet eerst een grondige, onafhankelijke plan-MER is opgesteld.
- Verlies van rust: voornamelijk in de vorm van geluidshinder voor kinderen en kwetsbaren.
- De zorg is geuit dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen. (zie afbeelding)
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.
- Bewoners wijzen op de al bestaande (piek) geluidhinder: vliegroutes Schiphol, nabijheid A9, A2, N236; div. muziekfestivals Gaasperplas.

Natuur:

- Naast de invloeden op mensen zijn er zorgen over het effect op vogels. Met name de weidevogels die in omringende weidegebieden aanwezig zijn, worden genoemd.
- Bewoners wijzen op het feit dat locatie deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdinfrastructuur Amsterdam en het Natuurnetwerk Nederland. Er wordt een uniek stukje groen in Amsterdam aangetast, wat ook invloed heeft op de algehele biodiversiteit van Amsterdam. (Omgevingsvisie p. 45).

Recreatie & belevingswaarde

- Dit zoekgebied wordt gebruikt door bewoners uit de hele Bijlmer, vooral door mensen met een kleine beurs, uit div. etnische gemeenschappen voor recreatieve doeleinden.
- Ook de jongeren in de wijk noemen nadrukkelijk de recreatieve en rustgevende waarden van het gebied.
- Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan. Dit heeft met name te maken met het feit dat veel bewoners van de Bijlmer niet over 'eigen' groen beschikken (zoals een tuin) en dus afhankelijk zijn van deze openbare plek voor hun recreatieve groen. Aannemelijk is dat bewoners van alle in Zuidoost te bouwen woningen (Amstel III, Gaasperdam) eveneens afhankelijk zijn van dit gebied voor recreatie dicht bij huis.
- In het Toekomstplan Gaasperplas staat dat de Gaasperplas een onderhoudsbeurt krijgt. Er zijn zorgen over hoe deze plannen zich verhouden tot het plaatsen van de windturbines.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Zorgen over potentiële waardedaling van de bestaande bouw.
- Bewoners uit voornamelijk Gein verwachten dat windturbines de horizon sterk vervuilen.
- Zorgen over een mismatch tussen het uniek stukje van dit historische zoekgebied met al aanwezige (historische) molens en de karakteristieken van de nieuwe windturbines.
- Vragen gaan over waar er nu een zoekgebied is nadat er veel geld is gestopt in het verbeteren van de leefbaarheid door de bouw van de Gaasperdammertunnel.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen.
- Bewoners geven aan het gevoel te hebben dat zij geen invloed hebben op de uiteindelijke besluiten. Bovendien wordt aangegeven dat de informatievoorziening als ondermaats ervaren wordt. Men vraagt zich af hoe de gemeente met name de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost alsnog adequaat gaat informeren.
- Bewoners vinden dat de gebruikte onderzoeken niet aansluiten op de Nederlandse situatie. Zij wijzen op Europese regelgeving en roepen op recent wetenschappelijk onderzoek bij de normeringen te betrekken.
- Vragen gaan over of de RES-doelstelling al mogelijk is behaald. Bewoners stellen voor op buurt- en wijkniveau in heel Zuidoost te kijken naar alternatieve verduurzamingsmaatregelen die op breed draagvlak kunnen rekenen.
- Na bekendmaking van de zoekgebieden hebben bewoners een website gebouwd met argumenten tegen de bouw van turbines in dit zoekgebied: www.geinzegtnee.nl

Sociale cohesie

- Zorgen over dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden onder windturbines. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Ze zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie:

- Voorkeur voor de inzet op meer zonne-energie en andere verduurzamingsmaatregelen die op breed draagvlak kunnen rekenen.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties:

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.

Energieafnemers:

- Bewoners vrezen dat de energie opwek naar een datacenter gaat en vragen de gemeente dan ook om geen nieuw datacenter te faciliteren.
- Bewoners vragen zich af hoe de gemeente kan waarborgen dat m.n. minder draagkrachtige wijkbewoners gegarandeerd zullen profiteren van verduurzamingsprojecten?

Bijdrage aan CO2 doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners vrezen voor windturbines in dit voorkeursgebied, op land, terwijl zij willen dat de gemeente Amsterdam deze realiseert op zee.
- Bewoners onderschrijven de klimaatdoelstellingen van de gemeente, maar vragen om alternatieve maatregelen die beter bij de schaal en de eigenheid van het gebied passen.

1. Hoge Dijk/knooppunt Holendrecht

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Knooppunt Holendrecht. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Knooppunt Holendrecht Leefomgeving

Gezondheid

- Bewoners achten de gezondheidsrisico's onaanvaardbaar, ook voor buurgemeenten De Ronde Venen en Ouder- Amstel
- Bewoners vragen aandacht voor AMC, onderwijsfaciliteiten HvA en UvA, onderzoekslaboratoria en de vier aanpalende residentiële zorginstellingen, zowel somatisch als psychiatrisch. Hier verblijven mensen die al ziek zijn en geen extra gezondheidsrisico's mogen lopen. Ook behandelcentrum kwetsbare jongeren (LEVVEL) VSO-Autisme en Kinderdagverblijf.
- Bewoners wijzen op het cumulatief effect van geluid én van geluid met andere schadelijke uitstoot (roet, fijnstof ed). Turbinelawaai wordt niet gemaskeerd door weg-, vlieg- en spoorlawaai. Er is ook geen maskeereffect voor het laagfrequent geluid.
- De sociale huurwoningen in het gebied zijn slecht geïsoleerd. Bewoners zijn voor buitenrecreatie en vakantie afhankelijk van direct bereikbaar groen. In hele wijk voorbereidingen voor verdichtende woning- en wegenbouw ten koste van het groen. De 40.000 nieuwe bewoners zijn echter gelokt met folders over de groene recreatiemogelijkheden.

Recreatie & belevingswaarde

- Zorgen over buitenactiviteiten in dit zoekgebied.
- Zoekgebied ligt deels op golfterrein. De turbulentie van een windturbine maakt uitoefening van de sport onaantrekkelijk en onmogelijk. Hier golven de talenten uit Zuidoost die op ander clubs niet welkom zijn
- De Ouderkerkerplas en Abcoudermeer en De Hoge Dijk, De Ruige Hof, volkstuinpark de Vijf Slagen worden genoemd als plekken recreatieve waarde.

Natuur

- Het gebied rond Knooppunt Holendrecht is broed- en verblijfsplaats én trekroute vogels.
- Bijzondere gidssoorten flora en fauna. Baltsgebied vleermuissoorten. Vogelbescherming en Landschap Noord-Holland mordicus tegen windturbines hier. Gebied is al 'compensatienatuur' voor wegenknooppunt.

- Gemeente moet driedubbel beschermde status van het zoekgebied respecteren: NatuurNetwerkNederland, Hoofdgroenstructuur, Amstelscheg, EcologischeHoofdstructuur. Belangen van mens en natuur zijn hier vele malen groter dan de belangen van energieopwek precies hier.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Bewoners wijzen op de negatieve gezondheidseffecten gecombineerd met waardedaling van de woningen. Zij vrezen dat de diversiteit en buurtcohesie hieronder lijden. Mensen die dit kunnen (betalen) vertrekken, maar anderen die hier de middelen niet toe hebben, zijn genoodzaakt te blijven. Dit zorgt voor onrust in de buurt.
- Vragen gaan over clusteren van windturbines en aansluiten van windturbines op de karakteristieken van gebied.
- Oorspronkelijke plek, bedrijfsterrein Amstel III, vinden velen een veel betere plek.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

• Bewoners: verschillende groepen zijn niet betrokken. Veelal bewoners met lage SES, vaak anderstalig of laaggeletterd zijn niet actief betrokken in participatietrajecten.
• Bewoners voelen zich gedupeerd door keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. De negatieve impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. Voor de toekomstige geprivilegieerde bewoners Amstel III is het gebied verplaatst naar nieuw 6A. 'Oude' bewoners worden niet gezien, maar dragen wel de last van de groene ambities van de nieuwe bewoners van de 'duurzame' nieuwbouwprojecten. Ook de binnenstad wordt ontzien. Dit lijkt niet op sociale duurzaamheid of klimaatrechtvaardigheid.
• Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.
• Zorgen geuit dat de stem van bewoners weinig tot geen impact heeft.

Meedoen in de opbrengsten

• Vragen gaan over meedelen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in zoekgebied. Veel bewoners beschikken niet over de middelen om echt mee te kunnen doen en te kunnen profiteren van de windturbines.

Betrokkenheid buurgemeenten

• 'Samenklontering' van windturbines gemeentes dreigt. Vragen gaan over of er voldoende wordt afgestemd met buurgemeenten. Gemeente De Ronde Venen plaatst geen windturbines en wil niet opgezadeld worden met de overlast van Amsterdamse turbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie
• Veel bewoners hebben hun voorkeur geuit voor de inzet op meer zonne-energie.
Inzet van alternatieve technieken en innovaties
• Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn. Men wijst op de gebouwde en nog te bouwen datacentrales in Zuidoost die een aanslag doen op de stroomvraag.
• Vragen over of minder hoge windturbines niet beter zijn.
• Bewoners vragen nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden van kernenergie: bijv. een moderne, kleine kerncentrale i.p.v. de kolencentrale Hemweg.

Gevolgen maatschappelijke ongelijkheid

Nergens is de ongelijkheid tussen bevolkingsgroepen zo zichtbaar als hier. Hoogste perinatale sterfte, kortste levensverwachting. Kinderen blijven achter in onderwijs. Gevolgen voor arbeidsdeelname en verwerven zelfstandig bestaan zijn navenant. Relatie met prevalentie criminaliteit en geweld onder jongeren. De overheid dient mens en natuur te beschermen, niet

bewust bloot te stellen aan risico's van nog meer slapeloze nachten. Tegenwerking doelen Masterplan en Social Pact.

Verslag bijeenkomst KBG Zuidoost

Datum bijeenkomst: 16.12.2021
Auteur: [redacted]
Concept verslag

public mediation

Op 16 december jl. vond de derde bijeenkomst plaats van de klankbordgroep Zuidoost van de Regionale Energiestrategie (RES) Wind Amsterdam.

Een substantieel deel van de klankbordgroep heeft voorafgaande aan de bijeenkomst verzocht of zij zelf een voorzitter mochten aanwijzen en de agenda konden samenstellen. Daar werd mee ingestemd door de gehele klankbordgroep. Hiermee werd een van de klankbordgroepleden de voorzitter van de avond. Dit vond de klankbordgroep nodig omdat zij het idee hadden dat de gemeente via de onafhankelijke voorzitter te veel informatie naar de groep wilde zenden en te weinig het inhoudelijke gesprek aanging.

Momenteel geven de klankbordgroepen in de Reflectiefase RES Wind feedback op het Afwegingskader. In de bijenkomst is besloten dat deze klankbordgroep het lokale deel van het Afwegingskader (over de zoekgebieden rondom stadsdeel Zuidoost) als groep herschrijft, om op die manier de aanpassingen door te geven die zij nodig vinden. Het is voor hen belangrijk dat het lokale deel hun zorgen goed verwoordt. Dit tekstvoorstel is bijgevoegd als bijlage aan het eind van dit document.

Inhoudsopgave:

- Inhoudelijke zorgen van de klankbordgroep
- Zorgen over het proces
- Onafhankelijk onderzoek
    - De klankbordgroep wil graag meer onafhankelijk onderzoek.
- Expertgroepen gezondheid en natuur
- Etnische groepen betrekken bij RES Wind
- Overige vragen en afspraken
- Wat is het Afwegingskader?
    - Op verschillende momenten tijdens de bijeenkomst heeft de gemeente uitleg gegeven over het Afwegingskader. Deze informatie is hier terug te vinden.
- Volgende bijeenkomst en openstaande vragen
- Bijlage 1: Lijst met aanwezigen
- Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)
- Bijlage 3: Tekstvoorstel Afwegingskader van de klankbordgroep

Inhoudelijke zorgen van de klankbordgroep

Dit zijn meest-besproken zorgen van de klankbordgroep tijdens deze bijeenkomst:

- De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich rondom Zuidoost allemaal bij belangrijke recreatiegebieden. Klankbordgroepleden maken zich zorgen dat omwonenden niet meer tot rust kunnen komen. Bijvoorbeeld zal de recreatiewaarde van de Gaasperplas enorm dalen. Dit is een belangrijk recreatiegebied om in de zomer vakantie te vieren voor gezinnen uit de buurt die rondkomen van een uitkering.
- Het landschap is enorm veel waard. Daar is veel in geïnvesteerd de afgelopen decennia.

"*Dat wordt allemaal te niet gedaan als hier windmolens komen*". Zo is een tunnel aangelegd voor de trein bij Abcoude om de rivier de Gein niet te onderbreken. De A9 is ondergronds aangelegd in Amsterdam-Zuidoost. Ook is de verbinding tussen de A6 en A9 niet doorgegaan om dit gebied te behouden. Gemeente de Ronde Venen heeft ervan afgezien hier windturbines te plaatsen om het cultuurlandschap te behouden. De windturbines mogen hier niet komen, vindt de klankbordgroep.

- De zoekgebieden staan erg dicht op de woonwijken van Zuidoost. Bewoners maken zich grote zorgen over onbekende gezondheidseffecten voor omwonenden.
- Er is volgens de klankbordgroep onvoldoende onafhankelijk onderzoek gedaan naar de gezondheidsrisico's en schade aan de natuur. Hierover later in dit verslag meer.
- Een aantal van de zoekgebieden liggen op belangrijke trekvogelroutes. Het beroemde Trekvogelpad voor wandelaars loopt bijvoorbeeld langs Amsterdam-Zuidoost.
- Deelnemers maken zich zorgen over het Diemerbos. Dit is een belangrijk stuk oerbos waar veel bedreigde diersoorten leven zoals de ringslang en meer dan dertig bedreigde vogelsoorten.

Zorgen over het proces

De klankbordgroep is ontevreden over het proces zoals de gemeente deze heeft ingericht. Hieronder een aantal punten die hierover tijdens de bijeenkomst werden besproken:

- Klankbordgroepleden zijn niet te spreken over dat zij zeer laat zijn betrokken bij de inspraak. Ze hebben het gevoel dat al vaststaat dat er windturbines komen in de zoekgebieden.
    - Antwoord Gemeente Amsterdam: De gemeente erkenterkend dat dit zo is, maar geeft aan dat er nog veel mogelijkheden zijn de komende maandenmaande en jaren om mee te praten. Het proces bevindt zich momenteel in de reflectiefase. In deze fase worden geen besluiten genomen. De signalen gaan naar de Gemeenteraad en het College van B&W en de Gemeenteraad Te zijner tijd zal het als naslagwerk fungeren voor de raad bij het beoordelen van de vergunningsaanvraag.
    - Als voorbeeld:. Momenteel verkeert het project Noorder IJplas/Cornelis Douwes terrein in een dergelijke fase. Hier loopt het participatieproces van de voorbereidingsfase voor windmolens in dit gebied. Participatie vindt onder andere plaats op de is voor de Notitie Rijkwijde Detailniveau (NRD).) een participatie traject gaande. Deze notitie vormt de basis voor de MER en de Gezondheidseffect analyse – die beiden zeer belangrijk zijn voor de vergunningsverstrekkinghet RES Wind-traject.
- Deelnemers ergeren zich aan de haast die de gemeente heeft om de reflectiefase af te ronden. "*Er is niet genoeg tijd om te reflecteren*". "*Waarom moet dit per se voor de gemeenteraadsverkiezingen door de raad heen gejaagd worden?*"
    - Antwoord van de gemeente: De gemeente geeft aan dat zij als ambtenaren geen haast hebben. Heeft de politiek wellicht haast? De gemeenteraad heeft besloten de reflectiefase binnen een bepaald tijdsbestek te willen voltooien. De gemeenteambtenaren hebben zich hieraan te houden.
- De klankbordgroep heeft al vaker aangegeven dat de kaarten van de zoekgebieden niet kloppen, zo mist bijvoorbeeld de nieuwe woonwijk Weespersluis. Ze maken zich zorgen dat de gemeente geen rekening houdt met de (toekomstige) ontwikkeling van de omgeving.
- Deelnemers maken zich zorgen dat de gemeente niets doet met het Afwegingskader.
    - Later in dit verslag wordt uitgelegd wat het Afwegingskader is en hoe dit een basis vormt voor de rest van het proces RES Wind.
- Klankbordgroepleden vinden het vervelend dat er zo weinig etnische groepen bereikt zijn voor de inspraak voor RES Wind tot nu toe. Hierover is later in dit verslag meer.

Onafhankelijk onderzoek

Klankbordgroepleden vinden dat de zoekgebieden zijn vastgesteld op basis van onvoldoende onafhankelijke informatie. Het onderzoek dat in latere stadia van het traject plaatsvindt wort uitgevoerd door initiatiefnemers die windturbines willen exploiteren. De groep vind dat een façade, omdat dit onderzoek betaald wordt door de markt en daarom "*weten we al wat de uitkomst zal zijn*".

Initiatiefnemers moeten in de vergunningaanvraag een aantal stappen doorlopen. Daarin moet ook een Gezondheidseffect analyse en een Milieu Effecten Rapportage (MER) uitgevoerd worden. Zij zijn daarmee verplicht om grondig uit te zoeken wat de mogelijke gezondheidseffecten zijn voor omwonenden en de effecten op de omliggende natuur.

Een klankbordgroep lid heeft voorbeelden opgezocht van deze rapportages. Dit blijken stukken te zijn die vooral zijn gebaseerd op wetgeving. Volgens deze persoon loopt de wetgeving achter. Daarom wordt opgeroepen dat de gemeente meer onafhankelijke onderzoek laat uitvoeren naar de effecten op de gezondheid en natuur, zodat de wetgeving kan worden aangescherpt en de Gezondheidseffect analyse en MER meer bescherming bieden.

Expertgroepen gezondheid en natuur

Voor de onderwerpen gezondheid en natuur zijn expertgroepen opgericht. De expertgroep gezondheid heeft bijvoorbeeld de opdracht om onderzoek te doen in de bestaande wetenschappelijke literatuur over de gezondheidseffecten. Beide expertgroepen hebben klankbordgroepen, de ~~(zoals deze~~ klankbordgroep gezondheid en de klankbordgroep natuur,~~Zuidoost)~~ die meedenken over de belangrijkste vragen. De klankbordgroep gezondheid heeft bijvoorbeeld meer dan 125 vragen geformuleerd. Veel van deze vragen gaan over de normering.

De adviezen~~Het advies~~ van de expertgroepen gaan~~expertgroep gaat~~ net zoals het Afwegingskader naar ~~de gemeenteraad en~~ het College van B&W en de gemeenteraad.~~.~~ Als het advies bijvoorbeeld wordt: "er is aanvullend onafhankelijke onderzoek nodig",~~.~~ Dan moet de gemeenteraad daar over beslissen.

Divers betrekken bij RES Wind

Klankbordgroepleden vinden het vervelend dat zo weinig praktisch-opgeleiden en etnische groepen tot nu toe bereikt zijn voor de inspraak voor RES Wind.

- Hoe heeft de gemeente praktisch-opgeleiden en etnische groepen in Zuidoost betrokken bij RES Wind?
    - Antwoord van de gemeente: Dat is bijvoorbeeld gedaan met flyers, maar ook door middel van geo- en demografisch-targetting op sociale media.

De klankbordgroep denkt na over hoe zijzelf of de gemeente meer mensen kan bereiken voor de volgende fase van het traject.

Overige vragen en afspraken

- Hoeveel contact heeft gemeente Amsterdam met omliggende gemeenten?
    - Antwoord van de gemeente: Op ambtelijk niveau is elke twee weken een overleg tussen RES Wind Amsterdam en omliggende gemeenten als ~~de~~gemeente ~~de~~ Ronde Venen en Diemen. Ook het stadsdeel Zuidoost is daarbij betrokken.
- De vaststelling van de verslagen werkt als volgt. Public Mediation stelt een concept op. Dat wordt met de groep gedeeld via de mail en op het online MS Teams platform. De klankbordgroep geeft schriftelijk feedback. Public Mediation verwerkt deze. Het verslag wordt besproken in de volgende klankbordgroep voor dat deze vastgesteld wordt.

Wat is het Afwegingskader?

Het Afwegingskader maakt de zorgen en behoeften inzichtelijk van belanghebbenden als het gaat om de plaatsing van extra windturbines in Amsterdam. Het is een bundeling van signalen uit de stad van vooral bewoners, maar ook mensen die werken of recreëren binnen de gemeentegrenzen, bewoners van buurgemeenten, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Het Afwegingskader maakt geen prioritering van zorgen en behoeften. De perspectieven staan naast elkaar zonder deze onderling te vergelijken. Deze informatie is opgehaald tijdens de verschillende gespreks- en participatiemomenten zowel in aanloop naar de RES 1.0 als in de huidige reflectiefase. In de aanloop naar de RES 1.0 waren dat ingediende zienswijzen bij de gemeenteraad, brieven aan de gemeente(raad) en inspraakrondes. In de huidige reflectiefase gaat dat om de online raadpleging Participatieve Waarde-Evaluatie (PWE), het onderzoek naar de leefomgeving (de Context Mapping) en de eerste bevindingen van de expertgroepen Natuur en Gezondheid. Ook hebben de stedelijke klankbordgroep en de klankbordgroepen Gezondheid en Natuur al feedback gegeven op een conceptversie van het algemene deel (deel I) van het Afwegingskader. De zorgen uit deze klankbordgroep in Zuidoost over gezondheid en natuur worden met veel diepgang behandeld in de klankbordgroepen gezondheid en natuur.

Het Afwegingskader als basis

Het Afwegingskader wordt in februari 2022 voorgelegd aan de Gemeenteraad van Amsterdam met een aantal bijlagen, waaronder het verslag van deze bijeenkomst. Het Afwegingskader biedt een bundeling van de signalen uit de stad. Het is geen beslisboom waar uitkomt of een locatie wel of niet geschikt is. De raad kan het Afwegingskader raadplegen als zij een besluit nemen over bijvoorbeeld vergunningverlening voor een windmolen in een zoekgebied. Ook initiatiefnemers kunnen het Afwegingskader gebruiken om inzicht te krijgen in wat in specifieke gebieden speelt. Het Afwegingskader is een van de producten van de reflectiefase, maar geen eindstation. Het gesprek tussen de gemeente en omwonenden en andere belanghebbenden gaat verder in de volgende fase.

Het Afwegingskader heeft twee delen. Deel I bevat signalen die gelden voor de hele stad. In Deel II heeft elk zoekgebied een eigen aanvulling wat specifiek voor dat zoekgebied belangrijk is. In allebei deze delen worden de signalen uit de stad kernachtig benoemd. De gemeente beseft dat in het Afwegingskader weinig ruimte is voor de verhalen en de onderbouwing van (bijvoorbeeld) omwonenden die hun zorg zo legitiem maken. Met deze reden worden andere vormen van participatie (zoals de verslagen van deze klankbordgroep) bijgevoegd in de bundel die wordt overhandigd aan de Gemeenteraad en het College van B&W.

Het Afwegingskader ~~moet~~ worden opgesteld binnen de kaders die landelijk bepaald zijn, bijvoorbeeld in het klimaatakkoord. De gemeente Amsterdam wil~~kan~~ daar niet van afwijken. De signalen uit de stad worden toegevoegd aan de wet- en regelgeving voor toekomstige beslissingen.

De opdracht

De lokale klankbordgroepen is gevraagd om het lokale deel (deel II) van het huidige concept Afwegingskader aan te vullen. Het Afwegingskader is een succes als bewoners zich herkennen in de zorgen en behoeften. Daarom is deze verificatie belangrijk.

Volgende bijeenkomst en openstaande vragen

In totaal vinden er zes bijeenkomsten plaats met de klankbordgroep Zuidoost. Voor de volgende (de 4e) bijeenkomst staat nog geen datum gepland. Deze zal plaatsvinden op een avond in januari van 19.00 tot 21.00u via MS Teams. De klankbordgroep heeft de onafhankelijke voorzitter van deze groep ([redacted] van Public Mediation die voor deze bijeenkomst een stap opzij had gedaan) gevraagd om de volgende bijeenkomst voor te zitten.

Openstaande vragen

- Gaat de Gemeente Amsterdam onafhankelijk onderzoek instellen naar de mogelijke gezondheidsschade en natuurschade van windturbines?
- Hoe kunnen praktisch-opgeleiden en etnische groepen in Amsterdam-Zuidoost beter betrokken worden bij de volgende fases van het traject RES Wind.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Aanwezig (perspectieven)

Bewoners Weespersluis
Bewonersgroep Stammerdijk Diemen
Buurtbewoner Zuidoost
Buurtbewoner Holendrecht
Buurtbewoner Gein
Diemerwind
Leesclub Zuidoost
Stichting Erf Abcoudermeer
Stop Windturbines Gein
Vereniging Gein3Dorp
Volkstuinvereniging Frankendael
Buurtbewoner Zuidoost
Zangvogelvereniging de Ringmasters

[redacted] (Gemeente Amsterdam, team RES Amsterdam)
[redacted] (Public Mediation)
[redacted] (Public Mediation)

Afwezig

Bewonersvereniging Holendrecht Oost
Bewonerscommissie Eigen Haard HoefijzerPlus
GEM Bloemendalerpolder / Weespersluis
JongRES
Veenwind (de Ronde Venen)
Volkstuinvereniging Linnaeus

Bijlage 2: MS Teams chat (geanonimiseerd)

[16-12-2021 19:06] ik kreeg een afmelding van {persoon} en net voor de meeting een afnmelding van {persoon}

[16-12-2021 19:19] Het is een ambitie. Geen plicht.

[16-12-2021 19:20] Reflectie is ook terugkijken op het proces van de ambitie. Achteruit kijken dus. Nu is het vooruitkijken...en dat is zo jammer..

[16-12-2021 19:24] De mer voor het hyperscale datacentrum in Zeewolde was lovend. Geeft mij geen vertrouwen in de Mer.

[16-12-2021 19:27] ik kan wel iets vertellen over gezondheid (als jullie willen)

[16-12-2021 19:43] 350 meter is echt bizar dichtbij!!! Zowel voor bewoners als recreanten, nog niet te spreken over de natuur/vogels

[16-12-2021 19:49] Weinig Reigersbossers en andere bewoners en gebruikers rond en van het zoekgebied weten wat ze boven het hoofd hangt! Bewoners in dit zoekgebied uiten zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociale en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen. Het is van belang dat zij ook meegenomen worden in participatietrajecten. • Bewoners voelen zich 'de dupe' van keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. Impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. • Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.

[16-12-2021 19:54] Er liggen twee volkstuinparken inde Diemerscheg

[16-12-2021 19:56] Waar mensen 6 maanden per jaar wonen.

[16-12-2021 19:57] Woonwijk Kantershof ligt 600-800 meter vanaf het zoekgebied Diemerscheg. Hier staan veelal slecht geïsoleerde (huur)woningen. Er staan bovendien 3 basisscholen.

[16-12-2021 20:04] {persoon} heeft ook kaartjes gemaakt en {persoon} en ik hebben ze aan elkaar geplakt. (de kleurenkaart). Zal ik mailen..m

[16-12-2021 20:06] Nu nog van zoekgebied 5c nog, Diemerbos, een kaartje. En Windalarm heeft er ook een videoclip van gemaakt. Zal ik ook toesturen

[16-12-2021 20:19] Je doet het heel goed hoor {persoon}!

[16-12-2021 20:23] Ik moet helaas afhaken, want ben helaas te druk met werk. Heb dienst...

[16-12-2021 20:23] Fijn dat je erbij was {persoon}!

[16-12-2021 20:23] Het format is 650 woorden per zoekgebied.

[16-12-2021 20:28] Het is maximaal 650 woorden, sommige zoekgebieden hebben maar 400 woorden. Misschien is richt-hoeveelheid 500 woorden dan?

[16-12-2021 20:30] Wat is de 8ste klankbordgroep?

[16-12-2021 20:31] Volgens mij zijn het er inderdaad 7. Stedelijk Natuur Gezondheid Zuidoost Oost Noord Nieuwe-West

[16-12-2021 20:32] 1,5 pagina per zoekgebied, 1,5 pagina bepaalt ons leefgenot, onze gezondheid en dat van de natuur, en dat binnen 4 dagen. hoe is dat mogelijk? Terwijl we niet kunnen inkijken/beoordelen wat aangeleverd wordt..Sterkte {persoon}!

[16-12-2021 20:34] Ik heb eerder gehoord dat er inderdaad na de start nog een 8ste bijgekomen is....maar weet het onderwerp niet meer . Ik dacht meer vanuit de initiatiefnemers

[16-12-2021 20:36] Een plaatje met de bewoning van Weespersluis https://bloemendalerpolder.mett.nl/home/default.aspx

[16-12-2021 20:38] Hier is de koppeling naar het eerste deel van Afwegingskader: KLIK HIER ShareFile

[16-12-2021 20:41] En dit is een plaatje met woningen ingetekend bij weespersluis: Atelier voor Stedenbouw, Landschap, Architectuur.

[16-12-2021 20:42] mand

[16-12-2021 20:44] Stel: Als er een andere coalitie komt, die geen windindustrie in Amsterdam wil, kan dus alles terugdraaien?

[16-12-2021 20:46] Zijn de terrasverwarmmers ook meegenomen. Daar komen er steeds meer

van. Dweilen met de kraan open.... Plus de datacentra die nog komen, in Amstelscheg bijv (dacht ik) ...

[16-12-2021 20:58] kunnen wij wel voor julli eopzetten

[16-12-2021 21:00] top

[16-12-2021 21:10] Ik moet echt gaan. Fijne avond nog.

[16-12-2021 21:11] Voordat iedereen straks verdwijnt: ik vond dit een erg prettige vergadering waarbij ik het gevoel echt iets gebeurd. Eerlijke antwoorden, constructief van ook {persoon} en {persoon} en {persoon}. Erg prettig, een verademing. Prima voorzitterschap van {persoon}.

[16-12-2021 21:12] Ik moet helaas stoppen. [redacted] bedankt voor het uitstekende voorzitterschap!

[16-12-2021 21:12] Diemen wil ook in de Diemerscheg turbines plaatsen.

[16-12-2021 21:14] Diemerscheg is prioriteitsgebied 1, na de havens. Met Diemen samen. Dat beangstigend mij.

[16-12-2021 21:16] Fed heeft een extra inspraakavond...

[16-12-2021 21:16] Ik vond dit een hele goede vergadering. Goed gedaan {persoon}!

[16-12-2021 21:17] goed gedaan {persoon}, dank!

[16-12-2021 21:17] {persoon} dank voor jouw voorzitterschap. Top

[16-12-2021 21:19] Dank {persoon}

[16-12-2021 21:21] goed gedaan {persoon}

Bijlage 3: Tekstvoorstel Afwegingskader van de klankbordgroep

Introductie Deel 2: Afwegingskader per zoekgebied: input uit 'Onderzoek naar de leefomgeving'

Naast dat er signalen zijn opgehaald die gelden voor de hele stad, zijn er ook signalen per zoekgebied verzameld en opgenomen in het afwegingskader. Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0 (kaart 6.1). Zie hiervoor het kaartje hieronder.

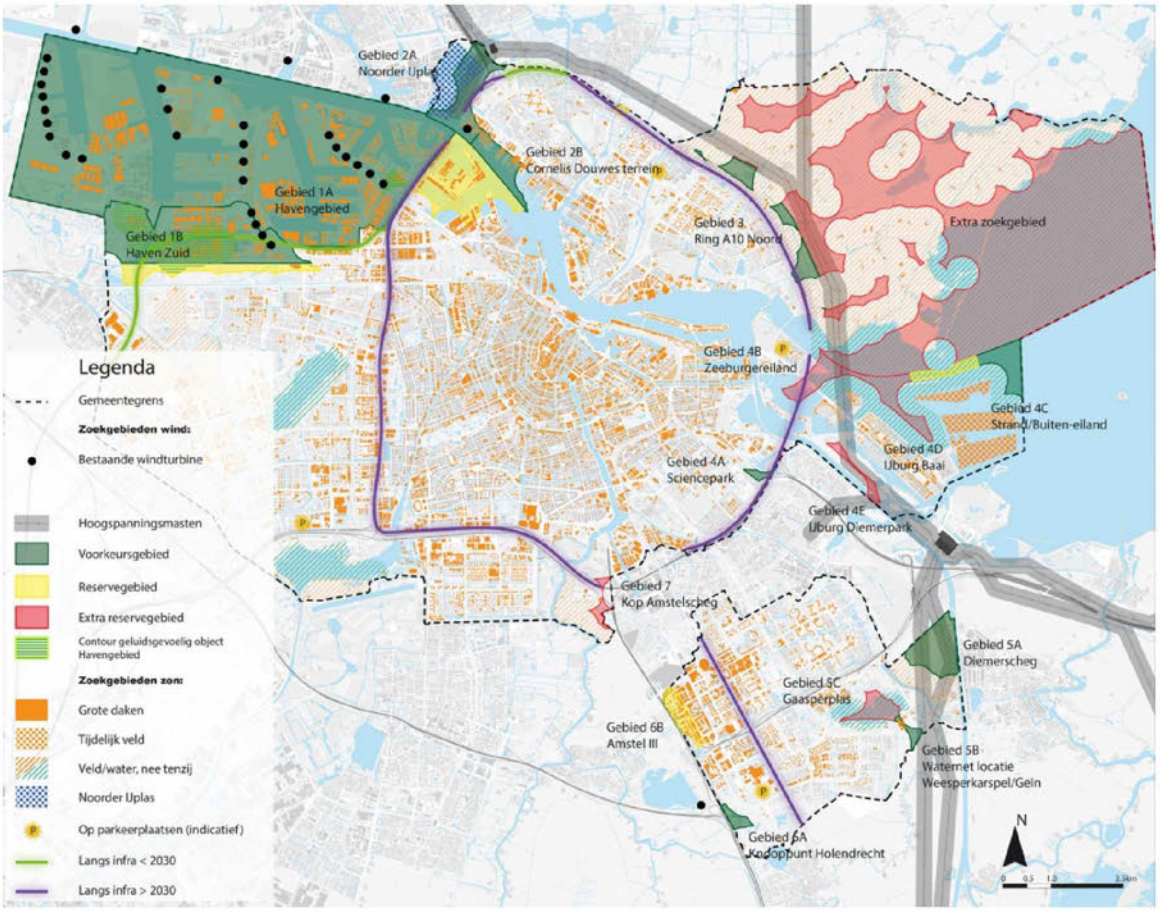

Om te komen tot een overzicht van signalen per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald tijdens deze reflectiefase door middel van een onderzoek naar de leefomgeving.
Belangrijk is te benadrukken dat elk overzicht per zoekgebied op hoofdlijnen inzicht geeft in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dat specifieke zoekgebied. Er is te zien dat sommige thema's niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Algemene inleiding bij de zoekgebieden in Amsterdam Zuidoost

Vóór de vaststelling van de zoekgebieden is veel van onderstaande informatie reeds in vele vormen (raadsadressen, inspreken, petities, digitale informatiebijeenkomsten et cetera) aan de gemeenteraad aangeboden.
Uit de informatie blijkt dat de impact van de plaatsing van windturbines te dicht bij bewoning, tuinhuisjes, natuur- en recreatiegebieden, zeer groot zal zijn. Bewoners vrezen onaanvaardbare

schade aan gezondheid, natuur en recreatiegebieden. Deze recreatiegebieden vormen bovendien de enige vakantiebestemming voor een groot aantal bewoners met een laag inkomen.

De eerder ingediende, gegronde en onderbouwde bezwaren van de omwonenden en tuinders zijn niet serieus genomen bij de vaststelling van de zoekgebieden. Er heeft geen onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek plaatsgevonden naar de daadwerkelijke geschiktheid van de zoekgebieden alvorens deze vast te stellen. De vraag dient zich aan of en waarom de gemeente de bewijslast lijkt te hebben omgedraaid: zoekgebieden zijn voorlopig geschikt verklaard en omwonenden moeten nu maar aantonen dat dat niet zo is.

Bewoners in de zoekgebieden zijn het oneens met tot nog toe gebruikte onderzoeken. Die hebben onvoldoende oog voor de negatieve effecten van windturbines in dit gebied. De gemeente-enquête geeft bijv. geen ruimte te kiezen voor situaties zonder ernstige overlast.

De EPW-workshop werd ervaren als oppervlakkig. Het belangrijkste thema gezondheid werd aanvankelijk niet genoemd. Door lage response zijn uitkomsten niet representatief.

Daarom bepleit de KBG ZO alsnog onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de impact van windturbines in de zoekgebieden op de gezondheid van omwonenden en tuinders, op de natuur en de recreatie. Dit onderzoek moet plaatsvinden vóór de start van de voorbereidingsfase voor plaatsing en moet uitsluitsel geven over de daadwerkelijke geschiktheid van de zoekgebieden. Hieronder leest u de uitkomst van div. onderzoeken door de gemeente, per zoekgebied aangevuld met opmerkingen uit de KBG ZO.

Een laatste opmerking: de KBG ZO heeft div. afbeeldingen gesuggereerd die volgens de leden de impact van windturbines in de zoekgebieden laten zien, maar die werden door de redactie om procedurele redenen van de hand gewezen. Wij vragen de gemeente dringend om zelf met eerlijke en transparante foto's, fotomontages en kaartjes te komen, waarin de buurten en de geplande windturbines herkenbaar en realistisch in beeld worden gebracht. Vooralsnog voegen wij onze eigen illustraties toe.

1. Diemerscheg-Amsterdam

Diemerscheg is een natuurgebied (NNN en BPL), gelegen tussen Driemond en Diemen, en onderdeel van het Diemerbos. Het bestaat uit ruig bosgebied en uit oudhollands scheggenlandschap met de Stammerdijk en rijksmonument de Gaaspermolen. Het Diemerbos is in de jaren '90 aangelegd om aan de groen behoefte van het groeiend aantal bewoners van Amsterdam te voldoen en om de aanleg van de A9 te compenseren. De relatieve rust en het natuurlijke, ruige karakter onderscheiden het Diemerbos van het Amsterdamse Bos, Gaasperplas en Spaarnwoude.
De Diemerscheg is onderdeel van de Hoofd Groen Structuur en vormt een ecologische verbinding met de Hoge Dijk. Aan de Oostkant sluit het gebied via het Diemerpark en Flevopark aan op het Natura 2000 gebied De IJplas en de Schellingwoudescheg.

Leefomgeving

<u>Hinderbeleving en gezondheidseffecten</u>

- Bewoners van het zoekgebied hebben ernstige zorgen over gezondheidseffecten zoals slapeloosheid, hartritmestoornissen door (laagfrequentie) geluid, knipperlichten en slagschaduw.
- Volkstuinbewoners hebben zorgen over de 0-meter afstand, terwijl tuinders daar voor langere periodes in het jaar verblijven/wonen en huisjes enkel glas en dunne wanden hebben
- Zorgen over afbreken van onderdelen van de windturbines en/of ijsworp.

- Zorgen over het niet meenemen van hinder voor nieuwe bewoners van Weespersluis en volkstuinen omdat die ondanks eerder aandringen niet zijn ingetekend op planningskaarten.

Recreatie & belevingswaarden

- De Diemerscheg is één van de groene longen van Amsterdam.
- Het zoekgebied is een groen recreatiegebied voor bewoners uit Amsterdam, Diemen, Abcoude en Weesp.
- Zorgen over het afname van recreatiewaarde door het kappen van oerbos, het verstoren van de rust, aanleggen van asfaltwegen en afname van de biodiversiteit van flora en fauna.

Natuur

- Zorgen over de afname van diverse diersoorten in dit zoekgebied, zoals vogelpopulatie (136 verschillende soorten), ringslangen, egels, wezels, vossen, vleermuizen, insecten en amfibieën. Een groot deel hiervan staat op rode lijst.
- Zorgen over verlies van uniek stuk oerbos, juist aangelegd voor de bewoners van Amsterdam.
- Zorgen over de trekvogelroute boven de Diemerscheg.
- Zorgen over negatieve invloed op populatie vleermuizen en trilgevoelige dieren zoals de mol, ringslang.
- Zorgen over verlies van 676 soorten natuur op de volkstuinen.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Diemerscheg wordt gekenmerkt door een ruig karakter met moerassen en oerbos.
- In de bodem liggen zeldzame fossiele boomstammen van prehistorisch oude veeneiken.
- Door de veenbodem bergt zij grote hoeveelheden CO2 en filtert fijnstof uit de lucht.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Bewoners en tuinders geven aan dat ze niet of slecht geïnformeerd zijn.
- Uit een lokale enquête, handtekeningenactie en demonstratie blijkt dat 85% van de bewoners uit Driemond tegen plaatsing is van windturbines in de Diemerscheg.
- Deelnemen aan de reflectiefase lijkt zinloos omdat deze geen invloed heeft op de zoekgebieden.
- Er is geen goede vertegenwoordiging van verschillende bevolkingsgroepen, niet qua leeftijd, opleidingsniveau, milieu en etnische afkomst.

Sociale cohesie

- Zorgen over de gevolgen voor volgende generaties: met de komst van jonge gezinnen (3000 woningen in Weespersluis) moet de buurt ook voor hen leefbaar en groen blijven.
- Duurzame keuzes moeten gezamenlijk gemaakt worden en iedereen (ook de toekomstige bewoners) moet worden meegenomen.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Door de ligging van Diemerscheg tussen aangrenzende buurgemeenten, Diemen, Weesp en Ronde Venen is betrokkenheid en afstemming noodzakelijk.
- Driemond wordt daarmee aan driekanten bedreigd: Gemeente Diemen wil ook windturbines plaatsen in de Diemerscheg en aan de andere van de provinciale weg ligt het Waternet zoeklocatie.
- Weesp en Ronde Venen hebben windturbines afgewezen. Windturbines worden nu gepland op hun gemeentegrenzen vanuit Amsterdam en/of Diemen.

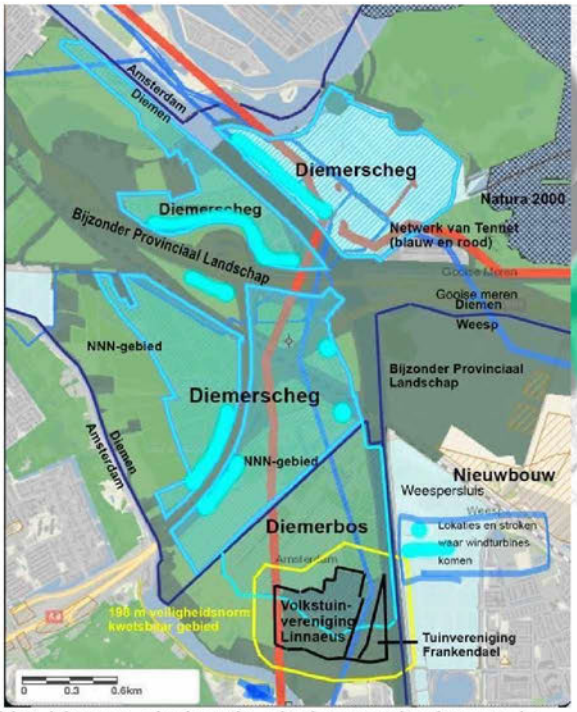

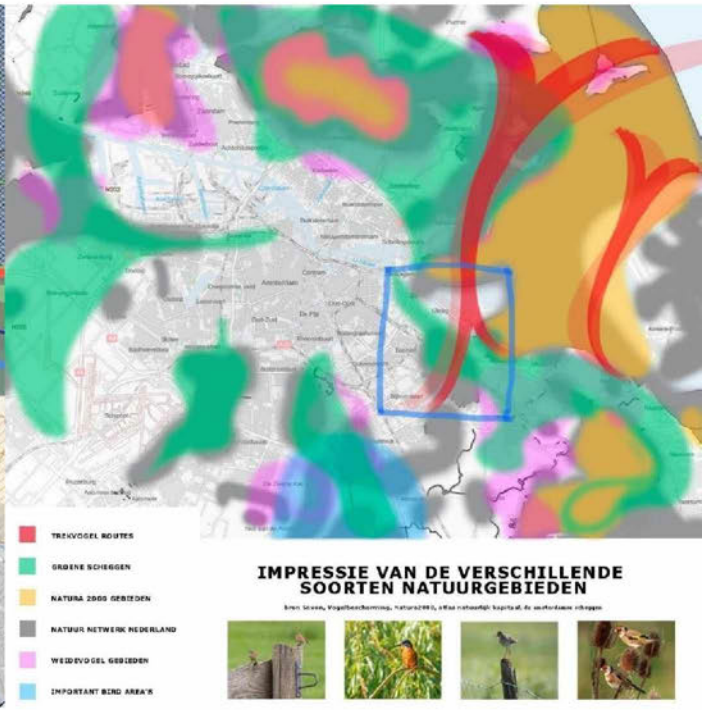

Het blauwe vierkantje uit de vogeltrekroute is kaart 2.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie

- Zet in op zonne-energie, zonnebomen en zonnebloemenparken.

Lokale productie

- Dit complexe vraagstuk moet ook op nationaal niveau opgelost worden.
- Bewoners zijn zelf bezig met duurzaamheid.
- Een groot gedeelte van de groene energie wordt verbruikt door datacentra in plaats van omwonenden die de lasten daarvan dragen.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Zet in op opslag, windturbines zonder wieken, consuminderen.

Energieafnemers

- Zorgen over de rol van windturbine-investeerders. Zij krijgen de opbrengsten en omwonenden de lasten.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners vragen waarom Amsterdam de ambitie op lokaal niveau wenst te behalen en niet op nationaal niveau.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners vinden windturbines in dit gebied inefficiënt. Windturbines op zee leveren veel meer rendement op.

1. Waterleidingenterrein/Gein

Het zoekgebied Watemet/Gein grenst direct aan de woonwijken Gein 3 en Gein 4. Het park de Gaasperzoom maakt deel uit van de Amsterdamse Hoofd Groenstructuur en het Natuurnetwerk Nederland en is daardoor van onschatbare recreatieve waarde. De Gaasperplas is bovendien het 'Zandvoort aan Zee' voor de hele Bijlmer, met name voor een grote groep bewoners die zich geen vakantiereizen kan veroorloven.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over geluid en trillingen van windturbines omdat deze mogelijk de gezondheid kunnen schaden.
- Bewoners vragen zich af waarom voor dit zoekgebied, zo dicht op de woonwijken, niet eerst een grondige, onafhankelijke plan-MER is opgesteld.
- Verlies van rust: voornamelijk in de vorm van geluidshinder voor kinderen en kwetsbaren.
- De zorg is geuit dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen. (zie afbeelding)
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.
- Bewoners wijzen op de al bestaande (piek) geluidhinder: vliegroutes Schiphol, nabijheid A9, A2, N236; div. muziekfestivals Gaasperplas.

Natuur:

- Naast de invloeden op mensen zijn er zorgen over het effect op vogels. Met name de weidevogels die in omringende weidegebieden aanwezig zijn, worden genoemd.
- Bewoners wijzen op het feit dat locatie deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdinfrastructuur Amsterdam en het Natuurnetwerk Nederland. Er wordt een uniek stukje groen in Amsterdam aangetast, wat ook invloed heeft op de algehele biodiversiteit van Amsterdam. (Omgevingsvisie p. 45).

Recreatie & belevingswaarde

- Dit zoekgebied wordt gebruikt door bewoners uit de hele Bijlmer, vooral door mensen met een kleine beurs, uit div. etnische gemeenschappen voor recreatieve doeleinden.
- Ook de jongeren in de wijk noemen nadrukkelijk de recreatieve en rustgevende waarden van het gebied.
- Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan. Dit heeft met name te maken met het feit dat veel bewoners van de Bijlmer niet over 'eigen' groen beschikken (zoals een tuin) en dus afhankelijk zijn van deze openbare plek voor hun recreatieve groen. Aannemelijk is dat bewoners van alle in Zuidoost te bouwen woningen (Amstel III, Gaasperdam) eveneens afhankelijk zijn van dit gebied voor recreatie dicht bij huis.
- In het Toekomstplan Gaasperplas staat dat de Gaasperplas een onderhoudsbeurt krijgt. Er zijn zorgen over hoe deze plannen zich verhouden tot het plaatsen van de windturbines.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Zorgen over potentiële waardedaling van de bestaande bouw.
- Bewoners uit voornamelijk Gein verwachten dat windturbines de horizon sterk vervuilen.
- Zorgen over een mismatch tussen het uniek stukje van dit historische zoekgebied met al aanwezige (historische) molens en de karakteristieken van de nieuwe windturbines.
- Vragen gaan over waar er nu een zoekgebied is nadat er veel geld is gestopt in het verbeteren van de leefbaarheid door de bouw van de Gaasperdammertunnel.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen.
- Bewoners geven aan het gevoel te hebben dat zij geen invloed hebben op de uiteindelijke besluiten. Bovendien wordt aangegeven dat de informatievoorziening als ondermaats ervaren wordt. Men vraagt zich af hoe de gemeente met name de div. etnische gemeenschappen in Zuidoost alsnog adequaat gaat informeren.
- Bewoners vinden dat de gebruikte onderzoeken niet aansluiten op de Nederlandse situatie. Zij wijzen op Europese regelgeving en roepen op recent wetenschappelijk onderzoek bij de normeringen te betrekken.
- Vragen gaan over of de RES-doelstelling al mogelijk is behaald. Bewoners stellen voor op buurt- en wijkniveau in heel Zuidoost te kijken naar alternatieve verduurzamingsmaatregelen die op breed draagvlak kunnen rekenen.
- Na bekendmaking van de zoekgebieden hebben bewoners een website gebouwd met argumenten tegen de bouw van turbines in dit zoekgebied: www.geinzegtnee.nl

Sociale cohesie

- Zorgen over dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden onder windturbines. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Ze zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie:

- Voorkeur voor de inzet op meer zonne-energie en andere verduurzamingsmaatregelen die op breed draagvlak kunnen rekenen.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties:

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.

Energieafnemers:

- Bewoners vrezen dat de energie opwek naar een datacenter gaat en vragen de gemeente dan ook om geen nieuw datacenter te faciliteren.
- Bewoners vragen zich af hoe de gemeente kan waarborgen dat m.n. minder draagkrachtige wijkbewoners gegarandeerd zullen profiteren van verduurzamingsprojecten?

Bijdrage aan CO2 doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners vrezen voor windturbines in dit voorkeursgebied, op land, terwijl zij willen dat de gemeente Amsterdam deze realiseert op zee.
- Bewoners onderschrijven de klimaatdoelstellingen van de gemeente, maar vragen om alternatieve maatregelen die beter bij de schaal en de eigenheid van het gebied passen.

1. Hoge Dijk/knooppunt Holendrecht

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Knooppunt Holendrecht. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Knooppunt Holendrecht Leefomgeving

Gezondheid

- Bewoners achten de gezondheidsrisico's onaanvaardbaar, ook voor buurgemeenten De Ronde Venen en Ouder- Amstel
- Bewoners vragen aandacht voor AMC, onderwijsfaciliteiten HvA en UvA, onderzoekslaboratoria en de vier aanpalende residentiële zorginstellingen, zowel somatisch als psychiatrisch. Hier verblijven mensen die al ziek zijn en geen extra gezondheidsrisico's mogen lopen. Ook behandelcentrum kwetsbare jongeren (LEVVEL) VSO-Autisme en Kinderdagverblijf.
- Bewoners wijzen op het cumulatief effect van geluid én van geluid met andere schadelijke uitstoot (roet, fijnstof ed). Turbinelawaai wordt niet gemaskeerd door weg-, vlieg- en spoorlawaai. Er is ook geen maskeereffect voor het laagfrequent geluid.
- De sociale huurwoningen in het gebied zijn slecht geïsoleerd. Bewoners zijn voor buitenrecreatie en vakantie afhankelijk van direct bereikbaar groen. In hele wijk voorbereidingen voor verdichtende woning- en wegenbouw ten koste van het groen. De 40.000 nieuwe bewoners zijn echter gelokt met folders over de groene recreatiemogelijkheden.

Recreatie & belevingswaarde

- Zorgen over buitenactiviteiten in dit zoekgebied.
- Zoekgebied ligt deels op golfterrein. De turbulentie van een windturbine maakt uitoefening van de sport onaantrekkelijk en onmogelijk. Hier golven de talenten uit Zuidoost die op ander clubs niet welkom zijn
- De Ouderkerkerplas en Abcoudermeer en De Hoge Dijk, De Ruige Hof, volkstuinpark de Vijf Slagen worden genoemd als plekken recreatieve waarde.

Natuur

- Het gebied rond Knooppunt Holendrecht is broed- en verblijfsplaats én trekroute vogels.
- Bijzondere gidssoorten flora en fauna. Baltsgebied vleermuissoorten. Vogelbescherming en Landschap Noord-Holland mordicus tegen windturbines hier. Gebied is al 'compensatienatuur' voor wegenknooppunt.

- Gemeente moet driedubbel beschermde status van het zoekgebied respecteren: NatuurNetwerkNederland, Hoofdgroenstructuur, Amstelscheg, EcologischeHoofdstructuur. Belangen van mens en natuur zijn hier vele malen groter dan de belangen van energieopwek precies hier.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

- Bewoners wijzen op de negatieve gezondheidseffecten gecombineerd met waardedaling van de woningen. Zij vrezen dat de diversiteit en buurtcohesie hieronder lijden. Mensen die dit kunnen (betalen) vertrekken, maar anderen die hier de middelen niet toe hebben, zijn genoodzaakt te blijven. Dit zorgt voor onrust in de buurt.
- Vragen gaan over clusteren van windturbines en aansluiten van windturbines op de karakteristieken van gebied.
- Oorspronkelijke plek, bedrijfsterrein Amstel III, vinden velen een veel betere plek.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

• Bewoners: verschillende groepen zijn niet betrokken. Veelal bewoners met lage SES, vaak anderstalig of laaggeletterd zijn niet actief betrokken in participatietrajecten.
• Bewoners voelen zich gedupeerd door keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. De negatieve impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. Voor de toekomstige geprivilegieerde bewoners Amstel III is het gebied verplaatst naar nieuw 6A. 'Oude' bewoners worden niet gezien, maar dragen wel de last van de groene ambities van de nieuwe bewoners van de 'duurzame' nieuwbouwprojecten. Ook de binnenstad wordt ontzien. Dit lijkt niet op sociale duurzaamheid of klimaatrechtvaardigheid.
• Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.
• Zorgen geuit dat de stem van bewoners weinig tot geen impact heeft.

Meedoen in de opbrengsten

• Vragen gaan over meedelen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in zoekgebied. Veel bewoners beschikken niet over de middelen om echt mee te kunnen doen en te kunnen profiteren van de windturbines.

Betrokkenheid buurgemeenten

• 'Samenklontering' van windturbines gemeentes dreigt. Vragen gaan over of er voldoende wordt afgestemd met buurgemeenten. Gemeente De Ronde Venen plaatst geen windturbines en wil niet opgezadeld worden met de overlast van Amsterdamse turbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Liever meer zonne-energie
• Veel bewoners hebben hun voorkeur geuit voor de inzet op meer zonne-energie.
Inzet van alternatieve technieken en innovaties
• Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn. Men wijst op de gebouwde en nog te bouwen datacentrales in Zuidoost die een aanslag doen op de stroomvraag.
• Vragen over of minder hoge windturbines niet beter zijn.
• Bewoners vragen nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden van kernenergie: bijv. een moderne, kleine kerncentrale i.p.v. de kolencentrale Hemweg.

Gevolgen maatschappelijke ongelijkheid

Nergens is de ongelijkheid tussen bevolkingsgroepen zo zichtbaar als hier. Hoogste perinatale sterfte, kortste levensverwachting. Kinderen blijven achter in onderwijs. Gevolgen voor arbeidsdeelname en verwerven zelfstandig bestaan zijn navenant. Relatie met prevalentie criminaliteit en geweld onder jongeren. De overheid dient mens en natuur te beschermen, niet

bewust bloot te stellen aan risico's van nog meer slapeloze nachten. Tegenwerking doelen Masterplan en Social Pact.

KBG	nummer	datum	vastgesteld in KBG /Concept	RES Ontv. Van PM	wie leest	check gedaan	aanpassingen	onderwerpen
Nieuw-West	1	Woensdag 17 november, 17.00- 19.00u	vastgesteld	Ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Nieuw-West	2	Donderdag 2 december, 17.00- 19.00u	concept	Ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Onderzoek naar de leefomgeving (context mapping)
Nieuw-West	3	Dinsdag 14 december, 17.00- 19.00u	concept	Ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Afwegingskader
Noord	1	Dinsdag 16 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Noord	2	Maandag 29 november, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee; akkoord	Onderzoek naar de leefomgeving (context mapping)
Noord	3	Maandag 13 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee; akkoord	Afwegingskader
Zuidoost	1	Maandag 22 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Zuidoost	2	Woensdag 1 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	JA	ja. zie bijlage (JK) + (OvdB) [redacted] heeft bijgevoegde al gecorrigeerd. Is OK zo.	Onderzoek naar de leefomgeving (context mapping)
Zuidoost	3	Donderdag 16 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	JA	Ja, zie bijlage	Afwegingskader
stedelijk	1	Donderdag 18 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	ja	Ja zie bijlage + opmerking er staan vragen in hoe we werven voor de PWE. Dit zouden we nu nog kunnen toevoegen. Zo ja, dan graag met deze opmerking naar [redacted] anders is deze vanuit mij klaar. [redacted] legt verwijzen naar communicatieoverzicht?	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
stedelijk	2	Dinsdag 30 november, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee, akkoord	Toelichting afwegingskader en online raadpleging (PWE)
stedelijk	3	Dinsdag 7 december, 19.00- 21.00u	concept	ja	[redacted]	ja	JA, zie bijlage + toevoeging: indien mogelijk, titel handreiking nog aanpassen: "handreiking participatie, samenwerking en sturing".	Online raadpleging (PWE) + zoekgebieden
Gezondheid	1	Dinsdag 23 november, 17.00- 19.00u	vastgesteld	Ja	[redacted]	ja	Ja, zie bijlage	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Gezondheid	2	Donderdag 2 december, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	ja	Ja, zie bijlage	Afwegingskader + ?
Gezondheid	3	Maandag 13 december, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	Ja	nee; akkoord	?
Natuur	1	Woensdag 24 november, 17.00- 19.00u	concept	ja	[redacted]	ja	nee; Akkoord , afgestemd met [redacted]	Kennismaking en toelichting proces RES Amsterdam en rol KBG
Natuur	2	Maandag 6 december, 19.00 – 21.00u	concept	ja	[redacted]	ja	nee; Akkoord, afgestemd met [redacted]	Afwegingskader

Gemeente
Amsterdam

Signalen uit de stad

Afwegingskader windturbines Amsterdam

definitief concept 22-12-2021

Inhoudsopgave

VOORWOORD: WAT IS HET AFWEGINGSKADER WEL EN NIET 3
Wat is het afwegingskader en hoe wordt het gebruikt? 3
Wat is het afwegingskader niet? 3
Interactief en overzichtelijk 3

INTRODUCTIE 4
Reflectiefase: een extra stap 4
Proces na de reflectiefase 4

OPBOUW VAN HET AFWEGINGSKADER 5
Reactie van klankbordgroepen 5
Gemeentebreed en per zoekgebied 5
Toelichting online raadpleging PWE 6
Toelichting nderzoek naar de leefomgeving 6

DEEL 1 8
AFWEGINGSKADER 9

BESTAANDE WET- EN REGELGEVING, AMSTERDAMS BELEID 10

1 LEEFOMGEVING 11
1.1 Hinderbeleving en gezondheidseffecten 12
1.1.1 Geluid en trilling 13
1.1.2 Slagschaduw 15
1.1.3 Knipperlichten 16
1.1.4 Schadelijke stoffen 17
1.2 Recreatie & belevingswaarde 18
1.2.1 Buitenactiviteiten 19
1.2.2 Volkstuinen 20
1.3 Natuur 21
1.3.1 Behoud en bescherming natuur en landschap 22
1.3.2 Vogels 23
1.3.3 Vleermuizen 24
1.4 Veiligheid 25
1.4.1 Technische veiligheid en normen 26
1.5 Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit 27
1.5.1 Ruimtelijke inrichting 28
1.5.2 Woningen (nieuwbouw en woningwaarde) 29
1.5.3 Landschapskwaliteit 30

2 MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID EN DEMOCRATISCHE LEGITIMATIE 32
2.1 Inspraak en dialoog 33
2.1.1 Betrokkenheid verschillende groepen 34
2.1.2 Gedeelde feitenkennis 35
2.1.3 Verschillende waarden in de stad 36
2.1.4 Transparantie over het proces en de besluitvorming 37
2.2 Meedoen in de opbrengsten 38
2.3 Sociale cohesie 39
2.4 Betrokkenheid buurgemeenten 40

3 SAMENHANGEND & BETAALBAAR ENERGIESYSTEEM 41
3.1 Zonne-energie 42
3.2 Inzet van alternatieve technieken en innovaties 43
3.3 Lokale productie 45
3.4 Energieafnemers 46

4 BIJDRAGE AAN CO_2-DOELSTELLING 47
4.1 Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk 48
4.2 Opwekpotentie van windturbines 50

DEEL 2 51
AFWEGINGSKADER PER ZOEKGEBIED 52

WINDZOEKGEBIEDEN
Havengebied-zuid 53
Ten noorden van de ring A10 Noord 56
Strandeiland/Buiteneiland 60
Science Park 63
Diemerscheg-Amsterdam 65
Waterleidingenterrein/Gein 68
Knooppunt Holendrecht 71

Voorwoord:
Wat is het afwegingskader wel en niet

Voor u ligt het document 'Signalen uit de stad: afwegingkader windturbines Amsterdam'. Met dit document wil de gemeente inzichtelijk maken welke signalen Amsterdammers en bewoners van buurgemeenten[1] meegeven als het gaat om de windzoekgebieden die vastgesteld zijn in de Regionale Energiestrategie 1.0. Daarnaast wordt in dit afwegingskader ingegaan op de wijze waarop deze signalen door de gemeente meegenomen zullen worden.

Dit afwegingskader is onderdeel van de reflectiefase, zoals toegelicht in de raadsbrief van 7 september 2021. De reflectiefase is door de gemeente Amsterdam opgezet om tegemoet te komen aan de brede behoefte om mee te doen en te denken over de komst van windturbines in Amsterdam. De reflectiefase heeft als doel inventariseren van- en luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden. De reflectiefase is een extra tussenstap in het proces van de Regionale Energiestrategie (RES) die boven op de wettelijke verplichtingen plaatsvindt. Het proces van de RES 1.0 en het uitwerken windzoekgebieden richting RES 2.0 en verder, is in lijn met de Amsterdamse Routekaart.

Wat is het afwegingskader en hoe wordt het gebruikt?

In dit document zijn de signalen gebundeld die tijdens het besluitvormingsproces rondom de RES 1.0 zijn meegegeven vanuit de samenleving. De praktische vertaling van het afwegingskader wordt tijdens de reflectiefase geborgd in een handreiking met richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing. Het afwegingskader en de handreiking worden door de gemeente gebruikt bij de procedure voor de behandeling van de aanvraag van een vergunning. Dit is naast het bestaande juridische kader waaraan getoetst moet worden en waar onderzoeken voor worden uitgevoerd, zoals het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) en een Gezondheideffectanalyse (GEA) voor elk windinitiatief.

In het afwegingskader hebben de zorgen en aandachtspunten een plek gekregen die tot nu toe vanuit de stad zijn meegegeven tijdens de verschillende gesprek- en participatiemomenten, die plaatsvonden zowel in aanloop naar de RES 1.0 als tijdens de reflectiefase. Met dit document geven we geen duiding of weging aan de verschillende signalen, in het document bestaan perspectieven naast elkaar zonder dat de gemeente daarin prioriteert. Het bevat een inventarisatie van onderwerpen die in ieder geval in het vervolgproces aan de orde komen en van de wijze waarop.

Een raadslid of andere betrokkenen kunnen dit document erbij pakken wanneer een (advies)aanvraag of voornemen tot initiatief besproken wordt in de raad. Dit document vormt een achtergronddocument dat geraadpleegd kan worden: zijn alle benoemde thema's aanbod gekomen in een aanvraag dan wel het proces van een initiatiefnemer?

Wat is het afwegingskader niet?

Dit afwegingskader maakt geen nieuwe keuzes ten opzichte van de RES 1.0. Dat betekent dat met dit kader niet opnieuw een keuze gemaakt wordt om windzoekgebieden te schrappen of toe te voegen. Het is geen beslisboom waarmee gebieden af kunnen vallen aan de hand van de signalen die meegegeven zijn. Ook bepaalt dit document niet welke inbreng belangrijker of minder belangrijk is. Tijdens de tweede helft van de reflectiefase wordt wel het gesprek gevoerd over de wijze waarop de samenwerking vormt krijgt, de gemeente gaat sturen en waaraan de participatie moet voldoen. Dit alles komt in de handreiking.

Interactief en overzichtelijk

Door de informatie uit de stad op een overzichtelijke manier te presenteren (deel 1) en per voorkeursgebied te ordenen (deel 2), ziet u snel welke zorgen en behoeften zijn meegegeven.

- Het document dat voor u ligt is een interactieve pdf. Dat betekent dat u met behulp van verschillende knoppen door het document kunt scrollen om de gewenste informatie te lezen.
- Door op een van de 4 grote vlakken (bijvoorbeeld Leefomgeving) te klikken komt u terecht bij de toelichting op het hoofdonderwerp. Door te klikken op een van de thema's daaromheen, komt u direct bij de uitwerking van het thema terecht.
- Bij elk kwadrant kun u altijd terug door rechtsboven te klikken (in geval van Leefomgeving de dame met de kat).
- Doorklikken in de tekst kan rechtsonder door de pijlen < en > te gebruiken.
- Terug naar het afwegingskader kan via de X tusen de < en >.
- Terug naar de inhoudsopgave door op het paginacijfer te klikken.
- Deel 2 van het bestand bevat een overzichtskaart windzoekgebieden met bijbehorende lokale kaders.

[1] *In de tekst wordt af en toe "Amsterdammers" gebruikt om de leesbaarheid te vergroten. Goed om te benadrukken dat we "Amsterdammers, bewoners van buurgemeenten en belanghebbenden" bedoelen.*

Introductie

Amsterdam wil haar verantwoordelijkheid nemen, voor nu en voor generaties na ons. Daarom leveren we een bijdrage aan de oplossingen tegen de klimaatcrisis. Op 27 mei 2021 stemde de Amsterdamse gemeenteraad in met de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0), waarmee een stap gezet is om in 2030 de ambitie te realiseren om 127 MW wind (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW), 400 MW zonnepanelen op grote daken en 150 MW zonnepanelen op kleine daken te plaatsen.

Reflectiefase: een extra stap

De gemeente wil de stappen naar een duurzamer Amsterdam zorgvuldig en samen met Amsterdammers zetten. Na het vaststellen van de RES 1.0 is daarom een extra fase ingelast: de reflectiefase[2]. Nog voordat initiatiefnemers die windturbines willen plaatsen zich kunnen melden, reflecteert de gemeente met deze fase eerst op wat Amsterdammers belangrijk vinden bij de mogelijke realisatie van windturbines. Deze reflectiefase kent drie producten die in de raadsbrief van 7 september 2021 uiteen zijn gezet:

- Een afwegingskader
- Richtlijnen voor participatie (onderdeel van de handreiking)
- Richtlijnen voor governance (samenwerking en sturing) (onderdeel van de handreiking)

Deze drie producten geven richting aan de verdere besluitvorming over windturbines. Ze moeten de raad en het bestuur helpen een zo goed mogelijke afweging te maken in het vervolgproces, en dienen als handvatten voor een gesprek met de stad. Het afwegingskader dat voor u ligt is het eerste van deze drie producten.

Proces na de reflectiefase

Ná de reflectiefase volgt het proces waar initiatiefnemers[3] zich bij de gemeente kunnen melden voor het ontwikkelen van een plan in een zoekgebied. De gemeente vraagt de initiatiefnemer een participatieplan, afgestemd met omwonenden, op te stellen en te streven naar 50% lokaal eigendom. Het afwegingskader dient bij deze stappen voor alle betrokkenen als een helder overzicht van alle geluiden die in de stad en specifiek per zoekgebied leven.

De handreiking geeft onder andere aan waar het participatieproces en de samenwerking aan moeten voldoen. Stapsgewijs ziet het besluitvormingsproces er zo uit: (klik hier voor de schematische weergave)

- Initiatiefnemer maakt een participatieplan in overleg met omwonenden en belanghebbenden om aan te geven hoe de procesparticipatie en het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom eruitziet.
- Participatieplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het college. Na goedkeuring volgt de uitvoering van het plan en wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering.
- Tijdens het participatieproces gaat initiatiefnemer met omwonenden en andere belanghebbenden in gesprek.
- Initiatiefnemer bereidt de onderzoeken voor, waaronder een milieueffectrapport (MER[4]) en een afzonderlijke gezondheidseffectenanalyse. Deze beoogde aanpak wordt vastgelegd in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en door het College ter inzage gelegd zodat iedereen hierop kan reageren.[5] Het college geeft advies op de NRD en betrekt hierbij de ingediende zienswijzen.
- De initiatiefnemers voeren vervolgens de onderzoeken uit. Mogelijk volgen er nog andere onderzoeken in deze fase, die niet in een MER aan de orde komen.
- Uit het participatieproces en de onderzoeken blijkt of de realisatie van windturbines inpasbaar en uitvoerbaar is.
- De vergunning voor het realiseren van een windpark wordt verleend als, na afweging van alle betrokken belangen, dit aanvaardbaar wordt geacht. Het college van burgemeester en wethouders (en het college van Gedeputeerde Staten) is bevoegd de vergunning te verlenen.[6] Het college heeft met de gemeenteraad van Amsterdam afgesproken dat de gemeenteraad de mogelijkheid wordt geboden zich over de vergunningverlening uit te spreken.

[2] *De windzoekgebieden Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein en Havengebied zijn in de RES 1.0 aangewezen als voorkeursgebied, maar zijn geen onderdeel van de reflectiefase.*
[3] *Onder initiatiefnemers verstaan we alle vormen van initiatiefnemers: o.a. burgerinitiatieven, energiecoöperaties, verenigingen, bedrijven etc. in alle verschillend mogelijke samenwerkingsvormen en combinaties.*
[4] *De afkorting MER betekent het milieueffectrapport zelf; de afkorting mer betekent de procedure van Milieueffectrapportage*
[5] *In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt aangegeven welke milieu-informatie het MER zal gaan bevatten.*
[6] *Het college van B&W is bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor bouwen en gebruik, het college van GS voor de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit. De gemeente is momenteel in gesprek met de provincie of het college van B&W ook over de milieuvergunning kan besluiten*

Opbouw van het afwegingskader

Het afwegingskader dat voor u ligt is opgebouwd met drie ''lagen'' aan informatie:

- De geldende wet- en regelgeving.
- De onderverdeling in vier hoofdthema's, voortkomend uit de Handreiking van de RES 2.0.
- Deze vier hoofdthema's zijn ingevuld met signalen die door Amsterdammers en andere belanghebbenden zijn meegegeven.

Vier hoofdthema's
Met de wet- en regelgeving en het Amsterdamse beleid dat daarop gestoeld is, kijkt de gemeente naar een logische inhoudelijke onderverdeling voor het afwegingskader. We sluiten aan bij de systematiek zoals genoemd in de Landelijke handreiking RES 2.0, waarin vier afwegingsaspecten genoemd zijn. Deze aspecten maken het mogelijk om de Amsterdamse signalen een plek te geven.[7] De vier hoofdthema's zijn:

- Leefomgeving
- Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie
- Samenhangend & betaalbaar energiesysteem
- CO_2-doelstelling

Input vanuit de samenleving
De indeling van het afwegingskader is gebaseerd op deze vier hoofdthema's. Per hoofdthema is in het afwegingskader de informatie te vinden die in alle zienswijzen en reacties naar voren is gebracht. Tijdens en naar aanleiding van inspreekavonden en andere bijeenkomsten van de RES en de Omgevingsvisie en tijdens de reflectiefase. Hieronder volgt de lijst van alle input die is meegenomen en verwerkt:

- Informatie- en participatieavonden in november en december 2020
- Reacties die gegeven zijn bij het draagvlakonderzoek door OIS uit najaar 2020
- Vijf informatiebijeenkomsten in april 2021 ten behoeve van de RES 1.0
- Expertsessie van de gemeenteraad in februari 2021
- De Nota van Beantwoording voor de Omgevingsvisie 2050
- Reactienota Noord-Holland Zuid Op weg naar de RES 1.0 van december 2020
- Inspreekavonden georganiseerd door de gemeenteraad in januari, maart en mei 2021
- Alle raadsadressen over windturbines/RES
- Mails van bewoners en belangengroepen die via het RES e-mailadres zijn ontvangen en via het contactformulier op de website van gemeente Amsterdam
- Uitkomsten Onderzoek naar de leefomgeving (PM zie toelichting hieronder)
- Online raadpleging (PM zie toelichting hieronder)

Reactie van klankbordgroepen

De klankbordgroepen zijn gevraagd te reageren op een conceptversie van dit document door aan te geven of ze belangrijke thema's of onderwerpen missen. Alle klankbordgroepen hebben een conceptversie van dit document ontvangen en gevraagd naar voor de groep relevante onderdelen te kijken. Zo is de Stedelijke klankbordgroep gevraagd te reageren op het document met signalen die gelden voor de hele stad. De expertgroepen zijn gevraagd te reageren op de voor hen relevante thema's, Gezondheid en Natuur en landschap. En de Lokale klankbordgroepen zijn gevraagd om aan te vullen op de lokale onderdelen van dit document.

De ontvangen reacties zijn gesorteerd, beoordeeld en verwerkt. Additionele opmerkingen op thema's en onderwerpen zijn direct verwerkt in het afwegingskader. Reacties op het proces worden meegenomen als input voor de handreiking participatie, samenwerking en sturing. Daarnaast zijn reacties ontvangen die buiten de scope van de reflectiefase RES vallen. Een overzicht van de ontvangen reacties en de verwerking ervan is te vinden op deze website.

Gemeentebreed en per zoekgebied

Met de hiervoor beschreven opbouw is gekomen tot een gemeentebreed afwegingskader, dat de hoofdstukken 1 t/m 4 beslaat. Het tweede deel van dit document gaat in op de zoekgebieden[8]. Om dit onderscheid duidelijk te maken onderscheiden we in dit document een Deel 1 voor het gemeentebrede deel en Deel 2 voor ieder voorkeurszoekgebied.

Om te komen tot een afwegingskader per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald tijdens deze reflectiefase door middel van een 'Onderzoek naar de leefomgeving'. Voor dit onderzoek zijn er door 259 respondenten tijdens een reeks van 19 workshops in de zoekgebieden werkboeken ingevuld die lokale (buurt) informatie hebben opgehaald. De methode die gehanteerd is, vraagt deelnemers om een reeks gegevens te verstrekken over of voor hun buurt, waaronder

[7] *Deze vier hoofdthema's volgen uit de landelijke Handreiking RES 2.0. Bij de invulling van deze hoofdthema's alsook de thema's en onderwerpen die eronder vallen, is het primaire uitgangspunt de situatie in Amsterdam geweest, en niet de (soms generiekere) omschrijvingen en definiëringen vanuit de Handreiking zelf.*
[8] *Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0.*

1) huidige beschrijving, 2) toekomstige prioriteiten, en 3) verwachte effecten van de komst van windturbines. Door middel van vragenlijsten en een reeks kaart-gebaseerde activiteiten, is een palet aan lokale en ruimtelijke informatie verzameld over ervaringen, ideeën, zorgen en dynamieken die belangrijk zijn voor lokale bewoners. Het volledige rapport, dat ook ingaat op de samenhang van deze thema's en de relatie tussen buurt ervaring en zorgen over de komst van windturbines is hier te lezen.

Belangrijk is te benadrukken dat in deel 2 er een afwegingskader per voorkeurs-gebied op hoofdlijnen is opgesteld dat inzicht geeft in de signalen die zijn mee-gegeven over dat gebied. Wanneer we de visualisaties naast elkaar liggen is te zien dat sommige thema's niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol spelen in dat gebied, enkel dat ze niet expliciet benoemd zijn. Alle thema's worden indien relevant voor het gebied meegenomen in het vervolg. Bovendien in alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in een Milieueffectrapportage, in een Gezondheids-effectanalyse of in andere onderzoeken.

Toelichting online raadpleging PWE

Met een online raadpleging in de vorm van een zogeheten participatieve waardenevaluatie (PWE), kan in korte tijd een brede afspiegeling van belang-hebbenden worden geïnformeerd en geraadpleegd over bestuurlijke dilemma's. Door middel van deze methode worden burgers als het ware op de stoel van de bestuurder gezet. Zij ervaren zo de dilemma's waar bestuurders voor staan en krijgen een overzicht van voor- en nadelen van de verschillende opties. Vervolgens krijgen ze de vraag wat zij zouden adviseren en waarom.

De uitkomsten van de online raadpleging zijn op hoofdlijnen opgenomen in paragraaf '2.1.3 Verschillende waarden in de stad' van dit document. Het volledige rapport van de PWE is beschikbaar op deze website. De uitkomsten van de online raadpleging vormen basis voor vervolggesprekken met belanghebbenden en worden meegenomen in de uitwerking van de handreiking participatie, samen-werking en sturing.

Toelichting onderzoek naar de leefomgeving

Het onderzoek naar de leefomgeving met de methodiek Context Mapping is opgezet om meer inzicht te verkrijgen in specifieke aspecten per windzoekgebied. Context Mapping is een participatieve ontwerpmethode, die bestaat uit twee stappen: 1) het inzichtelijk maken van behoeften en waarden van mensen in relatie tot hun leefomgeving (hun buurt of plek die zij bezoeken), en welke invloed de komst van windturbines hierop kan hebben, en 2) het gezamenlijk in gesprek gaan over en bedenken van oplossingen. Op deze manier kan de 'gebruikerscontext' mee-genomen worden in het gemeentelijk beleid over de plaatsing van windturbines.

Stap 1 heeft geleid tot het rapport "Onze stad en windmolens: Een onderzoek naar lokale wensen en zorgen over windenergie". Relevante bevindingen uit het rapport zijn verwerkt in het afwegingskader. Bijvoorbeeld een duidelijke zorg die naar voren kwam vanuit het onderzoek naar de leefomgeving is de mogelijke komst van windturbines gevolgen kan hebben op de sociale cohesie in een buurt. Sociale cohesie is om die reden als onderwerp toegevoegd aan het afwegings-kader (zie paragraaf 2.3). Ook zijn onderliggende sociale dynamieken toegevoegd aan de lokale signalen per zoekgebied. Het volledige rapport is openbaar is en te vinden op de website van de gemeente Amsterdam.

Stap 2 van de context mapping methode is nog niet uitgevoerd. Het rapport wordt nog met de klankbordgroepen besproken, waarbij ook de deelnemers aan het onderzoek worden uitgenodigd. Hier kunnen ook de bevindingen gerelateerd aan proces aan de orde komen. Dit gesprek geeft aanknopingspunten voor de handreiking participatie, samenwerking en sturing.

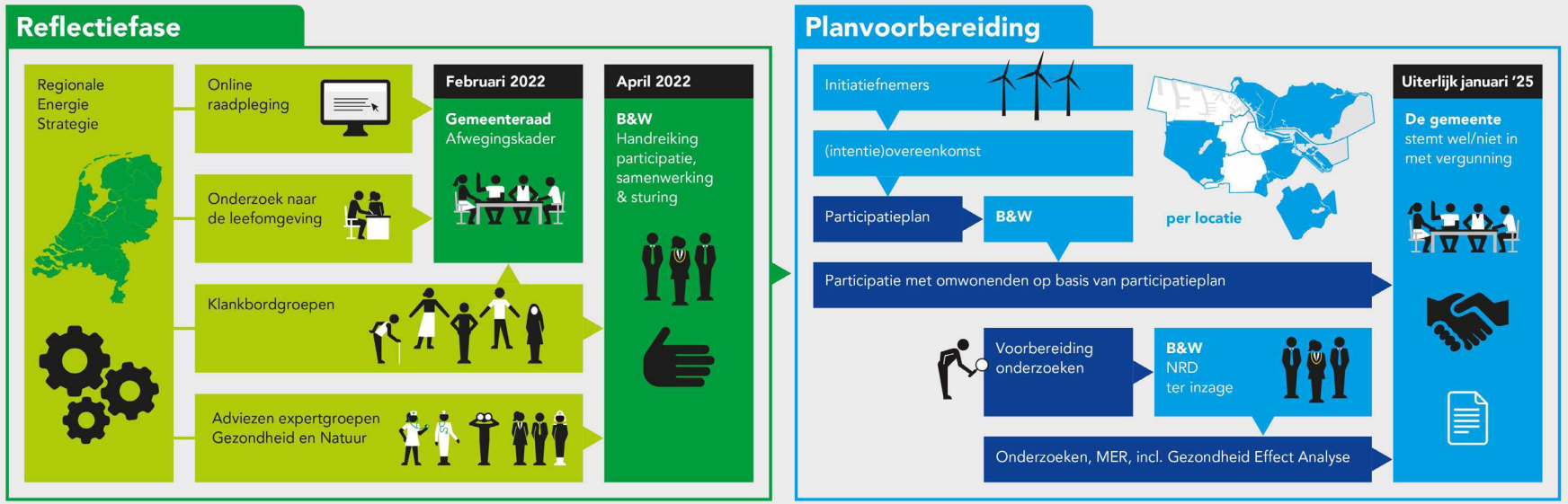

Reflectiefase

De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften die er leven bij bewoners. Daarnaast geven expertgroepen advies over hoe om te gaan met zorgen t.a.v. gezondheid en natuur rondom windmolens. De opbrengst wordt geïnventariseerd en wordt verwerkt in een afwegingskader voor de gemeenteraad en in richtlijnen voor participatie en sturing. Het uitgangspunt voor de reflectiefase is de RES 1.0, die is vastgesteld door de gemeenteraad in mei 2021.

Afwegingskader

Het afwegingskader bevat informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. De zorgen, wensen en behoeften van bewoners maken hier deel van uit en het biedt daarmee inzicht in de thema's die bewoners belangrijk vinden.

Wat is een online raadpleging

De online raadpleging is een methode om grote groepen deelnemers te betrekken bij een keuze-vraagstuk. Deelnemers nemen virtueel plaats op de stoel van de bestuurder en gaan keuzes maken. Daarmee kunnen ze hun voorkeuren aangeven op basis van (achtergrond) informatie, deze motiveren en nuanceren en eigen ideeën aandragen.

Onderzoek naar de leefomgeving

Bewoners kunnen tijdens de workshops aangeven wat voor hen de kenmerken van hun buurt zijn. Daarnaast worden bewoners gevraagd naar hun ideeën over windturbines en welke effecten zij verwachten bij een windmolen in hun leefomgeving. Zo leren we begrijpen wat bewoners belangrijk vinden in relatie tot windturbines in hun omgeving.

Intentieovereenkomst

De gemeente sluit per zoekgebied intentieovereenkomsten af met degene die het initiatief nemen om daar windmolens te onderzoeken en zo mogelijk te ontwikkelen. Dit betekent dat deze initiatiefnemers een participatieplan met omwonenden opstellen en er wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom.

Participatieplan

Het College stelt het participatieplan van initiatiefnemers vast en dit vormt de basis voor de verdere participatie in het gebied over de windmolens. Tijdens dit hele proces wordt gecommuniceerd naar iedereen in en rond het zoekgebied.

Notitie Reikwijdte Detailniveau

De initiatiefnemers inventariseren kenmerken, vragen en zorgen uit de omgeving, bereiden de onderzoeken en milieueffectrapportage voor en leggen de beoogde aanpak vast in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (**NRD**). Het College legt de NRD ter inzage zodat iedereen hierop kan reageren. Het college geeft advies op de NRD en betrekt hierbij ingediende zienswijzen. Onderdeel is een Gezondheid Effect Analyse (**GEA**).

Vergunningverlening

Als uit alle benodigde onderzoeken blijkt dat een locatie geschikt is voor een windmolen volgt de vergunningaanvraag door de initiatiefnemers. De gemeente stemt wel/niet in met vergunning-verlening voor plaatsing van een windmolen.

Gemeente
Amsterdam

Deel 1

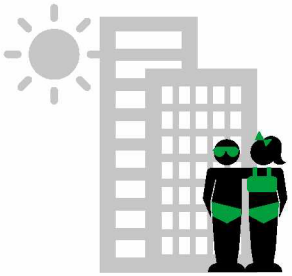

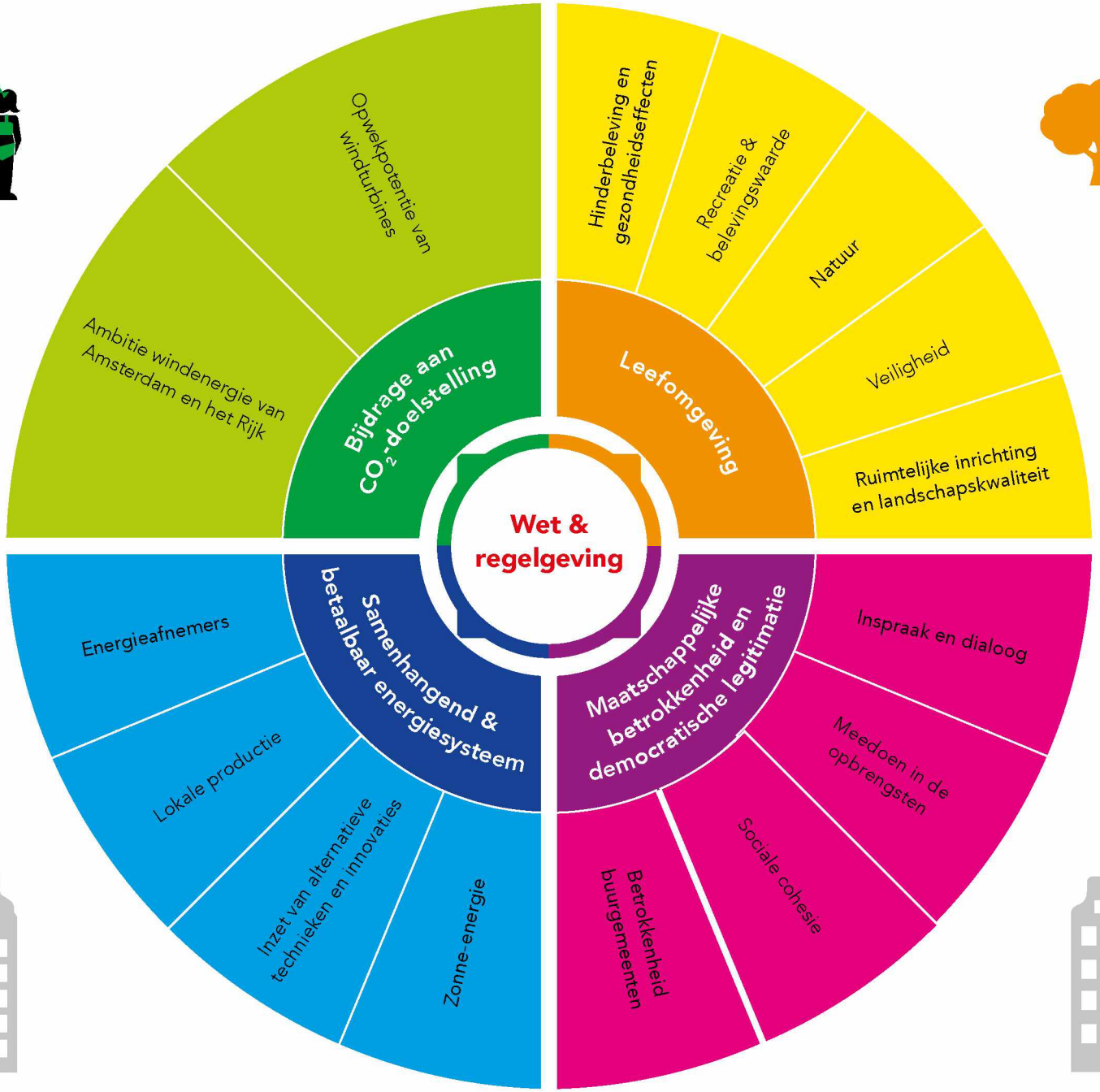
Opwekpotentie van windturbines
Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk
Bijdrage aan CO_2-doelstelling
Hinderbeleving en gezondheidseffecten
Recreatie & belevingswaarde
Natuur
Veiligheid
Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit
Leefomgeving
Wet & regelgeving
Energieafnemers
Lokale productie
Inzet van alternatieve technieken en innovaties
Zonne-energie
Samenhangend & betaalbaar energiesysteem
Inspraak en dialoog
Meedoen in de opbrengsten
Sociale cohesie
Betrokkenheid buurgemeenten
Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

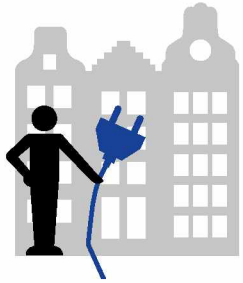

Bestaande wet- en regelgeving, Amsterdams beleid

De basis voor alle besluitvorming in de stad wordt gevormd door de bestaande wet- en regelgeving. De gemeente handelt en toetst binnen de geldende juridische kaders. Dat geldt ook voor het zoeken naar geschikte plekken voor het plaatsen van windturbines. Zo is er bij het bepalen van de zoeklocaties gekeken naar geldende beperkingen en beleidskaders met betrekking tot landschap, natuur- en milieu en zijn landelijke veiligheidsregels ten aanzien van afstanden van windturbines het uitgangspunt geweest. Hieronder wordt aangegeven met welke wet- en regelgeving in ieder geval rekening gehouden moet worden:

- Bij de afweging om windturbineparken ruimtelijk mogelijk te maken is (onder andere) het geluid, slagschaduw en externe veiligheid (plaatsgebonden risico voor (beperkt) kwetsbare objecten) van een windturbine op de omgeving van belang. In het **Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer** zijn hiervoor waarden opgenomen. Vanwege een recente uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (ABRS[9]) mogen deze waarden niet toegepast worden en zal daarom nader onderzoek aan de besluitvorming ten grondslag worden gelegd.
- Voor de afstanden van windturbines tot infrastructuur en overige externe veiligheidsobjecten wordt uitgegaan van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de richtlijnen uit de **Handreiking Risicozonering Windturbines.** De afstanden in de handreiking betreffen generieke toetsafstanden, waarbij lokaal maatwerk mogelijk is.
- Ten behoeve van de veiligheid en geluidbelasting heeft de Rijksoverheid het **Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)** vastgesteld. De LIB regelt welk gebied bestemd is voor gebruik als luchthaven en voor welk gebied daaromheen beperkingen gelden, bijvoorbeeld in de vorm van bouwhoogtebeperkingen voor windturbines.
- De bescherming van natuur komt voort uit de **Wet natuurbescherming**. In deze verkenning is bepaald in hoeverre er ecologische waardevolle gebieden in of in de nabijheid van het projectgebied aanwezig zijn en in hoeverre effecten op de waarden van deze gebieden te verwachten zijn.
- **Natura 2000-gebieden** kennen een beschermingsregime met een externe werking. Dit betekent dat naast windturbines binnen deze gebieden, ook windturbines buiten deze gebieden van invloed kunnen zijn op de natuurlijke waarden waarvoor deze gebieden zijn aangewezen. Als uit de voortoets blijkt dat belangrijke nadelige gevolgen op N2000-gebieden niet zijn uitgesloten, dan zal een passende beoordeling opgesteld worden.
- Noord-Holland kent 32 bijzondere provinciale landschappen. Dat zijn landschappen met bijzondere eigenschappen en waarde. **Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)** is een beschermingsregime binnen de Omgevingsverordening NH2020 bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. De kernkwaliteiten van deze landschappen mogen in principe niet worden aangetast.
- Plannen binnen een gebied in het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)**, moeten voldoen aan regels van de provinciale omgevingsverordening Noord-Holland. In de basis geldt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet worden aangetast, de oppervlakte van het NNN en de onderlinge samenhang van de NNN-gebieden mag niet verminderen."
- Er zijn verschillende Rijksmonumenten en Rijksbeschermde dorps- en stadsgezichten. **De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE)** adviseert een afstand tot windturbines van 1.800 meter, zodat het contrast tussen de windturbines en het beschermde dorpsgezicht wordt afgezwakt. Dit is geen voorgeschreven norm en vormt daarom geen 'harde belemmering', echter wel een belangrijk aandachtspunt.
- Wanneer windturbines binnen of in de nabijheid van de Stelling van Amsterdam of elementen daarvan (schootcirkel of zichtlijnen) worden gepositioneerd zal er een **Heritage Impact Assessment (HIA)** moeten worden uitgevoerd. De HIA geeft inzicht in de mogelijk effecten van de windturbines op het UNESCO werelderfgoed.
- De Provincie Noord-Holland wijst stiltegebieden aan, onder andere om waar mogelijk, flora en fauna te beschermen. Binnen deze gebieden gelden regels en richtwaarden om geluidhinder te beperken of te voorkomen. Deze regels zijn vastgelegd in de **Provinciale Omgevingsverordening** van Noord-Holland. Dit vormt echter geen uitsluitingscriterium voor de plaatsing van windenergie.
- Daarnaast vormen beleidsregels en beleidsvisies die eerder vastgesteld zijn onderdeel van de kaders waarbinnen de gemeente verder uitwerkt. Dit gaat onder meer over de NOVI en POVI, Windvisie 2012, de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050, de Groenvisie 2020-2050 en de Omgevingsvisie 2050 en (de zoekgebieden van) RES1.0.

De wet- en regelgeving op het moment van indiening van de aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van een windpark is geldend.

[9] *Zie ABRvS 30 juni 2021 inzake Windpark Delfzijl-Zuid, ECLI:NL:RVS:2021:1395*

Leefomgeving

Amsterdam leeft en bruist. In onze stadsdelen en buitengebieden maken Amsterdammers gebruik van de fysieke leefomgeving om te wonen, werken en recreëren. In de eigen straat of buurt, of in parken en recreatiegebieden. Elk gebied heeft zijn eigen unieke kenmerken en karakteristieken dat door verschillende Amsterdammers op verschillende manieren wordt beleefd, waar de één juist komt om tot rust te komen en de ander om bijvoorbeeld te sporten of te varen.

De leefomgeving is altijd aan verandering onderhevig. Drukte, rust, aantasting of juist verbetering van een gebied zijn allemaal onderdeel van de dynamiek van de stad. Door het vaststellen van onder andere de Omgevingsvisie anticipeert de gemeente op al deze thema's en zorg zij ervoor dat de stad toekomstbestendig ingericht wordt.

Ook de energietransitie heeft gevolgen voor de leefomgeving. Het is één van de grootste ruimtelijke opgaven in de komende decennia, die zal leiden tot veranderingen in onze leefomgeving en in de inrichting van de stad. Ondergrondse leidingen en bovengrondse installaties voor het opwekken en transporteren van nieuwe energie zullen veel ruimte in beslag nemen, terwijl de ruimte al beperkt is in een compacte en groeiende stad als Amsterdam, zowel boven als onder de grond. Dat kan tot dilemma's en weerstand leiden. Er is ook een positief effect van de energietransitie op de leefomgeving te noemen: het stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen levert een gezondheidswinst op.

Binnen het hoofdstuk Leefomgeving zullen we in gaan op de verschillende signalen die vanuit de stad zijn meegegeven als het gaat om de omgeving waarin we wonen, werken en recreëren. Per thema lichten we toe wat Amsterdammers meegegeven hebben in het proces rondom de RES 1.0.

1.1 Hinderbeleving en gezondheidseffecten

Hinderbeleving gaat over de hinder die bewoners verwachten te ervaren door de komst van windturbines. Er is geen harde grens te trekken tussen hinderbeleving en gezondheid. In lijn met de WHO-definitie van gezondheid beschouwt het RIVM geluidshinder als een mogelijk gezondheidseffect.

Naast mogelijke geluidshinder, worden ook andere elementen van windturbines door participanten benoemd die kunnen leiden tot hinder en/of gezondheidseffecten, waaronder slagschaduw, knipperlichten en vrijkomen van fijnstof.

Geluid en gezondheid: context
In een dichtbevolkt land als Nederland accepteren we een bepaalde mate van hinder door geluidsbronnen, zoals windturbines. Zo zijn er afspraken gemaakt over hoeveel geluid windturbines mogen veroorzaken, op bijvoorbeeld gevels van huizen. Echter zijn recentelijk deze afspraken omtrent geluidsnormen buiten toepassing gesteld.

Op 30 juni 2021 heeft de Raad van State geoordeeld dat de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de Activiteitenregeling milieubeheer (Arm) buiten toepassing moeten worden gelaten. Voor deze rijksregels is niet de juiste procedure gevolgd. De rijksregels zijn wel gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek naar de milieugevolgen, maar op grond van een EU-richtlijn had een milieueffectrapport moeten worden gemaakt. Overheden, zoals de gemeente Amsterdam, moeten nu voor nieuwe windturbineparken een eigen afweging maken over welk milieubeschermingsniveau zij lokaal aanvaardbaar achten.

De Amsterdamse expertgroep gezondheid is gestart tijdens de reflectiefase om de gemeente te adviseren over o.a. geluidsnormen en effecten op gezondheid.

> 1.1.1 Geluid en trilling

> 1.1.2 Slagschaduw

> 1.1.3 Knipperlichten

> 1.1.4 Schadelijke stoffen

[9] *Meer informatie hierover vindt u op de site van het RVO*
[10] *De Lden is een Europese maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaai over een heel etmaal uit te drukken*
[11] *Om een beeld te krijgen van de huidige geluidsniveaus in de Amsterdamse leefomgeving, zie hier*

1.1.1 Geluid en trilling

Wat is het?

Draaiende wieken van een windturbine en de wind die langs stilstaande wieken waait, kunnen geluidsoverlast en trillingen veroorzaken. Afhankelijk van de hoogte, omvang van de molen en de snelheid en richting van deze wind, kan deze overlast door geluid en trilling in meer of mindere optreden. Windturbines produceren geluid over het hele spectrum van lage tot hoge tonen, net als andere geluidbronnen, en dus ook laagfrequent geluid (LFG) en infrageluid (geluid onder de 20Hz). Het aandeel LFG en infrageluid van windturbinegeluid is gemiddeld vergelijkbaar met dat van bijvoorbeeld wegverkeer.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over of er onderzoeken zijn gedaan naar de (lange termijn) effecten van geluid op gezondheid. Lichamelijk klachten, stress en slapeloosheid zijn genoemd.
- Zorgen over gezondheidseffecten voor kinderen.
- Zorgen over gezondheidseffecten voor mensen met risicofactoren (zoals ouderen met vaak chronische aandoeningen).
- Zorgen over gezondheidseffecten van laagfrequent geluid en infrageluid.
- Vragen gaan over invloed van (tip)hoogte van windturbines op gezondheidseffecten.
- Vragen over vergelijking van ervaren hinder door windturbines met andere geluidbronnen (zoals wegverkeer en vliegverkeer).
- Zorgen over invloed van verschillende geluidbronnen op elkaar (cumulatie en maskering).
- Vragen over de gehanteerde afstand om de zoekgebieden te verkleinen in de RES 1.0: waarom hanteert de gemeente Amsterdam slechts 350 meter? Er wordt verwezen naar afstandscriteria voor windturbines tot woningen in andere landen, die andere afstanden aanhouden. Aanvullende vragen zijn of gemeente zich niet op achterhaalde informatie baseert.
- Vragen over de mate van geluid die verschillende type turbines produceren, en of de gemeente wel voor de stilste kiest.
- Een andere zorg is de opeenstapeling van nieuwe ontwikkeling die leiden tot opstapeling van overlast, zoals cumulatief geluid van een drukke weg.

"Ik ben voorstander van duurzame energie, maar dat mag niet ten koste gaan van de gezondheid van Amsterdammers en al helemaal niet van onze kinderen."
– Inspreekavond, bewoner Amsterdam

"Ik kan de geluidsoverlast en de gevolgen daarvan niet zelf bepalen en de hoeveelheid storend geluid zou ik willen ervaren voordat ik daar een mening over kan vormen."
– Online raadpleging, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Alle windturbines in Amsterdam moeten voldoen aan de wettelijke normen (RVO). De rechter heeft deze normen voor windturbineparken buiten werking gesteld.
- Hoe ver het geluid van een windturbine draagt is moeilijk aan te geven, omdat er geen algemene afstand aan te geven is. Dit is namelijk afhankelijk van de windrichting, windsnelheid en het type windturbine. Voor iedere windturbine is maatwerk nodig. Op basis van een precieze locatie wordt een geluidsberekening gemaakt en bepaald welk extra geluid aanvaardbaar is in het licht van hinder/gezondheid[10].

Proces

- Zie processchema.
- De Amsterdamse expertgroep gezondheid is gestart tijdens de reflectiefase om de gemeente te adviseren over o.a. geluidsnormen en effecten op gezondheid.
- Het opstellen van een thematische klankbordgroep gezondheid. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Het uitvoeren van een Gezondheideffectanalyse (GEA) per windinitiatief.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.
- In het participatieproces wordt gebruik gemaakt van toegepaste audiovisuele simulatietechnieken die al worden gebruikt om vliegtuiglawaai in kaart te brengen.

[10] *Zie in dit verband ook hetgeen is opgemerkt onder wet- en regelgeving, eerste bullit, over de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.*

1.1.2 Slagschaduw

Wat is het?

Slagschaduw is de schaduw die een object werpt op een ondergrond of een ander voorwerp. Dit kan bijvoorbeeld een windturbine of lantaarnpaal zijn. Bij een lantaarnpaal gaat het om een vaste schaduw terwijl het bij een windturbine een pulserende schaduw is. Het type molen is bepalend voor de contour van de slagschaduw. Het optreden van slagschaduw is ook afhankelijk van de weersomstandigheden, seizoenen en de positionering van een windturbine ten opzichte van de woning of bijvoorbeeld een sportveld.[11]

Signalen uit de stad

- De zorg is dat als de zon tegen de bewegende wieken van de windturbine schijnt, er een continu bewegende schaduw ervaren wordt over bijvoorbeeld ramen van woningen. De zorg van bewoners is dat omwonenden dit als hinderlijk zullen ervaren.
- Bewoners noemen slagschaduw veelal als onderdeel van verschillende vormen van overlast zoals horizonvervuiling, vermindering van de woningwaarde en geluidsoverlast.
- Een andere zorg is of de risico's helder zijn rondom slagschaduw en verkeersveiligheid.

"Kunt u garanderen dat in een eventuele vergunning komt te staan dat de windturbines stilgezet dienen te worden zodra er slagschaduw optreedt?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In de milieuregelgeving zijn normen opgenomen over slagschaduw, zoals o.a. een maximale duur van slagschaduw per jaar. De rechter heeft deze normen voor windturbineparken buiten werking gesteld. In het MER dat wordt uitgevoerd bij elk project worden de effecten van slagschaduw onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Zie processchema.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook mitigerende maatregelen en alternatieven aan bod komen.
- In het participatieproces wordt gebruik gemaakt van visualisaties om slagschaduw te tonen.

[11] *Aanvullende informatie is te vinden in deze publicatie van het RVO*

1.1.3 Knipperlichten

Wat is het?

Bovenop windturbines met een tiphoogte van 150 m is verlichting aanwezig die knippert, met als doel het waarborgen van de veiligheid van het vliegverkeer. Dankzij knipperlichten blijven windturbines 's avonds, 's nachts en bij slecht weer namelijk zichtbaar voor het vliegverkeer. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt het licht sterker of minder sterk ingesteld. Bij de huidige windturbines zijn de knipperlichten vanaf de grond waarneembaar.

Signalen uit de stad

- Zorgen gaan over de (knipper)lichten op windturbines dat mogelijk als storend zou kunnen worden ervaren door omwonenden en recreanten.
- De zorg is geuit dat het knipperen eventuele gezondheidsklachten als migraine kan verergeren.
- Zorgen geuit over dat knipperlichten kunnen leiden tot het verstoren van de migratieroutes van dieren, in het bijzonder vleermuizen.

"Ik vrees ook voor de hinder die zal worden ondervonden van het knipperlicht die noodzakelijk is bij de mega windturbines."
– Inspreekavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In de MER dat wordt uitgevoerd bij elk project worden de effecten van knipperlichten onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Zie processchema.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook mitigerende maatregelen en alternatieven aan bod komen.

1.1.4 Schadelijke stoffen

Wat is het?

Windturbines wekken stroom op zonder de lucht te vervuilen, zonder het klimaat te belasten en zonder grondstoffen uit te putten. Wel komt er wat CO_2 vrij bij het bouwen, onderhouden en afbreken van de turbine, maar na 3 tot 6 maanden draaien heeft een turbine die hoeveelheid CO_2-uitstoot al bespaard.

Signalen uit de stad

- Zorgen over vrijkomen van schadelijke stoffen (bijv. Bisfenol A) door eroderen wieken.
- Zorg over verspreiding van fijnstof door windturbines.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij elk project wordt een MER uitgevoerd. In de MER wordt schadelijke stoffen (en daarmee onder meer het vrijkomen of verspreiden daarvan) als thema verder onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Zie processchema.
- Het uitvoeren van een Gezondheidseffectanalyse per windinitiatief.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

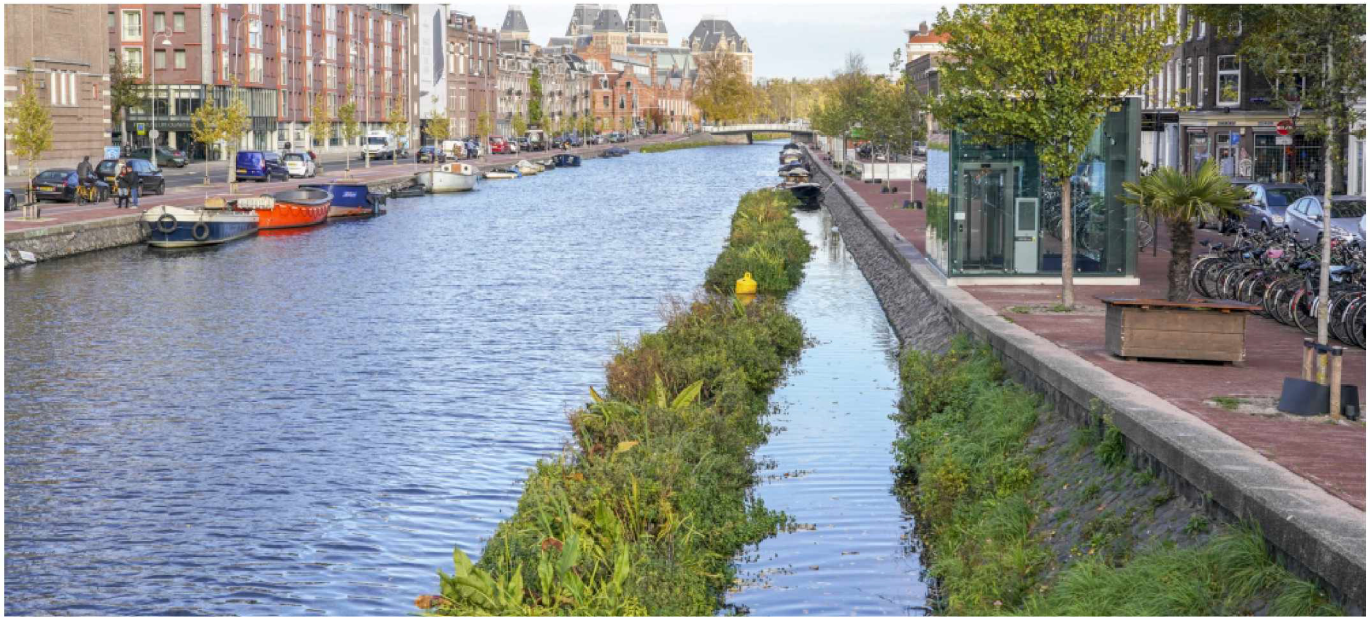

1.2 Recreatie & belevingswaarde

Recreëren gaat over ontspanning en vermaak. Voor veel Amsterdammers is het groen en de buitenruimte in en rondom Amsterdam een plek om te recreëren: sporten, wandelen, de hond uit te laten of van de natuur te genieten[12]. Veranderingen in het (stedelijke) landschap kunnen de beleving van iemand die recreëert in een gebied, beïnvloeden. Dit kan zowel een positieve als negatieve ervaring zijn. En daarmee kan ook de belevingswaarde veranderen. De belevingswaarde zegt iets over de mate waarin een gebruiker van een gebied, dat gebied als kwalitatief ervaart. Het gaat dus niet om de economische waarde van een gebied maar de zintuiglijke ervaring ervan. De belevingswaarde is sterk afhankelijk van individuele voorkeuren, de activiteiten en de persoonlijke associaties van iemand met een gebied.

> 1.2.1 Buitenactiviteiten

> 1.2.2 Volkstuinen

[12] *Een overzicht van alle parken en recreatiegebieden in de gemeente is hier te vinden.*

1.2.1 Buitenactiviteiten

Wat is het?

Buitenactiviteiten die vaak genoemd zijn in het proces rondom de RES 1.0 zijn onder andere: fietsen, surfen, roeien, zwemmen, suppen, varen op het meer, kanoën, wandelen en hardlopen. Het gebruik van volkstuinen valt ook onder recreatie, dit wordt als apart onderwerp behandeld (zie PM).

Kijkend naar de verschillende buitenactiviteiten is te zien dat deze op verschillende wijzen georganiseerd zijn: soms in een sportpark of binnen een vereniging, en soms gaat het over losse bewoners/bezoekers. Deze nuances komen ook terug wanneer ingezoomd wordt op de verschillende gebieden in het onderzoek leefomgeving, een samenvatting per voorkeursgebied is te vinden in Deel 2 van dit document.

Signalen uit de stad

- Bewoners noemen de vermindering van de belevingswaarde in het wandel/sport/hondenuitlaat gebied door de aanwezigheid van windturbines als zorg. De zorg bestaat dat recreatiewater voor watersporters wordt opgeofferd, dat windturbines ten koste gaan van groene plekken waar kinderen en volwassenen ontspannen en dat sportvelden het moeten ontgelden.
- Men maakt zich in sommige gevallen ook zorgen over de toegankelijkheid van het gebied.
- Er is een zorg geuit gerelateerd aan veiligheid: los van of je ergens mág sporten of recreëren, kan het nog wel veilig?

"Wat zijn de gevolgen voor recreatie ten gevolge van de molens nabij de oevers van Amsterdam met het IJmeer denk aan: surfen, roeien, zwemmen, suppen, varen op het meer, wandelen, hardlopen en andere sporten."
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij het inpassen van een windturbine in bestaand gebied moet rekening gehouden worden met de omgeving. Zie deel 2 voor specifieke opmerkingen per zoekgebied.
- Een initiatiefnemer zal in het participatieproces samen met omwonenden en belanghebbenden spreken over eventuele gevolgen voor buitenactiviteiten op een potentiële locatie en hoe deze zo veel mogelijk te voorkomen.

Proces

- Zie processchema.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook de effecten op recreatie aan bod komen.
- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het thema wordt behandeld in het participatieproces. Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.

1.2.2 Volkstuinen

Wat is het?

Volkstuinen vervullen een duurzame, ecologische, educatieve en recreatieve rol in het leven van verschillende Amsterdammers. In Amsterdam is ruim 300 hectare aan volkstuinparken. Het gaat in totaal om ongeveer 6000 volkstuinen op 43 verschillende parken. In december 2021 heeft het de gemeenteraad een nieuwe strategie voor volkstuinen vastgesteld.

Signalen uit de stad

- Er zijn in algemene zin zorgen geuit over het plaatsen van windturbines dicht bij volkstuinen. Bewoners wil weten of er minimale afstanden gelden voor windturbines in de nabijheid van volkstuinen. Bewoners met volkstuinen gaan daar juist heen om te ontsnappen aan het geluid en de drukte van de stad, zo wordt opgemerkt.
- Men wil weten waarom voorbij is gegaan aan de Milieueffectrapportage bij Windvisie 2012: tuinparken zijn kwetsbare objecten? In PlanMER staat dat windturbines (max. 120) niet plaatsbaar zijn naast volkstuinparken omdat dit kwetsbare objecten zijn.
- Men wil ook weten of er onderzocht kan worden of volkstuinparken de status van geluidsgevoelige objecten kunnen krijgen.
- Er is meegegeven dat sommige mensen overnachten in de volkstuinen gedurende bepaalde perioden van het jaar. Omdat dat dit slecht geïsoleerde huisjes zijn, zullen windturbines negatieve gevolgen hebben voor de nachtrust.
- Bewoners merken op dat niet alle betrokkenen vanuit de volkstuinen zich gezien voelen als stakeholder en/of direct belanghebbende in het RES-traject.

"Volkstuinparken moeten de status van geluidsgevoelig object kunnen krijgen. Veel tuinders wonen immers het grootste deel van het jaar op het tuinpark, dat ook door veel wandelaars wordt bezocht." – *Raadadres, bestuur Volkstuinpark*

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt gewogen of geluidsaspecten een belemmering kunnen opleveren voor de bouw van windturbines in de buurt van een volkstuincomplex.

Proces

- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook de effecten op volkstuinparken aan bod komen.

1.3 Natuur

Niet alleen Amsterdammers leven in onze stad, ook voor veel soorten dieren en planten is Amsterdam de thuishaven. Rondom de stad liggen verschillende gebieden rijk aan dier- en plantsoorten. En ook ín de stad, met bijvoorbeeld het Diemerpark dat ruimte biedt aan een groot aantal ringslangen, of het Amsterdamse Bos dat plek biedt aan een verscheidenheid van planten en dieren. Het aantal soorten is in Amsterdam de afgelopen decennia toegenomen, dit geldt bijvoorbeeld voor wilde bijen en dagvlinders, waarvoor ook midden in de stad belangrijke plekken liggen. Dat is het resultaat van initiatieven van bewoners, investeringen van de gemeente en zorgvuldig (ecologisch) beheer.

Klimaatverandering heeft invloed op natuurlijke systemen: biodiversiteit gaat verloren en ecosystemen gaan achteruit. Ook in Amsterdam zal klimaatverandering impact hebben op de natuur. Door fossiele energievoorziening te vervangen voor duurzame energie wordt natuur beschermd tegen klimaatverandering. Daarnaast helpt meer natuur om ons beter aan te passen tegen de gevolgen van klimaatverandering: groen in de stad zorgt voor meer koelte en betere water-opvang. Ten slotte kan het bevorderen van biodiversiteit veel geld schelen, dat anders nodig is voor achterstallig onderhoud, sanering of de bestrijding van plaagdieren. Het behoud en bescherming van natuur en landschap is belangrijk, voor Amsterdam, maar ook op hogere schaalniveaus. Amsterdam houdt rekening met de bestaande regionale en provinciale groenstructuren en (inter-)nationale doelstellingen voor soorten en gebieden.

Vanuit de verschillende signalen uit de stad over windturbines zijn onderwerpen genoemd in relatie tot natuur en landschap. Dit varieerde van het uitspreken van de algemene wens om natuur en landschap goed mee te nemen, dan wel te behouden en te beschermen tot het benoemen van mogelijk gevolgen voor specifieke soorten (met vooral aandacht voor vogels en vleermuizen). Deze zijn in de paragrafen hieronder verder toegelicht en uitgewerkt.

Een expertgroep Natuur brengt advies uit of de bestaande wetten, normen en onderzoeken voldoen om aan de geuite zorgen tegemoet te komen en een goede afweging te maken op moment dat er een besluit genomen zal worden door de raad.

> 1.3.1 Behoud en bescherming natuur en landschap

> 1.3.2 Vogels

> 1.3.3 Vleermuizen

1.3.1 Behoud en bescherming natuur en landschap

Wat is het?

Amsterdam is omgeven door waardevolle natuurgebieden, waarvan ook een deel binnen de stadsgrenzen ligt. Ook aan de randen van de stad zijn er verschillende gebieden met hoge ecologische waarde. In een groeiende stad waar er steeds meer vraag is naar woonruimte en de openbare ruimte onze achtertuin is, is beleving van rust en ruimte in (beschermde) natuur en landschappen belangrijk.

Signalen uit de stad

- Zorgen gaan over de impact van turbines op de natuur. Hierbij worden zorgen genoemd waar het gaat over het verlies en beschadigen van natuurgebieden door de komst van windturbines.
- Noodzaak om de nodige bescherming van natuurgebieden te bieden.
- Zorgen over overlap tussen de zoekgebieden en compensatiegebieden (gebieden die eerder zijn ontwikkeld om te compenseren voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals snelwegen en gebrek aan natuur, bijvoorbeeld de mosselbanken in het IJmeer).
- Een zorg is dat de toegankelijkheid tot natuurgebieden (voor zowel mens als dier) door de komst van windturbines afneemt.
- Zorgen over de mogelijke gevolgen voor natuur en biodiversiteit bij het aanleggen van windturbines.
- Ook mogelijke kansen voor biodiversiteit worden gezien, omdat door de plaatsing van windturbines sommige gebieden minder bezoekers zullen krijgen, wat ruimte en rust geeft voor biodiversiteit.
- Mogelijke kans om de windopbrengsten te investeren in vergroting en verbetering broedgebieden.

"Ontzie belangrijke natuurgebieden bij het realiseren van de klimaatopgave."
– Raadsadres, bewoner Amsterdam"

"Dieren hebben ook een veilig leefgebied nodig om te voorkomen dat deze hieruit zullen vertrekken." – Online raadpleging, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Nederland heeft een (wettelijk gereguleerde) verantwoordelijkheid in het beschermen van soorten en in stand houden van de biodiversiteit, onder meer vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Proces

- Zie processchema.
- Een Amsterdamse expertgroep natuur is gevraagd advies uit te brengen over de effecten op landschap en natuur die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten.
- Naast de expertgroep is een thematische klankbordgroep natuur opgericht. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en gedeeld met de expert- en klankbordgroep.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

1.3.2 Vogels

Wat is het?

Vogels gebruiken vaak dezelfde vliegroutes om hun bestemming te bereiken. Maar dichter bij huis gebruiken vogels ook vaste routes om eten op te halen en uit te rusten nabij hun standplaats. Vogels kunnen last hebben van windturbines omdat de turbines hun vliegroutes doorkruizen. Dit kan als mogelijke gevolgen hebben dat er sprake is van verstoring van vogelbewegingen of sterfte.

Signalen uit de stad

- Er zijn verschillende zorgen geuit over de impact van windturbines op de vogelpopulatie, bijvoorbeeld doordat de aanleg van windturbines het landschap verandert waardoor vogels de bestaande migratieroutes mogelijk niet (meer) goed gebruiken.
- Vogels raken gedesoriënteerd en in het uiterste geval kan daarmee de populatie van een soort afnemen. Bijvoorbeeld omdat vogels een gebied gaan mijden, waardoor het gebied ongeschikt wordt om te broeden, te rusten en voedsel te zoeken.
- Ook maken bewoners zich zorgen dat windturbines zullen leiden tot lager broedsucces, omdat vogels langer op zoek moeten naar voedsel.
- Een andere zorg die genoemd is zijn de effecten van het botsen op een windturbines. Door een botsing kunnen vogels zich verwonden of overlijden.
- Bewoners maken zich zorgen over de gevolgen van laagfrequent geluid voor vogels, of daar onderzoek naar is gedaan. Door hen wordt verwezen naar de Nationale Windturbinerisicokaart van de Vogelbescherming.
- Bewoners vragen zich af of het betrekken van ecologen en stichtingen zoals de Vogelbescherming voldoende gebeurt.

"Windturbines kunnen het welzijn van vogels sterk beïnvloeden. Vogels botsen tegen de wieken, verliezen foerageergebieden of moeten omvliegen om de molens te ontwijken..." – *Raadsadres, Vogelwerkgroep Amsterdam*

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Momenteel vindt er ook onderzoek plaats naar de vormgeving en uitstraling van een windturbine om te kijken of hiermee het aantal botsingen van vogels kan afnemen: bijvoorbeeld door het clusteren van windturbines of het schilderen van een wiek.

Proces

- Een Amsterdamse expertgroep natuur is gevraagd advies uit te brengen over de effecten op landschap en natuur die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten.
- Naast de expertgroep is een thematische klankbordgroep natuur opgericht. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en gedeeld met de expert- en klankbordgroep.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

1.3.3 Vleermuizen

Wat is het?

Amsterdam kent een grote populatie vleermuizen. In onze stad komen minstens 6 soorten vleermuizen voor. Ook vleermuizen hanteren net als vogels vaste trekroutes tussen hun zomer- en winterplaats. Afhankelijk van de soort zijn de migratieroutes meer of minder lokaal van aard.

Signalen uit de stad

- Vleermuizen worden in de verschillende gesprek- en inspreekmomenten apart genoemd als categorie dieren die overlast kan ervaren door windturbines.
- Bewoners geven aan dat er vleermuizen beschermde diersoorten zijn.
- Op IJburg en boven het IJmeer zitten veel vleermuizen en bewoners willen weten hoe de veiligheid van de vleermuizen gewaarborgd kan worden als er windturbines worden geplaatst.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Er zijn verschillende mitigerende maatregelen mogelijk om de gevolgen voor vleermuizen te beperken. Het bespreken van mitigerende maatregelen is pas aan de orde als er een precieze locatie bekend is.

Proces

- Een Amsterdamse expertgroep natuur is gevraagd advies uit te brengen over de effecten op landschap en natuur die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten.
- Naast de expertgroep is een thematische klankbordgroep natuur opgericht. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en gedeeld met de expert- en klankbordgroep.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

1.4 Veiligheid

Veiligheid gaat over de veiligheid van de turbine zelf: de technische eisen en wettelijke normen -en regels waaraan een windturbine moet voldoen wanneer hij geplaatst wordt. Voor windturbines gelden er strenge veiligheidseisen die zijn terug te vinden in de Handreiking Risicozonering Windturbines. Voor windturbines gelden diverse veiligheidseisen vanuit verschillende soorten wet- en regelgeving, van de Spoorwegwet tot het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (bevb). De normen voor externe veiligheid kwetsbare objecten uit het Activiteitenbesluit Milieubeheer zijn net als de normen voor geluid en slagschaduw door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van Staten buiten werking gesteld. Deze worden per project in het MER onderzocht. Er gelden algemene richtlijnen voor veiligheid in Nederland. Op de website van RVO kan gelezen worden welke richtlijnen dit zijn, deze staan toegelicht in de Handreiking risicozonering Windturbines. Welke richtlijn van toepassing is hangt af van het type molen en de omgeving. Bij de aanleg nabij wegen hangt het er bijvoorbeeld vanaf of er ook gevaarlijke stoffen worden vervoerd over de weg en hoeveel mensen er rijden. Voor iedere windturbine moet een veiligheidsberekening van het risico worden gemaakt. Op basis hiervan worden risicocontouren berekend die aangeven welke activiteit op welke afstand van de windturbine mag plaats vinden.

> 1.4.1 Technische veiligheid en normen

1.4.1 Technische veiligheid en normen

Wat is het?

Windturbines moeten voldoen aan strenge veiligheidseisen. Daarmee wordt bijvoorbeeld gewaarborgd dat de molen onder alle weerscondities veilig in werking kan zijn, of dat, in geval van storingen aan de molen zelf, de veiligheids-systemen ervoor zorgen dat de turbine tot stilstand komt. Daarnaast vindt er elk jaar een beoordeling door een deskundige plaats die het functioneren van de molen moet checken. En die bij het vermoeden van een defect, de windturbine direct buiten bedrijf moet laten stellen. Omdat deze eisen er zijn, is de kans dat een windturbine een veiligheidsrisico oplevert, zeer klein.

Signalen uit de stad

- Zorg bestaat over het risico op afbreken van de gondel, mastbreuk of het afbreken van een (deel van een) blad door wind of blikseminslag. Ook ijsafwerping gedurende de winter is genoemd als zorg.
- Zorg dat turbines in brand kunnen vliegen door kortsluiting of overbelasting en dat daardoor onderdelen afbreken.
- Vragen worden gesteld over een veilige afstand tussen windturbine en activiteiten (zoals wandelen).

"Hoe wordt de veiligheid gewaarborgd van de direct omwonende, denk bijvoorbeeld aan het afbreken van een wiek op volle snelheid?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij elk project wordt een MER uitgevoerd. In de MER wordt veiligheid verder onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Op het moment dat concrete mogelijke locaties bekend zijn kunnen nadere uitspraken gedaan worden over welke activiteiten wel of niet mogelijk zijn in de buurt van een windturbine, uitgaande van bestaande wet- en regelgeving.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook mitigerende maatregelen en alternatieven aan bod komen.

1.5 Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

Amsterdammers en bewoners uit buurgemeenten waarderen de ruimtelijke inrichting van Amsterdam als stad met groene scheggen en geven om de kwaliteit van het landschap. Door de groei van de Amsterdamse bevolking en woningnood staan deze waardes onder druk. Een deel van ons landschap wordt daarom beschermd door bestaande wet- en regelgeving. Dat is belangrijk, omdat het landschap in Amsterdam een bepaalde kwetsbaarheid kent, o.a. vanwege de grote historische waarde en de aanwezigheid van verschillend cultureel erfgoed in de stad en omgeving. Er zijn verschillende monumenten die UNESCO status hebben en daarmee beschermd worden tegen beschadiging.

Binnen dit hoofdstuk worden de signalen benoemd die Amsterdammers belangrijk vinden als het gaat over de ruimtelijke inrichting en de kwaliteit van het landschap. Ruimtelijke inrichting benoemt de mogelijk conflicterende of elkaar aanvullende bestemmingen zoals woningbouw of natuurontwikkeling of functiecombinaties in de nabijheid van windturbines.

Landschapskwaliteit bestaat uit zowel technische als sociale factoren. Bij technische factoren gaat het om de fysieke inrichting van het landschap zoals de inpassing van een windturbine in de horizon, de opstelling van molens onderling en de lokale inpassing van de voet van de molen. Dit speelt op verschillende schaalniveaus, heel lokaal tot nagenoeg regionaal. Bij sociale factoren gaat het onder meer over beleving van landschap.

> 1.5.1 Ruimtelijke inrichting

> 1.5.2 Woningen (nieuwbouw en woningwaarde)

> 1.5.3 Landschapskwaliteit

1.5.1 Ruimtelijke inrichting

Wat is het?

Ruimtelijke inrichting gaat over verschillende belangen in dezelfde ruimte die met elkaar kunnen conflicteren of elkaar kunnen aanvullen (meervoudig ruimtegebruik). Dit betreft bijvoorbeeld bestaande woningen in de buurt van mogelijke nieuwe windturbines, nieuwe woningbouwplannen of natuur. De gemeente kijkt dan ook of het in de ruimtelijke langetermijnstrategie past. Voor het Rijk is de Nationale omgevingsvisie vastgesteld. Ook in de NOVI is de voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik uitgesproken. In Amsterdam is de langetermijnstrategie vastgelegd in de omgevingsvisie. De Omgevingsvisie 2050 heeft de voorkeursgebieden voor windenergie uit de RES 1.0 opgenomen. Vervolgens worden de zoekgebieden geborgd in de andere omgevingsinstrumenten. Daarbij wordt in het kader van een "goede ruimtelijke ordening" gekeken naar afwegingen van de hele stad en de buurgemeenten. Hoe verhoudt een windturbine zich tot de totale omgeving waar die zich in bevindt? Wat is de beste plek in relatie tot woningbouw en de andere opgaven in de stad? De relatie met bestaande woningen wordt daarbij veel genoemd.

Signalen uit de stad

- Bewoners zijn benieuwd of windturbines voor meerdere functies gebruikt kunnen worden, daar waar dat mogelijk is zou de gemeente daar meer over moeten communiceren.

"In welke mate vallen windmolens te combineren met ander ruimtegebruik?
Kunnen windmolens bijvoorbeeld gecombineerd worden met bos en/of agrarische functies?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- De RES is meegenomen in de Omgevingsvisie en wordt geborgd in omgevingsinstrumenten.
- Onderzoek en gesprekken kunnen aangeven hoe en waar functies gecombineerd kunnen worden.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het thema wordt behandeld in het participatieproces. Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.
- Als onderdeel van een 'goede ruimtelijke ordening' wordt in de vergunning gekeken naar functies in de omgeving, ook in de buurgemeenten. Ook in het MER wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre meervoudig ruimtegebruik mogelijk is.

1.5.2 Woningen (nieuwbouw en woningwaarde)

Wat is het?

De stad Amsterdam heeft een enorme woningbouwopgave: het is de ambitie om in 2050 150.000 woningen erbij gebouwd te hebben in de stad. Voor deze hoeveelheid woningen is ruimte nodig. Zoveel mogelijk benutten van de binnenstedelijke ruimte en de buitenruimte leeg houden, dat is een van de strategische keuzes die in de Omgevingsvisie is vastgesteld. De stad wil werken aan verdichting in bestaande buurten, het verduurzamen van de bestaande bouw en het vergroenen van de leefomgeving. Bij dit onderwerp gaat het zowel over de woningbouwopgave als de woningwaarde: de waarde van een woning kan dalen of stijgen als gevolg van veranderingen in de omgeving van de woning.

Signalen uit de stad

- Bewoners willen weten hoe de plannen voor windturbines zich verhouden tot nieuwbouwplannen. Zorg is dat die niet meer gerealiseerd kunnen worden.
- Zorg dat de komst van een windturbine effect heeft op de waardebepaling van een (nieuwbouw) woning. Bewoners vinden het van belang dat mogelijke waardedaling als gevolg van windturbines zo goed mogelijk in beeld wordt gebracht en wat de gemeente hieraan kan doen.
- Het uitzicht op een gebied met windturbines op het water is volgens de insprekers ook reden voor de waardedaling.

"Het zoekgebied voor wind ligt vooral in het IJmeer. Er zijn ook plannen om een aantal eilanden en nieuwe woongebieden op dezelfde locatie te bouwen. Wat is de status van de nieuwe eilanden en behoort een combinatie van nieuwbouw en windmolens tot de opties?" – Informatieavond, bewoner Amsterdam

"Waardedaling van verkoopprijzen van bestaande woningen nabij windmolens is een belangrijk aspect. Deze waardedaling kan oplopen tot 20%. Ik begrijp dat dit argument niet doorslaggevend zal zijn bij u besluit, maar waar kan een huiseigenaar terecht met dit kostenverhaal?" – Raadadres, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij het vaststellen van de zoekgebieden is er rekening gehouden met 350 meter tot bestaande woningen en met vastgestelde bestemmingsplannen.
- Er geldt een regeling voor planschadevergoeding (onder de Omgevingswet heet dit nadeelcompensatie).

Proces

- Bij het ruimtelijk besluit wordt een planschaderisicoanalyse opgesteld. Verzoeken om een planschadevergoeding worden afzonderlijk beoordeeld.
- Nieuwbouwplannen waarvoor al een bestemmingsplan is vastgesteld, worden gezien als een autonome ontwikkeling in het MER.

1.5.3 Landschapskwaliteit

Wat is het?

Een windturbine in het landschap staat niet op zichzelf, maar vormt onderdeel van een geheel: een plek waar mensen wonen, werken en recreëren, waar mogelijk historisch erfgoed ligt, waar natuur is, dieren en planten leven, kortom (stedelijk) landschap. Mensen ontlenen er een identiteit aan en beleven dit landschap als waardevol.

De komst van een windturbine heeft impact op dit landschap. Hoe deze impact en de verandering van de omgeving ervaren wordt is subjectief. Het gaat daarbij zowel om de context op grotere schaal, zoals de horizon als mede de concrete impact in de nabijheid van de leefgebieden van mensen.

Echter is niet alles subjectief, cultuurhistorisch waardevolle landschappen en/of gebieden met UNESCO status worden door de wet beschermd volgens duidelijke criteria. De provincie zorgt momenteel als bevoegd gezag voor het behoud van deze waarden en de doorontwikkeling ervan in een specifieke context, zoals klimaatverandering.

De inpassing van een windturbine in de landschappelijke context en in het (stads)landschap kan vormgegeven worden aan de hand van een aantal criteria. Bijvoorbeeld de opstellingen van de windturbines ten opzichte van elkaar, de horizon en het silhouet in het landschap, of de inpassing van de voet. Horizon en landschap zijn constant aan verandering onderhevig. Molens maken samen met andere hoge elementen de horizon. Omdat het landschap aan verandering onderhevig is vereist dit een brede manier van kijken.

Signalen uit de stad

- Verschillende bewoners uiten zorgen over het veranderende landschap en geven aan dat windturbines niet in elk landschap passen.
- Er zijn zorgen over verrommeling van het landschap.
- Zorgen over oude historische karakteristieken in het landschap worden verstoord.
- Zorgen over de mogelijke aantasting van UNESCO werelderfgoed, zoals de Stelling van Amsterdam.
- Sommige bewoners vinden vervuiling van de horizon in mindere mate een zorg, omdat er ook al op veel plekken elektriciteitsmasten staan.
- Andere mensen geven aan de verandering van het landschap als gevolg van de plaatsing van windturbines voor lief te zullen nemen omdat groene stroom een belangrijk doel is.
- Bewoners geven aan het open polderlandschap open te willen houden.
- Er zijn bewoners die vinden dat de windturbines geclusterd geplaatst moeten worden, in plaats van 1 molen, zodat een verrommeling van het landschap beperkt blijft.
- Sommige bewoners hebben voorkeur om op plekken windturbines clusteren. Op die manier kan de overlast beperkt worden. Daarnaast is het aansluiten van windturbines op het netwerk goedkoper en er wordt meer natuur bespaard op die manier.

"Versnippering is niet fraai; daarom is het belangrijk te kijken naar een paar clusters i.p.v. te verspreiden over alle zoekgebieden in de stad"
– Interactieve sessie, bewoner Amsterdam

"Ik ben in eerste plaats heel erg bang dat we met deze windturbines de unieke aanzichten van de Amsterdamse stad onherstelbare schade aanbrengen."
– Inspreekavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Tijdens de reflectiefase wordt gewerkt aan een gemeentelijk kader voor de ruimtelijke kwaliteit.
- De provincie Noord-Holland heeft een handreiking ruimtelijke kwaliteit opgesteld om gemeenten en initiatiefnemers te ondersteunen.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het thema wordt behandeld in het participatieproces. Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.
- In het participatieproces wordt gebruik gemaakt van visualisaties en audiovisuele simulatietechnieken om de effecten op de ruimtelijke kwaliteit en landschap te tonen.
- In een MER worden effecten op het landschap, cultuurhistorie en de horizon onderzocht. Wanneer windturbines binnen of in de nabijheid van de Stelling van Amsterdam of elementen daarvan (schootcirkel of zichtlijnen) worden gepositioneerd zal er een **Heritage Impact Assessment (HIA)** moeten worden uitgevoerd. De HIA geeft inzicht in de mogelijk effecten van de windturbines op het UNESCO werelderfgoed en zal onderdeel gaan uitmaken van het MER.
- Mogelijke initiatieven moeten ook getoetst worden aan het beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap en bij inpassing ook aan de ruimtelijke kwaliteitseis die stelt dat rekening gehouden dient te worden met Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

"De transitie naar veiligere stroom is cruciaal. Uitzicht is aan te wennen, een onleefbare planeet niet." – Bijlage Draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

"Windmolens zijn een onderdeel van de Nederlandse cultuur, en de moderne vallen daar voor mij ook onder." – Bijlage Draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

De wil en inzet van (bevlogen) Amsterdammers, bewoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden is nodig om onze ambities te realiseren. De gemeente spant zich in om ieder die dat wenst te betrekken in het proces om alle wensen, zorgen en behoeften in beeld te brengen. In Nederland bestaan democratische instrumenten om de zorgen van eenieder te borgen en af te wegen in het democratisch besluitvormingsproces. Dit gebeurt o.a. in een MER die uitgevoerd bij alle windinitiatieven in Amsterdam. Daarin worden alle mogelijke gevolgen voor de omgeving onderzocht, afgewogen en alternatieven benoemt. Amsterdam zet met dit document en de reflectiefase een extra stap.

Onder dit hoofdthema worden thema's en onderwerpen toegelicht die relevant zijn voor het proces om alle belanghebbenden en betrokkenen op juiste wijze te betrekken zoals bijvoorbeeld ruimte voor inspraak en dialoog, het betrekken van alle lagen van de bevolking maar ook aandacht voor de opbrengsten van een windinitiatief.

2.1 Inspraak en dialoog

Tijdens het proces in aanloop naar de RES 1.0 zijn verschillende zorgen en aandachtspunten benoemd die raken aan het hoofdthema maatschappelijke betrokkenheid. Dit gaat over betrokkenheid van verschillende groepen, feitenkennis, belevingswerelden en transparantie over het proces en de besluitvorming.

> 2.1.1 Betrokkenheid verschillende groepen

> 2.1.2 Gedeelde feitenkennis

> 2.1.3 Verschillende waarden in de stad

> 2.1.4 Transparantie over het proces en de besluitvorming

2.1.1 Betrokkenheid verschillende groepen

Wat is het?

Het is belangrijk dat zoveel mogelijk bewoners en belanghebbenden met verschillende perspectieven bekend zijn met de plannen en zo mogelijk ook worden betrokken bij de plannen voor windenergie. Zodat er wederzijds begrip ontstaat voor elkaars perspectieven en mogelijk acceptatie ontstaat voor de bestuurlijke keuzes die gemaakt worden.

Signalen uit de stad

- Verzoek om de totale samenleving te betrekken, vanuit alle lagen in de wijk en van jong tot oud.
- Een zorg is dat er waarschijnlijk groepen mensen zijn die wel een belang hebben, maar die niet worden gehoord. Dit kan komen door een beperkte toegang tot internet en of media, door een taalbarrière of opleidingsniveau, maar mogelijk ook door beperkte interesse in het onderwerp of andere prioriteiten.

"Mensen hebben eigenlijk nog geen idee wat van wat ze boven het hoofd hangt. Ik maak mij daar best wel zorgen over, want ze hebben eigenlijk nog niet goed mee kunnen denken. De enquête die gedaan is was ook niet in hun eigen taal en was ook online. Hoe hebben zij tot nu toe mee kunnen denken?"
– Bijeenkomst Noord, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- De gemeente organiseert nieuwe vormen van betrokkenheid zoals Mini-Burgerberaad, Maakbank en de Online raadpleging.
- De gemeente houdt rekening met verschillende bewoners en bevolkingsgroepen tijdens het uitvoeren van de jaarlijkse enquête over de houding van Amsterdammers ten aanzien van duurzaamheid, hier worden ook straatinterviews gehouden om bredere doelgroepen te bereiken.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het participatieproces wordt vormgegeven. Dit gebeurt in samenspraak met omwonenden. Zie voor een voorbeeld: het participatieplan Noorder IJplas.
- Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.1.2 Gedeelde feitenkennis

Wat is het?

Met gedeelde feitenkennis wordt bedoeld dat het van belang is dat alle betrokkenen – gemeente, bewoners, initiatiefnemers - uitgaan van hetzelfde kader aan feiten. Die gedeelde feiten vormen het fundament voor het gesprek dat in en met de stad gevoerd wordt.

Signalen uit de stad

- Volgens bewoners is er genoeg ruimte op zee om alle windturbines te plaatsen. Om deze reden willen zij de belangenafweging van de doelstelling van 49 TWh op zee beoordelen.
- Er zijn bewoners die stellen dat de doelstelling van 35 TWh op land al gehaald is. Zij willen de aannames van het PBL, de RVO en het EZK kunnen beoordelen.
- Bewoners trekken de degelijkheid van het onderzoek van het RIVM over windturbinegeluid en gezondheid in twijfel, terwijl de overheid het beleid hierop baseert.
- Ook maken bewoners zich zorgen over de vergelijkbaarheid van onderzoeken omdat veel van de onderzoeken zich niet specifiek richten op Nederland en de gestelde normen.

"De rapporten waar geluidsoverlast op gebaseerd zijn meestal gebaseerd op turbines die verouderd zijn. Technologie in deze sector gaat ongelofelijk hard, geluidsoverlast van verminderd wordt." – *Inspreekavond, bewoner Amsterdam*

"Wordt er nog nader onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten, aangezien experts elkaar tegen spreken en het moeilijk is om op basis van de huidige onderzoeken echt goed inzicht te hebben in de gezondheidseffecten?" – *Raadsadres, bewoner Amsterdam*

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Gemeente Amsterdam vindt gedeelde feitenkennis belangrijk en streeft dan ook naar het verkrijgen hiervan. Dit doet de gemeente door kennis te delen, transparant te zijn over het proces en door zoveel mogelijk verschillende invalshoeken in het proces mee te nemen.
- Gedeelde feitenkennis speelt op verschillende schaalniveaus. Gemeente maakt gebruik van uitgangspunten die door landelijk beleid zijn opgesteld. De uitgangspunten voor wind op land komen voort uit landelijk beleid. Het gesprek over deze uitgangspunten moet dan ook op dat schaalniveau besproken worden. Er wordt daarom mogelijk een landelijke dialooggroep over wind op land gestart.
- Als onderdeel van de reflectiefase voert de gemeente het gesprek over feiten ook in de verschillende klankbordgroepen, bijvoorbeeld worden vragen over de feiten in rapporten over gezondheid gesteld in de klankbordgroep gezondheid.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe kennisdeling en -uitwisseling wordt vormgegeven in het participatieproces. Dit gebeurt in samenspraak met omwonenden.
- Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door het college van de gemeente.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.1.3 Verschillende waarden in de stad

Wat is het?

In de stad bestaan verschillende ideeën en waarden over windenergie in Amsterdam. In het debat lijkt dit vaak plat geslagen tot voor- en tegenstanders. Er zijn verschillende groepen te identificeren omdat er verschillen zijn in onder andere de houding ten opzichte van windenergie en onderliggende waarden. Door oog te hebben voor dergelijke factoren en te zoeken naar mogelijk gedeelde waarden ontstaat de mogelijkheid om een dialoog te voeren tussen individuen en/of groepen met verschillende perspectieven in de stad.

Signalen uit de stad

Op basis van de online raadpleging wordt geconstateerd dat er verschillende perspectieven op windenergie in de stad zijn. De onderzoekers konden een aantal groepen deelnemers identificeren onder andere op basis van hun perceptie van de ambitie om extra windturbines in de stad plaatsen en de wens zoveel mogelijk duurzame energie op Amsterdams grondgebied op te wekken.

- Een groep deelnemers die positief is over extra windenergie in de stad, zij kiezen bijvoorbeeld relatief vaak voor de eis 'zorg dat omwonenden van de windturbines direct voordeel hebben van de energie. Binnen deze groep zijn er mensen die vinden dat alles uit de kast moet worden gehaald om klimaatverandering tegen te gaan. Een andere groep is gematigder en noemt meer voorwaarden over bijvoorbeeld afstand tot woningen en overlast.
- Een groep deelnemers die negatief is over extra windenergie in Amsterdam, leden van deze groep kiezen relatief vaak voor eisen over bescherming van het landschap en het bewaren van afstand tot natuurgebieden aan de randen van Amsterdam. Binnen deze groep kunnen we ook weer twee groepen onderscheiden, waarvan een het bouwen van windturbines in Amsterdam een slecht en irreëel plan vindt. Een andere deel van de groep is negatief over windenergie, maar vindt wel dat Amsterdam zoveel mogelijk moet doen om energie binnen de gemeentegrenzen op te wekken.
- Een groep die neutraal is over het bouwen van extra windturbines in Amsterdam. Een ruime meerderheid in die groep vindt dat Amsterdam zoveel mogelijk doen om energie binnen de gemeentegrenzen op te wekken, zij stellen hier wel voorwaarden aan zoals het beperken van overlast voor mens en natuur, eerst te kijken naar alternatieven voor windenergie, en locaties te zoeken in de buurt van industrie.

Uit de online raadpleging volgt ook dat voor een ruime meerderheid van de Amsterdammers gezondheid, verantwoordelijkheid, duurzaamheid, rechtvaardigheid en natuur/landschap belangrijke thema's zijn bij keuzes die moeten worden gemaakt rond de duurzame energie ambities van Amsterdam. Twee relevante kanttekeningen hierbij zijn dat:

- Bewoners van Amsterdam soms heel anders denken over de concrete invulling van deze waarden.
- Verschillende groepen Amsterdammers deze waarden anders prioriteren.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn. De inzichten uit de online raadpleging worden gebruikt bij de totstandkoming van deze handreiking.

Proces

- Het volledige rapport over de online raadpleging wordt gedeeld met de gemeenteraad en wordt openbaar toegankelijk gemaakt.
- De resultaten van de online raadpleging kunnen worden gebruikt om een dialoog te voeden tussen de verschillende groepen in de stad.

2.1.4 Transparantie over het proces en de besluitvorming

Wat is het?

Transparantie over het proces en de besluitvorming betekent onder meer dat het proces begrijpelijk, toegankelijk, betrouwbaar en voorspelbaar is. En het moet duidelijk zijn wat, wanneer gebeurt in het proces en wanneer welk besluit genomen gaat worden.
Bovendien moet het helder zijn hoe en wanneer belanghebbenden kunnen meepraten in het proces. Daarnaast moet duidelijk zijn waarover belanghebbenden kunnen mee praten en op welke manier hun input wordt meegenomen in het proces dan wel besluit. Ook gaat het over de vraag hoe snel en adequaat je als overheid reageert op signalen die uit de samenleving worden overgebracht. Transparantie over het proces en de besluitvorming gaat gepaard met heldere communicatie.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over het proces en wanneer ze in het proces worden geïnformeerd: hoor ik het wel op tijd wanneer jullie voornemens zijn in mijn buurt een windturbine te plaatsen?
- Zorgen zijn dat het proces wellicht zo is ingericht dat bewoners geen echte inspraak meer hebben, maar voor voldongen feiten komen te staan.
- Zorgen gaan over het tot stand komen van de besluitvorming en hoe inspraak de besluitvorming beïnvloedt. Sommige bewoners hebben het gevoel dat besluiten al genomen zijn en dat er daarna pas geparticipeerd wordt.
- Een zorg is dat het proces nogal snel en gehaast is, met het risico dat er windturbines worden geplaatst op locaties waar niet goed over na is gedacht.
- Vragen gaan over waar het proces zich bevindt; waarom is een zoekgebied wel of niet geschikt is; wat is daarvoor doorslaggevend?
- Vragen gaan ook over hoelang het proces duurt van het plaatsen van een windturbine van start tot einde.
- Er worden ook complimenten gegeven over een helder en transparant proces.

"Het is echter onduidelijk welk belang de gemeente hecht aan deze inspraak."
– Bijlage Draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Het plaatsen van windturbines is een meerjarig proces. Echter, om in 2030 de ambitie voor windenergie (een extra vermogen van 50 megawatt t.o.v. 2019) te realiseren, is afgesproken dat alle (omgevings-)vergunningen verleend zijn in 2025.
- In de RES 1.0 heeft de gemeente Amsterdam de ambitie voor zon en wind en de zoekgebieden vastgelegd. Hiervoor zijn meerdere informatie- en participatiemomenten georganiseerd.
- Stapsgewijs wordt verder onderzocht hoe en waar de ambitie voor windturbines kan worden uitgevoerd. De gemeente wil hiervoor dialoog en samenwerking met de lokale omgeving. Richtlijnen voor participatie en samenwerking worden uitgewerkt in de handreiking Participatie, samenwerking en sturing.
- Gemeente Amsterdam deelt informatie over het proces en besluitvorming via de website www.amsterdam.nl/windenergie en de nieuwsbrieven 'Duurzaam020' en 'Duurzame energie'.

Proces

- Het besluitvormingsproces is beschreven in het processchema begin van dit document.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.2 Meedoen in de opbrengsten

Wat is het?

In Amsterdam wordt er gestreefd naar 50% lokaal eigendom bij een windproject. Amsterdammers en bewoners van buurgemeenten kunnen op verschillende manieren profiteren: via lidmaatschap, via een omgevingsfonds of via een omwonendenregeling. Ook mensen met een kleine portemonnee kunnen profiteren. Dit wordt ook wel financiële participatie genoemd.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over de mogelijkheden om financieel mee te doen, op welke wijze meeprofiteren mogelijk is en of meeprofiteren voor iedereen toegankelijk is.
- Er zijn vragen waarom niet ingezet wordt op 100% lokaal eigendom, door een combinatie van zoveel mogelijk burger-energie coöperaties en een gemeentelijk duurzaam energiebedrijf.
- Zorgen geuit over het meeprofiteren van 'anderen', niet bewoners maar grote partijen zoals datacenters.
- Zorgen geuit over de verdeling van de lusten en laten: het mag niet zo zijn dat de ene Amsterdammer de lusten heeft als mede-eigenaar en de andere Amsterdammer de lasten als omwonenden van windturbine.
- Vragen gaan over wat de mogelijkheid is om als directe omwonende van een windturbine méér gecompenseerd te worden: hoe dichter bij een windturbine hoe meer privileges bijvoorbeeld.

"Financieel voordeel hierbij ondervinden is wel een vereiste en geen financieel nadeel ondervinden van plaatsing bijvoorbeeld als gevolgen van mijn verzekering et cetera."
– Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Amsterdam verleent alleen medewerking aan initiatiefnemers die streven naar minimaal 50% lokaal eigendom.
- In de landelijke Handreiking RES 2.0 worden vier vormen van financiële participatie onderscheiden: mede-eigenaarschap, financiële deelneming, omgevingsfonds en omwonendenregeling.
- In Amsterdam zet in elk geval in op omgevingsfondsen, waarmee een windpark een vast bedrag per geproduceerde eenheid elektriciteit afdraagt aan een omgevingsfonds dat ten goede komt aan de directe omgeving van het project.
- Ook streeft de gemeente naar het uitwerken van een Omwonendenregeling, voor diegenen in de directe omgeving die niet willen of kunnen investeren.

Proces

- In het participatieproces gaat de initiatiefnemer in gesprek met omwonenden en belanghebbenden over mogelijkheden voor financiële participatie en samenwerking.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.3 Sociale cohesie

Wat is het?

Sociale cohesie gaat over de verbinding die bewoners voelen met hun stad of buurt. De verbinding wordt gevoeld doordat er sprake is van een bepaalde mate van variatie, veelvormigheid en diversiteit. Zowel in mensen als functies. Doorgaans is er een bepaalde mate van samenhang tussen sociale dan wel fysieke factoren waardoor de verbondenheid met een gebied door een bepaalde groep (bijvoorbeeld buurtbewoners) wordt gevoeld. Fysieke veranderingen in de buurt en/of veranderingen in de samenstelling van de buurt kan de cohesie positief of negatief beïnvloeden.

Signalen uit de stad

- Zorg dat samenstelling van de buurt verandert door de komst van turbines, dat mensen die zich dat kunnen permitteren wegtrekken.
- Zorg dat ongelijkheid in de stad toeneemt en dat in specifieke buurten een neerwaartse spiraal ontstaat. Bijvoorbeeld dat door vertrek van bewoners ook voorzieningen etc. wegvallen.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Gemeente Amsterdam begrijpt dat de mogelijke komst van windturbines in een buurt een ingrijpende verandering is. Een dergelijke verandering vindt niet plaats zonder een gesprek met de stad. Dit gebeurt in de reflectiefase, maar ook daarna wanneer er specifieke locaties voor windturbines bekend zijn.
- Gemeente Amsterdam erkent het belang om mee te kunnen bepalen hoe stad en buurt eruit gaan zien. Die betrokkenheid is essentieel, want de stad maken we samen.

Proces

- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.4 Betrokkenheid buurgemeenten

Wat is het?

Nederland is opgedeeld in 30 energieregio's, zodat over gemeentegrenzen heen samengewerkt wordt aan de opgave om duurzame energie op te wekken. Amsterdam is een eigen deelregio binnen de energieregio Noord-Holland Zuid. Amsterdam wordt omringd door meerdere buurgemeenten, die onderdeel zijn van andere deelregio's binnen de energieregio Noord-Holland Zuid en energieregio U16.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over het verkrijgen van duidelijkheid over hoe de Amsterdamse zoekgebieden zich verhouden tot de ambities en wensen van buurgemeenten en de bewoners van buurgemeenten.
- Vanuit buurgemeenten zijn er zorgen geuit in relatie tot de eigen toekomstige gebiedsontwikkeling op de grens van zoekgebieden.

"Woongenot wordt van meerdere kanten ernstig bedreigd.
Langs het Gein is namelijk sprake van een aantal megawindmolens.
Houden de verschillende buurgemeenten wel rekening met elkaars plannen?"
– Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- De belangen van buurgemeenten en hun inwoners worden meegenomen gedurende het gehele proces van de uitwerking van windzoekgebieden naar specifieke locaties.
- Wanneer er specifieke locaties voor windturbines bekend zijn, worden omwonenden uitgenodigd voor informatie- en participatiemomenten. Ook wanneer de omwonenden in een buurgemeente wonen.
- Voor elk project wordt een MER opgesteld. In de MER worden ook autonome ontwikkelingen van buurgemeenten, waaronder bestemmingsplannen, meegenomen.

Proces

- Amsterdam werkt continu samen met haar buurgemeenten binnen het traject van de RES. Met de buurgemeenten is een lokaal ambtelijke samenwerking opgezet, ook bestuurlijk wordt met de buren aanvullend op de energieregio afgestemd.
- Gemeente Amsterdam heeft tweewekelijks overleg met buurgemeenten en stadsdelen over voortgang reflectiefase en vraagt buurgemeenten en stadsdelen na te denken over participatie en sturing in de vervolgfase.
- In het Uitvoeringsprogramma van de energieregio spreken gemeente af hoe om te gaan met zoekgebieden die aan gemeentegrenzen liggen, of grensoverschrijdend zijn.

Samenhangend & betaalbaar energiesysteem

De Amsterdamse ambities op het gebied van windenergie staan niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van de energietransitie in brede zin. De duurzame elektriciteit die door windturbines wordt opgewekt, is nodig voor onder andere koken, verwarmen van woningen en vervoer. Naast dat er wordt ingezet op windenergie, zet Amsterdam ook in op maatregelen voor het besparen van energie en het opwekken van duurzame elektriciteit door zonne-energie en andere energie-bronnen. Amsterdam heeft in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 meer dan 300 maatregelen beschreven die bijdragen aan het verminderen van CO_2-uitstoot.

Amsterdam groeit snel, waardoor de vraag naar energie verder toeneemt. Amsterdam wil daarom verantwoordelijkheid nemen en zoveel mogelijk van de elektriciteit binnen de stads-grenzen opwekken, zodat in 2030 80% van de huishoudens duurzame elektriciteit uit Amsterdam kunnen gebruiken. Energieneutraliteit zal daarentegen niet mogelijk zijn. Vooral voor de stijgende vraag naar elektriciteit moet het netwerk de komende jaren fors worden uitgebreid.

In Amsterdam wordt de piekvraag naar elektriciteit vrijwel overal hoger dan het piekaanbod. Daarom is het inpassen van duurzame opwek op het elektriciteitsnet over het algemeen goed mogelijk. Vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie is het slim om de vraag zo dicht mogelijk bij het aanbod te realiseren. Ook zorgt een goede verdeling van zon en wind voor een efficiëntie benutting van het elektriciteitsnetwerk. De combinatie leidt tot lagere maatschappelijke kosten dan wanneer er alleen ingezet wordt op wind of zon, want door de combinatie hoeft de netbeheerder het elektriciteitsnet op minder plekken te verzwaren.

3.1 Zonne-energie

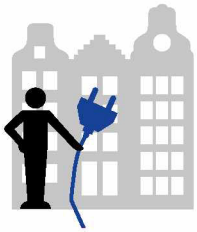

Wat is het?

Zonne-energie is een gangbare manier om duurzaam elektriciteit op te wekken. Het gebruik van daken voor het opwekken van zonne-energie kan veel bijdragen aan de groei van opgewekte duurzame elektriciteit. In Amsterdam is veel dakoppervlak, die ruimte wil de gemeente optimaal benutten voor het opwekken van zonne-energie. Op alle daken samen kan elektriciteit worden opgewekt voor 400.000 tot 500.000 huishoudens. Naast op daken kan zonne-energie opgewekt worden op alternatieve locaties waar bijvoorbeeld dubbel ruimtegebruik mogelijk is.

Signalen uit de stad

- Een signaal is dat er veel meer aandacht moet zijn voor zon op daken. Amsterdammers zien veel potentie in de vele ongebruikte daken om zich heen, zowel op industrieterreinen als op woningen.
- Vragen gaan over of er voldoende infrastructuur en capaciteit is om alle opgewekte stroom van zon en wind te vervoeren.

"We willen meer structurele oplossingen zoals toch meer zoncapaciteit op dak gebruik in een stad als Amsterdam die zich daar uitstekend voor leent."
– Bijeenkomst Oost, bewoner Amsterdam

"We moeten alles elektrisch gaan doen maar er is geen infrastructuur voor de toe en afvoer van zoveel stroom."
– Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Naast de ambitie voor windenergie is er ook een ambitie voor zonne- energie: 400 MW aan zonne-energie op grote daken en zonnepanelen in restruimtes.
- Amsterdam zet in op een duurzame, stabiele elektriciteitsvoorziening en daarvoor zijn zonne-energie en windenergie beide nodig. In de winter wordt er meer elektriciteit geproduceerd door windturbines, omdat het vaker waait en de zon minder schijnt. In de zomer wordt er meer elektriciteit geproduceerd door zonnepanelen, omdat de zon vaker schijnt en het minder waait. Een windturbine op land van 3MW levert ongeveer evenveel elektriciteit als 12 voetbalvelden met zonnepanelen. Dit staat gelijk aan de elektriciteitsbehoefte van ongeveer 4.000 Amsterdamse huishoudens.

Proces

- De aanpak voor zonne-energie staat beschreven in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 en RES 1.0.

3.2 Inzet van alternatieve technieken en innovaties

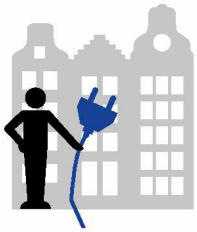

Wat is het?
De energietransitie kent niet maar één oplossing. Er zijn meerdere technieken (denk aan zon en waterstof) en maatregelen (denk aan besparing) mogelijk om de transitie naar duurzame elektriciteit te maken. Naast dat er alternatieven denkbaar zijn, gaat de ontwikkeling van bestaande en nieuwe technieken door. Innovaties volgen elkaar in een hoog tempo op. Met als gevolg dat technieken duurzamer, efficiënter en goedkoper worden, en in het geval van windturbines mogelijk stiller. Er worden ook innovaties verwacht in relatie tot het elektriciteitsnet, zoals tijdelijke opslag van elektriciteit.

Signalen uit de stad
- Bewoners vragen zich af of windturbines door technologische ontwikkelingen op den duur niet overbodig worden. Er zijn zorgen of deze tijdelijkheid zorgt voor overbodige plaatsing.
- De zorg die bij bewoners leeft is dat de keuzes die nu gemaakt worden in beleid en RES-proces ertoe leiden dat nieuwe technologieën later minder goed kunnen worden ingepast.
- De opslag van energie is een zorgpunt. Zo benadrukken bewoners dat het elektriciteitsnet niet is ingericht op de fluctuatie tussen vraag en aanbod. Ook is gevraagd waar eventuele overproductie naartoe gaat.
- Bewoners hebben vraagtekens bij de recyclebaarheid van windturbines en zien het risico ontstaan van een toekomstige schroothoop.
- Het is naar voren gekomen dat bewoners zich afvragen of inzetten op alléén besparing niet al voldoende is om de ambities te bereiken.
- Bewoners willen weten of er bijvoorbeeld vanuit de gemeente een platform is dat zich inzet voor nieuwe technologieën, zoals thoriumcentrales.

"Zonder een mix van energiebronnen gaan we de CO_2-reductie doelen nooit halen." – Online raadpleging, bewoner Amsterdam

"Wel vind ik de nadruk op opwekking in geen verhouding staan tot de noodzaak van isolatie. Niet verbruiken blijft beter dan duurzaam opwekken" – Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Met de ambitie voor windenergie geeft de gemeente invulling aan één van de afspraken uit het Nederlands Klimaatakkoord, namelijk dat 30 energieregio's onderzoeken waar en hoe hernieuwbare elektriciteit op land het beste opgewekt kan worden met zonne- en windenergie.
- Bovendien zijn in de Routekaart Klimaatneutraal 2050 meer dan 300 acties en maatregelen beschreven die ervoor moeten zorgen dat de CO_2-uitstoot daalt.
- Een mini-burgerberaad heeft recent advies uitgebracht over een reeks van maatregelen waarmee de uitstoot versneld gereduceerd kan worden.

Proces

- Het RES-proces is een cyclisch proces. Voortschrijdende inzichten uit technische ontwikkelingen en innovatie worden zo nodig meegenomen in de RES 2.0, RES 3.0, et cetera.
- De aandacht voor het behalen van de besparingsopgave wordt o.a. uitgewerkt in de opgave voor de gebouwde omgeving en de transitie naar aardgasvrije wijken. Naar verwachting zal er bij de RES 2.0 meer aandacht hiervoor zijn. Dit sluit ook aan bij de Amsterdamse Routekaart en de activiteiten die hieruit worden georganiseerd.

3.3 Lokale productie

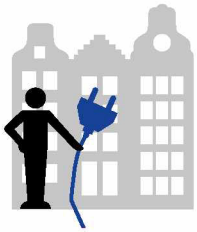

Wat is het?

Productie van elektriciteit kan op diverse schaalniveaus worden gedaan. In het huidige energiesysteem wordt aardgas elders (buiten de landsgrenzen) opgekocht en omgezet in elektriciteit. Technieken zoals wind en zon maken het mogelijk om lokaal elektriciteit op te wekken. In het Klimaatakkoord is afgesproken om te onderzoeken waar en hoe gemeenten, waterschappen en provinciën in staat zijn hernieuwbare elektriciteit op te wekken. Amsterdam geeft gehoor aan deze afspraak en onderzoekt dus wat er lokaal kan worden opwekt door zon en wind.

Signalen uit de stad

- Bewoners vinden dat een stad als Amsterdam, vergeleken andere gebieden in Nederland, geen gunstige plek is voor het plaatsen van windturbines. Afstemming over windenergie moet niet lokaal niveau geadresseerd worden, maar op nationaal niveau.

"Elke stad/wijk dient zijn eigen energie op te wekken.
Dat is voor een stad als Amsterdam niet rationeel. Ook niet al ons brood,
melk en groente wordt in de stad verbouwd! Dit vergt een nationale aanpak."
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Het Rijk heeft iedere gemeente opgeroepen om inzet te plegen op de lokale opwek van duurzame energie.
- Amsterdam levert met zonnepanelen op daken en ongeveer 17 extra windturbines in 2030 een lokale bijdrage aan de nationale verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening.
- Amsterdam erkent dat niet alle energie lokaal kan worden opgewekt.

Proces

- Amsterdam werkt verder aan hoe en waar de ambitie voor zon en wind te realiseren. De voortgang hiervan is onderdeel van de Regionale Energiestrategie.
- De Regionale Energiestrategie is een dynamisch document dat iedere twee jaar wordt herijkt. Actuele ontwikkelingen als aanpassingen in zoekgebieden, belanghebbende innovaties, aangepaste rekenmethodieken krijgen daarin een plaats. Ook samenwerkingsafspraken kunnen tegen het licht worden gehouden en verbeterd.

3.4 Energieafnemers

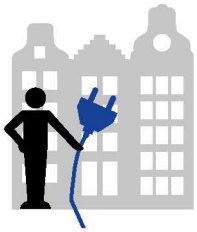

Wat is het?

Het onderwerp energieafnemers gaat over de vraag wie gebruik maakt van de opgewekte energie. De energie kent verschillende afnemers: bewoners, bedrijven, verkeer, etc. Ook datacenters zijn hier een onderdeel van.

Signalen uit de stad

- Bewoners maken zich zorgen dat energie die opgewekt wordt door de windturbines wordt opgekocht door datacenters.
- Bewoners willen niet de lasten dragen, bijvoorbeeld in de vorm van overlast en horizonvervuiling, terwijl datacenters de lusten van windenergie plukken.
- Tech giganten worden ook in algemene zin genoemd als partijen waar de opgewekte energie niet naartoe zou moeten gaan.
- Ook wordt gesteld dat door het aantal datacenters te verminderen, de opgave minder groot wordt.
- Er zijn bewoners die aangeven dat er regels opgesteld moeten worden die beperkingen stellen aan de hoeveelheid energie die datacenters gebruiken.

"Maar gaat het wel echt over voorzien in onze eigen energiebehoefte?
En niet zoals in Noord-Holland voor datacenters uit het buitenland?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Technisch gezien gaat de opgewekte stroom het elektriciteitsnet op (op de grote hoop), tenzij er lokale afspraken zijn gemaakt om dit niet te doen. Administratief gezien kan de elektriciteit worden gekoppeld aan particulieren en/of bedrijven (die dan de lokale duurzame elektriciteit afnemen). Dit gebeurt bij de coöperatieve ontwikkeling van windturbines.
- Amsterdam verleent medewerking aan initiatieven waar gestreefd wordt naar minimaal 50% lokaal eigendom.
- Voor datacenters heeft de gemeente Amsterdam recent nieuw beleid vastgesteld. Dit is een restrictief beleid met beperking van het aantal en alleen onder (duurzame) voorwaarden.

Proces

- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

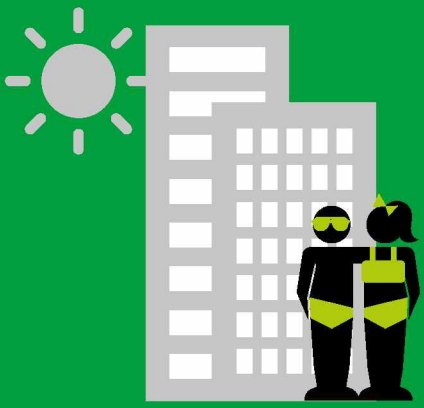

Als stad hebben we ons gecommitteerd aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs (2015) en het landelijke Klimaatakkoord (2019). Om invulling te geven aan deze uitvoering heeft de gemeente de Routekaart 'Amsterdam Klimaatneutraal 2050' opgesteld. Hierin staan de langetermijnvisie op de Amsterdamse energietransitie, de strategie en ook de acties voor de korte termijn. De gemeente streeft naar een vermindering van de CO_2-uitstoot in Amsterdam met 55% in 2030, en 95% in 2050. Vóór 2040 moet de stad aardgasvrij zijn en over 10 jaar mag er alleen nog uitstootvrij vervoer over de weg en over het water.[13] Op het moment van vaststellen zijn die doelstellingen ambitieuzer dan de landelijke doelstellingen. Het proces van de (concept) RES 1.0 en het uitwerken windzoekgebieden richting RES 2.0 en verder, is in lijn met de Amsterdamse Routekaart en de ambitieuze houding van de gemeente Amsterdam.

Recent internationaal onderzoek op gebied van klimaat wijst uit dat klimaatverandering sneller voortschrijdt en strategieën voor CO_2-reductie over het algemeen te langzaam tot stand komen en concreetheid missen. De komende jaren is er een inhaalslag nodig om de klimaatcrisis aan te pakken. Daarom moet Nederland de overstap maken van fossiele brandstoffen naar duurzame, groene energiebronnen. Als grote stad neemt Amsterdam de verantwoordelijkheid om zelf alles te doen wat binnen haar mogelijkheden ligt. Het plaatsen van windturbines, ook in de stedelijke omgeving, is een van de alternatieven om op duurzame wijze elektriciteit op te wekken. Tijdens het proces voor de RES 1.0 zijn verschillende zorgen en aandachtspunten geuit die gaan over het behalen van de CO_2-doelstelling en de keuzes die gemaakt worden bij de inrichting van ons toekomstig energiesysteem. De afname van CO_2 wordt ook in MER inzichtelijk gemaakt. Deze wordt in Amsterdam voor alle windinitiatieven uitgevoerd.

[13] *Bron: Omgevingsvisie Amsterdam 2050*

4.1 Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk

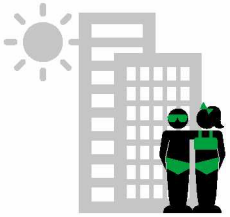

Wat is het?

In het Klimaatakkoord zijn de volgende doelstellingen voor windenergie opgenomen: 49 TWh op zee (waarvoor het Rijk verantwoordelijk is) en 35 TWh op land (waarvoor energieregio's verantwoordelijk zijn). Het Rijk heeft bij de totstandkoming van de 49 TWh en belangenafweging gemaakt tussen de beschikbare ruimte op zee voor windparken en andere belangen zoals die voor de scheepvaart, visserij en de natuur.

Op regionaal en lokaal niveau onderzoeken 30 energieregio's waar en hoe het beste de 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land opgewekt kan worden met zonne- en windenergie. De energieregio's hebben in de RES 1.0 met behulp van het landelijk RES-afwegingskader ook een belangenafweging gemaakt en op basis daarvan zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie aangewezen.

Energieregio Noord-Holland-Zuid, waar Amsterdam als deelregio onderdeel van is, heeft als ambitie om 2,7 TWh hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken.

Amsterdam biedt aan om in 2030 in totaal circa 0,7 TWh hernieuwbare elektriciteit op te wekken met tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie in de windzoekgebieden (opgesteld vermogen in 1e kwartaal 2021 is 75 MW) en 400 MW opgesteld vermogen zonne-energie op grote daken en via dubbelgebruik van stedelijke ruimtes. Dit zijn in 2030 ca. 17 windturbines van ongeveer 3 MW en de helft van de geschikte daken in Amsterdam met zonnepanelen. Al voorafgaand aan de Regionale Energiestrategie heeft Amsterdam de ambitie om windenergie te realiseren in de Windvisie 2012 en later in het coalitieakkoord (mei 2018) door de volgende ambitie op te nemen: "maximum potentie van windenergie benutten."

Signalen uit de stad

- Bewoners geven aan de ambitie voor Amsterdam niet realistisch te vinden, dit moet op nationaal niveau worden opgelost.
- Het is beter windturbines op zee te realiseren in plaats van op land, en zeker niet in Amsterdam.

"Waarom wil Amsterdam zoveel meer windmolens als gevraagd wordt aan het RES-gebied?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In Nederland is in het Klimaatakkoord afgesproken meer hernieuwbare elektriciteit op te wekken op zee en op land. Er komen dus ook meer windturbines op zee. Dat gebeurt in opdracht van de Rijksoverheid. 60% van onze hernieuwbare elektriciteit komt in 2030 van windturbines van zee. 40% komt van land met windturbines en zonnepanelen.
- In het Klimaatakkoord is een belangenafweging gemaakt bij het bepalen van de doelstelling voor meer windturbines op zee. De ruimte voor windturbines op zee is schaars vanwege andere belangen, zoals die van de scheepvaart, visserij, natuur- en recreatiegebieden, de zandwinning voor onze kustverdediging, oefenterreinen van Defensie, etc. Bovendien is de Noordzee op sommige plekken te diep voor windturbines. Meer over wind op zee in de factsheet van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie.
- Amsterdam levert met haar inspanning een bijdrage aan de landelijke verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening.
- De recente prognose uit Klimaatrapportage 2021 voor de CO_2-uitstoot in Amsterdam geeft een belangrijk inzicht. Namelijk dat, ondanks de acties en maatregelen uit de Routekaart Klimaatneutraal 2050 die in uitvoering zijn of nog worden gebracht, er nog onvoldoende gebeurt om de gewenste ambities te behalen. Vandaar dat Amsterdam ook de mogelijkheden voor windenergie verder onderzoekt.
- De 'Najaarsfoto' van Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NP RES) laat zien de ambitie "haalbaar is als er in de uitvoering voldoende kennis, middelen, menskracht en urgentie is om het tempo hoog te houden."

Proces

- Amsterdam werkt verder aan hoe en waar de ambitie voor zon en wind te realiseren. De voortgang hiervan is onderdeel van de Regionale Energiestrategie.
- De Regionale Energiestrategie is een dynamisch document dat iedere twee jaar wordt herijkt. Actuele ontwikkelingen als aanpassingen in zoekgebieden, belanghebbende innovaties, aangepaste rekenmethodieken krijgen daarin een plaats. Ook samenwerkingsafspraken kunnen tegen het licht worden gehouden en verbeterd.

4.2 Opwekpotentie van windturbines

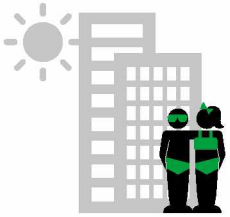

Wat is het?
De opwekpotentie van een windturbine wordt beïnvloed door vaste factoren zoals het type, het nominaal vermogen (bepaald door de generator), het rendement van de omzetting van windenergie naar elektriciteit en de locatie en omliggende omgeving. En door variabele factoren zoals de windsnelheid, de tijd die een windturbine kan draaien, de seizoensinvloeden en dag- en nachtritme. Het vermogen wordt uitgedrukt in Megawatt (MW).

Signalen uit de stad
- Het rendement van de windturbines op zee ligt hoger dan nabij de stad, bewoners vragen zich daarom af of en waarom de windturbines nabij de stad geplaats moeten worden.
- Andere bewoners vragen zich af of nieuwe vormen van windturbines goed bij de stad kunnen passen. Veel gehoord zijn de zogenaamde 'windwokkels' en de vraag aan de gemeente dit type windturbine terug te laten komen in de zoekgebieden – het zoeken naar alternatieve plaatsen – locaties voor de windwokkels.
- Men twijfelt ook over het rendement en efficiency. Vanuit de zorg dat windturbines vaak stil komen te staan, om overlast te voorkomen, waardoor het rendement van een windturbine omlaaggaat.
- Zou het vergroten van de bestaande (kleinere) windturbine in grotere, bijvoorbeeld wanneer deze aan vervanging toe zijn, niet voldoende kunnen zijn om aan de vraag te voldoen? Dit is een vraag die leeft onder de bewoners.

"Kunt u uitleggen waarom er windmolen locaties worden gezocht dichtbij bewoning, terwijl bewezen is dat windmolens in clusters en op zee veel efficiënter en effectiever zijn?" – Informatieavond, bewoner Amsterdam

"Waarom geen windmolens in de binnenstad? Bijvoorbeeld windwokkels op de daken." – Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?
Inhoudelijk
- Als specifieke locaties in zicht komen zal een initiatiefnemer tot een haalbare business case moeten komen. Het rendement van een windturbine zal hier een belangrijk onderdeel van zijn. Uit onderzoeken zal onder andere blijken of er omgevingsfactoren zijn die ervoor zullen zorgen dat een molen vaker stil moet worden gezet, waardoor het rendement omlaaggaat.
- Vanuit het Klimaatakkoord en het NP RES wordt ingezet om deze elektriciteit grootschalig en efficiënt op te wekken. Daarom is de Regionale Energiestrategie gericht op alleen grote windturbines en grootschalige installaties van zonnepanelen.

Proces
- Het RES-proces is een cyclisch proces. Voortschrijdende inzichten uit technische ontwikkelingen en innovatie worden zo nodig meegenomen in de RES 2.0, RES 3.0, et cetera.

Gemeente
Amsterdam

Deel 2

Afwegingskader per zoekgebied: input uit ‘Onderzoek naar de leefomgeving’

Er zijn signalen opgehaald die iets zeggen over de hele stad, maar ook signalen die lokaal zijn en die inzicht bieden per zoekgebied. Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0. Zie het kaartje hieronder.

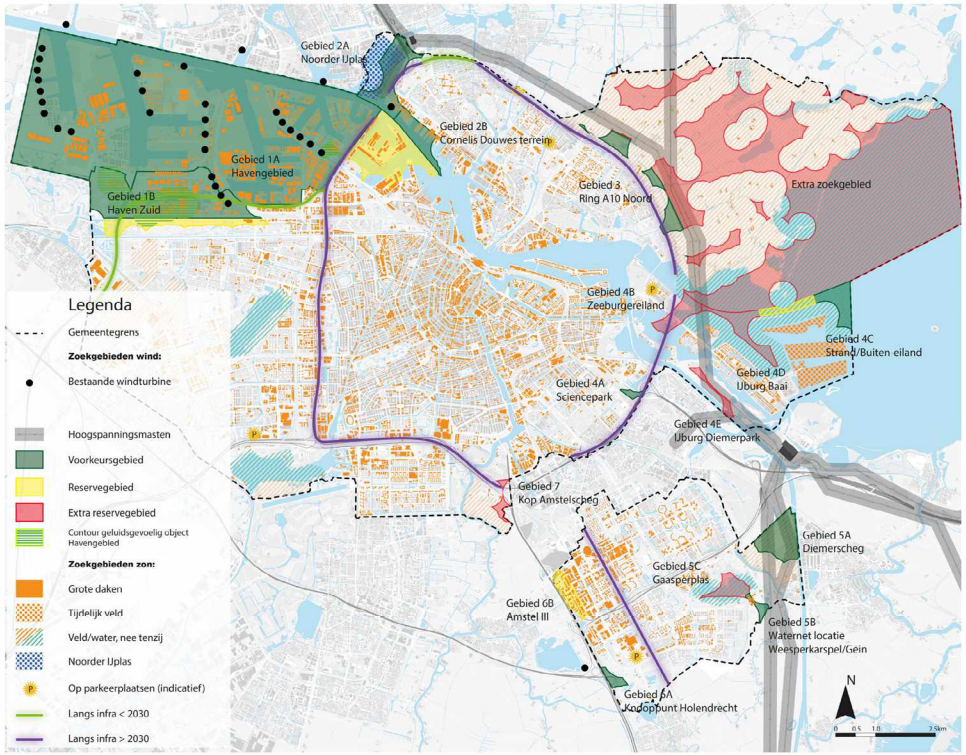

Om te komen tot een overzicht van signalen per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald *tijdens* deze reflectiefase door middel van een onderzoek naar de leefomgeving.

Belangrijk is te benadrukken dat elk overzicht per zoekgebied op hoofdlijnen inzicht geeft in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dat specifieke zoekgebied. Er is te zien dat sommige thema’s niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema’s geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden in de realisatiefase van een windturbine mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Windzoekgebied Havengebied-zuid

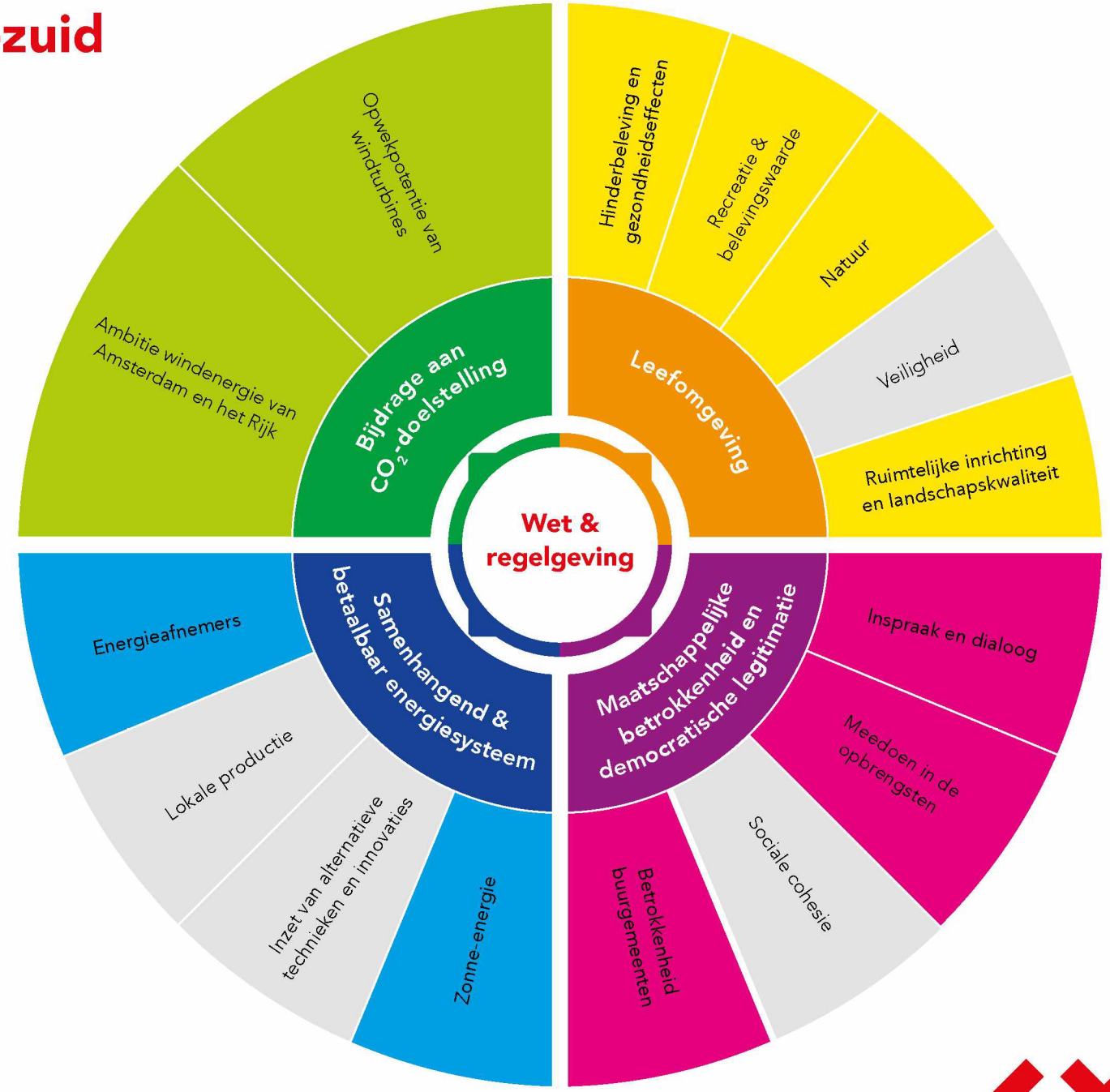

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Havengebied-zuid

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoek-gebieden, zo ook voor het gebied Havengebied-Zuid (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Haven Zuid). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over laagfrequent geluid bij de volkstuinen, de nabijgelegen woningen maar ook in de recreatiegebieden, die door geluidsoverlast hun functie van rust kunnen verliezen. Deze zorgen gelden ook voor woonboot-bewoners, omdat woonboten doorgaans slechter geïsoleerd zijn dan huizen.
- Zorgen over 'cumulatie' van geluid: de regio heeft al te maken met veel industriële geluidsbronnen, zoals het geluid van de A5, de haven en van Schiphol. Daarnaast is het gebied rondom de Tuinen van West en ook Spaarnwoude een geliefde plek voor festivals in de zomer, die incidenteel geluidsoverlast geven.
- Benadrukt wordt dat hinderbeleving meer is dan alleen geluid, ook licht en slagschaduw kunnen meespelen, afhankelijk van de plek.
- Bewoners die aan het water wonen maken zich zorgen over extra overlast. Geluid draagt namelijk verder over water.

Recreatie & belevingswaarde

- Het zoekgebied grenst aan recreatieparken en sportvelden, zoals Sportpark Spieringhorn. Deze sport- en recreatieparken worden ook gebruikt door Amsterdammers die niet uit Nieuw-West komen, en op zoek zijn naar rust aan de buitengrenzen van de stad. Een van de plekken die hier veel voor wordt gebruikt is het gebied rondom de Tuinen van West, waar zich ook moes- en pluktuinen bevinden.
- Op Volkstuinpark De Bretten en volkstuinpark De Groote Braak zijn er in de zomer én wintermaanden mensen die verblijven op de tuinparken.
- Naast dat de Bretten en het Geuzenbos rustgebieden zijn voor dieren, worden de gebieden veel gebruikt als recreatief natuurgebied, o.a. door wandelaars en fietsers.

Natuur

- Er zijn zorgen geuit over de impact van windturbines op de vogels. Bewoners hebben opgemerkt dat hier onder andere vogelkolonies van kokmeeuwen en visdieven bevinden.
- De Bretten: het zoekgebied grenst aan De Bretten, een natuur/recreatie-gebied met biodiversiteit, dat onderdeel is van het 'Scheggen-netwerk'. Dit netwerk van Scheggen vormt de 'groene long' van Amsterdam. Ook is De Bretten een rustgebied voor dieren die leven in en rondom de stad. Ook voor het Geuzenbos geldt dat dit recreatie- en natuurwaarde heeft.
- Er moet voldoende aandacht zijn voor de biodiversiteit.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- In de toekomst staat woningbouw in en nabij het Havengebied (rondom Sloterdijk en in buurgemeenten) gepland, er wordt gevraagd: hoe gaat het omvangrijke stedenbouwkundige programma Haven-Stad samen met windturbines?
- Er zijn zorgen over mogelijke vervuiling van de horizon. Tegelijkertijd zijn er ook geluiden van dat windturbines juist passen binnen het industriële karakter van het havengebied.
- Clusteren van windturbines in het havengebied wordt gezien als fraaier voor het uitzicht ten opzichte van verspreide plaatsing
- Bedrijfsleven in de regio Westpoort/Havengebied geeft aan zich zorgen te maken dat de ruimte voor bedrijfsvoering wordt ingeperkt door wind-turbines, maar ook door de plannen voor woningbouw (Haven Stad).
- Zorg geuit over het zoekgebied Havengebied, dat aan de oostzijde een ''punt'' heeft richting het oosten, die vooral op het water getekend is. Zorg is dat deze punt dicht bij woningen in aanbouw rond het NDSM-terrein en de Houthavens komt, ook lijkt deze punt door de vaargeul van het Noordzee-kanaal te lopen.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Er zijn vragen met betrekking tot de transparantie over het proces en besluitvorming: wat betreft de transparantie over het proces en de besluitvorming is het niet altijd even duidelijk waarom en hoeveel windturbines er in dit zoekgebied komen. Hier is meer duidelijkheid over gewenst.
- Een probleem dat wordt benoemd is dat enkele doelgroepen niet worden bereikt in het (participatie-) proces. Voornamelijk bewoners met een migratieachtergrond en praktisch opgeleiden.

Meedoen in de opbrengsten

- Bewoners willen weten wat de plannen zijn om als omwonenden mee te profiteren van de baten van windturbines.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Bewoners uit buurgemeenten dienen meegenomen te worden, zo wordt gewezen op de betrokkenheid van bewoners uit Halfweg in de gemeente Haarlemmermeer.
- Er is niet geflyerd en geïnformeerd in Halfweg, terwijl dit wel is gebeurd op plekken in Amsterdam. Daarom zijn bezwaren vanuit deze omgeving niet in een eerder traject meegenomen. Rondom Halfweg zoeken bewoners rust en ruimte op.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Naast windturbines wordt gesteld dat zonne-energie wellicht aanvullend geschikt is in dit zoekgebied, bijvoorbeeld als op de geluidsschermen van de A5, waardoor opwek van zonne-energie hand in hand kan gaan met het tegengaan van geluidsoverlast.

Energieafnemers

- Bewoners storen zich eraan dat zij overlast zullen ervaren van stroomopwekking die vervolgens gaat naar buitenlandse datacenters die in Nederland staan. Aangegeven wordt dat bewoners niet erg gemotiveerd zijn offers te brengen door de komst van datacenters.

Bijdrage CO_2-doelstelling

Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners geven aan dat de groei van Schiphol meer vliegtuigen vlak boven hun hoofd en meer CO_2 betekent. En tegelijkertijd komen er op dezelfde plek windturbines voor de reductie van CO_2.

Opwekpotentie van windturbines

- Vragen gaan over of oude windturbines in het Havengebied vervangen kunnen worden door nieuwere, en meer rendabele windturbines.
- Vragen gaan over de hoogte van de windturbines: het is niet duidelijk hoe hoog de windturbines zouden worden aangezien het zoekgebied een hoogtebeperking door Schiphol heeft.

Windzoekgebied Ten noorden van de ring A10 Noord

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Ten noorden van de ring A10 Noord

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook de Ring A10 Noord (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Ring A10 Noord). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen gaan over de effecten van geluid en trillingen op de gezondheid. In het bijzonder een zorgpunt wat op termijn de gezondheidseffecten op kinderen zijn en de consequenties van het opstapelende geluid afkomstig van de A10.
- Bewoners van de sociale huurwoningen dicht bij de ringweg zullen veel hinder ervaren terwijl zij weinig mogelijkheden hebben om te verhuizen binnen Amsterdam.
- Zorg dat voor woonboten mogelijk extra overlast geldt: dunne houten wanden en geluid wordt gedragen over water.
- Zorgen over potentiële giflekken van bedrijven uit de Volgermeerpolder (extra reservegebied) door bodemtrillingen die windturbines geven. Dit dient door een onafhankelijke partij onderzocht te worden.
- Zorgen over laagfrequent geluid en het verlies van rust (gezondheid in de vorm van rust) en slapeloosheid.
- Zorg dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen: er moeten duidelijke normen worden gesteld die verantwoord kunnen worden met onafhankelijk onderzoek.
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.
- Zorgen over de mogelijke overlast van knipperlichten en de mogelijke effecten op gezondheid of kans op irritatie.

Recreatie & belevingswaarde

- Dit is een rand van de stad: veel groen, landelijk karakter met UNESCO-locaties.
- Amsterdammers uit het zoekgebied zelf en omliggende buurten gebruiken Landelijk Noord voor diverse buiten- en sportactiviteiten en om te ontsnappen uit de drukte. Bewoners zijn bezorgd of deze recreatieve waarde verminderd door windturbines, doordat er ruimtelijk minder plek zal zijn, en doordat een windturbine de omgeving in 'stukken hakt'.
- De zes volkstuinparken in Noord zijn belangrijke recreatiegebieden. Bewoners uit dit gebied, volkstuinders en volkstuinbestuurders, maken zich zorgen over de effecten op de gezondheid, veiligheid van deze parken en biodiversiteit.
- De volkstuinders maken zich zorgen over de geluidsoverlast en daardoor over hun gezondheid, zowel overdag buiten in de tuin, als 's nachts in de ongeïsoleerde tuinhuizen. Zij vinden dat voor bewoners van tuinhuizen dezelfde bescherming en regels moeten gelden als voor bewoners van woonhuizen.

Natuur

- Het gebied wordt ervaren als waardevol natuur- en groengebied. De zorg is dat windturbinewindturbines hierop in algemene zin een negatieve invloed zullen hebben.
- De omgeving Ring A10 is een belangrijk leefgebied is (o.a. broedgebied en vogeltrek) voor verscheidende vogelsoorten. Te denken valt aan weidevogels zoals de grutto en roofvogels als de havik, buizerd, torenvalk, sperwer, wespendief en de bosuil. Er zijn zorgen over het beïnvloeden van het leefklimaat van deze vogels.
- Er leven beschermde diersoorten in het groen langs de A10: de ringslang, rugstreeppad, noordse woelmuis, en de waterspitsmuis.
- Zorgen geuit over de vleermuizenpopulatie van Amsterdam in relatie tot windturbines.
- Het gebied wordt ervaren als waardevol natuur- en groengebied. De zorg is dat windturbines hierop in algemene zin een negatieve invloed zullen hebben.
- In Waterland mogen geen bomen in het land geplant worden om het landschap weids te houden. Boeren die hun vee buiten hebben lopen voelen zich bedonderd dat er nu vanuit de gemeente opeens wel ruimte is voor een windturbine, terwijl een boom voor schaduw niet geaccepteerd wordt.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- De identiteit van Noord hangt samen met het landelijke karakter van dit deel van de stad en de aanwezigheid van UNESCO-locaties.
- Het gebied heeft een kostbaar open karakter wat geschaad zou worden wanneer de gemeente besluit hier windturbines te plaatsen.
- Bewoners uit dit gebied geven aan hier te zijn komen wonen voor deze specifieke en unieke kenmerken.
- Bewoners uit dit zoekgebied vrezen voor het dalen van de huidige woningwaarde en vragen zich af wie en hoe dit dan gecompenseerd gaat worden.
- Er zijn bewoners die aangeven dat de horizon al vervuild is door de snelweg en de hoogspanningsmasten.
- Er zijn bewoners die aangeven dat windturbines ruimtelijk gezien niet passen in het zoekgebied van de Ring A10.
- Bewoners wijzen op het beschermingsregime dat geldt voor Amsterdam-Noord, zoals de status Bijzonder Provinciaal Landschap. Het gebied kent een lange geschiedenis van veenvorming, veenontginning en -ontwatering, dijkdoorbraken en inpolderingen.
- De buurt wordt gezien als een buurt die momenteel erg kindvriendelijk is. Een signaal is dat de komst van windturbines hier invloed op kan hebben, gezien de ruimtelijke inpassing en bijbehorende veiligheid.
- Vragen gaan over hoe windturbineplannen zich verhouden tot plannen voor nieuwbouw (onder meer in buurgemeenten Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer).
- Er moet rekening gehouden worden met grote nieuwbouwprojecten in het Cornelis Douwesgebied vanaf 2027.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen. Gevraagd wordt of de gemeente hier meer aandacht aan kan schenken.
- Door diverse bewoners worden de gebruikte onderzoeken van de gemeente Amsterdam in twijfel getrokken. Ze geven aan deze achterhaald en/of niet toepasbaar te vinden op de Nederlandse situatie. Bovendien vinden zij het onduidelijk of er verschillende ambities wellicht al behaald zijn. Zij zien graag meer transparantie in de onderzoeken en resultaten hiervan.
- Vragen gaan over indirecte communicatie, bijvoorbeeld waarom bewoners niet direct, maar via-via geïnformeerd te zijn.
- Zorg is dat de inbreng van bewoners geen stempel heeft op het uiteindelijke resultaat.
- Vragen gaan over waarom dit zoekgebied wel geschikt is, en bijvoorbeeld IJburg uiteindelijk niet.
- Bewoners geven aan dat het belangrijk is om buurgemeenten op de juiste manier te betrekken.

Meedoen in de opbrengsten

- Bewoners vragen zich af hoe zij kunnen meedoen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in dit zoekgebied.
- Zorg dat als er financieel geparticipeerd wordt, dit door mensen uit bijvoorbeeld de binnenstad wordt gedaan. Zij investeren dan in duurzame energie, maar mensen in de buurt moeten ervoor boeten.

Sociale cohesie

- Zorg is dat de mensen die dit kunnen (betalen) de buurt verlaten wegens verlies van buurtkarakter en leefbaarheid, met alle gevolgen van dien voor de rest van de buurtbewoners. Dit uit zich ook in bezorgdheid over sociale cohesie, veiligheid en onrust binnen de buurt. De buurt heeft er baat bij dat er niet een selectie plaats zal vinden bij de komst van windturbines tussen mensen die vertrekken of (moeten) blijven.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Buurgemeenten maken zich ook zorgen over het plaatsen van windturbines aan de gemeentegrenzen. Deze horen volgens hen niet op grensgebieden geplaatst te worden.
- Bewoners geven mee dat Landsmeer graag woningen wil bouwen in haar zuidelijke gebied. Plaatsing van een windturbine in het reservegebied bij de S117 zou die woningbouw onmogelijk kunnen maken.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Wat betreft het energiesysteem hebben bewoners de voorkeur voor meer zonne-energie (bijvoorbeeld op geluidsschermen langs de wegen). De verwachting is dat dit minder overlast geeft en minder gezondheidsrisico's.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Vragen gaan over of energie niet beter opgeslagen kan worden en hoe het zit met de fluctuaties tussen aanbod en vraag naar energie.
- Vragen gaan over of er ook gekeken kan worden naar kleinere vormen van windturbines, zoals de 'tulpvormige windturbines'.

Lokale productie

- Bewoners in dit zoekgebied geven mee dat Amsterdam niet geschikt is voor windturbines. Volgens hen moet de gemeente op nationaal niveau afstemmen.

Energieafnemers

- Bewoners vinden dat er een tegenstrijdig signaal wordt gegeven wanneer bewoners een energievraagstuk moeten oplossen, maar er ondertussen wel ruimte wordt geboden aan datacenters.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners begrijpen niet goed waarom Amsterdam de windturbines op land wil plaatsen, en hebben ze liever op zee.
- Er zijn vragen waarom Amsterdam deze ambitie wil verwezenlijken en waarom er niet op een hoger niveau afstemming plaatsvindt.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners zijn kritisch op de opwekpotentie van windturbines. Er wordt meegegeven dat windturbines niet rendabel zullen zijn vergeleken met bijvoorbeeld windturbines op zee.

Windzoekgebied Strandeiland/ Buiteneiland

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Strandeiland/Buiteneiland

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook IJmeer bij Strandeiland/Buiteneiland IJburg (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als IJmeer bij Strandeiland/Buiteneiland IJburg). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Bewoners maken zich zorgen over de effecten die windturbines hebben op de gezondheid.
- Verlies van rust: het IJmeer, waar het zoekgebied nu ligt, wordt gezien als de uitgewezen plek in IJburg om tot rust te komen.
- Windturbines komen te dicht bij de woningen van (toekomstige) bewoners.
- Opgemerkt wordt dat er nu al veel omgevingsgeluid is. Een windturbine hoor je dan niet meer.

Recreatie & belevingswaarde

- Het IJmeer is de centrale recreatieplek van IJburg, aangezien de rest van het eiland niet over veel groen beschikt.
- Dit zoekgebied heeft waarde voor natuur en recreatie. Het IJmeer wordt onder meer gebruikt voor de volgende sportuitoefeningen: surfen, roeien, zwemmen en varen. Bewoners spreken uit dat zij bang zijn dat de recreatieve waarde (die al onder druk staat) nog verder afneemt wanneer er windturbines geplaatst worden door de ruimtelijke inperking en het verliezen van toegang tot het gebied.

Natuur

- Bewoners geven aan dat rondom het IJmeer veel vogels aanwezig zijn. Het voorkeursgebied ligt op een trekvogelroute en is een overwinteringsgebied en rustplaats voor trekvogels. In de ondiepe delen groeien kranswieren die in specifieke jaargetijden een belangrijke voedselbron zijn. Bewoners vrezen voor het schaden van deze populaties.
- Boven het IJmeer zijn diverse soorten vleermuizen aanwezig. Er zijn zorgen geuit over de gevolgen van windturbines voor deze dieren.
- Bewoners begrijpen niet waarom dit natuurgebied aangetast mag/kan worden. Het is immers een gebied met een beschermde status: Unesco werelderfgoed, Natura 2000- en NNN-gebied en onderdeel van de Ecologische Structuur van Amsterdam. Bovendien ligt het zoekgebied tussen beschermde gebieden als Pampus en Vuurtoreneiland. Amsterdam hoort zich in te zetten voor de bescherming van deze Unieke Universele Waarden.
- Bewoners maken grote bezwaren tegen het aantasten van dit voorkeursgebied en eisen een HIA voordat er besluiten vallen.

Veiligheid

- Er zijn bewoners die zich zorgen maken over hun veiligheid door de aanwezigheid van windturbines in dit gebied. Zij vragen zich bijvoorbeeld af of de veiligheid van watersporters niet in gevaar komt.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Het IJmeer is onderdeel van de identiteit van de omgeving. Mensen die op IJburg en aan het water langs Durgerdam zijn gaan wonen, hebben dit vaak gedaan omdat zij graag in de buurt van water willen wonen, dan wel voor het uitzicht over het water. Het behoud van het IJmeer als aangewezen compensatiegebied voor IJburg en het uitzicht speelt hier een centrale rol.
- Bewoners zien IJburg als een 'dorp in de stad' en kiezen bewust voor het landelijke karakter van deze omgeving. Windturbines vinden ze daar niet bij passen. Zorg is dat mensen de omgeving zullen verlaten om deze reden.
- Vragen gaan over hoe er rekening wordt gehouden met de nieuwbouwwoningen van Strandeiland en Buiteneiland.
- Verwachting is dat windturbines grote landschappelijke impact hebben. Zorgen gaan over de mogelijke aantasting van het nu nog open landschap zonder geschonden zichtlijnen en de unieke natuur in dit gebied.
- Er zijn zorgen dat het ruimtelijk gezien hier niet past.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimiteit

Inspraak en dialoog

- Vragen gaan over de onderbouwing bij het kiezen van het IJmeer bij Strandeiland/Buiteneiland IJburg als geschikte zoeklocatie
- Zorgen dat bewoners en andere belanghebbenden niet voldoende worden geïnformeerd of meegenomen in de planvorming.
- Er is veel zorg over het proces en de onderzoeken die hieraan zijn verbonden. Vraag is om meer openheid over de besluitvorming.
- Waarde wordt gehecht aan onafhankelijk onderzoek.

Meedoen in de opbrengsten

- Omwonenden kunnen de turbines zelf zien draaien en eraan meewerken door bijvoorbeeld (hulp)molenaar te worden, erin te investeren of er de energie van af te nemen. Dat geeft betrokkenheid en een goed gevoel.

Sociale cohesie

- Er zijn zorgen over de sociale cohesie en onrust binnen de buurt, en ook over de veiligheid in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Wat betreft het energiesysteem hebben bewoners de voorkeur voor meer zonne-energie (bijvoorbeeld op geluidsschermen langs de wegen). De verwachting is dat dit minder overlast geeft en minder gezondheidsrisico's.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Daarnaast wordt er voorgesteld dat er ook gekeken zou kunnen worden naar kleinere vormen van windturbines, zoals de 'tulpvormige windturbines'.

Windzoekgebied Science Park

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Science Park

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Science Park. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Bewoners en gebruikers van het Science Park en bewoners uit Diemen maken zich zorgen over de potentiële gezondheidsrisico's.
- Er zijn bezwaren over de afstand tot woningen en (recreatie)voorzieningen.

Recreatie & belevingswaarde

- Naast het zoekgebied liggen twee volkstuinparken met nachtvergunning: Tuinpark Nieuwe Levenskracht en tuincomplex Hof van Eden. Hier verblijven bewoners voor een langere periode.
- Er zijn ook veel recreatiemogelijkheden in dit gebied, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van de vele sportvelden.
- Er wordt door de bewoners ook verwezen naar Anna's Tuin en Ruigte als een belangrijke plek voor natuur (permacultuur) in de regio.

Natuur

- Er zijn specifieke zorgen over de populaties van vogels (o.a. buizers, ijsvogels, ransuilen), ringslagen, hermelijnen en vleermuizen in relatie tot de windturbines.
- Science Park kent een grote biodiversiteit, mede vanwege de volkstuinparken. Bewoners maken zich zorgen over het verlies van deze biodiversiteit aan de randen van de stad.
- Volkstuinpark de Nieuwe Levenskracht is onderdeel van het Ecolint en Natuur Netwerk Nederland.

Veiligheid

- Er zijn zorgen over het ontbreken van externe veiligheidsnormen voor volkstuinparken.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Bewoners geven aan te verwachten dat windturbines grote landschappelijke impact hebben.
- Er wordt aangegeven dat het ruimtelijk gezien hier niet lijkt te passen. Redenen:
  - Omgeven door (water en auto/trein) wegen.
  - Drukte.
  - Geluid cumulatie: onder meer het trein- en wegverkeer zorgen nu al voor veel geluidsoverlast.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimiteit

Inspraak en dialoog

- Bewoners hopen dat ook verschillende groepen, zoals de studenten en onderzoekers die gebruikmaken van de Sciencepark campus en de woningontwikkelaars/makelaars in het gebied, betrokken worden bij de keuzes over windturbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Ook pleiten bewoners voor meer kleinschaliger windenergie en energieopslag.

Windzoekgebied Diemerscheg-Amsterdam

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Diemerscheg-Amsterdam

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoek-gebieden, zo ook de Diemerscheg (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Diemerscheg). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Bewoners van het zoekgebied hebben zorgen over de mogelijke effecten van windturbines op de gezondheid zoals slapeloosheid, hartritme-stoornissen door (laagfrequent) geluid en slagschaduw.
- Ook zorgen over de gezondheidseffecten voor bewoners van Driemond en Weesp.
- Zorgen dat windturbines te dicht bij de bewoning komen. In het bijzonder heerst deze zorg bij volkstuinbewoners die hier langdurig verblijven en enkel glas en dunne wanden hebben.

Recreatie & belevingswaarden

- De Diemerscheg wordt door omwonenden van het zoekgebied en bewoners uit Diemen, Abcoude en Weesp gebruikt voor recreatieve doeleinden. Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan door de ruimtelijke inperking en het verliezen van toegang tot het gebied.
- In de Diemerscheg bevinden zich twee volkstuinparken waar niet alleen mensen dagelijks gebruik van maken, maar ook voor een langere periode verblijven. Volkstuinders maken zich zorgen over de effecten op hun gezondheid en veiligheid van de omgeving.

Natuur

- Zorgen over de afname van diverse diersoorten in dit zoekgebied, zoals de vogelpopulatie, ringslagen, egels, wezels, vossen, vleermuizen, mollen, insecten en amfibieën.
- Zorgen gaan over het verlies van een uniek stuk oerbos.
- Zorgen over de trekvogelroute boven de Diemerscheg.
- De Diemerscheg wordt door bewoners omschreven als een van de groene longen van Amsterdam. Zorgen gaan over de mogelijke effecten van windturbines op de natuur en biodiversiteit, inclusief insecten.

Veiligheid

- Zorgen over afbreken van onderdelen van de windturbines en/of ijsafwerping.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- De identiteit van de Diemerscheg wordt gekenmerkt door het vele groen. Belangrijk om het vele groen te behouden.
- In de bodem liggen zeldzame fossiele boomstammen van prehistorisch oude veeneiken.
- De veenbodem bergt grote hoeveelheden CO_2- en filtert fijnstof uit de lucht.
- Door bewoners is aangekaart dat er nabij de Diemerscheg nieuwbouw in aanleg is. Nabij het zoekgebied worden nieuwbouwwijken Weespersluis en Bloemendalerpolder ontwikkeld, vragen gaan over hoe rekening wordt gehouden met deze nieuwbouwwijken.
- Zorgen over de mogelijke gevolgen voor de woningwaarde.
- Bewoners geven aan waarde te hechten aan de rust en openheid van dit landschap en willen dat dit ook in de nabije toekomst zo blijft, dus zonder windturbines in beeld.
- Bewoners vinden de windturbines niet passen binnen dit zoekgebied en vrezen dat het karakter drastisch zal veranderen.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Er heerst een gevoel van ontevredenheid over de transparantie in het proces en de besluitvorming. Bewoners en tuinders in dit zoekgebied vinden dat ze slecht geïnformeerd zijn. Bewoners uit Weesp (waaronder uit Weespersluis) en Driemond geven dat ook aan.
- Bewoners hebben het gevoel dat hun inbreng weinig invloed uitoefent op de uiteindelijke beslissingen.
- Er is geen goede vertegenwoordiging van verschillende bevolkingsgroepen, niet qua leeftijd, opleidingsniveau, milieu en etnische afkomst.
- Verschillende bewoners rondom de Diemerscheg geven aan het oneens te zijn met gebruikte onderzoeken, omdat die onvoldoende oog hebben voor de negatieve effecten van windturbines.

Meedoen in de opbrengsten

- Bewoners rondom dit zoekgebied willen weten hoe zij mee kunnen profiteren van de opwek die windturbines leveren.

Sociale cohesie

- Zorgen gaan over de gevolgen voor de volgende generaties: met de komst van jonge gezinnen (3000 woningen) in Weespersluis moet de buurt ook voor hen leefbaar en groen blijven. Dit is een belangrijke factor voor cohesie en saamhorigheid in de buurt. Het is belangrijk dat duurzame keuzes gezamenlijk gemaakt worden en dat iedereen (ook de toekomstige bewoners) hierbij moet worden meegenomen.

Betrokkenheid buurtgemeenten

- Door de ligging van de Diemerscheg tussen de aangrenzende buurgemeenten Diemen, Weesp en De Ronde Venen, is betrokkenheid en afstemming noodzakelijk.
- Bewoners uit deze gemeenten ervaren dat zij aan meerdere kanten bedreigd worden.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Verzoek is om in te zetten op meer zonne-energie met nieuwe type zonnepanelen

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Door bewoners worden windturbines zonder wieken gesuggereerd en de mogelijkheden om meer energie op te slaan.

Lokale productie

- Bewoners uit het zoekgebied en omstreken buurgemeenten geven aan dat dit complexe vraagstuk ook voor een groot deel op nationaal niveau opgelost zou moeten worden.
- Bewoners van het Diemerscheg gebied geven aan zelf graag aan de slag te gaan met duurzaamheid, zoals het installeren van zonnepanelen en het ontmoedigen van het autogebruik in de regio.

Energieafnemers

- Zorg is dat een groot gedeelte van de groene energie wordt verbruikt door datacentra in plaats van omwonenden die de lasten daarvan dragen.
- Er zijn zorgen over de rollen die energieafnemers en windturbine-investeerders hebben in deze kwestie. Hoe borgt de gemeente Amsterdam dat deze groepen er niet vandoor gaat met de lokale opbrengsten?

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- In plaats van wind op land willen bewoners dat de gemeente de windturbines op zee plaatst.
- Bewoners vragen zich af waarom Amsterdam de ambitie op lokaal niveau wenst te behalen, wat de waardevolle Diemerscheg schaadt, en niet op nationaal niveau.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners vinden windturbines op het land, en in dit gebied, inefficiënt. Ze geven aan dat windturbines op zee veel meer rendement opleveren.

Windzoekgebied Waterleidingenterrein/ Gein

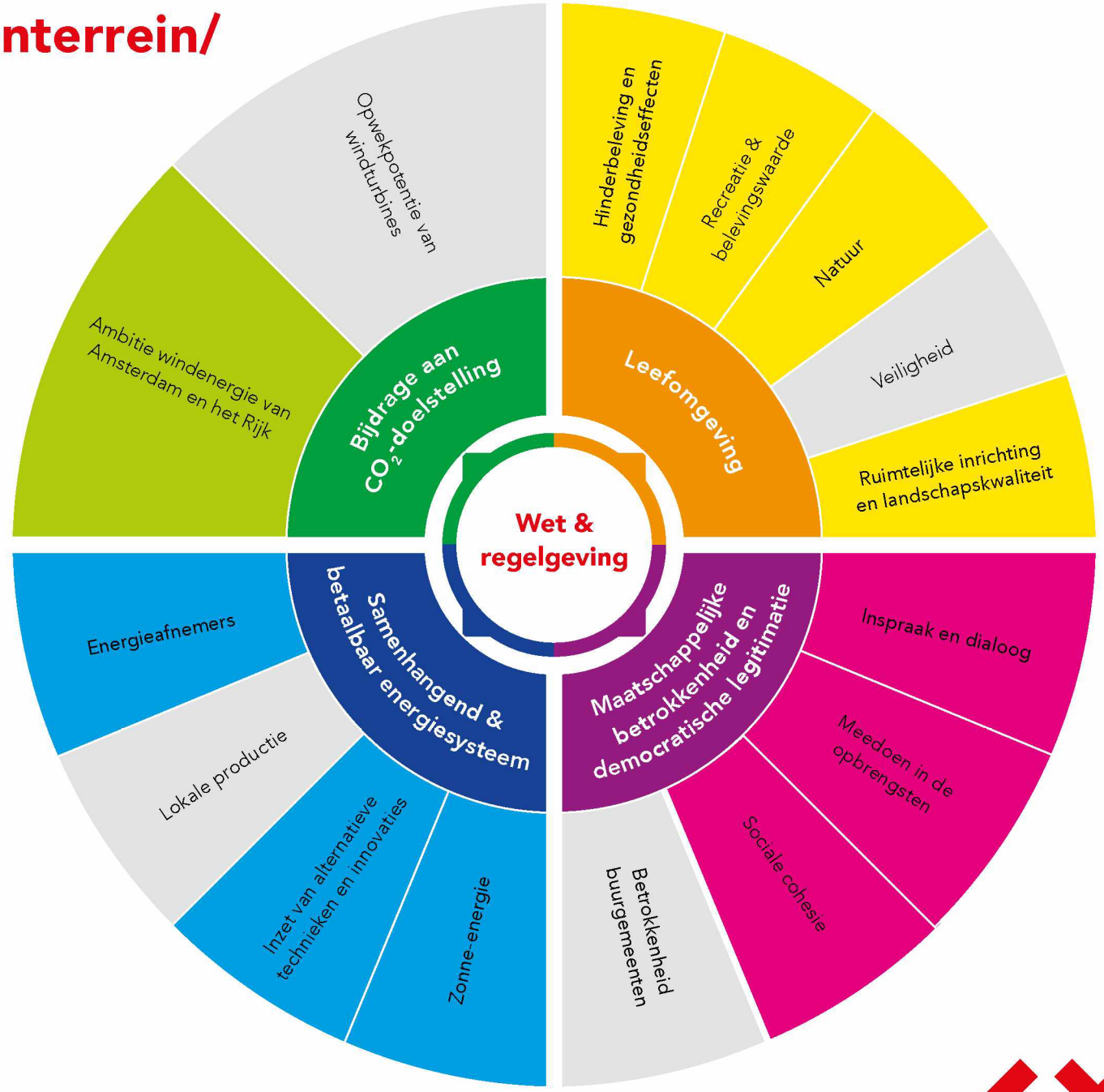

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Waterleidingenterrein/Gein

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Waterleidingenterrein/Gein (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Waternetlocatie Weesperkarspel). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over geluid en trillingen van windturbines omdat deze mogelijk de gezondheidsschade.
- Bewoners vrezen voor cumulatieve geluidseffecten als gevolg van de al bestaande geluidshinder: vliegroutes Schiphol, nabijheid snelwegen, muziekfestivals bij Gaasperplas.
- Verlies van rust: voornamelijk in de vorm van geluidshinder voor kinderen en kwetsbaren.
- De zorg is geuit dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen.
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.

Recreatie & belevingswaarde

- Dit zoekgebied wordt gebruikt door omwonenden voor recreatieve doeleinden. In het bijzonder door mensen met een kleine beurs uit diverse gemeenschappen.
- Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan. Dit heeft met name te maken met het feit dat veel bewoners die rondom Gaasperplas wonen niet over 'eigen' groen beschikken (zoals een tuin) en dus afhankelijk zijn van deze openbare plek voor hun recreatieve groen.
- Een etappe van het Trekvogelpad loopt door dit gebied heen.
- In het Toekomstplan Gaasperplas staat dat de Gaasperplas een onderhoudsbeurt krijgt. Er zijn zorgen over hoe deze plannen zich verhouden tot het plaatsen van de windturbines.

Natuur

- Naast de invloeden op mensen zijn er zorgen over het effect op vogels. Met name de weidevogels die in omringende weidegebieden aanwezig zijn, worden genoemd.
- Volgens bewoners maakt de locatie deel uit van de Ecologische Hoofdinfrastructuur Amsterdam en het NNN-gebied. Er wordt een uniek stukje groen in Amsterdam aangetast, wat ook invloed heeft op de algehele biodiversiteit van Amsterdam.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Zorgen over potentiële waardedaling van de bestaande bouw.
- Bewoners uit voornamelijk Gein verwachten dat windturbines de horizon sterk vervuilen.
- Zorgen over een mismatch tussen het uniek stukje van dit historische zoekgebied met al aanwezige (historische) molens en de karakteristieken van de nieuwe windturbines.
- Zorg is dat er al veel geld is gestopt in het verbeteren van de leefbaarheid door de bouw van de Gaasperdammertunnel.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere relatief veel mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen.
- Bewoners geven aan het gevoel te hebben dat de omgeving geen invloed heeft op de uiteindelijke besluiten. Bovendien wordt aangegeven dat de informatievoorziening als ondermaats ervaren wordt. Verschillende gemeenschappen zijn niet op de hoogte.
- Bewoners vinden dat de gebruikte onderzoeken niet aansluiten op de Nederlandse situatie. Er wordt gewezen op de Europese regelgevingen en bewoners wensen dat recent wetenschappelijk onderzoek betrokken wordt bij de normeringen.

Meedoen in de opbrengsten
- Er zijn vragen over hoe de gemeente ervoor zorgt dat bewoners uit dit zoekgebied gegarandeerd meeprofiteren van de opbrengsten.

Sociale cohesie
- Zorgen over het feit dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden onder windturbines. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Bewoners zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem
Zonne-energie
- Voorkeur voor de inzet op meer zonne-energie.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties
- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.

Energieafnemers
- Zorgen zijn dat de energie opwek naar een datacenter gaat en vragen de gemeente dan ook om geen nieuw datacenter te faciliteren.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling
Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk
- Bewoners willen dat de gemeente Amsterdam windturbines realiseert op zee en niet in dit zoekgebied.
- Bewoners onderschrijven de klimaatdoelstellingen van de gemeente, en vragen om alternatieve maatregelen die beter bij de schaal en de eigenheid van het gebied passen.
- Vragen gaan over of de RES-doelstelling al mogelijk is behaald.

Windzoekgebied Knooppunt Holendrecht

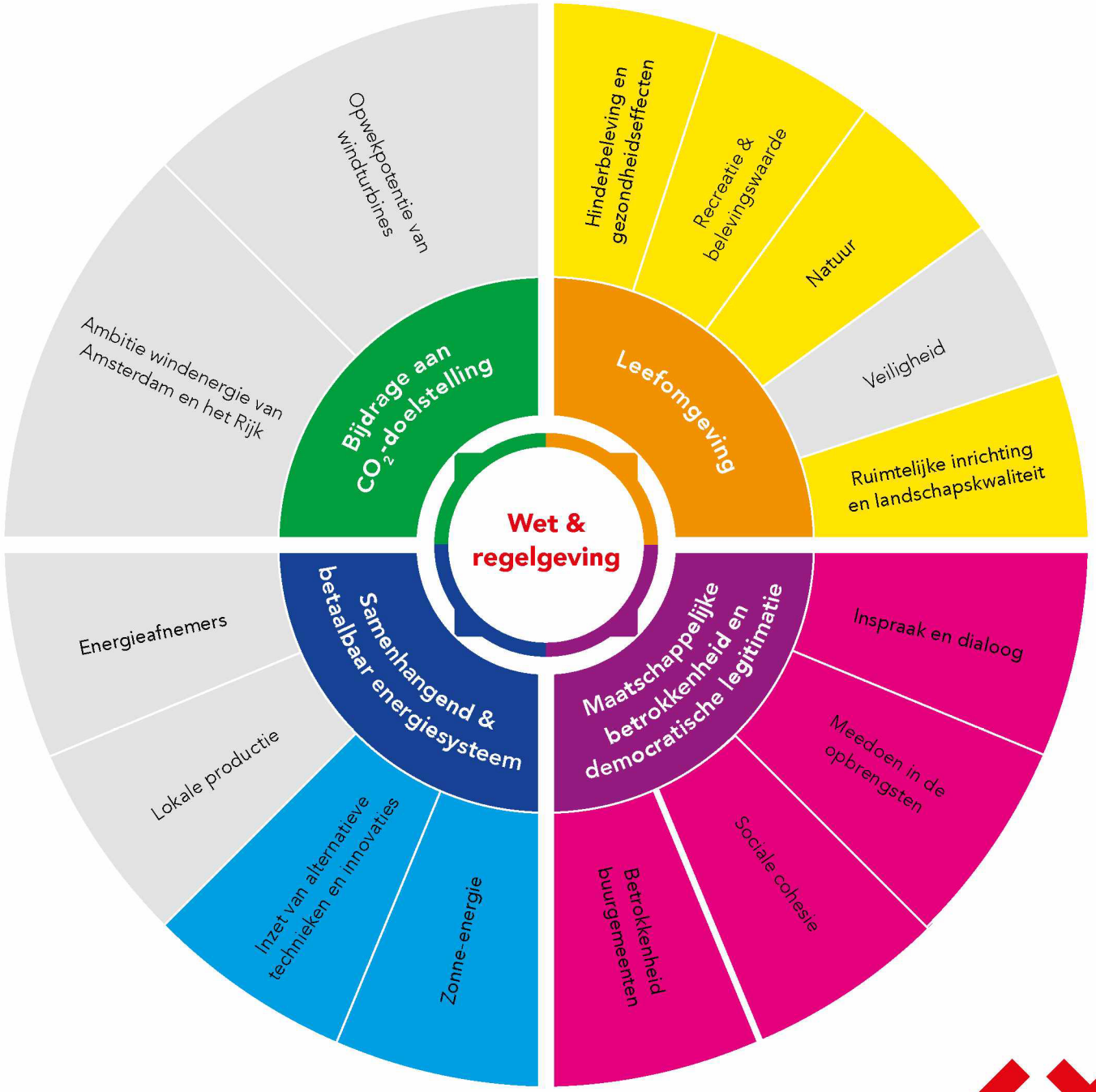

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Knooppunt Holendrecht

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook knooppunt Holendrecht. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over de gezondheidseffecten als gevolg van windturbines. Ook voor bewoners van buurgemeenten zoals Abcoude (De Ronde Venen).
- Bewoners vragen aandacht voor de aanwezigheid van onderwijsfaciliteiten van de HvA en UvA, onderzoekslaboratoria, residentiële zorginstellingen en het AMC. In het AMC liggen mensen die al ziek zijn, wellicht (tijdelijk) overgevoelig voor geluid, maar in elk geval geen extra gezondheidsrisico's kunnen lopen.
- Bewoners wijzen op het cumulatieve effect van geluid én van geluid met andere schadelijke uitstoot (zoals roet en fijnstof). Turbinelawaai wordt niet gemaskeerd door overig lawaai.
- Veel van de huizen in dit gebied zijn slecht geïsoleerd.

Recreatie & belevingswaarde

- Er zijn zorgen over de buitenactiviteiten in dit zoekgebied.
- Zoekgebied ligt deels op het golfterrein waar veel Amsterdammers (waaronder ook talenten uit Zuidoost die op andere clubs niet welkom zijn) gebruik van maken.
- De Ouderkerkerplas, het Abcoudermeer, De Hoge Dijk, De Ruige Hof en het volkstuinpark de Vijf Slagen worden genoemd als plekken met recreatieve waarde.

Natuur

- Het gebied rond knooppunt Holendrecht is broed- en verblijfplaats en wordt door vogels als trekroute gebruik. Het is eveneens een baltsgebied voor vleermuissoorten. Bewoners vinden dat de belangen van mens en natuur hier vele malen groter zijn dan de belangen van energie opwek. Het gebied heeft een beschermde status: NNN, Hoofdgroenstructuur Amstelscheg, Ecologische Hoofdstructuur.
- In het zoekgebied knooppunt Holendrecht dient de gemeente bij het plaatsen van de windturbines rekening te houden met de aanwezige natuur.
- Opwek van windenergie binnen beschermingsregime is niet wenselijk.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Zorgen geuit over eventuele negatieve gezondheidseffecten gecombineerd met waardedaling van de woningen en horizonvervuiling.
- Vragen gaan over het mogelijk clusteren van windturbines en het aansluiten van windturbines op de karakteristieken van een gebied.
- Bewoners geven aan dat de 'kantorenkant' van knooppunt Holendrecht een betere plek is voor windturbines, aangezien deze gebouwen beter geïsoleerd zijn.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Bewoners in dit zoekgebied uiten zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Veelal mensen met een minder gunstige sociale en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen zijn niet actief betrokken in participatieprojecten.
- Bewoners voelen zich 'de dupe' van keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. Impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. Er heerst een gevoel dat de bewoners die hier al wonen de lasten dragen van de nieuwe bewoners van duurzamere nieuwbouwprojecten.
- Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.
- Zorgen geuit dat de stem van bewoners weinig tot geen impact heeft.

Meedoen in de opbrengsten

- Vragen gaan over kunnen meedoen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in dit zoekgebied. Veel van de bewoners beschikken niet over de middelen om echt mee te kunnen doen en te kunnen profiteren van de windturbines.

Sociale cohesie

- Bewoners zijn vooral bang dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Ze zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Er dreigt een 'samenklontering' van windturbines. Vragen gaan over of er voldoende wordt afgestemd met buurgemeenten.
- Gemeente De Ronde Venen plaatst geen windturbines en wil niet opgezadeld worden met de overlast van de Amsterdamse turbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Voorkeur geuit voor de inzet op meer zonne-energie.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Vragen of minder hoge windturbines niet beter is voor de omgeving.

Gemeente Amsterdam

COLOFON

Afwegingskader 'Signalen uit de stad'
Definitief concept 22 december 2021

Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Mw. M. van Doorninck
(Duurzaamheid)

Ambtelijke opdrachtnemer
Directie Ruimte en Duurzaamheid,
Gemeente Amsterdam

Team RES Amsterdam

Met ondersteuning van Servicepunt RES
Provincie Noord Holland/Bureau Over Morgen

Beeldmateriaal
Uit beeldbank Amsterdam

Aan de Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid

Geachte [redacted]

In oktober 2021 hebben wij u aangesteld als voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. De instelling van de Expertgroep gebeurde in het licht van de discussie die in de stad was ontstaan over de aanwijzing van zoekgebieden voor de realisatie van windturbines in het kader van de Regionale Energie-Strategie.

Tegen de achtergrond speelde het feit dat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit omtrent windturbines naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten toepassing dienden te blijven, omdat daar geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State gaf aan dat gemeenten ondertussen voort kunnen gaan met plaatsingsprocedures voor windturbines op grond van eigen, goed gemotiveerde, lokale overwegingen.

In het Coalitieakkoord van het recent aangetreden kabinet is vermeld, dat er heldere (landelijke) normen komen voor de bouw van windmolens op land. Wij hebben ons beraden op de vraag, of die aankondiging gevolgen moet hebben voor de aan de Expertgroep gegeven opdracht.

Wij hebben vastgesteld dat geen duidelijkheid bestaat over de vraag op welke termijn nieuwe landelijke normen zullen gaan gelden. Er zal waarschijnlijk eerst onderzoek plaatsvinden, een MER-procedure worden doorlopen en participatie worden opengesteld. Het is goed mogelijk dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Gelet op de taakstelling en de termijnen die gelden voor de gemeente Amsterdam in RES-verband is het naar ons oordeel niet verantwoord iedere verdere actie en besluitvorming uit te stellen totdat de nieuwe landelijke normen van kracht zijn. Daarbij komt dat landelijke normen onverlet laten dat op gemeentelijk niveau aanvullende, eigen normen of richtlijnen worden gehanteerd, mits die niet in strijd zijn met het landelijke regime. Alles afwegende vinden wij het dan ook van belang dat met de in het Coalitieakkoord beschreven ontwikkeling rekening wordt gehouden bij het door u uit te brengen advies.

Wij verzoeken u dan ook uw werkzaamheden voort te zetten, maar passen onze adviesvraag aan u met het oog op deze ontwikkeling aan. Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?
2. Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam? En hoe kunnen bedoelde normen en aanvullende onderwerpen in de vervolgfase worden

betrokken bij nog uit te voeren onderzoeken, bijvoorbeeld in het kader van een milieueffectrapportage?

3. Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?

Wij kunnen ermee instemmen dat de oorspronkelijke planning iets wordt verruimd, in die zin dat de eindnotitie met het advies uiterlijk maart 2022 wordt opgeleverd.

Bij het uitbrengen van uw advies verzoeken wij u aan te geven wat de impact van bovengenoemde normen en aandachtspunten is op de reeds door u geïnventariseerde zorgpunten uit de stad. En rekening te houden met de voornaamste zorg- en vraagpunten van de klankbordgroep met belanghebbenden vanuit de stad, die voor dit traject is ingesteld. In verband daarmee zenden wij een kopie van deze brief aan de voorzitter van de klankbordgroep.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Directie Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	20 januari 2022
Portefeuille(s)	Duurzaamheid en Circulaire economie
Portefeuillehouder(s):	Wethouder Marieke van Doorninck
Behandeld door	[redacted] Ruimte en duurzaamheid, [redacted]@amsterdam.nl
Onderwerp	Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' Reflectiefase RES

Geachte leden van de gemeenteraad,

Onze gemeente is op weg naar 55% minder CO_2-uitstoot in 2030 en zet daarom vol in op de energietransitie: van fossiel naar duurzaam. Het college en de gemeenteraad hebben de ambitie om met zo'n extra 17 windmolens in totaal 127 megawatt windenergie te realiseren in 2030. Het zal weinigen ontgaan zijn dat dit tot bezorgdheid heeft geleid in onze stad. Er leven begrijpelijke zorgen over gezondheid, natuur, leefbaarheid en andere onderwerpen rond dit voornemen. Daarom hebben wij met u een reflectiefase ingesteld. Bovenop de landelijke wet- en regelgeving om windmolens te mogen plaatsen spraken en spreken wij met Amsterdammers, experts en externen om de zorgen van onze burgers en inwoners van buurgemeenten te borgen in het proces. Met vele Amsterdammers in workshops, online vragenlijsten en klankbordgroepen is zo het afwegingskader "Signalen uit de stad" opgesteld, onderdeel van deze reflectiefase. Dit afwegingskader is nadrukkelijk geen uitgekristalliseerde en gewogen lijst van criteria. Het is een bundeling van alle zorgen die leven en uitdagingen die er zijn rond het plaatsen van windmolens. Het vormt een kader waarbinnen u als raad de komende jaren een afweging en besluiten kunt nemen over de plaatsing van windmolens.

Een van de goede suggesties die uit de klankbordgroepen naar voren is gekomen is een plan-MER voor de zoekgebieden voor alle windturbines tezamen. Wij nemen deze suggestie graag over. Met een plan-MER krijgt u - en de Amsterdammers - zicht op de samenhang van het plaatsen van windmolens en beter beeld van de effecten op het milieu, gezondheid, natuur en cultuurhistorische waarden van de verschillende zoekgebieden.

De reflectiefase is een extra tussenstap in het proces van de Regionale Energiestrategie (RES) die boven op de wettelijke verplichtingen plaatsvindt. In de reflectiefase werken we met verschillende thematische en gebiedsgerichte klankbordgroepen aan een aantal producten die in het verdere proces rondom windmolens, aan de initiatiefnemers, bewoners en raadsleden meer houvast kunnen bieden; een afwegingskader en een handreiking participatie en governance. Daarnaast werken de expertgroep natuur en de expertgroep gezondheid onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan adviezen voor normen voor de bescherming van natuur en gezondheid. Het advies van de expertgroep gezondheid dient als input voor de project-MER en gezondheidseffectanalyse die op verzoek van uw raad per windmolenproject zal worden opgesteld. Aan het eind van de reflectiefase in april van dit jaar worden de producten opgeleverd.

Het afwegingskader wordt nu aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. Dit afwegingskader maakt geen nieuwe keuzes ten opzichte van de RES 1.0. Met dit afwegingskader wordt niet opnieuw een keuze gemaakt om windzoekgebieden te schrappen of toe te voegen. Het is geen beslisboom waarmee gebieden af kunnen vallen aan de hand van de signalen die meegegeven zijn. Ook bepaalt dit document niet welke inbreng belangrijker of minder belangrijk is. Het afwegingskader bundelt de signalen die tijdens het besluitvormingsproces rondom de RES 1.0 en in de reflectiefase zijn meegegeven vanuit de samenleving. Signalen die zijn afgegeven door de enorme hoeveelheid insprekers bij de door u belegde avonden. Reacties die zijn gegeven tijdens voorlichtingsavonden met ongekende opkomsten, waar duizenden mensen op hebben ingelogd. Maar ook input die is opgehaald met de online Participatieve Waarden Evaluatie (PWE): deze vragenlijst werd door duizenden Amsterdammers ingevuld.

Al deze zorgen en signalen hebben wij in het afwegingskader per thema gebundeld en we geven aan hoe deze geadresseerd moeten worden in het proces van besluitvorming over windmolenprojecten. Als u als gemeenteraad in de toekomst voor het besluit staat om werkelijk een windturbine toe te staan zal dit stuk essentieel zijn. Het biedt raadsleden en initiatiefnemers een goed overzicht van de zorgen van Amsterdammers. Dit is dus bovenop de Milieu Effect Rapportage, de gezondheidseffectanalyse en de reguliere reactie en inspraak wanneer een aanvraag voor het plaatsen van windmolens wordt gedaan.

De discussie die in Amsterdam is ontstaan naar aanleiding van de ambitie van college en raad om windenergie binnen de gemeentegrenzen te realiseren is niet uniek in Nederland of zelfs de wereld. Overal waar plannen zijn voor windmolens worden vaak felle discussies gevoerd. Het instellen van een reflectiefase om met elkaar van discussie naar dialoog te gaan en het ontwikkelen van een afwegingskader om de geuite zorgen te borgen in het proces zijn wel uniek. Dit proces is nieuw voor iedereen en is een proces waar we samen al doende zullen leren. Wij stellen ons als gemeente kwetsbaar op door zo'n groot participatietraject op te tuigen, maar we leren hier veel van.

Hoe gaan we verder?
We lieten het proces extern evalueren om lessen te trekken. Deze onafhankelijke evaluatie van het participatieproces tot de RES 1.0 is uitgevoerd door de universiteit Leiden. U vindt het eindrapport in de bijlage. Uit deze externe evaluatie zijn belangrijke lessen te trekken ter verbetering, maar de evaluatie concludeert ook dat deze reflectiefase een goed antwoord is op de ontstane discussie. De behoefte om te participeren is namelijk groot. Deze lessen willen we meteen in de praktijk brengen voor de rest van de reflectiefase, voor het ontwikkelen van de plan-MER en de daarop volgende stappen in het proces. Zo kunnen we de participatie optimaliseren en zeker stellen dat alle zorgen van Amsterdammers onderdeel zijn van de besluitvorming.

Tijdens de tweede helft van de reflectiefase gaat het gesprek verder over de wijze waarop de samenwerking in de vervolgfases vormt krijgt, de wijze waarop de gemeente gaat sturen en waaraan de participatie moet voldoen. Dit alles wordt vastgelegd in de handreiking participatie en governance, die u als raad na afronding van de reflectiefase ontvangt.

De Raad en het College zien windmolens als een essentieel onderdeel voor onze duurzame energievoorziening. Dat betekent niet dat wij die rücksichtslos in de stad plaatsen. Ik heb u al eerder heel duidelijk gezegd, als uit onderzoek blijkt dat een windmolen onaanvaardbare risico's voor de gezondheid of onaanvaardbare schade aan de natuur, dan komt die windmolen er niet. De producten die we nu in de reflectiefase samen met vele Amsterdammers in de klankbordgroepen ontwikkelen, geven input voor dat gedegen onderzoek. Later dit jaar volgt een openbaar advies van de expertgroepen gezondheid en natuur aan de gemeenteraad onder andere over hoe om te gaan met de effecten op de gezondheid en de natuur in de Milieueffectrapportage (MER). Deze adviezen krijgen een plek in de voorgenomen plan-MER en in de volgende fase, wanneer initiatiefnemers zich gemeld hebben en een Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) ten behoeve van de Milieueffectrapportage (MER) voor projecten opstellen- inclusief gezondheidseffectanalyse (GEA).

Een vraag die vele Amsterdammers u en mij zullen stellen na dit besluit is: "En? Waar komen ze nu, die windmolens?" En op die vraag kunnen we nog geen antwoord geven. En hier merk ik - en dat bevestigt ook de evaluatie - dat er een misvatting is ontstaan over de reflectiefase. In de reflectiefase reflecteren we niet of de zoekgebieden of het plaatsen van windmolens een goed idee is. In de reflectiefase reflecteren we op hoe we de zorgen van inwoners van Amsterdam kunnen borgen voor de volgende fase. We hebben in de het proces van planvorming even een stap opzij gedaan om er nog beter achter te komen waar de zorgen precies zitten. En ook de steun, uiteraard. We bundelen al die opmerkingen in het afwegingskader, we denken na over hoe we de participatie kunnen verbeteren. Naast de reguliere participatie en inspraak. Na de reflectiefase gaan we verder met het proces. Dan kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zoals bewonerscoöperaties zich bij de gemeente melden om in samenwerkingsverband een plan te maken. Via een plan-MER, met input van experts over gezondheid en natuur, met dit afwegingskader kunt u zien wat de beste plekken zijn om onze ambities op klimaat waar te maken. En of wij, met het afwegingskader in de hand kunnen zeggen dat we voldoende aan de zorgen die geuit zijn door onze inwoners tegemoet kunnen komen. Dat betekent dat over windmolens op een specifieke locatie voor eind 2024 besloten wordt. Met de gebruikelijke inspraak en wet en -regelgeving die daarbij hoort. Zodat de nieuwe windmolens uiterlijk 2030 klaar zijn voor gebruik. De toekomst van onze energie zal zo door en met zoveel mogelijk Amsterdammers worden vormgegeven.

Graag blijf ik u berichten over de voortgang van deze samenwerking en kijk er naar uit om de eerste resultaten met u te delen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader. Dit besluit is vandaag gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het Afwegingskader " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad vraagt om in te stemmen met het voorbereiden en organiseren van een plan MER. Daarmee wordt ingestemd met deze aanbeveling vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 (even zo genoemd, juiste omschrijving even aanvullen svp). Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. Deze reactienota is nog niet helemaal gereed. Deze zal uiterlijk 21 januari aan u worden toegezonden.

Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen een week later gepland. Dan zullen wij ook graag nader met u in gesprek gaan over het afwegingskader, de reactienota en de voorbereiding voor het organiseren van een plan MER.

De Documenten zijn als volgt te raadplegen: ([redacted]

Link naar
Afwegingskader
Onderzoek Leiden
Raadsbrief

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

- ontvangt u hierbij alvast de stukken
- (**Voordracht Commissie FED) inzake *** (PDF-)** en
- **Voordracht Gemeenteraad inzake *** (PDF-)** zoals deze geagendeerd zullen worden voor de commissievergadering FED 20 januari 2022 en ter besluitvorming voor de raadsvergadering van ** 2022.

RESAmsterdam	RESAmsterdam@amsterdam.nl
[redacted]	[redacted]@public-mediation.nl
[redacted]	[redacted]@public-mediation.nl
[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	[redacted]@tue.nl
[redacted]	[redacted]@carbid.nl
[redacted]	[redacted]@eceat-projects.org
Dorpsraad Driemond	dorpsraad@driemond.info; [redacted]@mac.com
	[redacted]@hotmail.com
Windalarm	[redacted]@windalarm.org
	[redacted]@inter.nl.net
	secretaris@wvijburg.nl;
	[redacted]@kpnmail.nl
	[redacted]@gmail.com
	[redacted]@gmail.com
[redacted]	[redacted]@yahoo.com
[redacted]	[redacted]@xs4all.nl
[redacted]	[redacted]@orion.nl
[redacted]	[redacted]@gmail.com

Voornaam	Achternaam	Perspectief/organisatie	Mail	
[redacted]	[redacted]	Natuur & Milieufederatie Noord-Holland	[redacted]@mnh.nl	
[redacted]	[redacted]	Dorpsraad Driemond	[redacted]@driemond.info	
[redacted]	[redacted]	Natuurlijk IJburg	[redacted]@mac.com	
[redacted]	[redacted]	Bewoner Landsmeer	[redacted]@hotmail.com	
[redacted]	[redacted]	Windalarm	[redacted]@carbid.nl	
[redacted]	[redacted]	Windalarm	[redacted]@windalarm.org	
[redacted]	[redacted]	Koepelcoöperatie Energie samen	[redacted]@inter.nl.net	
[redacted]	[redacted]	Bewoner Amsterdam Noord	[redacted]@xs4all.nl	
[redacted]	[redacted]	VVE IJburg	[redacted]@tue.nl	
[redacted]	[redacted]	Watersport Vereniging IJburg	[redacted]@wvijburg.nl	
[redacted]	[redacted]	Jong RES (soms Ian Minnes)	[redacted]@jongresnederland.nl	
[redacted]	[redacted]	Volkstuinpark Buikslotermeer	[redacted]@kpnmail.nl	
[redacted]	[redacted]	Bewoner Amsterdam Zuid	[redacted]@gmail.com	
[redacted]	[redacted]	Gein3Dorp	[redacted]@gmail.com	
[redacted]	[redacted]de	Energiecoöperatie Amsterdam Wind	[redacted]@amsterdam-wind.nl	
[redacted]	[redacted]	Noorderlingen Voor de Wind	[redacted]@gmail.com	

Tweede ring

[redacted]	Tuinpark Buikslotermeer	[redacted]@orion.nl	
[redacted]		[redacted]@yahoo.com	??? Stond in distribuitielijst

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1018 XA Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 2758, 1018 XA Amsterdam

VERTROUWELIJK/PERSOONLIJK
[redacted]

Datum	20 januari 2022
Ons kenmerk	Aangepaste opdracht voorzitter Expertgroep Gezondheid
Uw kenmerk	
Behandeld door	[redacted]
Kopie aan	[redacted]
Bijlage(n)	0
Onderwerp	Aangepaste opdracht

Aan de Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid,

Geachte [redacted]

In oktober 2021 hebben wij u aangesteld als voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. De instelling van de Expertgroep gebeurde in het licht van de discussie die in de stad was ontstaan over de aanwijzing van zoekgebieden voor de realisatie van windturbines in het kader van de Regionale Energie-Strategie.
Tegen de achtergrond speelde het feit dat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit omtrent windturbines naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten toepassing dienden te blijven, omdat daar geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State gaf aan dat gemeenten ondertussen voort kunnen gaan met plaatsingsprocedures voor windturbines op grond van eigen, goed gemotiveerde, lokale overwegingen.
In het Coalitieakkoord van het recent aangetreden kabinet is vermeld, dat er heldere (landelijke) normen komen voor de bouw van windmolens op land. Wij hebben ons beraden op de vraag, of die aankondiging gevolgen moet hebben voor de aan de Expertgroep gegeven opdracht.
Wij hebben vastgesteld dat geen duidelijkheid bestaat over de vraag op welke termijn nieuwe landelijke normen zullen gaan gelden. Er zal waarschijnlijk eerst onderzoek plaatsvinden, een MER-procedure worden doorlopen en participatie worden opengesteld. Het is goed mogelijk dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Gelet op de taakstelling en de termijnen die gelden voor de gemeente Amsterdam in RES-verband is het naar ons oordeel

niet verantwoord iedere verdere actie en besluitvorming uit te stellen totdat de nieuwe landelijke normen van kracht zijn. Daarbij komt dat landelijke normen onverlet laten dat op gemeentelijk niveau aanvullende, eigen normen of richtlijnen worden gehanteerd, mits die niet in strijd zijn met het landelijke regime. Alles afwegende vinden wij het dan ook van belang dat met de in het Coalitieakkoord beschreven ontwikkeling rekening wordt gehouden bij het door u uit te brengen advies.
Wij verzoeken u dan ook uw werkzaamheden voort te zetten, maar passen onze adviesvraag aan u met het oog op deze ontwikkeling aan. Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?
2. Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam? En hoe kunnen bedoelde normen en aanvullende onderwerpen in de vervolgfase worden betrokken bij nog uit te voeren onderzoeken, bijvoorbeeld in het kader van een milieueffectrapportage?
3. Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?

Wij kunnen ermee instemmen dat de oorspronkelijke planning iets wordt verruimd, in die zin dat de eindnotitie met het advies uiterlijk maart 2022 wordt opgeleverd.
Bij het uitbrengen van uw advies verzoeken wij u aan te geven wat de impact van bovengenoemde normen en aandachtspunten is op de reeds door u geïnventariseerde zorgpunten uit de stad. En rekening te houden met de voornaamste zorg- en vraagpunten van de klankbordgroep met belanghebbenden vanuit de stad, die voor dit traject is ingesteld. In verband daarmee zenden wij een kopie van deze brief aan de voorzitter van de klankbordgroep.

Met vriendelijke groeten,

Frank Tazelaar
Hoofd Duurzaamheid
Directie Ruimte en Duurzaamheid

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs , incl RESNZH

Onderwerp: [instemming college B&W] Reflectiefase RES - Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' Reflectiefase RES ??????

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,
Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**" . Dit besluit is -gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het document -"-Signalen uit de stad" -openbaar. Wij bieden u deze hierbij -ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief d.d. 20 januari 2022 waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. ~~.~~ Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan -vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de R~~r~~eflectiefase RES~~-~~. Tevens informeert de raadsbrief ook -over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0~~-~~. Alle stukken en bijlagen ~~documenten~~ zijn openbaar en te raadplegen via onze~~de~~ website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. -We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking ("reactienota")daarvan

~~Deze reactienota is nog niet helemaal gereed. Deze zal aan u de komende dagen worden toegezonden.~~

Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen een week later gepland. Dan zullen wij ook graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER.

De volgende d~~D~~ocumenten zijn via onderstaande deze link ~~als volgt~~ te raadplegen: ~~(~~ [redacted] ~~)~~

Commented [redacted]: link nog invoegen [redacted]

~~Raadsbrief, zie bijlage~~
~~-~~
~~Link naar~~
Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- ~~Onderzoek Leiden~~Evaluatie participatie RES Amsterdam (Universiteit Leiden)

- De uitkomsten van de online raadpleging (PWE) De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving zijn op hoofdlijnen verwerkt in een lokaal deel "Deel 2: signalen per zoekgebied"
- De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving (contextmapping)

Als bijlage zijn de volgende documenten toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- -Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Documenten die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:~~Link naar~~
- de verslagen van de klankbordgroepen komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling (binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website.
- ~~Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.~~
overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

Met vriendelijke groet,
[redacted]
RES Amsterdam

Expertgroepen

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.
Vraag: krijgen zij de reactienota?

Raadsbrief, zie bijlage

Link naar
Afwegingskader
Onderzoek Leiden

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

Portefeuillehouders Stadsdelen
Bestuuradviseurs Buurgemeenten

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

Raadsbrief, zie bijlage

Link naar
Afwegingskader
Onderzoek Leiden

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

LPG-en

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

Communicatieadviseurs wordt verzorgd door [redacted]

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs , incl RESNZH

Onderwerp: [instemming college B&W] Reflectiefase RES - Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' Reflectiefase RES ??????

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,
Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het document "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief d.d. 20 januari 2022 waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0. Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking ("reactienota")daarvan

Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen een week later gepland. Dan zullen wij ook graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER.

De volgende documenten zijn via onderstaande deze link te raadplegen
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- Evaluatie participatie RES Amsterdam (Universiteit Leiden)
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE) De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving zijn op hoofdlijnen verwerkt in een lokaal deel "Deel 2: signalen per zoekgebied"**
- **De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende documenten toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Documenten die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
- de verslagen van de klankbordgroepen komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling (binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website.
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.

Graag tot zien

[redacted]

RES Amsterdam

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs , incl RESNZH

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,
B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. Deze reactienota is nog niet helemaal gereed. Deze zal aan u de komende dagen worden toegezonden.

Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen een week later gepland. Dan zullen wij ook graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER.

De Documenten zijn als volgt te raadplegen: ([redacted])

Raadsbrief, zie bijlage

Link naar
Afwegingskader
Onderzoek Leiden

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

Expertgroepen

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het

participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.
Vraag: krijgen zij de reactienota?

Raadsbrief, zie bijlage

Link naar
Afwegingskader
Onderzoek Leiden

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

Portefeuillehouders Stadsdelen
Bestuuradviseurs Buurgemeenten

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

Raadsbrief, zie bijlage

Link naar
Afwegingskader
Onderzoek Leiden

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

LPG-en

B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het

participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

Communicatieadviseurs wordt verzorgd door [redacted]

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs, incl RESNZH

Onderwerp: [instemming college B&W] Reflectiefase RES - Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' Reflectiefase RES ??????

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,
~~B&W~~ Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is ~~"~~ het document "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief d.d. 20 januari 2022 waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om ~~en~~een plan MER uit te voeren. ~~.~~Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0. Alle ~~documenten~~stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website~~de website.~~.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. ~~Deze reactienota is nog niet helemaal gereed. Deze zal aan u de komende dagen worden toegezonden.~~ We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking ("reactienota")daarvan

Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen van aantal klankbordgroepen een week later gepland. Dan zullen wij ook graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER.
~~Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen van een aantal klankbordgroepen~~

De volgende documenten zijn ~~als volgt~~via onderstaande deze link te raadplegen~~:~~ [redacted]~~?)~~

~~Raadsbrief, zie bijlage~~

~~Link naar~~
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**

~~Onderzoek Leiden~~

~~Link naar~~
- ~~Notulen~~ Evaluatie participatie RES Amsterdam (Universiteit Leiden)
- De uitkomsten van de online raadpleging (PWE) De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving zijn op hoofdlijnen verwerkt in een lokaal deel "Deel 2: signalen per zoekgebied"
- De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving (contextmapping)

Als bijlage zijn de volgende documenten toegevoegd:

- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Documenten die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
de verslagen van de klankbordgroepen~~. Deze worden gepubliceerd~~ komen (telkens) z.s.m. na ~~akkoord door~~definitieve vaststelling (binnen de klankbordgroep~~.~~

~~**Expertgroepen**~~

- ~~B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de~~ online beschikbaar via onze website.
- ~~Vraag: krijgen zij de~~ overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota~~?~~)

~~Raadsbrief, zie bijlage~~

~~Link naar~~
~~Afwegingskader~~
~~Onderzoek Leiden~~

~~Link naar~~
~~Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.~~

~~**Portefeuillehouders Stadsdelen**~~
~~**Bestuuradviseurs Buurgemeenten**~~

~~B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.~~

~~Raadsbrief, zie bijlage~~

~~Link naar~~
~~Afwegingskader~~
~~Onderzoek Leiden~~

~~Link naar~~
~~Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.~~

~~LPG-en~~

~~B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.~~

~~Communicatieadviseurs wordt verzorgd door~~ [redacted].
We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.
Graag tot zien
[redacted].
RES Amsterdam

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam, onder voorbehoud van de definitieve besluitvorming door de raad ~~B&W heeft~~ ingestemd met het "afwegingskader windturbines Amsterdam - signalen uit de stad"~~afwegingskader~~. Dit besluit is vandaag gedeeld met de raadsleden van de gemeente Amsterdam en . ~~D~~daarmee is het Afwegingskader " Signalen uit de stad" openbaar.
Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad vraagt om in te stemmen met het voorbereiden en organiseren van een plan MER. Daarmee wordt ingestemd met deze aanbeveling vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de ~~R~~reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 (even zo genoemd, juiste omschrijving even aanvullen svp). Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. Een overzicht van de ingekomen reacties en de verwerking daarvan volgt naar verwachting begin volgende week. daarvan De reacties worden momenteel nog verwerkt in een ~~Deze~~ reactienota. We verwachten dat deze uiterlijk begin volgende week aan u ~~is nog niet helemaal gereed. Deze~~ zal ~~uiterlijk 21 januari aan u~~ worden toegezonden.

Op verzoek van enkele leden zijn de eerstkomende vergaderingen van een aantal klankbordgroepen een week later gepland. Dan zullen wij ook graag nader met u in gesprek gaan over het afwegingskader, de reactienota -en de voorbereiding voor het organiseren van een -plan MER.

De volgende d~~D~~ocumenten zijn via onderstaande links ~~als volgt~~ te raadplegen: [redacted] ~~2)~~

Commented [DR1]: link nog invoegen ([redacted])

Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022

~~Link naar~~

Afwegingskader " Signalen uit de stad"~~Afwegingskader~~
Onderzoek Leiden
~~Raadsbrief~~

Link naar
Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.

Aanmeldingen sessie Oost

15 december	email	Opmerking	Contact	Aanwezig
[redacted]	[redacted]@gmail.com		gemaild	x
[redacted]	[redacted]@gmail.com		gemaild	x
[redacted]	[redacted]@windalarm.org	Zit ook in stedelijke groep	gemaild	
[redacted]	[redacted]@inter.nl.net	Zit ook in stedelijke groep	gemaild	x
[redacted]	[redacted]@yahoo.com		gemaild	x
[redacted]	[redacted]@gmail.com		gemaild	x
[redacted]	info@[redacted]		gemaild	x
[redacted]	toehoorder	aanwezig		
[redacted]	toehoorder	aanwezig		
[redacted]	promotie onderzoek, toehoorder	aanwezig		

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1018 XA Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 2758, 1018 XA Amsterdam

VERTROUWELIJK/PERSOONLIJK
[redacted]
Zuidelijke Wandelweg 105
1079 RK AMSTERDAM

Datum	20 januari 2022
Ons kenmerk	Aangepaste opdracht voorzitter Expertgroep Gezondheid
Uw kenmerk	
Behandeld door	[redacted]
Kopie aan	[redacted], [redacted]
Bijlage(n)	0
Onderwerp	Aangepaste opdracht

Aan de Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid,

Geachte heer [redacted],

In oktober 2021 hebben wij u aangesteld als voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. De instelling van de Expertgroep gebeurde in het licht van de discussie die in de stad was ontstaan over de aanwijzing van zoekgebieden voor de realisatie van windturbines in het kader van de Regionale Energie-Strategie.
Tegen de achtergrond speelde het feit dat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit omtrent windturbines naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten toepassing dienden te blijven, omdat daar geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State gaf aan dat gemeenten ondertussen voort kunnen gaan met plaatsingsprocedures voor windturbines op grond van eigen, goed gemotiveerde, lokale overwegingen.
In het Coalitieakkoord van het recent aangetreden kabinet is vermeld, dat er heldere (landelijke) normen komen voor de bouw van windmolens op land. Wij hebben ons beraden op de vraag, of die aankondiging gevolgen moet hebben voor de aan de Expertgroep gegeven opdracht.
Wij hebben vastgesteld dat geen duidelijkheid bestaat over de vraag op welke termijn nieuwe landelijke normen zullen gaan gelden. Er zal waarschijnlijk eerst onderzoek plaatsvinden, een MER-procedure worden doorlopen en participatie worden opengesteld. Het is goed mogelijk dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Gelet op de taakstelling

en de termijnen die gelden voor de gemeente Amsterdam in RES-verband is het naar ons oordeel niet verantwoord iedere verdere actie en besluitvorming uit te stellen totdat de nieuwe landelijke normen van kracht zijn. Daarbij komt dat landelijke normen onverlet laten dat op gemeentelijk niveau aanvullende, eigen normen of richtlijnen worden gehanteerd, mits die niet in strijd zijn met het landelijke regime. Alles afwegende vinden wij het dan ook van belang dat met de in het Coalitieakkoord beschreven ontwikkeling rekening wordt gehouden bij het door u uit te brengen advies.
Wij verzoeken u dan ook uw werkzaamheden voort te zetten, maar passen onze adviesvraag aan u met het oog op deze ontwikkeling aan. Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?
2. Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam? En hoe kunnen bedoelde normen en aanvullende onderwerpen in de vervolgfase worden betrokken bij nog uit te voeren onderzoeken, bijvoorbeeld in het kader van een milieueffectrapportage?
3. Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?

Wij kunnen ermee instemmen dat de oorspronkelijke planning iets wordt verruimd, in die zin dat de eindnotitie met het advies uiterlijk maart 2022 wordt opgeleverd.
Bij het uitbrengen van uw advies verzoeken wij u aan te geven wat de impact van bovengenoemde normen en aandachtspunten is op de reeds door u geïnventariseerde zorgpunten uit de stad. En rekening te houden met de voornaamste zorg- en vraagpunten van de klankbordgroep met belanghebbenden vanuit de stad, die voor dit traject is ingesteld. In verband daarmee zenden wij een kopie van deze brief aan de voorzitter van de klankbordgroep.

Met vriendelijke groeten,

Frank Tazelaar
Hoofd Duurzaamheid
Directie Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1018 XA Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 2758, 1018 XA Amsterdam

VERTROUWELIJK/PERSOONLIJK
[redacted]
Zuidelijke Wandelweg 105
1079 RK AMSTERDAM

Datum	20 januari 2022
Ons kenmerk	Aangepaste opdracht voorzitter Expertgroep Gezondheid
Uw kenmerk	
Behandeld door	[redacted]
Kopie aan	[redacted], [redacted]
Bijlage(n)	0
Onderwerp	Aangepaste opdracht

Aan de Voorzitter van de Expertgroep Gezondheid,

Geachte heer [redacted],

In oktober 2021 hebben wij u aangesteld als voorzitter van de Expertgroep Gezondheid, in het kader van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. De instelling van de Expertgroep gebeurde in het licht van de discussie die in de stad was ontstaan over de aanwijzing van zoekgebieden voor de realisatie van windturbines in het kader van de Regionale Energie-Strategie.
Tegen de achtergrond speelde het feit dat de bepalingen uit het Activiteitenbesluit omtrent windturbines naar het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten toepassing dienden te blijven, omdat daar geen plan-MER aan was voorafgegaan. De Raad van State gaf aan dat gemeenten ondertussen voort kunnen gaan met plaatsingsprocedures voor windturbines op grond van eigen, goed gemotiveerde, lokale overwegingen.
In het Coalitieakkoord van het recent aangetreden kabinet is vermeld, dat er heldere (landelijke) normen komen voor de bouw van windmolens op land. Wij hebben ons beraden op de vraag, of die aankondiging gevolgen moet hebben voor de aan de Expertgroep gegeven opdracht.
Wij hebben vastgesteld dat geen duidelijkheid bestaat over de vraag op welke termijn nieuwe landelijke normen zullen gaan gelden. Er zal waarschijnlijk eerst onderzoek plaatsvinden, een MER-procedure worden doorlopen en participatie worden opengesteld. Het is goed mogelijk dat het 1 tot 2 jaar zal duren voordat sprake is van nieuwe landelijke normen. Gelet op de taakstelling

en de termijnen die gelden voor de gemeente Amsterdam in RES-verband is het naar ons oordeel niet verantwoord iedere verdere actie en besluitvorming uit te stellen totdat de nieuwe landelijke normen van kracht zijn. Daarbij komt dat landelijke normen onverlet laten dat op gemeentelijk niveau aanvullende, eigen normen of richtlijnen worden gehanteerd, mits die niet in strijd zijn met het landelijke regime. Alles afwegende vinden wij het dan ook van belang dat met de in het Coalitieakkoord beschreven ontwikkeling rekening wordt gehouden bij het door u uit te brengen advies.
Wij verzoeken u dan ook uw werkzaamheden voort te zetten, maar passen onze adviesvraag aan u met het oog op deze ontwikkeling aan. Wij verzoeken u op basis van uw expertise en de beschikbare (wetenschappelijke) inzichten over de gezondheidseffecten van windturbines te adviseren over de navolgende vragen:

1. Welke norm of welk beschermingsniveau zou de gemeente Amsterdam uit een oogpunt van gezondheid kunnen hanteren bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines in afwachting van een landelijke normering?
2. Zijn er in aanvulling op de onder 1 bedoelde norm of beschermingsniveau voor de gezondheid relevante onderwerpen of aandachtspunten, die naar uw oordeel een rol zouden kunnen spelen bij de locatiekeuze of vergunningverlening voor windturbines in Amsterdam? En hoe kunnen bedoelde normen en aanvullende onderwerpen in de vervolgfase worden betrokken bij nog uit te voeren onderzoeken, bijvoorbeeld in het kader van een milieueffectrapportage?
3. Is het wenselijk na plaatsing van windturbines de gezondheidseffecten daarvan te blijven monitoren en zo ja, op welke wijze?

Wij kunnen ermee instemmen dat de oorspronkelijke planning iets wordt verruimd, in die zin dat de eindnotitie met het advies uiterlijk maart 2022 wordt opgeleverd.
Bij het uitbrengen van uw advies verzoeken wij u aan te geven wat de impact van bovengenoemde normen en aandachtspunten is op de reeds door u geïnventariseerde zorgpunten uit de stad. En rekening te houden met de voornaamste zorg- en vraagpunten van de klankbordgroep met belanghebbenden vanuit de stad, die voor dit traject is ingesteld. In verband daarmee zenden wij een kopie van deze brief aan de voorzitter van de klankbordgroep.

Met vriendelijke groeten,

Frank Tazelaar
Hoofd Duurzaamheid
Directie Ruimte en Duurzaamheid

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs, incl RESNZH

Onderwerp: [instemming college B&W] Reflectiefase RES - Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' Reflectiefase RES ??????

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,
~~B&W~~ Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is ~~"~~ het document "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief d.d. 20 januari 2022 waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om ~~en~~een plan MER uit te voeren. ~~.~~Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0. Alle ~~documenten~~stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website~~de website.~~.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het afwegingskader. ~~Deze reactienota is nog niet helemaal gereed. Deze zal aan u de komende dagen worden toegezonden.~~ We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week, in de vorm van een reactienota, een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking daarvan in het document "Signalen uit de Stad".

In de eerstkomende klankbordgroep-overleggen willen wij u graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER. Voor enkele klankbordgroepen geldt dat deze op verzoek van enkele leden een week later wordt gepland. Als dit uw klankbordgroep betreft krijgt u hier los bericht over.

De volgende documenten zijn ~~als volgt~~via onderstaande deze link te raadplegen: ~~([redacted]?)~~

~~Raadsbrief, zie bijlage~~

~~Link naar~~
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**

~~Onderzoek Leiden~~

~~Link naar~~
- ~~Notulen~~ Evaluatie participatie RES Amsterdam (Universiteit Leiden)
- De uitkomsten van de online raadpleging (PWE) De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving zijn op hoofdlijnen verwerkt in een lokaal deel "Deel 2: signalen per zoekgebied"
- De uitkomsten van het onderzoek naar de leefomgeving (contextmapping)

Als bijlage zijn de volgende documenten toegevoegd:

- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Documenten die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
de verslagen van de klankbordgroepen~~. Deze worden gepubliceerd~~ komen (telkens) z.s.m. na ~~akkoord door~~definitieve vaststelling (binnen de klankbordgroep~~.~~

~~**Expertgroepen**~~

- ~~B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de~~ online beschikbaar via onze website.
- ~~Vraag: krijgen zij de~~ overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota~~?~~)

~~Raadsbrief, zie bijlage~~

~~Link naar~~
~~Afwegingskader~~
~~Onderzoek Leiden~~

~~Link naar~~
~~Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.~~

~~**Portefeuillehouders Stadsdelen**~~
~~**Bestuuradviseurs Buurgemeenten**~~

~~B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad" . Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.~~

~~Raadsbrief, zie bijlage~~

~~Link naar~~
~~Afwegingskader~~
~~Onderzoek Leiden~~

~~Link naar~~
~~Notulen klankbordgroepen. Deze worden gepubliceerd na akkoord door de klankbordgroep.~~

~~LPG-en~~

~~B&W heeft ingestemd met het afwegingskader "Signalen uit de Stad". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is " Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsbrief waarin B&W de gemeenteraad ook informeert over het voornemen om en plan MER uit te voeren. . Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de reflectiefase . Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0 . Alle documenten zijn openbaar en te raadplegen via de website.~~

~~Communicatieadviseurs wordt verzorgd door~~ [redacted].
We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.
Graag tot zien
[redacted].
RES Amsterdam

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs , incl RESNZH

Onderwerp: Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' openbaar

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0. Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het stuk "Signalen uit de Stad". We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week, in de vorm van een reactienota, een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking daarvan.

In de eerstkomende klankbordgroep-overleggen willen wij u graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER. Voor enkele klankbordgroepen geldt dat deze op verzoek van enkele leden een week later wordt gepland. Als dit uw klankbordgroep betreft krijgt u hier los bericht over.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)**
- **Resultaten van workshops over leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie RES Amsterdam (Universiteit Leiden)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.
Graag tot zien

[redacted]
RES Amsterdam

- Klankbordgroepen
- Expert-deskundigen groepen
- PHO stadsdelen
- Buurgemeenten
- LPG-en
- Communicatie adviseurs , incl RESNZH

Onderwerp: Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' openbaar

Klankbordgroepen

Beste leden van de klankbordgroep,

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het stuk "Signalen uit de Stad". We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week, in de vorm van een reactienota, een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking daarvan.

In de eerstkomende klankbordgroep-overleggen willen wij u graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER. Voor enkele klankbordgroepen geldt dat deze op verzoek van enkele leden een week later wordt gepland. Als dit uw klankbordgroep betreft krijgt u hier los bericht over.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)**
- **Resultaten workshops over leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw betrokkenheid en bijdrage.
Graag tot ziens,

[redacted]
Senior Omgevingsmanager

RES Amsterdam

Verslag Lokale procesgroep Oost
Datum: 18/01/22
Aanwezig: [redacted] voorzitter), [redacted] (notulist)

Agenda LPG Oost – 18 januari 2021:

1. Opening, mededeling,
2. Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.
3. Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)
4. Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022 (terugkijk link Inspreekavond)
5. Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)
6. Volgende KBG; wat staat op de agenda?
7. Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing.
8. Wvttk + rondvraag

---

1. Opening /mededeling

- Voorstelrondje
  - [redacted] coördinator Duurzaamheid Oost en sinds kort van Weesp. Werkt voor RND, maar vooral voor stadsdeel Oost. Werkt er aan om initiatieven handen en voeten te geven naar boven.
  - [redacted] nior omgevingsmanager van team RES wind
  - [redacted] Communicatie adviseur RES Amsterdam, ruimte en duurzaamheid
  - [redacted] Programmamanager Duurzaamheid in Oost. Vind het teveel mensen van groep Oost, en wil het juist breder trekken naar gemeente in de buurt. Gaan later door op dit punt.
  - [redacted] Woordvoerder van stadsdeel oost. Bezig met publiciteit richting media. Kan er bijna nooit bijzijn omdat ze dinsdagochtend altijd DB heeft.
  - [redacted] Initiatieven coach bij stadsdeel Oost. Koersbepaler van team duurzaamheid in Oost. Opgavemanager. Hola spirit
  - [redacted] Communicatieadviseur stadsdeel Oost. [redacted] had duurzaamheid in zijn pakket, hij is weg en er komt vervaning.
  - [redacted] Senior omgevingsmanager van team RES wind
- Notulen: Goedgekeurd
- Punt van [redacted] Ook omringende gemeenten uitnodigen voor LPG Oost.
  - [redacted] geeft aan op zoek te zijn naar het doel van het overleg. Zij gaat zich niet meer bij dit overleg voegen want vind het niet meer het doel dienen. moeten een aantal representatieve mensen deelnemers en die kunnen andere informeren. Er wordt niet strategisch nagedacht, welke stappen er van belang zijn.
  - [redacted] vult aan dat het van belang is dat Diemen ook aanwezig is bij dit overleg. Grenzen eindigen niet bij stadsdeel. Hoort dit signaal ook van maakbank Oost, moeten meer in bredere context kijken.
  - [redacted] vraagt wat Diemen te maken heeft met Oost.

- [redacted] antwoordt en geeft Sciencepark als voorbeeld, die ligt op de grens bij Diemen. Hij vindt het passen in de RES om hen erbij te betrekken.
- → [redacted] neemt contact op met [redacted] (coördinator Duurzaamheid Diemen, hij is al aanwezig in LPG Zuidoost) en zal aan hem vragen of hij wilt aansluiten.

- Het punt communicatie wordt toegevoegd voor [redacted]

2. **Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.**

- [redacted] geeft aan dat tijdens de KBG Oost met 7 deelnemers uit de maakbank gekeken is naar signalen uit de stad. Input verwerkt. Document vandaag in college gepresenteerd. Uiterlijk donderdag openbaar. Dan wordt deze rondgestuurd. Als deelnemers LPG oost opmerkingen hebben, laat dit dan aan [redacted] of [redacted] weten.
- Volgende week wordt dit document in de KBG's toegelicht. Niet zeker of de LPG's worden uitgenodigd, maar wel goed om hen mee te nemen in de uitnodiging → Reacties uit LPG Oost zijn positief.
- [redacted] noemt dat het document 10 februari in raadscommissie fed komt en 18 februari in de gemeenteraad.
- [redacted] geeft aan dat er nu al heel veel reacties van de KBG zijn en dat zij het document Signalen in de stad niet accepteren. Zij vinden dat Afwegingskader moet gaan over de ambities, terwijl dit niet de intentie is van de reflectiefase en de rol van de KBG. Gemeente Amsterdam willen lijst maken met de behoeftes en gevoelens die vanuit de maatschappij zijn ingebracht, zetten dat op een rij en vragen dan advies aan KBG in waar gemeente Amsterdam tekort schiet.
- [redacted] vraagt wanneer de zoekgebieden definitief zijn [redacted] geeft aan dat de zoekgebieden niet ter discussie staan. Het kan zijn dat in de Res 2.0 een zoekgebied kleiner is geworden of gebruikt wordt gemaakt van het alternatieve zoekgebied. Update van res, kan zorgen voor een update van zoekgebieden. [redacted] vult aan dat het ook ligt aan waar een initiatiefnemer zich meldt. Kan ook blijken dat deze zich meldt maar vervalt omdat deze niet geschikt is.
- [redacted] vraagt of een initiatiefnemer zich nu ook kan melden. [redacted] antwoord dat dit na het raadsbesluit van 18 februari kan.
- [redacted] vraagt of plan mer in de besluitvorming de komende week nog een rol kan krijgen. [redacted] legt uit dit niet te weten. Het onderwerp is ingebracht. Maar het is even afwachten of het college het oppakt.

3. **Communicatie;** [redacted]
   - [redacted] geeft aan dat morgen eind van de dag persbericht gepubliceerd wordt, waarin afwegingskader openbaar wordt. Dan wordt ook het idee van plan mer besproken. Persbericht wordt op de site geplaatst, actueel op amsterdam.nl, vanzelf meegenomen op social media. Stadsdelen hoeven niks aan te doen, maar zij kunnen het wel op hun social media delen (stadsdeel oost FB).
   - Vragen die binnenkomen bij deelnemers LPG Oost geacht niet zelf te antwoorden, maar door te sturen naar [redacted] of [redacted]
   - Langere termijn; uitnodiging communicatie stadsdelen komt er snel aan. Handig als Melanie erbij is.

4. **Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022**
(terugkijk link Inspreekavond)

- [redacted] geeft aan dat er andere verwachtingen waren van de insprekers en dat zij dachten dat de zoekgebieden ter discussie werden gesteld.
- Afwegingskader wordt aanstaande donderdag besproken in commissie fed; plan mer ook, mkba worden ook besproken.
- [redacted] vult aan dat er vanuit Oost de reacties heel inhoudelijk waren, relatief zakelijk, niet al te veel emoties. Met name uit Noord en Zuidoost, lijken mensen recentelijk aangehaakt op de discussie; veel emotie en boosheid. Dat is iets wat we scherp moeten analyseren. Emotie is ook bij oost, maar wat langer in het proces.??

5. **Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)**

- [redacted] geeft aan dat we afspreken bij het Sciencepark om een boot te pakken en naar IJmeer te varen, om zoekgebied van stadsdeel Oost te bezoeken.
- Donderdagmiddag 17 februari → nieuwe datum vrijdagochtend 18 februari (09.00 – 12..00)
- [redacted] 2 suggesties deelnemers: [redacted] manager gebied sciencepark) en projectbureau strandeiland ([redacted])
  - → [redacted] zoekt emailadres in intranet en nodigt hen uit
  - → [redacted] kijkt nog even wie zijn mist en mailt [redacted] de namen

6. **Volgende KBGL**

- [redacted] geeft aan dat op de agenda van de volgende KPGen komt te staan wat we van jullie inbreng meegenomen hebben van document Signalen uit de Stad en van de 7 deelnemers van maatbank Oost.

7. **Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing**

- [redacted] geeft aan dat we druk met afwegingskader zijn geweest, wordt nu bestuurlijk afgerond.
- Nu gaan we aan de slag handreiking Participatie en Samenwerking & Sturing. Dit zijn handleidingen voor participatieprocessen. Welke procedure de initiatiefnemer moet volgen. Handreiking vormen de richtlijnen voor het proces, waar moet aandacht worden besteed en op welke wijze. Heeft te maken met stadsdelen en buurgemeenten.
- Voorbeeld: In Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. Nu bezig met participatie plan en nu is er een NRD ter inzage.
- Wij zijn nu aan het puzzelen met res team hoe we dit willen aanpakken. Wie bij betrekken? Volgende week meer duidelijkheid. Breng vooral jullie ideeën in!
- Het is nog niet duidelijk wanneer handreiking worden vastgesteld. Eerst was het 1 april, maar willen voorkomen dat het onder tijdsdruk gemaakt wordt, zoals bij afwegingskader. Streven nu naar juni of juli.
- [redacted] geeft aan dat dit betekent dat er dan een nieuwe raad en nieuwe commissie is. [redacted] geeft aan dat dit klopt
- [redacted] geeft aan om na te denken over de volgende stap; eigenaarschap. In Zuidoost vonden ze 100% eigenaarschap voor inwoners i.p.v. 50%. In hoeverre zijn jullie vanuit res bezig met volgende stap? Wat vinden jullie fijne initiatiefnemers, en dat stimuleren? [redacted] heeft voorwerk gedaan voor Oost. Zo kan je ook draagvlak creëren.

- [redacted] geeft aan dat we hebben daar geen standpunt over hebben. Dat zijn punten die aandacht kunnen en moeten krijgen om tot een handreiking komen. De financiële participatie. En wie bied je de gelegenheid? Beperken tot inwoners coöperatie of commerciële bedrijven? Of juist coöperaties stimuleren?
    - ➔ Dit punt bespreken in de res

8. Wvttk + rondvraag

Verslag: Lokale procesgroep Noord
Datum: 19/01/22
Aanwezig: [redacted] (voorzitter), [redacted] (notulist)

Agenda LPG Noord 19 januari 2021:

1. Opening, mededeling,
2. Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.
3. Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)
4. Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022 (terugkijk link Inspreekavond)
5. Communicatie
6. Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)
7. Volgende KBG; wat staat op de agenda?
8. Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing.
9. Wvttk + rondvraag

---

1. Opening, mededeling

- Voorstelronde
  - [redacted] stadsdeel noord en res noord. En Cornelis Douwes terrein.
  - [redacted] Communicatie noord. Werkt veel samen met [redacted]
  - [redacted] Gemeente waterland. Deel waterland oost
  - [redacted] Douwes terrein en IJplas
  - [redacted] Noordwest. Thema wind
- Geen aanvullingen op de agenda
- Notulen zijn goedgekeurd
- [redacted] geeft aan dat er wijzigingen in functie in Noord is. Nieuw programmanager en hij heeft duurzaamheid in portefeuille. [redacted] geeft aan dat [redacted] en [redacted] dit eerst even samen gaan bespreken of hij aanwezig kan zijn bij deze LPG.

2. **Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase**.

- KBG Noord wordt opgeschoven zodat zij tijd hebben om stukken te lezen en voor te bereiden.
- Belangrijk besluit in college dat er een plan MER gaat komen.
- College wil ook graag een MKBA (aatschappelijk kosten en baten analyse maar dat is niet overgenomen op het college. Want betrekking op ambitie en dat is niet van toepassing.
- [redacted] vraagt aan welke besluit plan mer gekoppeld gaat worden. [redacted] zegt dat het gebruikelijk is om een plan mer aan een ander besluit te hangen. Er is nu alleen nog geen invulling aan gegeven, dat kan aan omgevingsprogramma of omgevingsplan maar nu nog niets besloten. Hier wordt de komende tijd over nagedacht.

➔ Kan met Zaanstad over gespard worden

3. **Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)**

- Contextmapping heeft plaatsgevonden in Noord. Signalen zijn meegenomen over eventuele windmolens. Doel om te informeren. Aan de KBG voorleggen of ze hier over geïnformeerd willen worden. [redacted] voegt toe dat Contextmapping een antropologische methode is, de bevindingen van onderzoek laat je vormen door de deelnemers. Verzamelen van informatie door werkboek en vertalen van analyses. Dan de informatie terugleggen aan inwoners die in een bepaald gebied wonen en vragen om aanvullende ideeën en oplossingen. Reflecteren en bespreken wat er ontbreekt. Dit moet nog gebeuren, dat wordt gezegd in de raadsbrief die uit gaat. KBG wordt hiervoor gevraagd en de mensen die het werkboek hebben ingevuld. Hier moet nog over gebrainstormd worden. Voorkeur om breder te trekken dan deze mensen, mensen die we nog niet hebben gehoord of gezien.
- [redacted] geeft aan dat veel al stond in verslag Reflectiefase. Zij heeft veel workshops bijgewoond. Een van de kritiekpunten was dat het Nederlands op te hoog niveau is, dus als we het gaan terugleggen kan er dan ook een makkelijke samenvatting van komen? ➔ [redacted] we nemen het mee.
- [redacted] geeft aan dat sommige dingen niet versimpeld kunnen worden, anders verlies je informatie. Online vragenlijst (PWE) komt wel een publieke versie, contextmapping niet op de planning.

4. **Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022 (terugkijk link Inspreekavond)**

- [redacted] geeft aan dat er andere verwachtingen waren van de insprekers en dat zij dachten dat de zoekgebieden ter discussie werden gesteld. Zij vonden dat er geen sprake was van participatie. Zij pleitten ook voor een plan mer en MKBA.
- Morgen besproken in raad.
- [redacted] vraagt of insprekers toegang hebben tot de mer Provincie Noord-Holland, plan mer res. [redacted] geeft aan dat dit toegankelijk is en online staat. [redacted] geeft aan rekening te houden dat het wantrouwen groot is.
- [redacted] is benieuwd hoe we dit terugkoppelen aan [redacted] zegt dat dit gebeurt. Alle documenten die naar het college zijn gegaan worden ook naar de portefeuille houders gestuurd, een paar weken van te voren. Ook in de staf van [redacted] wordt er teruggekoppeld naar de zorgen en behoeftes willen.
- [redacted] geeft aan te snappen dat de stukken naar portefeuilles houders worden gestuurd, maar zij krijgen ook niet alle stukken op tijd voor de portefeuillehouder.
- [redacted] gaat het terugkoppelen naar [redacted] en kijken wat er aan gedaan kan worden. [redacted] werkt 2 uur per dag dus graag [redacted] toevoegen aan de lijst.

5. **Communicatie**
    - [redacted] geeft aan dat morgen eind van de dag persbericht gepubliceerd wordt, waarin afwegingskader openbaar wordt. Dan wordt ook het idee van plan mer besproken. Persbericht wordt op de site geplaatst, actueel op amsterdam.nl, vanzelf meegenomen op social media.
    - Vragen die binnenkomen bij deelnemers LPG Noord geacht niet zelf te antwoorden , maar door te sturen naar [redacted] of [redacted]

- Langere termijn; uitnodiging communicatieadviseurs stadsdelen komt er snel aan. Begin februari ongeveer.
- [redacted] geeft aan dat er is veel kritiek over dat er veel groepen niet bereikt worden. Weet dat er veel data beschikbaar is. Noemt de naam; [redacted] de groot. Met participatie kunnen meer groepen benaderd worden. [redacted] geeft aan dat er in dagmail ook een overzicht komt van alle wervingsmethoden en hoeveel mensen bereikt zijn. Het kan zijn dat ze bereikt zijn maar niet gekomen zijn.
- [redacted] kan dit ook delen met LPG Noord.
- [redacted] geeft aan dat afdeling informatiemanagement hier meer over weer. Die informatie kunnen we gebruiken met combinatie van ervaring reflectiefase. Laten we proberen met leren van de kennis die we hebben.
- [redacted] geeft aan dat als iemand ons kan meer kan leren hierover dan hoort zij het graag.

6. **Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)**
   - Jullie hebben er een mail over gehad. Meer feeling krijgen met de locatie, afstand woongebied.
   - ➔ Mochten jullie nog mensen weten die missen, laat dit weten aan [redacted]
   - ➔ [redacted] levert namen aan

7. **Volgende KBG; wat staat op de agenda?**
   - Terugkijken naar signalen uit de stad en wat we gedaan hebben met de reactie uit Noord.

8. **Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing.**
   - [redacted] geeft aan dat we bezig zijn met tweede fase reflectiefase; Handreiking Participatie en Handreiking Samenwerking en Sturing. Er wordt nu gebrainstormd over de inhoud en hoe er invulling aan wordt gegeven. Over twee weken wordt dit ook met LPG besproken. Mochten jullie nog mensen missen laat dit weten aan [redacted]

9. **Wvttk + rondvraag**

Verslag Lokale Procesgroep NieuwWest/Haven
Datum: 20/01/2022
Aanwezig: [redacted] (voorzitter), [redacted] (notulist)

Agenda - LPG Nieuw-West – 20 januari 2021:

1. Opening, mededeling,
2. Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.
3. Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)
4. Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022
    a. (terugkijk link Inspreekavond)
5. Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)
6. Communicatie
7. Volgende KBG; wat staat op de agenda?
8. Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing.
9. Wvttk + rondvraag

---

1. **Opening, mededeling,**

- Notulen worden even overgeslagen. We horen graag of er nog op of aanmerkingen zijn

2. **Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.**

3. **Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)**

- Voor de Kerst ingediend. Afgelopen dinsdag door college vastgesteld. Er is ook vastgesteld dat er een MER uitgevoerd gaat worden.
- Contextmapping. In Havengebied kwamen er weinig mensen op af. Bij contextmapping is ook een tergkoppeling gepland. Willen leden van KBG en LPG uitnodigen. Dit staat nog op de planning maar nog niet duidelijk wanneer.
- [redacted] vraagt of de informatie die van NieuwWest is gekomen wel nuttig was voor de contextmapping door de lage opkomst. [redacted] durft dat niet te zeggen. [redacted] geeft aan dat de rapportage over dit onderzoek online staat. Gespecifieerd per stadsdeel. Dat het wel interessant is om te zien wat er is opgehaald.
- [redacted] denkt dat de lage opkomst komt doordat het onderwerp vrij abstract is. Misschien werken met filmpje of duidelijkere benaming van zoekgebied.
- [redacted] vraagt wanneer de woningen klaar zijn in dat gebied. [redacted] geeft aan dit niet te weten.

4. **Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022 (terugkijk link Inspreekavond)**

- Inspreekavond is georganiseerd naar aanleiding van de raadsbrief over reflectiefase. 52 insprekers.

- Signalen uit de stad; 10 feb in fed besproken en 17 februari vastgesteld in raadsvergadering. Kritische avond. [redacted] geeft aan dat er andere verwachtingen waren van de insprekers en dat zij dachten dat de zoekgebieden ter discussie werden gesteld.
- [redacted] vraagt of er insprekers uit NieuwWest waren. [redacted] geeft aan dit niet te weten, wel veel insprekers uit ZuidOost, Oost en Noord.
- [redacted] geeft aan dat de naam Havengebied niet representatief voor dit zoekgebied. [redacted] is het er mee eens en oppert om misschien de gebieden uit elkaar te trekken en zoekgebied te nuanceren, want dit zijn verschillende gebieden. [redacted] geeft aan dat de gebieden wel verschillende gedefinieerd zijn in res maar handig om dit in de communicatie consequent duidelijk te maken.

5. **Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)**

- 31 januari excursie om een beter beeld te krijgen van zoekgebied.
- Jullie zijn van harte welkom. Als iemand nog andere suggesties hebben van ambtenaren die wij kunnen uitnodigen, graag de namen doorsturen naar [redacted]
  → [redacted] stuurt een reminder naar alle genodigden begin volgende week.
- Uitnodigen; [redacted]

6. **Communicatie,** [redacted]

- Artikel in parool gepubliceerd vanochtend
- Plan mer wordt georganiseerd.
- Vervolgtraject wordt naar voren geschoven. In het vervolgtraject gaan we verder met planfase. Om windmolen te exploiteren, gaat veel over gecommuniceerd worden komende tijd. Er wordt een bijeenkomst georganiseerd met de communicatie adviseurs van verschillende stadsdelen. Input wordt dan gevraagd.
- [redacted] wil hier graag over sparren met [redacted]
- Jullie kunnen het delen op de Social media van de stadsdelen over berichtgeving van vandaag.

7. **Volgende KBG; wat staat op de agenda?**

- [redacted] wilt ophalen hoe er wordt gedacht over de frequentie van de LPG's. [redacted] geeft aan dat het ligt aan de ontwikkelingen. [redacted] geeft aan dat zij het fijn vindt als het 1x in de 4 weken georganiseerd wordt. [redacted] geeft aan dat hiermee nog geen besluit genomen maar vooral polsen.
- In volgende overleg wordt Signalen uit de stad besproken en uitgelegd wat er met de input gedaan is.

8. **Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing**.

- [redacted] geeft aan dat we bezig zijn met tweede fase reflectiefase; Handreiking Participatie en Handreiking Samenwerking en Sturing. Vanochtend tweede brainstorm gehad over de inhoud en hoe er invulling aan wordt gegeven.
- Volgende week ook een brainstorm gepland, kan misschien verplaatst worden. Jullie zijn ook uitgenodigd.

9. **Wvttk + rondvraag**

Verslag: Lokale Procesgroep Zuidoost
Datum: 20/01/2022
Aanwezig: [redacted] (voorzitter), [redacted] (notulist)

Agenda - LPG Zuidoost– 20 januari 2021:

1. Opening, mededeling,
2. Communicatie
3. Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.
4. Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)
5. Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022 (terugkijk link Inspreekavond)
6. Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)
7. Volgende KBG; wat staat op de agenda?
8. Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing.
9. Wvttk + rondvraag

---

1. Opening, mededeling,

- Geen mededelingen
- [redacted] heeft een vraag aan de dit overleg. Op dit moment elke 2 weken een LPG, best vaak en veel in herhaling. Hoe denken jullie over de frequentie. [redacted] is het er mee eens, 1x in de 4 weken is goed. Ligt aan de ontwikkelingen. [redacted] vindt het prima, blijft graag op de hoogte als communicatie advies. Via [redacted] op de hoogte gehouden. [redacted] geeft aan dat zij de stadsdelen op de hoogte houdt. [redacted] geeft aan dat frequentie omlaag kanen afhankelijk van ontwikkeling.
- Voorstelronde:
  - [redacted] projectleider RES Zuidoost.
  - [redacted] gebiedsmakerlaar Gaasperdam en Driemond. Driemond gaat over naar Weesp. Komt een nieuwe gebiedsmakelaar voor.
- Notulen zijn akkoord

2. Communicatie [redacted]

- Vanochtend artikel in Parool. Wilde eerder inlichten maar ging snel.
- Vragen die binnenkomen bij deelnemers LPG Noord geacht niet zelf te antwoorden , maar door te sturen naar [redacted] of [redacted]
- Vanmiddag wordt alles online gezet; afwegingskader, verslag PWE en contextmapping. Specifieke analyses stadsdeel bij.
- Vervolgtraject; verder met planfase. Om windmolen te exploiteren, gaat veel over gecommuniceerd worden komende tijd. Wordt een bijeenkomst georganiseerd met verschillende stadsdelen. Input wordt dan gevraagd. [redacted] kan dit op Social media plaatsen.
- [redacted] geeft aan dat dit dan morgen wordt.. Meeste zijn van 12.00-13.00 online dus voor vandaag te laat.
- Iemand vond dat jongeren slecht bereikt worden, zitten minder op facebook. En niet directe noodzaak om gemeente te volgen. Punt van aandacht. Een keer met gebiedsteam

erover nadenken. [redacted] geeft aan dat dit slim is slim; meerdere groepen zij lastig te bereiken. Ook jongeren.

- [redacted] geeft aan dat tijdens de inspreekavond twee jonge dames van Zuidoost zich beklaagden dat er geen jongeren werden vertegenwoordigd. Waren bereid om mee te denken. Haar naam; ??
- Zelfde klachten over mensen met een allochtonen achtergrond.
- Communicatie gaat ernaar kijken

3. **Verloop proces : o.a. bespreking in commissie en raad in febr., afronden van handreiking Participatie en Governance in voorjaar 2022, daarna afsluiten reflectiefase.**

4. **Signalen uit de Stad en stukken Online raadpleging en Context Mapping staan naar verwachting vanaf 21 jan online (toegankelijk via https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/)**
   - Goedgekeurd. 10 feb. 17 feb in de raadsvergadering
   - Contextmapping; onderdeel is een terugkoppeling met deelnemers. Leden KBG zuidoost meenemen en dit LPG.

5. **Terugblik Inspreekavond Reflectiefase RES / Wind Amsterdam commissie FED 11-01-2022**

(terugkijk link Inspreekavond)
   - [redacted] geeft aan dat er andere verwachtingen waren van de insprekers en dat zij dachten dat de zoekgebieden ter discussie werden gesteld.
   - 50 sprekers. Zij vonden dat zij niet gehoord werden, weinig tijd. Terecht want tijd was krap door bestuurlijke procedure.
   - Vanmiddag besproken in fed
   - Inwoners willen graag een mer en het college heeft gehoor hier aan gegeven.
   - Mail van windalarm binnen gekregen en vinden dat proces van Reflectiefase niet is gelopen zoals de bedoeling is, heel snel gegaan door tijdsdruk, en niet op kunnen reageren. Ze gaan er niet mee akkoord. Brief van windalarm is uitgezet naar KBG en overgenomen en zijn met zelfde mail gekomen. Deze ochtend gaan we dit netjes antwoorden. Zuidoost wordt getergd en zitten er bovenop.
   - KBG Zuidoost; laatste sessie zelf voorzitterschap overgenomen. Goede bijdrage kunnen leveren van signalen uit de stad.

6. **Excursie zoekgebieden windmolens (ambtelijk); doel en invulling (wie moeten we nog (extra) uitnodigen?)**
   1 en 3 maart zijn de excursies om een beter beeld te krijgen van zoekgebied. Samen met [redacted] wordt dit voorbereid en team res ook aanwezig.
   Jullie zijn van harte welkom. Er is al een mail over uitgegaan.

7. **Volgende KBG; wat staat op de agenda?**
   - Nog niet bekend naar wanneer want deze wordt verschoven. Vandaag komt document Signalen uit de Stad en de reactienota, morgen krijgen ze dit. Anders zou het te kort dag zijn. Deze worden dan besproken.
   - Ook bij volgende LPG wordt erbij stilgestaan.

8. **Brainstorm Handreiking Participatie, Samenwerking en Sturing**.
    - [redacted] geeft aan dat we bezig zijn met tweede fase reflectiefase; Handreiking Participatie en Handreiking Samenwerking en Sturing. Er wordt nu gebrainstormd over de inhoud en hoe er invulling aan wordt gegeven. Over twee weken wordt dit ook met LPG besproken.
    - Mochten jullie nog mensen missen laat dit weten aan [redacted] Fijn als jullie aanwezig kunnen zijn

9. **Wvttk + rondvraag**
    - [redacted] vraagt of er moet een onderzoek komen naar hoeveel geluid een windmolen echt maakt en de afstand. Hoop dat jullie dit in de gaten houden en hier rekening mee houden
    - [redacted] geeft aan dat er een afstandsnorm ontwikkeld wordt aan een geluidsnorm. Zien we met vrees tegemoet, als het een lange afstand is dan geen windmolens in Amsterdam. GGD is van plan om een piekpunt te bedenken. En er is een intentie om van RES Noord Holland Zuid deze kritiek in te brengen. Toch de regering bewust maken dat dit een consequentie kan hebben.
    - [redacted] vraagt of de planning hoe nu verder gaat besproken met de bestuurders van de stadsdelen [redacted] neemt aan van wel maar geen goed zicht op de bestuurlijke overleggen. [redacted] geeft aan dat er een portefeuille houder overleg is maar weet frequentie daar niet van maar zij worden wel op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen
      → [redacted] geeft dit door aan [redacted]

Gemeente
Amsterdam

Signalen uit de stad

Afwegingskader windturbines Amsterdam

definitief concept 13-01-2022

Inhoudsopgave

VOORWOORD: WAT IS HET AFWEGINGSKADER WEL EN NIET 3
Wat is het afwegingskader en hoe wordt het gebruikt? 3
Wat is het afwegingskader niet? 3
Interactief en overzichtelijk 3

INTRODUCTIE 4
Reflectiefase: een extra stap 4
Proces na de reflectiefase 4

OPBOUW VAN HET AFWEGINGSKADER 5
Reactie van klankbordgroepen 5
Gemeentebreed en per zoekgebied 5
Toelichting online raadpleging PWE 6
Toelichting nderzoek naar de leefomgeving 6

DEEL 1 8
AFWEGINGSKADER 9

BESTAANDE WET- EN REGELGEVING, AMSTERDAMS BELEID 10

1 LEEFOMGEVING 11
1.1 Hinderbeleving en gezondheidseffecten 12
1.1.1 Geluid en trilling 13
1.1.2 Slagschaduw 15
1.1.3 Knipperlichten 16
1.1.4 Schadelijke stoffen 17
1.2 Recreatie & belevingswaarde 18
1.2.1 Buitenactiviteiten 19
1.2.2 Volkstuinen 20
1.3 Natuur 21
1.3.1 Behoud en bescherming natuur en landschap 22
1.3.2 Vogels 23
1.3.3 Vleermuizen 24
1.4 Veiligheid 25
1.4.1 Technische veiligheid en normen 26
1.5 Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit 27
1.5.1 Ruimtelijke inrichting 28
1.5.2 Woningen (nieuwbouw en woningwaarde) 29
1.5.3 Landschapskwaliteit 30

2 MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID EN DEMOCRATISCHE LEGITIMATIE 32
2.1 Inspraak en dialoog 33
2.1.1 Betrokkenheid verschillende groepen 34
2.1.2 Gedeelde feitenkennis 35
2.1.3 Verschillende waarden in de stad 36
2.1.4 Transparantie over het proces en de besluitvorming 37
2.2 Meedoen in de opbrengsten 38
2.3 Sociale cohesie 39
2.4 Betrokkenheid buurgemeenten 40

3 SAMENHANGEND & BETAALBAAR ENERGIESYSTEEM 41
3.1 Zonne-energie 42
3.2 Inzet van alternatieve technieken en innovaties 43
3.3 Lokale productie 45
3.4 Energieafnemers 46

4 BIJDRAGE AAN CO_2-DOELSTELLING 47
4.1 Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk 48
4.2 Opwekpotentie van windturbines 50

DEEL 2 51
AFWEGINGSKADER PER ZOEKGEBIED 52

WINDZOEKGEBIEDEN
Havengebied-zuid 53
Ten noorden van de ring A10 Noord 56
Strandeiland/Buiteneiland 60
Science Park 63
Diemerscheg-Amsterdam 65
Waterleidingenterrein/Gein 68
Knooppunt Holendrecht 71

Voorwoord:
Wat is het afwegingskader wel en niet

Voor u ligt het document 'Signalen uit de stad: afwegingkader windturbines Amsterdam'. Met dit document wil de gemeente inzichtelijk maken welke signalen Amsterdammers en bewoners van buurgemeenten[1] meegeven als het gaat om de windzoekgebieden die vastgesteld zijn in de Regionale Energiestrategie 1.0. Daarnaast wordt in dit afwegingskader ingegaan op de wijze waarop deze signalen door de gemeente meegenomen zullen worden.

Dit afwegingskader is onderdeel van de reflectiefase, zoals toegelicht in de raadsbrief van 7 september 2021. De reflectiefase is door de gemeente Amsterdam opgezet om tegemoet te komen aan de brede behoefte om mee te doen en te denken over de komst van windturbines in Amsterdam. De reflectiefase heeft als doel inventariseren van- en luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden. De reflectiefase is een extra tussenstap in het proces van de Regionale Energiestrategie (RES) die boven op de wettelijke verplichtingen plaatsvindt. Het proces van de RES 1.0 en het uitwerken windzoekgebieden richting RES 2.0 en verder, is in lijn met de Amsterdamse Routekaart.

Wat is het afwegingskader en hoe wordt het gebruikt?

In dit document zijn de signalen gebundeld die tijdens het besluitvormingsproces rondom de RES 1.0 zijn meegegeven vanuit de samenleving. De praktische vertaling van het afwegingskader wordt tijdens de reflectiefase geborgd in een handreiking met richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing. Het afwegingskader en de handreiking worden door de gemeente gebruikt bij de procedure voor de behandeling van de aanvraag van een vergunning. Dit is naast het bestaande juridische kader waaraan getoetst moet worden en waar onderzoeken voor worden uitgevoerd, zoals het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) en een Gezondheideffectanalyse (GEA) voor elk windinitiatief.

In het afwegingskader hebben de zorgen en aandachtspunten een plek gekregen die tot nu toe vanuit de stad zijn meegegeven tijdens de verschillende gesprek- en participatiemomenten, die plaatsvonden zowel in aanloop naar de RES 1.0 als tijdens de reflectiefase. Met dit document geven we geen duiding of weging aan de verschillende signalen, in het document bestaan perspectieven naast elkaar zonder dat de gemeente daarin prioriteert. Het bevat een inventarisatie van onderwerpen die in ieder geval in het vervolgproces aan de orde komen en van de wijze waarop.

Een raadslid of andere betrokkenen kunnen dit document erbij pakken wanneer een (advies)aanvraag of voornemen tot initiatief besproken wordt in de raad. Dit document vormt een achtergronddocument dat geraadpleegd kan worden: zijn alle benoemde thema's aanbod gekomen in een aanvraag dan wel het proces van een initiatiefnemer?

Wat is het afwegingskader niet?

Dit afwegingskader maakt geen nieuwe keuzes ten opzichte van de RES 1.0. Dat betekent dat met dit kader niet opnieuw een keuze gemaakt wordt om windzoekgebieden te schrappen of toe te voegen. Het is geen beslisboom waarmee gebieden af kunnen vallen aan de hand van de signalen die meegegeven zijn. Ook bepaalt dit document niet welke inbreng belangrijker of minder belangrijk is. Tijdens de tweede helft van de reflectiefase wordt wel het gesprek gevoerd over de wijze waarop de samenwerking vormt krijgt, de gemeente gaat sturen en waaraan de participatie moet voldoen. Dit alles komt in de handreiking.

Interactief en overzichtelijk

Door de informatie uit de stad op een overzichtelijke manier te presenteren (deel 1) en per voorkeursgebied te ordenen (deel 2), ziet u snel welke zorgen en behoeften zijn meegegeven.

- Het document dat voor u ligt is een interactieve pdf. Dat betekent dat u met behulp van verschillende knoppen door het document kunt scrollen om de gewenste informatie te lezen.
- Door op een van de 4 grote vlakken (bijvoorbeeld Leefomgeving) te klikken komt u terecht bij de toelichting op het hoofdonderwerp. Door te klikken op een van de thema's daaromheen, komt u direct bij de uitwerking van het thema terecht.
- Bij elk kwadrant kun u altijd terug door rechtsboven te klikken (in geval van Leefomgeving de dame met de kat).
- Doorklikken in de tekst kan rechtsonder door de pijlen < en > te gebruiken.
- Terug naar het afwegingskader kan via de X tusen de < en >.
- Terug naar de inhoudsopgave door op het paginacijfer te klikken.
- Deel 2 van het bestand bevat een overzichtskaart windzoekgebieden met bijbehorende lokale kaders.

[1] *In de tekst wordt af en toe "Amsterdammers" gebruikt om de leesbaarheid te vergroten. Goed om te benadrukken dat we "Amsterdammers, bewoners van buurgemeenten en belanghebbenden" bedoelen.*

Introductie

Amsterdam wil haar verantwoordelijkheid nemen, voor nu en voor generaties na ons. Daarom leveren we een bijdrage aan de oplossingen tegen de klimaatcrisis. Op 27 mei 2021 stemde de Amsterdamse gemeenteraad in met de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0), waarmee een stap gezet is om in 2030 de ambitie te realiseren om 127 MW wind (huidig vermogen in Q1 2021 is 75 MW), 400 MW zonnepanelen op grote daken en 150 MW zonnepanelen op kleine daken te plaatsen.

Reflectiefase: een extra stap

De gemeente wil de stappen naar een duurzamer Amsterdam zorgvuldig en samen met Amsterdammers zetten. Na het vaststellen van de RES 1.0 is daarom een extra fase ingelast: de reflectiefase[2]. Nog voordat initiatiefnemers die windturbines willen plaatsen zich kunnen melden, reflecteert de gemeente met deze fase eerst op wat Amsterdammers belangrijk vinden bij de mogelijke realisatie van windturbines. Deze reflectiefase kent drie producten die in de raadsbrief van 7 september 2021 uiteen zijn gezet:

- Een afwegingskader
- Richtlijnen voor participatie (onderdeel van de handreiking)
- Richtlijnen voor governance (samenwerking en sturing) (onderdeel van de handreiking)

Deze drie producten geven richting aan de verdere besluitvorming over windturbines. Ze moeten de raad en het bestuur helpen een zo goed mogelijke afweging te maken in het vervolgproces, en dienen als handvatten voor een gesprek met de stad. Het afwegingskader dat voor u ligt is het eerste van deze drie producten.

Proces na de reflectiefase

Ná de reflectiefase volgt het proces waar initiatiefnemers[3] zich bij de gemeente kunnen melden voor het ontwikkelen van een plan in een zoekgebied. De gemeente vraagt de initiatiefnemer een participatieplan, afgestemd met omwonenden, op te stellen en te streven naar 50% lokaal eigendom. Het afwegingskader dient bij deze stappen voor alle betrokkenen als een helder overzicht van alle geluiden die in de stad en specifiek per zoekgebied leven.

De handreiking geeft onder andere aan waar het participatieproces en de samenwerking aan moeten voldoen. Stapsgewijs ziet het besluitvormingsproces er zo uit: (klik hier voor de schematische weergave)

- Initiatiefnemer maakt een participatieplan in overleg met omwonenden en belanghebbenden om aan te geven hoe de procesparticipatie en het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom eruitziet.
- Participatieplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het college. Na goedkeuring volgt de uitvoering van het plan en wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering.
- Tijdens het participatieproces gaat initiatiefnemer met omwonenden en andere belanghebbenden in gesprek.
- Initiatiefnemer bereidt de onderzoeken voor, waaronder een milieueffectrapport (MER[4]) en een afzonderlijke gezondheidseffectenanalyse. Deze beoogde aanpak wordt vastgelegd in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en door het College ter inzage gelegd zodat iedereen hierop kan reageren.[5] Het college geeft advies op de NRD en betrekt hierbij de ingediende zienswijzen.
- De initiatiefnemers voeren vervolgens de onderzoeken uit. Mogelijk volgen er nog andere onderzoeken in deze fase, die niet in een MER aan de orde komen.
- Uit het participatieproces en de onderzoeken blijkt of de realisatie van windturbines inpasbaar en uitvoerbaar is.
- De vergunning voor het realiseren van een windpark wordt verleend als, na afweging van alle betrokken belangen, dit aanvaardbaar wordt geacht. Het college van burgemeester en wethouders (en het college van Gedeputeerde Staten) is bevoegd de vergunning te verlenen.[6] Het college heeft met de gemeenteraad van Amsterdam afgesproken dat de gemeenteraad de mogelijkheid wordt geboden zich over de vergunningverlening uit te spreken.

[2] *De windzoekgebieden Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein en Havengebied zijn in de RES 1.0 aangewezen als voorkeursgebied, maar zijn geen onderdeel van de reflectiefase.*
[3] *Onder initiatiefnemers verstaan we alle vormen van initiatiefnemers: o.a. burgerinitiatieven, energiecoöperaties, verenigingen, bedrijven etc. in alle verschillend mogelijke samenwerkingsvormen en combinaties.*
[4] *De afkorting MER betekent het milieueffectrapport zelf; de afkorting mer betekent de procedure van Milieueffectrapportage*
[5] *In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt aangegeven welke milieu-informatie het MER zal gaan bevatten.*
[6] *Het college van B&W is bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor bouwen en gebruik, het college van GS voor de omgevingsvergunning voor de milieuactiviteit. De gemeente is momenteel in gesprek met de provincie of het college van B&W ook over de milieuvergunning kan besluiten*

Opbouw van het afwegingskader

Het afwegingskader dat voor u ligt is opgebouwd met drie ''lagen'' aan informatie:

- De geldende wet- en regelgeving.
- De onderverdeling in vier hoofdthema's, voortkomend uit de Handreiking van de RES 2.0.
- Deze vier hoofdthema's zijn ingevuld met signalen die door Amsterdammers en andere belanghebbenden zijn meegegeven.

Vier hoofdthema's
Met de wet- en regelgeving en het Amsterdamse beleid dat daarop gestoeld is, kijkt de gemeente naar een logische inhoudelijke onderverdeling voor het afwegingskader. We sluiten aan bij de systematiek zoals genoemd in de Landelijke handreiking RES 2.0, waarin vier afwegingsaspecten genoemd zijn. Deze aspecten maken het mogelijk om de Amsterdamse signalen een plek te geven.[7] De vier hoofdthema's zijn:

- Leefomgeving
- Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie
- Samenhangend & betaalbaar energiesysteem
- CO_2-doelstelling

Input vanuit de samenleving
De indeling van het afwegingskader is gebaseerd op deze vier hoofdthema's. Per hoofdthema is in het afwegingskader de informatie te vinden die in alle zienswijzen en reacties naar voren is gebracht. Tijdens en naar aanleiding van inspreekavonden en andere bijeenkomsten van de RES en de Omgevingsvisie en tijdens de reflectiefase. Hieronder volgt de lijst van alle input die is meegenomen en verwerkt:

- Informatie- en participatieavonden in november en december 2020
- Reacties die gegeven zijn bij het draagvlakonderzoek door OIS uit najaar 2020
- Vijf informatiebijeenkomsten in april 2021 ten behoeve van de RES 1.0
- Expertsessie van de gemeenteraad in februari 2021
- De Nota van Beantwoording voor de Omgevingsvisie 2050
- Reactienota Noord-Holland Zuid Op weg naar de RES 1.0 van december 2020
- Inspreekavonden georganiseerd door de gemeenteraad in januari, maart en mei 2021
- Alle raadsadressen over windturbines/RES
- Mails van bewoners en belangengroepen die via het RES e-mailadres zijn ontvangen en via het contactformulier op de website van gemeente Amsterdam
- Uitkomsten Onderzoek naar de leefomgeving (PM zie toelichting hieronder)
- Online raadpleging (PM zie toelichting hieronder)

Reactie van klankbordgroepen

De klankbordgroepen zijn gevraagd te reageren op een conceptversie van dit document door aan te geven of ze belangrijke thema's of onderwerpen missen. Alle klankbordgroepen hebben een conceptversie van dit document ontvangen en gevraagd naar voor de groep relevante onderdelen te kijken. Zo is de Stedelijke klankbordgroep gevraagd te reageren op het document met signalen die gelden voor de hele stad. De expertgroepen zijn gevraagd te reageren op de voor hen relevante thema's, Gezondheid en Natuur en landschap. En de Lokale klankbordgroepen zijn gevraagd om aan te vullen op de lokale onderdelen van dit document.

De ontvangen reacties zijn gesorteerd, beoordeeld en verwerkt. Additionele opmerkingen op thema's en onderwerpen zijn direct verwerkt in het afwegingskader. Reacties op het proces worden meegenomen als input voor de handreiking participatie, samenwerking en sturing. Daarnaast zijn reacties ontvangen die buiten de scope van de reflectiefase RES vallen. Een overzicht van de ontvangen reacties en de verwerking ervan is te vinden op deze website.

Gemeentebreed en per zoekgebied

Met de hiervoor beschreven opbouw is gekomen tot een gemeentebreed afwegingskader, dat de hoofdstukken 1 t/m 4 beslaat. Het tweede deel van dit document gaat in op de zoekgebieden[8]. Om dit onderscheid duidelijk te maken onderscheiden we in dit document een Deel 1 voor het gemeentebrede deel en Deel 2 voor ieder voorkeurszoekgebied.

Om te komen tot een afwegingskader per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald tijdens deze reflectiefase door middel van een 'Onderzoek naar de leefomgeving'. Voor dit onderzoek zijn er door 259 respondenten tijdens een reeks van 19 workshops in de zoekgebieden werkboeken ingevuld die lokale (buurt) informatie hebben opgehaald. De methode die gehanteerd is, vraagt deelnemers om een reeks gegevens te verstrekken over of voor hun buurt, waaronder

[7] *Deze vier hoofdthema's volgen uit de landelijke Handreiking RES 2.0. Bij de invulling van deze hoofdthema's alsook de thema's en onderwerpen die eronder vallen, is het primaire uitgangspunt de situatie in Amsterdam geweest, en niet de (soms generiekere) omschrijvingen en definiëringen vanuit de Handreiking zelf.*
[8] *Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0.*

1) huidige beschrijving, 2) toekomstige prioriteiten, en 3) verwachte effecten van de komst van windturbines. Door middel van vragenlijsten en een reeks kaart-gebaseerde activiteiten, is een palet aan lokale en ruimtelijke informatie verzameld over ervaringen, ideeën, zorgen en dynamieken die belangrijk zijn voor lokale bewoners. Het volledige rapport, dat ook ingaat op de samenhang van deze thema's en de relatie tussen buurt ervaring en zorgen over de komst van windturbines is hier te lezen.

Belangrijk is te benadrukken dat in deel 2 er een afwegingskader per voorkeurs-gebied op hoofdlijnen is opgesteld dat inzicht geeft in de signalen die zijn mee-gegeven over dat gebied. Wanneer we de visualisaties naast elkaar liggen is te zien dat sommige thema's niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol spelen in dat gebied, enkel dat ze niet expliciet benoemd zijn. Alle thema's worden indien relevant voor het gebied meegenomen in het vervolg. Bovendien in alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in een Milieueffectrapportage, in een Gezondheids-effectanalyse of in andere onderzoeken.

Toelichting online raadpleging PWE

Met een online raadpleging in de vorm van een zogeheten participatieve waardenevaluatie (PWE), kan in korte tijd een brede afspiegeling van belang-hebbenden worden geïnformeerd en geraadpleegd over bestuurlijke dilemma's. Door middel van deze methode worden burgers als het ware op de stoel van de bestuurder gezet. Zij ervaren zo de dilemma's waar bestuurders voor staan en krijgen een overzicht van voor- en nadelen van de verschillende opties. Vervolgens krijgen ze de vraag wat zij zouden adviseren en waarom.

De uitkomsten van de online raadpleging zijn op hoofdlijnen opgenomen in paragraaf '2.1.3 Verschillende waarden in de stad' van dit document. Het volledige rapport van de PWE is beschikbaar op deze website. De uitkomsten van de online raadpleging vormen basis voor vervolggesprekken met belanghebbenden en worden meegenomen in de uitwerking van de handreiking participatie, samen-werking en sturing.

Toelichting onderzoek naar de leefomgeving

Het onderzoek naar de leefomgeving met de methodiek Context Mapping is opgezet om meer inzicht te verkrijgen in specifieke aspecten per windzoekgebied. Context Mapping is een participatieve ontwerpmethode, die bestaat uit twee stappen: 1) het inzichtelijk maken van behoeften en waarden van mensen in relatie tot hun leefomgeving (hun buurt of plek die zij bezoeken), en welke invloed de komst van windturbines hierop kan hebben, en 2) het gezamenlijk in gesprek gaan over en bedenken van oplossingen. Op deze manier kan de 'gebruikerscontext' mee-genomen worden in het gemeentelijk beleid over de plaatsing van windturbines.

Stap 1 heeft geleid tot het rapport "Onze stad en windmolens: Een onderzoek naar lokale wensen en zorgen over windenergie". Relevante bevindingen uit het rapport zijn verwerkt in het afwegingskader. Bijvoorbeeld een duidelijke zorg die naar voren kwam vanuit het onderzoek naar de leefomgeving is de mogelijke komst van windturbines gevolgen kan hebben op de sociale cohesie in een buurt. Sociale cohesie is om die reden als onderwerp toegevoegd aan het afwegings-kader (zie paragraaf 2.3). Ook zijn onderliggende sociale dynamieken toegevoegd aan de lokale signalen per zoekgebied. Het volledige rapport is openbaar is en te vinden op de website van de gemeente Amsterdam.

Stap 2 van de context mapping methode is nog niet uitgevoerd. Het rapport wordt nog met de klankbordgroepen besproken, waarbij ook de deelnemers aan het onderzoek worden uitgenodigd. Hier kunnen ook de bevindingen gerelateerd aan proces aan de orde komen. Dit gesprek geeft aanknopingspunten voor de handreiking participatie, samenwerking en sturing.

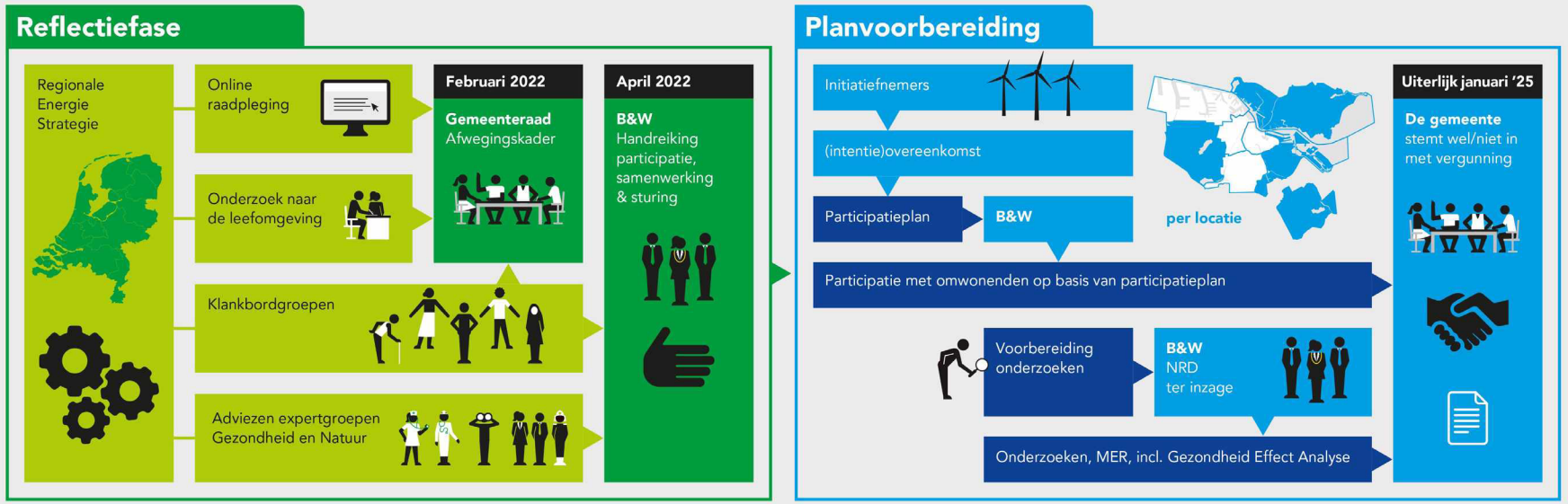

Reflectiefase

De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften die er leven bij bewoners. Daarnaast geven expertgroepen advies over hoe om te gaan met zorgen t.a.v. gezondheid en natuur rondom windmolens. De opbrengst wordt geïnventariseerd en wordt verwerkt in een afwegingskader voor de gemeenteraad en in richtlijnen voor participatie en sturing. Het uitgangspunt voor de reflectiefase is de RES 1.0, die is vastgesteld door de gemeenteraad in mei 2021.

Afwegingskader

Het afwegingskader bevat informatie op stedelijk en lokaal niveau (per zoekgebied) die later een rol moet spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden. De zorgen, wensen en behoeften van bewoners maken hier deel van uit en het biedt daarmee inzicht in de thema's die bewoners belangrijk vinden.

Wat is een online raadpleging

De online raadpleging is een methode om grote groepen deelnemers te betrekken bij een keuze-vraagstuk. Deelnemers nemen virtueel plaats op de stoel van de bestuurder en gaan keuzes maken. Daarmee kunnen ze hun voorkeuren aangeven op basis van (achtergrond) informatie, deze motiveren en nuanceren en eigen ideeën aandragen.

Onderzoek naar de leefomgeving

Bewoners kunnen tijdens de workshops aangeven wat voor hen de kenmerken van hun buurt zijn. Daarnaast worden bewoners gevraagd naar hun ideeën over windturbines en welke effecten zij verwachten bij een windmolen in hun leefomgeving. Zo leren we begrijpen wat bewoners belangrijk vinden in relatie tot windturbines in hun omgeving.

Intentieovereenkomst

De gemeente sluit per zoekgebied intentieovereenkomsten af met degene die het initiatief nemen om daar windmolens te onderzoeken en zo mogelijk te ontwikkelen. Dit betekent dat deze initiatiefnemers een participatieplan met omwonenden opstellen en er wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom.

Participatieplan

Het College stelt het participatieplan van initiatiefnemers vast en dit vormt de basis voor de verdere participatie in het gebied over de windmolens. Tijdens dit hele proces wordt gecommuniceerd naar iedereen in en rond het zoekgebied.

Notitie Reikwijdte Detailniveau

De initiatiefnemers inventariseren kenmerken, vragen en zorgen uit de omgeving, bereiden de onderzoeken en milieueffectrapportage voor en leggen de beoogde aanpak vast in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (**NRD**). Het College legt de NRD ter inzage zodat iedereen hierop kan reageren. Het college geeft advies op de NRD en betrekt hierbij ingediende zienswijzen. Onderdeel is een Gezondheid Effect Analyse (**GEA**).

Vergunningverlening

Als uit alle benodigde onderzoeken blijkt dat een locatie geschikt is voor een windmolen volgt de vergunningaanvraag door de initiatiefnemers. De gemeente stemt wel/niet in met vergunning-verlening voor plaatsing van een windmolen.

Gemeente
Amsterdam

Deel 1

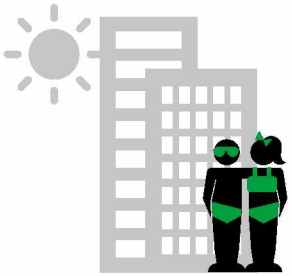

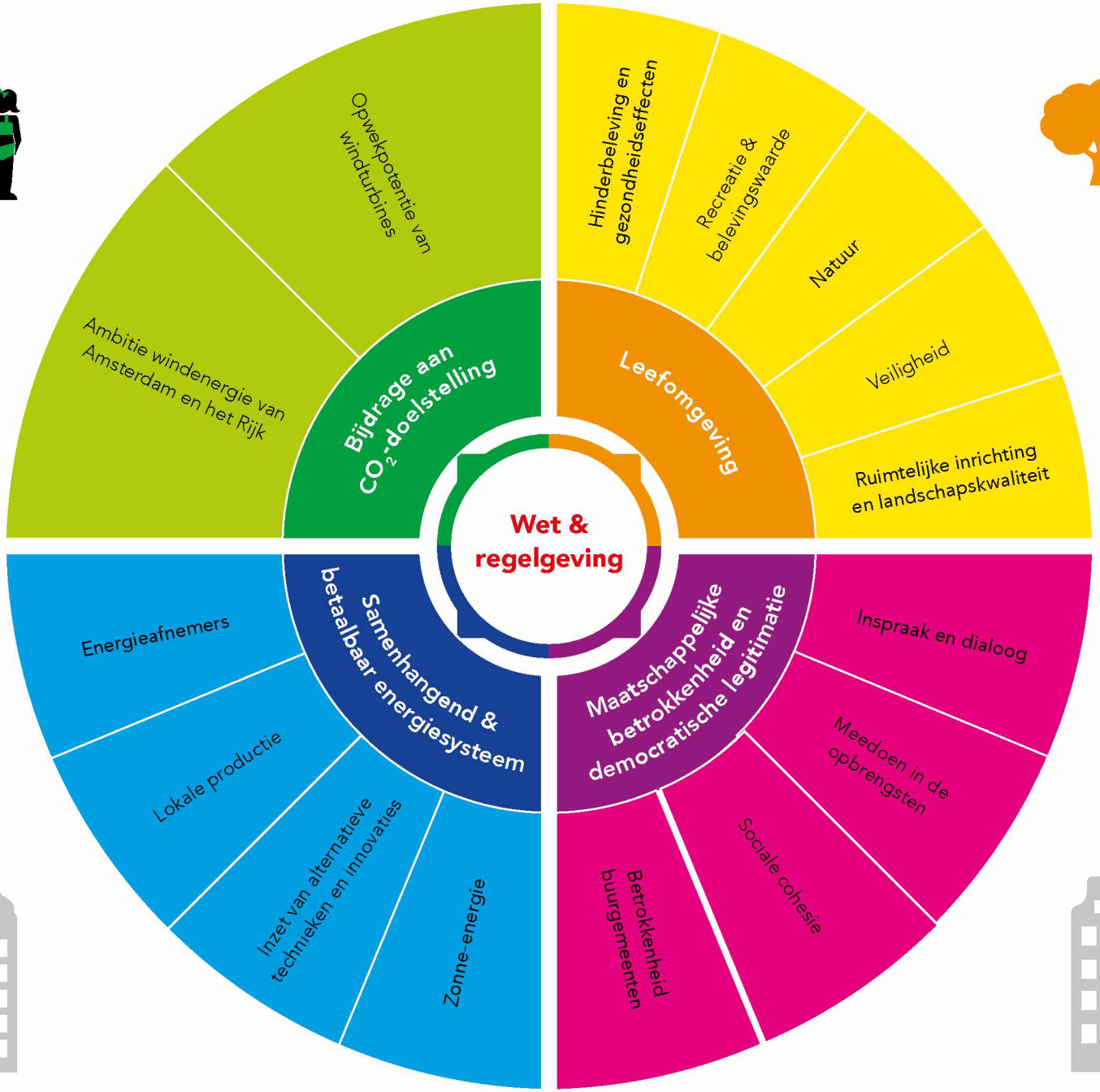
Opwekpotentie van windturbines
Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk
Bijdrage aan CO_2-doelstelling
Hinderbeleving en gezondheidseffecten
Recreatie & belevingswaarde
Natuur
Veiligheid
Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit
Leefomgeving
Wet & regelgeving
Energieafnemers
Lokale productie
Inzet van alternatieve technieken en innovaties
Zonne-energie
Samenhangend & betaalbaar energiesysteem
Inspraak en dialoog
Meedoen in de opbrengsten
Sociale cohesie
Betrokkenheid buurgemeenten
Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

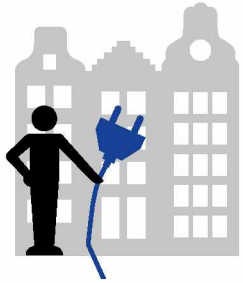

Bestaande wet- en regelgeving, Amsterdams beleid

De basis voor alle besluitvorming in de stad wordt gevormd door de bestaande wet- en regelgeving. De gemeente handelt en toetst binnen de geldende juridische kaders. Dat geldt ook voor het zoeken naar geschikte plekken voor het plaatsen van windturbines. Zo is er bij het bepalen van de zoeklocaties gekeken naar geldende beperkingen en beleidskaders met betrekking tot landschap, natuur- en milieu en zijn landelijke veiligheidsregels ten aanzien van afstanden van windturbines het uitgangspunt geweest. Hieronder wordt aangegeven met welke wet- en regelgeving in ieder geval rekening gehouden moet worden:

- Bij de afweging om windturbineparken ruimtelijk mogelijk te maken is (onder andere) het geluid, slagschaduw en externe veiligheid (plaatsgebonden risico voor (beperkt) kwetsbare objecten) van een windturbine op de omgeving van belang. In het **Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer** zijn hiervoor waarden opgenomen. Vanwege een recente uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (ABRS[9]) mogen deze waarden niet toegepast worden en zal daarom nader onderzoek aan de besluitvorming ten grondslag worden gelegd.
- Voor de afstanden van windturbines tot infrastructuur en overige externe veiligheidsobjecten wordt uitgegaan van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de richtlijnen uit de **Handreiking Risicozonering Windturbines.** De afstanden in de handreiking betreffen generieke toetsafstanden, waarbij lokaal maatwerk mogelijk is.
- Ten behoeve van de veiligheid en geluidbelasting heeft de Rijksoverheid het **Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)** vastgesteld. De LIB regelt welk gebied bestemd is voor gebruik als luchthaven en voor welk gebied daaromheen beperkingen gelden, bijvoorbeeld in de vorm van bouwhoogtebeperkingen voor windturbines.
- De bescherming van natuur komt voort uit de **Wet natuurbescherming**. In deze verkenning is bepaald in hoeverre er ecologische waardevolle gebieden in of in de nabijheid van het projectgebied aanwezig zijn en in hoeverre effecten op de waarden van deze gebieden te verwachten zijn.
- **Natura 2000-gebieden** kennen een beschermingsregime met een externe werking. Dit betekent dat naast windturbines binnen deze gebieden, ook windturbines buiten deze gebieden van invloed kunnen zijn op de natuurlijke waarden waarvoor deze gebieden zijn aangewezen. Als uit de voortoets blijkt dat belangrijke nadelige gevolgen op N2000-gebieden niet zijn uitgesloten, dan zal een passende beoordeling opgesteld worden.
- Noord-Holland kent 32 bijzondere provinciale landschappen. Dat zijn landschappen met bijzondere eigenschappen en waarde. **Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)** is een beschermingsregime binnen de Omgevingsverordening NH2020 bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. De kernkwaliteiten van deze landschappen mogen in principe niet worden aangetast.
- Plannen binnen een gebied in het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)**, moeten voldoen aan regels van de provinciale omgevingsverordening Noord-Holland. In de basis geldt dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet worden aangetast, de oppervlakte van het NNN en de onderlinge samenhang van de NNN-gebieden mag niet verminderen."
- Er zijn verschillende Rijksmonumenten en Rijksbeschermde dorps- en stadsgezichten. **De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE)** adviseert een afstand tot windturbines van 1.800 meter, zodat het contrast tussen de windturbines en het beschermde dorpsgezicht wordt afgezwakt. Dit is geen voorgeschreven norm en vormt daarom geen 'harde belemmering', echter wel een belangrijk aandachtspunt.
- Wanneer windturbines binnen of in de nabijheid van de Stelling van Amsterdam of elementen daarvan (schootcirkel of zichtlijnen) worden gepositioneerd zal er een **Heritage Impact Assessment (HIA)** moeten worden uitgevoerd. De HIA geeft inzicht in de mogelijk effecten van de windturbines op het UNESCO werelderfgoed.
- De Provincie Noord-Holland wijst stiltegebieden aan, onder andere om waar mogelijk, flora en fauna te beschermen. Binnen deze gebieden gelden regels en richtwaarden om geluidhinder te beperken of te voorkomen. Deze regels zijn vastgelegd in de **Provinciale Omgevingsverordening** van Noord-Holland. Dit vormt echter geen uitsluitingscriterium voor de plaatsing van windenergie.
- Daarnaast vormen beleidsregels en beleidsvisies die eerder vastgesteld zijn onderdeel van de kaders waarbinnen de gemeente verder uitwerkt. Dit gaat onder meer over de NOVI en POVI, Windvisie 2012, de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050, de Groenvisie 2020-2050 en de Omgevingsvisie 2050 en (de zoekgebieden van) RES1.0.

De wet- en regelgeving op het moment van indiening van de aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van een windpark is geldend.

[9] *Zie ABRvS 30 juni 2021 inzake Windpark Delfzijl-Zuid, ECLI:NL:RVS:2021:1395*

Leefomgeving

Amsterdam leeft en bruist. In onze stadsdelen en buitengebieden maken Amsterdammers gebruik van de fysieke leefomgeving om te wonen, werken en recreëren. In de eigen straat of buurt, of in parken en recreatiegebieden. Elk gebied heeft zijn eigen unieke kenmerken en karakteristieken dat door verschillende Amsterdammers op verschillende manieren wordt beleefd, waar de één juist komt om tot rust te komen en de ander om bijvoorbeeld te sporten of te varen.

De leefomgeving is altijd aan verandering onderhevig. Drukte, rust, aantasting of juist verbetering van een gebied zijn allemaal onderdeel van de dynamiek van de stad. Door het vaststellen van onder andere de Omgevingsvisie anticipeert de gemeente op al deze thema's en zorg zij ervoor dat de stad toekomstbestendig ingericht wordt.

Ook de energietransitie heeft gevolgen voor de leefomgeving. Het is één van de grootste ruimtelijke opgaven in de komende decennia, die zal leiden tot veranderingen in onze leefomgeving en in de inrichting van de stad. Ondergrondse leidingen en bovengrondse installaties voor het opwekken en transporteren van nieuwe energie zullen veel ruimte in beslag nemen, terwijl de ruimte al beperkt is in een compacte en groeiende stad als Amsterdam, zowel boven als onder de grond. Dat kan tot dilemma's en weerstand leiden. Er is ook een positief effect van de energietransitie op de leefomgeving te noemen: het stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen levert een gezondheidswinst op.

Binnen het hoofdstuk Leefomgeving zullen we in gaan op de verschillende signalen die vanuit de stad zijn meegegeven als het gaat om de omgeving waarin we wonen, werken en recreëren. Per thema lichten we toe wat Amsterdammers meegegeven hebben in het proces rondom de RES 1.0.

1.1 Hinderbeleving en gezondheidseffecten

Hinderbeleving gaat over de hinder die bewoners verwachten te ervaren door de komst van windturbines. Er is geen harde grens te trekken tussen hinderbeleving en gezondheid. In lijn met de WHO-definitie van gezondheid beschouwt het RIVM geluidshinder als een mogelijk gezondheidseffect.

Naast mogelijke geluidshinder, worden ook andere elementen van windturbines door participanten benoemd die kunnen leiden tot hinder en/of gezondheidseffecten, waaronder slagschaduw, knipperlichten en vrijkomen van fijnstof.

Geluid en gezondheid: context
In een dichtbevolkt land als Nederland accepteren we een bepaalde mate van hinder door geluidsbronnen, zoals windturbines. Zo zijn er afspraken gemaakt over hoeveel geluid windturbines mogen veroorzaken, op bijvoorbeeld gevels van huizen. Echter zijn recentelijk deze afspraken omtrent geluidsnormen buiten toepassing gesteld.

Op 30 juni 2021 heeft de Raad van State geoordeeld dat de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de Activiteitenregeling milieubeheer (Arm) buiten toepassing moeten worden gelaten. Voor deze rijksregels is niet de juiste procedure gevolgd. De rijksregels zijn wel gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek naar de milieugevolgen, maar op grond van een EU-richtlijn had een milieueffectrapport moeten worden gemaakt. Overheden, zoals de gemeente Amsterdam, moeten nu voor nieuwe windturbineparken een eigen afweging maken over welk milieubeschermingsniveau zij lokaal aanvaardbaar achten.

De Amsterdamse expertgroep gezondheid is gestart tijdens de reflectiefase om de gemeente te adviseren over o.a. geluidsnormen en effecten op gezondheid.

> 1.1.1 Geluid en trilling

> 1.1.2 Slagschaduw

> 1.1.3 Knipperlichten

> 1.1.4 Schadelijke stoffen

[9] *Meer informatie hierover vindt u op de site van het RVO*
[10] *De Lden is een Europese maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaai over een heel etmaal uit te drukken*
[11] *Om een beeld te krijgen van de huidige geluidsniveaus in de Amsterdamse leefomgeving, zie hier*

1.1.1 Geluid en trilling

Wat is het?

Draaiende wieken van een windturbine en de wind die langs stilstaande wieken waait, kunnen geluidsoverlast en trillingen veroorzaken. Afhankelijk van de hoogte, omvang van de molen en de snelheid en richting van deze wind, kan deze overlast door geluid en trilling in meer of mindere optreden. Windturbines produceren geluid over het hele spectrum van lage tot hoge tonen, net als andere geluidbronnen, en dus ook laagfrequent geluid (LFG) en infrageluid (geluid onder de 20Hz). Het aandeel LFG en infrageluid van windturbinegeluid is gemiddeld vergelijkbaar met dat van bijvoorbeeld wegverkeer.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over of er onderzoeken zijn gedaan naar de (lange termijn) effecten van geluid op gezondheid. Lichamelijk klachten, stress en slapeloosheid zijn genoemd.
- Zorgen over gezondheidseffecten voor kinderen.
- Zorgen over gezondheidseffecten voor mensen met risicofactoren (zoals ouderen met vaak chronische aandoeningen).
- Zorgen over gezondheidseffecten van laagfrequent geluid en infrageluid.
- Vragen gaan over invloed van (tip)hoogte van windturbines op gezondheidseffecten.
- Vragen over vergelijking van ervaren hinder door windturbines met andere geluidbronnen (zoals wegverkeer en vliegverkeer).
- Zorgen over invloed van verschillende geluidbronnen op elkaar (cumulatie en maskering).
- Vragen over de gehanteerde afstand om de zoekgebieden te verkleinen in de RES 1.0: waarom hanteert de gemeente Amsterdam slechts 350 meter? Er wordt verwezen naar afstandscriteria voor windturbines tot woningen in andere landen, die andere afstanden aanhouden. Aanvullende vragen zijn of gemeente zich niet op achterhaalde informatie baseert.
- Vragen over de mate van geluid die verschillende type turbines produceren, en of de gemeente wel voor de stilste kiest.
- Een andere zorg is de opeenstapeling van nieuwe ontwikkeling die leiden tot opstapeling van overlast, zoals cumulatief geluid van een drukke weg.

"Ik ben voorstander van duurzame energie, maar dat mag niet ten koste gaan van de gezondheid van Amsterdammers en al helemaal niet van onze kinderen."
– Inspreekavond, bewoner Amsterdam

"Ik kan de geluidsoverlast en de gevolgen daarvan niet zelf bepalen en de hoeveelheid storend geluid zou ik willen ervaren voordat ik daar een mening over kan vormen."
– Online raadpleging, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Alle windturbines in Amsterdam moeten voldoen aan de wettelijke normen (RVO). De rechter heeft deze normen voor windturbineparken buiten werking gesteld.
- Hoe ver het geluid van een windturbine draagt is moeilijk aan te geven, omdat er geen algemene afstand aan te geven is. Dit is namelijk afhankelijk van de windrichting, windsnelheid en het type windturbine. Voor iedere windturbine is maatwerk nodig. Op basis van een precieze locatie wordt een geluidsberekening gemaakt en bepaald welk extra geluid aanvaardbaar is in het licht van hinder/gezondheid[10].

Proces

- Zie processchema.
- De Amsterdamse expertgroep gezondheid is gestart tijdens de reflectiefase om de gemeente te adviseren over o.a. geluidsnormen en effecten op gezondheid.
- Het opstellen van een thematische klankbordgroep gezondheid. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Het uitvoeren van een Gezondheideffectanalyse (GEA) per windinitiatief.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.
- In het participatieproces wordt gebruik gemaakt van toegepaste audiovisuele simulatietechnieken die al worden gebruikt om vliegtuiglawaai in kaart te brengen.

[10] *Zie in dit verband ook hetgeen is opgemerkt onder wet- en regelgeving, eerste bullit, over de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.*

1.1.2 Slagschaduw

Wat is het?

Slagschaduw is de schaduw die een object werpt op een ondergrond of een ander voorwerp. Dit kan bijvoorbeeld een windturbine of lantaarnpaal zijn. Bij een lantaarnpaal gaat het om een vaste schaduw terwijl het bij een windturbine een pulserende schaduw is. Het type molen is bepalend voor de contour van de slagschaduw. Het optreden van slagschaduw is ook afhankelijk van de weersomstandigheden, seizoenen en de positionering van een windturbine ten opzichte van de woning of bijvoorbeeld een sportveld.[11]

Signalen uit de stad

- De zorg is dat als de zon tegen de bewegende wieken van de windturbine schijnt, er een continu bewegende schaduw ervaren wordt over bijvoorbeeld ramen van woningen. De zorg van bewoners is dat omwonenden dit als hinderlijk zullen ervaren.
- Bewoners noemen slagschaduw veelal als onderdeel van verschillende vormen van overlast zoals horizonvervuiling, vermindering van de woningwaarde en geluidsoverlast.
- Een andere zorg is of de risico's helder zijn rondom slagschaduw en verkeersveiligheid.

"Kunt u garanderen dat in een eventuele vergunning komt te staan dat de windturbines stilgezet dienen te worden zodra er slagschaduw optreedt?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In de milieuregelgeving zijn normen opgenomen over slagschaduw, zoals o.a. een maximale duur van slagschaduw per jaar. De rechter heeft deze normen voor windturbineparken buiten werking gesteld. In het MER dat wordt uitgevoerd bij elk project worden de effecten van slagschaduw onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Zie processchema.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook mitigerende maatregelen en alternatieven aan bod komen.
- In het participatieproces wordt gebruik gemaakt van visualisaties om slagschaduw te tonen.

[11] *Aanvullende informatie is te vinden in deze publicatie van het RVO*

1.1.3 Knipperlichten

Wat is het?

Bovenop windturbines met een tiphoogte van 150 m is verlichting aanwezig die knippert, met als doel het waarborgen van de veiligheid van het vliegverkeer. Dankzij knipperlichten blijven windturbines 's avonds, 's nachts en bij slecht weer namelijk zichtbaar voor het vliegverkeer. Afhankelijk van de weersomstandigheden wordt het licht sterker of minder sterk ingesteld. Bij de huidige windturbines zijn de knipperlichten vanaf de grond waarneembaar.

Signalen uit de stad

- Zorgen gaan over de (knipper)lichten op windturbines dat mogelijk als storend zou kunnen worden ervaren door omwonenden en recreanten.
- De zorg is geuit dat het knipperen eventuele gezondheidsklachten als migraine kan verergeren.
- Zorgen geuit over dat knipperlichten kunnen leiden tot het verstoren van de migratieroutes van dieren, in het bijzonder vleermuizen.

"Ik vrees ook voor de hinder die zal worden ondervonden van het knipperlicht die noodzakelijk is bij de mega windturbines."
– Inspreekavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In de MER dat wordt uitgevoerd bij elk project worden de effecten van knipperlichten onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Zie processchema.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook mitigerende maatregelen en alternatieven aan bod komen.

1.1.4 Schadelijke stoffen

Wat is het?

Windturbines wekken stroom op zonder de lucht te vervuilen, zonder het klimaat te belasten en zonder grondstoffen uit te putten. Wel komt er wat CO_2 vrij bij het bouwen, onderhouden en afbreken van de turbine, maar na 3 tot 6 maanden draaien heeft een turbine die hoeveelheid CO_2-uitstoot al bespaard.

Signalen uit de stad

- Zorgen over vrijkomen van schadelijke stoffen (bijv. Bisfenol A) door eroderen wieken.
- Zorg over verspreiding van fijnstof door windturbines.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij elk project wordt een MER uitgevoerd. In de MER wordt schadelijke stoffen (en daarmee onder meer het vrijkomen of verspreiden daarvan) als thema verder onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Zie processchema.
- Het uitvoeren van een Gezondheidseffectanalyse per windinitiatief.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

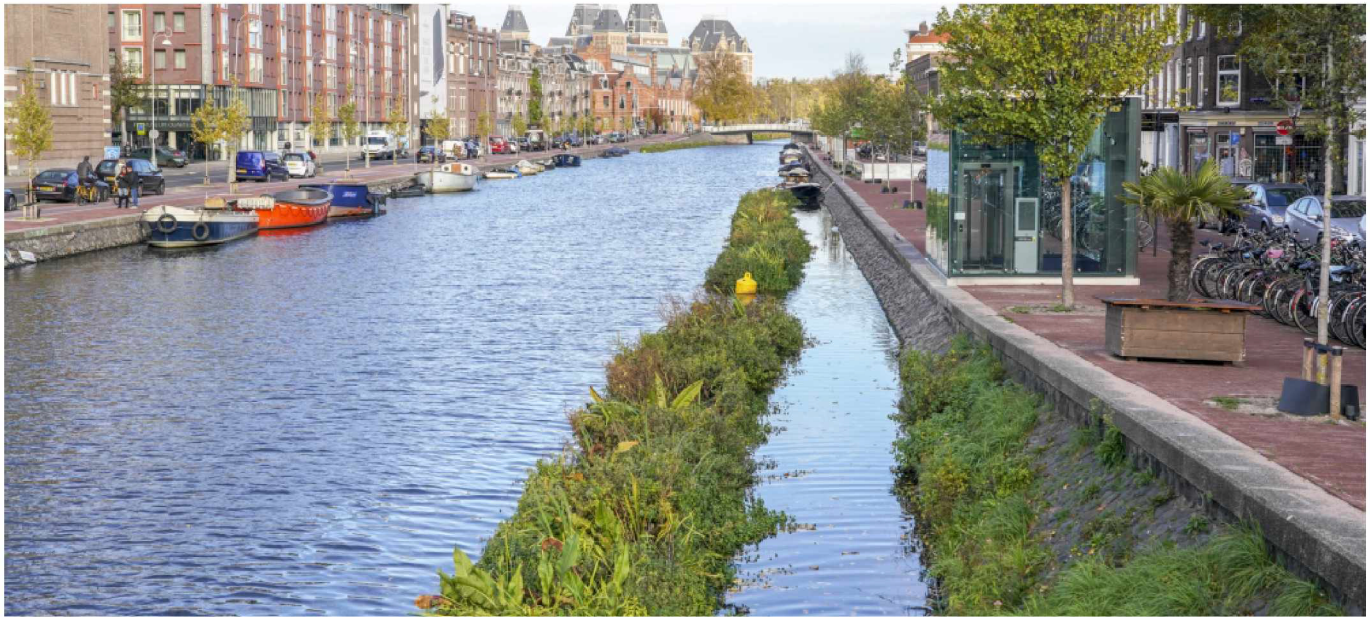

1.2 Recreatie & belevingswaarde

Recreëren gaat over ontspanning en vermaak. Voor veel Amsterdammers is het groen en de buitenruimte in en rondom Amsterdam een plek om te recreëren: sporten, wandelen, de hond uit te laten of van de natuur te genieten[12]. Veranderingen in het (stedelijke) landschap kunnen de beleving van iemand die recreëert in een gebied, beïnvloeden. Dit kan zowel een positieve als negatieve ervaring zijn. En daarmee kan ook de belevingswaarde veranderen. De belevingswaarde zegt iets over de mate waarin een gebruiker van een gebied, dat gebied als kwalitatief ervaart. Het gaat dus niet om de economische waarde van een gebied maar de zintuiglijke ervaring ervan. De belevingswaarde is sterk afhankelijk van individuele voorkeuren, de activiteiten en de persoonlijke associaties van iemand met een gebied.

> 1.2.1 Buitenactiviteiten

> 1.2.2 Volkstuinen

[12] *Een overzicht van alle parken en recreatiegebieden in de gemeente is hier te vinden.*

1.2.1 Buitenactiviteiten

Wat is het?

Buitenactiviteiten die vaak genoemd zijn in het proces rondom de RES 1.0 zijn onder andere: fietsen, surfen, roeien, zwemmen, suppen, varen op het meer, kanoën, wandelen en hardlopen. Het gebruik van volkstuinen valt ook onder recreatie, dit wordt als apart onderwerp behandeld (zie PM).

Kijkend naar de verschillende buitenactiviteiten is te zien dat deze op verschillende wijzen georganiseerd zijn: soms in een sportpark of binnen een vereniging, en soms gaat het over losse bewoners/bezoekers. Deze nuances komen ook terug wanneer ingezoomd wordt op de verschillende gebieden in het onderzoek leefomgeving, een samenvatting per voorkeursgebied is te vinden in Deel 2 van dit document.

Signalen uit de stad

- Bewoners noemen de vermindering van de belevingswaarde in het wandel/sport/hondenuitlaat gebied door de aanwezigheid van windturbines als zorg. De zorg bestaat dat recreatiewater voor watersporters wordt opgeofferd, dat windturbines ten koste gaan van groene plekken waar kinderen en volwassenen ontspannen en dat sportvelden het moeten ontgelden.
- Men maakt zich in sommige gevallen ook zorgen over de toegankelijkheid van het gebied.
- Er is een zorg geuit gerelateerd aan veiligheid: los van of je ergens mág sporten of recreëren, kan het nog wel veilig?

"Wat zijn de gevolgen voor recreatie ten gevolge van de molens nabij de oevers van Amsterdam met het IJmeer denk aan: surfen, roeien, zwemmen, suppen, varen op het meer, wandelen, hardlopen en andere sporten."
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij het inpassen van een windturbine in bestaand gebied moet rekening gehouden worden met de omgeving. Zie deel 2 voor specifieke opmerkingen per zoekgebied.
- Een initiatiefnemer zal in het participatieproces samen met omwonenden en belanghebbenden spreken over eventuele gevolgen voor buitenactiviteiten op een potentiële locatie en hoe deze zo veel mogelijk te voorkomen.

Proces

- Zie processchema.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook de effecten op recreatie aan bod komen.
- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het thema wordt behandeld in het participatieproces. Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.

1.2.2 Volkstuinen

Wat is het?

Volkstuinen vervullen een duurzame, ecologische, educatieve en recreatieve rol in het leven van verschillende Amsterdammers. In Amsterdam is ruim 300 hectare aan volkstuinparken. Het gaat in totaal om ongeveer 6000 volkstuinen op 43 verschillende parken. In december 2021 heeft het de gemeenteraad een nieuwe strategie voor volkstuinen vastgesteld.

Signalen uit de stad

- Er zijn in algemene zin zorgen geuit over het plaatsen van windturbines dicht bij volkstuinen. Bewoners wil weten of er minimale afstanden gelden voor windturbines in de nabijheid van volkstuinen. Bewoners met volkstuinen gaan daar juist heen om te ontsnappen aan het geluid en de drukte van de stad, zo wordt opgemerkt.
- Men wil weten waarom voorbij is gegaan aan de Milieueffectrapportage bij Windvisie 2012: tuinparken zijn kwetsbare objecten? In PlanMER staat dat windturbines (max. 120) niet plaatsbaar zijn naast volkstuinparken omdat dit kwetsbare objecten zijn.
- Men wil ook weten of er onderzocht kan worden of volkstuinparken de status van geluidsgevoelige objecten kunnen krijgen.
- Er is meegegeven dat sommige mensen overnachten in de volkstuinen gedurende bepaalde perioden van het jaar. Omdat dat dit slecht geïsoleerde huisjes zijn, zullen windturbines negatieve gevolgen hebben voor de nachtrust.
- Bewoners merken op dat niet alle betrokkenen vanuit de volkstuinen zich gezien voelen als stakeholder en/of direct belanghebbende in het RES-traject.

"Volkstuinparken moeten de status van geluidsgevoelig object kunnen krijgen. Veel tuinders wonen immers het grootste deel van het jaar op het tuinpark, dat ook door veel wandelaars wordt bezocht." – *Raadadres, bestuur Volkstuinpark*

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt gewogen of geluidsaspecten een belemmering kunnen opleveren voor de bouw van windturbines in de buurt van een volkstuincomplex.

Proces

- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook de effecten op volkstuinparken aan bod komen.

1.3 Natuur

Niet alleen Amsterdammers leven in onze stad, ook voor veel soorten dieren en planten is Amsterdam de thuishaven. Rondom de stad liggen verschillende gebieden rijk aan dier- en plantsoorten. En ook ín de stad, met bijvoorbeeld het Diemerpark dat ruimte biedt aan een groot aantal ringslangen, of het Amsterdamse Bos dat plek biedt aan een verscheidenheid van planten en dieren. Het aantal soorten is in Amsterdam de afgelopen decennia toegenomen, dit geldt bijvoorbeeld voor wilde bijen en dagvlinders, waarvoor ook midden in de stad belangrijke plekken liggen. Dat is het resultaat van initiatieven van bewoners, investeringen van de gemeente en zorgvuldig (ecologisch) beheer.

Klimaatverandering heeft invloed op natuurlijke systemen: biodiversiteit gaat verloren en ecosystemen gaan achteruit. Ook in Amsterdam zal klimaatverandering impact hebben op de natuur. Door fossiele energievoorziening te vervangen voor duurzame energie wordt natuur beschermd tegen klimaatverandering. Daarnaast helpt meer natuur om ons beter aan te passen tegen de gevolgen van klimaatverandering: groen in de stad zorgt voor meer koelte en betere water-opvang. Ten slotte kan het bevorderen van biodiversiteit veel geld schelen, dat anders nodig is voor achterstallig onderhoud, sanering of de bestrijding van plaagdieren. Het behoud en bescherming van natuur en landschap is belangrijk, voor Amsterdam, maar ook op hogere schaalniveaus. Amsterdam houdt rekening met de bestaande regionale en provinciale groenstructuren en (inter-)nationale doelstellingen voor soorten en gebieden.

Vanuit de verschillende signalen uit de stad over windturbines zijn onderwerpen genoemd in relatie tot natuur en landschap. Dit varieerde van het uitspreken van de algemene wens om natuur en landschap goed mee te nemen, dan wel te behouden en te beschermen tot het benoemen van mogelijk gevolgen voor specifieke soorten (met vooral aandacht voor vogels en vleermuizen). Deze zijn in de paragrafen hieronder verder toegelicht en uitgewerkt.

Een expertgroep Natuur brengt advies uit of de bestaande wetten, normen en onderzoeken voldoen om aan de geuite zorgen tegemoet te komen en een goede afweging te maken op moment dat er een besluit genomen zal worden door de raad.

> 1.3.1 Behoud en bescherming natuur en landschap

> 1.3.2 Vogels

> 1.3.3 Vleermuizen

1.3.1 Behoud en bescherming natuur en landschap

Wat is het?

Amsterdam is omgeven door waardevolle natuurgebieden, waarvan ook een deel binnen de stadsgrenzen ligt. Ook aan de randen van de stad zijn er verschillende gebieden met hoge ecologische waarde. In een groeiende stad waar er steeds meer vraag is naar woonruimte en de openbare ruimte onze achtertuin is, is beleving van rust en ruimte in (beschermde) natuur en landschappen belangrijk.

Signalen uit de stad

- Zorgen gaan over de impact van turbines op de natuur. Hierbij worden zorgen genoemd waar het gaat over het verlies en beschadigen van natuurgebieden door de komst van windturbines.
- Noodzaak om de nodige bescherming van natuurgebieden te bieden.
- Zorgen over overlap tussen de zoekgebieden en compensatiegebieden (gebieden die eerder zijn ontwikkeld om te compenseren voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals snelwegen en gebrek aan natuur, bijvoorbeeld de mosselbanken in het IJmeer).
- Een zorg is dat de toegankelijkheid tot natuurgebieden (voor zowel mens als dier) door de komst van windturbines afneemt.
- Zorgen over de mogelijke gevolgen voor natuur en biodiversiteit bij het aanleggen van windturbines.
- Ook mogelijke kansen voor biodiversiteit worden gezien, omdat door de plaatsing van windturbines sommige gebieden minder bezoekers zullen krijgen, wat ruimte en rust geeft voor biodiversiteit.
- Mogelijke kans om de windopbrengsten te investeren in vergroting en verbetering broedgebieden.

"Ontzie belangrijke natuurgebieden bij het realiseren van de klimaatopgave."
– Raadsadres, bewoner Amsterdam"

"Dieren hebben ook een veilig leefgebied nodig om te voorkomen dat deze hieruit zullen vertrekken." – Online raadpleging, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Nederland heeft een (wettelijk gereguleerde) verantwoordelijkheid in het beschermen van soorten en in stand houden van de biodiversiteit, onder meer vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Proces

- Zie processchema.
- Een Amsterdamse expertgroep natuur is gevraagd advies uit te brengen over de effecten op landschap en natuur die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten.
- Naast de expertgroep is een thematische klankbordgroep natuur opgericht. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en gedeeld met de expert- en klankbordgroep.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

1.3.2 Vogels

Wat is het?

Vogels gebruiken vaak dezelfde vliegroutes om hun bestemming te bereiken. Maar dichter bij huis gebruiken vogels ook vaste routes om eten op te halen en uit te rusten nabij hun standplaats. Vogels kunnen last hebben van windturbines omdat de turbines hun vliegroutes doorkruizen. Dit kan als mogelijke gevolgen hebben dat er sprake is van verstoring van vogelbewegingen of sterfte.

Signalen uit de stad

- Er zijn verschillende zorgen geuit over de impact van windturbines op de vogelpopulatie, bijvoorbeeld doordat de aanleg van windturbines het landschap verandert waardoor vogels de bestaande migratieroutes mogelijk niet (meer) goed gebruiken.
- Vogels raken gedesoriënteerd en in het uiterste geval kan daarmee de populatie van een soort afnemen. Bijvoorbeeld omdat vogels een gebied gaan mijden, waardoor het gebied ongeschikt wordt om te broeden, te rusten en voedsel te zoeken.
- Ook maken bewoners zich zorgen dat windturbines zullen leiden tot lager broedsucces, omdat vogels langer op zoek moeten naar voedsel.
- Een andere zorg die genoemd is zijn de effecten van het botsen op een windturbines. Door een botsing kunnen vogels zich verwonden of overlijden.
- Bewoners maken zich zorgen over de gevolgen van laagfrequent geluid voor vogels, of daar onderzoek naar is gedaan. Door hen wordt verwezen naar de Nationale Windturbinerisicokaart van de Vogelbescherming.
- Bewoners vragen zich af of het betrekken van ecologen en stichtingen zoals de Vogelbescherming voldoende gebeurt.

"Windturbines kunnen het welzijn van vogels sterk beïnvloeden. Vogels botsen tegen de wieken, verliezen foerageergebieden of moeten omvliegen om de molens te ontwijken..." – *Raadsadres, Vogelwerkgroep Amsterdam*

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Momenteel vindt er ook onderzoek plaats naar de vormgeving en uitstraling van een windturbine om te kijken of hiermee het aantal botsingen van vogels kan afnemen: bijvoorbeeld door het clusteren van windturbines of het schilderen van een wiek.

Proces

- Een Amsterdamse expertgroep natuur is gevraagd advies uit te brengen over de effecten op landschap en natuur die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten.
- Naast de expertgroep is een thematische klankbordgroep natuur opgericht. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en gedeeld met de expert- en klankbordgroep.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

1.3.3 Vleermuizen

Wat is het?

Amsterdam kent een grote populatie vleermuizen. In onze stad komen minstens 6 soorten vleermuizen voor. Ook vleermuizen hanteren net als vogels vaste trekroutes tussen hun zomer- en winterplaats. Afhankelijk van de soort zijn de migratieroutes meer of minder lokaal van aard.

Signalen uit de stad

- Vleermuizen worden in de verschillende gesprek- en inspreekmomenten apart genoemd als categorie dieren die overlast kan ervaren door windturbines.
- Bewoners geven aan dat er vleermuizen beschermde diersoorten zijn.
- Op IJburg en boven het IJmeer zitten veel vleermuizen en bewoners willen weten hoe de veiligheid van de vleermuizen gewaarborgd kan worden als er windturbines worden geplaatst.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Er zijn verschillende mitigerende maatregelen mogelijk om de gevolgen voor vleermuizen te beperken. Het bespreken van mitigerende maatregelen is pas aan de orde als er een precieze locatie bekend is.

Proces

- Een Amsterdamse expertgroep natuur is gevraagd advies uit te brengen over de effecten op landschap en natuur die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten.
- Naast de expertgroep is een thematische klankbordgroep natuur opgericht. Deze kan vragen stellen of input geven aan de experts. De expertgroep reageert op deze vragen en/of input in de openbare verslagen.
- Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en gedeeld met de expert- en klankbordgroep.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief.

1.4 Veiligheid

Veiligheid gaat over de veiligheid van de turbine zelf: de technische eisen en wettelijke normen -en regels waaraan een windturbine moet voldoen wanneer hij geplaatst wordt. Voor windturbines gelden er strenge veiligheidseisen die zijn terug te vinden in de Handreiking Risicozonering Windturbines. Voor windturbines gelden diverse veiligheidseisen vanuit verschillende soorten wet- en regelgeving, van de Spoorwegwet tot het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (bevb). De normen voor externe veiligheid kwetsbare objecten uit het Activiteitenbesluit Milieubeheer zijn net als de normen voor geluid en slagschaduw door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van Staten buiten werking gesteld. Deze worden per project in het MER onderzocht. Er gelden algemene richtlijnen voor veiligheid in Nederland. Op de website van RVO kan gelezen worden welke richtlijnen dit zijn, deze staan toegelicht in de Handreiking risicozonering Windturbines. Welke richtlijn van toepassing is hangt af van het type molen en de omgeving. Bij de aanleg nabij wegen hangt het er bijvoorbeeld vanaf of er ook gevaarlijke stoffen worden vervoerd over de weg en hoeveel mensen er rijden. Voor iedere windturbine moet een veiligheidsberekening van het risico worden gemaakt. Op basis hiervan worden risicocontouren berekend die aangeven welke activiteit op welke afstand van de windturbine mag plaats vinden.

> 1.4.1 Technische veiligheid en normen

1.4.1 Technische veiligheid en normen

Wat is het?

Windturbines moeten voldoen aan strenge veiligheidseisen. Daarmee wordt bijvoorbeeld gewaarborgd dat de molen onder alle weerscondities veilig in werking kan zijn, of dat, in geval van storingen aan de molen zelf, de veiligheids-systemen ervoor zorgen dat de turbine tot stilstand komt. Daarnaast vindt er elk jaar een beoordeling door een deskundige plaats die het functioneren van de molen moet checken. En die bij het vermoeden van een defect, de windturbine direct buiten bedrijf moet laten stellen. Omdat deze eisen er zijn, is de kans dat een windturbine een veiligheidsrisico oplevert, zeer klein.

Signalen uit de stad

- Zorg bestaat over het risico op afbreken van de gondel, mastbreuk of het afbreken van een (deel van een) blad door wind of blikseminslag. Ook ijsafwerping gedurende de winter is genoemd als zorg.
- Zorg dat turbines in brand kunnen vliegen door kortsluiting of overbelasting en dat daardoor onderdelen afbreken.
- Vragen worden gesteld over een veilige afstand tussen windturbine en activiteiten (zoals wandelen).

"Hoe wordt de veiligheid gewaarborgd van de direct omwonende, denk bijvoorbeeld aan het afbreken van een wiek op volle snelheid?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij elk project wordt een MER uitgevoerd. In de MER wordt veiligheid verder onderzocht en nader beschouwd.

Proces

- Op het moment dat concrete mogelijke locaties bekend zijn kunnen nadere uitspraken gedaan worden over welke activiteiten wel of niet mogelijk zijn in de buurt van een windturbine, uitgaande van bestaande wet- en regelgeving.
- Het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) t.b.v. de MER.
- Het uitvoeren van een Milieueffectrapportage (MER) per windinitiatief, waarin ook mitigerende maatregelen en alternatieven aan bod komen.

1.5 Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

Amsterdammers en bewoners uit buurgemeenten waarderen de ruimtelijke inrichting van Amsterdam als stad met groene scheggen en geven om de kwaliteit van het landschap. Door de groei van de Amsterdamse bevolking en woningnood staan deze waardes onder druk. Een deel van ons landschap wordt daarom beschermd door bestaande wet- en regelgeving. Dat is belangrijk, omdat het landschap in Amsterdam een bepaalde kwetsbaarheid kent, o.a. vanwege de grote historische waarde en de aanwezigheid van verschillend cultureel erfgoed in de stad en omgeving. Er zijn verschillende monumenten die UNESCO status hebben en daarmee beschermd worden tegen beschadiging.

Binnen dit hoofdstuk worden de signalen benoemd die Amsterdammers belangrijk vinden als het gaat over de ruimtelijke inrichting en de kwaliteit van het landschap. Ruimtelijke inrichting benoemt de mogelijk conflicterende of elkaar aanvullende bestemmingen zoals woningbouw of natuurontwikkeling of functiecombinaties in de nabijheid van windturbines.

Landschapskwaliteit bestaat uit zowel technische als sociale factoren. Bij technische factoren gaat het om de fysieke inrichting van het landschap zoals de inpassing van een windturbine in de horizon, de opstelling van molens onderling en de lokale inpassing van de voet van de molen. Dit speelt op verschillende schaalniveaus, heel lokaal tot nagenoeg regionaal. Bij sociale factoren gaat het onder meer over beleving van landschap.

> 1.5.1 Ruimtelijke inrichting

> 1.5.2 Woningen (nieuwbouw en woningwaarde)

> 1.5.3 Landschapskwaliteit

1.5.1 Ruimtelijke inrichting

Wat is het?

Ruimtelijke inrichting gaat over verschillende belangen in dezelfde ruimte die met elkaar kunnen conflicteren of elkaar kunnen aanvullen (meervoudig ruimtegebruik). Dit betreft bijvoorbeeld bestaande woningen in de buurt van mogelijke nieuwe windturbines, nieuwe woningbouwplannen of natuur. De gemeente kijkt dan ook of het in de ruimtelijke langetermijnstrategie past. Voor het Rijk is de Nationale omgevingsvisie vastgesteld. Ook in de NOVI is de voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik uitgesproken. In Amsterdam is de langetermijnstrategie vastgelegd in de omgevingsvisie. De Omgevingsvisie 2050 heeft de voorkeursgebieden voor windenergie uit de RES 1.0 opgenomen. Vervolgens worden de zoekgebieden geborgd in de andere omgevingsinstrumenten. Daarbij wordt in het kader van een "goede ruimtelijke ordening" gekeken naar afwegingen van de hele stad en de buurgemeenten. Hoe verhoudt een windturbine zich tot de totale omgeving waar die zich in bevindt? Wat is de beste plek in relatie tot woningbouw en de andere opgaven in de stad? De relatie met bestaande woningen wordt daarbij veel genoemd.

Signalen uit de stad

- Bewoners zijn benieuwd of windturbines voor meerdere functies gebruikt kunnen worden, daar waar dat mogelijk is zou de gemeente daar meer over moeten communiceren.

"In welke mate vallen windmolens te combineren met ander ruimtegebruik?
Kunnen windmolens bijvoorbeeld gecombineerd worden met bos en/of agrarische functies?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- De RES is meegenomen in de Omgevingsvisie en wordt geborgd in omgevingsinstrumenten.
- Onderzoek en gesprekken kunnen aangeven hoe en waar functies gecombineerd kunnen worden.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het thema wordt behandeld in het participatieproces. Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.
- Als onderdeel van een 'goede ruimtelijke ordening' wordt in de vergunning gekeken naar functies in de omgeving, ook in de buurgemeenten. Ook in het MER wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre meervoudig ruimtegebruik mogelijk is.

1.5.2 Woningen (nieuwbouw en woningwaarde)

Wat is het?

De stad Amsterdam heeft een enorme woningbouwopgave: het is de ambitie om in 2050 150.000 woningen erbij gebouwd te hebben in de stad. Voor deze hoeveelheid woningen is ruimte nodig. Zoveel mogelijk benutten van de binnenstedelijke ruimte en de buitenruimte leeg houden, dat is een van de strategische keuzes die in de Omgevingsvisie is vastgesteld. De stad wil werken aan verdichting in bestaande buurten, het verduurzamen van de bestaande bouw en het vergroenen van de leefomgeving. Bij dit onderwerp gaat het zowel over de woningbouwopgave als de woningwaarde: de waarde van een woning kan dalen of stijgen als gevolg van veranderingen in de omgeving van de woning.

Signalen uit de stad

- Bewoners willen weten hoe de plannen voor windturbines zich verhouden tot nieuwbouwplannen. Zorg is dat die niet meer gerealiseerd kunnen worden.
- Zorg dat de komst van een windturbine effect heeft op de waardebepaling van een (nieuwbouw) woning. Bewoners vinden het van belang dat mogelijke waardedaling als gevolg van windturbines zo goed mogelijk in beeld wordt gebracht en wat de gemeente hieraan kan doen.
- Het uitzicht op een gebied met windturbines op het water is volgens de insprekers ook reden voor de waardedaling.

"Het zoekgebied voor wind ligt vooral in het IJmeer. Er zijn ook plannen om een aantal eilanden en nieuwe woongebieden op dezelfde locatie te bouwen. Wat is de status van de nieuwe eilanden en behoort een combinatie van nieuwbouw en windmolens tot de opties?" – Informatieavond, bewoner Amsterdam

"Waardedaling van verkoopprijzen van bestaande woningen nabij windmolens is een belangrijk aspect. Deze waardedaling kan oplopen tot 20%. Ik begrijp dat dit argument niet doorslaggevend zal zijn bij u besluit, maar waar kan een huiseigenaar terecht met dit kostenverhaal?" – Raadadres, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Bij het vaststellen van de zoekgebieden is er rekening gehouden met 350 meter tot bestaande woningen en met vastgestelde bestemmingsplannen.
- Er geldt een regeling voor planschadevergoeding (onder de Omgevingswet heet dit nadeelcompensatie).

Proces

- Bij het ruimtelijk besluit wordt een planschaderisicoanalyse opgesteld. Verzoeken om een planschadevergoeding worden afzonderlijk beoordeeld.
- Nieuwbouwplannen waarvoor al een bestemmingsplan is vastgesteld, worden gezien als een autonome ontwikkeling in het MER.

1.5.3 Landschapskwaliteit

Wat is het?

Een windturbine in het landschap staat niet op zichzelf, maar vormt onderdeel van een geheel: een plek waar mensen wonen, werken en recreëren, waar mogelijk historisch erfgoed ligt, waar natuur is, dieren en planten leven, kortom (stedelijk) landschap. Mensen ontlenen er een identiteit aan en beleven dit landschap als waardevol.

De komst van een windturbine heeft impact op dit landschap. Hoe deze impact en de verandering van de omgeving ervaren wordt is subjectief. Het gaat daarbij zowel om de context op grotere schaal, zoals de horizon als mede de concrete impact in de nabijheid van de leefgebieden van mensen.

Echter is niet alles subjectief, cultuurhistorisch waardevolle landschappen en/of gebieden met UNESCO status worden door de wet beschermd volgens duidelijke criteria. De provincie zorgt momenteel als bevoegd gezag voor het behoud van deze waarden en de doorontwikkeling ervan in een specifieke context, zoals klimaatverandering.

De inpassing van een windturbine in de landschappelijke context en in het (stads)landschap kan vormgegeven worden aan de hand van een aantal criteria. Bijvoorbeeld de opstellingen van de windturbines ten opzichte van elkaar, de horizon en het silhouet in het landschap, of de inpassing van de voet. Horizon en landschap zijn constant aan verandering onderhevig. Molens maken samen met andere hoge elementen de horizon. Omdat het landschap aan verandering onderhevig is vereist dit een brede manier van kijken.

Signalen uit de stad

- Verschillende bewoners uiten zorgen over het veranderende landschap en geven aan dat windturbines niet in elk landschap passen.
- Er zijn zorgen over verrommeling van het landschap.
- Zorgen over oude historische karakteristieken in het landschap worden verstoord.
- Zorgen over de mogelijke aantasting van UNESCO werelderfgoed, zoals de Stelling van Amsterdam.
- Sommige bewoners vinden vervuiling van de horizon in mindere mate een zorg, omdat er ook al op veel plekken elektriciteitsmasten staan.
- Andere mensen geven aan de verandering van het landschap als gevolg van de plaatsing van windturbines voor lief te zullen nemen omdat groene stroom een belangrijk doel is.
- Bewoners geven aan het open polderlandschap open te willen houden.
- Er zijn bewoners die vinden dat de windturbines geclusterd geplaatst moeten worden, in plaats van 1 molen, zodat een verrommeling van het landschap beperkt blijft.
- Sommige bewoners hebben voorkeur om op plekken windturbines clusteren. Op die manier kan de overlast beperkt worden. Daarnaast is het aansluiten van windturbines op het netwerk goedkoper en er wordt meer natuur bespaard op die manier.

"Versnippering is niet fraai; daarom is het belangrijk te kijken naar een paar clusters i.p.v. te verspreiden over alle zoekgebieden in de stad"
– Interactieve sessie, bewoner Amsterdam

"Ik ben in eerste plaats heel erg bang dat we met deze windturbines de unieke aanzichten van de Amsterdamse stad onherstelbare schade aanbrengen."
– Inspreekavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Tijdens de reflectiefase wordt gewerkt aan een gemeentelijk kader voor de ruimtelijke kwaliteit.
- De provincie Noord-Holland heeft een handreiking ruimtelijke kwaliteit opgesteld om gemeenten en initiatiefnemers te ondersteunen.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het thema wordt behandeld in het participatieproces. Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.
- In het participatieproces wordt gebruik gemaakt van visualisaties en audiovisuele simulatietechnieken om de effecten op de ruimtelijke kwaliteit en landschap te tonen.
- In een MER worden effecten op het landschap, cultuurhistorie en de horizon onderzocht. Wanneer windturbines binnen of in de nabijheid van de Stelling van Amsterdam of elementen daarvan (schootcirkel of zichtlijnen) worden gepositioneerd zal er een **Heritage Impact Assessment (HIA)** moeten worden uitgevoerd. De HIA geeft inzicht in de mogelijk effecten van de windturbines op het UNESCO werelderfgoed en zal onderdeel gaan uitmaken van het MER.
- Mogelijke initiatieven moeten ook getoetst worden aan het beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap en bij inpassing ook aan de ruimtelijke kwaliteitseis die stelt dat rekening gehouden dient te worden met Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

"De transitie naar veiligere stroom is cruciaal. Uitzicht is aan te wennen, een onleefbare planeet niet." – Bijlage Draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

"Windmolens zijn een onderdeel van de Nederlandse cultuur, en de moderne vallen daar voor mij ook onder." – Bijlage Draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

De wil en inzet van (bevlogen) Amsterdammers, bewoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden is nodig om onze ambities te realiseren. De gemeente spant zich in om ieder die dat wenst te betrekken in het proces om alle wensen, zorgen en behoeften in beeld te brengen. In Nederland bestaan democratische instrumenten om de zorgen van eenieder te borgen en af te wegen in het democratisch besluitvormingsproces. Dit gebeurt o.a. in een MER die uitgevoerd bij alle windinitiatieven in Amsterdam. Daarin worden alle mogelijke gevolgen voor de omgeving onderzocht, afgewogen en alternatieven benoemt. Amsterdam zet met dit document en de reflectiefase een extra stap.

Onder dit hoofdthema worden thema's en onderwerpen toegelicht die relevant zijn voor het proces om alle belanghebbenden en betrokkenen op juiste wijze te betrekken zoals bijvoorbeeld ruimte voor inspraak en dialoog, het betrekken van alle lagen van de bevolking maar ook aandacht voor de opbrengsten van een windinitiatief.

2.1 Inspraak en dialoog

Tijdens het proces in aanloop naar de RES 1.0 zijn verschillende zorgen en aandachtspunten benoemd die raken aan het hoofdthema maatschappelijke betrokkenheid. Dit gaat over betrokkenheid van verschillende groepen, feitenkennis, belevingswerelden en transparantie over het proces en de besluitvorming.

> 2.1.1 Betrokkenheid verschillende groepen

> 2.1.2 Gedeelde feitenkennis

> 2.1.3 Verschillende waarden in de stad

> 2.1.4 Transparantie over het proces en de besluitvorming

2.1.1 Betrokkenheid verschillende groepen

Wat is het?

Het is belangrijk dat zoveel mogelijk bewoners en belanghebbenden met verschillende perspectieven bekend zijn met de plannen en zo mogelijk ook worden betrokken bij de plannen voor windenergie. Zodat er wederzijds begrip ontstaat voor elkaars perspectieven en mogelijk acceptatie ontstaat voor de bestuurlijke keuzes die gemaakt worden.

Signalen uit de stad

- Verzoek om de totale samenleving te betrekken, vanuit alle lagen in de wijk en van jong tot oud.
- Een zorg is dat er waarschijnlijk groepen mensen zijn die wel een belang hebben, maar die niet worden gehoord. Dit kan komen door een beperkte toegang tot internet en of media, door een taalbarrière of opleidingsniveau, maar mogelijk ook door beperkte interesse in het onderwerp of andere prioriteiten.

"Mensen hebben eigenlijk nog geen idee wat van wat ze boven het hoofd hangt. Ik maak mij daar best wel zorgen over, want ze hebben eigenlijk nog niet goed mee kunnen denken. De enquête die gedaan is was ook niet in hun eigen taal en was ook online. Hoe hebben zij tot nu toe mee kunnen denken?"
– Bijeenkomst Noord, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- De gemeente organiseert nieuwe vormen van betrokkenheid zoals Mini-Burgerberaad, Maakbank en de Online raadpleging.
- De gemeente houdt rekening met verschillende bewoners en bevolkingsgroepen tijdens het uitvoeren van de jaarlijkse enquête over de houding van Amsterdammers ten aanzien van duurzaamheid, hier worden ook straatinterviews gehouden om bredere doelgroepen te bereiken.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe het participatieproces wordt vormgegeven. Dit gebeurt in samenspraak met omwonenden. Zie voor een voorbeeld: het participatieplan Noorder IJplas.
- Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door de gemeente.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.1.2 Gedeelde feitenkennis

Wat is het?

Met gedeelde feitenkennis wordt bedoeld dat het van belang is dat alle betrokkenen – gemeente, bewoners, initiatiefnemers - uitgaan van hetzelfde kader aan feiten. Die gedeelde feiten vormen het fundament voor het gesprek dat in en met de stad gevoerd wordt.

Signalen uit de stad

- Volgens bewoners is er genoeg ruimte op zee om alle windturbines te plaatsen. Om deze reden willen zij de belangenafweging van de doelstelling van 49 TWh op zee beoordelen.
- Er zijn bewoners die stellen dat de doelstelling van 35 TWh op land al gehaald is. Zij willen de aannames van het PBL, de RVO en het EZK kunnen beoordelen.
- Bewoners trekken de degelijkheid van het onderzoek van het RIVM over windturbinegeluid en gezondheid in twijfel, terwijl de overheid het beleid hierop baseert.
- Ook maken bewoners zich zorgen over de vergelijkbaarheid van onderzoeken omdat veel van de onderzoeken zich niet specifiek richten op Nederland en de gestelde normen.

"De rapporten waar geluidsoverlast op gebaseerd zijn meestal gebaseerd op turbines die verouderd zijn. Technologie in deze sector gaat ongelofelijk hard, geluidsoverlast van verminderd wordt." – *Inspreekavond, bewoner Amsterdam*

"Wordt er nog nader onderzoek gedaan naar de gezondheidseffecten, aangezien experts elkaar tegen spreken en het moeilijk is om op basis van de huidige onderzoeken echt goed inzicht te hebben in de gezondheidseffecten?" – *Raadsadres, bewoner Amsterdam*

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Gemeente Amsterdam vindt gedeelde feitenkennis belangrijk en streeft dan ook naar het verkrijgen hiervan. Dit doet de gemeente door kennis te delen, transparant te zijn over het proces en door zoveel mogelijk verschillende invalshoeken in het proces mee te nemen.
- Gedeelde feitenkennis speelt op verschillende schaalniveaus. Gemeente maakt gebruik van uitgangspunten die door landelijk beleid zijn opgesteld. De uitgangspunten voor wind op land komen voort uit landelijk beleid. Het gesprek over deze uitgangspunten moet dan ook op dat schaalniveau besproken worden. Er wordt daarom mogelijk een landelijke dialooggroep over wind op land gestart.
- Als onderdeel van de reflectiefase voert de gemeente het gesprek over feiten ook in de verschillende klankbordgroepen, bijvoorbeeld worden vragen over de feiten in rapporten over gezondheid gesteld in de klankbordgroep gezondheid.

Proces

- In het participatieplan van de initiatiefnemer wordt aangegeven hoe kennisdeling en -uitwisseling wordt vormgegeven in het participatieproces. Dit gebeurt in samenspraak met omwonenden.
- Het participatieproces mag pas starten nadat het participatieplan is goedgekeurd door het college van de gemeente.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.1.3 Verschillende waarden in de stad

Wat is het?

In de stad bestaan verschillende ideeën en waarden over windenergie in Amsterdam. In het debat lijkt dit vaak plat geslagen tot voor- en tegenstanders. Er zijn verschillende groepen te identificeren omdat er verschillen zijn in onder andere de houding ten opzichte van windenergie en onderliggende waarden. Door oog te hebben voor dergelijke factoren en te zoeken naar mogelijk gedeelde waarden ontstaat de mogelijkheid om een dialoog te voeren tussen individuen en/of groepen met verschillende perspectieven in de stad.

Signalen uit de stad

Op basis van de online raadpleging wordt geconstateerd dat er verschillende perspectieven op windenergie in de stad zijn. De onderzoekers konden een aantal groepen deelnemers identificeren onder andere op basis van hun perceptie van de ambitie om extra windturbines in de stad plaatsen en de wens zoveel mogelijk duurzame energie op Amsterdams grondgebied op te wekken.

- Een groep deelnemers die positief is over extra windenergie in de stad, zij kiezen bijvoorbeeld relatief vaak voor de eis 'zorg dat omwonenden van de windturbines direct voordeel hebben van de energie. Binnen deze groep zijn er mensen die vinden dat alles uit de kast moet worden gehaald om klimaatverandering tegen te gaan. Een andere groep is gematigder en noemt meer voorwaarden over bijvoorbeeld afstand tot woningen en overlast.
- Een groep deelnemers die negatief is over extra windenergie in Amsterdam, leden van deze groep kiezen relatief vaak voor eisen over bescherming van het landschap en het bewaren van afstand tot natuurgebieden aan de randen van Amsterdam. Binnen deze groep kunnen we ook weer twee groepen onderscheiden, waarvan een het bouwen van windturbines in Amsterdam een slecht en irreëel plan vindt. Een andere deel van de groep is negatief over windenergie, maar vindt wel dat Amsterdam zoveel mogelijk moet doen om energie binnen de gemeentegrenzen op te wekken.
- Een groep die neutraal is over het bouwen van extra windturbines in Amsterdam. Een ruime meerderheid in die groep vindt dat Amsterdam zoveel mogelijk doen om energie binnen de gemeentegrenzen op te wekken, zij stellen hier wel voorwaarden aan zoals het beperken van overlast voor mens en natuur, eerst te kijken naar alternatieven voor windenergie, en locaties te zoeken in de buurt van industrie.

Uit de online raadpleging volgt ook dat voor een ruime meerderheid van de Amsterdammers gezondheid, verantwoordelijkheid, duurzaamheid, rechtvaardigheid en natuur/landschap belangrijke thema's zijn bij keuzes die moeten worden gemaakt rond de duurzame energie ambities van Amsterdam. Twee relevante kanttekeningen hierbij zijn dat:

- Bewoners van Amsterdam soms heel anders denken over de concrete invulling van deze waarden.
- Verschillende groepen Amsterdammers deze waarden anders prioriteren.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn. De inzichten uit de online raadpleging worden gebruikt bij de totstandkoming van deze handreiking.

Proces

- Het volledige rapport over de online raadpleging wordt gedeeld met de gemeenteraad en wordt openbaar toegankelijk gemaakt.
- De resultaten van de online raadpleging kunnen worden gebruikt om een dialoog te voeden tussen de verschillende groepen in de stad.

2.1.4 Transparantie over het proces en de besluitvorming

Wat is het?

Transparantie over het proces en de besluitvorming betekent onder meer dat het proces begrijpelijk, toegankelijk, betrouwbaar en voorspelbaar is. En het moet duidelijk zijn wat, wanneer gebeurt in het proces en wanneer welk besluit genomen gaat worden.
Bovendien moet het helder zijn hoe en wanneer belanghebbenden kunnen meepraten in het proces. Daarnaast moet duidelijk zijn waarover belanghebbenden kunnen mee praten en op welke manier hun input wordt meegenomen in het proces dan wel besluit. Ook gaat het over de vraag hoe snel en adequaat je als overheid reageert op signalen die uit de samenleving worden overgebracht. Transparantie over het proces en de besluitvorming gaat gepaard met heldere communicatie.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over het proces en wanneer ze in het proces worden geïnformeerd: hoor ik het wel op tijd wanneer jullie voornemens zijn in mijn buurt een windturbine te plaatsen?
- Zorgen zijn dat het proces wellicht zo is ingericht dat bewoners geen echte inspraak meer hebben, maar voor voldongen feiten komen te staan.
- Zorgen gaan over het tot stand komen van de besluitvorming en hoe inspraak de besluitvorming beïnvloedt. Sommige bewoners hebben het gevoel dat besluiten al genomen zijn en dat er daarna pas geparticipeerd wordt.
- Een zorg is dat het proces nogal snel en gehaast is, met het risico dat er windturbines worden geplaatst op locaties waar niet goed over na is gedacht.
- Vragen gaan over waar het proces zich bevindt; waarom is een zoekgebied wel of niet geschikt is; wat is daarvoor doorslaggevend?
- Vragen gaan ook over hoelang het proces duurt van het plaatsen van een windturbine van start tot einde.
- Er worden ook complimenten gegeven over een helder en transparant proces.

"Het is echter onduidelijk welk belang de gemeente hecht aan deze inspraak."
– Bijlage Draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Het plaatsen van windturbines is een meerjarig proces. Echter, om in 2030 de ambitie voor windenergie (een extra vermogen van 50 megawatt t.o.v. 2019) te realiseren, is afgesproken dat alle (omgevings-)vergunningen verleend zijn in 2025.
- In de RES 1.0 heeft de gemeente Amsterdam de ambitie voor zon en wind en de zoekgebieden vastgelegd. Hiervoor zijn meerdere informatie- en participatiemomenten georganiseerd.
- Stapsgewijs wordt verder onderzocht hoe en waar de ambitie voor windturbines kan worden uitgevoerd. De gemeente wil hiervoor dialoog en samenwerking met de lokale omgeving. Richtlijnen voor participatie en samenwerking worden uitgewerkt in de handreiking Participatie, samenwerking en sturing.
- Gemeente Amsterdam deelt informatie over het proces en besluitvorming via de website www.amsterdam.nl/windenergie en de nieuwsbrieven 'Duurzaam020' en 'Duurzame energie'.

Proces

- Het besluitvormingsproces is beschreven in het processchema begin van dit document.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.2 Meedoen in de opbrengsten

Wat is het?

In Amsterdam wordt er gestreefd naar 50% lokaal eigendom bij een windproject. Amsterdammers en bewoners van buurgemeenten kunnen op verschillende manieren profiteren: via lidmaatschap, via een omgevingsfonds of via een omwonendenregeling. Ook mensen met een kleine portemonnee kunnen profiteren. Dit wordt ook wel financiële participatie genoemd.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over de mogelijkheden om financieel mee te doen, op welke wijze meeprofiteren mogelijk is en of meeprofiteren voor iedereen toegankelijk is.
- Er zijn vragen waarom niet ingezet wordt op 100% lokaal eigendom, door een combinatie van zoveel mogelijk burger-energie coöperaties en een gemeentelijk duurzaam energiebedrijf.
- Zorgen geuit over het meeprofiteren van 'anderen', niet bewoners maar grote partijen zoals datacenters.
- Zorgen geuit over de verdeling van de lusten en laten: het mag niet zo zijn dat de ene Amsterdammer de lusten heeft als mede-eigenaar en de andere Amsterdammer de lasten als omwonenden van windturbine.
- Vragen gaan over wat de mogelijkheid is om als directe omwonende van een windturbine méér gecompenseerd te worden: hoe dichter bij een windturbine hoe meer privileges bijvoorbeeld.

"Financieel voordeel hierbij ondervinden is wel een vereiste en geen financieel nadeel ondervinden van plaatsing bijvoorbeeld als gevolgen van mijn verzekering et cetera."
– Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Amsterdam verleent alleen medewerking aan initiatiefnemers die streven naar minimaal 50% lokaal eigendom.
- In de landelijke Handreiking RES 2.0 worden vier vormen van financiële participatie onderscheiden: mede-eigenaarschap, financiële deelneming, omgevingsfonds en omwonendenregeling.
- In Amsterdam zet in elk geval in op omgevingsfondsen, waarmee een windpark een vast bedrag per geproduceerde eenheid elektriciteit afdraagt aan een omgevingsfonds dat ten goede komt aan de directe omgeving van het project.
- Ook streeft de gemeente naar het uitwerken van een Omwonendenregeling, voor diegenen in de directe omgeving die niet willen of kunnen investeren.

Proces

- In het participatieproces gaat de initiatiefnemer in gesprek met omwonenden en belanghebbenden over mogelijkheden voor financiële participatie en samenwerking.
- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.3 Sociale cohesie

Wat is het?

Sociale cohesie gaat over de verbinding die bewoners voelen met hun stad of buurt. De verbinding wordt gevoeld doordat er sprake is van een bepaalde mate van variatie, veelvormigheid en diversiteit. Zowel in mensen als functies. Doorgaans is er een bepaalde mate van samenhang tussen sociale dan wel fysieke factoren waardoor de verbondenheid met een gebied door een bepaalde groep (bijvoorbeeld buurtbewoners) wordt gevoeld. Fysieke veranderingen in de buurt en/of veranderingen in de samenstelling van de buurt kan de cohesie positief of negatief beïnvloeden.

Signalen uit de stad

- Zorg dat samenstelling van de buurt verandert door de komst van turbines, dat mensen die zich dat kunnen permitteren wegtrekken.
- Zorg dat ongelijkheid in de stad toeneemt en dat in specifieke buurten een neerwaartse spiraal ontstaat. Bijvoorbeeld dat door vertrek van bewoners ook voorzieningen etc. wegvallen.

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Gemeente Amsterdam begrijpt dat de mogelijke komst van windturbines in een buurt een ingrijpende verandering is. Een dergelijke verandering vindt niet plaats zonder een gesprek met de stad. Dit gebeurt in de reflectiefase, maar ook daarna wanneer er specifieke locaties voor windturbines bekend zijn.
- Gemeente Amsterdam erkent het belang om mee te kunnen bepalen hoe stad en buurt eruit gaan zien. Die betrokkenheid is essentieel, want de stad maken we samen.

Proces

- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

2.4 Betrokkenheid buurgemeenten

Wat is het?

Nederland is opgedeeld in 30 energieregio's, zodat over gemeentegrenzen heen samengewerkt wordt aan de opgave om duurzame energie op te wekken. Amsterdam is een eigen deelregio binnen de energieregio Noord-Holland Zuid. Amsterdam wordt omringd door meerdere buurgemeenten, die onderdeel zijn van andere deelregio's binnen de energieregio Noord-Holland Zuid en energieregio U16.

Signalen uit de stad

- Vragen gaan over het verkrijgen van duidelijkheid over hoe de Amsterdamse zoekgebieden zich verhouden tot de ambities en wensen van buurgemeenten en de bewoners van buurgemeenten.
- Vanuit buurgemeenten zijn er zorgen geuit in relatie tot de eigen toekomstige gebiedsontwikkeling op de grens van zoekgebieden.

"Woongenot wordt van meerdere kanten ernstig bedreigd.
Langs het Gein is namelijk sprake van een aantal megawindmolens.
Houden de verschillende buurgemeenten wel rekening met elkaars plannen?"
– Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- De belangen van buurgemeenten en hun inwoners worden meegenomen gedurende het gehele proces van de uitwerking van windzoekgebieden naar specifieke locaties.
- Wanneer er specifieke locaties voor windturbines bekend zijn, worden omwonenden uitgenodigd voor informatie- en participatiemomenten. Ook wanneer de omwonenden in een buurgemeente wonen.
- Voor elk project wordt een MER opgesteld. In de MER worden ook autonome ontwikkelingen van buurgemeenten, waaronder bestemmingsplannen, meegenomen.

Proces

- Amsterdam werkt continu samen met haar buurgemeenten binnen het traject van de RES. Met de buurgemeenten is een lokaal ambtelijke samenwerking opgezet, ook bestuurlijk wordt met de buren aanvullend op de energieregio afgestemd.
- Gemeente Amsterdam heeft tweewekelijks overleg met buurgemeenten en stadsdelen over voortgang reflectiefase en vraagt buurgemeenten en stadsdelen na te denken over participatie en sturing in de vervolgfase.
- In het Uitvoeringsprogramma van de energieregio spreken gemeente af hoe om te gaan met zoekgebieden die aan gemeentegrenzen liggen, of grensoverschrijdend zijn.

Samenhangend & betaalbaar energiesysteem

De Amsterdamse ambities op het gebied van windenergie staan niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van de energietransitie in brede zin. De duurzame elektriciteit die door windturbines wordt opgewekt, is nodig voor onder andere koken, verwarmen van woningen en vervoer. Naast dat er wordt ingezet op windenergie, zet Amsterdam ook in op maatregelen voor het besparen van energie en het opwekken van duurzame elektriciteit door zonne-energie en andere energie-bronnen. Amsterdam heeft in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 meer dan 300 maatregelen beschreven die bijdragen aan het verminderen van CO_2-uitstoot.

Amsterdam groeit snel, waardoor de vraag naar energie verder toeneemt. Amsterdam wil daarom verantwoordelijkheid nemen en zoveel mogelijk van de elektriciteit binnen de stads-grenzen opwekken, zodat in 2030 80% van de huishoudens duurzame elektriciteit uit Amsterdam kunnen gebruiken. Energieneutraliteit zal daarentegen niet mogelijk zijn. Vooral voor de stijgende vraag naar elektriciteit moet het netwerk de komende jaren fors worden uitgebreid.

In Amsterdam wordt de piekvraag naar elektriciteit vrijwel overal hoger dan het piekaanbod. Daarom is het inpassen van duurzame opwek op het elektriciteitsnet over het algemeen goed mogelijk. Vanuit het oogpunt van systeemefficiëntie is het slim om de vraag zo dicht mogelijk bij het aanbod te realiseren. Ook zorgt een goede verdeling van zon en wind voor een efficiëntie benutting van het elektriciteitsnetwerk. De combinatie leidt tot lagere maatschappelijke kosten dan wanneer er alleen ingezet wordt op wind of zon, want door de combinatie hoeft de netbeheerder het elektriciteitsnet op minder plekken te verzwaren.

3.1 Zonne-energie

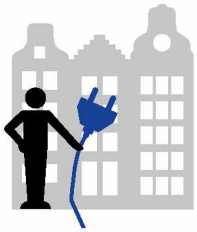

Wat is het?

Zonne-energie is een gangbare manier om duurzaam elektriciteit op te wekken. Het gebruik van daken voor het opwekken van zonne-energie kan veel bijdragen aan de groei van opgewekte duurzame elektriciteit. In Amsterdam is veel dakoppervlak, die ruimte wil de gemeente optimaal benutten voor het opwekken van zonne-energie. Op alle daken samen kan elektriciteit worden opgewekt voor 400.000 tot 500.000 huishoudens. Naast op daken kan zonne-energie opgewekt worden op alternatieve locaties waar bijvoorbeeld dubbel ruimtegebruik mogelijk is.

Signalen uit de stad

- Een signaal is dat er veel meer aandacht moet zijn voor zon op daken. Amsterdammers zien veel potentie in de vele ongebruikte daken om zich heen, zowel op industrieterreinen als op woningen.
- Vragen gaan over of er voldoende infrastructuur en capaciteit is om alle opgewekte stroom van zon en wind te vervoeren.

"We willen meer structurele oplossingen zoals toch meer zoncapaciteit op dak gebruik in een stad als Amsterdam die zich daar uitstekend voor leent."
– Bijeenkomst Oost, bewoner Amsterdam

"We moeten alles elektrisch gaan doen maar er is geen infrastructuur voor de toe en afvoer van zoveel stroom."
– Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Naast de ambitie voor windenergie is er ook een ambitie voor zonne- energie: 400 MW aan zonne-energie op grote daken en zonnepanelen in restruimtes.
- Amsterdam zet in op een duurzame, stabiele elektriciteitsvoorziening en daarvoor zijn zonne-energie en windenergie beide nodig. In de winter wordt er meer elektriciteit geproduceerd door windturbines, omdat het vaker waait en de zon minder schijnt. In de zomer wordt er meer elektriciteit geproduceerd door zonnepanelen, omdat de zon vaker schijnt en het minder waait. Een windturbine op land van 3MW levert ongeveer evenveel elektriciteit als 12 voetbalvelden met zonnepanelen. Dit staat gelijk aan de elektriciteitsbehoefte van ongeveer 4.000 Amsterdamse huishoudens.

Proces

- De aanpak voor zonne-energie staat beschreven in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 en RES 1.0.

3.2 Inzet van alternatieve technieken en innovaties

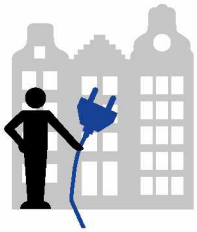

Wat is het?
De energietransitie kent niet maar één oplossing. Er zijn meerdere technieken (denk aan zon en waterstof) en maatregelen (denk aan besparing) mogelijk om de transitie naar duurzame elektriciteit te maken. Naast dat er alternatieven denkbaar zijn, gaat de ontwikkeling van bestaande en nieuwe technieken door. Innovaties volgen elkaar in een hoog tempo op. Met als gevolg dat technieken duurzamer, efficiënter en goedkoper worden, en in het geval van windturbines mogelijk stiller. Er worden ook innovaties verwacht in relatie tot het elektriciteitsnet, zoals tijdelijke opslag van elektriciteit.

Signalen uit de stad
- Bewoners vragen zich af of windturbines door technologische ontwikkelingen op den duur niet overbodig worden. Er zijn zorgen of deze tijdelijkheid zorgt voor overbodige plaatsing.
- De zorg die bij bewoners leeft is dat de keuzes die nu gemaakt worden in beleid en RES-proces ertoe leiden dat nieuwe technologieën later minder goed kunnen worden ingepast.
- De opslag van energie is een zorgpunt. Zo benadrukken bewoners dat het elektriciteitsnet niet is ingericht op de fluctuatie tussen vraag en aanbod. Ook is gevraagd waar eventuele overproductie naartoe gaat.
- Bewoners hebben vraagtekens bij de recyclebaarheid van windturbines en zien het risico ontstaan van een toekomstige schroothoop.
- Het is naar voren gekomen dat bewoners zich afvragen of inzetten op alléén besparing niet al voldoende is om de ambities te bereiken.
- Bewoners willen weten of er bijvoorbeeld vanuit de gemeente een platform is dat zich inzet voor nieuwe technologieën, zoals thoriumcentrales.

"Zonder een mix van energiebronnen gaan we de CO_2-reductie doelen nooit halen." – Online raadpleging, bewoner Amsterdam

"Wel vind ik de nadruk op opwekking in geen verhouding staan tot de noodzaak van isolatie. Niet verbruiken blijft beter dan duurzaam opwekken" – Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Met de ambitie voor windenergie geeft de gemeente invulling aan één van de afspraken uit het Nederlands Klimaatakkoord, namelijk dat 30 energieregio's onderzoeken waar en hoe hernieuwbare elektriciteit op land het beste opgewekt kan worden met zonne- en windenergie.
- Bovendien zijn in de Routekaart Klimaatneutraal 2050 meer dan 300 acties en maatregelen beschreven die ervoor moeten zorgen dat de CO_2-uitstoot daalt.
- Een mini-burgerberaad heeft recent advies uitgebracht over een reeks van maatregelen waarmee de uitstoot versneld gereduceerd kan worden.

Proces

- Het RES-proces is een cyclisch proces. Voortschrijdende inzichten uit technische ontwikkelingen en innovatie worden zo nodig meegenomen in de RES 2.0, RES 3.0, et cetera.
- De aandacht voor het behalen van de besparingsopgave wordt o.a. uitgewerkt in de opgave voor de gebouwde omgeving en de transitie naar aardgasvrije wijken. Naar verwachting zal er bij de RES 2.0 meer aandacht hiervoor zijn. Dit sluit ook aan bij de Amsterdamse Routekaart en de activiteiten die hieruit worden georganiseerd.

3.3 Lokale productie

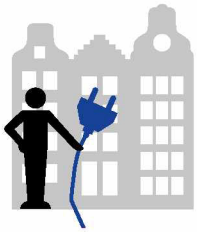

Wat is het?

Productie van elektriciteit kan op diverse schaalniveaus worden gedaan. In het huidige energiesysteem wordt aardgas elders (buiten de landsgrenzen) opgekocht en omgezet in elektriciteit. Technieken zoals wind en zon maken het mogelijk om lokaal elektriciteit op te wekken. In het Klimaatakkoord is afgesproken om te onderzoeken waar en hoe gemeenten, waterschappen en provinciën in staat zijn hernieuwbare elektriciteit op te wekken. Amsterdam geeft gehoor aan deze afspraak en onderzoekt dus wat er lokaal kan worden opwekt door zon en wind.

Signalen uit de stad

- Bewoners vinden dat een stad als Amsterdam, vergeleken andere gebieden in Nederland, geen gunstige plek is voor het plaatsen van windturbines. Afstemming over windenergie moet niet lokaal niveau geadresseerd worden, maar op nationaal niveau.

"Elke stad/wijk dient zijn eigen energie op te wekken.
Dat is voor een stad als Amsterdam niet rationeel. Ook niet al ons brood,
melk en groente wordt in de stad verbouwd! Dit vergt een nationale aanpak."
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Het Rijk heeft iedere gemeente opgeroepen om inzet te plegen op de lokale opwek van duurzame energie.
- Amsterdam levert met zonnepanelen op daken en ongeveer 17 extra windturbines in 2030 een lokale bijdrage aan de nationale verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening.
- Amsterdam erkent dat niet alle energie lokaal kan worden opgewekt.

Proces

- Amsterdam werkt verder aan hoe en waar de ambitie voor zon en wind te realiseren. De voortgang hiervan is onderdeel van de Regionale Energiestrategie.
- De Regionale Energiestrategie is een dynamisch document dat iedere twee jaar wordt herijkt. Actuele ontwikkelingen als aanpassingen in zoekgebieden, belanghebbende innovaties, aangepaste rekenmethodieken krijgen daarin een plaats. Ook samenwerkingsafspraken kunnen tegen het licht worden gehouden en verbeterd.

3.4 Energieafnemers

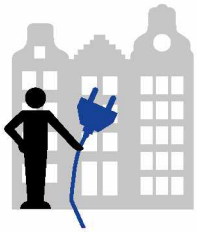

Wat is het?

Het onderwerp energieafnemers gaat over de vraag wie gebruik maakt van de opgewekte energie. De energie kent verschillende afnemers: bewoners, bedrijven, verkeer, etc. Ook datacenters zijn hier een onderdeel van.

Signalen uit de stad

- Bewoners maken zich zorgen dat energie die opgewekt wordt door de windturbines wordt opgekocht door datacenters.
- Bewoners willen niet de lasten dragen, bijvoorbeeld in de vorm van overlast en horizonvervuiling, terwijl datacenters de lusten van windenergie plukken.
- Tech giganten worden ook in algemene zin genoemd als partijen waar de opgewekte energie niet naartoe zou moeten gaan.
- Ook wordt gesteld dat door het aantal datacenters te verminderen, de opgave minder groot wordt.
- Er zijn bewoners die aangeven dat er regels opgesteld moeten worden die beperkingen stellen aan de hoeveelheid energie die datacenters gebruiken.

"Maar gaat het wel echt over voorzien in onze eigen energiebehoefte?
En niet zoals in Noord-Holland voor datacenters uit het buitenland?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- Technisch gezien gaat de opgewekte stroom het elektriciteitsnet op (op de grote hoop), tenzij er lokale afspraken zijn gemaakt om dit niet te doen. Administratief gezien kan de elektriciteit worden gekoppeld aan particulieren en/of bedrijven (die dan de lokale duurzame elektriciteit afnemen). Dit gebeurt bij de coöperatieve ontwikkeling van windturbines.
- Amsterdam verleent medewerking aan initiatieven waar gestreefd wordt naar minimaal 50% lokaal eigendom.
- Voor datacenters heeft de gemeente Amsterdam recent nieuw beleid vastgesteld. Dit is een restrictief beleid met beperking van het aantal en alleen onder (duurzame) voorwaarden.

Proces

- In het vervolg op dit document levert de gemeente een handreiking op met input van belanghebbenden waarin richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing uitgewerkt zijn en maakt deze openbaar.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

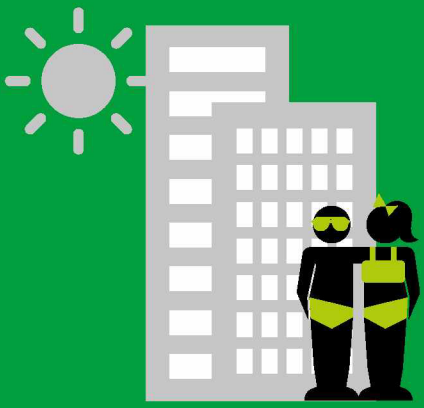

Als stad hebben we ons gecommitteerd aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs (2015) en het landelijke Klimaatakkoord (2019). Om invulling te geven aan deze uitvoering heeft de gemeente de Routekaart 'Amsterdam Klimaatneutraal 2050' opgesteld. Hierin staan de langetermijnvisie op de Amsterdamse energietransitie, de strategie en ook de acties voor de korte termijn. De gemeente streeft naar een vermindering van de CO_2-uitstoot in Amsterdam met 55% in 2030, en 95% in 2050. Vóór 2040 moet de stad aardgasvrij zijn en over 10 jaar mag er alleen nog uitstootvrij vervoer over de weg en over het water.[13] Op het moment van vaststellen zijn die doelstellingen ambitieuzer dan de landelijke doelstellingen. Het proces van de (concept) RES 1.0 en het uitwerken windzoekgebieden richting RES 2.0 en verder, is in lijn met de Amsterdamse Routekaart en de ambitieuze houding van de gemeente Amsterdam.

Recent internationaal onderzoek op gebied van klimaat wijst uit dat klimaatverandering sneller voortschrijdt en strategieën voor CO_2-reductie over het algemeen te langzaam tot stand komen en concreetheid missen. De komende jaren is er een inhaalslag nodig om de klimaatcrisis aan te pakken. Daarom moet Nederland de overstap maken van fossiele brandstoffen naar duurzame, groene energiebronnen. Als grote stad neemt Amsterdam de verantwoordelijkheid om zelf alles te doen wat binnen haar mogelijkheden ligt. Het plaatsen van windturbines, ook in de stedelijke omgeving, is een van de alternatieven om op duurzame wijze elektriciteit op te wekken. Tijdens het proces voor de RES 1.0 zijn verschillende zorgen en aandachtspunten geuit die gaan over het behalen van de CO_2-doelstelling en de keuzes die gemaakt worden bij de inrichting van ons toekomstig energiesysteem. De afname van CO_2 wordt ook in MER inzichtelijk gemaakt. Deze wordt in Amsterdam voor alle windinitiatieven uitgevoerd.

[13] *Bron: Omgevingsvisie Amsterdam 2050*

4.1 Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk

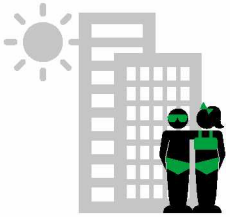

Wat is het?

In het Klimaatakkoord zijn de volgende doelstellingen voor windenergie opgenomen: 49 TWh op zee (waarvoor het Rijk verantwoordelijk is) en 35 TWh op land (waarvoor energieregio's verantwoordelijk zijn). Het Rijk heeft bij de totstandkoming van de 49 TWh en belangenafweging gemaakt tussen de beschikbare ruimte op zee voor windparken en andere belangen zoals die voor de scheepvaart, visserij en de natuur.

Op regionaal en lokaal niveau onderzoeken 30 energieregio's waar en hoe het beste de 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land opgewekt kan worden met zonne- en windenergie. De energieregio's hebben in de RES 1.0 met behulp van het landelijk RES-afwegingskader ook een belangenafweging gemaakt en op basis daarvan zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie aangewezen.

Energieregio Noord-Holland-Zuid, waar Amsterdam als deelregio onderdeel van is, heeft als ambitie om 2,7 TWh hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken.

Amsterdam biedt aan om in 2030 in totaal circa 0,7 TWh hernieuwbare elektriciteit op te wekken met tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie in de windzoekgebieden (opgesteld vermogen in 1e kwartaal 2021 is 75 MW) en 400 MW opgesteld vermogen zonne-energie op grote daken en via dubbelgebruik van stedelijke ruimtes. Dit zijn in 2030 ca. 17 windturbines van ongeveer 3 MW en de helft van de geschikte daken in Amsterdam met zonnepanelen. Al voorafgaand aan de Regionale Energiestrategie heeft Amsterdam de ambitie om windenergie te realiseren in de Windvisie 2012 en later in het coalitieakkoord (mei 2018) door de volgende ambitie op te nemen: "maximum potentie van windenergie benutten."

Signalen uit de stad

- Bewoners geven aan de ambitie voor Amsterdam niet realistisch te vinden, dit moet op nationaal niveau worden opgelost.
- Het is beter windturbines op zee te realiseren in plaats van op land, en zeker niet in Amsterdam.

"Waarom wil Amsterdam zoveel meer windmolens als gevraagd wordt aan het RES-gebied?"
– Informatieavond, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?

Inhoudelijk

- In Nederland is in het Klimaatakkoord afgesproken meer hernieuwbare elektriciteit op te wekken op zee en op land. Er komen dus ook meer windturbines op zee. Dat gebeurt in opdracht van de Rijksoverheid. 60% van onze hernieuwbare elektriciteit komt in 2030 van windturbines van zee. 40% komt van land met windturbines en zonnepanelen.
- In het Klimaatakkoord is een belangenafweging gemaakt bij het bepalen van de doelstelling voor meer windturbines op zee. De ruimte voor windturbines op zee is schaars vanwege andere belangen, zoals die van de scheepvaart, visserij, natuur- en recreatiegebieden, de zandwinning voor onze kustverdediging, oefenterreinen van Defensie, etc. Bovendien is de Noordzee op sommige plekken te diep voor windturbines. Meer over wind op zee in de factsheet van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie.
- Amsterdam levert met haar inspanning een bijdrage aan de landelijke verduurzaming van de elektriciteitsvoorziening.
- De recente prognose uit Klimaatrapportage 2021 voor de CO_2-uitstoot in Amsterdam geeft een belangrijk inzicht. Namelijk dat, ondanks de acties en maatregelen uit de Routekaart Klimaatneutraal 2050 die in uitvoering zijn of nog worden gebracht, er nog onvoldoende gebeurt om de gewenste ambities te behalen. Vandaar dat Amsterdam ook de mogelijkheden voor windenergie verder onderzoekt.
- De 'Najaarsfoto' van Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (NP RES) laat zien de ambitie "haalbaar is als er in de uitvoering voldoende kennis, middelen, menskracht en urgentie is om het tempo hoog te houden."

Proces

- Amsterdam werkt verder aan hoe en waar de ambitie voor zon en wind te realiseren. De voortgang hiervan is onderdeel van de Regionale Energiestrategie.
- De Regionale Energiestrategie is een dynamisch document dat iedere twee jaar wordt herijkt. Actuele ontwikkelingen als aanpassingen in zoekgebieden, belanghebbende innovaties, aangepaste rekenmethodieken krijgen daarin een plaats. Ook samenwerkingsafspraken kunnen tegen het licht worden gehouden en verbeterd.

4.2 Opwekpotentie van windturbines

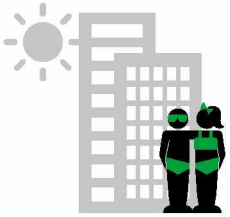

Wat is het?
De opwekpotentie van een windturbine wordt beïnvloed door vaste factoren zoals het type, het nominaal vermogen (bepaald door de generator), het rendement van de omzetting van windenergie naar elektriciteit en de locatie en omliggende omgeving. En door variabele factoren zoals de windsnelheid, de tijd die een windturbine kan draaien, de seizoensinvloeden en dag- en nachtritme. Het vermogen wordt uitgedrukt in Megawatt (MW).

Signalen uit de stad
- Het rendement van de windturbines op zee ligt hoger dan nabij de stad, bewoners vragen zich daarom af of en waarom de windturbines nabij de stad geplaats moeten worden.
- Andere bewoners vragen zich af of nieuwe vormen van windturbines goed bij de stad kunnen passen. Veel gehoord zijn de zogenaamde 'windwokkels' en de vraag aan de gemeente dit type windturbine terug te laten komen in de zoekgebieden – het zoeken naar alternatieve plaatsen – locaties voor de windwokkels.
- Men twijfelt ook over het rendement en efficiency. Vanuit de zorg dat windturbines vaak stil komen te staan, om overlast te voorkomen, waardoor het rendement van een windturbine omlaaggaat.
- Zou het vergroten van de bestaande (kleinere) windturbine in grotere, bijvoorbeeld wanneer deze aan vervanging toe zijn, niet voldoende kunnen zijn om aan de vraag te voldoen? Dit is een vraag die leeft onder de bewoners.

"Kunt u uitleggen waarom er windmolen locaties worden gezocht dichtbij bewoning, terwijl bewezen is dat windmolens in clusters en op zee veel efficiënter en effectiever zijn?" – Informatieavond, bewoner Amsterdam

"Waarom geen windmolens in de binnenstad? Bijvoorbeeld windwokkels op de daken." – Bijlage draagvlakonderzoek OIS, bewoner Amsterdam

Hoe neemt de gemeente deze signalen mee?
Inhoudelijk
- Als specifieke locaties in zicht komen zal een initiatiefnemer tot een haalbare business case moeten komen. Het rendement van een windturbine zal hier een belangrijk onderdeel van zijn. Uit onderzoeken zal onder andere blijken of er omgevingsfactoren zijn die ervoor zullen zorgen dat een molen vaker stil moet worden gezet, waardoor het rendement omlaaggaat.
- Vanuit het Klimaatakkoord en het NP RES wordt ingezet om deze elektriciteit grootschalig en efficiënt op te wekken. Daarom is de Regionale Energiestrategie gericht op alleen grote windturbines en grootschalige installaties van zonnepanelen.

Proces
- Het RES-proces is een cyclisch proces. Voortschrijdende inzichten uit technische ontwikkelingen en innovatie worden zo nodig meegenomen in de RES 2.0, RES 3.0, et cetera.

Gemeente
Amsterdam

Deel 2

Afwegingskader per zoekgebied: input uit ‘Onderzoek naar de leefomgeving’

Er zijn signalen opgehaald die iets zeggen over de hele stad, maar ook signalen die lokaal zijn en die inzicht bieden per zoekgebied. Per zoekgebied houdt in: voor de voorkeursgebieden uit de RES 1.0. Zie het kaartje hieronder.

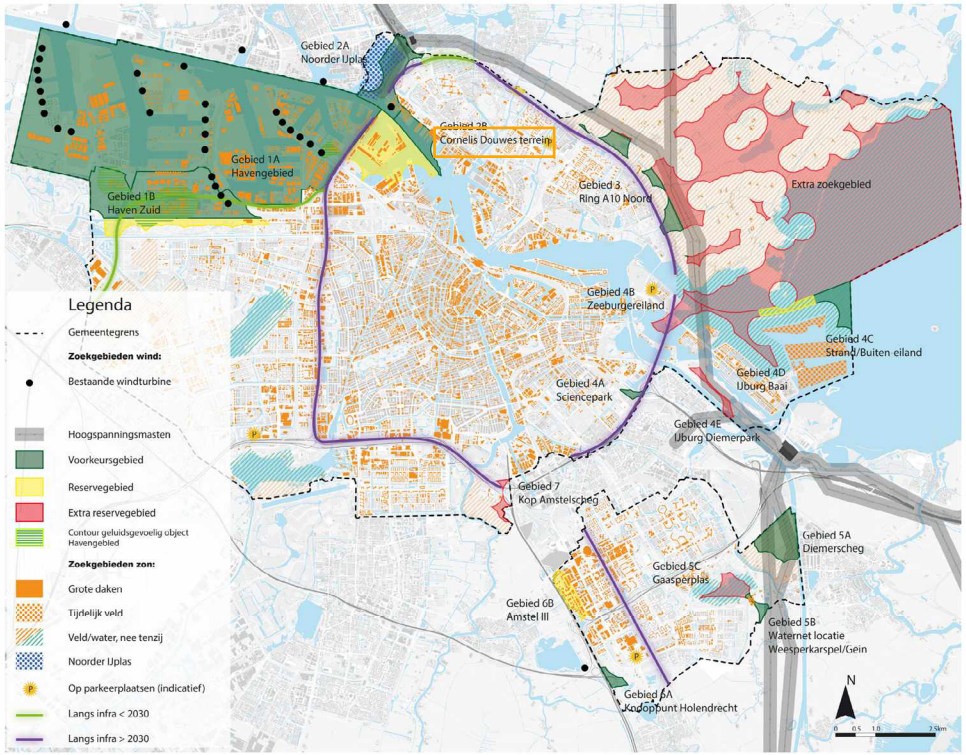

Om te komen tot een overzicht van signalen per zoekgebied is, naast informatie uit de inspreekavonden, raadsadressen en e-mails, ook informatie gebruikt die is opgehaald *tijdens* deze reflectiefase door middel van een onderzoek naar de leefomgeving.

Belangrijk is te benadrukken dat elk overzicht per zoekgebied op hoofdlijnen inzicht geeft in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dat specifieke zoekgebied. Er is te zien dat sommige thema’s niet of nauwelijks genoemd zijn in bepaalde gebieden, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema’s geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden in de realisatiefase van een windturbine mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Windzoekgebied Havengebied-zuid

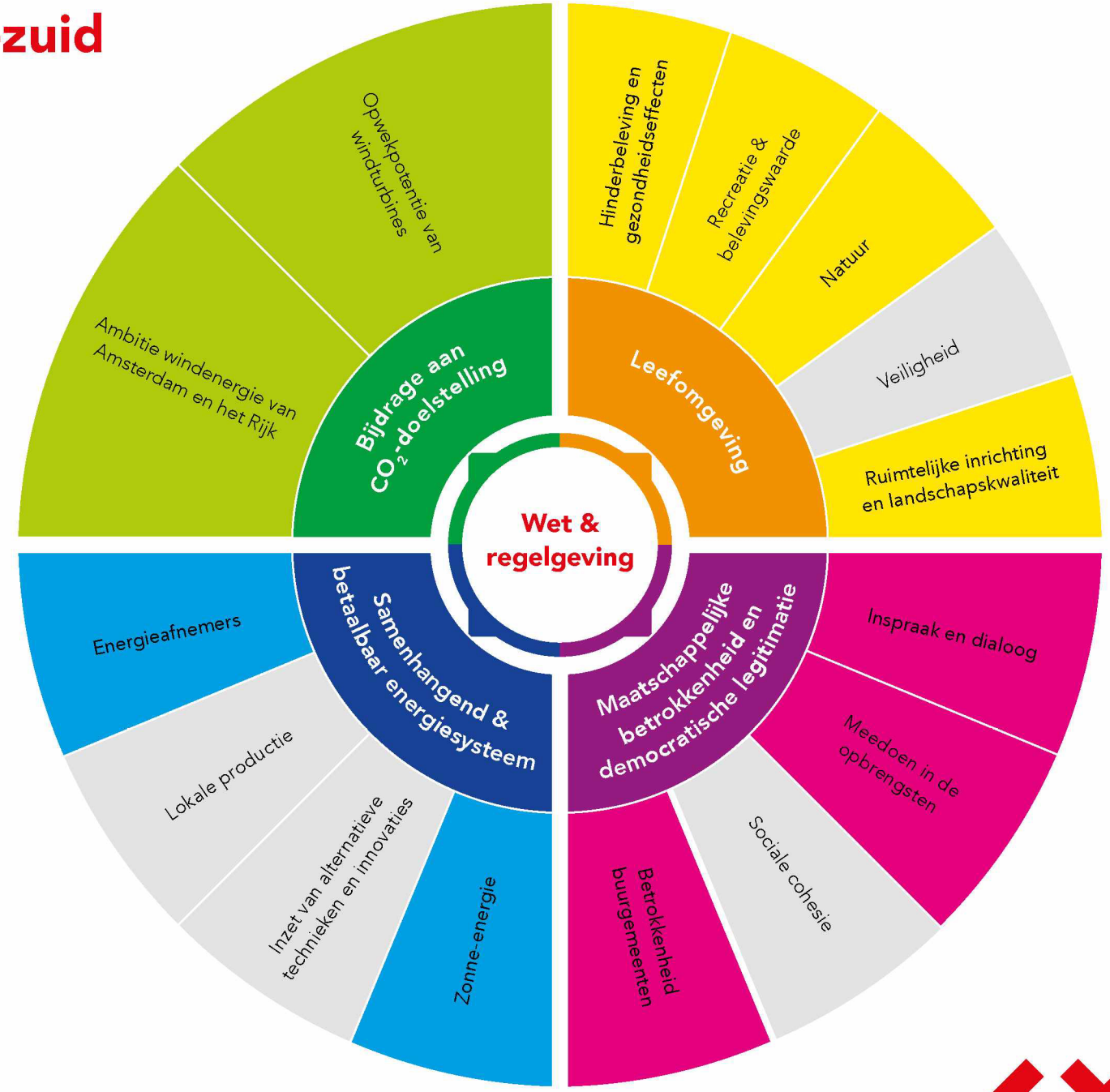

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Havengebied-zuid

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoek-gebieden, zo ook voor het gebied Havengebied-Zuid (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Haven Zuid). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over laagfrequent geluid bij de volkstuinen, de nabijgelegen woningen maar ook in de recreatiegebieden, die door geluidsoverlast hun functie van rust kunnen verliezen. Deze zorgen gelden ook voor woonboot-bewoners, omdat woonboten doorgaans slechter geïsoleerd zijn dan huizen.
- Zorgen over 'cumulatie' van geluid: de regio heeft al te maken met veel industriële geluidsbronnen, zoals het geluid van de A5, de haven en van Schiphol. Daarnaast is het gebied rondom de Tuinen van West en ook Spaarnwoude een geliefde plek voor festivals in de zomer, die incidenteel geluidsoverlast geven.
- Benadrukt wordt dat hinderbeleving meer is dan alleen geluid, ook licht en slagschaduw kunnen meespelen, afhankelijk van de plek.
- Bewoners die aan het water wonen maken zich zorgen over extra overlast. Geluid draagt namelijk verder over water.

Recreatie & belevingswaarde

- Het zoekgebied grenst aan recreatieparken en sportvelden, zoals Sportpark Spieringhorn. Deze sport- en recreatieparken worden ook gebruikt door Amsterdammers die niet uit Nieuw-West komen, en op zoek zijn naar rust aan de buitengrenzen van de stad. Een van de plekken die hier veel voor wordt gebruikt is het gebied rondom de Tuinen van West, waar zich ook moes- en pluktuinen bevinden.
- Op Volkstuinpark De Bretten en volkstuinpark De Groote Braak zijn er in de zomer én wintermaanden mensen die verblijven op de tuinparken.
- Naast dat de Bretten en het Geuzenbos rustgebieden zijn voor dieren, worden de gebieden veel gebruikt als recreatief natuurgebied, o.a. door wandelaars en fietsers.

Natuur

- Er zijn zorgen geuit over de impact van windturbines op de vogels. Bewoners hebben opgemerkt dat hier onder andere vogelkolonies van kokmeeuwen en visdieven bevinden.
- De Bretten: het zoekgebied grenst aan De Bretten, een natuur/recreatie-gebied met biodiversiteit, dat onderdeel is van het 'Scheggen-netwerk'. Dit netwerk van Scheggen vormt de 'groene long' van Amsterdam. Ook is De Bretten een rustgebied voor dieren die leven in en rondom de stad. Ook voor het Geuzenbos geldt dat dit recreatie- en natuurwaarde heeft.
- Er moet voldoende aandacht zijn voor de biodiversiteit.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- In de toekomst staat woningbouw in en nabij het Havengebied (rondom Sloterdijk en in buurgemeenten) gepland, er wordt gevraagd: hoe gaat het omvangrijke stedenbouwkundige programma Haven-Stad samen met windturbines?
- Er zijn zorgen over mogelijke vervuiling van de horizon. Tegelijkertijd zijn er ook geluiden van dat windturbines juist passen binnen het industriële karakter van het havengebied.
- Clusteren van windturbines in het havengebied wordt gezien als fraaier voor het uitzicht ten opzichte van verspreide plaatsing
- Bedrijfsleven in de regio Westpoort/Havengebied geeft aan zich zorgen te maken dat de ruimte voor bedrijfsvoering wordt ingeperkt door wind-turbines, maar ook door de plannen voor woningbouw (Haven Stad).
- Zorg geuit over het zoekgebied Havengebied, dat aan de oostzijde een ''punt'' heeft richting het oosten, die vooral op het water getekend is. Zorg is dat deze punt dicht bij woningen in aanbouw rond het NDSM-terrein en de Houthavens komt, ook lijkt deze punt door de vaargeul van het Noordzee-kanaal te lopen.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Er zijn vragen met betrekking tot de transparantie over het proces en besluitvorming: wat betreft de transparantie over het proces en de besluitvorming is het niet altijd even duidelijk waarom en hoeveel windturbines er in dit zoekgebied komen. Hier is meer duidelijkheid over gewenst.
- Een probleem dat wordt benoemd is dat enkele doelgroepen niet worden bereikt in het (participatie-) proces. Voornamelijk bewoners met een migratieachtergrond en praktisch opgeleiden.

Meedoen in de opbrengsten

- Bewoners willen weten wat de plannen zijn om als omwonenden mee te profiteren van de baten van windturbines.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Bewoners uit buurgemeenten dienen meegenomen te worden, zo wordt gewezen op de betrokkenheid van bewoners uit Halfweg in de gemeente Haarlemmermeer.
- Er is niet geflyerd en geïnformeerd in Halfweg, terwijl dit wel is gebeurd op plekken in Amsterdam. Daarom zijn bezwaren vanuit deze omgeving niet in een eerder traject meegenomen. Rondom Halfweg zoeken bewoners rust en ruimte op.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Naast windturbines wordt gesteld dat zonne-energie wellicht aanvullend geschikt is in dit zoekgebied, bijvoorbeeld als op de geluidsschermen van de A5, waardoor opwek van zonne-energie hand in hand kan gaan met het tegengaan van geluidsoverlast.

Energieafnemers

- Bewoners storen zich eraan dat zij overlast zullen ervaren van stroomopwekking die vervolgens gaat naar buitenlandse datacenters die in Nederland staan. Aangegeven wordt dat bewoners niet erg gemotiveerd zijn offers te brengen door de komst van datacenters.

Bijdrage CO_2-doelstelling

Ambitie windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners geven aan dat de groei van Schiphol meer vliegtuigen vlak boven hun hoofd en meer CO_2 betekent. En tegelijkertijd komen er op dezelfde plek windturbines voor de reductie van CO_2.

Opwekpotentie van windturbines

- Vragen gaan over of oude windturbines in het Havengebied vervangen kunnen worden door nieuwere, en meer rendabele windturbines.
- Vragen gaan over de hoogte van de windturbines: het is niet duidelijk hoe hoog de windturbines zouden worden aangezien het zoekgebied een hoogtebeperking door Schiphol heeft.

Windzoekgebied Ten noorden van de ring A10 Noord

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Ten noorden van de ring A10 Noord

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook de Ring A10 Noord (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Ring A10 Noord). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen gaan over de effecten van geluid en trillingen op de gezondheid. In het bijzonder een zorgpunt wat op termijn de gezondheidseffecten op kinderen zijn en de consequenties van het opstapelende geluid afkomstig van de A10.
- Bewoners van de sociale huurwoningen dicht bij de ringweg zullen veel hinder ervaren terwijl zij weinig mogelijkheden hebben om te verhuizen binnen Amsterdam.
- Zorg dat voor woonboten mogelijk extra overlast geldt: dunne houten wanden en geluid wordt gedragen over water.
- Zorgen over potentiële giflekken van bedrijven uit de Volgermeerpolder (extra reservegebied) door bodemtrillingen die windturbines geven. Dit dient door een onafhankelijke partij onderzocht te worden.
- Zorgen over laagfrequent geluid en het verlies van rust (gezondheid in de vorm van rust) en slapeloosheid.
- Zorg dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen: er moeten duidelijke normen worden gesteld die verantwoord kunnen worden met onafhankelijk onderzoek.
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.
- Zorgen over de mogelijke overlast van knipperlichten en de mogelijke effecten op gezondheid of kans op irritatie.

Recreatie & belevingswaarde

- Dit is een rand van de stad: veel groen, landelijk karakter met UNESCO-locaties.
- Amsterdammers uit het zoekgebied zelf en omliggende buurten gebruiken Landelijk Noord voor diverse buiten- en sportactiviteiten en om te ontsnappen uit de drukte. Bewoners zijn bezorgd of deze recreatieve waarde verminderd door windturbines, doordat er ruimtelijk minder plek zal zijn, en doordat een windturbine de omgeving in 'stukken hakt'.
- De zes volkstuinparken in Noord zijn belangrijke recreatiegebieden. Bewoners uit dit gebied, volkstuinders en volkstuinbestuurders, maken zich zorgen over de effecten op de gezondheid, veiligheid van deze parken en biodiversiteit.
- De volkstuinders maken zich zorgen over de geluidsoverlast en daardoor over hun gezondheid, zowel overdag buiten in de tuin, als 's nachts in de ongeïsoleerde tuinhuizen. Zij vinden dat voor bewoners van tuinhuizen dezelfde bescherming en regels moeten gelden als voor bewoners van woonhuizen.

Natuur

- Het gebied wordt ervaren als waardevol natuur- en groengebied. De zorg is dat windturbinewindturbines hierop in algemene zin een negatieve invloed zullen hebben.
- De omgeving Ring A10 is een belangrijk leefgebied is (o.a. broedgebied en vogeltrek) voor verscheidende vogelsoorten. Te denken valt aan weidevogels zoals de grutto en roofvogels als de havik, buizerd, torenvalk, sperwer, wespendief en de bosuil. Er zijn zorgen over het beïnvloeden van het leefklimaat van deze vogels.
- Er leven beschermde diersoorten in het groen langs de A10: de ringslang, rugstreeppad, noordse woelmuis, en de waterspitsmuis.
- Zorgen geuit over de vleermuizenpopulatie van Amsterdam in relatie tot windturbines.
- Het gebied wordt ervaren als waardevol natuur- en groengebied. De zorg is dat windturbines hierop in algemene zin een negatieve invloed zullen hebben.
- In Waterland mogen geen bomen in het land geplant worden om het landschap weids te houden. Boeren die hun vee buiten hebben lopen voelen zich bedonderd dat er nu vanuit de gemeente opeens wel ruimte is voor een windturbine, terwijl een boom voor schaduw niet geaccepteerd wordt.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- De identiteit van Noord hangt samen met het landelijke karakter van dit deel van de stad en de aanwezigheid van UNESCO-locaties.
- Het gebied heeft een kostbaar open karakter wat geschaad zou worden wanneer de gemeente besluit hier windturbines te plaatsen.
- Bewoners uit dit gebied geven aan hier te zijn komen wonen voor deze specifieke en unieke kenmerken.
- Bewoners uit dit zoekgebied vrezen voor het dalen van de huidige woningwaarde en vragen zich af wie en hoe dit dan gecompenseerd gaat worden.
- Er zijn bewoners die aangeven dat de horizon al vervuild is door de snelweg en de hoogspanningsmasten.
- Er zijn bewoners die aangeven dat windturbines ruimtelijk gezien niet passen in het zoekgebied van de Ring A10.
- Bewoners wijzen op het beschermingsregime dat geldt voor Amsterdam-Noord, zoals de status Bijzonder Provinciaal Landschap. Het gebied kent een lange geschiedenis van veenvorming, veenontginning en -ontwatering, dijkdoorbraken en inpolderingen.
- De buurt wordt gezien als een buurt die momenteel erg kindvriendelijk is. Een signaal is dat de komst van windturbines hier invloed op kan hebben, gezien de ruimtelijke inpassing en bijbehorende veiligheid.
- Vragen gaan over hoe windturbineplannen zich verhouden tot plannen voor nieuwbouw (onder meer in buurgemeenten Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer).
- Er moet rekening gehouden worden met grote nieuwbouwprojecten in het Cornelis Douwesgebied vanaf 2027.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen. Gevraagd wordt of de gemeente hier meer aandacht aan kan schenken.
- Door diverse bewoners worden de gebruikte onderzoeken van de gemeente Amsterdam in twijfel getrokken. Ze geven aan deze achterhaald en/of niet toepasbaar te vinden op de Nederlandse situatie. Bovendien vinden zij het onduidelijk of er verschillende ambities wellicht al behaald zijn. Zij zien graag meer transparantie in de onderzoeken en resultaten hiervan.
- Vragen gaan over indirecte communicatie, bijvoorbeeld waarom bewoners niet direct, maar via-via geïnformeerd te zijn.
- Zorg is dat de inbreng van bewoners geen stempel heeft op het uiteindelijke resultaat.
- Vragen gaan over waarom dit zoekgebied wel geschikt is, en bijvoorbeeld IJburg uiteindelijk niet.
- Bewoners geven aan dat het belangrijk is om buurgemeenten op de juiste manier te betrekken.

Meedoen in de opbrengsten

- Bewoners vragen zich af hoe zij kunnen meedoen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in dit zoekgebied.
- Zorg dat als er financieel geparticipeerd wordt, dit door mensen uit bijvoorbeeld de binnenstad wordt gedaan. Zij investeren dan in duurzame energie, maar mensen in de buurt moeten ervoor boeten.

Sociale cohesie

- Zorg is dat de mensen die dit kunnen (betalen) de buurt verlaten wegens verlies van buurtkarakter en leefbaarheid, met alle gevolgen van dien voor de rest van de buurtbewoners. Dit uit zich ook in bezorgdheid over sociale cohesie, veiligheid en onrust binnen de buurt. De buurt heeft er baat bij dat er niet een selectie plaats zal vinden bij de komst van windturbines tussen mensen die vertrekken of (moeten) blijven.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Buurgemeenten maken zich ook zorgen over het plaatsen van windturbines aan de gemeentegrenzen. Deze horen volgens hen niet op grensgebieden geplaatst te worden.
- Bewoners geven mee dat Landsmeer graag woningen wil bouwen in haar zuidelijke gebied. Plaatsing van een windturbine in het reservegebied bij de S117 zou die woningbouw onmogelijk kunnen maken.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Wat betreft het energiesysteem hebben bewoners de voorkeur voor meer zonne-energie (bijvoorbeeld op geluidsschermen langs de wegen). De verwachting is dat dit minder overlast geeft en minder gezondheidsrisico's.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Vragen gaan over of energie niet beter opgeslagen kan worden en hoe het zit met de fluctuaties tussen aanbod en vraag naar energie.
- Vragen gaan over of er ook gekeken kan worden naar kleinere vormen van windturbines, zoals de 'tulpvormige windturbines'.

Lokale productie

- Bewoners in dit zoekgebied geven mee dat Amsterdam niet geschikt is voor windturbines. Volgens hen moet de gemeente op nationaal niveau afstemmen.

Energieafnemers

- Bewoners vinden dat er een tegenstrijdig signaal wordt gegeven wanneer bewoners een energievraagstuk moeten oplossen, maar er ondertussen wel ruimte wordt geboden aan datacenters.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- Bewoners begrijpen niet goed waarom Amsterdam de windturbines op land wil plaatsen, en hebben ze liever op zee.
- Er zijn vragen waarom Amsterdam deze ambitie wil verwezenlijken en waarom er niet op een hoger niveau afstemming plaatsvindt.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners zijn kritisch op de opwekpotentie van windturbines. Er wordt meegegeven dat windturbines niet rendabel zullen zijn vergeleken met bijvoorbeeld windturbines op zee.

Windzoekgebied Strandeiland/ Buiteneiland

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Strandeiland/Buiteneiland

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook IJmeer bij Strandeiland/Buiteneiland IJburg (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als IJmeer bij Strandeiland/Buiteneiland IJburg). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Bewoners maken zich zorgen over de effecten die windturbines hebben op de gezondheid.
- Verlies van rust: het IJmeer, waar het zoekgebied nu ligt, wordt gezien als de uitgewezen plek in IJburg om tot rust te komen.
- Windturbines komen te dicht bij de woningen van (toekomstige) bewoners.
- Opgemerkt wordt dat er nu al veel omgevingsgeluid is. Een windturbine hoor je dan niet meer.

Recreatie & belevingswaarde

- Het IJmeer is de centrale recreatieplek van IJburg, aangezien de rest van het eiland niet over veel groen beschikt.
- Dit zoekgebied heeft waarde voor natuur en recreatie. Het IJmeer wordt onder meer gebruikt voor de volgende sportuitoefeningen: surfen, roeien, zwemmen en varen. Bewoners spreken uit dat zij bang zijn dat de recreatieve waarde (die al onder druk staat) nog verder afneemt wanneer er windturbines geplaatst worden door de ruimtelijke inperking en het verliezen van toegang tot het gebied.

Natuur

- Bewoners geven aan dat rondom het IJmeer veel vogels aanwezig zijn. Het voorkeursgebied ligt op een trekvogelroute en is een overwinteringsgebied en rustplaats voor trekvogels. In de ondiepe delen groeien kranswieren die in specifieke jaargetijden een belangrijke voedselbron zijn. Bewoners vrezen voor het schaden van deze populaties.
- Boven het IJmeer zijn diverse soorten vleermuizen aanwezig. Er zijn zorgen geuit over de gevolgen van windturbines voor deze dieren.
- Bewoners begrijpen niet waarom dit natuurgebied aangetast mag/kan worden. Het is immers een gebied met een beschermde status: Unesco werelderfgoed, Natura 2000- en NNN-gebied en onderdeel van de Ecologische Structuur van Amsterdam. Bovendien ligt het zoekgebied tussen beschermde gebieden als Pampus en Vuurtoreneiland. Amsterdam hoort zich in te zetten voor de bescherming van deze Unieke Universele Waarden.
- Bewoners maken grote bezwaren tegen het aantasten van dit voorkeursgebied en eisen een HIA voordat er besluiten vallen.

Veiligheid

- Er zijn bewoners die zich zorgen maken over hun veiligheid door de aanwezigheid van windturbines in dit gebied. Zij vragen zich bijvoorbeeld af of de veiligheid van watersporters niet in gevaar komt.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Het IJmeer is onderdeel van de identiteit van de omgeving. Mensen die op IJburg en aan het water langs Durgerdam zijn gaan wonen, hebben dit vaak gedaan omdat zij graag in de buurt van water willen wonen, dan wel voor het uitzicht over het water. Het behoud van het IJmeer als aangewezen compensatiegebied voor IJburg en het uitzicht speelt hier een centrale rol.
- Bewoners zien IJburg als een 'dorp in de stad' en kiezen bewust voor het landelijke karakter van deze omgeving. Windturbines vinden ze daar niet bij passen. Zorg is dat mensen de omgeving zullen verlaten om deze reden.
- Vragen gaan over hoe er rekening wordt gehouden met de nieuwbouwwoningen van Strandeiland en Buiteneiland.
- Verwachting is dat windturbines grote landschappelijke impact hebben. Zorgen gaan over de mogelijke aantasting van het nu nog open landschap zonder geschonden zichtlijnen en de unieke natuur in dit gebied.
- Er zijn zorgen dat het ruimtelijk gezien hier niet past.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimiteit

Inspraak en dialoog

- Vragen gaan over de onderbouwing bij het kiezen van het IJmeer bij Strandeiland/Buiteneiland IJburg als geschikte zoeklocatie
- Zorgen dat bewoners en andere belanghebbenden niet voldoende worden geïnformeerd of meegenomen in de planvorming.
- Er is veel zorg over het proces en de onderzoeken die hieraan zijn verbonden. Vraag is om meer openheid over de besluitvorming.
- Waarde wordt gehecht aan onafhankelijk onderzoek.

Meedoen in de opbrengsten

- Omwonenden kunnen de turbines zelf zien draaien en eraan meewerken door bijvoorbeeld (hulp)molenaar te worden, erin te investeren of er de energie van af te nemen. Dat geeft betrokkenheid en een goed gevoel.

Sociale cohesie

- Er zijn zorgen over de sociale cohesie en onrust binnen de buurt, en ook over de veiligheid in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Wat betreft het energiesysteem hebben bewoners de voorkeur voor meer zonne-energie (bijvoorbeeld op geluidsschermen langs de wegen). De verwachting is dat dit minder overlast geeft en minder gezondheidsrisico's.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Daarnaast wordt er voorgesteld dat er ook gekeken zou kunnen worden naar kleinere vormen van windturbines, zoals de 'tulpvormige windturbines'.

Windzoekgebied Science Park

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Science Park

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Science Park. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Bewoners en gebruikers van het Science Park en bewoners uit Diemen maken zich zorgen over de potentiële gezondheidsrisico's.
- Er zijn bezwaren over de afstand tot woningen en (recreatie)voorzieningen.

Recreatie & belevingswaarde

- Naast het zoekgebied liggen twee volkstuinparken met nachtvergunning: Tuinpark Nieuwe Levenskracht en tuincomplex Hof van Eden. Hier verblijven bewoners voor een langere periode.
- Er zijn ook veel recreatiemogelijkheden in dit gebied, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van de vele sportvelden.
- Er wordt door de bewoners ook verwezen naar Anna's Tuin en Ruigte als een belangrijke plek voor natuur (permacultuur) in de regio.

Natuur

- Er zijn specifieke zorgen over de populaties van vogels (o.a. buizers, ijsvogels, ransuilen), ringslagen, hermelijnen en vleermuizen in relatie tot de windturbines.
- Science Park kent een grote biodiversiteit, mede vanwege de volkstuinparken. Bewoners maken zich zorgen over het verlies van deze biodiversiteit aan de randen van de stad.
- Volkstuinpark de Nieuwe Levenskracht is onderdeel van het Ecolint en Natuur Netwerk Nederland.

Veiligheid

- Er zijn zorgen over het ontbreken van externe veiligheidsnormen voor volkstuinparken.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Bewoners geven aan te verwachten dat windturbines grote landschappelijke impact hebben.
- Er wordt aangegeven dat het ruimtelijk gezien hier niet lijkt te passen. Redenen:
  - Omgeven door (water en auto/trein) wegen.
  - Drukte.
  - Geluid cumulatie: onder meer het trein- en wegverkeer zorgen nu al voor veel geluidsoverlast.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimiteit

Inspraak en dialoog

- Bewoners hopen dat ook verschillende groepen, zoals de studenten en onderzoekers die gebruikmaken van de Sciencepark campus en de woningontwikkelaars/makelaars in het gebied, betrokken worden bij de keuzes over windturbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Ook pleiten bewoners voor meer kleinschaliger windenergie en energieopslag.

Windzoekgebied Diemerscheg-Amsterdam

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Diemerscheg-Amsterdam

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoek-gebieden, zo ook de Diemerscheg (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Diemerscheg). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Bewoners van het zoekgebied hebben zorgen over de mogelijke effecten van windturbines op de gezondheid zoals slapeloosheid, hartritme-stoornissen door (laagfrequent) geluid en slagschaduw.
- Ook zorgen over de gezondheidseffecten voor bewoners van Driemond en Weesp.
- Zorgen dat windturbines te dicht bij de bewoning komen. In het bijzonder heerst deze zorg bij volkstuinbewoners die hier langdurig verblijven en enkel glas en dunne wanden hebben.

Recreatie & belevingswaarden

- De Diemerscheg wordt door omwonenden van het zoekgebied en bewoners uit Diemen, Abcoude en Weesp gebruikt voor recreatieve doeleinden. Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan door de ruimtelijke inperking en het verliezen van toegang tot het gebied.
- In de Diemerscheg bevinden zich twee volkstuinparken waar niet alleen mensen dagelijks gebruik van maken, maar ook voor een langere periode verblijven. Volkstuinders maken zich zorgen over de effecten op hun gezondheid en veiligheid van de omgeving.

Natuur

- Zorgen over de afname van diverse diersoorten in dit zoekgebied, zoals de vogelpopulatie, ringslagen, egels, wezels, vossen, vleermuizen, mollen, insecten en amfibieën.
- Zorgen gaan over het verlies van een uniek stuk oerbos.
- Zorgen over de trekvogelroute boven de Diemerscheg.
- De Diemerscheg wordt door bewoners omschreven als een van de groene longen van Amsterdam. Zorgen gaan over de mogelijke effecten van windturbines op de natuur en biodiversiteit, inclusief insecten.

Veiligheid

- Zorgen over afbreken van onderdelen van de windturbines en/of ijsafwerping.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- De identiteit van de Diemerscheg wordt gekenmerkt door het vele groen. Belangrijk om het vele groen te behouden.
- In de bodem liggen zeldzame fossiele boomstammen van prehistorisch oude veeneiken.
- De veenbodem bergt grote hoeveelheden CO_2- en filtert fijnstof uit de lucht.
- Door bewoners is aangekaart dat er nabij de Diemerscheg nieuwbouw in aanleg is. Nabij het zoekgebied worden nieuwbouwwijken Weespersluis en Bloemendalerpolder ontwikkeld, vragen gaan over hoe rekening wordt gehouden met deze nieuwbouwwijken.
- Zorgen over de mogelijke gevolgen voor de woningwaarde.
- Bewoners geven aan waarde te hechten aan de rust en openheid van dit landschap en willen dat dit ook in de nabije toekomst zo blijft, dus zonder windturbines in beeld.
- Bewoners vinden de windturbines niet passen binnen dit zoekgebied en vrezen dat het karakter drastisch zal veranderen.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Er heerst een gevoel van ontevredenheid over de transparantie in het proces en de besluitvorming. Bewoners en tuinders in dit zoekgebied vinden dat ze slecht geïnformeerd zijn. Bewoners uit Weesp (waaronder uit Weespersluis) en Driemond geven dat ook aan.
- Bewoners hebben het gevoel dat hun inbreng weinig invloed uitoefent op de uiteindelijke beslissingen.
- Er is geen goede vertegenwoordiging van verschillende bevolkingsgroepen, niet qua leeftijd, opleidingsniveau, milieu en etnische afkomst.
- Verschillende bewoners rondom de Diemerscheg geven aan het oneens te zijn met gebruikte onderzoeken, omdat die onvoldoende oog hebben voor de negatieve effecten van windturbines.

Meedoen in de opbrengsten

- Bewoners rondom dit zoekgebied willen weten hoe zij mee kunnen profiteren van de opwek die windturbines leveren.

Sociale cohesie

- Zorgen gaan over de gevolgen voor de volgende generaties: met de komst van jonge gezinnen (3000 woningen) in Weespersluis moet de buurt ook voor hen leefbaar en groen blijven. Dit is een belangrijke factor voor cohesie en saamhorigheid in de buurt. Het is belangrijk dat duurzame keuzes gezamenlijk gemaakt worden en dat iedereen (ook de toekomstige bewoners) hierbij moet worden meegenomen.

Betrokkenheid buurtgemeenten

- Door de ligging van de Diemerscheg tussen de aangrenzende buurgemeenten Diemen, Weesp en De Ronde Venen, is betrokkenheid en afstemming noodzakelijk.
- Bewoners uit deze gemeenten ervaren dat zij aan meerdere kanten bedreigd worden.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Verzoek is om in te zetten op meer zonne-energie met nieuwe type zonnepanelen

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Door bewoners worden windturbines zonder wieken gesuggereerd en de mogelijkheden om meer energie op te slaan.

Lokale productie

- Bewoners uit het zoekgebied en omstreken buurgemeenten geven aan dat dit complexe vraagstuk ook voor een groot deel op nationaal niveau opgelost zou moeten worden.
- Bewoners van het Diemerscheg gebied geven aan zelf graag aan de slag te gaan met duurzaamheid, zoals het installeren van zonnepanelen en het ontmoedigen van het autogebruik in de regio.

Energieafnemers

- Zorg is dat een groot gedeelte van de groene energie wordt verbruikt door datacentra in plaats van omwonenden die de lasten daarvan dragen.
- Er zijn zorgen over de rollen die energieafnemers en windturbine-investeerders hebben in deze kwestie. Hoe borgt de gemeente Amsterdam dat deze groepen er niet vandoor gaat met de lokale opbrengsten?

Bijdrage aan CO_2-doelstelling

Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk

- In plaats van wind op land willen bewoners dat de gemeente de windturbines op zee plaatst.
- Bewoners vragen zich af waarom Amsterdam de ambitie op lokaal niveau wenst te behalen, wat de waardevolle Diemerscheg schaadt, en niet op nationaal niveau.

Opwekpotentie van windturbines

- Bewoners vinden windturbines op het land, en in dit gebied, inefficiënt. Ze geven aan dat windturbines op zee veel meer rendement opleveren.

Windzoekgebied Waterleidingenterrein/ Gein

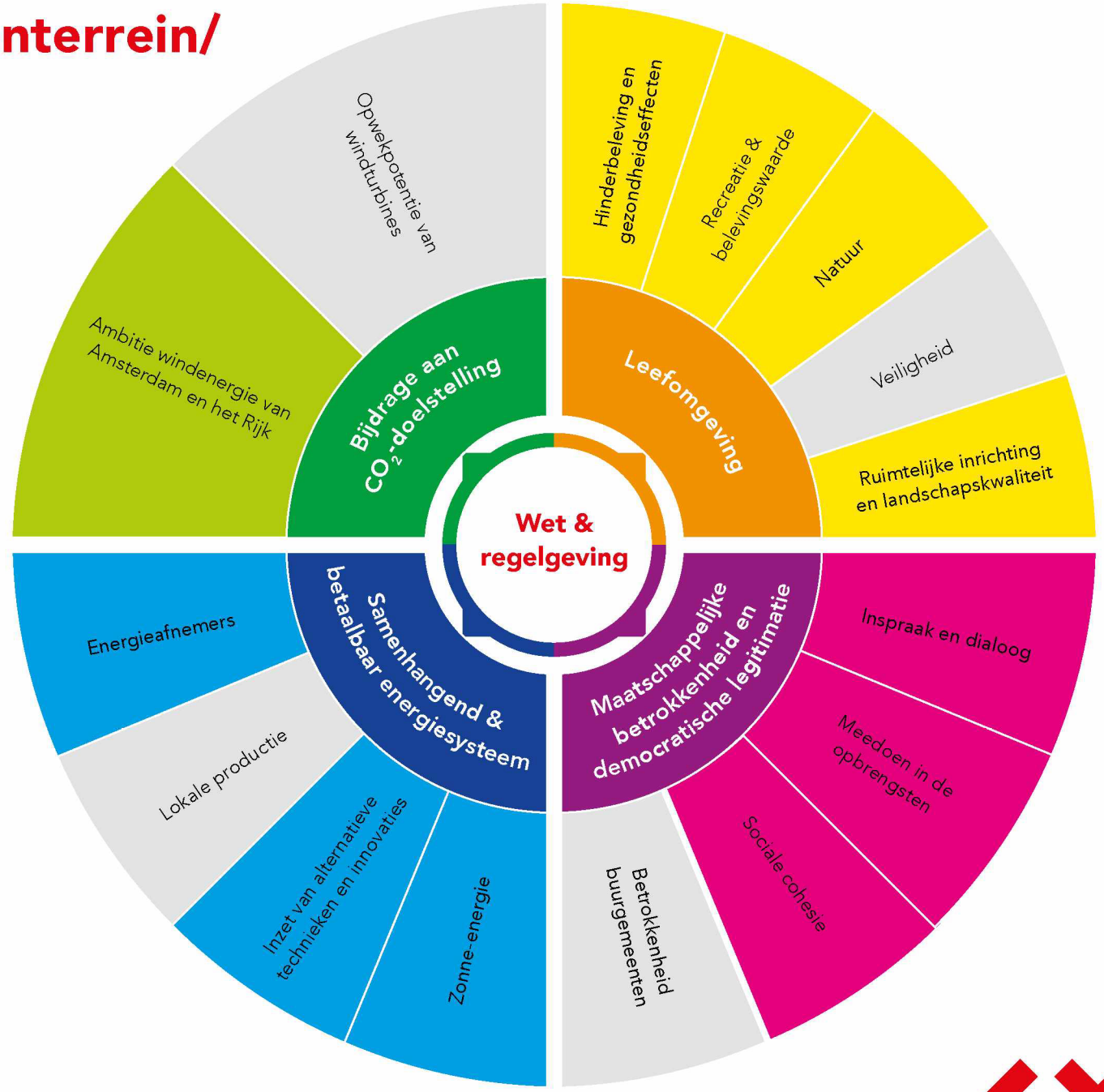

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Waterleidingenterrein/Gein

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook Waterleidingenterrein/Gein (in de kaart van de RES1.0 aangeduid als Waternetlocatie Weesperkarspel). Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over geluid en trillingen van windturbines omdat deze mogelijk de gezondheidsschade.
- Bewoners vrezen voor cumulatieve geluidseffecten als gevolg van de al bestaande geluidshinder: vliegroutes Schiphol, nabijheid snelwegen, muziekfestivals bij Gaasperplas.
- Verlies van rust: voornamelijk in de vorm van geluidshinder voor kinderen en kwetsbaren.
- De zorg is geuit dat windturbines te dicht bij de leefomgeving komen.
- Er zijn zorgen geuit over de overlast van slagschaduw door de wieken van de windturbine.

Recreatie & belevingswaarde

- Dit zoekgebied wordt gebruikt door omwonenden voor recreatieve doeleinden. In het bijzonder door mensen met een kleine beurs uit diverse gemeenschappen.
- Er worden zorgen geuit over de mate waarin deze activiteiten onder druk komen te staan. Dit heeft met name te maken met het feit dat veel bewoners die rondom Gaasperplas wonen niet over 'eigen' groen beschikken (zoals een tuin) en dus afhankelijk zijn van deze openbare plek voor hun recreatieve groen.
- Een etappe van het Trekvogelpad loopt door dit gebied heen.
- In het Toekomstplan Gaasperplas staat dat de Gaasperplas een onderhoudsbeurt krijgt. Er zijn zorgen over hoe deze plannen zich verhouden tot het plaatsen van de windturbines.

Natuur

- Naast de invloeden op mensen zijn er zorgen over het effect op vogels. Met name de weidevogels die in omringende weidegebieden aanwezig zijn, worden genoemd.
- Volgens bewoners maakt de locatie deel uit van de Ecologische Hoofdinfrastructuur Amsterdam en het NNN-gebied. Er wordt een uniek stukje groen in Amsterdam aangetast, wat ook invloed heeft op de algehele biodiversiteit van Amsterdam.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Zorgen over potentiële waardedaling van de bestaande bouw.
- Bewoners uit voornamelijk Gein verwachten dat windturbines de horizon sterk vervuilen.
- Zorgen over een mismatch tussen het uniek stukje van dit historische zoekgebied met al aanwezige (historische) molens en de karakteristieken van de nieuwe windturbines.
- Zorg is dat er al veel geld is gestopt in het verbeteren van de leefbaarheid door de bouw van de Gaasperdammertunnel.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Hier wonen onder andere relatief veel mensen met een minder gunstige sociaal en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen.
- Bewoners geven aan het gevoel te hebben dat de omgeving geen invloed heeft op de uiteindelijke besluiten. Bovendien wordt aangegeven dat de informatievoorziening als ondermaats ervaren wordt. Verschillende gemeenschappen zijn niet op de hoogte.
- Bewoners vinden dat de gebruikte onderzoeken niet aansluiten op de Nederlandse situatie. Er wordt gewezen op de Europese regelgevingen en bewoners wensen dat recent wetenschappelijk onderzoek betrokken wordt bij de normeringen.

Meedoen in de opbrengsten
- Er zijn vragen over hoe de gemeente ervoor zorgt dat bewoners uit dit zoekgebied gegarandeerd meeprofiteren van de opbrengsten.

Sociale cohesie
- Zorgen over het feit dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden onder windturbines. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Bewoners zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem
Zonne-energie
- Voorkeur voor de inzet op meer zonne-energie.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties
- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.

Energieafnemers
- Zorgen zijn dat de energie opwek naar een datacenter gaat en vragen de gemeente dan ook om geen nieuw datacenter te faciliteren.

Bijdrage aan CO_2-doelstelling
Ambitie Windenergie van Amsterdam en het Rijk
- Bewoners willen dat de gemeente Amsterdam windturbines realiseert op zee en niet in dit zoekgebied.
- Bewoners onderschrijven de klimaatdoelstellingen van de gemeente, en vragen om alternatieve maatregelen die beter bij de schaal en de eigenheid van het gebied passen.
- Vragen gaan over of de RES-doelstelling al mogelijk is behaald.

Windzoekgebied Knooppunt Holendrecht

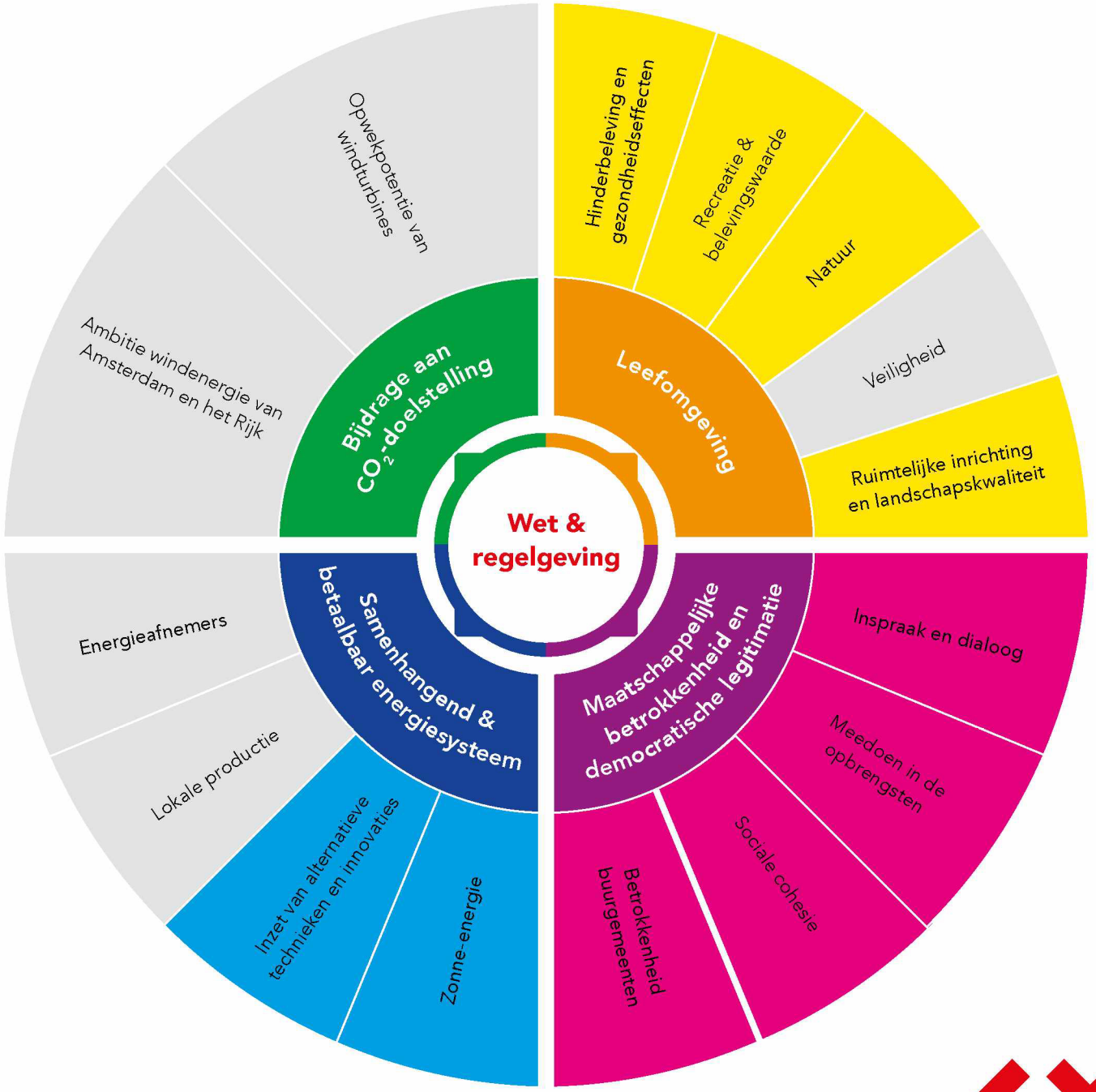

Let op:

Deze visualisatie geeft op hoofdlijnen inzicht in de signalen die vanuit de stad zijn meegegeven over dit zoekgebied. Sommige thema's zijn niet of nauwelijks genoemd in dit gebied, die hebben in de visualisatie dus geen plek gekregen. Dit betekent echter niet dat deze thema's geen rol meer zullen spelen in het vervolg. In alle gevallen worden mogelijke effecten op natuur en gezondheid onderzocht in de verplichte milieueffectrapportage, in een Gezondheidseffectanalyse of in andere onderzoeken.

Knooppunt Holendrecht

Er hebben verschillende inspreekmomenten plaatsgevonden rondom de RES 1.0 waarbij bewoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden signalen konden meegeven gerelateerd aan de windzoekgebieden, zo ook knooppunt Holendrecht. Sommige van deze signalen zijn generiek van aard, maar komen wel uit dit zoekgebied. Andere gaan specifiek over dit zoekgebied. De gemeente is zich ervan bewust dat deze generieke en specifieke zorgen op verschillende plekken door elkaar lopen. Voor uitgebreidere informatie over de generieke zorgen kunt u hier klikken, om terug te gaan naar deel 1 van dit document.

Leefomgeving

Hinderbeleving en gezondheidseffecten

- Zorgen over de gezondheidseffecten als gevolg van windturbines. Ook voor bewoners van buurgemeenten zoals Abcoude (De Ronde Venen).
- Bewoners vragen aandacht voor de aanwezigheid van onderwijsfaciliteiten van de HvA en UvA, onderzoekslaboratoria, residentiële zorginstellingen en het AMC. In het AMC liggen mensen die al ziek zijn, wellicht (tijdelijk) overgevoelig voor geluid, maar in elk geval geen extra gezondheidsrisico's kunnen lopen.
- Bewoners wijzen op het cumulatieve effect van geluid én van geluid met andere schadelijke uitstoot (zoals roet en fijnstof). Turbinelawaai wordt niet gemaskeerd door overig lawaai.
- Veel van de huizen in dit gebied zijn slecht geïsoleerd.

Recreatie & belevingswaarde

- Er zijn zorgen over de buitenactiviteiten in dit zoekgebied.
- Zoekgebied ligt deels op het golfterrein waar veel Amsterdammers (waaronder ook talenten uit Zuidoost die op andere clubs niet welkom zijn) gebruik van maken.
- De Ouderkerkerplas, het Abcoudermeer, De Hoge Dijk, De Ruige Hof en het volkstuinpark de Vijf Slagen worden genoemd als plekken met recreatieve waarde.

Natuur

- Het gebied rond knooppunt Holendrecht is broed- en verblijfplaats en wordt door vogels als trekroute gebruik. Het is eveneens een baltsgebied voor vleermuissoorten. Bewoners vinden dat de belangen van mens en natuur hier vele malen groter zijn dan de belangen van energie opwek. Het gebied heeft een beschermde status: NNN, Hoofdgroenstructuur Amstelscheg, Ecologische Hoofdstructuur.
- In het zoekgebied knooppunt Holendrecht dient de gemeente bij het plaatsen van de windturbines rekening te houden met de aanwezige natuur.
- Opwek van windenergie binnen beschermingsregime is niet wenselijk.

Ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit

- Zorgen geuit over eventuele negatieve gezondheidseffecten gecombineerd met waardedaling van de woningen en horizonvervuiling.
- Vragen gaan over het mogelijk clusteren van windturbines en het aansluiten van windturbines op de karakteristieken van een gebied.
- Bewoners geven aan dat de 'kantorenkant' van knooppunt Holendrecht een betere plek is voor windturbines, aangezien deze gebouwen beter geïsoleerd zijn.

Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Inspraak en dialoog

- Bewoners in dit zoekgebied uiten zorgen over het achterblijven van de betrokkenheid van verschillende groepen. Veelal mensen met een minder gunstige sociale en/of economische positie, die ook niet altijd de Nederlandse taal beheersen zijn niet actief betrokken in participatieprojecten.
- Bewoners voelen zich 'de dupe' van keuzes waar andere Amsterdammers profijt van hebben. Impact lijkt nu vaak uit te vallen naar mensen met een laag inkomen. Er heerst een gevoel dat de bewoners die hier al wonen de lasten dragen van de nieuwe bewoners van duurzamere nieuwbouwprojecten.
- Bewoners uit de omgeving geven mee dat zij slecht zijn geïnformeerd.
- Zorgen geuit dat de stem van bewoners weinig tot geen impact heeft.

Meedoen in de opbrengsten

- Vragen gaan over kunnen meedoen in de opbrengsten, en of dit toegankelijk is voor iedereen in dit zoekgebied. Veel van de bewoners beschikken niet over de middelen om echt mee te kunnen doen en te kunnen profiteren van de windturbines.

Sociale cohesie

- Bewoners zijn vooral bang dat de diversiteit en buurtcohesie zal lijden. Zo zullen mensen die dit kunnen (betalen) wegtrekken, maar anderen die hier de middel niet toe hebben genoodzaakt zijn te blijven. Ze zijn bang dat dit voor onrust zal zorgen in de buurt.

Betrokkenheid buurgemeenten

- Er dreigt een 'samenklontering' van windturbines. Vragen gaan over of er voldoende wordt afgestemd met buurgemeenten.
- Gemeente De Ronde Venen plaatst geen windturbines en wil niet opgezadeld worden met de overlast van de Amsterdamse turbines.

Samenhangend en betaalbaar energiesysteem

Zonne-energie

- Voorkeur geuit voor de inzet op meer zonne-energie.

Inzet van alternatieve technieken en innovaties

- Er zijn vragen of besparingsmaatregelen op zichzelf niet al voldoende opleveren en of windturbines dan nog wel in dezelfde mate nodig zijn.
- Vragen of minder hoge windturbines niet beter is voor de omgeving.

Gemeente Amsterdam

COLOFON

Afwegingskader 'Signalen uit de stad'
Definitief concept 13 januari 2022

Bestuurlijk opdrachtgever
Wethouder Mw. M. van Doorninck
(Duurzaamheid)

Ambtelijke opdrachtnemer
Directie Ruimte en Duurzaamheid,
Gemeente Amsterdam

Team RES Amsterdam

Met ondersteuning van Servicepunt RES
Provincie Noord Holland/Bureau Over Morgen

Beeldmateriaal
Uit beeldbank Amsterdam

From: "Gemeente Amsterdam, Regionale Energiestrategie" <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 21 Jan 2022 13:02:13 +0100
To: "RESAmsterdam" <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Subject: Afwegingskader met signalen uit de stad voor plaatsing windmolens in Amsterdam

Bekijk de online versie.

Gemeente Amsterdam

Nieuwsbrief Duurzame Energie

Overzicht signalen uit de stad

Als gemeente Amsterdam hadden we in het proces van het plaatsen van windmolens een extra fase ingelast: de reflectiefase. Deze fase is er om zoveel mogelijk geluiden uit de stad op te halen. Zo hebben veel mensen het afgelopen jaar hun input en mening gegeven. Bijvoorbeeld via een online vragenlijst, workshops en klankbordgroepen. Maar ook daarvoor hebben vele bewoners, ondernemers en belanghebbenden meegedaan via verschillende activiteiten, zoals informatieavonden en online gesprekken. Bedankt hiervoor!

Dankzij al jullie input hebben we alle zorgen, behoeftes en aandachtspunten in kaart gebracht. Dit overzicht kunt u nu vinden op onze website in het

zogenoemde afwegingskader. Het afwegingskader biedt raadsleden en initiatiefnemers een overzicht van de zorgen van Amsterdammers waar we bij het plaatsen van een windmolen rekening mee moeten houden. Dit kader komt bovenop de reguliere reactie en inspraak wanneer een aanvraag voor het plaatsen van windmolens wordt gedaan.

U kunt het afwegingskader terugvinden op onze website. Ook kunt u hier de verslagen lezen van de online vragenlijst en workshops.

Lees verder

Plan voor milieuonderzoeken

Ook is er tijdens de reflectiefase een suggestie geweest voor het opstellen van een plan-MER (milieueffectenrapportage) voor de zoekgebieden voor windmolens. Met een plan-MER voor de zoekgebieden nu, in plaats alleen van per mogelijke locatie later in het proces, kunnen we eerder inzicht krijgen in de samenhang van de effecten van windmolens.

Proces

Naast het opstellen van een plan-MER volgt er later dit jaar nog een handreiking voor samenwerking en sturing. Hierin staat onder andere hoe we met participatie met de omgeving omgaan. Zodra deze handreikingen klaar zijn, is de reflectiefase afgerond. Daarna volgt de planvoorbereidingsfase. Hiervoor kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten, zoals bewonerscoöperaties, zich bij de gemeente melden.

Lees meer over het proces en besluitvorming voor het plaatsen van windmolens.

Zie ook

- **Online informatieavond Uitvoeringsprogramma Regionale Energiestrategieën Noord-Holland**
- **Helpdesk Wind op Land gelanceerd**

Colofon

Redactie: Gemeente Amsterdam,
Duurzame Energie.

- **www.amsterdam.nl/windenergie**
- **Hebt u een vraag**?
- Praat mee op **Facebook**
- Twitter: **@duurzaam020**
- **In- en uitschrijven nieuwsbrief**

Expertgroepen
Onderwerp: Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' openbaar

Geachte leden van de expertgroep Natuur,
Geachte leden van de expertgroep Gezondheid,

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)**
- **Resultaten van workshops over leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

RES Amsterdam

Portefeuillehouders Stadsdelen

Onderwerp: Afwegingskader 'Signalen uit de Stad' openbaar

Geachte portefeuillehouders,

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)**
- **Resultaten van workshops over leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

RES Amsterdam

Bestuursadviseurs Buurgemeenten (via [redacted] en [redacted]

Beste [redacted] en [redacted]

Graag onderstaand bericht (over de instemming van het college B&W met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**") doorsturen of de inhoud doorgeven aan de leden van de werkgroep RES NHZ.
Alvast veel dank.

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)**
- **Resultaten van workshops over leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:
- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen u hierbij nogmaals hartelijk danken voor uw inzet en bijdrage.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Werkgroep RES 1.0 (PNH/Water/Liander)
Beste collega's,

Ter info onderstaand bericht.

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het

stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:
- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)
- Resultaten van workshops over leefomgeving (contextmapping)

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:
- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

LPG-en

Beste collega's,

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. In een begeleidende raadsbrief d.d. 20 januari 2022 heeft het college van B&W de Gemeenteraad ook geïnformeerd over het voornemen om een **plan MER** uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.
Breng s.v.p. je netwerk op de hoogte van deze informatie.

Klankborgroepen - reactienota
De klankbordgroepen hebben gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het stuk "Signalen uit de Stad". We verwachten begin volgende week, in de vorm van een reactienota, een overzicht van de ingekomen reacties en de verwerking daarvan te kunnen toesturen naar de leden van de klankbordgroepen.
In de eerstkomende klankbordgroep-overleggen gaan we de leden nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER.

Nieuwsbrief (zie bijlage of bekijk de Bekijk de online versie)

Vandaag is er weer een nieuwsbrief **Duurzame Energie** verstuurd met informatie over het afwegingskader "Signalen uit de Stad, plan-MER (milieueffectenrapportage) en het verdere proces voor het plaatsen van windmolens. Daarnaast ook meer informatie over en links naar:

- Online informatieavond Uitvoeringsprogramma Regionale Energiestrategieën Noord-Holland (dinsdag 25 januari 2022, 20.00 – 21.00 uur)
- Helpdesk Wind op Land gelanceerd // www.helpdeskwindopland.nl

Deel s.v.p. deze informatie / nieuwsbrief met je netwerk!

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:

- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- **De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)**
- **Resultaten workshops over leefomgeving (contextmapping)**

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:

- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)
- Nieuwsbrief Duurzame Energie d.d. 21 januari 2022.

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij nog zullen berichten:

- Verslagen laatste LPG (lokale procesgroep) overleg
- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

We willen jullie hierbij nogmaals hartelijk danken voor jullie betrokkenheid en bijdrage in het proces.

Graag tot ziens,
Mede namens [redacted]
Senior Omgevingsmanager

Communicatieadviseurs wordt verzorgd door [redacted]

Advies aan Gemeente Amsterdam van de Stedelijke Klankbordgroep RES Amsterdam

Stedelijke Klankbordgroep RES wind Amsterdam

20 janauri 2022

De Stedelijke Klankbordgroep RES Amsterdam constateert dat de inwoners van Amsterdam verantwoordelijkheid willen nemen voor de energietransitie. Ook als het gaat om het plaatsen van windturbines op eigen grondgebied. Inwoners van Amsterdam vragen dan wel aan het gemeentebestuur van Amsterdam om zelf ook duidelijk verantwoordelijkheid te nemen voor de omgevingseffecten van het plaatsen van windturbines. Met name op het gebied van gezondheid, geluid, slagschaduw, recreatie, natuur, ecologie en landschap.

De Stedelijke Klankbordgroep RES geeft daarvoor de volgende adviezen aan het gemeentebestuur:

A. Afweging tussen zoekgebieden

Het huidige aantal zoekgebieden geeft potentieel veel meer ruimte dan de vastgestelde 50 MW wind. Er valt dus wat te kiezen. Wij adviseren die keuze niet aan het toeval of de markt over te laten, maar plaats te laten vinden op basis van een integrale maatschappelijke afweging. Bij die afweging moeten alle zoekgebieden betrokken worden.

De Stedelijke Klankbordgroep adviseert de gemeente als eerstvolgende stap de ruimtelijke mogelijkheden te bepalen in combinatie met het minimaliseren van de overlast en mogelijke gezondheidsschade door plaatsing van windturbines binnen de zoekgebieden. (De expertgroep leefomgeving/ruimtelijke kwaliteit zou hier een rol in kunnen spelen.) Maak hierin duidelijke keuzes op basis van heldere criteria, b.v. behoud van scheggen, clustering, plaatsing langs infrastructuur en in industriële gebieden, minimaliseren van overlast, rekening houdend met woongebieden, (aangrenzende) volkstuinparken, natuur- en recreatiegebieden, landschappelijke impact etc.

Hiertoe stellen we de volgende acties voor:

1) Stel voor bovenstaande duidelijke **cut-off-criteria** op voor de minimaal noodzakelijke omgevingskwaliteit op het gebied van geluid (gebruik daarvoor als basis de WHO-norm), gezondheid, ecologie, natuur en landschap en veiligheid. Kijk voor wat betreft geluidsoverlast ook naar aantallen mensen dat overlast gaat ervaren, dwz omwonenden en buiten verblijvende recreanten en volkstuinders. Doe dit voor de totale RES Amsterdam en doe dit per zoekgebied.

2) Laat een **PLAN MER** opstellen voor de RES Amsterdam en de zoekgebieden en neem daarin ook het bredere metropool gebied mee, waaronder bijvoorbeeld Zaandam, Diemen en Ouderkerk aan de Amstel - om zodoende ook binnen de regio tot een optimale keuze te komen.

3) Doe naast de MER een **aanvullend onderzoek** waarmee een integrale afweging mogelijk gemaakt tussen factoren die buiten een PLAN MER vallen. Gebruik voor het vaststellen van de factoren het document "signalen uit de stad"[1].

4) Breng als gemeente een **volgorde aan** in het invullen van de zoekgebieden. Start met het invullen van "no regret" zoekgebied. Deze geven de minste overlast en hebben een brede maatschappelijke en politieke consensus. Begin in de haven met het ontwikkelen van projecten om daarmee het draagvlak voor andere gebieden te vergroten en te voorkomen dat zoekgebieden die kunnen rekenen om minder draagvlak ingevuld moeten worden.

5) Neem in de haven desnoods ook **rigoureuze maatregelen** om maximaal ruimte te creëren voor windturbines. Bijvoorbeeld door het helikopterplatform in de haven te sluiten.

B. Kijk breder dan alleen naar windturbines

6) De energietransitie in Amsterdam gaat niet alleen over de opwek van duurzame energie met windturbines en zonneparken, maar ook over **energiebesparing, isolatie van panden, zon op daken en zoeken naar andere alternatieven** voor opwekken van duurzame energie. Inwoners van Amsterdam willen ook graag aan deze maatregelen bijdragen. We adviseren de gemeente de inspanning op deze gebieden te vergroten en deze veel beter zichtbaar te maken om het draagvlak te vergroten voor de energietransitie.

7) Zorg er bovendien voor dat het totaalplaatje klopt. Overlast van windturbines moeten accepteren en vervolgens zien dat de groene stroom verdwijnt in energie slurpende datacentra voor buitenlands gebruik, verhoogt het draagvlak voor de energietransitie niet. Windturbines in de stad kunnen dan ook alleen maar samengaan met een **restrictief beleid richting datacentra**. Draagvlak voor windturbines komt bijvoorbeeld verder onder druk als inwoners moeten accepteren dat zij belasting moeten betalen om de opgewekte stroom tegen zeer lage tarieven weg te geven aan datacentra en andere grootverbruikers.

8) Ambitie en een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opwekken van duurzame energie in Amsterdam is goed. Meer en bredere ambitie is beter. Zorgvuldigheid, duidelijkheid en snelheid in besluitvorming is belangrijk. Zorg dat op verantwoorde wijze de verschillende belangen én de relaties tussen ambitie en verantwoordelijkheid in acht worden genomen: aantal megawatt, kosten en omgevingscontext (gezondheid, geluid, slagschaduw, recreatie/volkstuinparken, natuur, ecologie en landschap). **Maak als gemeente transparant** hoe dat is gedaan als het gaat om het besluit om die energieambitie ook met windturbines binnen de gemeentegrenzen op te wekken.

9) Kijk, mede in het kader van de RES 2.0, nadrukkelijk voor de invulling van de doelstelling en technieken ook naar de RES-regio **Noord Holland Zuid en Noord Holland Noord** als geheel. Het huidige addendum voor de PLAN MER Noord Holland[2] kan daarbij dienen als eerste aanzet. Maar ook natuurorganisaties in Noord-Holland hebben samen met het bedrijfsleven in Noord-Holland Noord bijvoorbeeld voorstellen gedaan voor extra zoeklocaties. Wij pleiten

[1] Signalen ui de stad, Afwegingskader windturbines Amsterdam, Concept 30-11-2021
[2] RES1.0-NHN-MER en milieueffecten

voor meer regie vanuit de provincie om op een optimale manier doelstelling en maatschappelijke baten en kosten te verbinden.

C. Lokaal eigenaarschap en draagvlak

10) Garandeer dat er geen projecten zullen worden opgepakt zonder **minimaal 50 % lokaal eigendom** door bijvoorbeeld alleen zoekgebieden aan te wijzen die in handen zijn van de overheid of semi-overheidsorganisaties of vooraf afspraken met de eigenaren van gebieden te maken voordat ze als zoekgebieden worden aangewezen.

11) **Neem als gemeente samen met lokale energiecoöperaties zelf ook het initiatief** bij het invullen van zoekgebieden. Wacht niet op commerciële ontwikkelaars. Investeer als gemeente samen met lokale energiecoöperaties als dat nodig is zelf in energieopwekking en zorg ervoor dat de bewoners van de zoekgebieden / de stad ook zelf profiteren van de opbrengsten. Wees hierin wel reëel en geef duidelijk aan dat op individueel niveau de financieel opbrengsten beperkt zullen zijn.

12) Binnen het klimaatakkoord wordt belang gegeven aan **lokaal draagvlak**. Definieer als gemeente Amsterdam het begrip lokaal draagvlak zo dat het rechtdoet aan de impact op de omgeving die hinder ervaart. Plaats alleen windturbines in gebieden met voldoende lokaal draagvlak.

D. Dialoog over gemeenschappelijke uitgangspunten

13) Faciliteer een verdere **stadsbrede dialoog** tussen de verschillende visies op hoe Amsterdam haar ambitie op het gebied van duurzame energie kan invullen in lijn met een door de Raad voor de Fysieke Leefomgeving voorgestelde nationale dialooggroep[3]. Doe dit onder leiding van een onafhankelijk voorzitterschap om zo tot gemeenschappelijke uitgangspunten te komen voor een verdere invulling van de ambities op het gebied van duurzame energie.

Leden RES Stedelijke Klankbord Amsterdam: Bewoners Amsterdam Noord; Bewoner Landsmeer; Dorpsraad Driemond; Energiecoöperatie Amsterdam Wind; Vereniging Gein3Dorp; Jong RES; Koepelcoöperatie Energie Samen; Natuur & Milieufederatie Noord-Holland; NatuurlijkIJburg; Noorderlingen Voor de Wind; Volkstuinpark Buikslotermeer [redacted] tekent op persoonlijke titel); VVE IJburg; Watersport Vereniging IJburg; Windalarm; Bewoner Amsterdam Zuid;

[3] Dialooggroep hernieuwbare elektriciteit: OFL verkent meerwaarde dialooggroep hernieuwbare elektriciteit - Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving.

LPG Zuidoost

Datum: 23 december 2021

Aanwezig: [redacted]
van [redacted] (notulisten), [redacted] (Voorzitter)

Mededelingen:

- Vraag [redacted] over benodigde inzet ambtenaren voor handreiking? (zie ook eerdere communicatie hierover: 1,5 uur per persoon per week)
  [redacted] geeft aan dat deze inzet inderdaad gewenst is van buurgemeenten (en ook stadsdelen) en dat dit ook via Stuurgroep RES XXL met bestuurders wordt besproken dat er van buurgemeenten inzet wordt gevraagd mee te denken over de handreiking
- In het vervolg zal het voorzitterschap van de LPG bij [redacted] liggen
- In het nwe jaar zal [redacted] starten als junior Omgevingsmanager. Zij zal de notulen van de LPG overlegen maken.
- De notulen van dit overleg zullen op z'n vroegst in de 2e week van januari worden gezonden aan de leden van het LPG.
-

Notulen 9 december vastgesteld

SvZ

- Verwerking opmerkingen op afwegingskader gedaan vanuit lokale klankbordgroepen.
- Stukken Afwegingskader richting map WH, daarna door naar college (18 jan), commissie (11 feb) en raad (16 feb).
- Windenergie in commissie FED van jan en februari besproken.
- Evaluatie RES Amsterdam is uitgevoerd door Universiteit Leiden nav twee moties. Evaluatie met begeleidende raadsinformatiebrief wordt in januari gedeeld via de Dagmail.
- 11 januari is een inspreekavond over windenergie
- Twee berichten van Windalarm: 1) nieuwsbericht dat iedereen uit KBG stapt en 2) een manifest dat participatie, natuur en gezondheid goed moeten geborgd worden, ondertekend door 50 mensen uit de klankbordgroepen.

Verwerking LPG

- input van [redacted] en [redacted] ontvangen en inhoudelijke punten verwerkt in het lokale afwegingskader. Opmerkingen over het proces worden meegenomen in de gesprekken over de handreiking Participatie, samenwerking en sturing.
- [redacted] en [redacted] denken na over een levend document per zoekgebied waarin we spelende issues in het gebied clusteren. Met info over belangrijke stakeholders en issues in het gebied.

Zodat de overdracht tussen teamleden makkelijker is. Zodra dergelijk document bestaat zullen we ook LPG vragen mee te kijken.

Lokale KBG Zuidoost

- Eerst verliepen de gesprekken in de klankbordgroep ZO onrustig en was er veel weerstand. Vooraf aan de laatste (3e) bijeenkomst gaven zij aan zelf de agenda te bepalen. En public mediation heeft voorzitterschap ter discussie gesteld. Groep heeft zelf een klankborgroepsessie georganiseerd met eigen voorzitter en agenda. En dat verliep heel goed en was constructief. Agenda stemde overeen met onze wensen. Daarnaast hadden zij nog veel vragen over reflectiefase, afwegingskader en rol KBG. [redacted] heeft veel toegelicht, gaf helderheid. Ze wilden zelf het deel van de lokale afwegingsdeel voor Zuidoost schrijven en dat hebben ze dus ook gedaan en op tijd aangeleverd.
- Ze hebben waardevolle aanvullingen gedaan op het kader. Aantal opmerkingen zijn niet overgenomen, maar daar wordt nog over teruggekoppeld aan de KBG in januari

Handreiking participatie, samenwerking en sturing

- Alleen de naam is er, maar over inhoud en vorm is nog niet veel bekend. In de 2e week van jan. brainstormt het team RES Wind hierover. In de 3e week van januari vindt een 2e brainstorm plaats, waarvoor ook leden van de LPG zijn uitgenodigd.
- In deze brainstormen bepalen wij ook of wij hier gesprekken over voeren met belanghebbenden, waaronder klankbordgroepen, stadsdelen en buurgemeenten en op welke wijze.
- Wederom ook weer voldoende aandacht communicatie: blijven communiceren over het proces en kijken hoe we meer mensen kunnen bereiken.
- Als de handreiking in voorjaar 2022 wordt afgerond dan is ook de reflectiefase afgelopen.

WVTTK

- Uitvoeringsprogramma RES is openbaar, gaat in het nieuwe jaar ook langs college.
- Zie uitvoeringsprogramma hier: https://energieregionhz.nl/uitvoeringsprogramma
- Wandeling in zoekgebieden gaan we doen in het nieuwe jaar. [redacted] (nieuwe junior omgevingsmanager) pakt dit vanaf 10 januari op.

Email d.d. 24 januari 2022

Betreft: uitstel reactienota en eerste volgende klankbordgroep

Beste leden van de klankbordgroep,

Op 24 januari 2022,

Geachte leden van de KBG,

1 Van de onderwerpen die deze week op de agenda van uw Klankbordgroep(KBG) staat is de Reactienota bij het Afwegingskader 'Signalen uit de Stad'. De reactienota geeft weer hoe wij de reacties op het concept 'Signalen uit de Stad', die u voor de kerstvakantie heeft ingebracht, hebben verwerkt. Om u hierin een duidelijke en volledig beeld te geven willen wij dit zorgvuldig doen. Wij hebben dit nog niet kunnen afronden. Wij verwachten dit in de aankomende dagen te kunnen toesturen.

Om deze reden valt voor dit moment een belangrijk onderwerp van de agenda. Om die reden hebben wij besloten het overleg te verschuiven.
U ontvangt binnenkort een nieuwe agendadatum.

Overigens geven wij u tijdens de aankomende KBG graag een toelichting op de reactienota.

Vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Omgevingsmanager
06[redacted]

Op 18 januari 2022 heeft het college van B&W van de gemeente Amsterdam ingestemd met het afwegingskader "**Signalen uit de Stad**". Dit besluit is gedeeld met de raadsleden. Daarmee is het stuk "Signalen uit de stad" openbaar. Wij bieden u deze hierbij ter kennisname aan, evenals de begeleidende raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 waarin het college van B&W de Gemeenteraad ook informeert over het voornemen om een plan MER uit te voeren. Daarmee wordt gehoor gegeven aan een aanbeveling die is gedaan vanuit diverse maatschappelijke organisaties die deelnemen aan de Reflectiefase RES. Tevens informeert de raadsbrief ook over het onderzoek en de evaluatie van het participatieproces rond de besluitvorming RES 1.0.
Alle stukken en bijlagen zijn openbaar en te raadplegen via onze website.

U heeft ook gevraagd om nader inzicht en verantwoording over de wijze waarop de reacties zijn verwerkt in het stuk "Signalen uit de Stad". We verwachten dat we u uiterlijk begin volgende week, in de vorm van een reactienota, een overzicht toesturen van de ingekomen reacties en de verwerking daarvan.

In de eerstkomende klankbordgroep-overleggen willen wij u graag nader informeren over het afwegingskader, de reactienota en het voornemen van een plan- MER. Voor enkele klankbordgroepen geldt dat deze op verzoek van enkele leden een week later wordt gepland. Als dit uw klankbordgroep betreft krijgt u hier los bericht over.

De volgende stukken en bijlagen zijn via deze link te raadplegen:

- Afwegingskader "**Signalen uit de Stad**
- De uitkomsten van de online raadpleging (PWE)
- Resultaten workshops over leefomgeving (contextmapping)

Als bijlage zijn de volgende stukken toegevoegd:

- Raadsinformatiebrief d.d. 20 januari 2022 (zie bijlage)
- Evaluatie participatie besluitvorming RES 1.0 Amsterdam (Universiteit Leiden) (zie bijlage)
- Inventarisatie wervingscommunicatie activiteiten reflectiefase (zie bijlage)

Stukken en bijlagen die nog volgen en waarover wij u nog zullen berichten:

- de verslagen van de klankbordgroepen (deze komen (telkens) z.s.m. na definitieve vaststelling binnen de klankbordgroep online beschikbaar via onze website).
- overzicht en verwerking ingekomen reacties (reactienota)

Beste mevrouw, meneer,

Vorige week is er een nieuwsbrief Duurzame Energie verstuurd over (1) de start van de workshops in de buurten in of nabij zoekgebieden en (2) de online raadgeving over windmolens in Amsterdam. Wij sturen deze informatie ook graag aan u, omdat u eerder contact met de gemeente heeft gehad over de Regionale Energiestrategie en/of windmolens in Amsterdam.

1. **Workshop 'Wat kenmerkt uw buurt'**

In gebieden waar windmolens kunnen komen, willen we weten hoe bewoners, ondernemers en bezoekers deze buurten ervaren. Waar komt u vaak en waarom? Wat vindt u fijn of niet fijn aan uw buurt? Wij horen graag hoe u uw buurt beleeft. Om hier achter te komen organiseren we workshops in de stadsdelen waar een windzoekgebied ligt. De workshops zijn van 3 tot en met 20 november en duren maximaal een uur. In het aanmeldformulier ziet u waar een workshop in uw buurt plaatsvindt. Geef u snel op, want vol = vol!

Meer informatie en meld u aan!

2. **Vragenlijst 'Welke keuze zou u maken?'**

Naast het meedoen via een workshop, kunt u ook deelnemen aan een 'raadpleging' in de vorm van een online vragenlijst. U gaat hierbij als het ware op de stoel van de bestuurder zitten. U krijgt een overzicht van de voor- en nadelen (of effecten) van de mogelijkheden waartussen een bestuurder kan kiezen. Vervolgens geeft u een advies. De vragenlijst is voor iedereen in Amsterdam en buurgemeenten toegankelijk, of u in de buurt van een zoekgebied woont of niet. U kunt nu meedoen tot woensdag 1 december.

Meer informatie en doe mee!

Kunt u zelf niet deelnemen en wilt u anderen attenderen op deze workshops en de online vragenlijst? Dan kunt u deze mail en/of de bijgesloten links verspreiden binnen uw netwerk.

Zoals aangegeven ontvangt u deze mail omdat u mogelijk eerder contact heeft gehad met de gemeente via resamsterdam@amsterdam.nl
Mocht u geen mail meer willen ontvangen, stuurt u dan een reply op deze mail. Dan verwijderen we u van de lijst.

Met vriendelijke groet,

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Email d.d. 24 januari 2022

Betreft: klankbordgroep een week verschoven

Geachte leden van de KBG,

Een van de onderwerpen die deze week op de agenda van uw Klankbordgroep(KBG) staat is de Reactienota bij het Afwegingskader 'Signalen uit de Stad'. De reactienota geeft weer hoe wij de reacties op het concept 'Signalen uit de Stad', die u voor de kerstvakantie heeft ingebracht, hebben verwerkt. Om u hierin een duidelijke en volledig beeld te geven willen wij dit zorgvuldig doen. Wij hebben dit nog niet kunnen afronden. Wij verwachten dit in de aankomende dagen te kunnen toesturen.

Daarnaast zijn wij ons er van bewust dat het openbaar maken van het afwegingskader 'Signalen uit de Stad' discussie heeft losgemaakt en heeft geleid tot adviezen om een Plan MER uit te voeren. Het college heeft dit advies overgenomen. Op dit moment zijn wij aan het inventariseren wat dit kan impliceren. In de volgende klankbordgroep geven wij u hiervan graag een impressie mee.

Beide punten maakt dat een klankbordgroep deze week te vroeg is. Om deze reden hebben wij besloten het overleg van deze week te verschuiven naar volgende week. Wij geven dan graag een toelichting op de reactienota en een impressie van wat een Plan MER kan betekenen.

U ontvangt binnenkort een nieuwe agendadatum van Public Mediation voor een klankbordgroep in de week van 31 januari. De reactienota ontvangt u in de loop van deze week.

Vriendelijke groet,

[redacted] of [redacted]??
[redacted]
Senior Omgevingsmanager
06[redacted]

Met vriendelijke groet,

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Verkenning wetgeving en beleid voor natuur en landschap

Doel

- Eerste verkenning welke zoekgebieden in meer of mindere mate geschikt zijn voor windmolens
- Inzichtelijk maken op welke aspecten nader onderzoek en concrete toetsing nodig en onder welke voorwaarden eventueel een ontheffing of vergunning mogelijk is als effecten niet zijn uitgesloten.

Inhoud

- Wet natuurbescherming
  - Natura 2000
  - Soortenbescherming
  - Beschermde houtopstanden
- Natuurnetwerk Nederland
- Groenbeleid Gemeente Amsterdam
- Bijzonder Provinciaal Landschap

Verschil tussen Verkenning en plan MER

- College heeft aangegeven dat een plan MER gewenst is.
- In een MER wordt een breder pallet aan onderwerpen onderzocht dan in de verkennende studie wetgeving en beleid voor natuur en landschap gedaan is. Denk bijvoorbeeld aan rode lijst soorten en biodiversiteit
- In een MER ligt de focus meer op het toetsen van effecten door en afwegen van verschillende scenario's als het gaat om het aantal, type, de locatie en configuratie van windturbines in de zoekgebieden.
- Experts geven input voor een notitie reikwijdte en detailniveau (voorafgaand aan MER), door bijvoorbeeld aan te geven welke onderzoeken nog plaats moeten vinden

Proces

- Gemeente Amsterdam en Diemen hebben een opdracht aan Tauw gegeven op de verkenning uit te voeren.
- De gemeenten en expertgroep hebben concept ontvangen.
- Verkenning wordt half februari afgerond.
- Verkenning gaat ter kennisname naar klankbordgroep. Een gesprek over de uitkomsten van de verkenning kan ingepland worden.
- Verkenning wordt tegelijkertijd met het advies van de expertgroep naar de raad gebracht.

Doel

- Eerste verkenning welke zoekgebieden in meer of mindere mate geschikt zijn voor windmolens
- Inzichtelijk maken op welke aspecten nader onderzoek en concrete toetsing nodig en onder welke voorwaarden eventueel een ontheffing of vergunning mogelijk is als effecten niet zijn uitgesloten.

Inhoud verkenning

- Wet natuurbescherming
  - Natura 2000
  - Eén zoekgebied in Natura 2000-gebied IJmeer en Markermeer. Gebied is van groot belang voor rustende en foeragerende watervogels. Nader onderzoek en passende beoordeling nodig.
  - Overige gebieden kunnen in theorie van belang zijn voor soorten die bijvoorbeeld in Natura 2000 slapen en in de omgeving foerageren.
  - Voor alle gebieden moet gekeken worden naar aanvaringslachtoffers (vogels en vleermuizen)
  - Vergunning (mitigatie + onderbouwing belang en alternatieven)
  - Soortenbescherming
  - Aantasting leefgebied en verblijfplaatsen, verstoren en doden en verwonden (aanvaringslachtoffers vogels en vleermuizen)
  - Ontheffing (mitigatie/compensatie + onderbouwing belang en alternatieven)
  - Beschermde houtopstanden
  - - Herplantplicht voor bos met een oppervlak > 10 are en bomenrijken van >20 bomen
- Natuurnetwerk Nederland
  - Aantasting oppervlak (fysieke aantasting + aantasting wezenlijke waarden en kenmerken omgeving)
  - Mitigatie en compensatie
- Bijzonder Provinciaal Landschap
  - 32 beschermde gebieden
  - 3 kernwaarden: landschappelijke karakteristiek, openheid en ruimtebeleving, ruimtelijke dragers
- Groenbeleid Gemeente Amsterdam
  - Hoofdbomenstructuur, Ecologische Structuur Amsterdam en Hoofdgroenstructuur

Verschil verkenning / plan MER

- College heeft aangegeven dat een plan MER gewenst is.
- In een MER wordt een breder pallet aan onderwerpen onderzocht dan in de verkennende studie wetgeving en beleid voor natuur en landschap gedaan is. Denk bijvoorbeeld aan rode lijst soorten en biodiversiteit
- In een MER ligt de focus meer op het toetsen van effecten door en afwegen van verschillende scenario's als het gaat om het aantal, type, de locatie en configuratie van windturbines in de zoekgebieden.

Proces

- Gemeente Amsterdam en Diemen hebben een opdracht aan Tauw gegeven op de verkenning uit te voeren.
- De gemeenten en expertgroep hebben concept ontvangen.
- Verkenning wordt half februari afgerond.
- Verkenning gaat ter kennisname naar klankbordgroep. Een gesprek over de uitkomsten van de verkenning kan ingepland worden.
- Verkenning wordt tegelijkertijd met het advies van de expertgroep naar de raad gebracht.

Email d.d. 24 januari 2022

Betreft: klankbordgroep een week verschoven

Geachte leden van de KBG,

Beste leden van de xxx groep,

Wij zijn wij ons er van bewust dat het openbaar maken van het afwegingskader 'Signalen uit de Stad' discussie heeft losgemaakt. Wij vinden het spijtig om te vernemen dat dit bij een aantal klankbordleden ertoe heeft geleid dat zij niet langer actief betrokken willen zijn. Wij betreuren dit. Juist de aanwezigheid van een brede vertegenwoordiging van opvattingen vinden wij belangrijk. Wij zullen in de eerstvolgende vergadering hierover met de leden van de klankbordgroep hierover van gedachten wisselen.

Een van de onderwerpen op de agenda van uw Klankbordgroep(KBG) staat is de Reactienota bij het Afwegingskader 'Signalen uit de Stad'. De reactienota geeft weer hoe wij de reacties op het concept 'Signalen uit de Stad', die u voor de kerstvakantie heeft ingebracht, hebben verwerkt. Om u hierin een duidelijke en volledig beeld te geven willen wij dit zorgvuldig doen. Wij hebben dit document nog niet kunnen afronden. Wij verwachten dit in de aankomende dagen te kunnen toesturen .

Om u voldoende tijd te geven om op dit document te kunnen reageren, is de reactienota aanleiding om de vergadering van de klankbordgroep met een week uit te stellen. U ontvangt binnenkort een nieuwe agendadatum van Public Mediation voor een klankbordgroep in de week van 31 januari.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Omgevingsmanager
06[redacted]

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Email d.d. 24 januari 2022

Betreft: klankbordgroep een week verschoven

Geachte leden van de KBG,

Beste leden van de xxx groep,

Wij zijn ~~wij~~ ons er van bewust dat het openbaar maken van het afwegingskader 'Signalen uit de Stad' discussie heeft losgemaakt. Wij vinden het spijtig om te vernemen dat dit bij een aantal klankbordleden ertoe heeft geleid dat zij niet langer actief betrokken willen zijn. Wij betreuren dit. Juist de aanwezigheid van een brede vertegenwoordiging van opvattingen vinden wij belangrijk. Wij zullen in ~~de~~ eerstvolgende vergadering hierover met de leden van de klankbordgroep hierover van gedachten wisselen.

Een van de onderwerpen op de agenda van uw Klankbordgroep (KBG) ~~staat~~ is de Reactienota bij het Afwegingskader 'Signalen uit de Stad'. De R~~r~~eactienota geeft weer hoe wij de reacties op het concept 'Signalen uit de Stad', die u voor het ~~de~~ kerstreces~~vakantie~~ heeft ingebracht, hebben verwerkt. Om u hierin een duidelijk~~e~~ en volledig beeld te geven willen wij dit zorgvuldig doen. Wij hebben dit document helaas nog niet kunnen afronden. Wij verwachten dit in de aankomende dagen u te kunnen toesturen .

Om u voldoende tijd te geven om op dit document te kunnen reageren, is de R~~r~~eactienota aanleiding om de vergadering van de klankbordgroep met een week uit te stellen. U ontvangt binnenkort een nieuwe agendadatum vanuit Public Mediation voor een klankbordgroep vergadering in de week van 31 januari (week 5).

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Omgevingsmanager
06[redacted]

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Gemeente Amsterdam

Uitvoering Regionale Energiestrategie - windenergie

CONCEPT

25-01-2022 v 0.05 [redacted] PMB
[redacted]@amsterdam.nl
RES20220125 wind.vsd

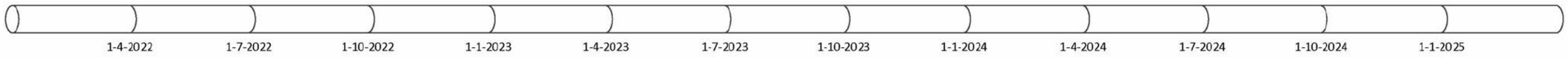

RES Uitwerking windenergie

Koppelen aan Programma

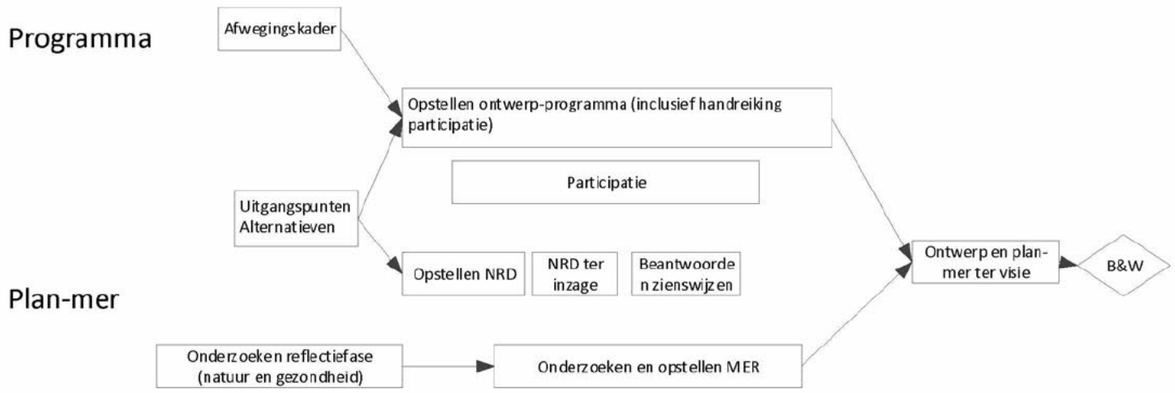

Initiatieven

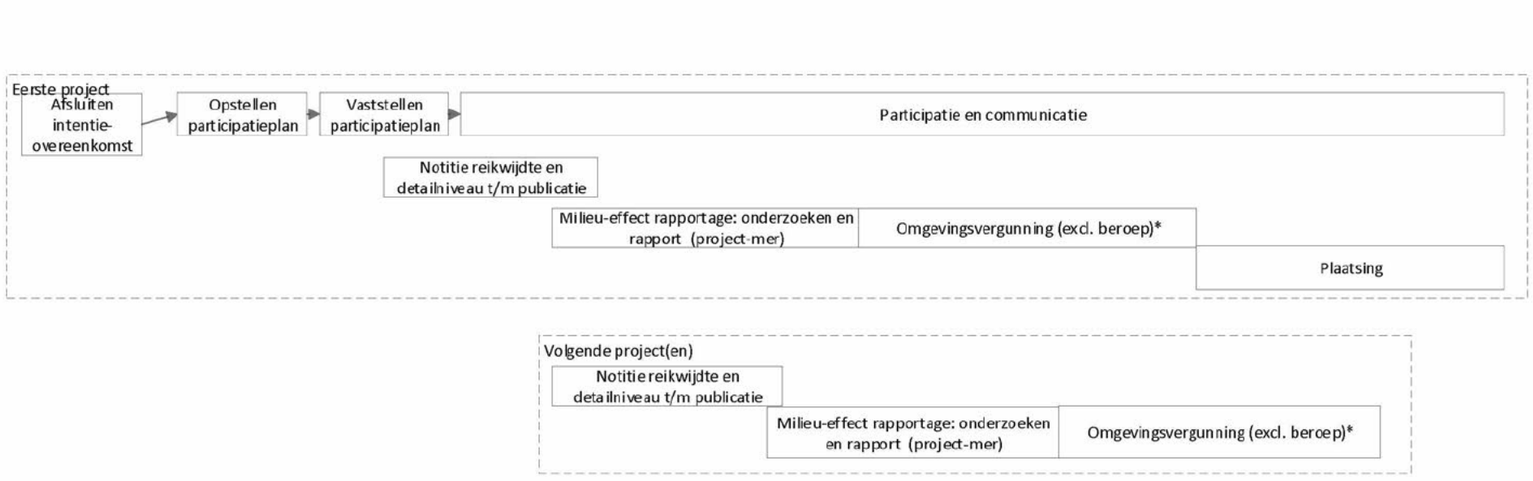

* Met beroep duurt deze procedure 6 maanden langer

Gemeente Amsterdam

Uitvoering Regionale Energiestrategie - windenergie

CONCEPT

25-01-2022 v 0.05, [redacted] PMB
[redacted]@amsterdam.nl
RES20220125 wind.vsd

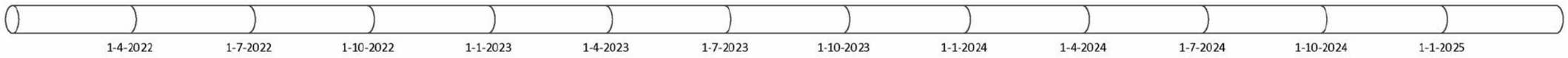

RES Uitwerking windenergie

Koppelen aan Programma

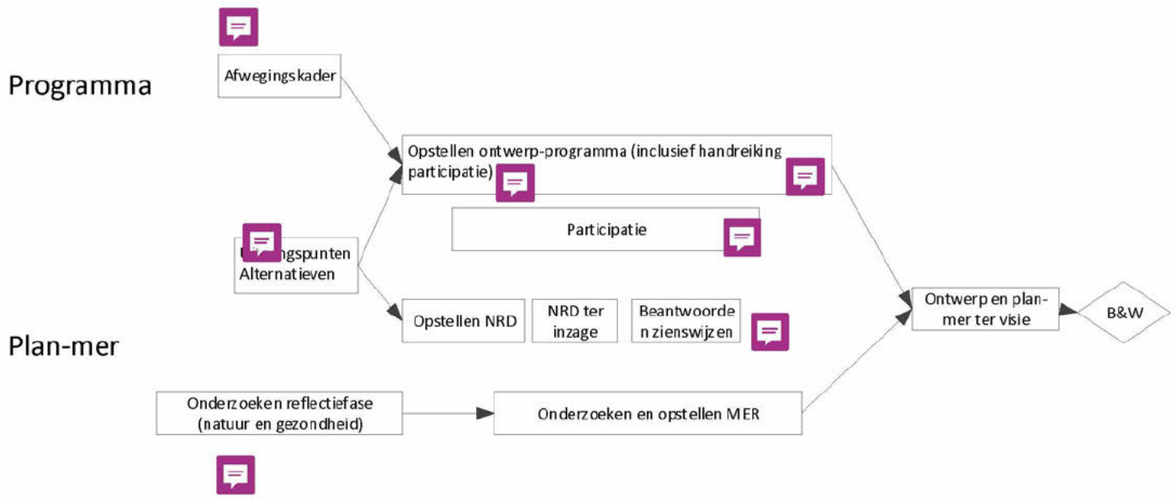

Initiatieven

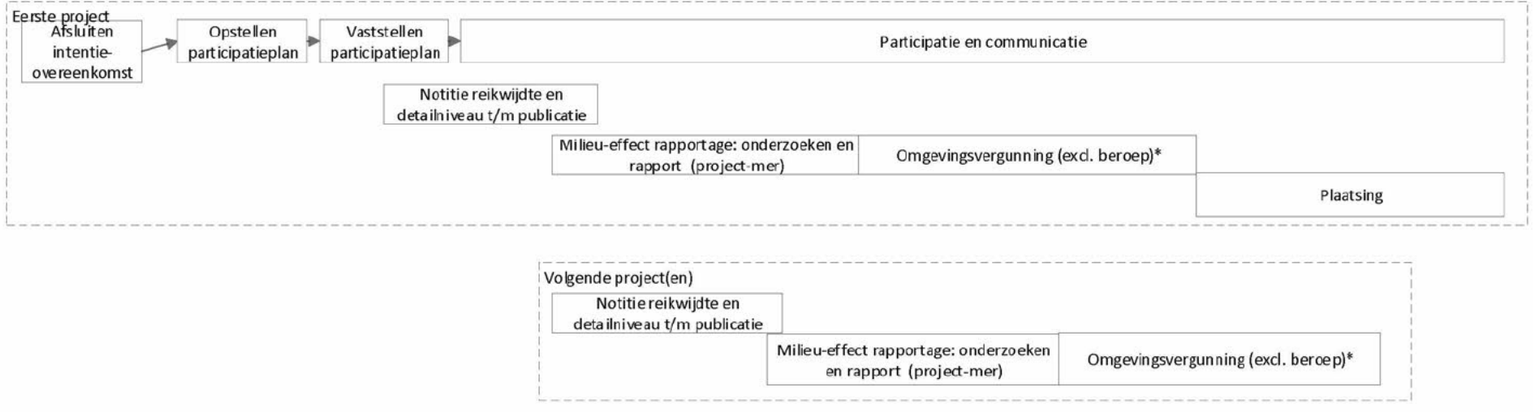

* Met beroep duurt deze procedure 6 maanden langer